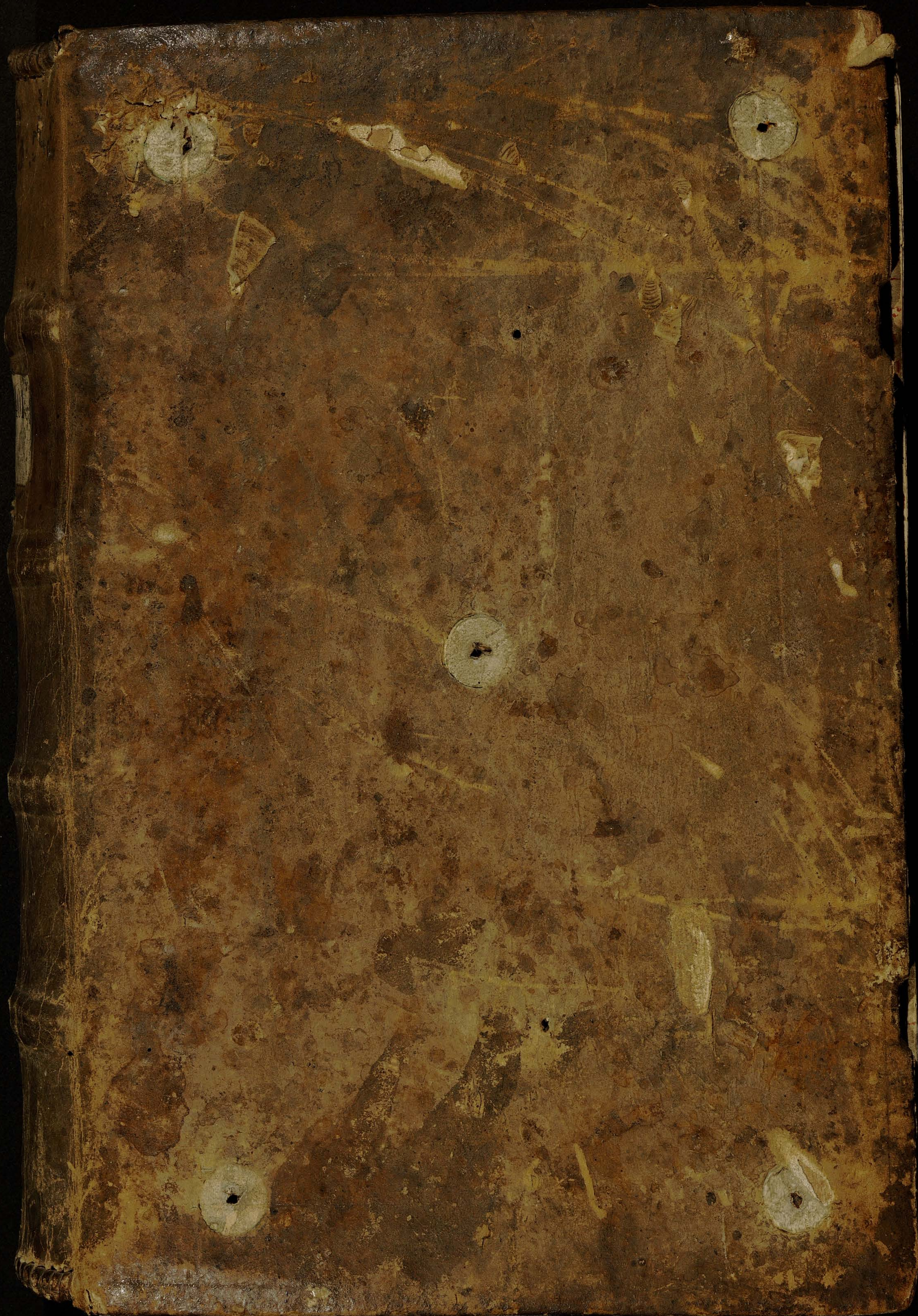

N. Inv. 1401.

AA/
27.

Ist Johis Crisostimi sup Matheu

Liber Magistri Nicolai de Rudin Bacc in Artis et Plebani in Zwoshyma.

709

Non parz distat qz distare vider

Chrysostomus super Matthaeum

Omelie Johis Cris s' Math

1 liber generationis
2 Cu esset desponsata
3 Cum natus eet ihs
4 In dieb' ill' ve't Johs bap'ta pdicans i deserto
5 Tunc venit ihs a galilea i iordane
6 Tunc ihs ductus est a spiritu
7 Cu audisset ihs qd iohes traditus eet
8 Ambulans ihs secus mare
9 Videns aut ihs turbas multas
10 Nisi abundaverit iusticia vra
11 Audistis qr dctm e antiquis
12 Attendite at ne elemosinam vram
13 Pater nr qui es in celis
14 Cu ieiunatis nolite fieri tristes
15 Lucerna corporis tui est oculus
16 Nemo pt duob' dnis servire
17 Nolite iudicare ut no iudicemini
18 Nolite sctm dare canib'
19 Petite et dabitur vobis
20 Attendite a falsis pphetis
21 Multi dicet m' dne in nore tuo
22 Et descendente eo de monte se' st'
23 Et fctm e cu gsumasset ihs ser's
24 Et ecce unus accessit ad eu
25 Ecce nos reliquimus omnia
26 Sile e regn celor' hoi prisfamilias
27 Et ascendens ihs ierlmam assumpsit xii
28 Tunc accessit ad eu mr filior' zabedei
29 Egredie' at eis ab iericho se' st' eu' t'be
30 Et cu appropinquasset ierlmis z venisset beth
31 Et cu intrasset ierlmam gmota e v'sa
32 Ho erat prisfamilias
33 Sile e regn' celor' hoi regi q fec't nup' fi
34 Illi autem abierunt z gsiliu' inierunt (acceperunt)
35 In illa die accesserunt ad eu
36 Convenerunt i unu z interrogavit eu unus
37 Tunc ihs locutus e ad turbas
38 Ve vob' at scribe z pharisei
39 Ideo ecce ecce ego mitto

A B O D E F T I X

Exposicio sancti Johannis os aurei super euangelium Mathei. Incipit prologus. Rubrica.

Sicut referunt Matheum conscribere euangelium causa compulit talis. Cum facta fuisset in palestina persecutio grauis ut periclitaretur omnes. ut careretes forte doctoribus fidei non careret doctrina. petierunt matheum ut omnium uerborum et operum xpi conscriberet eis hystoria. Ut ubicumque essent futuri secum haberent totius fidei statum. Cum autem abhumana eius cepit natiuitate et humana eius generationem exposuit. Compulit ipsius iudeos in prudentia denegantium ihesum dominum nostrum de david semine duce genus. Corpus autem narrationis sue ordinauit. hoc modo. Primum natiuitatem. Deinde baptismum. Secundo temptationem. Inquarto doctrinam. Inquinto miracula. Insexto passionem. Inseptimo resurrectionem et ascensionem ipsius. Non solum istoriam de xpo exponere uolens per hec. Verum et euangelice uite statum docere. Quoniam nichil est quod ex parentibus nascimur. nisi iterum per aquam et spiritum renati fuerimus ex deo. Quoniam quod de carne nascitur caro est. quod autem de spiritu spiritus est. Post baptismum autem necesse est quod dyabolum stare. quoniam ad hoc quos ungit re edificat in baptismo ut quod tyrannum suscipiat bellum. Post hoc quoniam omni superata temptatione. fit ydoneus ad docendum. Siquidem sacerdos est doceat. Et quia miraculorum facturorum non est semper necessitas. doctrinam sue bone uite quoniam miraculis suis commendat. Si autem laycus est. operibus doceat fidem. operibus se commendet

et deo et hominibus. Deinde quod non possumus aliter exire de mundo nisi solutum fuit corpus per quod ingressi sumus in mundum. necesse est nos exire de hoc stadio mundi. Et quoniam omnis uita nostra temptatio fuit. restat ut temptationum uictoriam. resurrectionis inces sequitur et gloria. Matheus et sacerdos quidem perque tu peccatorum euangelista. Qui non solum sermone sed et ipsa uite sue correctione peccatoribus euangelium predicauit. Nunquam enim thelonia constituitis qui consueuerant pecunias colligere perituras. Sancti fuisset euangelista ut per manus consecret in eternum mansuros. Et ut suo exemplo peccatores ad misericordiam penitencie inuitaret. Qui fuit aliquando cautus logothita et tenax peccuniarum nunc autem diligentissimus dispensator spiritualium preceptorum. Qui multos pauperes fecit fraudando per rapinam. nunc autem et innumerabiles fecit predicando iusticiam. ut magnificemus dominum xpm cum uoce prophetica dicentes. hec commutatio dextere excelsi.

Liber generationis ihesu xpi. filij dauid filij abraham. Liber quidem apotheca graciarum. Sicut in apotheca diuitis aliquis omnis hoc quod desiderat inuenit. sic in isto libro omnia quod necessarium est inuenit. Est quod liber generationis dicit ihesu xpi. dicit filij abrahe. Et quod dicit ysayas propheta. generationem eius quis enarrabit. Sed ille diuinam generationem eius inenarrabilem esse pronunciat. iste autem carnalem exponit. propterea non dicit ihesu xpi filij dei. sed filij dauid filij abrahe. Et quod iohannes statim in principio euangelij sui diuinitatis eius de

Iesus

Cum bona nuncio. tunc euangelium tibi dico. Cum mala refero. tunc euangelium tibi promo. Nam ewan grece. [illegible] signo latine.

Sic euangelium [illegible] si forte legas. mala nuncia dicens [illegible] referri Cum preco [illegible] sillabicetur [illegible]

Sancti Ignacij

Capitulum [illegible]

Mortuus est autem sanctus Johannes [illegible] annos domini .ccc. [illegible] Libros auctoritatiuos [illegible] ad [illegible] reddidit [illegible]

Fides est ignote rei mirenda certitudo. Spes autem est refugium tribulationis. effugium laboris. Dubius [illegible] certus

Genealogus dicitur liber euangelii mathei quia de genere christi loquens;

Multiplex est liber. Est enim liber nature. Ro. I. Inuisibilia enim dei per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. Liber doctrine in littera clericorum. Liber laycorum in picture. Eze. xiii. In scriptis dantis. Liber consciencie. Dan. sedit iudicium et libri aperti sunt. Liber presciencie. Ps. Et in libro tuo omnes scribentur. Liber patris iusticie Ps. Deleantur de libro uiuencium et cum iustis non scribantur. Liber generationis dicitur. cum per totum textum sui corporis generatio non describatur. sed solummodo in capite. Quidam enim ad quidam titulum suo libro inserit. appellans suum librum. liber generationis [illegible] quia consuetudo est ebreis quod ystorias scribunt. ut ex initiis sue narrationis totius libri nomen noticiam ponant. sicut fecit moyses in eo libro quem genesim appellamus. non quia per totum librum generationem mundi aut hominum describat. sed quia in initio generationem mundi continet. sic et libro matheus principaliter [illegible] librum totum uolumen librum generationis appellat. Item deo deinceps [illegible] promittit abrahe. quia plures promissiones recepit quam abraham. Ad abraham enim dictum est. In semine tuo [illegible] dauid dictum est de germine uentris tui in sedem meam. Item [illegible] non [illegible] in carnem [illegible] et in libro regum [illegible] [illegible] cum [illegible] cum [illegible] suscitabo semen tuum quod egredietur de lumbis tuis. et ipse erit michi in filium et ego ero ei in patrem

tiostrauit natam dicens. In principio erat uerbum. et uerbum erat apud deum. Cum iohannes inter gentes in exilio constitutus grece hunc euangelium ad gentes scripsit. que non cognoscebant si deus filium habet. aut quod genitum habet. non superfluum erat primum incarnationis eius misterium gentilibus demonstrare. Sed illud ipsum quis esset nesciret. necessarium fuit primum illis ostendere. quod est filius dei deus. deinde in scripturis quod carnem sumpsit dicens. Et uerbum caro factum est. et habitauit in nobis. Matheus autem euangelium iudeis hebraico sermone conscripsit. sicut in dixinus supra ut iudei legentes hedificarentur in fide. Iudei enim semper cognoscebant quod esset filius dei. et quod esset filius dei. Superfluum ergo erat exponere eis diuinitatis eius naturam. quam ipsi optime cognoscebant. Necessarium autem fuit misterium incarnationis eius ostendere. Quare non illi suffecit dicere illum filium habrahe solius. aut dauid solius. quia ad ambos de christo nasciturio ex eis promissio facta fuerat. Ad habraam quidem sic. Et in semine tuo benedicentur omnes tribus terre. quod intelligi non potest nisi de christo. quia inter certos iudeos et gentes (nunquam amicicia stabilis fuit). Ad dauid autem ita. Iurauit dominus dauid ueritatem et non frustrabitur eum. De fructu uentris tui ponam super sedem tuam. Ideo ergo utriusque filium dixit. ut utrisque promissiones in christo completas ostenderet. Deinde quia christus tres dignitates habiturus fuerat. Rex. propheta. sacerdos. Habraam duas habuit dignitates. propheta fuit et sacerdos. Sacerdos sicut ad illum dicit deus in genesi. Accipe michi uaccam triennem et cetera. Propheta autem sic ait dominus abymelech de illo.

Quia propheta est. et orabit pro te. et saluus eris tu et domus tua. Ideo dictus est filius habrahe. ut propheta quidem et sacerdos intelligatur ab habraam. Rex autem a dauid. Ideo non est dictus tantummodo dauid filius. quia dauid rex fuit et propheta. sacerdos autem non fuit. Ideo ergo ab utroque filius uocatus est. ut utriusque patris triplex dignitas originali iure cognosceretur in christo. Sed quare prius dauid nominauit quam habraam precedit in tempore. Prima ratio est simplex hec est. Cum propositum esset euangeliste ex habraam generationes domini numerare. si prius dixisset eum filium habrahe. postea autem dauid. necesse habebat iterum reuerti ad habraam. et in suo loco bis eum nominare. Altera autem ratio est. quia regis dignitas maior est quam nature. Nam et si habraam precedebat in tempore. dauid precedebat in dignitate. Et quomodo maior fuit dauid quam habraam. cum quia dauid reprehensus est in peccato. Sed audi. Cum dauid nimia iusticia sua confidens diceret. Domine deus meus si feci istud. si est iniquitas in manibus meis. Iste. Iniquitatem si aspexi in corde meo. non exaudiet dominus. Ergo dimissus est ut [illegible] carne. non ut in iusticia ostenderetur eius. sed ut ignorantia eius conspiceret. Abraam pater fidelium quem deus uoluit exemplum esse [illegible] dicens ad eum. Exi de terra tua et de cognatione tua. et ueni in terram quam tibi demonstrabo. ut sciant omnes homines quicumque uoluerint esse filii habrahe. et terra illa uiua promissionis accipere. de qua scriptum est.

Hec et ut pro copulam sermonis contestationis [illegible] auctoritates roboret et preclara euangelii [illegible] liber [illegible]. Quod apex apocalipsis beatus scilicet iohannes in apostolo dicit. Et uidi in medio vii. candelabrorum aureorum similem filio hominis. id est angelum in typo christi apparente. uestitum quidem podere. id est sacerdotali ueste in qua se obtulit in cruce et in futurum offert se pro nobis patri in solio glorie. Vel uestitum podere. id est uestitum ueste talari et longa. [illegible] cum [illegible] hec uestis sunt [illegible] contexta. scilicet paupertatis. humilitatis. castitatis. [illegible]. et tranquillitate. [illegible] ueste [illegible] descriptus totius orbis terrarum [illegible] omnis species decoris. Et in super precinctum ad mamillas zona aurea. uidi id est caritate et castitate precinctum et decoram personam. [illegible] castitas. [illegible] sic [illegible] precellit omne metallum. sic caritas excellit omnem uirtutem [illegible] apostolo qui ait. Si linguis hominum loquar et angelorum. [illegible] mamille [illegible] duc[illegible] sunt diuinitas et humilitas. De mamilla diuinitatis sugit lac eterni gaudii et perhennis fructionis. De mamilla humilitatis sugit lac in audire et [illegible] mamille [illegible] predicatores euangelii. et [illegible] scripture [illegible]. ex quibus sugit grandiose //

Credo uidere bona d(omi)ni i(n) t(er)ra uiue-
tium. Cum debet bona sua (con)tempne(re).
Sic Abraa(m) t(er)ra(m) sua(m) contepsit. (et) pa-
rentes suos carnales dimitte(re).
Sic ille cognac(i)o(n)e(m) sua(m) dimisit.
Qui aut(em) Abraa(m) imitari nolue-
ru(n)t. no(n) possunt e(ss)e filij abrahe. A-
braa(m) genuit ysaac. Qui i(n)t(er)-
p(re)tat(ur) risus. Risus aut(em) s(e)c(un)d(u)m q(uo)d est
no(n) stulta cachinnacio labior(um). s(ed)
racionabile gaudiu(m) cordis. Qui
fuit p(er) o(mni)a (con)siliu(m) xpi. Sic e(n)i(m)
ille d(e)sp(er)antib(us) ia(m) parentib(us) i(n) ul-
tima senectute donatus e(st) leticia
suis. ut cog(no)sceret q(uod) no(n) erat na-
ture filius s(ed) gr(aci)e. Sic (et) uidet ysa-
ac i(n) nouissimo fine p(ro)ductus e(st) a
matre iudea gaudiu(m) cunctis. Sic
dicit Ang(e)l(u)s ad pastores. Ecce
eua(n)gelizo uob(is) gaudiu(m) magnu(m).
q(uo)d erit o(mn)i plebi. Vn(de) ait ap(osto)l(u)s.
Postq(uam) uenit plenitudo temporis. mi-
sit d(eu)s fi(lium) s(uum) fa(ctum). ex mu(liere) fa(ctum) s(ub) lege. S(ed)
iste p(ro) gigante. ille de anu. Ambo
extra (con)sue(tudi)nem nature. Ille postq(uam)
mat(er) ei(us) parere p(ro)pe cessauit.
Iste postq(uam) mat(er) ei(us) parere posse
i(n)cepat. S(ed) ille de amica ia(m) de-
ficiente. Iste de uirgine i(n)corrupta.
S(ed) ille ysaac filios fuerat ge-
naturus i(n) lege corrupenda. ille
aut(em) i(n) gr(aci)a p(er)ma(n)sura. Sicut illu(m)
mat(er) nesciuit qua(n)do ducebat(ur)
ad i(m)molandu(m). s(ed) postq(uam) reuers(us)
e(st) cognouit. q(uia) erat oblatus. sic
istu(m) synagoga no(n) cognouit.
ee filiu(m) dei cu(m) duceret(ur) ad morte(m).
s(ed) p(os)tq(uam) resurrex(it) a mortuis.
te cognouerunt eu(m) iudei. Sic
ille ligna portauit ubi fuerat
i(m)molandus. sic iste lignu(m) por-
tauit ubi fuerat crucifigendus.

Sic ille no(n) restitit habere cu(m)
uellet eu(m) occide(re). s(ed) dixit. p(at)ri
liga m(ihi) manus (et) pedes. ne q(ua)n(do)
i(n)surga(m) i(n) pugnatore(m). Sic (et) iste
no(n) (con)tradixit patri; s(ed) patri
r(espo)ndit. Si possibile e(st) transe-
at calix iste a me. n(on) sicut ego
uolo. s(ed) sicut tu pat(er). Ysaac
aut(em) genuit esau (et) iacob. In fi-
gura duor(um) seculor(um). Esau a ca-
pite usq(ue) ad pedes totus pilo-
sus. seculu(m) p(r)imu(m). Hoc q(uo)d ab i(n)i-
tio usq(ue) ad fine(m) totu(m) q(ua)si asp(er)i-
mis p(e)llib(us) i(n)iquitatu(m) repletu(m)
e(st). Iacob totus sp(e)ciosus (et) mun-
dus. futuru(m) seculu(m). q(uo)d totu(m) pu(ri)-
tatis decore fulgebit. (et) no(n) i(n)-
ueniet(ur) i(n) illo aliq(ua) asp(er)itas aut
nigredo pecc(at)i. Et q(ue)madmodu(m)
de utero matris sue exiret esau
tenuit planta(m) ei(us) iacob. Vn(de) ia-
cob hebrayce appellatus e(st). i(d est)
supplantator. Mox e(n)i(m) illi(us) pe-
des egressi sunt. istius caput appa-
ruit. sic (et) i(n) fine s(e)c(u)li istius. statim
illius s(e)c(u)li p(ri)ncipiu(m) apparebit.
Et q(ue)madmodu(m) esau p(er)seq(ue)bat(ur)
iacob. sic filij s(e)c(u)li huius p(er)se-
quuntur filios s(e)c(u)li illius. Et si-
cut ipse ita (et) filij eius no(n) re-
sistendo s(ed) fugiendo sup(er)ant
malos. Vn(de) q(ue)madmodu(m) te-
mat(er) admonuit iacob. dicens ei.
Fili audi me. (et) fuge i(n) meso-
potamia(m) donec (con)quiescat ira
fratris tui. sic (et) eccl(es)ia filios
cotidie docet q(uo)d p(er)secucione
p(er)ta(n)t dicens. Cum uos p(er)se-
cuti fuerint i(n) ciuitate ista; fu-
gite i(n) alia(m) (et) date locu(m) ire.
Iacob aut(em) genuit iuda(m) (et)
fr(atr)es eius. Et uidet iacob. gen-

i. abhinc
Euge bonum significat et ob hoc euangelium fit
Eu bonitas grece · volt angelus nuncius est

Ewan pro bonum dicitur euangelium id est
Pro bonum fit ewan · hic fit euangelium

Non autem Ambrosius super lucam quod
non ociose hystoriens ...
thamar eum non ... servit
quod non famosa ut scortum fuit.
Sed iusta non enim temporali
usum libidinis requisivit · sed pocius
successionis gratiam et generis
concupivit. Erat non adforme
liberos non ... · quod causa legum
civilium fuit auctor · ... ratum
promiserat. non illi filium suum
iudas · sed diu pactam secreti
distulerat nuptiarum · et
pro mora sponsi motus est
promissi dolos quos se sine liberis
remansisse · solum studio ge
nerationis quantitate est · et
iuda quesito pertinet ut se
adde ... ornata ...
defugisse quoniam cuius
uxorem ... vbi mulier
vitam probare · quod ... aliquem
preripuit thorum · non in metro
studio quam scortum ornata est.
... · non · vaga captavit
libidines · sed dum soceri ... basia
et fraudata promissis · ex ea
familia quam delegerat · dum
utique ... commisso
dolo · fructum voluit suc
cessionis adipisci · ... itaque
horum ... · illa quae tamdiu
... promissum · an ille
qui amorem non potuit ...
oblatum ... vcmptor ...
Illa quae propter familiam non
refugit · an iste qui scortum
putavit · Illa quae honorem
sui corporis voluptatibus non promisit
ad ... · an iste qui studio
cepit erroris · ad successio
... mulieris con
summavit · Itaque qui experi
exactore non sic voluit
... et ... ·
... apparuit · ...
... · mora ... ex
... apostolorum
... · non ...
... ex toto
totondit comam · ...
... domavit.
... non ita ... dependimus
ut ... ut
... ex ...
... misericordia
... · Per ...
non ... ortum · ... solum
vitam apostolorum

xij · apostolos · in spiritu · non in carne ·
in verbo non in sanguine · nam sicut ille
cum suis · xij · descendit in egyptum
ut multiplicaretur; sic xpc cum su
is · xij · apostolis descendit in mundum ·
et multiplicatus est per totum mundum ·
sic res ista testatur. Iste sic
ille descendit · ut medullam egyp
ti manducaret · sic et xps cum su
is apostolis intravit in hunc mun
dum ut medullam huius manduca
ret · i · acquireret sibi. Medulla
est huius mundi sunt homines sancti · Sic
enim quamdiu medulla in arbore fuit
sana semper floret · cum autem per co
mesta fuit, tota paulatim ma
cescendo siccatur · sic et quamdiu fide
les sunt stat iste mundus · Nam
sic egredientibus israelitis de egypto
exterminata est egyptus · sic et sanc
ti cum de isto mundo perdefecerint · cito
surget iste mundus · Iudas autem
interpretatur confessor · qui xpi erat
ymago · qui confessor patris fue
rat futurus · dicens · Confitebor
tibi pater domine celi et terre · quia sic
iudas meretrici coniunctus · et dedit
illi iugam et anulum · sic et xpc
ecclesie meretrici ex gentibus se coniunx
it · et dedit illi principem quo
tidianum verbum eternum · et anulum spon
sa per baptismum quo signatur in fi
dei procedentis · quem et alibi leta
vo filio reverso dari precepit
pater benignus · Et id forsitan
thamar uxor eius in trastatur
in mutata · vel exacerbatio, quod
tempore habet in intellectu quiete ...
erat · In ipsa quidem · quia cum esset
casta in meretricem se immutavit ·
et facta est exacerbatio unde et ira ·
sic genesis liber testatur. In ecclesia
autem quia fuit ecclesia meretrix ·

et exacerbatio dei · per modum autem
immutata per fidem xpi · facta est casta ·
Iudas autem genuit phares et
zara · In mistico populi iudayci
et gentilis · Zara enim primus ex
utero egressus apparuit · obstetrix
ligavit illi manum cocco signans
eum sanguine circumcisionis · Retrac
to autem zara · processit phares ·
Interclusa est enim ... in quo zara
erat inclusus · sed autem in qua pha
res erat inclusus · aperta est · Ideo
et processit primum · Sic iudayicus
primus populus apparuit in luce fidei ·
quia devoluta tenebrosa mundi
procedens · et ideo signatus est cocco
circumcisionis · preeminentibus omnibus ·
quia ipse populus dei erat futurus pri
mus · Et quidem · posita est ante
faciem eius lex quasi sepis · ut ipse
diceret iusticiam eius · Nam lex ipse
dit fide non adiuvat · sic scrip
tum est · Prius quam veniret manda
tum · peccatum quidem mortuum e
rat · ego autem vivebam · postquam
venit mandatum peccatum revix
it · ego autem mortuus sum · Sic
ergo impeditus est populus iudayicus
per legem · ne ad iusticiam fidei veni
ret, subito temporibus est rupta maceries
sepis legis · quae erat inter iude
os et gentes · sicut ait apostolus · me
dium parietem maceriae dissolvens ·
sic factum est · ut iudayicus populus
qui primum iudayicus populus appa
rere, qui in voluta tenebrosi mun
di tenebatur inclusus · Postquam
rupta est lex per mandata · ex
cluso populo iudaico · iste primus
processit ad fidem · et postea sequitur
iudayicus populus · sic dicit apostolus ·

Sed dicitur obstetrix
quia ... in ... sepis
... seu maceria

figurus

De vicio sodomie

i. malig in spu
Unde gehenne peiores s[un]t sodomite
isto fat[ur] hoc satanas. q[uod] fat[ur] hic sodomas
Ups gomoritas gm gras. at simonitas
eos vivos t[er]ra sorbuit absq[ue] mora
Sit gomorita nostes
diabolus vita ... p[ro]dit
i se palpado fit segorita
sz vir cu[m] viro fore d...
...is sodomita

Hoc misteriu[m] uob[is] dico. Cecitate ce
citas isr[ae]l contigit. donec plenitudo
genciu[m] intraret. Et sic o[mn]is isr[ae]l sal
uus fiet. Unde aut[em] zara qui di
cit[ur] i[n] figura p[o]p[u]li fuisse gentil[is].
qui p[ri]mu[m] p[er] p[ro]ph[et]as demonstrat[us]
apparuit. Et ab eisdem p[ro]ph[et]is d[omi]ni
sanguis cocco signatus est. Qui ei
sangui[n]e regenerand[us] p[ro]habat[ur].
cocco d[omi]nici sanguinis sig[na]bat[ur]. P
hares aut[em] qui i[n] figura iudaici
p[o]p[u]li qui sepe legis exclusu[m] p[o]p[u]lo
gentili p[ri]mus p[re]cessit illo po[st]ea
secuturo. qui p[o]p[u]lo extranius sep
aries erat futur[us] s[em]p[er] illustris.
iudaycus i[n]tellectu legis p[re]cisus
ab eo. Et uidet[ur] q[uo]d e[st] iudas exem
ce[s]to mirus sue thamar g[e]mi[n]os
filios suscepisse. Senua aut[em] neq[ue]
exmiru[m] neq[ue] exmecte. Metrix
em[m] no[n] fuit. q[ui]a p[ro]p[ter] amore[m] seminis
isr[ae]l finxit se meretrice[m] cu[m] no[n] eet.
Mirus et no[n] fuit. q[ui]a nullus filio
ru[m] inde hunt est. Na[m] ~~sumo~~ p[at]er
iudas cu[m] filio ipius expiret ex
~~sumo~~ titus noluiss[et] ei accipe co
iuge de filiab[us] chananeoru[m]. s[ed]
dedisset ei thamar ex filiabus
arra. Mat[er] aut[em] eius cu[m] eet cha
naneu[m] hortaret[ur] eu[m] accipe ex
gene suo ille co[n]silio matris
usus. no[n] contigit ea[m]. p[ro]p[ter] q[uo]d et p
cussit eu[m] d[omi]n[u]s. malignitate. Alt[er]
aut[em] filius audito q[uo]d semine fr[atr]is
sui fuerat suscitaturus no[n] sibi. irat[us]
semen effudit i[n] t[er]ra. p[ro]p[ter] q[uo]d et ipe
p[er]cussus e[st]. Hic fa[ct]u[m] e[st]. ut tha
mar uigo maneret. Hec aut[em] ita
gesta. cu[m] nesciret iudas. diu la
mentaret[ur] et plageret. peiores q[uam]
nephandu[m] obp[ro]briu[m] fecisset i[n]
isr[ae]l. Et diu d[omi]n[u]m deprecaret[ur]. nec
luctus sui t[er]minu[m] faceret. Astitit
ei angl[u]s et h[ec] o[mni]a ei exposuit
sicut fuerant gesta. et [con]solatus
e[st] eu[m]. Iudas aut[em] tante fuit reli
gionis ut postq[uam] cognouit no[n] ea[m]
fuisse uxore[m] filioru[m] suoru[m]. no[n]
adhesit ei appinquare. qui et si
q[ua]ntu[m] ad deu[m] et ipa no[n] erat nu
rus. tam[en] q[ua]ntu[m] ad sciencia[m] ho[m]i[n]u[m]
nurus uidebat[ur]. Pudebat em[m]
eu[m] no[n] solu[m] cora[m] deo. s[ed] et cora[m]
ho[m]i[n]ib[us]. Phares aut[em] gen[uit] esro.
Cui quidem ea et racione s[ed]
p[ro]uidencia[m] dei posita sut noia
h[ec]. credimus macie cu[m] esset h[uius]
p[ri]ncipes g[en]tis electoru[m]. quia aut[em]
ea et fone posita sut. uere ipi
fuerunt qui posuerunt. Nos uero
q[uo]d i[n]tellige possimus i[n] no[m]i[n]ibus
ip[s]is. hoc loquimur. macie cu[m] nul
lam sp[irit]ualem canonicaz habea
mus de istis p[er]sonis. Esro sicut
hebreyoru[m] s[er]monu[m] inte[r]p[re]tes
dicunt. i[n]t[er]p[re]tat[ur] iacula[m] uidens.
Iacula aut[em] sut i[n]i[m]ici. o[mn]es
passiones carnales q[ue] i[n] misera
dyab[olus] iaculat[ur] et eciaz o[mn]es tep
tacones adquisitam q[ua]m p[er]ueniu[n]t
fidelib[us] cetu[m] secus iaculante
dyabolo. O[mn]es deinde ho[m]i[n]es i[n]
iqui. quos uel q[ui]a uitate di uel
q[ui]a s[er]uos ei[us] excitat i[n]imic[us].
iacula ei[us] sut. De quib[us] o[mn]ib[us]
dicit ap[osto]l[u]s. In o[mn]ia accepistis
scutu[m] fidei. i[n] quo possitis o[mn]ia
iacula malig[ni] ignea extiguere.
Qui g[o] uidet iaculu[m]. uigilans
e[st] q[ui]a ...uicias i[n]i[m]ici. et de loge
p[ro]spicit iacula ei[us]. et cauet aut[em]
scuto fidei suscepta retorq[ue]t ad
hostes. Vit g[o] d[omi]n[u]s o[mn]es s[er]uos
suos uideres ee iacula. sup[er] se
uenientia. Qui aut[em] no[n] uidet

De vicio sodomie

[illegible]
Non tam mira
et mostruosa ee
videt[ur] p[ro] o[mn]ia, si
... fragilitate ...
... turpe scelus ...
... repere i[n]...
... lege ...
... nat. ... defect[us]
... p[ro]p[ri]etat[is].
occasio c[ri]mine
... hoste maligno
suadente. ...
... ee solt ...

V A A A S G

Omelia dr̄ ab omē. q̄ z cūu seu s̄mo. z lapis
lapis. q̄r s̄mo ad lapides fit z ad rudem
z durū ac simplicē p̄plm̄ aliā diuisū
s. ad simplices et rusticanos hoīes

plog̃ s̄cd̄s

Multis de causis i sac̄ᵃ
scriptura texitᵘʳ linea
g̃nacōis, nō tota p̄re
cipue ab̄ causa ē ut de
ducat̄ ad xp̄m ī pateat
ex q̄bꝰ sit p̄ribꝰ s̄m carne
ortꝰ. post cū nulla texitᵘʳ
carnalis g̃nacōis genea
logia. q̄ tm̄ sp̄uales filios
h̄uit ī lib̄ᵒ vite descriptos
qui eiꝰ fuerūt imitatores
Sꝫ q̄ ad xᵐ g̃nacō adducta
ad ioseph viꝫ marie. sū dꝰ
xᶜ nō descēdit yoseph ē m̄re
nō potiꝰ deducit ad ioachy
p̄rē marie. Solueᵒ rōn
consuetudo scripture ut
ordo mlier ī g̃nacōibꝰ
texeat. vn̄ q̄ xᶜ carnale
p̄rē n̄ h̄uit. p̄ viꝫ mat̄
p̄rē x̄ putatiuū, tamq̄
p̄ p̄rēm suū genealogizat̄.
Et ꝯgrue q̄dē. q̄r d̄ vna
t̄bu ip̄e ꝯ ioseph ī mat̄
fuer. vn̄ ex q̄ aliqua
cog̃natā acciperet. ne se
t̄bus ī aliam ꝯfunderet
ī t̄nsferret. vnde ī simul
tanq̄ de vna stirpe p̄fiti
ī bethlee. cū singli ī sua
ciuitate p̄fiterent. sed
obiit. Sicut ī solita fui
eiꝰ g̃nacō. ita ī ī solita
debuit fieri genealogizatᵒ.
scilꝫ p̄ mliere ꝯ sic.
Nō pꝫ p̄ h̄ac deductōm
q̄ xᶜ fuit ex s̄ma dauid.
Potuit enī m̄r eē de
eade t̄bu de q̄ ioseph. s.
de iuda q̄uis n̄ de dauid
Jt ut dīt aliq q̄ p̄
mixte t̄buū nō fuit
p̄h̄bita. nisi ult nisi
vsq̄ ad distribucōz sortiū
ne ꝯmisceret possessio p̄t
sortiū p̄ ꝯseq̄ns. vnde
plures legūt de alia
tribu duxisse vxores. q̄
etiā pꝫ ī b̄tā maria
nupta ioseph q̄ h̄ uit. n.
cognatā eliz abꝫ de fili
abus aarō. Luce p̄ vn̄
videt q̄ vtraq̄ fuerit
de t̄bu leui. vel t̄bus
iuda ī leui erat p̄
mixte. ī h̄ᶜ dicit gloza
ibi. q̄ sacꝫ t̄bꝰ regalis
ī sacerdotal erat p̄mixte
vl̄ ꝯiūcte. sicut maria
ī elizabꝫ ꝯgnate. ma a
dr̄ ex p̄te p̄ris fuit de
6 t̄bu iuda. ex p̄te vero
m̄ris de leui q̄ ꝯgit
ut scilꝫ ex utraq̄ t̄bu
mediator rex ī sac̄dos
nasceret. vn̄ sciedū q̄
ioseph fuit filiꝰ iacob
n̄alis. ī filius ely
legalis. Jh̄ū ad finē

est uicenaā sup se. quō est ꝯcli
nata. Poᶜ ꝯ aliᵗ hō iustus in
telligi istaulū uides. ut ip̄e istau
lū xp̄i. cui ꝯ ip̄e xp̄c dicit istau
lū p̄ris i ysaie dicēte. Et po
suit me sicut sagittā electā i
pharetrā sua. Iste ꝯ uir fidelis
istaulū xp̄i ꝯ missus eius. Et
istaulū ē hō irracōnabile s̄ rō
nabile. ꝯ uides. ut sciat q̄ debz
ꝯfuge. ꝯ q̄ ptrasire. Cui enī
uolūtarius ē dō ꝯ dicit. Volūta
rie sacrificabo t.ᵖ ip̄e ē ꝯ deside
rabilis apud deū. Et qui desidera
bil ē dō. sine dubio uolūtari9
ē. Quia nō oīs s̄bieccōes hoīū
diligit deus aut famulatū. s̄
uolūtariā s̄biectōnē ꝯ uolūtā
riū famulatū. Natura ei oīs
s̄bdi sūt. qm̄ ꝯ ab eo creati sūt.
uolūtate ei nō oīs sūt dī. q̄
s̄m opa. dyabolo se s̄bstituit. ꝯ
Aminadab aut q̄ est uo
lūtarius p̄pls. uel gens desidera
ta. genuit naason. (qui inᵗ
p̄tat refectio. i. requies. Uere ei
qui uolūtari9 ē dō ꝯ p̄bet se
desiderabilē apud eū. gnat fi
lii refectiōs ꝯ requie. leuite et
ꝯ uiri sacerdotes p̄fecti ꝯ sp̄ua
les ꝯ s̄m naturā debet eē. s̄
q̄rit i illis. ut quatuor g̃nacoibꝫ
uel ois mortificacōis i corpe. ut
ī q̄nta g̃nacōne mundi ꝯsistat.
nichil si possibile ē carnis h̄n
tes i se. s̄ q̄ uita s̄bsisterent. sic
dicit ap̄ls. Habētes aut alime
ta ꝯ qbus tegam̄. hijs ꝯtēti si
mꝰ. Booz. (qui interp̄tat i
tute uel uitus i q̄o. uel pulles.
Qui s̄m p̄ceptū dei accep uxorē
ad p̄ueniēs i uirtute g̃nat filios.
ꝯ i se ip̄is uirtute h̄ntes ꝯ pua

lentes. Qui aut acceperūt ux
ores expulsione dign̄. i. nō reli
giōs i tutu. nec fideles i in
firmitate g̃nant filios. uel p̄ua
lentes uiᶜ. n̄ forte i malo. et
ad penā irreligiositatis sue.
nō ad gaudiū. nec ad ꝯsolacōnē
uidet̄ filios genuisse. Hic ita
q̄ booz accep uxorē moabi
tide. nōīe ruth. Quod aut ac
cepit eā. exposicōe q̄tidiana sup
fluū. cū debijs scriptura sit oī
bꝫ manifesta. Hoc aut dicimus
solū. qm̄ ꝯ ruth p̄ merito fidei
sue nupsit booz. q̄uis ip̄a gēte
ꝯtēpsit. ꝯ t̄rā ꝯ genus ꝯ elegit
ist̄ ꝯ nō deseruit socrū uiduā.
simul ꝯ peg̃nā. desiderio ducta
generis eiꝰ. magis q̄ sui. Deos pa
trū suorū repulit. ꝯ dm̄ uiue
te elegit talibꝫ ūbis dicens ad
socrū suā. Noli obuiare m̄ ut
relinquā te. q̄m ūcūq̄ ieris ibo.
ꝯ ubicūq̄ mansis manebo. p̄p̄ls
tuus p̄pls m̄s ē. ꝯ deus tuus
deus m̄s ē. Et ubicūq̄ mortua
fueris moriar. ꝯ ibi sepeliar.
Hec faciat m̄ dn̄s. ꝯ h̄ augē
at. si nō mors separauit inᵗ
me ꝯ te. Et booz p̄ merito fidei
sue illā accep uxorē. ut ex co
niugio tali sāctificato. genus nas
ceret regale. Uel aliᶜ secūdū ꝯstitu
tꝫ. nō sibi accep uxorē s̄ dō.
nō p̄p̄ passionē corpis sui.
s̄ p̄p̄ iusticiā legis. ut s. susci
taret semē p̄ximo suo. nō magᶦ
amore. q̄ religione fuerat ꝯta
te senex. iuuenis aut fide.
Et ideo forsitan nōinat̄ ē i
uirtute uel uitus i q̄o. uel pualens.
q̄m qui s̄m etate ad i cundū co

Tria sꝰ opa viri ꝯteplatiꝰ oro.
Lectio. et diuine dilectionis meditatio qꝫ duo que fatigat
p̄ttrm ꝟ retreat sume atqꝫ perfice.

Grata medi fuit vita frequens orat
Grata sapuit q̄ vt no sperabit hora
Ꝯsilicie sperelis amo z discedire seques
oia p̄sert / prer amare deum

iugiu ẽ i uitute. Nome noiabil
et laudabil. qꝛ ẽ i uirtute. ſꝫ q
ex ecclie ꝯiugalez ia fuis. exerceq
exreligione uitute. adꝯiugiu
tendu. sic iste booz. Jlle lauda
bilis et noiabil ẽ. qꝛ ꝯtitit i
uitute. et illq tal uiri uitus i ipo
ẽ. Juuenis ei uitus no ẽ i ipo.
ſꝫ i iuuētute corpis eiꝰ. Jdo et
postmodu exhausta marcessit.
Cui aut i eta sua seni hẽ iu
tute sic hūit et booz. illq uitus
i ipo ẽ. et io i senescibil est.
Cosequt ruth. i spirilo est
appellata. Na ubi i spiratio
dei fuissꝫ i ea n̄ dixissꝫ qd die
net fecissꝫ qd fec. Tal ergo
booz extitit ꝯiuge ruth. quale
filiu genuit. Obeth. Obeth at
i expirat s̄uitus. Nuc aut q
diuicias eligut et no mores.
pulcᵗudiez et no fide. et qd in
mettilz qri solz hoc i ꝯiugi
bz opitit. no ꝯuat suitos
filios. ut sibi ul di. ſꝫ ꝯtuaces
et ꝯt se. et ꝯt dm. ut filij corꝑ
no sit fructꝰ iuste ꝯiunctiois corꝑ.
ſꝫ pena ꝯdigna irreligiositatis
eorꝫ. Jste aut obeth qui suī
tus dicebat. quid genuit. ref
geriu. Jesse ei latia lingua
refrigeriu appellat. Na uo q
tuqꝫ s̄uitus ẽ deo et parētibꝫ
suis. tales filios ꝯuat de p̄
tente. a quibꝫ refriget. Na q
honorat patre honorabitur
a filijs. Qui aut ꝯtumaces
existut. tu i deu. aut i patre
tes ꝯuatuces. no refrigeriu
sibi generat ſꝫ dolores. Vt a
filijs suis recipiat qd fecerut
i parentibꝫ. Jesse aut gen dauid

rege. Quia deus i ꝯuatione
iustorꝫ ẽ. et ꝯuatio iustorꝫ hm
dicet. De dauid aut nichil tm
dice possumus qꝫ tu scriptura
regnorꝫ. Pdeo ꝑtimittentes
dia. hoc diuinꝰ solu. qꝛ et i
noie xpi fuit ymago. Dauid
aut interpretat sufficiēs manu.
ul dilectus sicut fuit et xpc. et
i bello fortis et potes. et pri di
lectꝰ. et i actibꝫ suis. et i misi
cordia sua. et i masuetudine
sua ꝓphetas fuit xpi. Et qd di
ca i actibꝫ suis iustus. aut i
pccatoribꝫ suis i iustis. Jnipo
et pcco suo pessimo. xpi et ecce
misterꝫ fuit. Sic ei dauid cu
eet lectus i solario suo excelso
uidit speciosa bersabee cu la
uaret et ꝯcupiuit ea et hūit cu
adhuc essꝫ ꝯiugio uiri aliculꝰ
uethei. sic et xpc cu eet i celo
suo altissio adhuc lectus i sua
diuinitate. uidit eccliaz ꝯcau
speciosaz sm cor displicente si
bi i sordibꝫ errorꝫ suorꝫ. et bonis
opibꝫ se dilucere. cu adhuc
dyab essꝫ ꝯiux. uidit ea et ꝯ
cupiuit. et hūit ea ꝑrīq. post
ſꝫ aut descedes i mudu. sic
dauid posta i fecto uria uiro
re eiꝰ sibi i ꝯiugiu suscepit.
sic et xpc destructo dyabolo s̄
ditas ei gentes traxit i ꝯiugiu
suu. Na sic dauid pri bersabee
hūit cu adhuc essꝫ s̄
ꝓpio uiro posta ea accepit
legitimā uxore. sic et xᵉ et ne
fec ecclie. et nō fecit oi ane
rectē. Nisi ei pꝰ habuit.
aut uideri. aut gentile. i pos
sibile ẽ ut ad ducat eu ad

z laude dignā nupsit viro terō. s. salome. susceptaqꝫ ex eo filia. sicꝫ i alias fuis / vnit mariam
z hāc duxit zebedeꝰ. huitqꝫ ex ea filios iacobu maiore z iohem ꝯma q. s. vgo m. i sacriu adducit
z i domo dei plantata z opignorata spu sco. ꝯ dꝰ xᵐ ſꝫ obiectꝰ qꝛ salome i greco ẽ fei gīns. et
qꝛ i ubs nomu i teu pacifica. z dᵗ esoꝰ qꝛ ipa fuit mr filiorꝫ zebedei. et dᵗ soꝰ qꝛ alyandeces mlieres
agnoiari solere a uobꝰ virorꝫ. vt auctoria cathonis / dixerit / prioribus viris mortuis / has duas marias
nupsisse cleophe z salome / z pores viros fuisse binomios. z dicu zebedeu cleophā. et alpheu salomā.

// more lenonu faciunt q vna de spata et de paupta grat dictores et pldores filiastri

ia dẽ cause ꝯuile
z oibꝰ vomibꝰ ꝯtict
i ipe xᵉ ex scie de fa
deigio. z deꝰ. qꝛ n
de viro. ſꝫ despn s
sicꝫ post genealogi
subdit matheꝰ ꝯg
iacob de vxore fri
sui ely / sine liberi
defucti / get ioseph
natia sim. ſꝫ sodn
lege ely filiu. qui
ioseph ex dauitica
descedes tm. z ius
ex ns. nichil scdm
vgīeꝫ desposatꝫ. n
exeꝰ scept ꝯsre dis
En ecce aug nō
argumtdoe. ſꝫ p
aucto aplica ad
qo dt xᵐ ee ex gig
qꝫ ꝯi dud sia cy
fuit ꝯgnata iosep
z de dd. Quo cu
possꝫ ee ꝯgnata
n ee de dd. ꝯi
ee de aliq an d
i tbu iuda. nllat
ee ꝯgta ioseph q
ta longe fuit pt
licꝫ sic ee ꝯtuli
xpi ioseph ꝯiudei a
dnt q no optꝫ m
ee ꝯgnatos. sig
Z ima a q n fuit
nazarea. ſꝫ desep
currit duo miliar
a nazareth. morno
ioachi deq susce
vgīeꝫ maria. data
vxore a ioseph / gen
suo cleophe. frē
ioseph / de q suscept
filia. vocatiqꝫ ma
dedit vxore alph
deq nati sᵗ alpheo
ꝯsobrim dni. s. iaco
b mino et iudas apli
ioseph q i barsaba
q nymoꝛ ꝯcretis ꝯsa
dni. deꝰ sᵗ fres d
no solu ꝯgnati ei
erit. ſꝫ etia agnat
putabant. i. otar
tamq ex duob fr
ioseph. s. z cleoph
sceꝰ deteco i ter q
qi ~~andrea~~ mater
iacobi dcs q fr d
qꝛ q similiꝰ ei e
i facie ꝯt morno
cleophā. anna hone

Hec em̄ lex ē iustitia
dō ı̄ p̄sōna dānat
stuprū ı̄ meretria [illegible]
[illegible] & hoīcidiū [illegible]
[illegible] & misteriū
[illegible] erigit & reuelat
dō [illegible] ı̄ figura [illegible]
ı̄ hystoria. culpa p̄ hoīe
[illegible]
[illegible] illicitas
[illegible] psalmū
q̄ [illegible] In p̄ncipiū
lauit me dn̄o ab ı̄ iustitia
mea [illegible]
sua [illegible] agnoscit
& multis [illegible] de
[illegible]
ē [illegible]
ē [illegible]
tas. cū p̄ius
[illegible] nō confessio
[illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible] ut & [illegible]
roē distrepat. ı̄ ter
p̄ctā nūmerā. q̄ruis
nūma p̄ctā. iustis sine
iustitiae [illegible]
[illegible] vl̄ minuere
possit [illegible] tam
aliena [illegible] ut
nesciat ad alteriū
& hoīcidiū. mortem
mereri [illegible].
Sz tn̄ ex deo nat' ē
rex [illegible]
ad filiorum [illegible] ptinebat
societate. nō p̄ca[illegible]
usqꝫ ad morte. quia
[illegible] offenderat
nō p̄traxit usqꝫ ad
ip̄a mortē. Sz sīu reatꝰ
venia mox [illegible]
[illegible]
malign' u' tang' eū.
q̄ [illegible] xp̄i
[illegible]
[illegible] repudiata
stoicorum [illegible]
[illegible]
[illegible] & assumē
q̄ oīa p̄ctā sit paria.
[illegible]
hoīē [illegible] sit.
an bouē. an gallinā.
q̄ nō [illegible] sed
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] & differētia
& distantia. neqꝫ ab
[illegible]
[illegible] esse p
[illegible]
[illegible] adhuc [illegible]
ē [illegible]

fide sua. vt p̄ta corneliū. ad
duxit eū ad fidē suā p̄mitus
pet'. Sz aūt h̄uit tm̄ eius ope
ras ı̄ eā cōdiues assiduas & eled
sinas multas. sic ait ap̄ls ap̄p.
Et cēturione uocauit ad fidē eccl'ie
sue. Sz p̄ius cū adhuc eēt [illegible]
h̄uit tm̄ eius opas ı̄ eā dilec
tōne gētis dī. & edificās syna
gogas. sic & dyam fac̄e uidemꝰ.
Impossibile ē ut aliquē xp̄iano
rū ad p̄fidiā trahat. n̄ p'us cū
adhuc sb xp̄o ē habuit tm̄ eius
& op'atꝰ fuit ı̄ eā sp̄u opꝰ & p
seuerit se su ip'ius. Ecce uia p̄ri
q̄ diruꝑet eū a xp̄o & sibi cōiu
ger. p'us h̄uit eū opas ı̄ eo pe
cuniarum cupiditatū et furta. Pꝰq̄
q̄ delectatꝰ ē ı̄ g̃sta eius sibi cō
ueienti. tc copulit eū tradē xp̄o
& tristire ad sua. Bersabe au
tē p̄stat filia potētis. Sz nom
sm̄ misteriū ecclie hīt ydonea
tōne. Eccla ei nupta aūo da
uid. filia fca ē dei potētis. que
p̄ius potētis diaboli filia uidebat
fuisse. Adhuc n̄ p̄stat bersabee.
ē. lr̄a duplicata ı̄ hēc. puteus
septimus. Sz & corpalit' & sp̄ualr
hit ı̄ p̄statione quiescentē. Cū
hec dat nob ı̄ ullige septuā pa
lipomenō. septē uxores h̄uit
dauid. exquibꝫ filios genuit.
Sex quide q̄s accepit ı̄ ebron.
septimā aūt ı̄ ierlm bersabee. Pu
tei aūt ı̄ p̄ulbijs salois. q'uis
& alterū ı̄ tiore ~~habuerit~~ ha
beant ı̄ tellectū tū ı̄ p̄sa sc̄āe
uxores sig̃ficant. ubi docet uxo
ribꝫ p̄priis uiru p̄manē debē
dicās. Bibe aq̄ꝫ de tuis uasis.
& de puteorum tuorum fontibꝫ. Sig̃
putei uxores ı̄ telligunt. quiēent

x & sp̄ualem delectationē audiētē p̄plo
acquiramus

bersabee septimus puteus ı̄ p̄s
tat. q: & septiā extitit uxor.
Sz & xp̄c septē ecclāꝝ sponsus
habet. Nā q'uis ı̄ numerabiles
sint ecclie sm̄ diuersitates locorum.
tn̄ omīs septē dicūt. p̄ sp̄c sep
te quibꝫ subsistat eius cāta. vn
Johēs & ap̄ls p̄aulus ad vij.
ecclias scribit qi ad oēs. De
regibꝫ aūt residuis dicē aliqd.
uisū ē m̄ sup'fluū. Cū et desi
derātibꝫ dicē ut audire de eis
sufficiat septuā regnorum. Sz tā
sm̄ q̄ hebrayorum s̄monū ı̄ p̄
p̄tes tradiderūt. noīa eorum
actibꝫ cōstitare ceptamus ut
dei p̄uidēcia & ipīs hoīu noībꝫ
ostendamꝰ. Dauid aūt geni
salomonē. Salomon aūt ı̄
p̄stat pacificus. pacificus aūt
ē appllatꝰ. q'm oibꝫ ı̄ circuitu ge
tibꝫ a pacificatis & tributa red
dētibꝫ. pacificū h̄uit regnū.
ita ut templū dō hedificaret.
uices & mistio gētiū. qui ı̄ fi
gura fuit nostri pacifici xp̄i. q̄
cōsurgētibꝫ adū se p̄fide gētibꝫ
uniūsis & bonorum operum sp̄iritua
lia tributa soluentibꝫ. pacificū
h̄uit regnū. ita ut ex uiuis la
pidibꝫ. nō solū iudeis. sed & ge
tibꝫ uniū templū edificaret
dō uiuēti. Nā cū sint oēs xp̄iani
corpꝰ xp̄i. recte uniūsus p̄pls
xp̄ianꝰ accip̄iendus ē xp̄c. Sz sa
lomon ı̄ mistio fuit p̄pli xp̄ia
ni ı̄ ıc̄ipiētis. roboā aūt in
mistio ~~fuit~~ p̄pli male finientis.
Nā sicut cca senectutē saloe
peccāte. excitauit dn̄s sathan
sup eū. & destruxit ı̄ p̄te mo

Bethsabee uxor urie. bersabee do .viij. gradus etc.

Dicti regnum eius. In tempore aut
roboam abiicientis consilia se
niorum . sequentis consilia iuuenum
coetaneorum suorum ad plenum co
scissum e regnum. ita ut decem tri
bus recedentibus et fecerunt sibi ierobo
am regem. due tribus tantummodo re
manentes sub roboam. sic ppls
xanus. In primis quidem sub ecclesia agens.
prosperatus e sic salomon. procedente
aut tempore. cum cepisset delinquere
ppls xanus et amare que carnis
sunt et mundi. qui filia pharaonis
que diabolus subministrat princeps
carnis et mundi. aduersarios
xanorum excitauit deus sub populum
xanum sub principum scismaticis. Et in primis
quidem debilitatus e ppls xanus
in quibusdam scismaticis. In no
uissimo aut populi xani qui in tempore
roboam habundante iniquitate
et caritate refrigescente plenus
consilio e ppls xanus. ita ut maior
pars xanorum diuidetur in here
ses. et faciant sibi proprios epos.
qui proprios reges. et tunc paruissi
mi xani remaneret in ecclesia
xpi sponsa. Et sic et roboam
abiiciens consilia seniorum et coeta
neorum suorum regem occasione p
buit dissidio illi. sic et ecclesia
ne. epi relinquentes consilia senio
rum apostolorum et prophetarum secundum que pro
fiteri fuerant epos constituti de
bere ut episcopatum suum tractare.
et sequentes consilia coetaneorum su
orum et iuuenum consiliarium eptum
oportere diuitem esse. et hospitale.
et timore iure. et talia quedam ad
loqui que moueant plausum. dederunt
occasionem dyaboli faciendorum parsio

mum. non attendentes que dns dicit
Si aut cepit dispensator dicere.
quia dns meus moram facit. et ce
perit castigare pueros et ancillas
et manducare et bibere cum ebriosis.
ueniet dns eius in die qua nescit.
et hora qua ignorat. et diuidet
eum. Et iterum quod precipit petrus.
Non ut dominantes. sed qui episcopatum
tenentes. Iste paulus. Nouita
tes uocum deuita. gubernantes et li
tes et sermo eorum sic cancer serpit.
Et iterum. Erit enim habere sermonem
illorum. que aut audisti. Deque
prospectione prima populi xani. et de
aduersitate nouissima prophetatur
in psalmo. De prospectione aut
prima sic. Tunc locutus es in as
pectu filiis tuis. et dixisti. etc.
que sequitur. De aduersitate aut
nouissima sic. Tu uero repulisti
et pusillo deduxisti. et distu
listi xpm tuum. etc. que sequitur. Et
nota quod quod tunc in regno quidem
iude. quidam reges extiterunt pecca
res. quidam aut mediocres peccato
res. In regno aut israel. nemo
regum inuentus e iustus. sic et in ecclesia
xpi. inueniuntur quidam epi peccatores.
In hereticis aut nemo inuenitur
rectus deo. sed omnes peruersi. quia in ter
ro quidem inueniuntur et sordes. in sor
dibus aut non inuenitur aurum. R
oboam aut genuit asa. Asa
uero aut interpretatur unguentum. Iste
est asa qui fuit ualde perfectus cor
de et placens deo. sic regnorum
liber ostendit. propter hoc for
te a deo e ordinatum ut appella
retur unguentum. et in yeme flo
ridum e et boni odoris e. et homines
suo odore delectat atque in prin

Ite sm som
Bethsabee
septima filia.
vel filia iura
menti. aut
filia satie
tatis. seu
putea satu
ritatis interpre
tatur. uo dicta
bersabee.
per tram
.R. in fine
prime sille.
exiit fons
septimus. vel
fons iuramenti
seu puteus
saturitatis
l satians.
neue putem
satiuitatis interpretari
potest;

Iusticia ad primum
et maxime in
generalite iustitia
a deo. Iustitia
est reddere unicuique
quod suum est et quod
non uis alteri
ne feceris. nam
quis molestefert
...

Manasse ... satione ...

Ioas ...

Maason et grece
salmo. Iste e
salmo princeps
tribus iude sicut in
numeris legis. In
quarto namque regum
uolumine legitur de
ioram ochoziam
fuisse generatum
de uxore matre.
iosabeth filia reg
ioram. soror ocho
zie tulit ioas fi
lium fratris sui. cum in
triclinio que exer
cebat ab athalia
sub regina. cui successit
in regno filius eius
amasias

gnat cum ceco fuerit uncti. sic et
iustus et in yeme temptationis inmar
cessibilis est. et fidelis manet. Sic
fuit et asaph. et bone opinionis est.
et ystoria scripta de eo delectat le
gentem et ad desiderium sue sanctitatis
excitat uiros prudentes et hedifi
cat et inpinguat. Asaph autem genuit
iosaphat. Josaphat autem tem
tatur dominus iudex. Puto quod asaph
pater eius cum propter iusticiam eius eum dominus
prosperasset in omnibus et inimicos eius
confregisset ante faciem eius. sic scrip
tura testatur regum primo. qui in ipso no
mine filij sui confessionem offerens
deo iudici iusto; uocauit eum deus
iudex. Iusta uere iusti iudicis est.
bene agentem remunerare. et male
agentem corripere sic fecit deus a
saph. Iam pridem ethyopes et li
bes in uirtute innumerabile deo depo
suisset ante faciem eius. postea adu
ersante sibi rege israel basa. syrorum
auxilium petit adiutum ~~petit~~ eum.
propter quod et misit ad eum anamam pro
phetam dicentem hec. Inquo confides
te rex. et non confides in domino deum
tuum. propterea salua facta est uirtus
syrie de manu tua. Nonne ethy
opes et libes erant in uirtute ma
gna in curribus et equites. in multa
tudine copiosa. et cum confideres
in domino. tradidit illos in manus
tuas. Oculi enim domini respiciunt
in omnem terram ad confirmandum qui
est perfecto corde ad eum. euenit
isti de isto. propter quia diffidentiam
puto et in senectute doluit pedes.
quod dominus iudex iustus prouida fuit
in eo. ita non modicam iusticiam suo
rum sucorum sine remuneratione re
linquet. nec modicam culpam
sine correptione dissimulat. Sed

et in filium eius Josaphat qui hoc
nomine uocabatur extitit iustus
iudex. quia et ipse confirmatus fuit
sicut pater eius asaph. et adhuc a
plius. propter hoc et dominus iudex iustus
amplius ad exaltauit et glorificauit
iosaphat. quam patrem eius asaph.
ita ut omnes reges in circuitu mu
nera ei offerrent quemadmodum
salomoni. Sed cum fecisset amicicias
cum achab et dedisset ei auxilium
ascendendi ad bellum. circumdede
runt eum hostes. et cum iam preliditare
tur occidi exclamauit ad dominum et
eripuit eum. Cum autem in refecto a
chab reuerteretur in ierusalem. misit
deus ad eum hieu prophetam filium
anaue dicentem. Impio prebes
illum adiuuisti et illis qui hode
runt deum amicus es. Et in hoc si
te ira afacie domini. nisi sermones
boni inuenti fuissent tecum. quia ab
stulisti lucos de terra iuda. et preparasti
cor tuum ad requirendum deum. uides
quod nec dare oportet auxilium in
imicis dei nec ab eis accipere.
Quod autem nec accipere oportet
ab inimicis dei. docet nos supra
dicta ystoria de asaph. Quod non
dare. instruet nos hec scriptura
de iosaphat. Qui enim petit auxi
lium ab inimicis dei. de auxilio
dei desperat. ualiores sibi exis
timans inimicos dei quam deum. Qui
autem dat auxilium inimicis dei
aduersatur deo. Deo autem nolente
conterere inimicum suum. ipse eum de
fendere temptat. Iosaphat
autem genuit ioram. Cui non prestat
dominus altitudo. Et hinc ioram filius
patris suus iosaphat prosperatus
nimis et exaltatus in regno

qui confidens dnō. uocauit filiū
suū natū. quod altitudo. teste si di
cat. Dns ē altitudo mea qui me
nō uento meo. sed misericordia sua
fecit me ī altitudiē. Forsitan et
prudentia dī. quia ipius erat futu
rus et suplbus. sic eū noīari dis
posuit. Item iste ioras ī mag
nitudie diuiciarū elatus ē et ualde
īpie gessit ī deū. sic lib reg. et
paralipomenon. testat. Iste uxorem
gotolliaz filia iezabel. et achab
aug consilio utens ualde fuit iniq̄
ī deū et elatus. Ipsam altitudinez
sibi qui dīuinitu fecit. confides ī altitu
dine. Unde ei hō. malum ipm aū
fuit. diuinu sibi fecit. Ita ita
elatus ē. ut et fres suos omnes
occideret. quos ei qui consiliatores et
adiutores reliquerat pat. pp̄ q
dā percussit eū deus passione
grauissima. et diutina. Ita ut etiā
bidū mortis sue. ī testina pu
trefacta iacteret. Conuenit g̃ ad
ystoriā regnorum ptinet. Ama
sias genuit oziam. qui tn aut
ad matheū. ioras genuit ozia
tā ozias ītptat for nobilis.
Quia aut ea uocauerit eū pat
frez nobile. nō potui excitare.
n forte sicis estimet speciosū
eū fuisse uultū. aut forte et p
mitiuū fuisse. Cum tc primitī
ap illos. clari et honorables
habebātur. Tam et sm deū q
tā ad alios qui ex maledicto
semie descenderat reges et
sm deū nobil fuit, qr fecit
mias q placitū erat dō. et ī oī
bz adiuuatus adō ē. post qd
eū fuisset prosperatus adō. elatū
ē cor eius. et dignū se estimauit

et sacerdoti officiū fugi. Ita tu
vsurpasset sibi turribulū ī fre ī
templū et resistent ei filij aaron
et leuite. qui illicita appeteti. co
minatus ē eis. qui rex potesta
te sbriuus. Confestim percussit
eū deus lepra. Et uisa ē lepra
bis ī fronte eius. et exiliuit fo
ras et sedit domi. usqz admor
tē suā leprosus. Videte qm illicitū
tū ē vsurpare opus qd̄ ad nō
ē concessū. et qualē facit peccatum
laycus vsurpans sibi opus cleri
cale. tale fit peccatum si lector
vsurpauit sibi opus dyaconale.
et dyaconus si usurpauerit sibi
opus psbri. et psbr si epale ap
peterit potestate. Ezechias
aut genuit manassen. Manas
ses aut interptat ab ī surgete. p
ex obliuione. Prudentia aut di
sic eū dispensauit uocari. qr ob
liuisturus fuerat omnez consolatoz
sancta patris sui. et oīa bnficia
dei pncipio eius collata ī ipm.
et stimulatus ab insurgete dyab
qui solet ī surge sup genus
humanū ad euitendū. gesturus
oīa que deū ad iracundiā puo
caret. Denique cū egrotasset eze
chias ī tempe quodam. et uenisset ad
eū ysaias ppha ad uisitandū.
uocauit ezechias filiū suū
manassen ante se. et cepit ei
mādare. quo deberet deū time.
quo rege regnū. et alia mlt
ta. Et dixit ad eū ysaias. Ve
qr nō descēdunt uba tua ī cor
eius. sed et me ipm optet ītfia
permanus eius. Ad audiens eze
chias. uolebat filiū suū iterficē.

zorobabel i tpr. mgr
9fusiois. Albinus vo
rimat aurea tr ad sced
c i tpr. pat meus iste
...ei 9fitentis Qui
...m 9fitetur pcca sua
...dem nudata ac
...lauata ipa
...erit et Amodo d
...orret. alle gefolst
...de fro sorem ...
...iz icode. ... qui i
...ulgebit 9missa
... ad. ... rex leges
... Glo. ... rex legis
... reg i ... i
...ia maiestate vide. n
...iusta ... possimus
...g nostra

dicens. Quia melius e me sine
filio mori. q tale filiu relinqre
qui et deu exaspet et sctos eius p
sequtur. Tenuit aut eu. uix ysai
as dicens. Spiritu faciet dns cu
filiu meu hoc. Vides ezechie re
ligiositate. qr plus amabat deu
q filiu. Tam cu multa gessisset
i pnc hic manasses. adduxit sup
eu deus principes miliciis regis
assur. et coprehenderunt manassen
i uinculis. et ligauerunt eu i co
pedibz. et pduxerunt eu i ba
biloniam. et erat ligatus et cathena
tus i domo carceris. et dabat
ei cotidianus panis ad mensu
ra modicus. et aqua cu aceto
modica ad mensuram ut uiueret ta
tu. et erat constrictus et i doloribz
ualde. Et i eo tu uehementer af
fligeretur. cepit facie dni dei sui.
et orauit eu. que oro extat. Et
exaudiuit dns uoce eius. et mis
tus e ei. Et facta e circa eu fla
ma ignis. et liqfacta sunt cica
uincula eius. Et liberauit dns ma
nassen exoribz et ululatoribz eius
et reuersus e i ierlm i regnu suu.
Et cognouit manasses deu dicens.
Ipe e solus deus. Et seruiuit do
mino do i toto corde suo et i tota
aia sua. oibz diebz uite sue.
et reputatus e iustus. Et io fo
te uocatus e aliu i gente uel ex
obliuione. qr liberauit eu deus
alii gente et ex obliuione di me
mor factus e. Manasses aute
genuit amos. Qui interptatr
fortitudo. nec ipe amos no fu
fortitudo scdm deu. s scdm dyabolus
fuit ei ualde iniqus. ut extra
opa sua maligna quibz im

tatus fuit manassen et deu
posse se fallere extimaret dicens.
Pater meus multa exiuuentute sua
iniq fecit. et i senectute sua
penituit. et ego sic abulo sic de
siderat aia mea. et ptmodu
quertar ad dnm. Et sic fctus e
fortitudo maligna. et onauit
se ipm principibus omibz et sue ma
lignitatis exeplo abrupit ipsiz
magis ad q pr ipius. Et io
sic uocatus e scdm prudentiam
dei. et extimauit eu de uelo
tis. Attendite g layci ne qs
exuobis cogitationes amos i corde
suo ponat. qm q talia cogitat
peccat. Non eni firmitate car
nis uici delinquunt. s ex ppo
sito malo. qui amici sunt mali
cipius. Amos aut genuit io
siam. Qui interptatr uel hostia
dno. aut salus dni. Forsitan
amos scdm cor suu ausu adno.
uocauit filiu suu uel hostia dno.
aut salus dni. hoc e qr nusqu
e. neq pdest. Prudencia aut
dei scdm qd futurus erat iosias
dispensauit nomen ei. i qo. ue e
hostia dno. aut salus dni. qm
ue i illo fuit hostia dni. Tale
ei sacrificiu obtulit dno. qle
ut ante eu aliqui regu. ni post
eu. Et ipe fuit hostia dno. scdm
q mandat apls. Vt exhibeatis
corpa ura hostia uiua. scam
placentez deo. Et ipe fuit ppli
sui i tpe suo adno salus.
De cuius laudabilibz factis nichil
tale dice possimus qlia cestat
scripta regu et paralipom. Et uis

maior

Et post eum in transmigratione Babylonis. Transmigrationem Babylonis dicit eo quod filii Israel captivati fuerunt in Babylonia et ante illam captivitatem interfectus est iste Iosias a pharaone Necho rege Egypti. Cum ergo dicitur Iosias genuit filios in transmigratione Babylonis per accidens est sumptum non per tempus. vel in illa propinquo. id est paulo ante post. vel ut quidam volunt. eos genuit sub Iudeis regibus in transmigratione generationum

quadraginta fuit. Ut et ante multas generationes nascituri eius nomen prophetaret. Quare Iosias est nomen eius. Cuius Iosias cum nomen prophetatum est prius usque nascetur: scilicet Iosias. Iohannes. Iosias autem genuit Iechoniam. Sed non sic ponitur in libro regum. Iechonias autem genuit Salathiel. Qui interpretatur petitio dei. De Salathiel quidem nichil legimus boni vel mali. tamen putamus eum sanctum fuisse. et in captivitate assidue dominum petisse. propter calamitatem que contigerat Israel. Et ideo petitionem dei eum appellatum fuisse putamus. Salathiel autem genuit Zorobabel. De reliquis autem generationibus nec scriptura aliqua me recordor legisse. nec fabula aliqua alibi audisse. Hoc autem in fine notandum est. quod quamvis regnum placuerit deo. divina gratia tamen gratuite. et perpetrati sunt. et in nimios eorum humiliavit deus sceleris. Quot quot autem reliqui gesserint velocius et a regno et a vita cum amara morte privati sunt. et humiliavit eos deus sceleribus inimicis improperantibus. Omnes ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes quatuordecim. Cum ita ter completis. Cum potuisset evangelista breviter generationum numerum explicare dicens. Ab Abraham usque ad Christum generationes sunt quadraginta due. Cum ratione ter completis generationibus mutatus est in iudeis hominum status. Ab Abraham enim usque ad David fuerunt sub iudicibus. A David usque ad transmigrationem sub regibus. A transmigratione usque ad Christum sub pontificibus.

Hoc autem vult demonstrare. quia sicut per ter completis quatuordecim generationibus mutatus est hominum status. sic completis quatuordecim generationibus a transmigratione usque ad Christum necesse est aliquid mutari super hominum statum. quod et factum est. Post Christum enim iam non sub iudicibus. nec sub pontificibus mortalibus fuerunt. Sed omnes generationes sub uno Christo et iudice et rege et pontifice facti sunt. qui tunc illorum statuum solus habuit dignitatem. Unde quia et iudices et reges et pontifices per tres Christi dignitates prefigurabant. Semper principia eorum in figura fuerunt Christi. Primus iudicum Iesus Nave. Primus regum David. Primus pontificum Iesus filius Iosedech. Hos in figura Christi fuisse dubitat nemo. Et forte ideo quatuordecim generationes posuit. id est quater decem. hoc est quater Christus. Iota enim littera X misterium habet. Ideo ergo quatuordecim. quia ter quidem figuratus Christus ostensus est. Certo autem verus Christus apparuit. Et quare apud Lucam septuaginta septem generationes ponuntur Christi nascentis ex baptismo in suo exposuimus loco. Hic autem dicimus quare ratione quadraginta due generationes ponuntur Christi secundum carnem nascentis in mundum. Quadraginta duo enim sex septenarius numerus est. Sex autem numerus laboris et operis numerus est. quia in sex diebus factus est mundus. qui totus est in labore. opere et dolore. Conveniunt ergo Christi nascentis in mundo ad laborem et dolorem quadraginta due generationes

Ambrosius

Hec de generatione Christi plenius in coniuncta putamus prolixius prosequenda. ventes ne quis ista omnia legit. quasi turbatum dicit qui puer machinam tractat seu cetera focia armat in infancia nestius. manus stigmata ex in precia. quia salute ex lectione sentiunt. Infirmos enim qui tela sauciat. non potest bene uti armis. quia ea ferre non novit. et ideo tota fide non perfectos exigit. in quo non plurimum scientie reperiet in infancia. Non debilis eadem non carens sensibus instrue quasi rudis tam ubertas tenerent. quasi virtute inventute amissa. consolati terminis non requirit. et senectutis aquile more quasi prius ad leporem rapere pedibus consueverat ad ansere. eius fessa extunc minutarum avium fetus in plumes requirat plumis. eo quod solidiorem cibum afferre nequeunt. Non artarides dum duces in vasta occeano corripiet. sed Ideo ergo absurdum opinor neque in fructuosi in ope quasi consecimus de diu generatione domini quia hic est sicut quia altum mare navigantium. Maioris fiducie competendum est civitates. agros et urbes litore deductas. locorum capti decore et amenitate frequenter invisunt. quod tamen nos in tanto non quidem clamitorum sed celestium orationum siti profundo. viciniores legere potius et frequentes amare debemus et eius. nec quia longe navigationis tedio affectus et fatigatus fastidii nauseam et vomitum tenere non possit. Certe si quis in tute viti vitia in fida prosperit. tamen frequentibus librorum per amenorum portu obiectu licet marium vela deponat. lectionis anchoram figat. non vide deseruisse navigi sed consensisse cursum quo descendit in portum. et plerisque locis fortasse amenitas locorum ipsa invitat permeare

filius itaque dei non secundum formam divinitatis minor
patre, sed secundum formam servi quam assumpsit pro nostra
redemptione

ponitur. ministrum continentes: operis
et laboris. Generatio autem Christi sic e-
rat. Cum superius dixerit Iacob
autem genuit Ioseph cui desponsata
Maria genuit Ihesum. Ne aliquis
audientium extimaret sic esse et Christi
nativitatem, quod precedentium patrum
ipse ordinem narrationis sue preci-
dens addit et dicit. Generatio Christi
sic erat. Ac si dicat. Generatio
quidem eorum quos exposuimus
patrum sic fuit quemadmodum re-
tuli. Christi autem generatio non ita,
sed sic. Quomodo Maria cum esset
desponsata Ioseph, priusquam conveni-
rent, inventa est in utero habens, id est ex
virgine sine patre. Ut et generationem
eius enumerans de semine David eum
descendere ostendat: sicut dei pro-
missa erat. Et exterius naturam humanam
nativitatem eius exponens miste-
rium divinitatis eius aperiat.
Nec enim dignum erat ut unigeni-
tus dei non per se sed per homines
nascens more nasceretur huma-
no. Homo enim in terra nascitur
ut corruptioni subiaceat. Christus
autem natus est ut sanet corrup-
tos. Dicitur ergo non est consequens ut
corruptibilis homo nascens cum
corruptibilitate virginitatis nas-
ceret, sic non erat consequens ut
unigenitus deus qui non nas-
cebat ut corruptos sanaret
nasceret ex corrupte coniugii.
Homo ex necessitate nascitur ut sit.
Christus autem non ex necessitate nature
ut esset, sed ex voluntate nature
ut salvaret. Quod ergo iustum est
ut unum eundemque habeat nati-
vitatis honorem necessitas et vo-
luntas. Merito ergo contra re-
gulam humane nature natus est,
quia erat supra naturam. Unde autem no-
va et admiranda Christi nativita-
te, id est per homines peccatores, per mu-
lieres meretrices, et adulteras
et gentiles. Ergo talis generatio non
sordidat dignitatem eius, sed com-
mendat [illegible] ipsius. Sic erat
mirabilis ut qui patres ge-
nuit a filiis nasceretur. Facti sunt
patres eius: quorum non erat
filius. Ille illis beneficium presti-
tit ut esset filius eorum. Illi autem
isti nichil prestiterunt ut esset
pater ipsius. In hominibus patres
filios sibi adoptant quos
ipsi desiderant. Hic autem filius
sibi adoptavit patres quos ele- ipse
git. Hic filii a patribus susti-
nuit generositatis dignitatem.
Illi autem patres a filio susceperunt.

Cum esset Evangelia nativitatis domini [illegible]
desponsata mater eius Maria Io-
seph, priusquam convenirent,
inventa est in utero habens. Cum
figurum fuerat ut omnes sancti
de virgine nascentem ecclesia despon-
sata Christo. Ideo Christus nascitur de
virgine desponsata, ne dignitas sig-
nascentis sui quam domus. Sed ut
per omnia filii patrie nativitatis
perfectam imitaret exemplum. Ideo
et Maria desponsata erat fabro
lignario, quia et Christus sponsus
ecclesie operatur salutem hominum et
omne opus suum per lignum crucis fuerat
operaturus. Ideo autem desponsata
et domum ducta, ut desponsata ipsa
fidelis et fornicationis obprobrium
a matre repelleret et virginitatis

[illegible] nos itaque religiosos
celestium [illegible] decet mirari
admiratio et iocunditas
[illegible] oppinata. Tanto magis
quanto magis gigantes
vallis titanum et Ulixem
suavitas baccarum allectum
delectari poterat. Item
figmentis poeticis fabula
colorat. Videlicet quod quedam
puelle scopuloso in littore
maris habitasse perhibentur
que si quis de littore navium
appulsu aurium delectationem
dulci modulo pepulisset
mox in vada occulta deductos
et in fida statione deceptos
naufragium miserabili
sorte consumeret [illegible]
[illegible] et ambitiosa [illegible]
[illegible] ut mare
vox. [illegible] littora vada
fingant [illegible] mare
ad rupes [illegible] neque
[illegible] tam mobile
[illegible] in modum
[illegible] periculosum.
Tunc quam sibi vult puellarum
figura, id est sirenarum, nisi
[illegible] voluptatis
illecebra que constantiam
captorum mentis effeminet.
Nec alia vada nisi
[illegible] scopuli [illegible]
Nichil [illegible]
sectatoris suavitatis
[illegible] obruit. Et
[illegible] quibusdam scopulis
[illegible] mentis illidit. Unus
itaque fratres karissimi et lectionis
et auditus. Cantus suavis
ne nos Caribdis et
Scilla voluptatis tam nec
in celum in eternum demergat.

Cum esset desponsata.
Pluribus itaque et re-
necessariis causis
debuit beata virgo cum
veneranda mater Christi
viro desponsari cum
[illegible] esset deus quod
quisque si diligenter
querit inveniet pro divinam
providentiam actum fuisse.
Ut ex virgine que virum
habuisset deus filius
nasceretur. Audite
fratres quod [illegible]
videlicet Ioseph [illegible] de
virgine in quantum debitum
signatum liber, id est virgo
illibata et partus in-
pollutus. Cum debito
viro utique Ioseph in
timore dei viriliter
militaturo [illegible] a sacerdotibus manifeste
fabro [illegible] tradita, id est castis nuptiis conservato. Et dum con-
iectio legis [illegible] si diceret [illegible] est [illegible] qualitatis [illegible] tanti misterii
in sacratam virginem [illegible] patrati curiose investigari. Non enim hanc
neque ab aliquo mortalium, sed a sancto pneumate concepit, permanente
virginali integritate

Ambrosius [illegible marginal gloss]

gravitatem nascituro domino resumeret. Si enim quod in domo sponsi peperit infideles iudei dixerunt. Nonne hic est filius ioseph. quanto magis si extra domum sponsi peperisset dictum fuerat. Nonne hic est ihesus filius meretricis? Nam quemadmodum in ea que in domo viri concipit, intelligitur conceptio maritalis. sic in ea que extra domum concipit est suspecta conceptio. Magis ergo voluit dominus ut haberet mater eius maritalem suspicionem quam fornicationis obprobrium pateretur. Antequam convenirent inventa est in utero habens. Non dixit priusquam acciperet eam. sed priusquam convenirent. quia iam erat accepta in domo. Virginitas est incorruptibilitas. Incorruptibilitas autem veritas ipsa sinceritas. Ideo ergo antequam convenirent natus est christus. ut ne de corruptione incorruptibilitas nasceretur. ut ne ex passione corporis virilis templum sibi deus fabricaret. Dico autem non ad despectum et confusionem nuptiarum. sed ad consolationem et gloriam continentium. Cum ipsa coniunctio maritalis malum est apud deum. Non dico peccatum. sed malum. Nam quantum ad naturam rei ipsius peccatum est. concessione autem dei sanum est. ut non sit peccatum. Quid oportebat enim ut non corruptibilis nasceretur in mundo. ut posset temptari. ut temptatus coronaretur. Si autem incorruptibilis fuisset. et temptari non poterat. si non temptabatur nec coronabatur. quia incorruptibilitas temptationes non sentit. Ideo ergo sanum est. ut ex passione carnis et sanguinis exigente fervido in visceribus humore de te humore. Non corruptibilis nasceretur. ut ne de bono malum nasceretur. aut ex passibilitate corruptio. sed ut de malo malum procedat. et ex passione corruptio generetur. Ideo ergo ista coniunctio maritalis cum esset peccatum quantum ad naturam rei ipsius. concessione dei facta est licita. Licita dico facta est. non iusticia. nam et si per necessitatem rei peccatum esse desiit. tamen iusticia esse non meruit. Ideo utentibus se et si penam non infert mercedem tamen non prestat. Et si non occidit. non tamen salvat. Unde propheta non ad indulgentiam dei aspiciens. sed ad spurcitias ipsius operis dicebat. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum. et in delictis concepit me mater mea. Item. Quid mirum si peccator sum qui de peccato sum natus. Secuta est enim generationem suam natura peccati. Nam si matrimonium ipsum placitum esset deo. numquam abstinentibus se ab illo gloriosa promitteretur corona. nec sic amaretur ab eo qui odit illud. Non enim ille remunerat qui bonum fugit. sed qui malum. Vis autem scire. quomodo licitum est matrimonium. quomodo licuit aliquando et sorores habere uxores. quomodo habuerunt cayn et abel × istas et ceteri. et non peccaverunt. quia peccatum illud raritas hominum et necessitas excusabat. Postea crescente numero hominum. ipsum malum reversum est in naturam suam. et cepit esse peccatum. Remansit autem in usu. ut uni viro liceat plures habere uxores. Amplificatio postea mundi. et hoc malum recepit sua

Origenes

[illegible marginal gloss]

Versus

Quis videt stupens super hac signi novitate
Virgo dominum peperit quod salva virginitate
Vitra non rupta penetrat lux aurea solis
Sic inviolata fit virgo puerpera prolis

× [illegible] filiarum adam quas in unico [illegible] post cayn et abel

et corporale. i missum i auribus plenorum non diuidit per singulos. sed ut pars i alio. et pars iterum sit i alio. sed in omnibus qui i tegrum et plenum habent. ut i unoquoque uerum sit et perfectum. quanto magis uerbum dei uigens ubique totum est. et i celo et i terra. et aput deum patrem et i uirgine. et non diuiditur. ut deum e neque scindit. neque i partes efficit. sed totum totam terram. totum i plet. totum illustrat et possidet. Huius itaque uigenti dicendum hec mater uirgo ... digna digna. i maculata i maculati. ... una uirum. uincit uinci. alter enim uirginitatem super terram uenit. aut alia uirgo uirginitatem genuit. In hijs itaque omnibus que dicta sunt. desponsata legitur mater eius maria uirgo i ... benedicta. Ioh ... Reliqui enim homines ideo concepti originali ... quia cum delectatione carnis atque ardore libidinis i matrimonio uirorum concipiuntur. ... sine ... uili semine. ita etiam absque delectatione i utero uirginis spiritu sancto cooperante conceptus est. ideo sine peccato natus est. Dum ... uirginis nec libidinis estum sensit. nec aliquam corruptionem expertus. cum i uera carne humana ... redemptore. Augustinus Illich i ea quod uomit puteus exprimendum ... explanatis ... quod beatissima uirgo ... fuit officio et dignitate regali similiter ac sacerdotali ... regnum ... copiosi ... nunc reddiderim. Aut quod tam sacerdotale. quod uoce dno ... purita. uirginitatis integritate. et i maculatas hostias pietatis ad altari ... offerre.

nat; et cepit esse peccatum. Remansit autem in usu: ut unus unam habeat uxorem. Nunc autem postquam uenit plenitudo temporis et senuit mundus: saturus gloria e consilium dei. et quod uult. et quid e placitum coram illo. Sed tamen non sumus dicere pro homines incontinentes in quorum corpore tamen in chil: sed in toto illos possidet sanguis (ꝑ dicit) et sordidissimus uapor. de illo in sano igne procedens. Demque cum mandaret angelus ad thobiam in nuptiis eius: ut conueniret ad illam consuetudine humana. surgeret plus castret. et sic diceret. Domine tu scis: quia non per libidinem accepi uxorem. Sed per liberos procreandos. Qui si aliter orasset: oratio eius deo non fuisset placitura. Uides ergo quod turpissimum illud opus carnis. filiorum causa excusat. nunc autem multiplicato seculo crescendorum hominum ratio e extincta. Iam deo non multitudo hominum sed raritas electorum delectat. Ecce una e libido que fornicacionem generat. et que maritale usum ministrat. Sicut mari deus posuit terminos litora dicens. Usque huc uenias. et hic te constringes. Sic libidini carnali terminum posuit coniugium: ut usque illuc ueniens. illic se constringat. Sic ergo mare si litora sua supergressum fuit peccat. ita et homo si transgressus fuit licentiam maritalem. Sic ergo una e libido in maritis et in adulteris: quo potest fieri. ut una eademque res pro dimidia quidem parte sit iustitia. pro dimidia autem (ꝑcatum) reliqua sit peccatum. Aut ei tota sit (ꝑ e)

(et cot) iustitia. quia una e res. Uni e autem. quia libido iustitia non e. Ergo tota peccatum e. Sed peccati illius pena non imputatur. donec iste odibilis et corruptibilis transeat mundus. Ideo ergo dominus nasci e. priusquam conueniret. ut non ex (cop) passione carnis et sanguinis nasceretur. Cui ideo uenit ut carnis et sanguinis solueret passiones. et mutaret in spiritu. Cum uenit (et quo) ta e in utero uirginis de spiritu sancto sine dubio absconso suo ioseph: qui zeloso amore ipse se admonere. uita e auspiciabat marie. Illa sic ystoria quidem non incredibili neque irrationabili docet: quia gesta sunt que refert lucas: ioseph absens erat. Nec ei conueniens e putare presente ioseph intrasse angelum ad mariam et dixisse que dixit. Et mariam rudisse quomodo respondit. Et si concedimus angelum potuisse intrare ad eam et loqui. plane confestim mariam abisse in montana cum festinatione et intrasse in domum zacharie et salutasse helysabeth. et mansisse cum ea mensibus tribus possibile non fuit presente ioseph. quia necesse erat ut presentationis eius a mansiones diutine requireret eas. Postquam autem rediit a peregre per tot menses et uenit eam grauidam manifeste. forsitan et corpulentia comingatus e quod sponsus. et deum dico ... erat uir est qui uir timoratus. Illa autem cum uidet innocentem in suspicione criminis gradisse

[illegible] posse se ita excusare testimonio vetis conuictum. cu lacrimis et suspirio clamans. iuratum dices. Viuit dns. nescio vnde sit hoc. Quo audito, timuit valde ioseph et experte credidit et eam aliquid ee diuinum. ne enim timuisset: si experte aliquatenus credidisset. Ad hec aut fide uxoris eius commendabat conuersacio eius sancta. Forsitan eciam cum eet iustus: cepit sibi cogitare de illa. Comessatrix aut uinolenta nunq fuit. quoniam ois mulier que uinolenta est et comessatrix et meretrix est. nam siue in cibis siue in libidinibus delectacio carnis est. que peperit hoiem. Mulier enim que suauitatibus gule sue non contradicat: multomagis neque libidini sue resistere acquiescat. Sic et aplus dicat: quoniam uidua que in delicijs est: uiuens mortua est. Non leuis. non iocosa. non cantatrix. non turpium uxorum amatrix/ sic solet plerumque puelle. que libenter talia aut loquuntur aut audiunt. Si que impudicores sunt libenter loquuntur. Si aut uerecundiores et si loqui talia erubescunt: tamen delectant audire. Non super uirum oculos suos extulit nec in fixit aspectum. Hec enim sunt documenta mulieris meretricis. sic aut salomon. Fornicacio mulieris in extollencia oculorum eius. Hec et alia similia tractans: nichil horum in uidebat in ea. Sed ex diuerso oia laudabilia. oia admiranda: que sine spu sco possibile non erat

esse in natura humana. Omnibus igitur documentis quibus fornicacio mulieris intelligitur et argui solet de scelestibus solum apud eam remanebat suspicio gre dei. Propter hec dia extitauit eam here in utero de spu sco. nam nulla res que sic castitate mulieris bonum commendat. sic uita eius disciplinata. Vbi enim timor dei est: et castitas est. Vbi aut non est timor dei: ibi nec castitas est. Contra enim urget securitas mulieris adiuuat carnis timor dei. non erit qui resistat. quis eam teneat in castitate? Ex inestimabilibus castitas marie: magis credebat castitati eius quam utero eius. Et plus gre quam nature. Conceptionem manifeste uidebat: et fornicacionem suspicari non poterat. Possibilius ee credebat mulierem sine uiro posse concipere quam mariam posse peccare. Et quod magis est uide. Si sponsus de sponsa sua si haberet apud se. Frequenter enim uiri eciam si leuiter viderint mulieres suas aspicere in aliquem: mox excitare in zelum. et quod non est. illud suspicare. Quia ex magno amore nascitur zelus. hic enim nec et maritale zelum tunc clamantis accusacionem. sola puritate conuersacionis documenta uincebat. Ioseph aut cum esset iustus et nollet eam traducere; voluit occulte dimittere illam. Cogitabat enim forsitan apud se. Si peccatum eius celauero factus contra legem dei. et si eam propalauero filijs israel. extimabo eam

Tibi

Ioseph quare vir eius. Origenes ideo virum eius appellare voluit ewangelista quia puritatem iudeat. ut adiusius virginitatis non sentiret. propterea et desponsata fuit ipsi ioseph. ut supra dictum est. Quia si non fuisset desponsata ioseph. omnium bonorum incredibiles et virtutum inimici iudei lapidibus eam obrutam occideret. et ideo ioseph virum eius hic ewangelista appellauit

X ~~audit~~ in montana ut videt elyzabet

Timeo ei ne hoc qd e i utº eius
diuinitus sit. Nunquid no sacra
non agita ancep' ꝯcepit ꝑpepit.
Si illa qui lignu in siccu fecit
florere. quid si diuinitas istu
partu uoluit sine uiro donare.
Nunquid adiuru ptinet ꝯcepcio
ipa mulieris. Na si ꝯcepcio mu
lieris ptinet sep adiuru: sine
dubio qn uult uir. te ꝯcipet
a mlr. Aut aut no qn uult
uir. te ꝯcipit mulier. s3 qn wlt
deus. Si g° ꝯcepcio mulieris no
i uiro posita e s3 i deo: qd ma
gnu si uoluit ista fructu sine
uiro pstare. Quid g° faciat3.
Dimitta eã occulte. q2 tre i e
ta. melius e ut mete ꝯstituta
uadat. q ut i morte moriet.
Justius e ei i iustu iuste euade.
q iustu i iuste pire. Quia tre
us si semel euasit: itm pt pi
re. Innocens aut si semel pie
rit: ia no pt reuocari. Expe
dit g° ut dimissa ob pbrm pa
ciat: q tradita morti. Hec
talia cogitare et age uelle. no
e hois ualde iusti. Hec eo co
gitante: apparuit ei angls i
sopnis. Cum g° audica ulorp
marie a ꝯsideracio uite eius:
mala suspicari de ea no si
nebat ioseph. ꝯsideracio ar
ꝯcepcionis: no pmittebat eu
adplenu estimare bona de ea:
et aius eius int utraq3 ptes
fluctuabat. et tenere ea ti
mebat. et tradere no audebat.
Ppt hoc necessa fuit ei reue
latio illa diuina. Si ei ipa
maria q angelu uiderat et audie

rat sibi loquete etiam de sua
ꝯcepcione q de helysabeth:
et ipa ꝯfirmaret affectu. qto
magis ioseph. post uba ꝯcep
cionis marie. ptus ꝯsideracione
uite eius. adhuc mirabiliu
naturaz. fuit reuelatione diui
na. ppt tres g° causas appa
ruit ei. Primu: ne iustus ho
ignorans faceret re i iustã. ex
pposito iusto. Deni ppt honore
ipius matris: na si dimissa
fuiss3. et si no apd fideles ta
tu apd i fideles turpi suspicione
carere no potest. Tercio. ut
i telligens ioseph sctã ꝯcepcionẽ
diligencius se custodiret ab
illa q pius. Prius ei fuerat
ppt disciplina iusticie. pea
at ppt timorem partus huius.
Et qre no ante ꝯcepcionẽ uir
ginis uenit ad ioseph: ut nec
cogitaret que cogitauit: ne
q3 patet que passus e za
charias. i culpa i fidelitatis
i curres in logeue. Ingre
dibilior ei erat res: uirgine3
posse ꝯcipe q anu. Si ille
senex ꝯstitutus re facilio
re fore no credidit. q tanto
magis ille pplaris re difficilio
re si no credidiss3. Si ipa
maria angelo sibi dicente.
de ꝯcepcione sua pene no cre
debat. pp ugitate sua dicens.
Quo fiet istud qm uiru no
cognoui. quo ioseph fuerat cre
diturus referenti de alia. q
uirgo ꝯcipiet. Joseph fili dd.
noli timere accipe maria

coniugem tuam. quia quod nascet ex ea de spu sco e. Filium dd eum nominans: voluit eum adducere i memoria promissionis dei ad dauid. ut de seme eius xpus nasceret. Dicens autem ne timeas cogitatore se cordis eius ostende voluit. ut p hoc futurorum bono rum que de xpo erat dicturus facere fidem. qr quod nascet ex ea de spu sco e. Quem scam ipm dicit unigenitum dei. sicut ipse de se testat i euangelio. Quia spc e i quod qui uiuificat: ca ro autem non prodest quicquam. Et aut apls. Dns spc scs e. Non ei spc aduocatus i gessus e i maria. ut suscipiens corpus nasceret i mundum. Sz ut sancti caret uirgis uias. Dicens autem quod nascet ex ea de spu sco e. Hoc dice uult. qr de seme uiri alicuius non fuerat nascaturus. sic estimans metuebat ioseph. de spu sco. Sicut ei eum preceptum Raphael angli ad thobiam uiro et uxore mo re solito ueturis ad coytum ord procede debz. ut quod concipit i scificatione concipiat. Sic unigenito dd i uirgie i gessuro: precessit spc scus. ut precedete spu sco i scificatione nasceret xpc scdm corpus: diuinitate ingrediente presemine. Et pa riet filium. et uocabis nome eius ihm. Non dixit pariet tibi filium: sicut ad zachariam. et ecce helyzabeth uxor tua pariet tibi filium. Quia mulier que ex uiro concipit: marito suo filium parit. qr magis ex illo e: qm de illa. Hec autem quia non de uiro conceperat: non illi filium peperit. sz sibi tantummodo. Vn de quo similitudine ipius rei p uia sequitur q fca e i ada. Sic ei mulier gustans de ligno: sola seducta e et peperit mor te. Ada autem non fuit particeps i seductione ipius. non e seduc tus a dyabolo peccauit. sz qr consensit mulieri. sic et modo ac cipiens maria de spu sco: so la credidit dicens. Ecce iam nc btam me dicet omis gene rationes. Joseph autem tunc i fide conceptionis eius nichil habuit tode. sz postea credendo et consenciendo tm. saluatus e. Idcirco i sopnijs astitit ei. non palam. ut quemadmodum dormienti a dam clamat mulierem: sic et isti dormienti diuinitus consignaret uxorem. Ipe euangelista i terpretat quod i telligit ihs. he breyca uoce dicens. Ipe sal uat ppm suum a petis eorum. Non ei quasi medicus qui nullam potestatem het salutis humane. qr sola conferendo herbarum non erubescat medici nomine i ponere. quanto dignus iste uoca tus e saluator p que totus saluatus e mundus. Exurgens aut ioseph a sopno. accepit mariam coniuge sua. Non i domo accepit eam. ne adhuc di

---

Blandis affatu alloquitur angelus ioseph dicens Ioseph fili dd noli ti noli metuere dubitare. no eam est uxor tua. i. sponsa tua stuprata. spu sco e fecundata

---

Leuit. xix. Non obseruatis somnia ac aebius. Et gna et spes sompnij. Somnium. Insomnium. Somni uisio. uisum. et or. Fatidiuo istorum. s. uisio et uisum aliq precedit. n. sz exhibit sz alia exhibet tria sz t dicit fidentur qr i ullo sompnium spes cca ponenda e. Deuteronomium c. xxxiiii. Somnia extollunt viri i prudente. Negeam d scs yoseph. s. et daniel spe posuerunt i somnio. sz somnia sibi reuelata a dno. ad laude di exposuerunt. Vn ab his hic locutionis m sit expo. non obseruabitis somnia procedentia sz ex ventre i glutinie et repletione. vl exinanitione. vl dbo i anima. l aliq modo seu i firmitate vl stulta cogitatione. precedente somnia d' hntib ortum ex diuina reuelatione ut somnium ioseph i h loco. l ex cogitatione et reuelatione sil. ut somnium nabuchodonosor q fuit reuelatum daniel talib i q credendum e. Quia cetera somnia fuit ex dyabolica illusione falsa suggerente et ideo distinguere i ter tria somnia et uarietates eorum valde difficile est.

Quattuor dti sunt salua i ueteri testamento. s. ose. jhs sacerdos magnus. iosue dux exercitus ppli. et ioseph q' dcs e salus egypti ppter distributionem frumenti. ista a dti sunt sal i realiter. sz figuraliter vocabitur e solum. vbaliter s. i figura saluatoris nri. q fuit i sua pdicatione sacerdos magnus i passione. dux i celorum ascensione. distributor e i spus sci i missione sz e ro qre. nt a xpo d noiam xani. et no a ihesu Dicimur saluati. qr ihs no personale e. et conuenit ei soli. Xpc uo nos digne non e et conuenit ei sm humana. et obli i ppri d noiam a nome dignitatis qr debe ce reges spualiter nos regentes et sacerdotes spirituales hostias offerentes. Vn ps. Qui nos sua vocabunt alio noie. s. ut non dicent iudei. sz xani. i q q multibuntur sup terra. s. benedice gentes. benedicent i eo. s. benedice gte. In futuro ad dicemur saluati. qr consequabimur i salute. adeo ut ea n possimus illa amittere i sempiternum

Tibi

misset ea de domo. s3 de animo suo
deposuerat ea. Et viui? i animu
suu accepit. Et no cognouit
ea donec pepit. Vere ei non
cognouit ea ante aug fuerat digni
tatis. qr virginem dei ista fue
rat mat. Sz postq pepit tu
cognouit ea. quia spalis iocudior et
to digniior ista fuerat q totus
mudus. Vt que mudus nec
cape poterat u mebat aug
qr i angustu cubiculu uteri
sui sola suscepit. Vidit ei vir
gine pmane post ptu. vidit
mysteriu stelle qmo stas se
cepit pueri uenientibz magis
puerp demonstrabat. stas tes
tioniu dabat. quia loq no po
terat. Ipos denique magos ui
dit adorates. et diuina dona
eor. Audiuit pndes qrep
quo ab oriete usqz ierosoli
ma stella pcedete uenerut
et q no dedignata hoibz manifesta
re. ut dei glaz reuelaret. er
go i opabil natiuitas totiq
huane natiuitatis modu exce
dens. et diuinitate pueri nas
centis ostendebat. et digtatez
matrie ptricis ioseph de
mostrabat. Ido dicit. et no co
gnouit ea. donec pepit. Cog
uit aut. qr e pto ptu ipig.
Quida exh illo. i. sm cumo
miu. putat q ioseph donec
pepit qdez no illa huit i co
sua. postea aut cognouit ea
et filios pepit. Vn et xpm p
mogenitu dicit. qr ille dicit
pmogenit. que alij fres se
quut. In sequ neminem in
telligit esse scdm. qr illi au
si sut hoc dice de illa putat.
qr hoc et ioseph fac ausq
fuit. hoc ei qd si potuit dic
euaglista. qr scdm no e. Illo
aut q n si potuit. qd ne
cessariu huit dice scdm e. Nec si
qdez q nale possut si. sut aut
q i possibilia sut p apter nas
putates. Volo tibi refer.
Nescio quis cu illo lite com
sit et donec uixit no e ei lo
cutus. Nuqd ergo qd dixi do
nec uixit no e ei locutus
exeo signaui. qr pt mor
te ei locutus e. qd si no pt.
Illud ei qd si pt. Dixi quia
scdm no e. Quid aut opus
huit exponre. qr no e ptq
morte illi locutus qd si po
tuit. sic et ioseph au ptu
credibile fuit, ut cognosceret
ea. qr no du cognoscebat mis
terij digtate. ptq aut no
cognouit. qr sca e virginea
necessaria dei templu. quo poterat hoc
vsurpare, qd eni facte noluit
uir religiosus expectas nup
cias suas. postea facturus
fuerat ut tabernaculu di car
nalibz cocupiscencijs sordida
ret. H sm raciez. Aciamq
aut ad auctoritate scripture.
Dicit ei Apls sm exeplu
pphe de xpo. oportet eu reg
re donec ponat inimicos eig
scabellu pedibz eig Ergo paulq h
sigficauit. ut ea diu regnet.

[...] quam deus fecit omnia sub
pedibus eius. postea autem cessit
regnare. Stulte. qui regnat
antequam omnia illi subdita sint. mul-
to magis regit. et postquam fuerint
ei omnia subiecta. Item alibi dicit.
Donec venio attende lectioni. Num-
quid significavit donec venero
quando attende. cum autem venero
negligere. De primogenito autem
quod dicit usus est scripturis. non
solum illum primogenitum dicere. qui
primus nascitur. sed et illum quem primus
est natus. Unde dicebat dominus ad
pharaonem. primogenitus meus
israel. numquid iam alium filium habebat.
Si autem dicis quia semper presentibus
dicebat primogenitum filium meum
dicitur scies quia ex gentibus alium
filium erat facturus. dico tibi quod
gentium ad presens semper duos filios
habuit. Sed tamen de iudeis quam de
gentibus. unum filium fuerat ha-
biturus. sicut et habet. In die epiphanie secundum m[atheum]. Omelia
Cum natus esset Ihesus in bethleem iu-
de. In diebus herodis
regis. Cum fugeret iacob an-
te faciem fratris sui esau et vicissim adver-
perum. vidit sompnium tale. Sca-
la posita erat cuius caput pun-
gebat usque in celum. et angeli
ascendebant et descendebant per ea.
deus autem innitebatur scale. Ex-
surgens autem iacob. suggeren-
te spiritu prophetavit dicens. Quam
formidabilis locus iste. non est
hic nisi domus dei. et porta celi.
Et ideo vocatum est nomen loci
illius bethleem quod est interpretatum
domus dei. Nato itaque domino in
bethleem. visionis illius prophe-
tia completa est. Domus enim dei
est corpus christi. ipso dicente. Sol-
vite templum hoc. Item scriptum est. edi-
ficavit sibi domum. porta autem
celi ipse christus est. per quem introitur
in regna celorum. dicente propheta.
Hec porta domini. iusti intrabunt
per eam. Adhuc videamus quid
ad utilitatem resonat. et quid
evangelista tempore designat. quo
nascitur christus. in diebus herodis
regis. ut prophetiam danielis im-
pletam demonstraret. que per
septuaginta septimanas annorum
christum nasciturum esse demonstrat.
Ab exeo tempore usque ad regnum
herodis. septuaginta septima-
narum anni consummati sunt. Sciens
autem deus perfidiam iudeorum. quod
crucifixo christo alium expectatu-
ri fuerant christum. id est antichristum.
id occasionem et redubitationem
eorum tollens. tempus ostendit quo
nasciturus erat christus. Id est
ut illum christum credamus qui
ex tempore danielis post septua-
ginta septimanas annorum nasci-
tur. non in illum qui in fine seculi
sub nomine christi venturus est. In die-
bus herodis regis. Cum diu
gens iudaica optimis sacerdoti-
bus tamen iudaicis regibus tene-
bat. prophete mittebat ad re-
medium eius. Cum autem novitas
tale et auxilium. Nunc autem
quod lex dei sub potestate regis

Margin: ubi iuda — intrabunt

[sign] Bede. More novitatis scriptorum [...] in rebus conditos
a scelibus [...] persona [...] loco [...] tempore.
Unde more matheus cum sequens persona que
in scripturis quod dicit. Cum natus esset ihesus. locum quoque
addit. In bethleem iude. Tempus
[...] in diebus herodis regis.
Bethleem autem iude ad distinctionem alterius bethleem
ponit que est in galilea in tribu zabulon.

Et ideo dixit in bethleem iude ubi inde e[...]
gentis iudeorum. ne in gentibus alterutrum
bethleem intelligatur de tribu iuda ex-
presse.

unique tenebat. i. iusticia dei sub
dicatione romana premebat. nas
citur xpus. quia magna et desperabi
lis infirmitas: medicum artificio
re querebat. Ecce magi ab ori
ente venerunt ierosolimam dicen
tes. ubi est qui natus est rex iudeo
rum. Ecce. i. confestim ut natus est.
magnum deum ostendentes in homine
paruulo. et verbis et actibus et mu
neribus suis. Verbis quidem. quia dixe
runt. Ubi est rex iudeorum qui natus
est. vidimus enim stellam eius in orien
te et venimus adorare eum. Acti
bus autem. quia cum vidissent eum ado
rauerunt eum. et in veritate tribus
fides actuitur quam aspectus vide
ntibus humilia. et intelligentibus al
ta. Muneribus autem. quia obtule
runt ei aurum et thus et mir
ram. sicut in fer[illegible] ostendimus. Ve
nerunt autem ad indicium gentium.
et ad preiudicium iudeorum. illorum
fide prophetantes futuram. et isto
rum incredulitate condempnantes
presentem. Tota magi qui ex
omnibus gentibus primitie fidelium fi
eri meruerunt. Isti enim magi fu
ture ecclesie formam portabant.
Sicut enim illi regem quem non vide
rant credentes querebant et confi
tebantur. sic et nos qui sumus
ex gentibus. deum quem numquam vidi
mus credentes. cotidie querimus.
et confitemur potestatem ipsius. De
hiis enim istis prophetauit ysaias di
cens. Priusquam cognoscat puer
patrem aut matrem: accipiet vir
tutem damasci. et spolia regis
assyriorum. qui sunt magi viri
orientales. qui venerunt a perside.

Magi enim apud illos vocant
malefici. sed sapientes intelligu
ntur. Isti autem dicti sunt virtus
damasci. Quia virtus unius
cuiusque ciuitatis sunt sapien
tes ipsius. Rex autem assyri
orum est dyabolus princeps demonum.
Ergo xpus priusquam secundum corpus
inciperet cognoscere patrem aut
matrem. virtutem damasci subiu
gauit. qualis futurus erat in pos
terum cum ad perfectam venisset. demon
strabat in puero. Cum adhuc
in cunabulo constitutus. dyabolo
sic spoliauit. Quos enim. Cum pue
missi ad bellum. euacuatum tunc
fuisset omni potestate ipsius.
Considera qui ab oriente vene
runt. unde dies nascitur. inde
initium fidei processit. Quia fides
lumen est animarum. Quando enim ali
quid ab occidente nascitur contra
orientem. declarat mali ostendere
contra bonos. Quando ab oriente
nascitur contra occidentem. declarat
boni ostendere contra malos. Cum
ergo in temporibus christi iusticia sub
iugata fuerat in iusticia.
et fides in infidelitate. ideo ab ori
ente venerunt primitie fidei.
Vidimus stellam eius in oriente.
et venimus adorare eum. Nunquid
nesciebat. quia in ierusalem re
gnabat herodes. Nunquid non
intelligebat iusticiam legis. quia
quicumque rege viuente alterum
regem proclamat aut adorat.
qui inister tyrannus punit in
sanguine. Sed dum considerabat
regem futurum. non timebat re

Cuius factor mes nescit ulla virorum
etes hereticorum facit het no catholicorum

... psente. Aliquid no habebant poculis suis piaculu mortis: qui tale re illaturus vsurpabat. Et no curabat de morte: si aut curasset de morte. nunq adhoc ausi fuisset. adhuc no uiderat xpm. et iste pati erat mori pro eo. Beati magi qui tam conspectu crudelissimi regis. antequam ipm cognosceret. xpi facti sunt confessores. Legi apud aliquos magos istos ex libris balaam diuinatoris. apparitionem huius stelle scitam accepisse. Cuius diuinatio posita est et in ueteri testo. Orietur stella ex iacob. et exurget homo ex israel. et dnabitur omnium gentium. Et audiui aliquos referentes de quada scriptura. et si no certa. tamen no destruente fidem. sed potius delectante. Esse erat quada gens sita in ipso principio orientis iuxta oceanum. apud quos ferebatur quedam scriptura nomine seth. de apparitura hac stella. et muneribus ei huiusmodi offerendis. que per generationes studiosorum hominum. patribus referentibus filiis suis habebatur deducta. Itaque elegerunt se ipsos duodecim quidam ex ipsis studiosiores et amatores misteriorum celestium et posuerunt se ipsos ad expectationem stelle eius. et siquis moriebatur ex eis. filius eius aut aliquis propinquorum. qui eiusdem uoluntatis inueniebatur in loco constituebatur defuncti. Dicebatur aut magusei lingua

corum. quia in silencio et uoce tacita deum glorificabat. Hij ergo per singulos annos post messem trituratoriam. ascendebat in montem aliquem positum ibi. qui uocabatur lingua eorum mons uictorialis. habens in se quandam speluncam in saxo. fontibus et electis arboribus amenissimum. in quem ascendentes et lauantes se orabant et laudabant deum tribus diebus. Et sic faciebant per singulas generationes. expectantes semper ne forte in sua generatione stella illa beatitudinis oriretur. donec apparuit eis descendens sup montem illum uictorialem. habens in se quasi formam pueri paruuli et sup se similitudinem crucis et locuta est eis. et docuit eos et precepit ut proficiscerentur in iudeam. Proficiscentibus aut eis per biennium. precedebat et stella. et neque esca neque potus defecit in peris eorum. Cetera aut que referunt ab eis in euangelio compendiose posita sunt. Tamen cum reuersi fuissent. manserunt colentes et glorificantes deum studiosius magis quam primum. et predicauerunt omnibus in genere suo. et multos erudierunt. Denique post resurrectionem dni. thomas apostolus in prouinciam illam aduenit. et iuncti sunt ei et baptizati ab eo. facti sunt adiutores predicationis eius. Ex eo aut quod dicit scriptura uidimus stellam eius. uidetur occasionem dare infidelibus de astrologia. ut unusquisque putet sue stelle motu. et necessi et uiuere. Sed bonum est breuiter de his in fre pmdez

gigni ista iure ... q. alt. ... obseruatio facta ... est ge ... s. ... augurium cui ... ledit. damnatorum ac fuit et erit. et ... mathematicos ... mathematica et disciplina et stellarum ... mechanica arte gstruenda ... exerceant ... de ...

in silencio

... annorum et in sui ... cum certo pede ... et redit ... lunaris ... plenitudo ... diminu ... digitorum motu ... numis misterio ... opnitate ... no ... fidei ... magis ... dendat ... descendat ... et c... ueritatis ... q... artis ... artis fallacibus ... sectati

atque tractator ... ueritatis ... nlla ... signis ... leonis. capricorni. sagittarii scorpionis et tauri ... ariete luna ... sol. ... stella ... tropica ... morbi ... falsissima deceptoris ... nulla ibi est ueritas

Ex omni parte mathematici ... ... cum ... tali ... tempore ... casibus laborante ... stellas ... motus astrorum ... ibi euenit ... ex libris fatidicis ymo ut uerius loquar ex cartis falsidicis et diabolicis. Dicit quoque ... mala et contraria fuit ... constellatio. et ... omnium planetarum sublatum ... a potestate fuit

Si enim stelle causa est ut aut mali simus aut boni, ergo nec boni nostri laudandum est: nec mali vituperandum. quia nec est in nobis voluntarius actus: ut quid enim aut boni mei laude merear. quod non meo arbitrio sed ex motu stelle feci. aut mali mei penam suscipiam, quod non voluntate sed ex necessitate commisi. ita nec possum fugere malum. et si volo si me nativitatis stella compellit ad malum. Si adulter et homicida fuerit per stellam. et crimine stella facit eos in te(?). magis est iniquitas illarum stellarum, magis autem illius qui adhoc stellas creavit.

Interrogamus ergo. esse suum est creatura: aut ab alio. Et siquidem dixerit ex se. audiat a nobis quoniam impossibile est quod esse extitit: et eventu agitur: ut aliquem ordinem habeat certum. Si autem dicit ab alio: ergo utique fecit quis illa cum sit prescius futurorum deus, quod tanta iniquitas futura est per stellas: si noluit emendare non est bonus. Si autem voluit et non potuit impotens. sed et iniustus quod ex necessitate stellarum peccantes iste punit. qui ex voluntate peccantes. Ipsa denique mandata divine pereunt, aut hortamenta, ut faciat bonum. hec et sapientia destruunt. Quis enim iubet aliquem ne faciat malum: quod non potest declinare. aut ut faciat bonum ad quod non potest pervenire. Denique interrogamus: si idem semper est cursus stellarum. quare non semper idem est

status hominum. Sed dicunt per certos annos fit restauratio stellarum. Necesse est ergo qui sciunt astrologice disciplinae et quia per certos annos restituunt stelle: sciant et per quot annos: quibus et post rerum positum diluvium. Que autem stella que fecit omnes homines in diluvio mori. nunquam ex eo extitit, ut iterum diluvium faceret. Aut omnes illi homines sub una stella fuerant nati: ita oportebat secundum uniuscuiusque girationem. eadem ipsarum in destinatione consummari. Ita si eiusmodi modo et giratus stellarum eiusdem malicie et eiusdem bonitatis tempus prestat: oporteret non semel fieri abraham. aut patriarchas: aut prophetas: aut apostolos: sed quandocumque fit ipse giratus stellarum. Deinde ipsa confusio hominum testis est inventio. Ante adventum christi: que stella omnes homines ydola colere compellebat. ceterasque iniquitates facere. Aut post christum: qualis giratus ab ydolis homines recedere fecit, et penitus omnes mores mutavit aliquos. Ecce persi matribus et filiabus miscentur. Iudei autem octavo die circumcidunt. et unaquaque gens alia atque alia habet consuetudinem. Si idem est cursus stellarum: quomodo persi a consuetudine numquam recedunt. neque iudei a sua. Si autem dicant secundum diversas regiones diversa est operatio stellarum. quomodo ergo qui in perside crediderunt. a illa turpitudine recedere potuerunt in eadem

regione manentes. Aut qui
non crediderunt et peregrinantes in
aliena prouincia, mores patri
os tenuerunt. Et iudei transmi
grati in Babiloniam et illic filios
parentes. quomodo numquam prestel
las regionis illius compulsi sunt.
Actuacione sua recedere et illorum
in sectam sequi. Reges ergo au
per stellarum discursum. Et sum
propositum. Audiens autem herodes
rex turbatus est et omnis ieroso
lima cum illo. Existimans autem
se suum regem fore terrenumque qui de
successore regni turbatus est. Excep
ta grandis potestas. maiori ti
mori subiecta est. Sic ramos ar
borum in excelso positorum et si le
uis ~~minima fama~~ aura flaue
rit mouet: sic et sublimes homi
nes in culmine dignitatum consis
tentes. et leuis minima fama con
turbat. humiles autem sic in con
ualles plerumque in tranquillita
te consistunt. Aut ideo turbabat
audiens regem natum iudeis ex
gente iudeorum. Cum esset gente ydu
meus. ne regno reuoluto
iterum ad iudeos et ipse a iudeis
expelleretur et semen eius post ipsum
perderet a regno. Puto quod non
tantum herodes a semetipso tur
babat. quantum dyabolus in herode.
Herodes enim timebat quod sus
picabat. dyabolus autem time
bat quod uere sciebat. Herodes
hominem estimabat. dyabolus deum co
gnoscebat. Audierat enim in
angelos in aere clamantes: gloria

in excelsis deo et cetera. Et quantomagis tem
tes audiebat de Christo. tantomagis
de destructione potestatis sue dyabolus
turbabat. [illegible]
Zelo ipso turbabat. et sum sua
ueritatem sui regni successorem time
bat. Herodes terrenum. dyabolus
autem celeste. Nam nec herodes con
tereret. si celeste natum regem
suspicatus fuisset. nec dyabolus si te
renum. Vis scire. quia non tan
tum turbat. quantum dyabolus in eis.
Ecce et iudaicus populus conturbabat,
qui magis de auditu isto gaudere
debuerat, quia rex iudeus sur
gere dicebat. designatus ideo.
Sed turbabat. quia de aduentu iusti
iniqui gaudere non poterant. Aut
certe turbabat timentes. ne for
te iratus iudaico regi genus
eius uexaret. Nam quemadmodum
ciuitatibus uetis matre constituit.
sic regibus aduenientibus sibi
populus regni uexat. Congrega
uit autem principes sacerdotum et
scribas et interrogauit eos ubi
Christus nasceretur. Ex hoc apparet
malicie. quia dyabolus turbabat
in herode. quoniam tractatores legis
interrogat. Ut quid enim interroga
ret herodes qui non credebat
scripturis. Sed instigabat dyabolus
qui credebat. quia scripture
non mentiuntur. Nam dyabolus alios
in errorem inducit. ipse autem
ueritatem bene cognoscit. Quid
enim uis. Credebat scripturis
herodes. aut non credebat. Si
non credebat: ut quid interro
gabat scripturas. quas pu
tabat esse uaniloquas. Aut si

de stella
uenit dixi
in mathematici
[illegible] in i
[illegible]
[illegible]
[illegible]
catholicorum
uidebus.
esse aliquid
tantum dicat
at certe
cedant. sicut
[illegible]
[illegible]
[illegible]
breuis stilo
[illegible] fore
[illegible]
pluribus
[illegible]
[illegible]
in uideam
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ierosolima
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
prosperitas
in persona
[illegible]

et uenit herodes
in fauore regie
dignitatis. quia homi
na [illegible]
Iudei in fidelitate
credulitate [illegible]
quia scelerum suorum
malitia [illegible]
[illegible] sola uidetur
[illegible]
[illegible]

credebat. q2 uere inde nasci-
turus e rex. Vn scripte dicebat.
quo sperabat posse inficere illu
rege que scripture futuru esse
dicebatur. Nuq͞d poterat h͞o cor-
rigere ut ne fiat q͞d deus or-
dinauit ut fieret. Sed quid? cre-
debat herodes in malo in bono
aut no credebat. Cum quide
inde nasciturus fuerat rex uel
scripture dicebant: credebat. cum
aute aduersu illu agere nichil
poterat que deus mittebat, no
credebat: quia no suo consilio
gubernabat. s3 in malo dyaboli
trahebat ligatus. sic sunt o
homines prauores in quib3 diuersis
operat. et credunt scripturis. et
no credunt. q2 l3 ipm q͞d credunt
perfecte crede no permittit. Sed
cum credunt ueritas e intus. q2
nulli pt ee occulta. q͞d aute
no credunt: excecatio e in mna.
q2 subiecti sunt opib3 eius. et mens
illorum libera no e. vt puta
omnes q͞ iudicandi sumus. et legimus.
scimus quia mundus consumma-
dus e. et quia morituri sumus.
et hoc ipm tn perfecte no cre-
dimus. Si eni perfecte crederemus.
sic uiueremus qui post modi-
cum transituri de mundo. no qui
in eternu mansuri. At illi dix-
erunt in bethlee iude. Sic eni
dictu e p prophetam. Et certum
responsu regi interrogati ex
corde no bono. Cu debuisset
celare misteriu regis a deo
predestinati. Ad salute gentis
iudee: magis in conspectu regis
alienigene. qui no solu ze-
lo regni. s3 et gentis alieni
odio aduersaturus regi prog-
modu fuo. no ignorabat.
si ipi sapientes uoluisset co-
siderare. Et no solu mani-
festat misteriu. s3 adhuc
ad fide prenoniu suorum. prophe-
ticu protulerunt exemplu. Itaque
qui thezauros dni sui ab-
scondit uos. hostib3 eius prodit.
et sic sunt no predicatores ope-
ru dei: s3 proditores miste-
riu eius. Et no doctores hero-
dis. s3 irritatores malicie
eius. Qui quib3 docere occul-
ta scripturarum no manifesta-
re in quib3 s3 fidelib3. sic pa-
recipit paulus. Que tame audis-
ti p multos testes: hec co-
menda fidelib3 qui possunt
et alios docere. Et no solu p
phie misteriu prodiderunt re-
gi iniquo. s3 adhuc ipsa3 p-
phecia precidentes. ex uno co-
sensu suo omnis. et no expo-
nentes omnem scripturam diuinitus
inspirata. in te sacerdotum prinu-
lorum sa sunt eius. Quo scriptu
erat. Et tu bethlee terra iu-
da. no es minima in te prin-
cipes iuda. ex te eni exiet rex.
qui pascat plebem meu israhel.
et dies eius a diebus seculi. Hi
ergo in tegra prophecia praulis
set. sic fuerat dicta. considerans
herodes. q2 dies nasci-

aturi regis illius adiebus seli
erat. Intelligens autem tune ho
noris eius: quia non erat ille tal'
rex eternus cuius dies adiebus
seculi erat. In tantum sudat non ex
tersisset adversus eum. Nunc autem
passa habet parte prophetie que co
pesce poterat zelum ipsius. pri
mam parte sola ptulerunt, que eum
potest irritare. Cum illi ita ex
ponentibus putans herodes sibi
aetis regibus quia nasci rege.
permuldos inferati eum illi & ex
stimans occidere xpm. Sed infelices
iudei herodem docuerunt. quia de
bethleem nascit ipse qui e gub
naturus ppl'm istrl'. Et se non do
cuerunt postquam natus e. ut cre
deret ei. Herodes illis credidit
qui vera dicebantur: ut psequeret
xpm. Et ipsi sibi non crediderunt
ut susciperet eum. Tunc uocauit
occulte magos et diligenter exqui
siuit tempus. quo eis apparuit
stella. Et ait eis. Ite et uidete
de puero et cum inveneritis re
nunciate michi ut et ego ueniens
adorem eum. Postquam audiuit
responsum duplici modo credibi
le. Primo quia a sacerdotibus fuerat
dictum. Deinde: quia exemplo
prophetico fuerat comprobatum. non
ad devocionem flectitur futuri re
gis. sed ad malitiam interfeccionis
eius prodolum. Quia malus ho
que dei sunt quidem intellige potest.
que dei sunt autem agere non potest.
Cum in intellectus hominis excedit crea
tus e. Actus autem expposito uo-

luntatis ipsius. Vidit enim herodes
magnam devocionem magorum circa
xpm. quia non poterat eos nec
blandimentis flectere, nec mi
nis terrere. nec auro corru
pere. ut consentiret ei in inter
fectionem regis futuri. ideo tempus
decipere cogitauit. Nec poterat
fieri, ut blandimentis seducti
proderent illum. propter quod tanti iti
neris susceperunt laborem.
Nec expauescere poterant aliquid
ut traderent eum. quia non aspex
erat herodem non cesarem. sed in
medio regum illorum congressi sunt.
alterum regem annunciantes. Nec
aliquid amplius desiderare pote
rant quam xpm. qui illi de tam lo
nga prouincia munera preciosa por
tabant. Ergo devocionem premit
tebat: qui gladium acuebat — et malicia cord[is] sui humilitate colo[...] tegebat
Talis enim e consuetudo omnium
malignorum. Quando autem in
occulto aliquem grauius ledere
volunt: humilitatem illi et ami
cicias fingunt. Occulte uo
cauit eos ut non uiderent iu
dei. habebat enim suspectos iude
os ne forte quasi regem sue ge
neracionis amantes et intellige
tes astuciam herodis. proderent
consilium eius. Magis nesciens.
quam mittebant in nuncia xpi e
rat iudei quam ipse. Herodes enim
uelut hominem suspectos perseque
bat. Iudei autem post mul
ta mirabilia. post signa
celestia. postquam manifeste
cognouerunt eum filium dei: tunc
crucifixerunt eum. Quanto

Et cu audisset rege
abierunt. Hoc eo facto contigit
sz exrutata diact actu est.
ut stella q magoz
previa fuerat. appropinqn
tes eos ad herode
reliquit. recedentib9 vero
ab herode denuo cepit
ad tugurium xpi ducatum
preberet. Dicit9 g p hanc
stellam gram dei in hoc
figurari. p herode vero
dyabolu9. Igit dicentib9 g
magis ad herode stella
eos reliquit. qz eos q sunt
de sathana se subdunt. divi
na gra deserit. qz si ab
herode primaz virgn dyab
lu a viis suis extrahentes
recesserint et deum qrere
ceperint. i tegra divina
eis apparebit. iterum eos
illuiab. iterum via q ad9
i veniat demonstrabit
Et solz contingere ut mai
ori iubilo et leticia ex
ultet aia. cu gram dei
receperit post peccatoz laps9.
q gauderet prius i ei9
perceptione ante criminis
lapsum. Vn bn ut de
magis dr videntes a
stellam gavisi st gaudio m.
Pos9 nanqz de9 magis po
sunt clemie et in se ac i
effabil' unc e. quando e ho
ita facinorosus et culpabil'
et criminosus. qui si reu's
ex toto corde fuerit ad deum
et penitens de erroribus suis
humiliter egerit. et denuo
i ipa mala n recidiva
verit. quin ei misereb'

clarit manifestior divinitas ei9
illi q isti; tanto scelestior e iu
deor iniquitas q herodis. Et
ecce stella quam viderant i orie
te precedebat eos. usqz dum veni
et stetit sup caput pueri. Ex
hoc conde loco. quia cu aliqntu
lu stella deduxisset magos pe
ierlm. abscondita e ab eis.
Et relicti a stella cogebant
i ierlm i trogare de xpo. simul
et manifestare de illo. pp duas
causas. Primu ad confusione iudeor.
Cum quide gentiles. stelle tm
mo iussione confirmati. xpm et
patientas pnitas requirebat.
Et iudei ab infantia pphias le
gentes de xpo et i suis finibus
natu no susceperunt. Deinde ut
i trogati sacerdotes ubi nasceret
xpc ad ppudiciu suu respode
rent de bethleem. qz qui herodez
docuerant de xpo. ipi ignora
bant de illo. Si ei inqt appa
ruisset. i bethleem eos fuerat
deductura. i sic no fuisset co
acti i trogando manifestare de illo.
Et ecce stella qua viderant
i oriente antecedebat eos. ut
considerantes obsequiu stelle
regis i telligerent dignitate et di
cerent ap se. Quomo sit rex
iste eternus cui stella ministrat.
Quid aut mirum si sole iustitie
oriturio stella ministrabat divina.
Precedebat aut eos. ut osten
deret hoib. quia credentib dou
dia elementa ministrant. Si g
magnum putas. qz xpo stella
obsequebat. vide quia maiora
sunt q tibi hoi constituto ministra
bant. Ecce q tibi sol arret.
et luna fulget no cessat. Si ti
bi hoi constituto elementa minis
trant. qd magnum si xpo stel
la obsequebat. Et si tibi peccan
ti elementa ministrant. qd mag9
si ante illos xpm qrentes stella
currebat. Et si angli ministra
bant hoib. quos deus no ad
obsequium hom sz ad suum e
ant. qd magnum si hoib
elementa ministrant q pp hoies
creata sunt. Hec audientes gau
dere nos oportet parit et time.
Quia qnto maiora beneficia
sunt hoib constituta. tanto pec
cantib graviora iudicia. Et ste
tit sup caput pueri. q i di
ceres hic e. Ut qz loquendo mo
strare no poterat. stando mo
straret. Et videntes stella
gavisi sunt gaudio magno
valde. Quia spes eorum no
erat decepta. sz amplius conf
mata. qz tanti itineris no sine
causa susceperunt labore. Indi
ciu ei stelle sic occurreret sibi
sm tempus i telligebat. qz di
vinitas eius natus ille rex
erat ostensa. Et ministeriu stel
le i telligebat. qm dignitas
huic nati regis excedebat me
sura omnium mundialium regum.
Necesse ei erat. ut gloriosior
putaret rege illu q stella.
cui stella sic devote obsequeba
tur. Aut quomo no crederet
ei sedendos hoies. cui et celi
ornamenta subdita ee videban
tur. Aut quo poterat ei terra

ce rebellis. cui famulabatur et
celum. Et intrantes uiderunt ma
trem eius et puerum. Uideamus
quid tale glosa uidentes in pue
ro gauisi sunt. qui regem queren
tes tanti itineris susceperunt
laborem. Numquid uiderunt pala
cium marmoribus splendidum. num
quid matrem eius diademate coro
natam. aut in lecto aureo recu
bantem. Numquid puerum auro et
purpura inuolutum. numquid re
galibus diuersis populis personantem.
non. Sed quid. Diuersorium te
nebrosum et sordidum. et magis
animalibus quam hominibus aptum. in quo
nemo contentus erat succedere. nisi
nimia necessitate coactus. Ma
trem eius uix tunicam unam haben
tem. non ad adornamentum corporis.
sed ad tegumentum nuditatis per
ficientem. et qualem poterat habere
carpentarii uxor. et hoc in pe
regre constituta. Puerum pan
nis sordidis inuolutum. et in
sordidiori presepio positum. Erat
locus ille sic erat angustus
ut nec ponendi et famulis spa
cium inueniret. Si ergo regem
terrenum querentes inuenissent. ma
gis confundendi fuerant quam ga
uisuri. quia tanti itineris
laborem sine causa suscepissent.
Nunc autem. quia celestem regem
querebant. et si nichil regale
uidebat in eo. tamen solius
stelle testimonio contenti gaude
bant. Oculi enim corporis contemptibilem
puerum aspiciebant non potentem. oculi
spiritus in corde eorum terribilem eum

monstrabat. Adhuc autem si quis
terrenum regem eum quesisset. inueni
entes eum apud ipsum mansisset.
sicut sepe fieri solet. in tercio uel
quarto rege relicto conferret se ad
alterum. Nunc autem et hunc ado
rauerunt. et ad suum reuersi sunt.
ut istum haberent regem celestem
animarum suarum. illum autem terrenum.
Et adorauerunt eum. Putas
adorasset infantem non intelli
gentem adorationis honorem.
si aliquid diuinum credidisset
in eum. Ergo non pueritie detule
runt honorem nichil intelligenti.
sed diuinitati eius omnia cognos
centi. Sed et ipsa qualitas mu
nerum oblatorum testificabatur
eos quandam diuinitatis estima
cionem habere de puero. Apertis
thesauris suis obtulerunt
ei munera. aurum thus et mir
ram. Adimplentes gentium in xpo con
fessionem. et prophetiam implentem
significantes ysaie dicentis. Omnes
de saba uenient. Afferen
tes aurum et lapidem preciosum. et la
udem domini euangelizantes. Et
omnes oues cedar congregabuntur.
et arietes nabaioth uenient.
qui et offerent acceptabilia
super altare tuum. Confessi autem
confitentes aperientes thesau
ros suos. congrua gentibus in xpo
per ipsa dicta ostenderunt obla
tione. Regem eum cognoscentes
eum. primitiis munerum aspicio
sam iterum sicut aurum prerepcium
tum obtulerunt. Diuinum autem
et celeste intelligentes principium
eius. libanum obtulerunt odorem. quod est thus.

Nota quod mirra re. ge. fe. p. dedi. arbore aromatica. Hec mirra ri. ge. ne. fe. dedi. est fructus eiusdem arboris. sed mirre est [illegible] quod [illegible] mirra [illegible] [illegible] accipitur et intelligitur [illegible] [illegible] arbor [illegible] pro fructu accipitur quod mane huic loco congrue uidetur [illegible] [illegible] [illegible] cum mirro [illegible] se

p alia uia reu'si sut i regio
ne sua. Co fides magorum. no
cotradixerut anglo admone
ti dicentes. tatz uisz ueni
mus. Uenientes aute. multi
tudine ciuitatis no timuimus.
rege terribile apud illos eo
no cepauimus. sz fletimus. et
adiuiualit qui natus fuerat
pdicauimus rege. et sic do mu
nera digna obtulimus. et qu
suos latentes iubes nos fuge
ut alia uia uenientes: alia
redeamus. sz fideles constitui:
nec tut timuerut cognosci:
nec ipo erubuerunt occulte
recede. Quia nec erat possi
bile. ut qui ab herode ad xpm
uenissent: rediret ad herode.
Qui eni relicto xpo uadit
ad herode: frequenter reuitit
ad xpm. Qui aut relicto herode
de uenit toto corde ad xpm;
nunq reuitit ad herodez. Id
e. qui de xpo ad dyabolu tra
seut p peccatum: frequenter p pe
nitentia reuitit ad xpm. dif
ficile reuitit ad dyabolum. q
qui nunq fuit i malis sz i
innocentia dum nescit quid
e malu facile decipit et tra
sit ad dyabolum. Sz cu expertus
fuit malu quod i ueit et re
cordatus fuit quod pdidit. co
punctus reddit ad deu unde re
cessit. Qui aut i mal fuit
et cou'sus e ad bonu. du gau
det i bonis q i ueit et recor
dat mala q eua'sit: difficile

forma uirde decoris et odorem
suaue spe sia oblate. Humanam
aut et teporalem sepultura eius
itelliges obtulerunt murram.
hec aut et si ea no itelligebat
magi fm quale misteriu ista
gerebat. ut quid sig'ficaret
unumquodqz munus eorum. nichil
contrariu e. Quia ei q illos h oia
facere hortabat. ipa hec ordinaue
rat uniuersa postmodu ggeste
cedit. Auru sut g pfca fideles
et sapientes diacte aplo. Sicus
hedificat auru. argetu. lapi
des preciosos. Sicus g pfert se
xpo fidei sapia plenu. obtulit
ei auru. Thus aut e orô. sic
scriptu e. Dirigat orô mea. sic
incensu. Sicus g xpo mu
dez offert orone; obtulit ei thus.
Mirra estimo ee opa bona.
Quia sic mirra corpa defuncto
ru i solubile facit. sic opa
bona xpm crucifixu i memo
ria hois pretium facit. et
hoiem faciunt i xpo. Primu
g oportebat xpo offerre fide
donabile. deinde orone mu
dez. Tertio loco. opa sca. Et
tu ergo qui uenis adorare ad
deu ad orandu; munera tua
porta i manibz tuis. Da non
huilibz et pete abillo qui hec
ut orô tua bonis opibz cmme
det. Sic et i lege scriptu est.
ne i tres i cospcu dni di tui
uacuus. Infirma e ei oratio;
q elemosinarum uirtute no e
munita. Et amoniti i sop
nis: ut no rediret ad herode.

Hodierna lectio fres kmi comouit corda. concussit uisera. stupefecit auditum. obstauit sensum. Ecce i qt anglus
dni appar' i sompnis Quoniam defaluatore dici poterat. vade i egiptu. vt ee pfco / n fuga. voluntas n
neccitas fuit. nec madauit fuga. madatqz p angtun. accipe i qt puerum et i fuga dni ihu i egiptu.
sigt xps ad qtos ituras dt si apte dixisset. fuge i egiptu. i. migra a mis ad extraneos q tenebris obnoluti
sut erroris p'ginatur religionis qt tam te intrl n recupiet gtptiu cum e Jussu a uetr i fuga itaqz yi i
egiptu. misticu fuit no timoris fuit liberacio creature. n prelum creatois. illo fuit apt morte
auctoris. sz apt sua uita sia q mori venerat. quare fugeret morte. xps g dei filius fres mei ‡

P alia via redierut i regionem ... Prothoplasti nri exobitate
e apceptus dt dbz spatiu
...
Defuncto aut herode ecce
In primo oia questio e.
que dicit matheus herode
defunctu. cu lucas dicat
iohem sub herode cepisse
pdicare. Sz h q'stio solue
i duabz pcdis hoim
unu nol quntibus duo
eni fuer herodes. i. pr
et filius. Nam quando ioseph
i egiptu fugit. herodes
pr regnabat. Qn u reuersus
e. archelaus filius eius regnabat.
Qn u aut iohes cepit pdicare
herodes filius herodis pre
erat galilee. Unde matheus
istu noiat rege. lucas
illu tetrarcham. Et questio
qr dicat matheus sicut
ioseph timore archelai
secessisse i galileam. cum
lucas dicat herode pfuisse
galilee. Cur magis debuit
timere archelau q herode
cu fres essent. et unius pris
filii. Solutio h q tepora
i mutare. Nam alio tpe
regnauit archelaus i iudea.
atqz alio tpe pfuit herodes
galilee. Nam qndo ioseph

Ignoscite o qui dignationi et humilitati rerum tantarum conditoris. ... puerili eius ... dignatus est sue creature subdere. Respice ... operis et dignum ... testes.

Cuspide cultelli perierunt ambo gemelli;
Amne puer, fune mater, dolore pater;

reddit ad malum. Sed quid. quia multi tum christo relicto peccaverunt. non sicut primi: illi tales numquam fuerunt christi. Sed superius dixi: quia toto corde de diabolo venit ad christum. Qui enim post peccatum non penitet: non quasi homo carne deceptus peccavit sed arbitrio; cum esset malus malum egit. Illa malus quod malum est non putat malum. Sed nec penitet cum fecit malum. Aut ita. Qui enim ad christum venit ad deum: numquam debet per illam viam ambulare. per quam venit. Venisti per viam fornicationis: ambula de cetero per viam castitatis. Venisti per viam avaritie: ambula de cetero per viam elemosinarum. Si autem per ipsam viam redieris. iterum ad regnum herodis vadis et fis proditor christi. Qui cum recessissent. ecce.

In festo sanctorum innocentum

Angelus domini apparuit. Require. in sompnis ioseph dicens. Tolle puerum et matrem eius et fuge in egyptum. Quomodo angele dei? Nonne tu nunciasti (retulisti). quia quod nascetur ex ea de spiritu sancto est: Et quo iubes fugere. Quo filius dei ante herodem fugit: aut quis liberet de inimicis, si et ipse inimicos suos timet. Etiam primum quidem ... ut regulam humane nature quam suscepit et consuetudinem in omnibus et in hac parte. quia et humane nature et puerili etati convenit fugere potestatem minantem. Alioquin si ille ageret in corpore constitutus. quod est gratia dei, non disse

paret. et se humanam naturam sed mutaret. Deinde ut et ceteri christianorum cum necessitas persecutionis advenerit: fugere non erubescant. Et quare vadit in egyptum. Numquid alia terra defecit. Semper enim ad usus populi eius egyptus extitit inimica. Etiam sed recordatus dominus qui non in fine irascitur. ne quando in eternum indignetur. Quanta mala fecit super egyptum. ideo misit filium suum in eam. et dedit illi magne reconciliationis signum. et pretiose clementie pignus: ut decem plagas egypti una medicina sanaret. Commutatio dextere excelsi: ut populus qui erat quondam persecutor populi primogeniti: postea fieret custos unigeniti filii. Et qui illi violenter dominati sunt. isti cum devotione servirent. Et ut iam non iret ad mare rubrum demergendi: sed vocaret ad aquas baptismatis vivificandi. ut impleretur quod dictum est. Ecce dominus descendit in egyptum sedens super nubem levem. Nubes enim corpus ipsius. leve autem sine pondere peccatorum. Tunc herodes videns quia delusus esset a magis: iratus est valde. Postquam puerulus ihesus magos sibi suo in primis subiugavit: non potestate corporis. sed gratia spiritus, non exercitum misit post illos. sed stella modica ante illos. Religione illos subdidit non timore. Non enim persecutus est illos sed ipse est requisitus ab eis. Sed multo irascebatur herodes. quia quasi ille sedes in throno regni. et

de egipto reversus est. archelaus regnabat super iudeam. et herodes non ... galilee. videto ... dominum ... potera ... in galilea ... qui ... predicat matheus ioseph timore archelai secessisse in galilea. et habitasse nazareth. cum lucas videatur dicere quod ... civitatis descendisse galilea et habitasse nazareth. solutio sic. Cum ioseph admonitus in egipto ab angelo ut reverteretur in terram israel. intellexit ... terra ... dicta terra iudeam ... postquam reversus est. audivit quod archelaus regnat ibi. tunc intellexit terram ... non solum iudeam sed etiam et galilea. ... angeli ... ioseph ... admonuit ut reverteretur in terram ... dicere ... ioseph ... auctoritatibus ... nutriri. non in egregia urbe in qua erat rex et principes sacerdotum et legis doctores. ... Crebrius ... solatius ... et nunc ... ubi potuisset ... somnum.

..., omnes ... salutis neglexisset. si se prolata sunt ... crudelitate occidi permisisset. Et quod dixit angelus ... ibi usque dum dicam ... angel ... ad filium ac si pater diceret ... in gentibus. donec omnes ... vr in egiptum ... ioseph fiet ... angelus ... tollit puerum et matrem eius ioseph. ... ad eis ... in regione egipti ... tenebre vel meror in ... gentium ... i ... ex egipto vocavi filium meum. ...

uestitus purpura surdidē nō
potat. hijs ihc̄ panniculis & ia
cens in presepio & pannis inuolutus
placauit. Herodes aut̄ qui deū
uoluit deludere delusus ē. De
uocōe puero pmittebat di
cens Exquirite de puero. ut &
ego ueniens adore eū. Insteng
qui unigeniti sapientiā dei huma
na fraude circuuenire temptabat.
Iam enī qͥ successore regni sui
times fremebat. Nam reges
siquidē ex aliis causis irasci
tur cito placant. Illa aut̄ corp
ira inextinguibilis ē. quā regn̄
zelus accendit. Deinde contep
nentes eū. magis addiderunt
causā doloris. Quemadmodū
enī si quis infundat oleū sup ig
nē ardentē magis crescit
incendiū. sic ardentē zelū
herodis delusionis opprobriū
amplius excitauit. Et quid fecit.
Misit & occidit omnes pue
ros in bethleē & in omnibus finibus
eius a bimatu & infra sm̄ tē
pus qd̄ exquisierat a magis.
Ut quid. Quia delusus erat
a magis. Sic fera bestia ha
bens naturalem asperitatē. si ab
aliquo fuit uulnerata. naturalē eius
crudelitatē duplicat ira do
loris. Et qͥ ceca furore iā nō
aspicit uulnerantē. sed quicumq
ante oculos eius occurrit. siue ho
mine siue aliud aīal. qͥ auctore
uulneris sui dilaniat. Sic
& ille delusus a magis. irā
suā sup paruulos infundebat.
Dicebat enī cogitans in furo
re. Certe magi inuenerūt

puerū quē regnaturū dicebant.
& aut aurū acceperūt a parenti
bus eius. aut largis pmissio
nibus sunt placati. Ideo ad me
reuersi nō sunt. Ita rex herodes
aduersum regnū suū putauit.
totū uerū estiat. Animus
enī eius sēp suspectus ē. regni
zelo repletus. Dum oīa ti
met. oīa suspicatur. Facile
credit quicquid fuit suspica
tus. Sicut uir si zelet uxo
rē. aut uxor uirū. omnē au
diendo turpe credit de illo.
& si nō sit audiens ipa dig
& ydonea ut credat. tn̄ sue
audiencie zelus comendat.
Sed ergo forsitan talia dicebat
apud se. Quis ē puer iste quē
anteqͣ nascatur terra. iā appa
ret in celo. nec dū se ipm̄ os
tendit. & iā oēs illū qrunt.
Et nec adhuc externū pplm̄
hēt. & iā milicie celestes stel
laꝝ illi ministrant. Quis erit
ille quē anteqͣ meū pugnet
iā uiuat. Anteqͣ uiuat regnat.
Anteqͣ regnet dominat. Sed pu
tas facturus ē ille in regno
meo si creuerit. Ego & do
na omnibus spargo & gladiū
porto. ut qui nō timet uel
diligat. qui nō diligit uel
timeat. Ille nec pplm̄ hēt.
nec diuicias congregauit.
& quōs sine auro diligit &
sine ferro timet. Sic misit
& interfecit omnes paruulos. ut
unū inueniret in omnibus. sz nec
unū inuenit in omnibus & omnibus

[Marginal gloss, left margin:]
Horum gloriam stē oportet
pena exprimēs bēo
Johs sic dr̄ in apok.
Vidi in qt sb altare
aīas interfectoꝝ ppt
uerbū dei. i. ppt xpm
Sub ei altare i qt
i. in secta uiolandis
eterne. Et cla. uo. m.
magna clamor ulciscer.
magnū ē desideriū
eoꝝ q dom facere
nouerunt. Usqz quando
sed & ueri nō uindicas
sanguinem nrm̄. Non
q odio in inimicoꝝ orat
sz amore caritatis. q
ipsi iudicia ut ppe
posita concedat. Et dcm
illis ut requiescant
adhuc modicū tps. i.
ut colligantur fratrum
expectaret augm̄ q
ad finē sēli p martiriū
coronandi sūt.
Nota tres tplex ec
martiriū. s. m
uoluntate & ope. ut i bto
stepho. s. m uoluntate &
nō ope. ut i bto johe &
bto martino. tantum ope
& nō uolunt. sicut i hodiernis
scis innocentibus fuisse pbat.
Itidem quadruplex ē ges
innocentium sanguinis effusio.
Carnis uz mactatoꝝ illici
toꝝ refrenatoꝝ. paradisus
patie refutatoꝝ. Conpassio
conpassione. flores. n. i terra
nra apparuit hodie. i. sci
innocentes. Dnr̄ flores
qr modicū tps i hac uita
fuerunt. sicut flos cū apparz
maxime. Cuncta q sūt i celo
i terris plerima & psta
tissima. nato dño deseruit
defertur. n. gla p angelos.
claritas p stellaꝝ. simplicitas
pastores. religio p magos
in noticia p pueros.
Uere felix ē ciuis. Et clangel
cura. que pro deo tanta pt
sustinere. quanta ille sustinuit.
pcauit.
Et erat ibi usqz ad obitū
herodis. qͥ ē ut quidā putant
quarienum tps supputatu.
siue ut alij uolunt. spaciū
duoꝝ anoꝝ tantum
A bimatu & infra slo.
Bimatus dr̄ a bisto uerbio
mandi. bis. & h̄ noīe ad
iecto. natūr a. n. i de qpo
ex duobus corruptio. cum
ppone. a. a bimatu & infra.
Et alio modo exponendū
Bimatus ab eo noīe deducitur.

qͥ ē yems. vn & bimus i fans dr̄ qͥ duas yemes hūit. ut a parte totū anū i
telligat. i. duos anos. Vide tn̄ qͥ h̄ auctor desipuit. cū constet. qͥ bimus ab adubio.
bis. destructat. qͥ dualitate denotat. sz sup dcm ē qͥ sit intelligendus ubi a sti exponit
a bimatu & infra. i. a spacio duoꝝ anoꝝ. i. ad pueꝝ unius noctis. qͥ a nodū
scdo i nocentes occisi sūt

Si aut credis verā . q dāy z de puo.
z de stella xiiij dico. qr pr tanta ii salmi i pios. ~~ . . . ~~

uitā etnā ꝑstitit. ꝑ unū ipē
se fallere noluit. qui int ho
mines deū qrebat tene. ꝰ Ad
agit ī sensata ira tua hero
des. si nō credis libis q̄ ma
gi dixerut de rege futuo. qr
sine ca ī sanis ī pueros sauiu.
quid potes tu mutare sente
ciā dei. Aut ꝑde illū que de
defendit. Ꝫ quid mirū si heo
des hō iniquus. putabat se
posse mutare consiliū dī. Ipe
quoqz sapientissimus salomon.
qui cū post patrē suū audissz
a pphīs. ierobōā regē futurū.
psuit ꝑsequi eū putans pos
se illū ꝑdere que deus pro
duxit. quia zelus sapere nes
cit. Et ita nō pot hīre ꝯsiliū.
Vox ī rama audita est.
Rama ciuitas erat saul. Sa
ul aut erat de tribu beniamin.
Beniamin aut filius erat ra
chel. cuius monumentū erat iux
bethlee. Ɋ hec agebat ma
la circū q̄ ī bethlee occidebā
tur paruuli. ubi erat monu
mentū rachel. Ido rachel ī tro
ducit plorans. Ciuitas aut
rama nō erat ꝑpe bethleem.
Ꝙ dr̄ uox ī rama audita ē.
Cū rama hebraye ī ꝑstat
excelsū. Ido dix. vox ī excelso
audita ē. Cū de morte ī nō
cenciū mittebat. io audieba
tur ī excelso. Sic ei aut sa
lomon. Vox ꝑauperis penetrat
nubes. ī nō descendit donec
audiatur. sic ꝯ pauperū cū suo
lenatz petitur a potente.

ī si nō ē aurus uociferare.
Ꝫ latent lacrimas. tāquis cla
mor eius ī excelso audit. Cuius
nō magnus clamor uelocit
adhuc audit Ꝫ iustus. Ad aut
ploratu puulorū fletū oste
dit. Ad aut dixit ululatū.
matrū significat lamentū. plo
rabat puuli. quia separabat
a matribz. Vlulabat matres.
quia desolabatur a filijs. ī qui
corpe uiscera separabat ab eis.
Et erat uide maiore dolorē
ī matribz remanentibz. qr ī ꝑ
uulis morientibz. Paruuli ei
unū patiebatur dolorē. qr se
pabant a matribz nō quia
ducebat ad morte. nō enī
sciebat adhuc mortis dolorē.
Matres aut duplicē. unū q
dem. qr uidebat puulos suos
ī ꝑpetua. Alteru. qr ipē desola
batur a filijs. In matribus
aut memoria puulorū reno
uatus sem̄ erat doloris. ꝯtꝰ
hoc aut digna pena herodes
suscepit. Nā tres filios suos
interfecit. ꝯ interfectos ab alio
uidit. Vt ne ul patrie ꝯ
illos pietate demonstraret.
ī lucetu. Ꝫ ipē occidit ut filios
ꝑderet. ꝯ de morte corpe etiam
acq̄ret. Viscera sua lania
bat ī filijs ꝯ dolore nō sen
sit. ut quēadmodū puuli mor
te sua nō senserūt ꝑpt ī fan
ciam. sic ꝯ ille dolore uiscerū
suorū nō sensit ꝑpt ī saniam. De
inde ipē multis doloribz affi
cēsus ē. sicut refert ystoria.

Jt qredū ē qre dicat
lucas parētes dīn ꝑ os
anos ascēdisse ierosolimā
cū mathꝰ dicat ioseph
timorē archelai secessisse
ī galileā. Ꝙ nō ꝑ os
anos ascēderūt. si timorē
archelai n aufisi ibi habi
tare sit ꝯforatꝰ archelaꝰ
diuino nutu ꝑ no tpē regi
ꝑmissus ē. ꝯ ideo parētes dīn
ꝑ os anos secure potuerūt
ascēdē intus cel sic solet
hoīes uisitare loca ad tpē
oportunū. ī quibꝰ tamē n
ꝑpt audet habitare. Et
ideo parētes saluatoris
nūc sic timebat archelau
mortalē hoīez. ut tamē
nō erāt ꝯtemtores
legis. ī ideo ꝑ os anos de
se ꝑtegēte ī ihlm ascēde
potuerūt. licz ibi n semꝑ
ausi erāt habitare. Sine
ī ꝑ plima tāta ꝑplorū ascē
dē poterāt ī cuiꝰ turbe
pluralitate n agnoscebātur.
Jt qredū quo xl° die dīsꝰ
sue natiuitatis ī tplo cū
mun9 ꝯsit oblatꝰ. cum
herodes dr̄ fuisse turbatus
ī aduētu magorū. rege
iudeorū inuēniē ēē natū.
Sꝫ herodes ut dr̄ mathꝰ ea
ꝑpt relatū magorū turbatꝰ
ē. ꝯ quō ut dr̄ lucas parētes
dīn ausi sūt attēdere ad
tplm. Ad qd dīcēd qīs
aliqā tulit expectā hūiꝰ
rei sibi nō ignorat qd
tota regnū dissenceris
ī solicitudinibus ꝑre
occupata sit. maxime
illorū qui sub īperio
alieno ꝯstituti sūt. Qꝰ
enī scire sit quāta iste
herodes audiuit. aut
ex ꝑte cesaris. aut
ex ꝑte hostiū. ꝯ aliquā
maiori erat pocupatꝰ.
magos obliuioni ut
apolet tradidit ad tpē. Ꝙ
credidit qr magi nō ī
uenissent puerū. ī ideo uercū
dati fuissēt reuti adse. ꝯ
ideo n curauit que puerū
ī sic parētes dīn secū pote
rat ascēdē ad tplm. Etēīm
ꝑ q̄ da sapiēte dr̄. Ludit
ī humanis diuina potēcia rebꝰ.
Sꝫ ꝑtꝑ fama delata ē
ad aures ꝯ iꝰ qr puer de
portatꝰ sit ī tplm cū ob
lacoibꝰ hostiarū. ī sic
senex symeon cum

Rāma dico
ēnit ciuitas
aulis iuxta
gabaa. distās
xij. milib
a bethlee. ꝯ
ī tpr̄ tonitz
excelsa siue
exaltata. Vox
ī ī rama. i.
ī excelso audi
ē. i. longe lat
diffusa ꝯ dilata
Rachel itaqz
fuit mater
beniamyn.
q̄ defuncta
sepelit in
ypodromio
ꝑ ē iuxta
bethlee. Qꝛa
ꝯ sepltꝰ
vicinū erat.
Ꝫ corpꝰ ipē ī
forte ꝯ fundi
ist bucoc ipꝰ
beniamyn
ꝯtingerat
ī rama dr.

Ex^m de anna q̄ clamabat ad dnm labijs suis mouens. ꝯ corde clamor magnus erat. Et moyses dr̄ ad dnm clamasse ad me cū tū nichil uox fecit moyses

agi abipso in ꝑfectionis loco ꝯsequnt cos q occisist filios uoca
rachelis Et qr sepulta ē ī efrata iuxta bethlee. qꝛ ex eo nō
sepulcri hospito. m r is accep nō. scilz ꝯ uincem ꝯ moicem
ī ibi Rachele ēē ꝑsonā ēē qs abnuat pietas qꝛ ī fletibꝰ
uidit. ꝯ potisorꝰ gā. ꝯsolatō tpāl mo hoīm abiat ꝯ plangit
cū affc. Ꝫ fides exultat ꝯsolunt ī qt septuā sac. noluit rachel

Consolari quare. Quia nō sē idest noluit ꝯsolari qr sē.
mūdo huic mortui. dnō ꝯ celesti regi ī ctⁱ uiuūt. q ꝑ eo cruore
fuso ī noxio. ab oībꝰ mūdanē ꝯgialibꝰ ꝯtagijs. ꝯ be ī immortalitatis
ī sup digni reddidē. uz lotus stolas etiā ꝯ albātes ī sanguine agni
ꝯ etiā secutꝰ ꝯcūqz ierit. i. q̄. nō ꝯ qli pō dūmtaxt adō pre ab
eterno ꝯ an luciferū. i. an oēs creaturas ꝑcedit.

Quod autem pro duobus occisis pueris. herodes non longe post obiit. et ioseph. monente angelo puerum et matrem eius in terram israel reduxit. significat mortem persecutorum morte vindicandam. et sanctos qui latuerant ad sua simul loca fuisse reversuros. ob persecutores quos scilicet easdemque multatos et punitos persecutores patere esse de uno reddenda. et de liuerat

quia loqui est narrare. Quanta enim membra corporis habebat. tot doloribus torquebat. Et quia multo eius mori non poterat qui multos occiderat infantes. propterea iudicata morte moriturum plurimorum. et plurimus ei doloribus reddebat. Item quando uidit se prope mortem. sciens quia odibilis erat apud omnes iudeos. et quia mors eius multis gaudium erat facturum: congregauit omnes principes iudeorum. et iussit ut cum ipse mortuus fuit. omnes occiderentur. ut in morte eius omnes ciuitates lugerent. Et si non propter amorem illius. uel propter suum dolorem. et hoc dei consilio factum est. Quando enim magi de stella et iudicauerunt regis futuri. omnes principes consenserunt herodi ut requireret puerum et occideret. hoc uni scias. primum. quia scriptura dicit. turbatus est herodes et omnis ciuitas cum illo. Deinde post turba angelus demonstrat dicens ioseph. Reuertere in terram iuda et cetera. Non dixit mortuus est. sed dixit mortui sunt. qui querebant animam pueri. Accipe puerum et matrem eius. Vides quia ioseph non ad coniugium marie erat electus. sed ad ministerium eius. Fuit enim illa in egyptum et reuertitur. in desponsata illi fuisset. quis ministerium ei tante necessitatis impleret. nam in prima quidem facie maria puerum nutriebat. ioseph conseruabat. Reuera autem puer et matrem nutriebat et ioseph tutabat. Ideo non dixit accipe matrem et puerum eius. sed accipe puerum et matrem eius. quia non propter illam matrem iste filius natus est. sed propter istum filium illa preparata est mater. Nec pueri erat gloria illa habere matrem. sed illius erat beatitudo istum habere filium sicut ipsa dicebat. Ecce enim beatam me dicent omnes generationes.

Vade in terram israel. Quemadmodum descendit in egyptum. ut inuitaret eam laqueatam erroribus: ut non remaneret ibi. Nam in prima facie quasi herodem fugiens: descendit in egyptum. Reuera autem: ut egypti erroris demones effugaret exterea. sic testatur ysaias dicens. Ecce dominus descendit in egyptum sedens super nubem leuem et cadent ydola egypti. Vides ergo quia non descendit in egyptum. non mortem fugiens: sed ut mortifera ydola dissiparet. Nam numquam in ueniam dominus descendisse in egyptum: ... Notandum quia nocte fugit in egyptum. reuertitur autem per diem. Cum fugiens persecutionem fugiebat herodis. Reuertens autem reuertebatur mortuo persecutore. Cum autem persecutionis angustia. nox est. refrigerium autem dies. Admonitus autem in sompnis secessit in partes galilee et ueniens habitauit in ciuitate que uocatur nazareth: ut adimpleretur quod dictum est per prophetas: quia nazarenus uocabitur. Cum dicit prophetas non prophetam. manifestat quia non unam auctoritatem prophetie protulit

Anima prophetissa multa de eo prophetasset. ex tunc cognouit se delusum a magis. et iratus ualde in rabiem uersus in necem desevit omnium innocentium. ... ut se perderet innoxium. Sed non sanauit. non est potentia quod oportet domini et eius ... Iam generatione regis eum diu fuisse ... persecutionem herodis ... pueri ... multi ... herodis fauore ... in custodia occulto ... herodes ... dolor ... rebelles ... crebris tumore pedum. adeo ut ... passiones ... diuinis ... uindicte ... medicorum ... ut ibi ... calidis ... ciuitates ... sepultus ... ioseph ... ipse ... nobiles ... funeris ... felix ... dies ... ambiguum est. hoc ex acerbo ... felix et deo ... mundi ... omnibus ... a loco ... dicit.

tot habuerit quod constat ex corpore et anima. ideo dei filius totum suscepit hominem ... ut utrumque redimeret. id est totam animam quam carnem et per uerum animam habuit. ... nunc dicit potestatem habeo ponendi animam meam. et iterum sumendi eam. ... ut ... tollit animam meam a me ... in ... Tristis est anima mea usque ad mortem. ... non ... autem ... habere ... de anima religiose ... amplius ... caritate ... in ...

ꝭ sensu ꝓphetaꝝ colliges dixit.
Naꝝoreus ꝓphetas ihs. nazare9
vocat qd e sanus. Aut fortele
gerut et aliquos ꝓphetas ista
dicentes. qui nō sut nobis canō
izati. aliqui eni ꝓphetaꝝ et co
sꝑserut sic et nathan et esdra.
Et qui ꝓphetam erat. hoc ipm
manifestat philipp9 dicens.
ad nathanael Que sc̄psit moy
ses in lege et ꝓphe īvenimus
ihm filiū ioseph a nazareth.
vn̄ et nathanael sciens ꝓpha
tū ee. hoc ipm cōfirmās ait.
A nazareth pot aliqd boni

Cap. iij.

Nadiebꝫ illis Cap. iij. Cesse;
Fuerit iohes baptista. p̄dicās
i deserto. Sol appārens ad
p̄cessu autē appareat mit
tit radios suos. et facit albes
cere oriētē. ut p̄cedēs aur
adventu dei demōstret. Sic
dns natꝯ ī mūdo anteq ap
pareat. sp̄e sui fulgore p̄
misso. illuminavit iohēz.
Ut p̄cedens ille adventu
saluatoris annūcet. ne forte
te subito veniens et dicens
se esse filiū dei. p̄ ipam
magna eius excellēte indi
cidez [illegible] ꝑ ꝓdigiis se
ī credibilitatem [illegible]
Si eni iohes p̄duxit p̄sona
cogitus. gnē dignitas. eet
ei filius zacharie sacerdotis.
et cōversatōe mirabil. tn̄ ī fi
deles iudei nō acquieverut c
dere xp̄o p̄ illū. Quanto mag
no erat credituri si nulla eni
eū denūciacō p̄cessisset. Nā q
tu uis fuit p̄sona laudabilis
ī sua eet nō pot ee testis y
doneus. Nā iohes q̄ī mag
regis p̄cursor fidelis Qualis
rex talis et nuncius regis Na
tus ex gra. nō ex natura. Sicut
xp̄i conceptā. ant angelus nū
ciauit. sic et istius. sicut il
lius nomē angelꝰ ꝯposuit auditu
e. Sic et istius. Sicut illiꝯ po
testas angelꝰ nascetur osten
sa e. sic et istius virtus angelꝰ
nascet manifestata e. Heo
fuit int illos dr̄a. Quia xp̄o
concepto. fidel mater ꝯfessa e
gr̄as deo dicens Ecce ancilla dni
etc. Iohe aut concepto incredu
lus pat obmutuit. Quia io
hanne nato lex deᵗ erat finem
habitura. xp̄o nascente p̄ ipm
dni gra fuerat locutura. Io
hes quidē donatus ꝑent
suis p̄ munere pietatis. ipse
que maria despabilis ī etate
p̄duxit. Cum et mundus p̄ tot
milia annos sterilis ꝯstitutꝰ
illo nascente fructꝰ iusticie e
rat facturus. que parentes nō
ex timore carnis senuerunt.
ꝫ ex unanimitate et concordia
disciplīne meruerut Erant
eni ambo iusti añ deū. Nec
ei decebat. ut ex carne aut
sanguine nasceretur. qui deo nas
ceba. ut filiū virgis p̄dica
ret. Vere eni deserta erat
iudea. vacua cunctis. ple
na peccatis. quia deus pla
taverat lex irrigaverat

Frat iohes ī deserto
ī qt p̄lio d p̄ pol. q̄ ois
vir eliges vita solitariā
u e bestia agrestis. u e
deus t̄restis [illegible]
ant aio nō ꝯvive aliis
[illegible] q mīus f agreste
et nō valet societate
supportare p̄ailitatis. vel
[illegible] et
voluit vacare ꝯteplatoi
et opib9 manuū īsudar
ad domadas carnales
ꝯcupias [illegible] hoies
voe vera fructe esse
oposuit. qa cū aliqñ pote
ociosa existit. mox ī
[illegible] ratio
vetat [illegible]
nescit ociosa ee. Mox
nāq cū nō dat se bonis
exercitio. mēs eius
vagat cū aliā et vel
[illegible] illicitis
cogitacōib9 occupat.
Et tuc politico domio
dr p̄ ee et ñ regalio. nā
regalio dnio dr qñ p̄ ee.
cū p̄est et dnat corpi suo
sm leges qs ipe celestis
rex statuit. q dñ [illegible]
vivit ut bīs iohes. Politico
vo dnio p̄est. cū qs scdm
leges vivit civiles vel
gentiles [illegible]
vivit [illegible]
[illegible]

Ice.

n tam donoꝝ cause tractatu. ꝓmocō dr. et n dn ꝓmocōis negociū aperit solū ī qt do
o iohes p̄utare q hodie te angelꝝ et ꝓpham ꝯstituo. aut nt p̄mū ad istū ꝯtē dīrre dicēs
corrigeda. ꝑ mitto atqꝫ ꝑmitto. olim eni in ꝓbat9 es. at nō es. olim ꝯsecratꝯ ac dignꝯ.
olim ꝓpha gentib9 ꝯstitu. te in aptu. te idoneū p̄ūciā ipa mostrant ꝑsone te forte
ī utero. nom te. Tibi ꝓphetādi offm attribui ꝑt ꝓphe officia et mee dispēsacōis mūera
ꝑferri ad illos ī statu o iohānes

Diligē pouriā tollit vitiū destruit sanctorū
Iustitiā fug e dum rendit bel venca re

p̄niāz agite rc̄. In quib; v̄bis i̇ innuit q̄ h̄ pollicatōs gr̄e ī mūe ⁊nuc nō vet̄ ex̄fantis ⁊tutue. ſ; ex̄amiſſūtis di ſue boītatꝫ largiſſimā g̃ittz miſacōe. Pōt etiā eē dr̄ loquit q̄ p̄phā mādat aīuſtrātī ſalutē erratib; .d. vos q ī auſt̄ eſtis .i. qui eſtis igniti calore ⁊ doctrīa ſp̄s ſcī. Cōūtīe. h̄yis q̄ ab aq̄lone vet̄. .i. p̄ctōrib; q̄ ab erroē ⁊ dicōne ſathanicā ꝯfugiūt ad pacē verā ⁊ lum̄ vite p̄ p̄niāz. ⁊ h̄ cū p̄anib; dico cōūte. n̄ cū lapidib; .i. n̄ cū durā ⁊ terribili cōminatōe. ſ; cū leni doctrīa ⁊ p̄dicāc mā ſuetā doctrīa ⁊ amonicōe ne atm̄ decidant ī d̄ſpacōm

Amb̄ ſr̄ lucā ꝯp̄ cā hoīs ē. agē p̄niāz d̄lictoꝝ. ꝯ ea muni ē grāz ī ple nuſterijs ꝯſar. xxx. Recogitabo tiſ oēs ānos meos ī amaritu. aīe mee ꝯlidā mēs ꝯtricōe cordis d; eē amarā h̄; plenā fletu ⁊ planctu lacrimis ⁊ dolore. ideo dicit p̄cō p̄ oēs ānos rc̄. d̄z q; eē fidelis ꝯtricō vt non ceſſet de remāſiō cūm e medio. ſ; p̄cō ꝯſiderē de mīa dn̄i. d̄z eciā eē ꝯtricō firmi p̄ bonū p̄pō. ꝫ vt amodo nō cadat ī p̄ccūm. ſic d; eē ꝯtinua vt nō ſit cōlegē ſe pcc̄aſſe. q̄ ſic d̄ aug. p̄emiteē ē deſtēr ⁊ ſp̄m q̄ p̄enā ſrequit ī cordē ⁊ corpē p̄ p̄ctīs ſ; ſcā. Tercia cauſa ē mādaca dn̄. q̄ lenat aīā nrām ſurſū ī celū. Grauīa ꝯ ſ; p̄ccā q̄ t̄hūt deorſū ī ī̄fernū

ōme q̄ phē colueraт. Illa aut nullu fructu p̄duxit. niſi ſp̄inas aſpīmās quib; ſiui dn̄m coronaret. Dices p̄niāz agite rc̄. Quo ī ipō p̄ncipio maniſeſtat. q̄ benigni regis ē nūāz ſuis ei p̄ccātorib; minas īten debat. ſ; ⁊ dulgenciā p̄mittebat. Solet reges nato ſibi filio ī dulgeciā ī regno ſuo donare. ſ; tn̄ tūſmittūt acerbiſſimos exactores: qui ōme q̄d ī uene rit exigūt. Ita ut ī dulgencia ipā crudelior eē uideat q̄ ipa exactio. ut michil ī dulgēcie habeat p̄t nom̄. vt lugētes illā hoīes a mūdi ſuſcipiāt. Deus aūt et nato ſibi filio. uolēs dō nare ī ſeclo ī dulgēciā p̄ceēp. p̄miſit q̄ exactorē iohēz exigētēz a dicēte. Facite fructꝫ dignos p̄nīe. Exactō q̄ nō paupes facit exactos. ſ; magis diuites reddit. Illa ei quis debitū iuſticie ſue reddiderit: dō michil p̄ſtat. ſ; ſibi lucrū ſaluāuis acquirit. Quod agit h̄ p̄nīa. Cor emūdat. ſe ſuo illuiat. aīās ſāificat. ⁊ ad ſuſcepcōez xp̄i p̄pat hūana p̄ cordia. Que admodū magno iudici aut regi aliquo ī expe dicōez uēturo. p̄atores p̄cedūt. ſordida abluūt. diruta cōponūt. ne forte ī aduētu aliquid uideat rex delicatus abhorreat. Sic ⁊ dn̄o nr̄o adueniēti. loca ſcāuli hūiq̄ aīs p̄ceſſit iohēs. qui ab hūanis cordib; p̄nie copia peccatoꝝ ſordes eicere. Et q̄ p̄lo

g̃rā ī diſciplinatoꝝ dꝫ ill diſſipata fuerāt. Ipūa lū p̄ceptoꝝ ordinatōe ꝯponet. Inſup aq̄ baptiſmatis adornaret. vt ueniēs rex celeſtis. dignū ſitu ī ueniret p̄cordia crede aū. Propt̄ q̄d dixit. Vox clamātis ī deſto p̄pate uiā dn̄i rectas facite rc̄. Hic ē eni qui dictus ē p̄ yſaiāz p̄phēz dicētez. Vox clamātis ī deſto p̄a. ui. dō. rec. fa. ſe. eiꝯ. Vox ē ſong̃ ꝯfuſus. nullū ſecretū cordis oſtēdens. ſed h̄ tm̄mō ſig̃ficās: quia uult aliquid dicē ille qui clāt. Vbū aūte ē ſmo rōnabilis. miſterium cordis apiēs. Adhuc uox ī ter aīalia a hoīes cōis ē. Verbū aūt hoīum tm̄. Ideo ḡo iohēs dicit ē uox nō ubū. quia p̄ iohēm neq; mās ſcās deus neq; iuſticias nec eciā cōſtitucōez mūdi p̄parata oſtēſurā demōſtrauit. ſ; h̄ tm̄ modo. quia aliquid magn̄ facere deus ī hoīb; medi tabat. Poſtea aūt ꝯſiliū ſuū plēniſſimū miſteriū ſue uolūtatis apuit. Ideo a deus eſt ubū. Parare uiā dn̄i. p̄niāz age. ⁊ facite fructꝫ dignos p̄nīe. Hoc ē p̄ate uiā dn̄i ⁊ rectas facite ſemitas eiꝯ. Quamuis ſig̃ficat ōms uias dn̄i naīr ī hoīb; eſſe p̄paratas. ſ; poſtea ꝯſuetudine mali factas ee deſtas ⁊ flexuoſas. Nūq̄ illā

hoibz reparare committet. Si sa
ret eas i hoibz ee. et hominu
neglia ee sbuisas. Ecce humilita
tis gra i hoibz fuit. Sz du i ui
ce hoies adi dignitatez puo
cat. humilitatis grez corrupit.
Quando aut alt^r se humiliat. alt^r
eu tempe recupat. Jte si alt^r
se q^t alteru humiliaret adi
uice. alterutru se ad humilita
tis g^aciam exaltaret. Ita sic
ome artificiu corpale usitatae
hu... adiitur. sic et gra dis
pertinacez adiitur. et presidiez
minorat. ut si minor se humi
liat^r ante maiore. aut paup
in diuite. nunc accipit illu q^a
humilitatis honore. sz q^a debitu
potestatis. dis aut sare quia
humilitatis gra fuit i nob. ui
didicimus subiecti ee potestatibz.
Jte sapientz habuerunt hoies.
sz du sapientz sua no adiuua
dos se psua sapientz excebat
sz ad circumueniendos. sapia il
lorum i uerta e malicia. Vn ei
ho hre potat i tellatu. quia
alta fetat fraude. nisi ad
i telligencie grez accepisset. Jta
bono di male utentes. fecerit
ee dyaboli malu sm. Sz cetera
i oibz rebz bonis. Postq^a oste
dit. qz ipse e uox clamantis
i deserto. pare uia dni. prude
ter subiunxit. q festi: et q esset
uita ipius ostendens. qz mito
oms eu uenabat. na ipse
quidez testabat^r de xpo. uita
aut eius de ipso. Na testimonium ulcorp

eius nequaq^a fuisset ydoneu. in eu
mirabilis uite testimonio comme
dasset. Na neq^a pt aliquis esse
testis ydoneus. nisi prior fuit
suus. Ipse aut iohes habuit ues
timenta de pilis camelorum. et zo
na pellicea sup lubos eius. et
locustas et mel siluestre ede
bat. Non de lana cameli ha
bebat uestimentu ne ipsa mol
licies uestimenti delicata faceret
membra. et ipsa delicatas uir
tute penitencie emolliret. Sz de
asperibz setis cameli. ut ipsa
aspitas ad uirtute penitencie ani
mu excitet. io no dixit lana
cameli. sz de pilis cameli. ¶
Na de uestimentu ad tres pti
net casus. Aut ad speciez uisio
nis. aut ad delectamentu cor
poris. aut ad tegumentu nudi
tatis. ¶ Ad speciem uisionis habe
uestimentu pm. e dei no conuenit.
Similiter ad delectamentu corpo
ris de seruientibz no e aptu.
Sz q^d. tantu ad tegumentu nu
ditatis. Cum aut no de lana
cameli sz de pilis hebat ues
timentu. ipse dns manifestat
de iohe dicens. Quid existis i
desertu uidere. hoiem mollibz
uestitum. Et hij qui mollibz
uestiunt. i domibz regu sunt.
Vides g^o quia tale habebat
uestimentu. ut de uirtute me
tis eius ipse habitus corporis loqueret.
¶ Et zona pellicea circa lubos
eius. ¶ Ergo q^d q^a in nouo aliq^d
significet i iohe dicens. Et zo
na pellicia. cir. lu. eius. ostendit

Nō

quia consuetudo erat apud iudeos
ut zonis laneis uterentur. Iste
qui aliquid durius facere uolebat zo
na pellicia cingebatur. Puto
quod iohannes in consuetudine ipsi iudayci.
pene secundum iusticiis generali co
iusticiis indicabat in habitu non
molle neque delicatam sed aliquam
grauem et asperam et gruentem corpus
penitentis fouentem. Vel erat aliud
legis iusticiis grauiores. hec sunt
iusticie. Non occides. non adultera
bis. non pariures. oculum pro ocu
dente pro dente. diliges amicum.
et odies inimicum. generaliter totum
corpus iusticie fuit. Vnde et euangelis
ta addit in ferius. Si diligitis di
ligentes uos. quam mercedem habe
tis. Nonne et gentes hec faciunt.
Et zona pellicea circa lumbos eius.
lumbi sunt uoluptates omnium pecca
ti. quia omne peccatum cum uolup
tate committitur. Zona autem pel
licia est continencia corporalis. Zo
nam ergo pelliciam habebat circa lum
bos suos. quoniam et si qui contine
se uidebatur exemplo iudayco a
peccatis corporali continencia se co
stringebant. non spiritualia ab
opere malo se continentes per le
gem. non et a uoluntate mala
per deum. ut puta. non quidem oc
cidebat. tamen irascebatur sine
causa. non quidem adulterabat. tamen
concupiscebat in corde. Forsitan
non piurabat. iurabat tamen. Sed
continencia corporalis est. quod legi et
hominibus satisfacit non deo. Contine
ncia autem male uoluntatis pla
cat deum. quia hic uidet in fa
cie. deus autem in corde. Redde
bat malum pro malo. amicos
amabat. et inimicos odie
bat. Hec iusticia corporalis est.
non spiritualis. hominibus placens
non deo. Vides quod omnis continencia
corporis corporalis erat preter actum
deprimens. non uoluntatem. Iste
locuste sunt quidem uolatilia mun
da. tamen parua et non satis in altum
uolancia quas manducabat io
hannes constitutus in deserto. Quos do
cebat iohannes id est manducabat.
uolatilia quidem erant. non autem
magna uolatilia neque satis
in altum uolancia. quod secundum ius
ticias legis pene corporales
uiuebant. non secundum spiritualiora.
et altiora christi precepta. Denique
quo magne uolucres erant.
iudei. aut ad alta uolantes.
quibus a mose prima sola in
iungebat. Qui enim abstinet
se ab opere malo. et uero si fecerit
opera bona. uolat quidem. non
tamen in altum. Parua ergo uola
tilia et non in altum uolancia
manducabat iohannes. Maiora
autem uolatilia. que altissima
celi poterant penetrare. xpistus postea
ueniens qui regi magno seruiebat.
Ille enim postea ueniens.
magna uolatilia. et in altum
uolancia manducauit id est bea
tos apostolos duodecim. et septuaginta apos
tolos septuaginta. et ceteros
sanctos quibus et altissima
precepta mandauit. Antiquis
dictum est. Non occides. ego autem
dico. Si quis iratus fuerit fratri suo
sine causa. reus erit iudicio. An
tiquis dictum est. non adulterabis

ego aut dico. nec usq3 ad
oculu concupiscas. Antiquis dic
tu e no piurab. ego aut dico.
oio no iurare. Antiqs dcm
e. oculu p oculo. dente p dente.
ego aut dico no reddere ma
lu p malo. Antiqs dcm e scp
tu e. Diliges amicu t odies
inimicu. ego aut dico. dilig
te inimicos uros. Uides quia
quib3 iohes primu3 pdicabat
paruu3; parua uolatilia erat
t no i altu uolantia. Quib3
aut xpc spualia madauit.
magna uolatilia erat. t ip
sos penetrarent celos. ut dice
possint. nra quersacio i celis e.
Et io forsitan eis dicebat.
Nolite time. multis passeri
b3 meliores estis. Hec mel
la sut eloqa di. Ido g iohes
mel agreste edebat. qm ad
huc ante xpm. Aut spm san
ctu lege constitutus. legis uite
bat eloqiis. t i spinosis i sua
uib3 t agstib3. Nam si filius
dei sb lege e fcus; qnto mag
iohes qui uere erat iudeus.
S3 filius dei sb lege fcus est.
ut eos qui sb lege erat edo
ceret. Johes aut sb lege natus
e. no ut eos qui sb lege erat
doceret. S3 ut esset sb lege. ut
sm lege t uiueret. t doceret.
ppea nichil extra lege aut
fecit. aut docuit. S3 tn primu3
pdicauit. xpc aut multa
ext lege fecit. t docuit. i sab
bato opatus e. leprosu tetig
t alia multa. q2 no i spinosis

t agstib3 legis uescebat p ep
tis. S3 suauib3 t domesticis
que a patre susceperat. Prop
terea iohes agste mel ma
ducauit. xpc aut domesticu.
aut sic. Johes legis t pphay
omi3 forma adimples. eracs
gerebat dmca iuute ca sei(n)u
consumas. pegrina tunica i due
bat. qi ecclia3 sua lex t pphe
suis pphecoib3 i putrescibile
t i corrupte texuerunt. Jona at
erat parcus. pphecia3 ostedes
accedentib3 t credetib3 pdica
coib3 suis. Edebat aut locus
ta t mel siluestre. ostendes
eos qui loge uolabat pphe fu
turos. sicut aplus ait ad gentes.
Et uos qui aliqn loge eratis
pphe fca estis. i sanguine xpi.
Et agstiu gerebat dulcedine
fute fidi doctores. qd aduersita
tis sblacoz pressabat mel sil
uestre edebat. Tunc exibat
ad eu ois ierosolima t iudea.
Id est qui uox fca e i deserto
parate uia dni. rectas facite se
mitas eius. Et aplius resonabat
quersacio uite eius i heremo. qua
uox clamoris pmiis. Et mag
expauescere faciebat hoies op
bus q ubis. Et forsitan i ser
mones suos couertere hiis come
dentib3. nunqr ois iudea aduocare
eius exiisset ad eu. Et quib3 appet.
q2 dns constituit i mundo. no
tm uisibilit smonib3 suis do
cuerat pplm suu. S3 i uisibilit
cordib3 hoim penetrans ad
ducebat ad fide. Nec aut hoc

amonebat iohes: ut uita dm
sup terra. Sz i cordibz et i sensibz
hom parret. Ergo i pa quide
facie. uidebat i corpore ambulas.
Verum aut peccata hom et pse
sus i cordes: singlorz sesus scru
tabat et egrediebat. Adeu ois
uita adcorpeccatorz eni satanis
illi quis potat arbitri se uis
tu. In mitabit erat coustico eius:
om uita faciebat appare ul
perpise. ut ia nemo i opibz
suis gfideret. Sz ome i miibz
dei spem sua collocaret. Que
admodu si uideris alba ueste
dias satis cadida uestis. Si uo
posueris ea iux niue: icipit ti
bi appare sordida. Et si ue sor
dida no e. tn qtu adsimilitudiez
niuis sordida iuenit. Sic qtu
adcopatioez iohis: ois ho ui
debat i mudus. Et ue tal
dz ee pnceps i pplo. ut totq
pplus sep aliqd nouu iueniat:
qd imitet i eo. Vta eiq
similitudine excedat se pplus et e
medet. si uideat pnapes sor
didiores ee q se. Et bapti
zabat ab eo. gfitetes pcca sua.
Cofessio pcco e. testio co
scie timetis deu. Qui ei ti
met iudiciu dei peccata sua co
fiteri no erubescit. Qui aut e
rubescit: no timet. pfectus
ei timor solut oem pudore.
Illic turpitudo cofessiois aspi
cit. ubi futuri iudicij pena no
credit. Nuqd nescimq. qr co
fessio pccorz hz pudore. et qr
hoc ipm erubesce pena e gius.

ergo ad aliud e uenia ira. ji a aduisio
et pinco vleois exreme. q effuge pccor si
valz. g nc adlamta pnie n retrit.

Sz ideo nos deus iubet cofi
teri pcca nra. ut ueniudiez
pacam ppena. Via et hoc ips
ps e iudicij. O misericordia di.
q toties adiretaudia pucata
uimq. sufficit ei cofessio. et
solus pudor ppena. Vides
aut multitudine phariseorz
et saduceorz uenientes ad bap
tismu. dixit eis. Genimina
uiperarz. quis uos docuit fuge:
ab ira uentura. Facite fructus
dignos pnie. Sic artifex
medicus si uiderit egrotantis
colore. itelligit speciem passio
nis ~~corporis~~ ipsius. Sic et iohes mox
ut uidit phariseos uenientes
ad se. itellexit cogitacones
eorz pnias. Forsitan ei cogi
tauerunt apud se. Imus et
cofiteamur pcca ~~sua~~ nra. qtu
e i una hora erubesce. Iusti
cias enot enot no querit.
nulli nob labore iponit.
baptizans et idulgeas cofe
ssiones pccorz. Sic cogitabant
quod et mo omes qui facie de
iusticia ppositu no hnt et ad
baptismu ueniunt. putantes
qr sat eos iustificare sola ea
qua baptismatis. Et si no p
cessit bona uoluntas. Insipi
ens. pnie uolens mediu ee.
Solueris ipsius qi seu mediale. [aut]
qo replete pccis cosue pcdunt.
cofessione putat ee digesta
iniquitatis et sprmale qi itus
erat clausa. Baptismu ee la

Fortiores et q(ui) p(ro)sunt a monitore ui. et blande l(ibet) mollit. et aspere. sed s(ecundu)m [illegible] n. illi q(ui) mediate [illegible] n. no i pat p(ro) pom et [illegible] sed [illegible] ut p(re)ntes emendet et eos fortius ad bo(num) attendat

Omnis [illegible] mores [illegible] no possit una dicat ad tartara p(ro)p(ter)ea. n ipa uelit. uelit q(uo)d dico p(ro) consequens. q(uia) uult p(ec)c(atu)m [illegible] sequitur icio ad baratri i tedium

mo 9

ue(r)itone sordium egressar(um). Nuquid
sca digestoe i puritatis. ie
sanus fuis eo. Nuquid ita no
tres uolumus. Nuquid no e neca
tibi supposita mediacie. Hec mi
te diligentie necie sut hoi
post confessione et baptismu.
ut uolumus. paciep eius confes
sionis capturam sancte. Genimi
na uiperar(um). Natura uiperar(um) tal
e cum momorderit hoiem stati
currit ad aq(ua); si aut no iue
nerit aqua morit(ur). Ideo istos
uocabat genimina uiperar(um) q(ui)
pcta mortifera commiserant. cur
rebant ad baptismu. ut q(uo)da
modo uipe p(ec)c(at)i p(re)ciu(m) mor
tis euaderent. Iste uiperar(um) nata e.
rupe uiscera matrum suar(um). et
sic nasci. Cum g(ra) uideri assidue
p(er)sequentes p(ro)phas. corrupe ma
tre sua synagoga. sicut ipa
luges dicit in canticis. Filij mei
dimicauer(unt) in me. Ideo uiperar(um)
genimina nuncupat. Iste uipe
a foris speciose sut et i(n)t(us) picte.
acutus aut ueneno replete.
Ideo et ypocritas phariseos. ui
perar(um) genimina appellat. q(uia)
ypocrite pulchritudinem status
ostendut in uultu. et uenenu
malicie portabat in corde. Quod
uob ostedit. ne ysaias p(ro)pha
ostendit dicens. Lauamini et
mundi estote. Auferte nequicia
ab oculis uris. Discite benefacere.
Si uos ysaias docuisset. nu
q(uid) iste uiri i aqua tm mo
reretis. Sed et i opibus bonis.
Nuquid. Ideo p(ro)pha uob ostendit

dicens. Asperges me ysopo et mu(n)
dabor. lauabis me et sup niue
dealbabor. Absit. Ille ei sic dic.
posita. Sacrificium deo. sp(iritu)s contribu
latus. cor contritum et humiliatum deus
no despicies. Hi g(o) discipuli eccl(es)ie
d(icu)nt. cu sp(irit)u contribulato et cu ge
mitu ad baptismum ueniretis. Et
nolite dicere. q(uia) patre habemus
Abraham. Quod ei p(ro)dest ei q(ui) sor
didat mores generatio clara. aut
quid nocet illi generatio uilis q(ue)
mores adornat. Ipse se uanum
ab oibus ~~[struck]~~ bonis actibus oste
dit. qui gloriatur i patribus. Quid
p(ro)fuit cham. q(uia) filius fuit noe.
Nonne separat(us) de medio filior(um).
qui sibi carne seruituus fuerat.
s(ecundu)m animum fuus e. huius nec
scientia eius potuit defendere
i prauos mores. aut quid nocuit
abrahe. q(uia) patre huit thara
luteor(um) auctore deor(um). Nonne
separat(us) e a gente sua. et positus
i capite fidelium. Ut iam no dice
tur filius pactor(um) sed pater scripsit.
Nec potuerunt gloriam eius sordi
dare paterni errores. Nam et
aurum de terra nascitur. sed no e
terra. et aurum quidem eligitur. terra
aute contempnitur. Et stagnum de
argento egreditur. sed no e ar
gentum. Itaque argentum collatum
fuit. stagnum uo foras expel
litur. Melius e ei de contepti
bili genere clarum fi(eri). q(uam) de claro
genere contemptibilem nasci. Cum
ei de claro genere clarus nasc
it(ur). gloria claritatis eius no e
solius. Iste qui de contemptibili
genere contemptibilis nascitur. [illegible]
Ideo

crudis ei. eius solus est. +

sed gignitis uidet ei genere. Omnia de contemptibili genere clarus egreditur ei gloria clari

Itaque si [illegible] uolu[illegible] fac[illegible] dedisse utique [illegible] si dicit [illegible] solum ob tendo q(uia) p(ec)c(atu)m [illegible] fru n uis [illegible] si n uoluisses [illegible] [illegible] q(uia) p(er) expiatore [illegible] offendisse utique [illegible] [illegible] holocaustis [illegible] si q(uo)d placet [illegible] et humile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pax [illegible] contritum et [illegible] pectoris q(uo)d [illegible]

ccteptibilitatis no e eius solus!
Sz et gnis eius: qui aut declaro
gne contemptibil nasat. oms tur
pitudo soliq e. Jdo melius e. ut
intelligent parentes sq tu glie
tis a parentibz. Sic et uos no
lite glari dicentes. qz patre
habemus abraaz. Sz magis eru
bescite: quia filij eius estis. et a
tatis eius no estis heredes. Ipe ei
se suo testimonio conuicit: quia
de adultio natus e. qui no si
milat patrem. Sermone dcto
aduudos. quidam aduenas. ea
sic iudei putabant phoc solo ee
saluandos. qz erant filij abra
he. sic et multi a sipnetes xani
phoc solu putat se ee salua
dos: quia sut xani. ad qs quei
ent dicit iohes. Nolite dice
qz sumus xani. Sz facite dignos
pnie fructus. Potens e deus
de lapidibz istis suscitare filios
abrahe. Lapis quide durus
e ad opus. Sz cu factu fuit opus
exeo. defice nescit. Sic et ge
tes quide cu difficultate cre
diderut: Sz credentes pmanet
tenaces i fide. Iam securis ad
radice arboris posita e. Secu
ris e acutissima ira ad uinicta
tus: que totu precisa e mu
du. Sz si posita e. qz no pa
dit. Cu si intima passa no
fuerit. qz posita e. qz rationa
biles sut arbores et i potesta
te hnt facere bonu. aut no fa
ce. ut uidentes ad radices suas
posita ee securem. timeant
pcisione sua. et faciant fructu.

tilis
inte glient
p. clem filium
hue

ubi grece lapides nisi
gentium corda rigida
qua adfilios abrae
suscitant p fidem. Securis
uo q redeptor nri dicitur
ex manubrio et ferro tenet
i eme cum ex humanitate
q i cadit ex diuinitate. qui
baptizat i spu et igne. ihc
q purgationis et consolationis
et probationis consolationis
ita lit. hanc grecorum
sapientes et cum glosa. Ambr
ad radices fructuum. quia est
non frem requirit. fecundos
pmisit. steriles uo dpre
hendat et puniat

Nam qpius malus. nec timo
re corrigit. tam bonus nisi
timuerit perit. Ergo denuncia
to ire. et si i malis nichil agit.
tn animal seggat bonos. Vide
aut: no ad ramos posita est
securis. ut cu pcise fuerint
itm repareet. Sz ad radices ut
irreparabiliter extirpet. Cr. qm
qdiu mundus iste mixtus et co
tus bonis et malis. no erat
dcta fiez. castigabat peccatores.
no exterminabat pp duas cas.
po. qm oportebat homines ee
i mundo. quous esset i iquitas. qm
et ipe mundus iniqs e. Deinde. qz
mundo manente. expectatio erat.
si forte aliq nasceret iusti ex
generationibus i iustorum. Nunc aut
hic quide mundo iam finiente. il
lo aut sco iam ppinquante: no
castigant iam peccatores. Sz eu
tuntur: pp duas cas. Primo q
dez qz iam nc expectatio potest
ee. si forte ex generationibz i iustorum
aliqui aliqn iusti nasc
erunt. Deinde. qz n c conuenit: ut
i illo sco mundo homines sint no
sci. sic scptu e. Justi sci i ha
bitabunt terra. i iqui uo expel
lent ex ea. Et itez orat psalmi
sta. Tollat i pius: ut no uide
at honorem dni dei sui. Ego
quide baptizo uos i aqua i pnia:
qui aut post me ueit. fortior
me e. cuius no sum dignus cal
ciamenta soluere. Ipe uos bap
tizabit i igne et spu. Cum mis
sus esset iohes ad baptizandu:
no tantu pp necessitate baptizandi

nlo[us] s[e]c[undu]m luca

[margin:] go i[n]q[ui]t vos / [in] baptiso / ito gobauit / ce sex[tu]s q[ue] / [n]obli ogabat / feo. q[ue] eni / rptu[m] ablu[er]e / n[on] vo ttede / ta mdant / ind agnu[s] / aliud i voca / ; eni i ipo / nte s[an]cificat[ur] / uitate aspirz / . i. vtaq[ue] oio / luco e. s[ed] q[ue] / se diuisa / n[on] possunt / . ido aliud / it bap[tis]m[us] / ne. e ald / xap gre[c]e / . ido ex vtroq[ue] / ud ex vno / [n]e ced elita / nuia sint / itis e cop[or]is / u[n]ificato q[ue] / buit ee / munis

baptismatis. S[ed] ut p[ro]ccessio
ne ad baptismu[m] ueientib[us]
p[re]senc[i]a filij dei i corpore p[re]di
caret. sic ip[s]e testificat[ur] alibi
dicens. S[ed] ut manifestet[ur] i isr[ae]l.
ido ego ueni i aq[ua] baptizare
P[re]d[ica]uit mo ad baptismu[m] ueien
tib[us] et ip[s]i p[re]dicat app[ar]itu
ru[m]. g[ra]cia et eminencia[m] potes
tatis ei[us] eu[ange]licat. Pedes at
xp[ist]i i[n]tellige possum[us] et anos.
i quib[us] ambulat. papiic ap[o]s
tolos. ceteros[que] p[re]dicatores p[er] q[uo]s
discurrit. et quos fuit et io
hes bap[tis]ta. Calciam[en]ta at ei[us]
quib[us] op[er]it pedes possum[us] i[n]
tellige p[re]lat[i]tates quib[us] op[er]iu[n]t
o[m]nes p[re]dicatores. Vis scire q[uo]d
socia sint calciam[en]ta ip[s]i[us]. Au
di ip[su]m dicente[m] adue[n]i[en]tib[us] Ecce
posui te i hodierno die sic ciui
tate firma. et sic muru[m] ereu[m].
Hec g[o] calciam[en]ta xp[ist]i o[mn]es p[re]
dicatores portat. et iohes ip[s]e
portabat. Q[ua]z dignu[m] se no[n] ee
portare p[ro]nu[n]ciabat. ut ma
iore ostenderet g[ra]c[ia]m xp[ist]i meri
tis ei[us]. Johes e[st] corp[or]al[is]. et aq[ua]
corp[or]is e[st]. io corp[or]a cu[m] corp[or]e
corp[or]a baptizat. xp[istu]s aut sp[iritu]s
e[st]. et sp[iritu]s s[an]c[tu]s. sp[iritu]s e[st]. Aud[i] q[uo]d sp[iritu]s
e[st]. Jd sp[iritu]s cu[m] sp[irit]u. sp[iritu]m nu[n]c
baptizat. Et q[uo]d uide[n]s e[st] bap
tizat. i x[ri]i temptacoib[us]. Johes
cu[m] sit corp[or]al[is]. sp[irit]uale bap
tismu[m] no[n] p[otes]t dare. Cuius
dis b[e]n[e]ficiu[m] maior e[st]. q[uam] b[e]n[e]
ficiu[m] ei[us]. Deo p[otes]t dig[niori] suo
b[e]n[e]ficiu[m] dare qua[m] ip[s]e e[st]. nec

alt[er] altiu[s] q[uam] ip[s]e no[n] e[st]. Igne
baptizare no[n] p[otes]t ho[mo]. q[uia] ho[mo]
ho[mo]is no[n] p[otes]t ee uidex. Ille ei
temptandi h[abe]t licencia[m]. qui h[abe]t re
munerandi potestate[m]. Ergo [et]
baptismu[s] no[n] soluit iohis bap
tismu[m] s[ed] i se i[n]clusit. Cui ei
baptizat i no[m]i[n]e [et] utrumq[ue] bap
tismu[m] h[abe]t. et aque et sp[iritu]s. quia
xp[istu]s et sp[iritu]s erat. et corp[us] suscep
it et sp[irit]uale. et corp[or]ale bap
tismu[m] daret. Johis aut baptis
mu[s] no[n] i[n]cludit i se baptis
mu[m] xp[ist]i. q[uia] q[uo]d maius e[st]. minus
i se i[n]cludit. q[uo]d aut minus
e[st]. maius i se i[n]clude no[n] pot[est].
Jo ap[osto]lus cu[m] i[n]ueniss[et] quosdam
ep[h]esios iohis baptismate bap
tizatos. iteru[m] baptizauit eos
i no[m]i[n]e [christi]. q[uia] i sp[irit]u no[n] erant
baptizati. Cu[m] g[o] s[i]t iohis bap
tisma. q[uo]d plenu[m] quide[m] no[n] e
rat. tantu[m] recu[m] erat. itaq[ue] bap
tismu[m] [et] dare licuit. quo tu
dicis. q[uia] s[i] baptismu[m] meu[m]
meli[us] no[n] debes baptizare.
q[uo]d nichil h[abe]t i se baptisma
tis p[re]t[er] nom[en]. deniq[ue] bapti
zatis. s[ecundu]m morte[m] illi[us] bapti
zam[us]. qui crucifixus e[st]. Cu[m] g[o] d[eu]s
no[n] e[st] crucifixus i carne s[ecundu]m [or]
te. s[ed] ho[mo] pur[us]. ita s[ecundu]m morte[m]
ho[mo]is puri baptizas. Ho[mo] aut
pur[us] sp[irit]uale baptismu[m] dare
no[n] p[otes]t. sic sup[ra] diximus. et io bap
tismu[m] tuu[m]. et si ess[et] rectu[m]. tn
iohis baptism[us] erat. i. i aq[ua] no[n]
i sp[irit]u. Ergo paul[us] [et] s[e]c[un]d[u]m
exemplu[m] baptizabat eos. qui
iohis baptismate fuerat bap

tizati. Denique xpc iterum baptiza
uit eos qui antea fuerant bap
tizati. sicut ipse modo demonstrat
dicens. Ego quidem uos baptizo
in aqua. ille autem baptizabit uos
in spiritu sancto. nec uidebatur iterum bap
tizare sed semel. In quo ei applica
cat xpi baptismum quam iohannis. alius
nouum baptismum uidebatur et non
iteratum. Si ergo post baptismum iohannis
quod et si perfectum non erat. tamen legi
timum erat. baptizabat xpc.
ut aliquid amplius daret hominibus.
quo post in principio bap(tis)m(um) dare non
licet secundum. Videamus nunc uim
utriusque baptismatis. qualis sit
utilitas. Et primus ubi baptis
mum non sit sed tantum in hoc loco.
tamen quod est. et dominus dixit de eo.
Et uos mundi estis propter uerbum quod
locutus sum uobis. et apostolus inquit.
Mundantes ea lauacro aque in
uerbo. Dicimus et de illo. Cum uerbum
a sordibus ignorantie mundat.
sue lumine infundens sed peccata
non diluet. animam non adiuuat.
Nec concupiscentias malas prodit
ab ea. nec carnem a mala uo
luptate compescit. Hoc facit uerbum
fidei nudum quod faciebat an
tea lex. Iustitiam quidem osten
debat. animam autem non adiuua
bat. Quo omne uerbum lucerna
est et non iuuis. Iste autem perficit.
quod peccata quidem quia processerit
in opus abluet. At hoc si perfectum
it. animam enim non faciat nec
concupiscentias cordis prodit.
aut cogitationes malas expel
lit. sed nec carnales concu
piscentias reprimit. Cui ergo non

Verbi

Ambr. solucio

Qui post me uenit fortior
me est. non comparationem
fecit. ut ipsum tantum fortiorem
diceret xpm. neque enim inter
dei filium et hominem ulla
potest esse collatio. sed quia
multi fortes sunt diaboli
fortis est. Nec eam potest
uasa fortis diripere nisi
prius fortem alligauerit.
alii ergo fortes. sed fortior
nemo. [illegible]
Denique consilium non fecit
comparationem ut addiderit. cuius
non sum dignus calciamenta portare
euangelii predicatores [illegible]
in apostolos gratie esse collatam.
que sunt calciamenta in gradu [illegible] peccatis
Vide tamen in eo hoc dicere quod
plerique iohannes postea accepit
[illegible]
qui ait. Illum oportet crescere
me autem minui. quod oportet
fieri minorem ipsum [illegible]
crescere [illegible]
Est ergo calciamentum [illegible]
le. euangelica uel predicatio
toto diuitorum [illegible]
orbe [illegible]

fuit sic baptizatus. ut mere
tur accipere spiritum sanctum. in corpore
quidem baptizatus est. et peccata
eius indulta sunt. sed in animo ca
thecuminus est. Hic enim sep
tus est. quia qui spiritum xpi non
habet. hic non est eius. propter quod cito
eius postea priora ei grauius minauit
peccata. quia non habet in se spiritum cus
todiente se. sed uacua est domus
corporis eius. propterea sepe ille rue
ens uacuam domum et munda
tam doctrinis fidei: qui scopis
... septiplicem habitat in eo. quoniam
uerba fidei que appellantur scope
ab ignorantia mundat non a
peccatis uel concupiscentiis. Bap
tismum autem spiritus perficit. quemadmodum
dicens spes complectitur animam et
quasi muro quodam inexpugna
bili claudit eam. et non permittit
ut carnales concupiscentie et
cogitationes preualeant contra eam.
Non quidem facit ut caro non
concupiscat sed tenent animam. ut
non ei consentiat. nec uincatur
ab ea. Ergo qui spiritum sanctum habet.
concupiscit quidem secundum carnem.
sed secundum animam adiuuatur
a spiritu. ut concupiscentie eius non
uincant ad perfectum. In temptationis
autem et tribulationis bap(tis)m(us) ignis
hoc operatur. Comburet enim car
nem et coquet. ut nec concupis
cat cito. sed ut nec generet
concupiscentias. Ita enim spes est.
et spirituales penas timet. car
nales autem non timet. Omnia et
sancti penas huius seculi contempnit.
et futurum iudicium timet ubi

spc cruciat. Ceterum aut spuales
quide penas no timet. carna
les aut timet. io mali no cess
sant peccare. nisi eos iudicia eter
nalia et etna compescant. Ido gº
saes dns. quia tam carnales
tm̄mo penas timet. spuales
aut no timet. mittit sr̄ suos
suos carnales temptatores et tri
bulatores. ut combusta caro te
neat disciplina. et timens an
gustias suas no concupiscat
malu. qr caro i prosperitate et co
cupiscens si secura fuit. et si no
mittat suos dei tn̄ sordidat sa
tate corp. et quietat et requi
escere no pmittit. Tn̄ iusticia
i temptationibz floret. i psperitati
bz aut marcida ē. Quemadmo
du si focu sup tra posueris co
burit ipas radices herbarum.
et loco illo ita no facile nas
citur herba. sic et temptationis igis
positus sup carne. cōburet ra
dices concupiscentiarum. ita ut no
facile concupiscat. Vides gº.
qr aq pelua lauat pctā. spc
repellit concupiscencias et pull
lare no sinit. ignis uo ipas
concupiscenciarum radices combu
rit. Aqua pctā tollit. spc
pctā i pedit. Ignis adusq
futura pmunit. Quid ē bap
tizare i igne. euagelista sermo
mo demonstrat. Habens ue
tilabru i manu sua. Ventila
bru ē iudiciu p qd singulos
hoies temptat. et cunctorum corda
diiudicat. Ergo no mox quis
ut i aq ul i spu fuit bapti
zatus. statim adeptus ē bapti
zatus. ti dns eu i uisibiliter
baptizauit i igne temptationis.
qm si no fuit quis temptatus.
no pt ee pbatus. Aperis aut
temptationu sut multe temptat
eni hoies aut i infirmitatibz. aut
i detrimentis rerum suarum. aut i mor
tibz carorum suorum sic iob et to
bias. Alij i cogitationibz puer
sis. aut i diffidencijs. sic dic
propheta. Pba me dne. et tempta
me. ure renes meos et cor meu.
qm mia tua an oclos meos ē.
et compla. i ui. t. Ite salon dic
de xpo. qm cu temptare ablat
cu eo. et eligit eu. i primis.
timore et metu adducet sr̄
eu et cruciabit eu i tribulatione
doctrine sue. donec temptet eu.
i cogitationibz eius. et credat ani
me eius. Alij i psecutionibz. dice
te propheta ex psona martiru.
Qm pbasti nos deus. igne
nos examinasti sic examinat
argentu ~~&c~~. Un saes salon.
Qm suos dei oportet temptari.
Amonet nos dicens. fili acce
dens ad suitute dei. sta i iusti
cia ~~dei~~ et timore. et ppa aīaz
tua ad temptacionē. Et ut breuiter
dicamus. ois aduersitas q nos
sine nra occasione tribulat
i hoc mundo. baptismus ignis
ē. Quia si magnanimiter sosti
nueris. nichil murmurans
contra deu. i putat tibi illa car
nalis afflictio. p peccato qd co
misisti. Si aut no peccasti
qd ē difficile. et ignis ille tempta

Ambrosius.
Ventilabri iudicio
discriminandorum declara
uit uis meritorum. co
q du frumenta in
area ventilant. plena
q ē a uacuis. et
ab inanibus fructuosa.
uel ud quidam aure
spirante examine
separant. pbat gº
operacionē ostendit. q
iudicij die solide et
districte merita.
fructusqz bonitas. ab
inanibus iactantie
exiliumqz factorum. i fructu
ostentacionem leuitate congestorum
discernat. pfectoris uo
meriti uiros locaturus
i mansione
celesti. Et ideo aīa cu
ignis ardebit. no
nisi sui noxius. sz ut
i animus uitius i uiuus.
utpote q mala i pbi
tatis exuriat. splendore
pbitatis accumulet.

cordis tua ariditas tua non tulerit sor-
des peccatorum quas comederit ipsa
ariditas tua facit splendidiorem. et
quanto graviori fuit temptatio: tanto
magis clarescere facit ariditas. Et in
aqua quidem semel baptizamur.
In igne autem pene diu vivimus.
Hic enim vita nostra in hoc mundo:
numquam munda est a peccato. aut enim
videndo. aut audiendo. aut lo-
quendo. aut cogitando. que non ex-
pediunt semper animus sordidatur.
sic numquam a nobis igne tribulationis
recedere potest. Et non optabilis est
sapientibus. quod scriptum est. beatus homo
qui a domino arguetur. Et terra Cum
enim secundum exitum rei igne et ventila-
bri unus est sensus. tamen secundum
proprietates sermonum. puto dictum esse ignis
et ventilabri. ut omnis tribulatio
que contigit extrinsecus secundum carnem. sit
baptismum ignis. peccatum autem
occultum vel hereticorum. sit ventila-
brum ventilabri celestis. Et primum
dabit aream suam. etc. Area est
ecclesia. horreum autem regnum ce-
leste. Ager vero mundus. sicut ergo
paterfamilias mittens messores
metit festucas de agro. et con-
portat eas in aream. ut illuc con-
terat et ventilet. et discernat con-
tritas a paleis. sic et dominus mittet
apostolos ceterosque doctores qui mes-
sores. posuit omnes gentes demum
de. et in aream ecclesie congregavit.
Hic ergo conturandi sumus. hic ve-
tilandi. sicut enim granum tritici in
clauso in paleis non egreditur.
nisi fuerit conturatum. sic homo de
impedimentis mundialibus et de
rebus carnalibus qui in paleis in-
volutus difficile egreditur.
nisi fuerit aliqua tribulatione ventila-
tus. Nam sic plenum quidem granum
mox ut leviter pressum
fuerit de paleis suis exibit. Si autem
sterile fuerit. tardius egreditur.
quod si vacuum fuerit numquam egreditur.
sed illic contritum in paleis suis. et ita
cum paleis foras iactatur. sic quoque
quidem homines in rebus carnalibus
delectantur. sic granum in paleis. Sed qui
fidelis est et boni cordis sed in me-
dulla. mox leviter tribulatus
fuerit. negligens que sunt carna-
lia. aut ad deum festinat. aut infide-
lis est et vacuus. quamvis contritus
fuerit. sic granum vacuum de paleis
non egreditur. sic nec ille de
carnalibus rebus. et de impedimen-
tis mundialibus numquam egreditur.
nec transit ad deum. sed illic in
malis constitutus conteritur. ut cum
fidelibus qui cum paleis foras pro-
iciatur. Et sic triticum primum quod
se conturatur. tamen conturatum fuerit
iacet cum paleis in uno loco
confuso. postea autem ventilatur.
ut que fuerant iam disiuncta
corporibus. separentur et locis. Sic
in templo in ecclesia aut in motibus
conteritur carnalium passionum.
ariditas semper urgentium. aut certa-
minibus corporalibus qui virginis
quibusdam. aut tribulationibus
iniquorum et superborum quasi virtutibus
ventilabilium inmenteorum. ut dis-
iungatur fideles ab infidelibus
pro diversis cordium suorum. Et
aut disiuncti fuerint ab invicem
actibus. Ad hoc in una ecclesia ha-
betur conmixti. Quod movet p-

scandala qui victus: ut vetilabro xpi
qui iactati. qz iam discussi fuerint
actibus: separentur a locis. Sic sic
etiam in mundo: sic sancti probati in
regnis celestibus reponantur. Vn
dicit Gregorius: quia temptacio non perdit
eos sed manifestat, qui in pace
non apparebant. Sed forte dicis:
Nonne melius erat, ut ab initio
deus electos homines absque temptacione
vocasset: ut non semper ventila
ret eam sed magis in pace consi
teret. Audi. Numquid tu potes tri
ticum messis tue in agro etiam
a paleis separare. Et si temptaveris,
nec paleas a tritico se
parabis. Et etiam simul cum paleis
perdis. Sic non potest fieri, ut deus
de iudeis et gentibus sanctos electos
sine temptacione discerneret et non
caderet. Enim qui non cognoscit
xpistum nec veritatem eius si errat,
aut peccat non apparet utrum
per malum propositum suum peccat:
aut per ignoranciam. Si autem co
gnovit xpistum et iusticiam eius,
et erravit aut peccavit. tunc
manifestus est quia non ideo er
rat aut peccat, quia nescit
quid ~~ait~~ deus: aut quid voluntas
eius, sed quia non diligit voluntatem
dei. Sed sine temptacione quo fieri
possit. Ecce cum si palma propo
sita non sit in stadio. Athletam
volentem lucrari culpare non
potest qui certavit. Incertum est ei utrum
ideo lucrari non vult, quia infirmus
est. Aut quia non videt proposita
palma quod si palmam vidit
et lucrari noluit. tunc manifestum
est quia propter desidiam suam non

vult lucrari. Sic et gentilis qui
resurrectionis premia nescit nec
futurum esse iudicium credit. Non potest
cognosci utrum ideo non sectatur
iusticiam: quia non amat iusti
ciam: aut quia nullam mercedem
sperat de ea. Si vero sanus fuit
xpistianus et cognovit futurum esse
iudicium. tunc peccans manifestus
est ideo peccare: quia non amat
quod bonum est. Adhuc forte dicis.
Sed secundum hominem dicis. deus autem qui
futurorum et hominum cordium cogni
tor est. potest scire quis qualis
erat futurus. Sed audi. Iudicium
xpi iusto non solum quaerit. ut xpistus
cognoscat se iuste homines iudicari.
Sed et ut homo ipse cognoscat se iu
ste iudicari a xpisto. testimonio con
sciencie sue et opera comproba
tus sic scriptum est. Cogitacionibus
invicem accusantibus: aut et de
fendentibus in die cum iudicavit
deus occulta hominum. Ipse enim
homo et opera eius. Ipse arguit
te. et statuam contra faciem tuam
peccata tua. Si ergo homo non co
gnoscit xpistum neque iusticiam
eius. secundum sanctitatem dei condempnatur
etiam. quo cognoscat iuste se
condempnatum. Nam deus quidem
cognitor cordis scit. quia iuste
eum condempnavit. Ipse autem pec
cator non intelligit iuste se con
dempnatum. Et dicit potest. Enim et
ego si cognovissem xpistum et mirabilia
eius, servassem fidem eius.
et non declinasse a mandatis
eius. Ideo ergo omnes ad agnicionem
veritatis adduxit ut manifesti
sint peccatores. quia non ignorancia

Ambros

Baptizatus est ergo dominus non
mundari voles vel indigens,
sed mundare aquas. ut ablute
per carnem que peccatum nescivit et
in fonte que carne peccatum
non congruit. baptismatis
ius et commune haberet;
Et scias quod ad lavacrum
venit. sordes peccatorum
in fide et opere sancto deponit
quia fides sine opere mortua est
Dominus noster cum misus est. ...
elevantur. Dominus noster de celo
in lavacrum descendit. ut
in celum ascenderemus omnes
Dominus noster omnium peccata suscepit
ut in illo omnium peccata morerentur

Aug

Qui uno momento in uno
corpore de fraude vetusti
erroris effusdes ab
olevit. et gratiam regni
celestis effudit et
reparavit

Jn hijs lectionis evangelio
... trinitatis ...
inseparabilis ...
Cum enim baptizatur christus.
patris vox auditur.
spiritus sanctus in figura columbe
videtur. et sic una deitas
in trinitate ... in personis
declaratur;

iustitiae. Sed malo proposito perseve
ravit. Et non ignorantes christum re
cesserunt a christo sed magis propter diem
diligentes. Ergo qui de iudeis et
gentibus vocabantur electi. voca
ri non potuit. Quanto magis non
non possunt fieri electi christiani. cum omnes
de christianis parentibus generentur et non
tamen iam fiunt christiani. quia credunt
in christum. aut diligunt eum. Sed quia
de christianis parentibus procreantur. et no
catio eorum fit non secundum fidem sed secundum
genus. Necessarium autem est ut omnes
boni et mali fiant christiani. et
omnes agricole iustitiae accipiant.
Et postea missis temptationibus
pauci eligantur de multis. ut
impleatur quod dictum est. multi sunt
vocati. pauci vero electi. Nunquid
et tu reprehenderis quia aliquos se
paras palearum. et ita recondis.
nec enim est ratio. ut tu tritico repo
nas et paleas. quia nec sunt ne
cessaria tibi adiusti. Et quo
dam talibus utentibus. quia a fidelibus
separat in fideles. qui non perma
nent ad gloriam eius. Et ille quidem
palee proprietatem habet ut sit pa
lee. et tritici esse non possunt. Infi
deles autem non proprietatem habent.
ut sunt infideles sed sunt propria
voluntate. expellentes a se me
dullam iustitiae. Ergo ille pa
lee que non possunt esse tritici combu
rentur igne. quanto magis infideles
dignus comburetur qui potuit esse
triticum. si in se medulle iusti
ciae perceptisset. Et vide quia non
dixit mundavit sed permundavit
aream suam. Per tempus enim usque ad
consummationem. semper necesse est.
ut diversis modis temptetur

4 Ideo necia est temptatio maior. ut omnes
infideles

ecclesia. donec permundetur. Et ideo
ecclesia christi nunquam sine temptatione
dimissa est. et primum quidem ve
ntilaverunt eam iudei. deinde gen
tiles. modo heretici. Postmodum
autem preventilabit eam antichristus.
Sicut enim qui modica aura est.
non permundat totam terram massam.
sed leviore quidem palee modi
ca aura iactantur. graviores autem
remanent. et natura sua re
manet granum. Necesse est ergo ut
maior expectetur ventus. ut et
graviores palee a natura gra
na iactentur. Sic et qui modi
ca est temptatio. illi pereunt de ecclesia
qui multum sunt infideles. plena
ius expellatur. ut purgetur
ecclesia. Et modo quidem modico
flatu temptationis sufflante.
pessimi homines recedunt. sed cum
surrexerit maior tempestas. et
illi qui videntur stabiles sunt exi
turi. Tunc venit ihesus a gali
lea in iordane ad iohannem. ut bap
tizaretur ab eo et cetera. Quando io
hannes predicabat dicens. penitentiam
agite. appropinquabit enim regnum
celorum. ut testimonium acciperet
a iohanne. Ecce agnus dei qui tol
lit peccata mundi. et ut confirma
ret predicationes ipsius. ut viden
tes homines christum cum esset sine
peccato cum peccatoribus baptizari.
dicant apud se. Si ille dominus
innocens ipse baptizatus testimonium
dedit baptismum se necessarium
habere putavit. quo nos co
temptimus quanto magis qui sumus
coopti peccatis. Hec testificatus

ꝑhibebat eu. i. ad se illu venisse expanit qui sui spus
gvid toci mdi pctm abstulit Ego i ge ata debeo bap. Q d e
ego. g un d adno. tren d atelesti. mortal ab eterno. aiudice
pto

dicit iohes: quia ego bapti
zo uos i aqua. post me aut
ueniet fortior me. ipe uos bap
tizabit i spu et igne. Io ue
nit. ut et hoc testiu eius
ostenderet uerum. ut i baptismo
eius apiantur celi: descendat spc.
pater clamet de celo. et p h ma
nifestu efficiat. qz uere dignis
sior erat iohe: qui baptizatus
e a iohe. Sicut ei cu precessit
lucifer lux no expectat occa
su luciferi: ut ita pcedat. Sz
adhuc eo ascendente egreditur
et suo lumine obscurat illius
candore. Sic et iohes pdicauit
ante xpm. xps no expectauit
ut cursu suu iohes cpleret.
et sic ipe ueniret ad mediu. Sed
eo adhuc docente appuit. ut p
cpacione doctine sue. ul opis
pdicacoez iohis faceret nec uide
ri iusticia. Vn ppogo ceper ihs
pdicare ad se currentibz uniu
sis. uiluit doctina iohis. Vnde
discipli eius uidentes dicebat
ad eu Rabi. Ecce qui testio
niu phibebas. ecce h bapti
zat. et oms ueniut ad eu. Deín
de ueit ad baptism no ut ipe re
missione pctorm acciperet p bap
tismu. Sz ut sanctificatas aquas
relinqret ptmodu baptiza
dis. Adhuc aut qui humanitz
suscepit nraz totu humane ne
i ucit i plesse misteriu.
Na quis ipe no erat pecca
tor: tn nraz suscepit peccat
ce ppeti et si ipe baptismate
no egebat. tn carnalis nra

opus habebat. Iohes aut phi
bebat eu dicens Ego a te de
beo baptizari. et tu uenis ad
me. Quo ego desidero asce
dere tu inde descendis. qz ut tu
me baptizes e ydonea racio.
ut iustus efficiatur: et dignus ce
lo. Ut ego aut te baptize. q
e racio ut iustus efficiaris. Sz ipe
es iusticie redditor, ut in celu as
cedas. Sz nra in celo es: tuo
lumine de celo descendis. Tu es
spc. ego creatio. Nunquid creatio spim
sanctificare pot. cu sanguis aut spus
sanctificet carnem. Cuius ei est creati
di uirtus: ipsius e et sanctificandi
potestas. Cuius diues capiatur
diuiciis qrit. cuius aut indi
uite paup. Omne bonu de
celo descendit in terra. no de ter
ra ascendit in celu. Ille atiq
lucifer qui mane oriebatur.
cogitauit apud se dicens Sup
celu ascendam et ero similis altissimo. Ei g ille
angelis constitutus. et p sola
cogitatione supbie depositus
e de angelica gla ad ignominiaz
tenebrarum. ego qd merear
pati. si ho carnalis et corrup
tibilis constitutus tante supbie
opus impleuero et dignu me
estimauero tocius creature dnm
baptizare. Et ait ihs: sine
modo: sic opz nos implere
omnem iusticiam. Non denegat
ut eminenciaz potestatis sue
Sz misteriu dispensacionis oste
dit dicens. Sine modo. i. sacro. qz
hoc e iustu. ut tu a me bap
tizeris: Sz modo sine ut iusticiam
baptismatis no uobis Sz fas

Q. d. sit causa dni
bap. nos d. ipe declat
d. Sic enim d. Hec
hi magis e. Q d. satin
Q a dno erat icarne
vna ex. Q d. d. iste
vir appt q inter ptes
reliquat. Reliquit
ptes erat que ge
tilibus appts cgregata
z. cu ppheta dn
oblim ste ppha t. tc
ppt q ... Nisi forte
appt aliu de q iohes ait
pt me veniet vir q
an me fcs e. de latere
Dormientis costa dd pr
fusit. qui tte didor
eius latus apuit miles
et exit sanguis et aqua pro
sclm vita. Ego a te deb
bap. Q d. d. dret
cur venis ad me q
nullu pctm habes
Ille n. baptizadus e. q
pctm mactat est,
Q d. pctm n fecit.
lauatq pnc cur ve
nit Et tu venis ad
me. Creato ad creatu
rex ad militem sine labe
pni ad hoies p coore
Sine m. descedisti
pmu me in baptiza i
aqua siz prepi ut
primodu a me i spu
sco baptizeris sicut
petisti Sic enim i. tale
dec nos exemplaris
iusticie i plende. hoid
progare. ad fideles
distare. nullu qtulibz
sobrie iuste castoz
viuere. si n bap pfce
iusti existesslam it
paganos plidum opa
iusti habuit. sz iio pfcaz
iusticia gsecuti nsit. qz

Q ii dret Du erat
edificat. dec nos
i ple oez iusticia.
Q d. d. e aliud iusti
in nra. Dispsit d
i paupibus re Dedit
in paupi dedit m
i e pi g ... an no
habui iusticia ei i v
nra manz i ctm
qui
lauatz regnatricis
vnde subire non
meruerunt

Tunc dimisit eu. i. tunc consensit preceptis dominicis. tunc passus est ascendere baptizari cum tali ordine congruit implere perfectionem nostre salutis in bapt. consiste atque complere

adimplea. prius suscipia, postea
predicabo. Sed ergo dicit. sic nos o
portet implere omnem iusticiam. non
hoc significat. ut si fuit bapti
zatus omnem iusticiam videat imples
se, quia baptizatus est. Sed sic. i.
quemadmodum baptismatis iusti
ciam prius factis implevit. postea p
dicavit. sic omnem iusticiam non
prius verbis sed factis implevit. unde
et lucas testatur de illo dicens. pri
mum quidem sermonem feci de omnibus
o theophile que cepit ihesus facere
et docere. aut ita. Sic oportet nos
implere omnem iusticiam. i. quo et
baptismi implevimus iusticiam.
Quo implevit iusticiam baptismi
xpistus. sine dubio secundum dispensacionem
humane nature. hominis enim est opus hoc re
baptismatis qui secundum carnalem
commodo sunt peccatores. Sic ergo im
plevit iusticiam baptismi: sic
et implevit iusticiam nascendi tra
cendi. manducandi et bibendi. dor
miendi et laborandi: sic et sus
cipiende temptacionis: sic et laboris
et fuge. et estimacionis. sic et passionis
et mortis et resurreccionis implevit
iusticiam. i. secundum dispensacionem
quam suscepit humane nature. omnes
iusticias istas implevit. Ergo
sic et natus est. non ut homo sed ut
deus. qui homo sic crevit. sic esu
rivit. sic temptatus est. sic lapsatus
est. non ut homo purus. sed deus in
homine. Qui homo sic alligatus est.
sic flagellatus sic crucifixus
et mortuus. Non homo. sed deus
qui homo per dispensacionem. Si autem
hec omnia purus homo implevit
ita non secundum dispensacionem humana

// natura

omnia implevit. sed secundum naturam. Quid
autem dispensacionis est. aut contra
naturam si ea que passionis sunt homo
passibilis patiatur. Dum autem di
ceret iohannes, ego a te debeo baptizari.
Respondit. Modo itum sine. osten
dit. quod postea xpistus baptizavit
iohannem. quibus in scripturis libris
manifeste hoc scriptum sit. Et io
hannes quidem baptizavit illum in
aqua. ille autem iohannem in spiritu. Tunc
dimisit eum. Ihesus autem bapti
zatus confestim ascendit de aqua.
Non enim invenio quam causam positum est.
quod confestim exivit de aqua. Quid
enim interesset si tardius ascendisset.
ergo potuit sic dicere. Ihesus autem
baptizatus ascendit de aqua.
Puto autem factum xpisti admini
terium pertinet omnibus qui post
modum fuerant baptizandi. Ideo
dixit confestim. Et non dixit egres
sus est. sed ascendit. Quia omnes
qui digne secundum omnia membra ius
ticie formati et consummati bap
tizantur in xpisto. confestim de aqua
ascendunt. i. proficiunt ad virtutes.
et ad dignitatem relevantur celes
tem. Qui enim in gressu fuerant in a
quam carnales et filii adam
peccatores. confestim de aqua as
cendunt spirituales filii dei fa
cti. Et ne michi dicas quod multi qua
les fuerunt ante baptismum.
tales permanent et post baptismum.
et quod non in prima baptizantur. nec
in toto corde penitet illos fuisse
quod fuerunt. sed retento peccandi
proposito baptizantur. ideo non profi
ciunt confestim de aqua. Si ergo de sua

culpa no p sicut baptizati.
quid ad baptismu. Scpta ei
de potestate baptismatis loquitur.
quid potest eis pstare baptis
mu qui idigne fuerit bapti
zati. sicut ecce confesti ascendit
de aq. festinas ad acceptacioe
qr dyx ad liberandu genus
humanu. misericordia ei urgebat
eu. Sic ei dux qr tyranu de
putatus ad bellu. mox ut sig
expedicionis & pcessionis accepit
festinat exire. sciens qr tar
ditas eius: pdicio e pnicie na
tyranus sciens adulsus se pncipe
deputatu. & si lenius actum
fuerit crudelius agit. Sic xpc.
ex quo baptismatis signu accepit.
festinabat accipe spm scm qsi ar
ma celestia. & exit. sciens qr tar
ditas eius i teritus erat mundi.
na dyabs audito qr filius dei des
cenderat i hunc mundu adulsus
ipm uehemeus festinabat omn
bonu corda i pccis & i fidelita
te concludere. putans se tantu
posse pde. qntu no poss xpc
saluare. Et apti sunt ei celi.
No rupta e ei ipa creatura
celorum. s p baptismu oculi se
sus eius apti sunt ut uiderent
q sunt i celos. Si ei ipa creata
rupta fuiss. no dixiss ei apti
sut. qr q corporalit apit. diuis
e apit. qd aut spualit. illis
solis qui illuminant spu. Sic
stephus qui repletus e spu sco
dicebat. uideo celos aptos &c.
Si dic. Quid ei an oclos
filij dei clausi fuerat celi. q &

i tra gstitutus erat i celo. Si ea
q supius dixit: sic optet i ple
re omne iusticia bn i tellexisti
no dubitas qr scdm misteriu
apti sut ei celi. na sicut scdm
dispesacioe huana baptizatus
e. scdm aut natam diuina bap
tismo no egebat. sic scdm hua
na dispesacioe apti sut ei ce
li. scdm aut natam sua erat i celis.
Ergo no deo apti sut posito
ex carne. nec puro hoi extra
deu. s deo qi hoi. ut exemplo
eius i telligamus. qr omis hoies
qui baptizant spm merentur
accipe scm. Illi apiunt eis celi
& uidet ea q sut i celo. no car
nalibus oclis uidendo. s spua
libus fidei credendo. Qui ei no
credit ea q gloria & terribilia
a deo reposita pmittunt i celis.
an oclos cordis eius oppilati
sut celi. Qui aut firmiter credit.
& qsi ad illud qd uidet gtedit.
illi apti sut celi. Et cu corpe
sit i tra. aio e i celo. Si ei
optet crede. qr uere apti sit
ei celi. quia forte erat i uisi
bilia queda obstacula. Prius:
quibus obsistentibus etiam desidera
torum i troire no potant celos.
que hoies nec clausa possut
aspice nec apta. Tam siue
hoc mo siue alio i telligat
celi apti: oio sic e i tellige
du. apti sut ei celi. i. ppr eu
i gra eius. Apti sut aut celi
no ei. s nobis ppr eu. Et si
i angelis quibus gratulacioibus erat

Et ecce apti sut celi
.i. i estimabil splen
dor sbz & visu dta
cu. ac si celo aereo
& sidereo resatio.
splendor celi em
pirei drubi fudert
& spus scs corpali
spe colube venit &
sedit sup eu. que
qde columba pacto
officio suo. i pnarete
materia redijt vn
sumpta fuerat. Et
ecce vox patris
audita e dicentis
.d. Tu es filius meus .d.
i te gplacuit m. &
usqz pt vocem hanc
credit diuina esse splen
dor qui de alius
euat d. i q m gplacui
idest e s. hz dre.
Jn te & p te placitu
meu gere gstituj
& disposui. Obhoc
fuerit hetia q arent
solo die epifanie debe
baptizare & baptizati
n dari spm scm si q
alio die baptizaret.
Obq licsim viuitur
extirpada pres sci
decreue e a die
vi
nemine debe baptiza
nisi sb magna
necitate

iusti quibus aperiret celi ianuam ce-
teris peccatoribus claudebatur. Et nul-
lus poterat esse tam iustus ut di-
gnus esset aperire portas celorum
ad introitum omnium hominum. Postquam
autem natus est christus baptizatus est
sacrificatus est in gratia illius solius
aperti sunt celi. Ut puta si ab
imperatore impetrat homo aliquod benefi-
cium dignitatis et ipse non habet tan-
tam fiduciam petendi neque e-
minenciam impetrandi, vadit ad
fratrem imperatoris aut ad amicum
carissimum ut intercedat ad illum.
Et sic illi dicat. Ecce ego hoc bene-
ficium non illi do sed tibi. Sed propter
te illi do. Ita non illi donat-
ur dat sed propter quem dat. Sic et hoc
dicat ei aperti sunt celi id est propter eum
nobis aperti sunt. Nos autem mani-
feste scire quam ante christum si ei
aperiebatur iterum claudebatur
nam iusti quidem forsitan ascende-
debat in celum peccatores autem ne-
quaquam. Quod autem dixi forsitan ne
quibusdam placeat. Et ante christi
adventum iustorum animas ascendere
potuisse in celum. Alioquin nullam
animam ante christum arbitror ascen-
disse in celum. Ex quo peccavit A-
dam et clausi sunt ei celi. Sed om-
nes in inferno detentas. Propter quod et de-
scendit ad inferos sicut ipse testa-
tur in sapientia dicens. Descendam
ad inferiores partes terre et visita-
bo omnes dormientes et illuminabo
omnes sperantes in deum. Aperti sunt ei
celi. Sic aperti sunt ut numquam clau-
derentur. Ecce baptizato quidem christo
aperti sunt tamen perfecte vero tyrannum

illi

vicit cum surrexit. Et resurgens ab
angelis portabatur in celum. Unde
et angeli portitores porte celi iam
numquam erant claudendi. Sed omnes
iusti et peccatores penitentes ascensuri
erant in celum et staturi ante tribu-
nal christi. Quoniam erat nemo por-
te celi. Ideo porta numquam clau-
dendo. Ideo non dicunt aperite por-
tas et introibit rex glorie. Iam
ei erant aperti. Sed tollite por-
tas principes vestras. Aut ita
celi sunt scripture prophetarum apostolorum divine
doctorum in quibus habitat deus. De quibus
scriptum est. Quoniam videbo celos opera
digitorum tuorum. Ergo qui bapti-
zatur et meretur accipere spiritum sanctum ad-
aperiuntur ei omnes scripture ut intelli-
gant que ibi posita sunt misteria
veritatis. Propterea autem non omni-
bus aperiuntur. Quoniam quidem falsum
baptismum habentes non pos-
sunt accipere spiritum veritatis. Quosdam
autem non baptismus impedit ne ac-
cipiant spiritum veritatis et aperiant
eis scripture sed propositum malum non baptismus
quamvis bene fuerint baptizati.
Sic enim in celo celatur deus. Sic
in scripturis absconditur. Et sic
hoc celum corporale omnes quidem
homines vident non autem aspiciunt
deum inhabitantem in eo. Sic et scrip-
turas divinas omnes quidem homines
legunt non tamen omnes intelligunt
deum veritatis positum in scripturis.
Sed qui sunt sic baptizatus
ut accipiat spiritum sanctum. Sunt
et aperti priusquam baptizaretur
in spiritu sancto clause erant eis scrip-

ture pphetar. exponentes de xpo
sicut dcm e. O tardi corde ad
credendu i omnibz q pphe dixe
runt. Postq uo apuit eis se
su i sufflato spu sco. te rese
rate sut oms scripture etiam pai
los cordis eorp. ut i telligerent
q scripta erat de xpo Et io forte
hic dr. apti sut ei celi. Apud
marcu aut uidit scindi celos.
qm sm hunc euagelistam. scripte
manifestate sut no ostisse tia
cottidie ad cofirmatioz fidei ex
eis acceptut exepla. sm marcu
et scisse sut et i utiles fce. qr
pt xpm. ia lege et pphis no
utimur. s euagelio xpi. qi ce
lo sblimiori et nobiliori Et
uidit spm descedente sic colu
bam et uenientem sup se. Cur qs
sps scs no uenit. no sut filij
dei. quia no sut i spu baptiza
ti. Ma corpe quide baptizati
sut. aio aut cathecumi sut.
quia eq corpus baptizat. sps
aut aiaz. In quo misterio na
tus e xpc. i hoc misterio et spm
scm accepit. Sicut ei filio dei
baptismi recipiente. aut i
spu descendente unius i forma
stabat huana. alt i spe des
cedebat colube. s i uoce tm
audiebatur descedente desur
sum. s h ofessio e i fipietati
heticorp. Prudenciores aut
hetici no dicut tres unius es
se. s tres eade ipre sbaz.
qr melius intaccidimus qp homo
risius cofitetur. Cum dextiras quos
cui sit eqlis. Ito dixit. h est

filius meus dilcus. ut ne qmadmo
du deus pr. ita et spc scs uide
atur patr xpi fuisse. nam si eqles
sut p oia. qmadmodu ille patr
initate e honoratus. sic et sps
scs. Si aut deus quide pr e.
qr filiu hr. sps scs aut no e
pr. qr nec filiu hr. no e p oia
eqlis. nec deus e. hij sut filij
mei dilecti. ne qs xpo et sps
scs filius putaret. nam si p oia
eqlis e xpo. et filius e qmadm
xpc. s misterio fidelis xpi no
e eqlis xpo. Sicut columba
ideo sps scs spe colube fuisse
pit. qm p oibz auibz. h aiale
e caritatis. Ois ei spes iusticie
quas hnt serui dei i ueritate pos
sut hre serui dyabli i simulacione.
hr em dyabolus et mansuetos et
humiles. hr castos et elemosi
narios et ieiunos. et omem
spem boni qua creauit deus
ad salute hominu. ipas spes et
dyabolus i troduxit ad seductio
nem. ut int bonu ueru et bo
nu simulatu cofusio fiat. ut
simplices hoies. qui boni ueri
et boni simulati differenciaz i telli
gere caute no pnt. du qrut
ueros dei bonos i currant
i seductores dyabli. Sola aut
caritate sci sps no pt i mu
dus spus imitari. Oms g
spes iusticie i impostoribz i
ueniuntur. sola gra uere caritatis
no i uenitur nisi i seruos dei.
Ideo g hanc puritatem spem cari
tatis. sibi soli fuauit sps scs

A Et tunc aut nec in forma huana
stabat nec in spe descedebat colube

Ad eiusdem misterium
Cum in naturam sps scs sic
columba sup eum uenit
Simplicitate cum lauaret
requirit gra. ut simus
simplices sic columbe.
Attulit qs sps scs
parte certe. qua figurabit
columba dilunij ramu
deferens i archam
vbi sc gloriam quibus
non placz filius. i quo tm
cplacuit pri etc
Pulcre ait cum dixisset
et spm tamqm colubam de
scedere. addidit. et
manete i ipso. h. i.
deo mediatori dei et hominum
domini e spale collatum
ut i plebs semel cum
sps scs. nunqm recedat
s ppetuus i illo per
maneat [illegible]
i baptizatis [illegible] dominus
descendit visus est sps.
sic h ofererde nb
i bapti gre spiritualis.
Nam regnantis ex aqua
et spm. amplius eiusde
sps gra pro positioni
manus sacerdotalis solz
celitus dari. sic etiam h
qr aptos vidit celos
pt bapm. mri utriusqz
gra sem z

Iuxta legis scie utriusque
s'na nam. duiaz s' &
hudz nis d. manifestas
digitus e. cap. n. xl.
diebus & xl. noctibus ieiu.
declarato & diuie pietat.
qr. do. q' suatis illis dominus
esurit ut h'o h'nac
fuit i dicium fragili'.
qui ho adya. tentatus e.
s' qn decl tentatones
dyabli sup'auit p'ng'
& cu dya. dominus i deserto
secessit. ut onderet nobis
qr si dya. ab'us tepta es
volu' p'fec vince' n'
solu t'nas demon'. s'
etia societate p'uor
ho'm fuge debemus. qr
sicut q'sortiu bonor
p'linu p'dest ita p'
usor' q'tubiu in
p'mis m'tibus dimod'
nocet. qr corrupit
bonos p'spe. p'rui
cordes inete q'fusi

ut p'mullus iusticia & testioz
sic cognosceret ubi e. sps scs.
q'stadim p'grez tertius. Hic
e. filius meus dilectus i quo co
placui. Et uide i monte sicut
dicit. Hic e. filius meus dilectus
i quo coplacui. qr illi iam
cognoscebant expte filiu dei.
s' qr putauerunt errates xp'm
moyse & helye silez ee. ideo
addidit. ipm audite. Non ut
lege & p'phas no audiat. s'
ut euangliu aplius audiat
qu' lege & p'phas. ut sciret.
qr ipse e. dns legis & p'phar.
Hic aut cu no cog'sceret. ad
huc xpi p'sona. no conueiebat
dicere. ipm audite. Cum eni p'
sona firmit' cog'scat. tuc &
fideliter doctrina suscipit. qm
p'sone dignitas comendat doct'
nez. Dominica i q'drage. cap. iiij.

Duc ihs ductus e. i spu
i desertu. ut tentaret'
a dya. Exeo q' sbiu
git dicens. ut teptaret' a dya.
ostendit quia a spu sco e. duc
tus. s' no qsi minor maio
ris p'cepto. s' qsi maior mi
noris hortatu. Na no solu
ductus aut adductus dr. qui
aliquis rationabili exhorta
cione placat. sic sc'ptu e. de
Andrea. Hic i uenit symonez
frez suu. & dic ei. Inuenimus
messia qui dr xpc & adduxit
eu ad ihm. Et ecce no potes
tate eu adduxit s' ratione
placauit. Quemadm si magr

militu uideat dnante tyra
nu & det co'siliu regi dicens.
Exi obuia illi. quia tota uir
p'uincia. nec forcior e. tuus sa
na q'p meus uirtus. Et ecce rex
a magro militu ducit. & ta
no e. minor eo qui ducit. Ad
hoies quide dyab'us uadit ut
teptet eos. ad hoies addicta'm
ut teptetur ab eis. Cum aut
ad usus xp'm dyab'us ire no po
test. io contra dyab'lm xpc p'ces
sit. Constat i nobis quinque esse
baptismata. Unu i undis. sic
& xpc dicit. Et uos mundi es
tis p'p' u'bu qd locutus su uob. 1
Sm i aq. sicut cuius e. mun
festu. Ter'u aut i spu. sic sc'p 2
tu e. Johes quide baptizauit 3
aqua. uos aut baptizabimini
spu sco. Quartu uo i igne.
q' e. teptacio p'sens. Cum aut
baptizat hoies & i igne tes
tis e. dns p' ysaia. Et aufe
ra i q't sordes filior' p'ist. l. de
medio eor. et sanguinez eor'
mundabo i spu iudicij & spu
combustionis. Consequit' p'pha. Cum
p'basti nos deus. igne nos
examinasti. sic igni exami
nat' argentu. Et p'ximodi
cu. transiuimus p' igne & aq'.
& eduxisti nos i refrigeriu.
Sic eni aurum ul argentu q'bus
tis i fornace sordibus colat'.
sic ho i fornace teptacionis
missus depositis peccatis sa
nificat'. Quintu i morte. sic
ipse dicebat. Bap'mo h'eo bap 7

Quadrages. ser. vi
Conuenit recordari qualiter
de paradiso i desertu h'mi
p'mus ada eiectus sit.
ut p' h' ad uitas q' admo'
de deserto ad paradisu alter
ada reuertitur. Videte q'o
q' admodu suis nodis pre
iudicia soluat'. & suis
diuina beneficia uestigiis
reformitur. Exiit a uirgine
t'ra ada. s'cds ada ex
uirgine. Ille ad ymaginez
di fcs. h' a' ymago di.
p' mulierem stulticia. p'
uirginem sapientia. Mors p'
arbore uita p' cruce.
In deserto ada. i deserto
xp's. Sciebat enim ubi
posset i uenire dapnat'.
q' ad paradisu resoluto
errore reuocaret.
Non potat itaque melius
laqueus q'tra fraudem dya'
p'ati. n' p'dam aliq'
dya' demonstraret. ut
du ille festinat ad
p'dam. suis laqueis
ligaretur. Et a' p'da

tizati. et quo turbor: usque du
pliciter. Cum autem peccatum et in mor
te remittitur. docet apostolus dicens.
Qui enim mortuus est: iustificatus
est a peccato. Quale autem peccatum in
morte: sciat qui intelligit per quem
peccatum introducta est mors. Nam
si per peccatum moritur homo: sine du
bio soluitur per quod moritur. Ideo
dominus prius baptizatus est in iordane:
fluuio sub lege: Ad hoc autem in aqua
prius uel in spiritu. Aut a spiritu du
citur in desertum ut baptizetur ig
ne temptationis. postmodum bap
tizandus in morte. Aut uidea
mus qui sunt qui baptizantur in
igne. et qui baptizant in igne.
Ut autem sciamus: uidendum nobis
est: quid est quod dicit. tunc ductus est.
Quando? quando pater clama
uit de illo. Hic est filius meus di
lectus: in quo complacui. Vides
ergo. quia nemo baptizatur in ig
ne temptationis: nisi qui factus
fuit filius dei. Quamdiu enim ca
thecuminus est homo: non dum ab
renunciat dyabolo et omnibus operibus
eius plenius. Baptizatus autem
Christo se tradit dicens. Abrenunc
io sathane et omnibus operibus eius.
Ideo cathecuminis constituto quasi in
suo parcit adhuc. Post bap
tismum autem quasi alienum factum: tota ui
rtute persequitur. Baptismum autem si
gnaculum est fidei. Audiat mi
les postquam militat signatur. ut
ita sedeat et requiescat. Sed magis
ante miliciam ut postmodum
militet et laboret. Nam et ath
leta cum etiam ungitur ut luc

tetur. sic et homo spiritualis in oleo
confirmationis ungitur. ut contra dyabolum
quasi spiritualis ~~ad~~ athleta lucte
tur. Sed quid. quia multi cum temp
tati fuerint: superantur et pereunt.
Isti tales non a spiritu ducuntur
ad temptationes sustinendas: nec
sunt filij: quoniam qui spiritu dei agun
tur: hij filij dei sunt. Sed a peccati
tus proprijs expelluntur. qui autem
spiritu dei ducuntur. a temptatione
non superantur. Qui autem dyabolo
in igne non baptizatur. Quare.
quia non potest fieri: ut depositis sor
dibus emundet: qui totus est sor
didus. Numquam laterem aqua la
uare. numquam aliquid mundatur.
Sed amplius sordidatur luto commo
to. Ille enim mundat. in quo est
aliquid boni, quod emundet. Ut
puta bonus homo si carnalibus
vicijs fuit sordidatus: tempta
tur ut illud bonum eius mundet.
In illo autem quid mundandum
est in quo nichil est boni. Beati
dum hoc si uideris aliquem peruersum
peccatum. numquam temptari aut pri
citari. cum uideris hereticum mu
ltas persecutiones temptationes pati.
noli scandalum pati: nec di
cas. Quo heretici numquam persecu
tionem patiuntur. Sed semper fideles.
Quod mali homines numquam proban
tur sed boni. Beati quoniam qui
filij dei sunt. hij continue in temp
tationibus baptizantur in igne. Suffici
at tibi in mente quod te docuit
apostolus paulus dicens. Omnes uo
lentes pie uiuere persecutiones
patiuntur. Mali autem homines et se

Christus potuit esse cum
corpore cum corpus sit dominicum
extitit cum dominus crucifixum
sustinuit letaliter
vulneratum super hominum
peccatis. XL. dies ieiunium
cum numero regnestis
Post cum diebus. annos
absit effusas merita
Unde si quis euangeli
stam fructumque primus
optat adipisci. ministra
ieiunij quod in euangelio
suo christus utrimque testatur
auctor conscripsit. pre
uaricator esse non debet
post xl.ta dies esuriens
voluit. ut exprimeret
non alium corporis sed
autem salute esuriisse
sunt et ad usum ualu
esset et procuratio ua
tinte. quadraginta facto
diei ieiunio volue
ratur. Et ideo fames
dyabolo peccata fraus
extitit. ut ante quos dyabolus
nuiciorit metuens ia
cauebat. famis spe
rans temptaret
ut hominem. nec eciam et
passiones alimenti posse
ret triumphus
Tempore quo et tu dyabolum
vince. agite et dimit
te ipso. sequere sponsum in
te venorum carnis
illecebra et gula et
ambicio et uanitatem
Hinc attendenti
dominus superiorem
suauitatem uite
solitarie commenda
tore excellenti. quam
petrus damianus
scripsit ut aquis
paradisi [illegible] ex
[illegible] uirtutis
diuinitatis [illegible]
florentibus. [illegible]
emendatorum omnium
heremicolarum [illegible]
[illegible] paradisum
non in [illegible] non in
merito [illegible]
sed laudabili [illegible]
merito dignoque [illegible]
titulatione [illegible]

Inde est quod libro qui signatur vite initiis et dulcedine ac melliflua sermo pauca perstringe et aliquid de tali te fruitione suavitatis laudem per rationem disputatio brevius intimare. Ad hoc nunc. Et quod sermo est de letissimo paradiso et quodam ortus deliciarum spiritualium et epularum sanctarum celeste viridarium et consolationis totius pratum amenissimum. Consideraria sanctae vita celestis doctrine scola est de divina et eternorum disciplina. De qua tirenorum compantibus dei quod debit solitarius et tacebit. Et illuc tota de vita quam dixit. Vita que tendit atque ad summe dulcitatis ubi notitia pervenit. Secundum nempe paradisus et deliciarum orum. Ubi ceu redolentium speciebus pigmentorum velut rutilantes flores devotionum sic fragrantia spirat odorum. Totum. Ibi si quidem rose caritatis igneo rubore flammantes, ibi lilia castitatis niveo albore candescunt cum quibus etiam humilitatis viole et prunulcaceris summe pacis, dum in imis contentur et fastigia mundi contemnunt, illius et binum ad ipsorum flatibus repellunt. Ibi mirre temperancie, balsamus pacis proprie. Ibi dragentes continentie alme. Ibi mirra perfecte mortificationis ex vndat et olibanum sancti desiderii sed contemplationis et pure orationis in desmenter emanat. Et tunc singula quorum bonum coniuncto rerum quique etiam illius sanctorum benignissima diversis venustata coloribus rutilat et perpetue beatitatis gratiam et comparabiliter buent. Ibi etiam in dulcedine sanctorum epulas meum dilecto deiflua et intimi gustus in exhausta suavitate tu eris illius calidarius ubi sancti perfecte frui tecum

ductores perficiet in penis. Errantes et in errore mittentes. Nunc videamus qui baptizat digne. Petrus quidem fuit baptizatus in aqua et Petrus fuit baptizatus in aqua et Petrus quod fuit baptizatus in spiritu. In quarto loco baptizat digne consultant et cum in aqua baptizati fuerit non baptizat in spiritu. Nec ei quod eum baptismum aque sic deposuerit esse totum peccatum propositum ut dignus sit spiritum sanctum in templum cordis sui suscipere non baptizat in spiritu. Quia spiritus sanctus fugit fictionem fictum et non habitat in corpore subdito peccatis. Et ideo non fit filius dei. Et hii sunt qui cum temptati fuerint superat et perit. Et qui videtur filii dei facti per aque baptismo non sunt filii dei. Quia non sunt in spiritu baptizati. Licet corpore quidem baptizati sunt. Eo autem catheciumi sunt. Quia aqua corpus baptizat. Spiritus autem animam. Ergo non solum Christus ductus est in desertum a spiritu. Sed et omnes filii dei habentes spiritum sanctum. Ducuntur a spiritu in desertum. Et ut ipsi temptentur a diabolo. Qui enim habent spiritum dei non sunt contenti sedere ociosi. Sed ipse spiritus qui est in eis urget eos ad aliquod opus magnum apprehendere magnum. Cui diabolus adversatur. Quod est in deserto. Ut intelligas: quia omne bonum quod secundum deum est in deserto est. Videamus quid est desertum. Est enim desertum secundum deum. Et desertum secundum diabolum. Natura carnalis domus diaboli est et omnis iniusticia eius epulatio est. Quantum ad deum autem desertum est quia

non est in ea iustitia dei. Spiritus autem domus est dei. Et omnis iustitia epulatio est ipsius. Quantum autem ad diabolum desertum est quia iustitia est in ea, quia diabolus non delectatur. Et quia natura carnis domus diaboli est. Quia omne malum intus in carne est. Quia secundum voluntatem carnis est. Et intus in mundo est. Quia secundum voluntatem mundi est. Omne autem bonum foris est extra carnem. Quia non est secundum voluntatem carnis. Et foris est extra mundum quia non secundum voluntatem mundi. Vides ergo quia omnes res spirituales extra fines carnis est foris. Et quia in deserto est. Et extra fines mundi est foris. Non qui vivunt secundum dei mandatum exisse dicuntur de mundo non corpore sed conversatione. Exisse dicuntur de carne et in spiritu esse. Domus autem dei spiritus est. Quia omne bonum intus in spiritu est. Quia secundum voluntatem spiritus est. Omne autem malum foris extra spiritum est. Quia non est secundum voluntatem spiritus. Vides ergo quia omnes res carnales foris extra fines spiritus est. Et in deserto est. Ergo quantum ad deum desertum est natura carnalis. Ubi non est via iustitie in qua non invenitur aqua spiritus sancti. Et est inviabile desertum. De quo propheta dicit. Sitivit in te anima mea in terra deserta. Et invia. Et inaquosa. Quantum autem ad desertum est omnes res spirituales. Et est laudabile desertum. De tali deserto dicebat deus ad pharaonem. Dimitte populum meum. Ut sacrificet mihi in deserto. In tali enim deserto vult deus omnes suos sibi servire.

ad tale desertum omnes filij dei qui
habent spiritum sanctum. exeunt ut tempte
tur. Vt puta proposuisti non ducere
uxorem. duxit te spiritus sanctus in deser
tum .i. eicit te extra fines car
nis et mundi ut tempteris a con
cupiscencia carnis. quia non habet
castitas in se ut delecteris in
ea secundum carnem. Si autem intus esses
in carne et in mundo .i. secundum naturam
carnis et mundi. habebas uxorem
non temptabaris. Quomodo enim temp
tetur in libidine qui cotidie est cum uxo
re. proposuisti ieiunare. extra fines
carnis et mundi existi ut temp
teris in fame a spiritu gule. Si
in finibus carnis et mundi positus
manducabas et bibebas. non
temptabaris a spiritu gule in fame.
Quis enim temptetur in fame a spiritu
gule qui nunquam esurit. Sic et dominus
nunquam temptatus fuisset in fame. nisi
quadraginta diebus ieiunasset et esu
riuisset. Iste elemosinas faciens
pauperibus. foras existi. quia natura car
nis et mundi non delectatur dare.
sed semper accipere. Si autem non dabas.
non temptabaris a spiritu avaricie.
Iste proponis humilitatem sequi. existi
in desertum ut tempteris a spiritu sup
erbie. quia caro et mundus humilita
te non delectatur. Surget ali
quis diaboli angelus qui te conculcet
et irritet humilitatem sequi. dum
uides in hoc seculo humilitas con
tempnitur et superbia honoratur.
Et cum hos omnes spiritus uiceris.
nouissime temptaris a spiritu uane
glorie. Incipis enim gloriari. quia uicis
ti. quia spiritus uane glorie precipue

a societate mittitur. Scire autem de
bemus quod filij dei non possunt temp
tari a diabolo. nisi in desertum exierint
secundum eam quam diximus. Hoc est. nisi pro
fuerint aliquas studere uirtutes.
Filij autem diaboli intus in carne
et in mundo constituti. constringuntur
et pereunt. Quomodo? Vt puta bonus
homo si uxorem habuerit. hoc est
si est intus in carne. non temptatur
in libidine .i. non fornicatur.
sed sufficit ei uxor sua. Qui alius
autem et intus in carne constitutus
.i. habens uxorem fornicatur et non
est contentus una. Iste si filius dei
intus in carne fuerit manducans
et bibens non temptatur de esca .i. non
rebellat. non deliciatur sed mensu
rate manducat et bibit. Filius
autem diaboli et intus manducans
et bibens non est contentus mediocri
bus cibis et potibus. sed inebriatur.
et ad lasciuiores cibos extendit.
Iste seruus dei si intus sit in car
ne. neminem aliquid dans non temp
tatur. quia aliquid non tollit. Qui alius
autem intus nemini dat. et tamen
alienum tollit. Et sic in omnibus rebus
temptamur in uicijs. Vides ergo quia
est et ista differencia inter filios
dei et filios diaboli. quoniam filij diaboli
non exeunt ad diabolum ut temp
tentur. sed diabolus uenit ad eos ut
temptet .i. non exeunt extra car
nem ad illum sed intus in carne
dominantur ab illo. Quid enim habet
opus foras ad eum exire qui
non desiderat uincere. Sed diabolus
uenit ad illos qui ad facilitatem
sua. filij autem dei foras exeunt
ut temptentur ab illo .i. extra se

i tedij vicibus orationibus
reprimunt et ardore fidei
compulerunt nuper se flamma
globos igniuomos extingunt
vbi s. t. nexus sarabula
vrunt et adore tubicina n
scriunt. quia et preces soluunt.
et in ymnum domini laudis
prouocant animam. d. perpessi
v. m. rec. in cibarijs
supremi regis vasa sonantia
et ad perpetuum nitorem
marcello et malleo sce
pene pensa. ac lima
salutifere correctionis
crassa. perueniunt in
anaphos fulgentes regis
supremi in quo nimie
cibaris ab solute a rubore
rubigo consumitur sed brevi
petorum scorie deponuntur.
vasa siquidem figuli fornax
probat et homines iustos temp
tacio tribulationis. Cella
negociatorum celestium
apotecam. in qua illa
incomparabilis summa repos et
recondit. quam terre vinical
passio operatur. Que felix
commercium. Vbi terrene cele
stis ... mercatur eterna cum
felicitate ... nubre felices
in corpore morte fausta fortuna
... vbi uenalis
eterna vita proponitur. ad quam
emendam etiam si minimum quod
solum suffit quod habes. vbi
... affluens almus
emit uelociter ...
et exigue lacrime visum
parturit et gaudium sempiternum
passio ...
et ad ... hereditatis pe
... per ... Cella
spiritualis ... officina
officina. in qua ... huc
... ... se vestium
... ymaginem. et ad
sue redit originis puritatem.
vbi ... obtusi ... stili
sui acumine redeunt et
... ... refundunt.
... ... reparat.
Tu vas ut ... ...
... palea et
... ... sed mox
... ...
sagitta. Tu dos ut ...
... ...
sub obnubi tenebris et
se ... ...
Tu ... ad sui factoris
redire ... et de exilij
deiectione ad antique
... celsitudinem
dignitatis Tu facis ut ha

Oic vt sapiens isti pa. si, Leo ppa qo otat tat ops creator & ffale erat ut ad eu i pru ...
inbetur spem cuiuslibz gnis natura trusiret. sicz cu voluit i gmmio nuptiarz aq mutauit i vinu. sz
hic magis salutiferis dispensatoibus ggruebat. ut necessi hostis astucia no potentia deitatis sz humilitatis
misterio vinceret

nes carnis quia si tales fuerit
i finibz carnis: no pt pueni
re adillos dyab9. qz dei sut. n
pt illos teptare sic supdigi9.
Ergo quia dyab9 no pt i tre
adillos. ido qui sut gloriosiores
filij dei exeut fines carnis exe
unt gt illu quia victorie glie
gcupiscut. pptea i hoc loco no
dyab9 venit adxpm ut teptet
eu. sz xpc exit ad dyabm ut tep
tet abeo. dns suis exm. sz ora
dixi9 ppt illud. qz ait. Ductus
e ihs aspu ic. Et cu ieiunasset
xl. diebz & xl. noctibz postea e
suriit. Ideo solu io teptabat
qz ieiunabat. sz io ieiunabat.
qz teptabat. Ieiunu aut no
e tm uirtutis passionis sz &
repugnatio. si g° ieiunatus ut
no intres ī teptacionez. plane
rit aut do i duce te. no dicas
qz pdidi fructu ieiunij mei.
Na & si no tibi pficit ieiu
niu. ut no tepteris. tn ad t.
tibi pficiet sine dubio ut
a teptatoibz no uictus. sic
& xpo pfuit. Multis modis au
dierat dyab9. qz xpc natus
e i hoc mundo. ut anglis pdi
cantibz adpastores ut pasto
ribz referentibz admaria ut
magis gredibz i ierlm adorare
tum9 uiderat stellaz. ut iohe
ostendente. ecce agnus dei. ecce
qui tollit pcca mundi. sz flucc
bat eu i tutu na ei9 carnalis.
Dicebat ei apd se. h no pt ee
filius dei. qui demuliere &
deuiro natus e. na & io de
desponsata & dedomi huana na

tus e. ut ptus uginis dyab° ce
laret. si aut desimplice u
gie natus fuisset. facile potat
cognosce dyab9. qz filius dei est.
Cogitaret eni apd se. ista
fornicata no e: si eni fornica
ta fuisset ego sine dubio scire.
qz oes fornicatio me insiua
te gmittut. sine dubio iste fi
lius dei e. nec eni pt fi ut de
muliere ho sine viro nasca
tur. ido desponsata i fuit i
domu ioseph. ut du maritalis
corporis gtinuat. unigeniti dei
natiuitas no cognoscat. h no
e rex glie. qui pannis i volutus.
nec locu i diuisorio potuit i
venire. sz i psepio positus est.
h creator no e rex qui crea
tus e & psinglos gradus sue e
tatis ascendit. h no e scus q
cu pccatoribz e baptizatus. Ido
g°. Ipe eu teptato. & siquide
i veno eu hoiez sic puto: do
minator illi9 sic omni homi.
Si aut i veno eu sic tu
dio filiu dei. ptymodu rece
dam abeo. nec cogrediar gt
eu. qm qui uadit gt fortio
re. occasione illi victorie p
uidet. si aut subduxit se: cuca
cuit uirtute ppi9. Ideo g° dns
cogitacoes dyabli. qz volebat
eu teptare: pcessit gt eu.
no qi deus. sz qi ho. magis
aut nec i toto qi ds. nec
i toto qi ho. Na quemadmodu
qdragita dies no esurire
no erat hois. sic aliu esuri
re no erat dei Ieiunauit g°.

i mitis arce gstitut
cuncta fo se videat tre
defluere i nexu ... in
ipa iux labe desiore
cusie. O cella sate inhiac
tabnaculu. celeste arc...
pcet9 cu pharons exatl.
castra di. tris t arx dd.
q edifi ta cu ppugnacul.
nulle clipei pedet exte
ois armatura forcium.
Tu arui dni ply. tu
spual area ettris. agon
ppetatum. palestra forte
dimicatorum luctatorum. ubi
spd cu carne gg... fortis
ab i firmate supat. Tu
vallu i expedicone
exercitu. tu municipiu
forcium. tu psidium rede
neste bellatorum ... re
nuat hostiu denfusie
barbaries. accedant
cuncti pallerati. ...
silia iacent. vibnia
gladiorum silua desestat.
z detestat clunibus
brine. tu q i te fuerunt
lorica fidei pmorti sb
i pato ... sin i ...
... q pendeat &
de hostiu sacorum cla
iam deiecta ... triphat
... tirunity dr ... 9
pugbz p ... q ...
mors victorum. ac ...
fomes vitti vtrutum te
... lex attollit. & pro
... mirat & ...
ad pstoris culm puenet.
tua ... gfirerit
Poro moyses tibi delz
legis bn accepte deca
logu. te elyas agnit
dn. p tuscitas excitu
te eliseus duplice
mgri sortite spm &
... aplis dca ...
sal ... mdi i ipo ...
... pino ... sitm
tu a cola fct. ...
... sedi veie auroa
... virtut ...
... plen ...
veies. ... sole
... illustret.
Tu scalla illa iacob q
fideles vehis ad celu
Tu via aurea q reos
reducf adpriaz. Tu
stadiu q bn certes
p vehis ad coronaz
Tu ... valrieu
... sodicorum.
Tu ... oculta puri
ficas. sq lobs scelerum

Aug. Si no esset dyab. no esset qui tentaret. Si no eet qui teptarz. no eet qui pugnaret. Si no esset q pugnaret. n eet qui uinceret. Si no eet qui uinceret. utiq no eet q corona uite et ne aquireret. sed uolens conatus. cui. n. propter de labore hunt. q sui labor nec pt regnum celorum possidere

xl. diebz pp duas causas. Pri. ut a nob aduersus teptaciones ieiunandi daret exemplum. Deinde ut qdragesimi ieiunij mri po nat mensura. Esuriuit aut ut ne nimis sup mensura ie iunans manifeste intelligetur deus. Et sic dyab quide spe temp tandi extingueret. sua aut uic toria i pediret. Itaq dyab. q uides p xl. dies ieiuna te desperauerat. postq sensit esuriente. itm cepit sperare. Et sic accessit ad esuriente et i uenit i eius nung esuriente. Et du teptat esurientez, uicat ano esuriente. Et accedens teptator dixit ei. Si filius dei es. dic ut lapides isti panes fiat. Cecitas dyab manifesta. quo suspicatus e no ee filiu dei. post xl. dies esuriente no itellexit. Na sic esurire hois e. ita p xl. dies no e surire hois no e. No cogi tauit qm qui uere no esu rit. uoluntarie esurire pot. qui aut uere esurit. ptot dies esurire no pt. Fortis ad ea que i firma sut desce dere pot. i firmus aut ad ea que fortiora sut ascede no pt. Dic g mag exeo q ptot dies no esurierat i telligere debuerat q deus e. qua exeo q ptq dies tot esu riuit. q ho e. Na deus q hois sut age pot. ho aut q sut dei age no pot. Sz for sitan dicas. Moyses et helias

hoies erat et xl. dies ieiu nauerut. Sz illi ieiunates e suriebat et sbsist... ebat. Iste aut xl. diebz no esuriit. hoc e ei qd dic. et cu ieiunasset xl. diebz postea esuriit. Esu rire ei et no manducare. pa ciencie e humane. no esurire aut diuine nature. Qui g xl. diebz no esuriit. postea esu ries demonstrauit. q esuri co eius uoluntaria fuit no ne cessaria. Quid g e. sic sep dyab oes hoies exercebat ut no itelligerent q e bonu. sic mo ipe i uisibilit. cristo e ex cecatus ut no cognosceret uerit. Cogitauit ei apud se. si po tuerit de lapidibz facere panes. uere filius dei e. si aut no potuerit ho e. Sz q fuit cogi tacio ista. p hoc ei nung po terat cognoscere si filius dei erat an no. Primu si filius dei erat nec esuriebat. quo ei no ui cat necessitatez i natura crea uit. Et ut quid faceret de la pidibz panes. Deinde et si esuriebat pp corpus et uole bat facere. faciebat qn ipe uolebat no qn dyab puo cabat. Si g no faceret. un sciebat utru ideo no faceret. q no potuit qsi ho. aut q noluit qsi deus. Et quid fer. Na nec facit nec dixit possu et uolo ut ne se ostenderet fi liu dei. Nec dixit no possu ne se ostenderet mendacem. qfitens se hoiez cu eet deus. Sz qd. Pro si lapides poluit.

Silius. atq ad angelice mediter nitore claud p uere fratis. Cella nauq e reuocaliator dei tho. copitur i certus d geri. et spium supnor. Illic nauq supni ciues ad huna colloqia descendet. atq queri. ubi n talis na tauis uba qeinatq qu sn uocis strepitu faciendi mentu archana patesciu. Cella denuq q... e secreti qsily q ist deus cu hoibus q p. ... cu mo ch ... i cellula qstitut. nocturnas pag psalmodias. et qi pro diuinis castris miliitacles obseruat extubias. unde qteplat i celo eni suo ... libere et hilariter. deceritq p ... e o uo ... Et sic. precedetes ac ... stelle. ad die suas uicissi. ad ... puenit ita cu p... ex ore eius ... ex quoda oriente prodeut ad suu fine paulatim. uelud pariti cu fidrib ... decurrit. Iste sue seruitutis exhibz ministe ille delegatu sibi exequi offic. Ille psalteco in ... adluce tedet i accessibiles. iste fideles stelle sibi i uice eius ex ... uisibilem repeant die. Et du ... fine diuiso itme ... clemita ... Cella deniq testis e qito diui amore igne cor fueat ... ... uocans i ... qms facie ... omit cu mes hois ... celesti rore pfunditur. et x ... fletu ... inundancia lacrimaru ymbribus irrigat. ubi etia si ex carneis oclis ... erupat lacrime. ... tn amaritudo cordis ... ecinde frotibus n elongat. q ... ex intimo exterioris accidere no colligit. i ipa ... cordis ... bratur. Cella eterni ubi

qd's i strucā tpli csim
pt modu sn vllo tudens
malleis so mtu dispoit
Cella dnice sepltue
hec modu cumulā q
i ptri ope motuos
suscipis. et psfflatu
spc sn remsisse fatis
In cs abh' tude vite
vexatoe sepultq. sed
celestis vite padis igisfu
Pre potu tnqllitatib
repiut. q naufragiu
mdam fluct' euadut
Te potetis medita
gclaui deti'mit. q ipho
ciuitati hostiles man'
effugiut. vox eu vt
tnu culmis vmbra
psed tode succedit. ois
sauitate me luor'.
ois tte i tioris hois
plagā curāt. Te ig'as
aspexerat tu d. Bon'
z psolat cu sile sa dm
re habitato tem et
cultor q'emu se leuat
supse. qr dm esuries
dia. a trenaq sereq
obtutib' eng'ta in
diuie se gtepla. arce
suspedat. Amudi se
actod' segregat. atqz
i alcu celestis d'sidiy
penas leuat. Cuqz,
illu q e sup ois gspice
satagit. semz ipm gz
ho cu reliq mudane
vall' de ie ccde tusted'.
Cella spuale gpsus
tpitatiuy. q desupbis
hūiles. d'gulos sobos.
z d'cdelib' pios. de
incitudis mites. desqz
odios reddis i gtinuā
caritate fluctes. Tu
ords e ligue frenu.
Tu luxurios lubis
z reinib' zona pellicea
z cicioru adhibes
mitide castitatis. Tu
fatis ut leues qniqz
ad gmi' tez redeat mox.
vt iocosi scurilitatib'
peant. vt vailoqui
se sb districta silecij
tesura gstringāt. Tu
iem' q' acro vigilactz
mitis. Tu patie pus.
Tu pmissis sphcitatis
ingrā. ac psis fraudu
lete duplicitatis igrā
Tu fatus et vagos
cisqz ex amonis vagia
cohercent. ut i disci
pli nati mod'. asua

Yn vicia e ... vel' cum' vir'. pctoz mr'.
origo vitoz. Hac q n vidz bona vidz. Hac qui
nescit. mala nescit. Hac q fugit. vincet z vincet

Non i solo pane uiuit ho
sz i oi ubo dei. No dixit. no
i solo pane uiuo. sz i omni ubo
dei. ne uideat' dese dixisse. sz
medie. No i solo pane uiuit
ho. qd potat respodere. Et fi
lius dei absodes se. ne oste
dat qd pot. et ho astutus exau
sans se. ne ostedat qd no pot.
Dic g° cu ex h' resposo nichil
cti i disce potuisz. utru deus
esz an ho. Assupsit eu adalia
teptatioz duces apd se. Iste q
i fame no uinc'. et si no e filig
dei tn sciis e. Valet aut hones
sta et spuales fame no uinci.
Sed postqz omez necitate car
nis uicerit. puana glaz eq
dut. io cepit eu teptare i gla
uanā. Et assupsit eu i scam
ciuitatez. Quado audis dice
te ductu adiuc. nichil cogites
de potetia diabl'. quia potuit
duce xpm. sz de paciecia xpi
mirare. q sustinuit ut diabo
duceret. Ergo i scpte dno. no
i firmitas sz pcia e. Indue
te aut diabo no uius sz sup
bia e. qz uolente xpz no i
telliges. qi i uitu ducebat. Il
le ductg e. ut nos uolutate
diabl' no seqm. Et statuit
eu sup pinnaz tepli. Oz for
te cogitamg quo i corpe gsti
tutu. uidelz oibz statuit
sup teplu. sic potestate z
gsideramg. i telligibilia i
ueniut dica. Forsitan ei diabg
g°tu ad se. sic eu assumebat
ut ab oibz uider. Ipse aut cu

pinnaculu dr ... qucqz ... pctis ex tecti

Angl' tantu admittit' dya' ... te. qntum
t pdest ut exciteris. ut pberis. ut q te nesciebas.
ace ipo i vematis. Greg' Inctuz vtz ... te ...
pbet. an beaet amb' du pwo z hostis i ... ea.
vt ne ... elidat' i semine

Sit nesciete diabo. i uisibilit'
sic agebat. ut a nemine ui
detur. sic sciptu e de eo. Ipse
aut trusijt p mediu eoz. et
abijt. Sic eni et abacuch ho co
statutg a nullo e uisus cu ab
anglo p coma capitis porta
bat de iudea i babiloniā. q
to mag credibilig e de xpo
no fuisse uisu cu uoles diabo
assumebat. Et statuit eu sup
pinnā tepli. Cogitauit ei ipse.
si misit se p terre. scio quia
filig dei e. sine dubio ei si e
mittet se ut cogstat qd e.
si aut no potuerit se mittere.
scio quia ho e. Dic g ipe co
cupiscentia uane gle ruit de
celo. ita cu eet anglis uoles
se ostedere deu. pdidit et il
lud qd erat. Du uoluit appa
rere qd no erat. sic putauit
et xpm cocupiscentia uane gle
ferri. Nā sicut difficile sus
picat' aliqs malu qui ipe e
bong. sic difficile aliquē sus
picat' bonu qd ipe e malus.
Et dicit ei. si filig dei es.
mitte te deorsu. Ex hac pro
sitione quo potat cognosce
si filig dei e an no. Per aer
uolare p terre no e xpi
opg dei. qz nec hoc utile a te.
liciu ut ad tuaz ut ad accepg
ei g° nulli necariu e. neqz
pfic ad salute. uolauit aut
aliqs puocatg p ostetatio
ne solaz. hoc facit. et e hoc
ad ipao poraus ... exod. ei g°
hoc digtoso et sapienti suffic.

i ... tum z ... volutate ... detra ... negare ... sensum

Q. daz assert magister lega... i fuo. i pri. cap. vz
p̄cavit ꝙ superbia. sic h̄z i po simi... vi. ca. Q. dicitur
ñō ptyg̃ fec. ride ꝑ hoiez. Q. de ptg te tamt do...

ee qd̄ ē. ꝫ nō ē ei necium ap
parere qd̄ nō ē. q̃z nō lꝫ hoi
pdest qd̄ videt ab alijs. ꝫ qd̄
ē apud se. ꝯtomas filius dei os
tendere se necium nō h̄t sine
ca aliquam utilitatis cui nichil
necium ē. ꝫ totū possidet ꝫ na
tura. de quo nec pt cogitare ꝙ
tus ē apud se. Cui g° nō uola
uerit: quo potat cogitare p hoc.
utrū nō potuit ꝑꝑ i firmitate ꝯsilii
aut noluit ꝑꝑ uanitate qi de.
q̃z nō credulus fuerat ꝫ tepta
tus. si filius dei es mitte te de
orsū. Vnde superbia nimia quo
ipa i intrusa eius i iniuriosa ē. siu
quid nō potuit dice. descende
peatere ambulans. Vel quid. quit
te te decessi. nec timuit co
gitans ne forte si i uictus fuit.
filius dei. i ueniat illi fecisse
i iniuria. ꝫ nichil dubitat. nc
dice nec facere. qui nichil si
bi reliquid qd̄ ꝯferret. Et uide ꝙ
nō i pulit. nō tetigit. nec
appropinquauit ꝫ tm̄ dixit. mitte te deorsū. Vt
sathanas: quia oīs qui obedit
dyabolo. ipe se deponit deorsū.
Na dyabolus ad malū hortari i sugg...
pot. cogere nō pot. Scriptū ē.
qm̄ angelis suis mandauit de
te. et i manibꝫ tollet te. Cum dya
bolo qm̄ filius dei manibꝫ portat
legisti. et q̃z sup aspidem i ba
siliscū calcabit nō legisti. Vel
illud quidē ex ꝑsona xp̄i. qi superbus.
hoc aut tacet qi astutus.
na ꝫ ue filius dei angelorum ma
nibꝫ nō portat. ꝫ ipe magis
angelos portat. Nec ei certa

i dexstro. Q. d̄e do i passiōe d̄m̄ i istud ꝓbat in
hystorio sco. Iste exibit ipe antixp̄s ut fert i faciet ē
plurima mala ꝑ antixp̄m i eius uoluntad ipse scos dei
eius do mbra nc maxie i mdo finapant...

portat creatorē. ꝫ creator crea
turā. si et creatura baiulat
creatorē. g° creator aliquando fa
cit creaturā a quo portabat.
na uere et si portatur i mani
bus angelorum. nō ideo portat.
ut nō offendat ad lapidē pe
dē suū qi in ꝯfinibus ꝫ ꝑ hoiez
potestatis qi deus sit scriptū
ē. Qui sedes sup cherubyn ap
pare. et illud quidē ꝙ ꝯt dyabolus.
q̃z i ꝑsona xp̄i dr̄ uerū est.
sic ei dicit. qm̄ tu es dn̄e spes
mea. altissimū posuisti refu
giū tuum. ꝫc. ꝫ nō de xp̄o dictu
ē tm̄. ꝫ de oī hoīe iusto. qui
ꝑsona xp̄e suscepit. Respon
dit ad eū. Scriptū ē. nō temp
tabis dn̄m deū tuum. Nō dyx.
nō temptabis me dn̄m deū
tuum. ne se manifestaret deū.
ꝫ ita. nō temp. dn̄m deū t. ꝙ
potat dice. et oīs hō temptatus
ad dyabolo: qm̄ et qui hoīez di temp
tat. deū temptat. Sic g° exh
responso i ictus cessit ad ciui.
Dixit ei apud se. Terra h̄re
cā extensa habeo: sup oem
mundū. ut quicuqꝫ cessit
dextrabꝫ gule. i currat re
cā uane gle. et qui cessit
dextrabꝫ uane gle. i cadat i
recā auaricie. De hijs aut
tribꝫ adhuc nullus hominum
ad ꝑfectū cessit. et si cessa
sit nō i teger. ꝫ ꝯtus cessa
sit. Hic aut recia uelle dis
rupit. recia uane gle tras
iuit. pona ei nuc recia auaritie

p̄ritate ꝯpestatz.
Tu nosti hones ad
ꝑ fonis culme euche
ratqꝫ ad ꝯsumate
scitatis fastigiū sub
limare. Tu fratis
ut tps sit teres et
rotundus. ac nulla
ꝯseruzr ipeq moras i
esse. tu diuisus. Tu
eā fratis hoiez ceu
quadrū lapidē ꝯstru
endis. vel celestis
uita. inerrys apti
q̄ minimum ñ exteriore
morum se ꝯstabilem
pbeat. ꝫ fixus ꝑ i
sce religionis ꝯfirmite
ꝑsistat. Tu hones ꝯse
rniores ext ... ved
dis. et vasa viror florē
virtutibꝫ uides. Tu es
... ꝯse mes
... ꝑsicietur i tucos.
ꝙ minus i verit ipleat.
ꝙ superfluū receptat.
ꝙ obliquū corrigat.
ꝙ deforme ꝯponat.
Tu in ... talam
es. i quo sacris arra
bonis. i celesti sposo felix
aīa federatur. Tu diligit
te. ꝫ qui te fugiunt. vitatis
luce ꝑuati. q̄ gressus
pone debeat ... i
agnoscūt ... lugua
m. sit. m. ... illa cā dote
ē code ... libet
voce reboat ... m ...
Qua placa es ꝫ ...
... solitudo i delicys
sub figura tm ...
decor venusti voltus
ornatuit ...
ꝑte q̄ ...
i te elegit. Tu areola
aromatum. tu fōs ortorum. tu
malū ꝑunicū ꝫ gnatum
Lig. n. ... amat. et
videatis i cortice. ꝫ tu
mag ...
cū ꝑuētū fuit ad ...
medulle. O hēmū ...
ꝑsceptis effugium. quies
laborantium. ...
ab estu ... refrig ...
... in reclusio
corporum. liberas ... de
... cū ...
ꝑ ferrū. cū timidi et
tenebris ... tenebras
sustinuerit. Ecce ...
... Et ꝙ ...
mortales memore. qu
... redector ...
exordio sic ...
te ...

Sathanas

Ibi tum
i titul
pluralite ē
ei voluit
vel seu
gare co
ipsum

te dignus es contemplatione sanxerunt ut pro[illegible] sit ... [illegible] testatur ... [illegible] ... [illegible] ... ignorat ... heremus tristi ... spiritibus contemplacionum ubi colles ... victoria ... qui tres ... erigitur ad usus ... Revertamur ... officia ... psallitur ... scribitur ... variis ... heremo ... videatur ... et ... valles ... ut orti ... fluminum irrigui ... ut tabernacula ... quae ... dicta vita heremitica ... vita angelica ... vinarium ... ex decore gemmarum ... celestium curia spiritualium senatorum ... odor ... frequentia ... fragrantia superat ... sapor ... stillantes favos ... mella ... illuminati cordis dulcedo ... quid ... dicitur ... nullus ... lingua ... exprimere sufficit ... visibiliter ... et tu ... sapis ... gustu ... atque in medulla cordis ... plenius explicat ... vocis organum corporale. Illi soli te noverunt qui te sincere diligunt. Illi pro ... tue laudis ... qui in tui amoris amplexibus ... requiescunt. Certe ... ignorant se ... quo prevalet nosse te. ... tue laudis ... fateor ... o vita beata ... de te ... affirmo ... tui amoris desiderio ... studuerunt ... habitator ... sed ... deus excelsus.

Et ostendit illi omnia regna mundi. Sic incipiet ea scio quia homo est. nam omnes homines propter avaritiam peccaverunt. Et propter vanos honores fiunt mali. Si autem contempserit ea scio quia filius dei est. nec enim potest desiderare quae ipse creavit. nec delectatur terrenis qui fruitur caelestibus. Nam et si aliis mentiebatur diabolus sua esse omnia, apud se tamen sciebat quia non eius sed dei erant. Et sic assumpsit eum super montem excelsum valde. Quem ipse diabolus circuiens omnem terram ex celsiore certius cognoscebat. Et ostendit illi omnia regna mundi et honores eorum. Forte tractas apud te qualis potuit esse ille mons de quo omnis terra videbatur. Et si erat super omnem terram quomodo poterat tamen inde quantum ad cernere totam terram illi ostendere. Nam et si quantum ad divinitatem suam videbat, tamen quantum ad diabolum ostendere illi non poterat quem hominem extimabat. Sed ita intelligendum est. Assumpsit eum super montem excelsum. Quia quanto magis excelsior fuit mons, tanto magis aspicienti ex eo spatiosior terra videbatur. Ostendit autem ita non ut ipsa regna vel civitates eorum vel populos vel argentum vel aurum videret, sed partes terrae in quibus unumquodque regnum vel unaquaeque regio posita erat. ut puta si ascenderes super excelsum locum digito extenso dicam tibi: Ecce ubi est roma aut ubi est alexandria,

non ostendo tibi ut ipsas videas civitates sed partes terrae in quibus positae sunt. Sic et nautae unam stellam aspicientes non dicam ad unamquamque civitatem sed ad singula loca quae petunt sine aliquo errore aut devagatione dirigunt cursum. Quanto magis diabolus qui princeps aeris constitutus totam terram non latebat, sed et videbat, poterat per singula loca certissime digito demonstrare, et uniuscuiusque regni honores et statum verbis exponere. Vel non solum ostensum dicit quod ostendit ad videndum, sed et quod exposuit ad intelligendum, sicut scriptum est: Ascendamus ad domum dei iacob, et ostendet nobis vias suas et ambulabimus in eis. Haec omnia tibi dabo si procidens adoraveris me. Considera quomodo omnis promissio eius irrationabilis est et mendax. Ecce uni dare omnia non poterat, nisi ab omnibus omnia tolleret. Sic et ab omnibus omnia tollet. Ante enim me adoraret. Cum quidem diabolus neque ex amore neque ex timore adoratur ab aliquo, sed quia divitias promittit aut dat. Quomodo autem expediebat diabolo ab omnibus omnia tollere et uni dare, ut ab omnibus contemneretur et a nemine colatur. Sed neque illud dicere possumus, ut unusquisque quidem sua teneret, iste autem super omnia esset. Unus autem super omnem mundum neque fuit aliquis, neque fieri potest, ut non sit aliquis non subditus. Primum propter deum, quia

no concedit dyab'. hoc facit post
se. sm illud ipm dyabm. Tradiu
est et gloria et potestas dyab' i quo
e et i supbia. i inuidia. i ira.
i uana gla. et hijs silibz. ubi aut
hec exercent. unu regnu diuag
stare no pot. Sz nrc e ut di
udat i pla. ubi aut hec no
exercet. dyabs no colit nz re
gnat. Quo sibi regnu tollet.
talli daret deinde. quid si sta
erat i mudo aliq regnu tene
tes. Vnde et si peccatoribz dare
et tollere pot diuicias. sed neq
dare. neq tolle pot ~~diuicias~~
putas scz uoluit tolle diui
cias iob. Sz no potuit n esset
pmissu e. Quid no uoluit
si potuisset tollere regnu de
manu dauid. Vnde uere no est
mudus dyab' neq regna illius.
scptu e ei. Per me reges re
gnat et tyranni per me se tenent
iusticia. Sz ea que pr iustitate
agunt i mudo. ut puta p
furtu. aut pirratu. acquisita
diuicias aut aliq pdicione.
Sic tue suscepisti honores il
las tibi diuicias dyabs dedit.
Sz no ipe diuicie dyab' sut. Sz
puisio eorz. Tres. aut ipe il
lius sut qui creauit eas. Ad
probaciones scz et peccatores et ut
duas condiciones posuit illas
i medio ut possit illas dare
et deus et dyab. Vnde deus potes
tate dyab' no talie dimisit.
ut siquide cu peccato acquirat
pdyabm detur. si aut sine
peccato. p deu. Ecce ei oculos nros

et aures et os. et cetera mebra. mo
duas condiciones sic creauit i me
dio. Vt et dyab aperiat oculos hois
et deus. Si ei ad turpe re aperu
erit oculos. dyab apuit oculos
eius. Si aut ad iusticiam. deus. Nu
quid ergo. quia mebra nra
i tecidu ad dyab agunt uolentibz
nobis. ita mebra nra dyab' sut.
Sic et diuicie eius mediu ad dyab'
detur. tu dyab no sut. Si ei eni
uere consideres. magis diuicie ipe
i potestate sut hois q i potes
tate dyab'. Vnde dyab no quibz
ipe uult diuicias dare pot.
Sz qui uolunt ab illo accipe. Ho
aut i potestate hic a quo uult
eas accipe. siue a dyab' siue
a deo. Tunc dicit ei ihs. Vade
retro sathana. Scptu e. Do
minu deu tuu adorabis et illi
soli seruies. Finē teptandi dyab'
posuit dicens. Vade retro sathana
nas. ut ne pgrediatur ultius
teptans. Dyab aut sicut rois
e i telligere. no q obaudiens
ad pceptu recessit. Sz aut ipius
xpi diuinitas. aut sps scs
qui erat i eo. excussit inde dyabm
q ad iram consolacionem pficiat
magna. q no tam diu homines
dei dyab teptat. qdiu uult.
Sz qdiu xpc eu pmittit. ul
sps scs qui e i eis. Dyab ei
spu ad se. nuq cessaret tep
tans. Nec ei hz aliu actu.
No manducat. no dormit. no
opus aliud aliq opat. n ut
teptet. ut fallat. ut seruiat.
hoc e cibus illius. hoc honor
et gaudiu. pcca i fatigabilis e
i malo.

Dyab itaqz illi suis i
igs tentatoib n offitit.
Sz finit. atqz illuc cu
tendē. vn ipe eiectus
gemit victor itaqz
demonu sotius efficit
angelorum. Exul mudi.
heres fit paradisi. Ab
negator sui. sectator
xpi. Et q nt peius
sacescit vestigia gdit.
parato esu clamabilis
ardito modico tamē
peculi. ad societatus
eius gram. et pnchet.
atqz vt idipm fidei
dicitur. q seqltre in
vita vsqz i fine vite
pduio amor patict
tenuit. delectacio misc
carnis egressi. ad q
siturus p veret domi
n fecit manu hūana.
Sz ecue i celi. i q pax
et gla. et vita bta.
salusqz i finita. et
honores. vix vmqz
aliqs a cella i ifnu
descedit. q vix vmqz
aliqs celo pdestinatus.
no i ceta ut filii gre
vsqz ad morte psistit.
i quafinet. nutt.
collogio demonio dignus
effici. reducit ad
plenitudine pfectionis
Ther. Vo ab dicitt se
pocius et picit q aborti
omnes. s q nz f g re
Sz oia apostatu puse
et i inde inde fuis i
mudissie i loco sco d gcb
inter sathane sic ce
dm pati vaiz tam ab
hoiables affectiasce
iudicie i pietates. Sz
euomit tamqz abu
noxiu et gustu nectis
e mortis. Sz et eicit sic
tam miserrime treme
bundu a facie dni tamqz
vitijs deditu. ut decep
cientu videtes q por
i venit eu. etna morte
dic occidat eu. pestilet
nulqz flagellato. sapiens
sapiencior erit. Alcuinus
nist mas sulto i sic p
Sz heu q sn dolore
diui n pt. i ita gratia
dimissa nb ap dtlo
sois iure hereditario.

Glo. Trs kim q teptat adyab do mr. eo dno q erat temtatus temtatore
sum auge i abyssu mge poterat. Deute sue potecie no ondit. Sz sola sat eloquiu pcepta
cadit i rudit. qtenus sue paciecie pbere exs ut qcies apud hoiby aliq molestie patimi. tociens ad doctrina
excitem pocius q ad vindicta

fcoma paupertatis et se
humilitatis spes atque
simplicitatis alienatur
a nobis. cum preciosis artifi
cum cellas exquisitas et
exquisitorias non sicut homi cles
separaticias edificamus
subtitulis. C. solidorum
vel cit. cupiendas ordo
morum limites de elemosinis
vel rapina pauperum.
Impunitas ordinem discipline
certum solidorum. decellis pa
uperum tuorum. Cum non potui
C. denariorum Cum non potui
ullorum. Cum nos potui
fratres filii gratie sibi edifi
cant. Anno non facile est
solitario et sufficiens
nature et quamvis non est
ipsum sibi cella de virgis
texere et de luto plas
mare. curiose apin
et claudere et decentissime
insinuare. Credite o
fratres et vera ob non
ostigationis pluresque dies
iste et fortiores honesta
tes cito virtute prior
enervuit et mansuetos
effeciant

Eo.

Si vis saluari o
tu felix religiose
et diu vivere audi
me et fuge mundi
von.. apud Art. Deve.
ve. habitantibus in terra.
i. in terris hominibus terrenis
voluptatibus et comodis
deditos ve in mortis
horrende puncto. ve
in fine medio terribili.
ve in eterno ineffabili
supplicio. fuge ergo
diabolus. n. blande nos
seducat. sed post ad supplicia
violenter trahit decapit
per tres mortales peccati species.
primo taliter consensum.
secundo operis. tertio prave
consuetudinis usum. quorum
unaqueque pessimo modo.
mors et arte carnalis.
Gratia. n. est quia frequentant
dici beatorum summope contemplari
debemus. demon. mundum. et
in fine et vera contrari
os. dum sapientiam. mundum in
telligentia. in fine attenderet
certe dum diligenter. mundum
fugerent. infernum abhorrent.
dum diligenter eternitatem remunerationis
mundum fugerent despicere. infernum
abhorrerent ad carnales eternales
in hyantem et terque summope

sed unica dei repellet eum. Et si per
mittit eum paulisper temptare per
fide probandum. tamen repellet eum
per sua fortitudine. Adhuc vide cum
in prima temptacione passus fuisset
temptacionis iniuria dicente sibi dyabolo
Si filius dei es. dic lapidi huic.
ut fiat panis. non est exasperatus
nec in increpatione ut abiectus
eius est excitatus sed sustinuit
et mitis permansit. tamen post ulterius
temptacionis congruum dedit exem
pla. Sicut et in ista. quarum est in
iuriatus dicente dyabolo. Si filius dei
es. mitte te deorsum. turbatus
non est. nec in comparans ei dixit.
Vade retro sathanas. Nunc autem
quando dyabolus dixit sibi presumpsit ho
norem divinis. Hec omnia tibi dabo
si procidens adoraveris me. Et hoc
quantum fieri sibi appetit quod deo soli
fieri debebat. exasperatus est. iratus
est. et increpavit eum et repulit
dicens. Vade retro sathanas.
Scriptum est. dominum deum tuum adora
bis et illi soli servies. ut nos
illius discamus exemplo. iniurias quidem
deum et iniurias illatas a proximis
sive in dicto sive in facto. magnani
miter sustinere. Dei autem iniurias
et contemptum. nec usque ad au
ditum sufferre. quoniam in propriis iniu
riis esse quempiam patientem lau
dabile est. iniurias autem dei dis
simulare. nimis est impium. Ea
dem autem aliud habentes scripto
diximus de temptacionibus quibus
temptatus est dominus. nunc breviter pertrac
tamus quod ad nostram edificationem
significant christi temptaciones. Fre
quenter diximus corporis quidem ie

iunium esse abstinere a cibis. Sed
autem ieiunium abstinere a bonis re
mala. quia sicut caro delectatur
cibis et potibus carnis peccatis. Secundum hoc
ieiunium christi in nobis intelligimus
esse abstinenciam peccatorum. Si enim
manducacio cibi de ligno scientie boni
et mali prudentibus a cibis est re
cepta. Appetitio esse peccati prohibi
ti. Consequenter et ieiunium illud. tunc intelli
genda est in nobis abstinencia
~~rei male~~ a peccato. quod si ieiunium
est abstinencia rei male. sine
dubio et desiderium eius esuricio
est ipsius. et usus rei ipsius intelligi
panis. Proponens ergo ieiunium
sibi christus et non superat panis
desiderio adversarius sibi proposito. hoc
nos docet. ut si aliquis ut puta
filius dei opus eliges magnum
exierit in desertum sic diximus
super et posuerit abstinere se
ab aliquo usu corporali et delec
tabili quo ieiunare est per iusti
ficatorum dei mandatum ne in
rumpat. Si autem loquente in cogi
tationibus suis dyabolus ad usum rei
illius provocante interrumpit votum.
peccavit postquam usus est. et per
ceptum sibi convertit ad usum. Hoc
est lapidem in panem. Et quamvis ab
illa re se abstinere decrevit
quia uti potuit sine peccato si non
decrevisset. tamen quia decrevit absti
nere ab illa. usum rei illius iudica
vit esse panem. i. lapidem. propterea
si usus fuit eo. peccatum super
fit in usu. i. lapidem sibi mu
tavit in panem. distrupentem
magis quam nutrientem. Sic demum

fugienda sunt consortia pravorum hominum. misericordes
societati et vanitatis corum. nam saltis similiter quam ignis
sicut multa bona sunt omnibus vita sanctorum. sic plurima mala confert vita et societas pravorum
istorum. Igitur non solum mali mores malorum. sed et consortia fugienda sunt ac detestanda. quia cum
sanctis sanctus eris. et cum perverso perverteris.

si et fuit comes consolacionis bonorum. eis cara
solum ajeli est cum habere odium malorum. quod amore

Gelasius pp. Et aug.

lieribz ui dulitatez pmittentibus
dicit aplts Queadmodz delusit xm
nube uolut. hntes despnatos.
q. Pima fide irrita fecerint. Sz
desprimes desideriu suu qi esu
ricione respondeat i cogitacoibz
suis dyat sibi psuadenti. quia
no usu rei illius solo uiuit ho
pfecte. Et si uiuit sm corpus uiuit.
no sm aiaz. plenissime aut
uiuit i obsuancia madatorz dd.
Et io forte no simplr dicit la
pidi: ut fiat panis. ut de gl'i
tuoz lapid dixisse i telligat.
Sz ita dic huic lapidi. id est.
que ego tibi ostendo. Iste as
census sup teplu mozalr
telr exaltacio cordis scdz ad
scitate. Statio aut sup pinaz
tepli. exaltacio ipius mocti.
cu ei quis i statu mete car
nis sue. exaltatus fuit qi sca
Et glatus fuit qi cosumatus.
ductus e adyat qi sup teplu.
Et qi estimauerit se gsiste
i summe summitate. Et ipa ex
tunitate istacie fuit remo
tus. positus e sup pinam
tepli. Et stat ibi. Conueient
ergo exposuerut euagliste.
Et ordinate. postq ei exposue
rut xpm i teptacoe ieiunij
supasse dyatm. i scpti loco ex
posuerut ductu ee adyat sup
teplu. qm uictoria teptacois
Et explicio aliaq opis mag.
glacoez operatur Et sit ea iacta
ae. Sz uide qm xpc ieiuniu
quide ultro suscepit. Sz teplu

aut dyat eu duxit. Ut Et tu
qui filius dei es adieiunu
quide mozale. i. ad absti
nencia laudabile rei augeas.
sponte perdas Et alacer. Ex
tolli aut ad fastigiu scita
tis no acquiescas. quia ne
mo se extollit ad altitudi
ne scitatis. In ducete dyat.
nec ei io acquieuit xpc dua
Et costitui sup teplu. Ut tu
mozalit imitator eius exis
tes. Ascedas pietatis
cordis tui ad altitudine sa
tatis. nec ei uoles ascedt
cptu adaccepis. Sz io acquie
uit dua Et gstitui sr pinaz
tepli Et audire papiaz u
bra. si filius dei es. mitte te
deorsu. ut tibi ostedat exal
tacois exitu metuedu. i.
ut demostret sibi ruine pi
culu. q ob glacoes sbseq
solet sicut testatr scriptura di
ces. An ruina exaltatr cor
hois Et an glaz humiliatur.
Et qui se humiliat exaltabi
tur. Ergo times ruina de fasti
gio scitatis. fuge exaltacoez
cordis ad scitate. Et no pa
tis ruina de fastigio scita
tis. Quia aut oez istaciaz
sbsequitur ruina. ca e ma
festa. qm ois qui gfidet
e i opibz suis Et glat se
curus e. qi aut securus no ti
met. Et qui no timet no
cauet. qm no spat suppla
tatur adyat. Et deicit. Qui
aut se estimat ee i inferiore

Dom dm adorab. i.
hebis me sola dm
prez i firmas. si hoc
pcipis gt gphanos Et
mre corruptos hoies
rato reprobatos. qui
uelud creatoe gsulut
cu stulte sup bo fitones
Et fitonissas seu aegotas
Et si forte clici l sacerdotes
marie i religiosi per
usi fuint h exacia scr
tantes. extue officijs
i bnficijs puati per
petuis carcerib sn oi
mia macipen. si uo
laici fuint excoicent
acrime i si i errore
tali decesserit. extus
sepeliri debet sepltura
asinaria i lege cauina.
qz homicidiu uicerit tanq
pcurri suas aias exh
necates. Et si adiuuaz
gncdauerit utriqz qz
peioratoes Et diuinatres
eu sibi cedetib. extue
peniteant. xl. dieb i
pane i aq. i nunqz
sit su acri pma oib
dieb vite sue. Sm
lege mietem. taxillarij
Et usurarij qui gsepe
tauz freuetia furia
i fernali agitati in
horredu ome blasfeme
prumpiut. cui clpe
quititas pz i pma q
po sup illud leuit.
xxiiij. ubi dr q egss
vir qda de filijs isrl
blasfet no dm deu q
moyses capi fecit Et
gsulut dm sup facto
vindete Et ne rndt ei
dns. educ iqt blasfem
ext castra i ponet os
q audierat blasfeiam
extore eius manus suas
sup capud eius i lapidab
eu uniersus pplo vtra
educuntl blasfemi et
puniz taxillarij Et
usurarij pt hac vitaz
ext gsorciu fidelium i
turmas deomorz Et pars
suis lapidant. a. diuissa
pacuidi tomitia i igne.
Sm i septi. Dectal Et
ca. xxij. q. i. Si qs blas
fe dm fecit si i ecclastico
ordie e degradet Et
su una carcerali penit
vexetur. Si uo layc z
anatematice. q si non
satis gdigna pma deo
fecit Et se no cohiuit a mo
extue ligna capula c
Sigas Et tale hoem no
manifestauit. haut dubi
q dnna pma eterna
damnacoe punietur

Persingat textum evangelii ... vincitur cum maioris 2 valuerint. h(ic) n. ... leg(itur) hodie ... causa ... ut Christus dux ... ad congressum contra vitia secum de victoria ... ut ... tentem ad vigilantiam contra diabolum ... ut discant a domino ... quibus armis diaboli ... pugnent ... ut consolatorem ... non ad esse ... diabolus ... ad ... et iustitie et bonitatis ... caritatis et ... et ... Jn h(oc) ... de mag... benignitate ... de militie ... ducitur ... ut ... pugnet contra diabolum. Exponit se dominus temptatori ... contra diabolum de quibus Job ... Leviathan ... ad pugnam ... non tentat ... et potestate ... tentat ... Quod ... ut desiderium ... salutis ex ...

Inmaculis sedes est doctoris ... ex celsitudine loco ... contra diabolum ... ut ... superbia ... crescant. ut tanto eos ... ut ... superbia ... vehementer ut etiam ... nos ...

pte tepli co(n)fides q(ua)si tu ad se(cur)itatem humilitatis. Solicitus e(st) de se. qui n(on) est solicitus e(st) timet. q(ui) n(on) timet (con)tempnit semetipsum et no sunt dura adv(er)sa. Sic tempt(atus) Talis fuit et ille qui dicit: non q(uod) iam p(er)fectus sim aut iam iustificatus sim etc. Si ergo Paulus timuit se dicere esse p(er)fectum, q(ui)s audeat se estimare p(er)fectum. Si ergo p(ro)fanus filius dei es et tali(ter) q(uasi) laudabilem abstinentiam suscepisti q(uam) exerces i(n) deserto. Hijs duab(us) temptationib(us) d(omi)n(u)s temptatus e(st) p(ro)pter te. ut non interrumpas opus tuum s(ed) ad p(er)fectum deducas. Cum aut(em) p(er)duxeris ad p(er)fectum non glorieris. Si aut(em) mediocris es filius et nullus ausus es asserere p(re)sumere etiam. temptatio tertia temptatio est. Assumpsit te ductus sup(er) montem excelsum et audivit verba p(re)ciosa. Hec o(mn)ia tibi dabo si p(ro)cidens adoraveris me. ut tu non desideres magnus et altus fieri i(n) hoc mundo. Ascensio enim montis illius est p(ro)gressio ad magnitudinem vel altitudine(m) divitiarum et glorie huius mundi. Q(uonia)m et ipsa p(ro)gressio cum sup(er)bia cordis descendit. et unde quid p(er)diderit dicit. Assumptus ductus e(st) sup(er) monte(m). deinde gloria mundi ostensa sunt ei. in eminentio loco posita e(st) ei (con)dicio: ut si adorasset diabolum, o(mn)ia fieret eius. Sic et tibi (con)tingit (cum) altus et magnus fieri festinas in mundo et ascendis i(n) montem que(m) diabolus sibi elegit ad seducendu(m).

Cum ei volueris fieri altus et magnus q(uod) e(st) ascendere montem diabolo te ducente. incipis die ac nocte cogitare de divitiis acquirendis. de suscipiendis honoribus. et cum oculos mentis tue sup(er) illa universa p(ro)ponis. Statim q(uia) princeps mundi gloriam regnorum tibi ostendit. cum sensit te diutius huiusmodi cogitationib(us) i(n) concupiscentiis cordem bonorum accessum. in tali loco tales tibi p(ro)videt casus ut necesse sit ut si volueris illa (con)sequi. diabolum adores. relinques fidem dei et s(er)vitias ei negliges iustitiam dei. Si aut(em) elegeris adorare deum i(n) fide eius et servire ei s(ecundu)m mandatum ipsius. illa o(mn)ia non (con)sequeris. Quod docet ap(osto)l(u)s dicens. Secundum aut(em) vos fr(atr)es studium habere quietis et negocium p(ro)prium et operandi manib(us) vestris et nullius desiderium sit ut ... ad eos qui foris sunt. Et item. Habentes aut(em) alimenta et quib(us) tegamur hijs contenti sumus. Nam qui volunt divites fieri incidunt i(n) temptationes et laqueum diaboli et desideria multa i(n)utilia et nociva. q(ue) mergunt homines i(n) interitum et p(er)ditionem. Radix enim omnium malorum e(st) cupiditas pecuniarum: quam quidam appetentes circa fidem naufragaverunt. Ergo Xp(ist)o o(mn)ia p(ro)missa sunt. et o(mn)ia Xp(istu)s (con)tempsit. ut nec gloriam dei diabolo daret. Et tu et si totus mundus fuit datus

Non vero quod scriptum est quod recedente dyabolo angeli ministrabant ei. Ex qua re quod aliud quam virtutum personae utriusque nature divine vero et humane ostenditur? Ipso etenim quod dyabolus temptat et ipse idem deus cui ab angelis famulatur. Cognoscat igitur in eo veram naturam quia nisi eum dyabolus hominem cerneret non temptaret. Venerabilis ... divinitate sua quia nisi super omnia deus existeret ei nullo modo angeli ministrarent. Qui ... vivit ... in secula seculorum. Amen.

tum ut divitias deum. Non satiat amplius divicias quam gloria dei. Nec enim iustum est ut creatura contempnat creatorem sed creator creaturam. Cum deus divitias tibi dare potest, divitie vero tibi deum dare non possunt. Non ergo propter se temptatus est, sed propter nos ut sua temptacione prescientiam nostris temptacionibus et exemplum. Ut reliquit eum dyabolus, et accedentes angeli ministrabant ei. Non dixit et descendentes angeli ministrabant ei, ut ostendat quia semper angeli ad ministerium eius erant in terris; sed tunc precipiente domino recesserunt ab eo, ut locus dyabolo aditusque temptandi daretur, ne forte videns angelos circa eum non appropinquaret ad ipsum. Sic etiam invisibiliter fit cum homine. Duo enim sunt angeli permanentes in hominibus, bonus et malus. Quamdiu circa nos est angelus bonus nunquam ad temptationem nos potest impellere angelus malus. Secundum dispositionem autem dei recedit aliquantulum angelus bonus; malus autem non recedit, sed abscondit se invisibilem se reddens tamen dyabolum(?), quem non voluit angelus bonus. Adhuc non videt. Subtrahit ergo se ut det dyabolo licentiam temptandi, et statim expectat temptationis eventum. Quando ergo aliqua concupiscentia male rei ascendit super cor tuum et pulsat aliquod genus peccati, non est circa te angelus bonus. Sed dyabolus loquens in corde tuo temptat et compellit. Si tu ergo primas eius confringes cor tuum, magis autem dyabolum in corde tuo confringes quam te non potuerit superare, discedat a te. Qui recedente concupiscentia incipit cor tuum exultare quia evasisti a peccato illo malo. Et quidem spes in te renovata letatur, et gratias agis deo. Cognosce quia recessit a te dyabolus et pro temptationibus victoriis accedens angelus ministrabit tibi. Et ille loquitur in te gaudium operatur. Cum autem ministrabant ei angeli sancti, in quibus rebus illi ministrabant scire non possumus. Utrum ad sanitates infirmitatum quidem et per angelum Raphaelem sanavit Thobiam, an ad correctionem morum(?), an ad effugationem demonum; quamquam multa opera sua per angelos facit. Verum est angeli aut factibus pro honore potestatis ipsius ei ministrant, non adiuvant eum. ...

Omelia vij

Cum audisset autem quod Iohannes traditus esset, secessit in Galileam. Quo? Sine dubio ad eos, quia in virum sanctum nemo potest aliquid nisi concedit eum deus. Nam pavere in pavore forsitan potest, quia nec est valde ... dei ... Sine dubio nichil potest, quia protector est omnium sperancium in se. Sic enim dicit alibi: Nonne duo passeres asse veneunt? Et

Vade sathanas id est adversarie, vade post ... audit in ignem eternum qui paratus est ei et angelis eius. Vel recedant qui mala acciderit ... superbia et avaricia et vana gloria ... neque mei qui voluerit mea sequi vestigia ... fugere et perstringit ... ignem eternum et supplicia eandem. Revera michi honestius quam ... pro obediencie ... mandatis perseverare in fine quam ... in vita hominis ... quia deus non querit quales ante fuerimus sed quales circa finem existimus respicit ... operis ... stabilis ... Tres sunt virtutes theologice scilicet fides, spes, caritas. Fides est ... quia ... videre valemus. Spes est appetitus boni ... Quattuor vero sunt virtutes cardinales scilicet prudentia, fortitudo et iusticia ...

traditus fuit Iohannes

ilr
vnus ex eis non cadet super terram
sine precepto patris vestri. quanto
magis vos modice fidei. Veri
tamen et capilli capitis numera
ti sunt omnes. Omnis homo quantumcumque
fuit malus. primumque facit a
liquam iniquitatem. quanto tardior est.
ad opus iniquitatis. quod si semel
facere cepit iniquitatem. ita peccator
fit ad omne opus iniquum. Sicut ei
bestia quamvis sit nimis ferox.
tamen si excitata non fuit. non fa
cile se super hominem iactat. si autem
homine occiso. aut alia aliqua
bestia sanguinis acceperit gustum.
ita si viderit hominem sine aliqua
mora irruit super eum. Sic et hero
des. et si proposito erat iniquus
tamen postquam propter correctionem adul
terii sui. est exasperatus opus
pessimum ausus est facere et io
hannem recludere in carcere. Sic ipse
iniquior et audacior fuerat
sibi incipiens cum omnibus conscie
ciatibus suis iudeis in morte io
D
hannis. Cum sciret dominus secessit
inde. non quia timeret mortem sed
propter duas causas. Primum ut pas
sionem suam optimo tempore pate
retur. deinde ut nobis fugiendi
periculum daret exemplum. non quia ille
timebat periculum temptationis.
sed quia nos non tolleramus
temptationem. Si enim ideo ponimus
viam iusticie processit quam magister.
ut nos eum sequimur quam disci
puli manifestum est quia non consi
deravit quid ipse possit sed quod
nos potamus implere. Sicut

ea fecisset christus que ipse poterat
facere. nos discipuli eius esse non
poterimus eum sequi non prevalen
tes. Et relicta civitate na
zareth. veniens habitavit in ca
pharnaum in finibus zabulon.
et neptalym. Sicut docet histo
ria. hee tribus tamen ob transmigra
te sunt in babylonem. Conveniens
ergo quos tamen ira dei percussit.
ipsos primum dei misericordia visitavit.
Et qui primi ducti sunt in cap
tivitatem corporalem. ipsi primi
de spirituali captivitate reduc
ti sunt. Populus qui sedebat
in tenebris vidit lucem magnam.
Et qui sedebant in regione um
bre mortis lux orta est eis. Se
debant in tenebris iudei qui
fuerant sub lege. in qua dei ius
ticia non fuerat manifesta.
Et si erat ibi iusticia. tamen figu
ris quibusdam et misteriis re
rum carnalium fuerat cooperta.
Quale enim est lumen iusticie in
[illegible] . tenebra e
rat maxime secundum legem que non ad
manifestandam dei iusticiam
data fuerat sed ad puniendam
duriciam cordis eorum sic ait
dominus. propter duriciam cordis vestri
moyses ista mandavit. et non
ad salvandos eos. sed ad exce
candos. ut inflati per legem non
cognoscerent lumen quod non me
berent vide. aut in tenebris. i.
in peccatis. lumen magnum. i. christum
Ita multa lumina fuerunt inter
iudeos. lumen fuerunt moyses
et ihesus. et ceteri iudices et prophete.

& ois doctor lum e eorz qs illu
minat doces. sic scptu e. Vos es
tis lux mudi. Agnu aut lum
e xps. In regioe aut & umbra
mortis sedebat getiles. aut qz
iniquitates mortiferas faciebat.
bat. aut qz colebat ydola &
demões. quoz cultua ducebat
eos ad morte etna. Iudei aut
qui sedm lege opabat. io i te
nebris erat. & no i regione
& ubra mortis: quia no erat
quide iustitia qua faciebant.
tn facietibz ea & si gliam non
dabat. tn mors no ptingebat.
qz di erat iusticia. Umbra
aut mortis estis esse pctm
ydolatrie. sic ei qui uiuit i
cognitione dei & xpi. cuius agni
tio ipa sit uita. tn donec sut
i seclo isto: no sut i uera ui
ta: sz i ubra uite qm p fide
ambulat & no spem. & p spe
culu i enigmate uidet. no
facie ad facie. sic qui i erro
ribz ydoloz uiuut: licet ipe
error sit mors. donec i isto
seclo sut. qm aut ignorantia di
ubra e mortis: testat pha
dices. Et declinasti semitas
nras a uia tua. & opuit nos
ubra mortis: sine dubio ei
opiet eu ignorantia di. aug
uia de uia di sut declina
ta. Regio aut mortis mu
dus e iste: sic ei terra illa e
ra uiuoz e. de qua dicit. Cre
do uide bona dni i terra uiuoz.

* tam no du sut i ua morte sz i
ubra mort

Sic terra regio mortis e. ppterea
ad plenu deo place no possu
mus degentes i ea. qz & si ipi
uiuimus p opa uiua & fide
xpi. tn quia i mudo uiuimus
cu dyab principat. contingenti
sumus. Ideo & paulus dicebat.
Quis me liberabit de corpe mor
tis huius corpus ei hoc. corpus
e mortis: qz no uitalibz sz
mortiferis e subiectu. Et uide
qz ppe dicit pha. uideos q
dem uidisse lumen magnu. ge
tibz aut ortu. Cm apd iude
os erat agnus filij dei. no erat
uidebat eu qz sedebat i tene
bris legis: aut pccoz. Apud
getes aut nuqua fuit agnus
filij dei. Deinde qd dz
uisus. Gentibz aut ortus. Dicit
& capharnau int fines iudeoz
& gecu posita ee. Ex tc ce
pit ihs pdicare & dice. peni
tencia agite. appropinquauit ei regnum
celoz. Ex tc. i. ex quo testifi
catus e a iohe. nec ei pdicat
re credibilit poterat nec tes
tis pcis existe. n testificatus
fuisset ab alio. testificatus est
aut a beo sic. Ecce agnus
dei: ecce q tollit pcca mudi.
Sic ois q credit ad pdicand
du. bonu testim heat a pplo.
& ab hijs qui sut foris: sic
aut a pplo. Qui ei bn uiuit
se ipm saluat: qui aut bona
ht opinione multos edificat.
Quid aut pdest si bona uita

\+ uoluntatibz

\+ a beo. Quia
nec potest aliquis
ee testis idoneus:
nisi ipe q testifi
catus fuit ab alio

Q uestio liquet et notu
est q mare galilee pro
diuersa loca sibi adiacencia
diuersis etiam appellacionibus
nuncupatur Idem namque est
mare galilee quod mare
tyberiadis. quod stagnum
genezer. quod lacus cenereth
quod etiam lacus salmarum
vocatur namque mare galilee
ab adiacente sibi prouincia
galilea appellatur et mare
tiberiadis a proxima sibi
ciuitate que prius vocabatur
cenereth. sed ab herode
tetrarcha instaurata. in
honorem tyberii cesaris
tiberias est appellata nun
cupatur quoque et alio nomine
stagnum genezar sine gene
zaret. eo quod stans ibi aqua
generet sibi auram
agitatione namque vento aquis.
de seipso auram sibi excita
re perhibetur Lacus quoque salin
arum dicitur Nec putandum
hoc mare simile esse mari
magno. aut mari mortuo
vel occeano. sed est lacus
quidam per cuius medium fluuius
transiens iordanis. sinus eius
replet copiosissimis aquis
Extenditur vero in longitudine
sui centum. xl stadiis
hoc est decem et septem
milibus passuum ac semis
qui faciunt leugas seu
leuuas gallicas. xi.
et partes suas. xii. quoniam
miliarium vnum. octo in
se continet stadia. gra
dus ac. xx. quinque passibus
constat In latitudine vero
dilatatur ipse lacus stadiis
xl. duobus idest quinque
milibus passuum. qui conficiunt
leugas tres passusque
ducentos Et cum sit ipsum
stagnum haustu dulce et
ad potandum habile. credendum
quare mare vocetur. cum
mare ab amaritudine
nomen acceperit. Ad quod
dicendum consuetudinis esse hebree
lingue omnes aquarum congregatio
nes siue sit dulcis siue
amara. mare nuncupare
hoc ergo mare siue stagnum

3

agendo te unum salues. et ma
lam uitam habendo plurimos scan
dalizes. Ex tunc cepit ihesus predicare.
ex quo in eaquam quidem baptiza
tus est a iohanne. in spiritu autem apre.
ut possit et ipse alios baptizare.
secundum hominem dico. quia si non fuisset
baptizatus. alios baptizare non
potest. Quo nudus uestiat nu
dum. aut quo medicus alium
faciat diuitem. sic et qui ipse bap
tizatus non est. quo potest alium bap
tizare. secundum hoc et debemus dice
re. quia ubi fides est. illic est ecclesia.
ubi ecclesia ~~illic~~ ibi sacerdos. ubi
sacerdos ibi baptismus. ubi baptismus
ibi christianus. ubi autem fides non est.
nec ecclesia est. ubi ecclesia non est
nec sacerdos est. ubi sacerdos non
est. nec baptismus est. ubi baptismus
non est. nec christianus fit aliquis. Ideo
ergo reprehendit quia secundum baptismum qui
non intelligit primum. Ex tunc cepit
ihesus predicare. ex quo temptatus
est. et fame eam uicit in deserto. auari
ciam spiritum in monte. uanam gloriam
repercussit super templum. ut nobis
ostenderet. quia qui uicerit suo
contradicere potest. qui scilicet huius bona
contempnit. qui uanam gloriam non
desiderat. ille debet et christi ui
ces eius frater et iusticiam predicare.
Cum exstitis carnibus cessimus.
omnis dyabolice conflacionis flamma
succedit. Item ex quo traditus
est iohannes. extunc cepit predicare.
nam si uiuo iohanne predicare cepisset.
sine dubio uilem fecisset iohannem.

et inueniebatur predicacio eius fuisse
superflua. quantum ad istius doctrina.
quemadmodum si in uno tempore lux
cum lucifero oritur. gratiam luciferi
celat. Qua sapientia inde pre
dicacionis sue sumpsit inicium.
quod predicare consuetus erat io
hannes. Penitenciam agite. appropinqua
uit enim regnum celorum. non ut con
culcet iohannis doctrina. sed ut ma
gis confirmet. nam si adhuc
illo docente hec eadem predixisset.
forsitan conculcare uidetur.
Nunc autem quoniam eo recluso repe
tit. non conculcator sed confirmator
inuenitur. Confirmat autem iohannis doc
trina. ut teste eum uerum fuisse
demonstret. quoniam si iohannes uerus
erat testis. et testimonium eius uerum
est quod dixit de christo. Si autem fal
sus esset testis. et omnia illa glo
sa falsa erunt que dixit de christo.
Ergo dum iohannis doctrina con
firmat dominus se ipsum commendat.
Penitenciam agite Creator huma
ne nature sit quid nocturus
hec humana natura sciens et ei
dominus quia nullus hominum pro ingno
rancia iusticie peccat. sed dum
sequitur delectaciones carnales
contempnit gloriam spiritualem. Ideo sta
tim non iusticiam predicauit contra
omnes ~~hodie in digebat~~ consilium
celabat. sed penitenciam quia omnes ho
mines in digebat. Omnis ergo in
nocens contra iudicium dei causus est
dicere. quia ego nolo bonus esse
et non possum. Dominus enim qui primus

non iustitiam. Sed primum praedicavit
non naturae ignorantiae sed voluntatis
culpam in peccatoribus esse demonstrat.
Penitentia enim correctio est volunta-
tis, non emendatio malae naturae.
Nam si emendatio naturae esset, prima
creator meus deus vellet denuo
ut sui operis culpam emendaret,
non meos errores. Appropinqua-
vit enim regnum caelorum, id est beatitudo
regni caelestis quam promisit fi-
delibus deus. Ac si dicat: Parate
vos per paenitentiam aut per praedicata
ad percipiendam beatitudinem regni
caelestis, quia appropinquavit tempus
remediis reddendae. Cum mala ti-
metis aut concupiscitis bona,
attendite quia appropinquavit re-
gnum caelorum. Si nos mala non
terrent, aut si regnum non concupiscimus (uel bona delectent)
... vel tormenta timere. Gau-
deat iusti, quia iam finiuntur ma-
la eorum et accipiunt bona. Lugeant
peccatores quia iam transeunt bona
eorum et accipiunt mala. Sed non
... hominibus iustis, quia mala
passi sunt: cum cepit esse in bonis
memoria recordatio transactorum ma-
lorum non solum non nocet sed ad
hunc magis delectat. Nam ma-
la quamdiu praesentia sunt gravia vi-
dentur. Cum vero transacta sunt,
recordatio eorum gloriosa est. Aut
quid prodest peccatoribus quia bona
sunt ~~...~~ consecuti cum cepit esse
in malis memoria recordatio praeterito-
rum bonorum non solum non ad-
iuvat sed ad hunc amplius gra-
vat. Nam quamdiu praesentia sunt

delectabilia videntur. Cum vero
transacta fuerint, recordatio
eorum magis affligit. Et ista re-
cordatio primae praedicationis qua-
lem fructum contulit Christus. Semi-
navit verbum primo et in multa
tos messuit praedicatores iusti-
tiae.

Omelia viii

Ambulans Ihesus iuxta mare Galilee vidit duos
fratres Symonem et Andream.
Priusquam aliquid dicat aut
faciat, vocat apostolos ut ni-
hil illos lateat nec verborum
Christi nec operum, ut postmodum
fiducialiter dicere possint: Non pos-
sumus enim nos quae audivimus
et vidimus non loqui. Vidit eos
non corporaliter sed spiritualiter, non
ad faciem eorum sed ad corda res-
piciens, et elegit eos non quasi ex-
pertos, sed quia apti poterant fieri.
Sicut artifex si videat gemmas
preciosas et non dolatas eligit
illas non quod sunt sed quod si peri-
tus enim scientiam artis bonum in eo
positum non ceperunt. Sic et deus
videns illos non opera eorum elegit
sed corda. Mittentes rete. Et
fuit dignitatis gratiae artificium
sui operis prophetantes, ut intelli-
gamus quia non solum ista fa-
piscatio spiritualis adhuc erat dona-
ta, sed et prima illa corporalis
dei providentia in eis fuerat con-
cessa. Nam sicut qui rete iac-
tat in aqua nescit quos pis-
ces comprehensurus est, sed quos ei
deus transmisit, illi intrant
in retia. Sic et doctor qui divini

quia delectabiles aquas
iordanis fluvii habebat
ad potandum et copia
piscium redundabat, longi-
tudine et latitudine
in modum se extendebat ...
... frequenter transna-
vigabat, ut populus
de civitatibus suis mi-
racula videret atque
verbo suae praedicationis
eos ad vitam salutis in-
vitaret. Secus hoc
mare quod redemptor
noster ambulans ut ait
textus evangelii, vidit duos
fratres piscatores mitten-
tes retia in mare et
vocavit eos ut verbum
vitae toti mundo praedicaret.
Et animas quas diabolus possi-
debat et tenebat auferre
piscaret, et ad litus
regni eterni traheret.
Piscatores quoque et illiterati
non nobiles vel sapientes
huius mundi ad praedicandum
vocantur et diriguntur, ut
materia superbiendi
sapientibus huius seculi
amputetur.

pinois recia sup pplm iactat,
nescit qui sint accessuri eadem
3 quoscumqz deus excitauit illi
adheret doctrine. Ergo sic i
piscatore labor solus requiri
tur piscandi. deus aut transmit
tit capturam. sic et i doctore ni
chil requirit n doctrine i sta
cia. pplm aut no corrigit ho
3 deus. sic ei dicit dns p prophe
tam. dic h ad ihm filiu iose
dech sacerdote magnu Si bn
custodieris aula mea. dabo ti
bi qui hiant i eam. Et ait eis.
venite post me. faciam uos pis
catores hoim. id est doctores.
ut cu rethe ubi cphendatis
hoies de mundo hoc falso et fluc
tuabundo et tepestuoso et i stabi
li et pfido et sep piculoso. et ne
mini uq tuto. Ubi hoies no
ambulant 3 ferunt i uiti qui no
lentes. violencia eni dyaboli
cupiscencias multas i opas
eis metit se uoluntate. quia
cu delectacione cpellit i mala.
Ubi hoies alterutru se come
dunt sic pisces sep fortiores
deuorantes i firmiores. ut tns
lati uiuant i terra. corpus qn
tu melior. corpus eius i terra
fructuosa. i terra dulci et sep
tranqlla. Ubi no e tepestas ad
demersione. nisi forte ad tep
tacioez fidei et paciencie fructi
ficacioez. Ubi hoies ambulant
no ferunt. ubi se alterutru no
comedunt hitantes. 3 fouent.
Ecce do uob euangeliu i meli
bz nouu et alteru rethe diui

narum sentenciarum et obligacionum
paraboliarum. mirabilium et dimitacionum.
et multiformium doctrinarum. ma
rauilibz crebris. qui linis huc
et illuc disarrectibz. testu im
mo iudiciorum et pmissionum beati
tudinum. qui quibusdam nodis
dissolubilibz. ligatu p sacra
cijs. et oracionum cogitacionum
cognitibz demonum confessionibz.
et mortuorum resurreccionibz in
mis cforatu. ita ut i sinu
suo tutissimo diligent possit
racionabilez hoiez cmine cap
tura. ut no det eis ex aliq
pte exeundi occasione. qui p
captura aliq neglecta ass
so qui cepit eam. Et hoc di
cet aliqs i terra se. no sine ca
scauti sunt ihm talia pmitte
re. Audi ei. et tibi maiora
pmittit. no sibi bn cuitatem
filius. regnu celeste tibi pro
mittit. no uita eterna. no an
gelica natura. no hereditate
scam. et qre ad sequis eum
3 illi scauti sunt. qr celestiu
bonorum amatores erant no
terrenorum. tu aut no qris eu.
qr no celestiu bonorum 3 terre
norum amatores. hoi eni car
nalis nullu bonu credit ee
bonu. n carnale bonu. et nis
qd credit ee iocunditate in q
e sup terra. no g illi docto
ru capiebat honore. 3 doc
torij opis lucru sicut exitu
ctestatur si ei apls sa hono

vibz apostolus

rib3 apostolatu sui fruiti sut. sine
dubio et aplicu compierut ho
nore. Si aut aplatus no so
lu sui fruiti honorib3 no sut
humilitatis ca s3 et p salutez
hoim et glaz xpi passi sut di
ursa supplicia. maifestu e. qa
tut no aplicu gaypierut [illegible]
honore. s3 questu aplica hono
ris et laboris. Habebat ei qm p
nosta e etia hois q gta e a
pud deu salus ipius. qta m
ces e hoiez edificare. s3 deu
compierut et secuti sut. tu at
no compistis hec talia. Quo
g° desideres alteru posse sal
uare qui te ipm saluare no
curas. Et relictis retib3 se
cuti sut eu. Ne aliqs xanus
dicat. qd no possu diuicias
dilige et xpo place. io relinq
tes retia sua apli nos docue
rut. q2 nemo pot trena pos
sidere et pfecte ad celestia p
ueire. Considera quo i t° celu
et terra aer medius costitutus.
sepat utraq creatura. ut
ostendat. quia int° celestia et
trena nulla pot ee comuco.
Celestia ei spualia sut et le
uia et nalr sep sursu pete
ria. Trena aut pōderosa st.
et sep deorsu deponeria. si spi
tualia tenueris. sursu te du
cut. si trena deorsu te depo
nut. Ideo g° reliquerut retia
ne mag° starerēt eis i pedi
metu laboris q̄ adiutamtu
utilitatis. Et pcedes inde.
uidit iacobu zebedei et iohēz
frēz eius ponentes recia. Si
militr° uocauit istos. Erāt ei
humilitate concordes. dilectione co
cordes. Artificij pares. frat°
nitatis pietate iuncti. io sic
uocauit et istos. ne tot bonis
reb3 iunctos. dissimilis uoca
co separet. Credo se aliquis
debeat duplia frēz bitilitate
locutz e. qm, ois ecclia papue
i caritate fuerat costruenda sic
ipe dicit. Hoc e aut madatu
meu ut diligatis i uice. sic
ego dilexi uos. et itum i hoc
cogn°scet q mei discipli estis
si caritate habueritis it° uos.
Sic ei i corpali edificio lapis
ad lapide cemēto i tuciente
costrigit. sic i edificio ecclie.
xanus ad xanu caritate medi
ante iuncti. Ideo sup caritate
firmitatis ecclie posuit funda
meta. Ut exradiab3 caritas
exuberans qsi humor ascedit
i ramos. et hoc sup nalez cari
tate. ut no solu p gtez. s3
et pnez ipa caritas firmior
habeat. Sic ei fecit deus.
et i ueti testo edificaturus
ei apphm illu plege. st moy
sen et aaro fres posuit i itu
edificacois. Qm g° habuda
cior gra erat futa noui testi
q ueteris. ideo quide illu pus
edificauit sr una fratnitate
huc aut sr duas coponē
tes recia q e materie paup°tas.

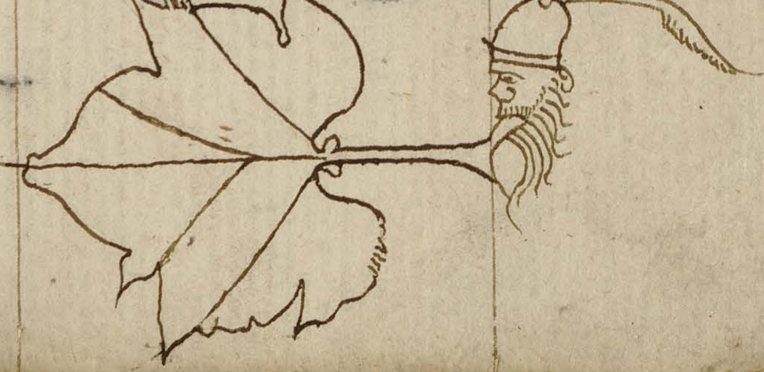

indicau· Recta coponebat· q2 no
ua uin emeret no habebant· et
q ad maiore pietate ptinet eo
ru i tata paupertate sic pri suo
obtrebat no secu eu baiularet
i naui· no ut ille istos adiuua
ret i ope· ꝫ ut isti illu 9sola
ret sua pnaa· Cum aut illi q
dez referut mittetes reaa p
omis euagelistas Isti aut copo
netes sine racone e no credo·
9trarie ~~aut~~ cu potarie dicere
sine depno aliq i ea cau· ꝫ ibi
uidit illu ꝫ illu ꝫ no dice mit
tetes reaa i mare· Et h uidit
illu et illu· ꝫ no dice copone
tes reaa Ite estiare illos hñe
qi uelociores ad pdicadu· q2
ia mittetes erat reaa Istos
aut qi pigriores· q2 adhuc
coponetes reaa erat· no sumq
aust· q2 dram illorp taliu co
gnosce solus e xpi· Ne forte
go illi p petru dicti sut mitte
tes reaa· isti aut p iohez co
ponetes· qm petrus pdicauit
tm no coposuit· ꝫ marcus ab
eo pdicata coposuit· Iohes a
a pdicauit euang a 9posuit·
a no solu suu coposuit ꝫ om
euagelistarp reaa ipe 9posuit.
Na cu omis huana xpi pene
sola exposuisset· iste ee mis
cuit a diuina ipius· ut nul
la relinqret ipe sa scandali
apturi i eis· un pisces egre
deret· Ut ne dicamq qd sup
i ce stura z reaa obmisimus·
quia eaposuit ei qi plubea
gratua i extiguibiliu fla

mazp ꝫ i mortaliu uinnu sup
plicia ponderosa· ut possit sa
cale huanorp cordiu penetre
pfudu· At illi relicto patre
ꝫ naue secuti sut eu· Unde·
q2 petrus ꝫ andreas dicunt
reliquisse reaa Iacobus aut
ꝫ iohes patre ꝫ naue· Tria
sut ei gnalit oia q relinq
re dz qui ueit ad xpm· Acts
carnales· subiaz mudialez·
paretes carnales· P reaa
ei piscaconis actus carnales
relinquedi significat· p naue
aut sbiaz· P patre uo omis
paretes Et uide q2 pius re
aa relicta significat· postea
nauis· i tercio loco pat· qa
prius 9ueit actq mudiales re
linqre· ipi sut ei qui papue
nocet ad spualia· Ro sbiaz·
q2 no· tm nocet aliqd hre
i mudo q tu age aliq actu·
tn a hoc ipiq hre ~~uidet~~ no
cet In nouissimo paretes· qm
ꝫ ipi quide nocet· tn minus
nocet q diuiae· ꝫ actq sedi
hiq Reliqrut go naue· ut
fieret ecclesie nauis gub
natores· reliqrut reaa ut
ia no pisces apportaret ad
ciuitate celeste· Reliqrut u
nu prem ut fieret om spua
liu genitores Et circuibat
ihs tota galylea Cois rex
pugnaturq 9t aduersariu regd
prius 9gregat exercitu ꝫ sic
uadit ad pugna· sic dñs
9t dyabolu pugnaturq· prius

trenam· ꝫ homines ad ciuitatem

congregauit apostolos & sic cepit
per tota galilea euangelium predicare.
Expugnatio enim dyaboli est predica
cio uirtutis. Sagitta mortifera
est in uisceribus eius sermo iusti
cie. Deiectio eius est operis signo
rum. spoliatio potestatis eius
est conuersio fidelium. Et rex quidem
terrenus aggregat exercitum.
ut illorum laboribus ipse requiem
consequatur. Iste autem congregauit
apostolos non ut illorum laboribus
ipse gloriam consequatur. sed ut suo la
bore illis uictoriam prestet. Cir
cuibat tota galylea. sic stu
diosus medicus circuibat egro
tantes singulis quibuscumque pas
sionibus adhibens congruas me
dicinas quia debiles illi ad
medicum uenire non poterant.
Et dominus quidem circuibat singu
las regiones. nos autem qui
sumus uniuscuiusque regionis
pastores et si regiones circui
re necesse non habemus. tamen sin
gulas species passionum proprie consi
derare et curare debemus. i.
diligenter attendere. qui sunt in populo
qui auaricie morbo laborant.
ut aliquem sermone de malo
auaricie faciamus ad medica
mentum sanitatis illius qui auari
cie stimulis agitatur. Sermo pau
li sententiis directis. Habentes ali
menta et quibus tegamur. hiis con
tenti simus. Nam qui uolunt diui
tes fieri, incidunt in temptacionem et
in laqueum dyaboli. Item debemus
illos uidere qui in populo ardenti

bus libidinis febribus ualde la
borant. ut ad remedium passio
nis eorum aliquod medicamentum
in eos proferamus de apotheca
medicinali apostoli dicentis. Omne
peccatum quodcumque fecerit homo extra cor
pus est. qui autem fornicatur in corpus
suum peccat &c. Et quemadmodum pre
ceteris studiosus sit in domo
sua. quid uniuscuiusque necessarium
habet. ita et sacerdos singulorum mo
res et actus et consuetudines debet in
discere. ut quale quibuscumque
medicamentum necessarium sit ad
ministret. Cui consolacionem. cui in
crepacionem. cui etiam asperiorem incre
pacionis medicinam fuit posita
secundum qualitatem passionis illius non debet
indignari. quia nec infirmus in
cusat aduersus medicum si po
suerit et aliquam medicinam mor
dentem. non enim considerat aspe
ritatem medicine et incusat. sed be
niuolenciam medici et sustinet.
quia prodesse illi desiderat non
nocere. Hic autem infirmus qui
ipse uenit ad medicum expecte sa
natus est. sic et peccator qui ipse
uenit ad sacerdotem. et dicit hic
autem prime medicamenta querit.
expecte iam iustus est. Illum autem
grauius tenet infirmitas. quem
sacerdos sequitur uenis. Et ille
uerborum spiritualium medicamenta
non sentit nec melioratur. sed
quasi stomachum patitur. quicquid
manducauit aut bibit. totum
uomit. Sed et ille etiam patiens
quicquid audierit statim describat

sius piat fortas. sic illi i fi
deles iudei de quibus dictu e om
ne esca abhominata e aia eorum
.i. omnem escam doctrine aiarum mu
ente. Docens et pdicans e
uangeliu regni. Aliud e doce
aliud euangeliu pdicare. do
cebat eni dicens eis iusticias
carnales: quas et si ille no
diceret. ipa racio naturalis illos
doceret. ut puta castitate. hu
militate. paciencia. et huius silia
q homines et si no audiunt. tu
in semetipis bona ee omnis intelli
gunt. sic ait aplus Cu eni gentes
q lege no hnt. naliter q legis
sunt faciunt. Sed forte dicas. si
eni eos docebat q omnis intelli
gunt. quid opus hebat illos doce.
Audi. Doctrina no tm ppter mani
festaciones rerum obscurarum necessaria
est. quantu ppter excitaciones
cordis et sensus. talis e eni huma
na natura. ut puta puallen
tibus delectacionibus carnalibus in
homine. statim q est in eo iusticie
naturalis excludit. et qui obli
uione deducta de memoria
foris expellit et obdormiunt. Cu
g° cepit doctor in illis reprehe
dere et repauere mala carnalia
et terrere de futuro iudicio qui p
aspis delectacionibus carnalibus.
iterum sciam in media eorum re
duat: et i sensibus repat. Vn
et gladius dr sermo diuinus. quia
sicut gladius carnes scindit.
sic et sermo diuinus concupisce
cias corporales. et quadmodum
si colligas herbas de agro
terram i ualescit. sic et si concu
piscencias scindit ab homine ius
ticia i ualescit. Quia sicut
herbe offocant terram: sic co
cupiscencie carnales offocant
disciplinam. Vides g°. quod doctri
na no nouas sciencias i tro
ducit. sed oblitas commemorari fa
cit. Si g° sermo humanus talem
hat uirtutem. auribus sonum p
tans: putas quid agebat
sermo diuinus cu esset ipse in
intus: no tantu in auribus sonans.
sed i cordibus operans. Euangeliu
aut pdicans misterium iusti
cie pmittebat. Euangeliu eni
e nuncium bonum: Bona aut homi
bus nunciant qui pmittunt eis
beatitudo celestis. peccatorum remis
sio: filiorum adopcio. mortuorum
uiuorum resurreccio. et mortalitas
uite. hereditas regni celestis.
possessio glorie sempiterne. socie
tas angelorum. consorcio sanctorum.
fraternitas xpi et paternitas
dei. Hec dum antiqui homines mani
feste nec audierant nec sperabant:
et ideo premiu boni operis no
sperantes: iusticie contempserunt la
bore et transtulerunt se ad de
lectaciones carnales. quod omnis
iusticia molesta e i carne
uiuentibus. Quia nemo labor iusticie
no sustinet nisi mercedem operis
no expectat. Ideo g° beatitudinem
illis euangelizabat celestem.
ut corda eorum ad eternam boni
operis excitaret. et desiderium
celestium pmiorum. aut docens
i spernens eis pphetas de suo

ipius adventu · ut ipsa interpre
tationis doctrina · et doctrina ecc
[illegible] i operatione · et evangelizatio
[illegible] demonstratio futurorum bonorum
in ipso Et sanans omnem lang
ore et omnem infirmitatem in plebe.
Per hoc languorem ad passiones
voluit pertinere corporales · quod aut
dixit et omnem infirmitatem · ad
passiones autem spirituales. Non enim
pertinentes morbi tantum vexant
quam corpus · et siquidem divisim sa
nas languores et infirmitates ·
possimus utrumque ad passiones
intelligere corporales · ut languores
quidem intelligeret graviores pas
siones · infirmitates autem tedia
leviora. Aut aut dicas omnem
langorem esse genus sive gravium
sive levium passionum concludit.
Alius clausule inveniunt adiec
tio esse superflua · et una quidem
ad corporales passiones intelliga
mus · alteram autem ad spirituales ·
possumus tamen ad utramque clau
sulam utrasque intelligere passiones ·
ita i · omnem langorem sive cor
porale sive spiritualem. Et lan
guore quidem intelligamus autem
morbum passionis aliquam in fir
mitate aut in fidelitate · ut
puta qui avaritie morbo
subditus est · aut libidinis · aut
vane glorie · languorem autem pa
titur. Qui autem misterium voca
tionis ignorat divine · ille
infirmus habet in fide consulti
ei sunt qui possunt bona facere

opera et deo placere. Sed non statuit
quod misterium vocationis dei igno
rat et ipsi sunt infirmi Quia
aut sic passionibus carnis sunt
mancipati · ut et si sciant mis
terium vocationis dei bene agere
non permittantur et ipsi sunt lan
guentes. Sed passiones corpora
les divinitatis virtute sana
bat · spirituales autem verbo pie
tatis. Sic enim medicari lan
guenti corpori · sic verbum prodest
anime egrotanti. Deinde vide
quod non prius possit sanans
omnem languorem et omnem infirm
itatem. Sed primum docens et predicans
evangelium et postea sanans per
ducas eas. Primo quod non mira
cula virtutum edificant animas sed
verba pietatis. Postea autem permit
titur quod magis necessarium esti
mat. Deinde quod virtutes mi
raculorum comendat sed virtutes
miraculorum virtutis sermones ·
nec ideo credebat xpc posse
facere virtutes · quod virtutem predi
cabat. Sed ideo credebat virtutem
predicare · quod poterat facere virtu
tes. Et obtulerunt ei omnes
male habentes · et curavit eos.
In quibusdam locis ponit et mul
tos curavit. Sic et ibi Et quot
quot tetigerunt eum · sanati
sunt. Hic autem simpliciter dicit.
Et curavit eos · significans quod
omnes curavit. Sic novicius
medicus in terris in civitates
et volens ostentationem dare
artificii sui · omnes venientes

In evo luce hic.
Ecce eicio demonia et
hodie et cras perficio
ad verbum obviis et [illegible]
ista ad literam ag
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
demonia deinde perficio
sanitates et tandem
consummo cum passione
et morte. Cum dicit
[illegible] [illegible] [illegible]
me occidere. Sed mei
volunt [illegible] tu volueris
passiones sustine
Ecce eicio Exhor
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tendebat facere
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dies
3 [illegible] [illegible]
[illegible] sanatoe in
[illegible] corporalium.
Tertia in consumatione
officii [illegible] [illegible]
bolum consummatur
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hostis expulsio ·
[illegible] [illegible]
sanatio [illegible] [illegible]
per morte[m] [illegible]
non verbo pietatis

ad se curat. et non tantum cogitat de mercede accipienda. quantum de opinione sua commendanda. Cum ei manifesta fuit fama eius bona. tunc secundum laborem suum incipit exigere mercedem. sic et dominus in capitulo predicatore. non secundum iudicium quorundam. sed omnes indifferenter sanabat. Postquam uero illum omnes uidentes cognouit beneficiatum sanitatum digno precio fidei uendebat dicens. fiat tibi secundum fidem tuam. Nisi [dominus] tu omnes illos secundum perfectam. aut prepararet quantumque ueniret. [Cap. v.]

Videns ihesus turbas multas ascendit in montem. Omnis artifex secundum professionem suam oportunitatem operis uidens gaudet. Carpentarius si uiderit arborem bonam concupiscit eam precidere ad opus artificii sui. Agricola et si uiderit terram pinguem. desiderat eam arare. Et quid dico de rationabilibus hominibus. Ipse irrationabilis equus de stabulo exiens. si uiderit campos patentes. incipit currere et excitatur ad cursum. sic et dominus uidens magnam congregationem populi. excitatus est ad docendum. sic et omnis sacerdos. cum uiderit ecclesiam plenam gaudet animus eius. et delectatur ut doceat. Si autem uiderit ecclesiam uacuam. confundit et nichil dicere potest. Ascendit in montem. Aliquid non potest ibi docere ubi iam populus erat.

Sed propter duas rationes ascendit in montem. primus ut impleret propheciam ysaie dicentis. super montem excelsum ascende. qui bene annuncias syon. Deinde. ut misterium pietatis ostenderet. Ascensio enim eius est altitudo uirtutum. Ascendit ergo in monte. ut ostendat nobis quoniam in altitudine spiritualium uirtutum consistere debet qui docet iusticiam dei patris. et qui audit. Cum docet ut uerborum suorum sit ipse exemplum. ut magis opere doceat quam sermone. sic ait apostolus ad thymotheum. Exemplum esto omnium fidelium. qui autem ambulat per conualla uite terrene. obscuras semitas calcat et loquitur altos sermones. non altior in struit. sed se ipsum castigat. Nemo potest in ualle stare. et de monte loqui. Sed aut ubi stas inde loquere. aut unde loqueris ibi sta. Si in terra est animus tuus. ut quid de celo loqueris. Si ergo in terra stas de terra loquere. Si autem de celo loqueris. in celo consiste. ut dicas cum apostolo. Nostra autem conuersatio in celis est. Ille autem qui audit iusticiam dei populus. iam debet in altitudine bonorum consistere. quia discipulus debet esse imitator magistri. Si autem in peccatis uiuens et audias iusticie uerba docentem iudicium tibi non salutem acquiris. Audis enim. ut neque ignorantie excusacionem habeas ante deum. Ecce homo si quilibet arte exercito[to] exerceat non

Cur tante turbe dominum sequebantur.
Ro. Alii sequebantur propter
- racione vel in fine. L.
- admiracionem. curiosi
- cibum. famelici
- caritate. apostoli
- doctrinam. simplices
- calumpniam. pharisei

Morbus. signa. cibus. amor. atque calumnia. dogma
Sunt cause cur hunc turba secuta fuit

ymi ix

D
no

lucerit disce. puta pige. edi
ficare cu fcept magrm suu
audierit, aut uiderit tollit se i
secreto. et accipit fcamentu. et
ipse se temptat. si pt ita facere
qd fcept audiuit aut uidit.
sic et tu si facere iusticiam non
uis. ut quid pdicatore iusticie
audis. Ut quid illu doctore ap
pellas cuius discipls ee no uis.
Intellige g°. dico ei tibi rem
natalez sm loci istius septez.
si tu stas sup motez et pdica
tor i ualle. tu sursu costitutus
audis uoce eius. qr uox me
lius sursu ascedit. Si aut fte
tis i ualle et doctor tuus sup
motez loqtur. no mltu tibi
pficit loqla illius Ergo i pmo
loco ppls se osiderare debet
qualis e. i 2o quale heat
sedcotez. quia doctor malus
bono pplo no multu nocet.
Bonus aut doctor malo pplo
nichil pdest. nuc aut ppls
se ipm no uidet que pmu
uide debet. s semp sedens
iudicat demoribz sacdotu
Ideo g° psens scriptura nos
docet. ut tal doctor quia pplo
sup motez sanitatis ascedat.
qui uult audire pietatis doc
trinaz, aut ete ita mos eccia
appellat. dequo dicit pphta.
mons dei. mons uberis. ascen
dit g° xpc i motez, ut illic
discipulis suis iusticia tradet
ueritatis. Ostendes qm omes
qui uoluit disce iusticia integre
i motez eccle debet ascende
s no i omez motez s i mo
tez ubem. Aut ei z heticorum
motes no aut ubes s coagu
lati. i quibz no iusticia ue
ritatis traditur s mendacia ex
pugnacia ueritatez Ideo et eos
qui tales motes ascendut
repphendit sps ~~sps~~ sanus p
pphetaz dicens. Ut quid suspe
pistis motes coagulatos Co
agulate ei dicuntur heretici cate
quia coagulatu e sicut lac
cor eorum. Beati pauperes spu.
Quatuor ipsas beatitudines ex
ponat expte euangelista lucas.
tn iste beatitudines pfecto
res illis itelligende sut qm
ille i loco campestri dicte sunt.
iste aut sup motez. i. ille
mediocribz. iste pfectis et rec
toribz pplorum sicut referunt
apli adquos dicta sut hec.
cuius differencie racionez lar
gius exposuimus ibi. Ideo illic
simpliciter pauperes dixit. hic aut
pauperes spu. Paup spu e
humilis corde. l. pauper qui spm
habens. qui no magna sentit
de se. sic excludo dives spu
i terra. magna de se sapiens
et supbus qui no implet ma
datu dni dicentis. ni consi
fti fueritis sicut puer iste.
no intrabitis i regnu celorum
Qui ei ita consilia sanus e
sicut puer. ille e et paup spu.

Tulius etia in quit
gratias tenentur omibus
ad dei laude i pedes
q sine detrimento paru
pecora posset prestare.
ad q de illis dicitur q
sudore et carne paupum
de uorat i ab scondito
de demque et hius qui
conceduntur exemta. pro
i iustis pmotoribus
quidam p uiso ret i
abilium et n aptorum ad
uocando

Jo. Beatitudo e status
omnium bonorum felicissimus
et iocundissimus congregatione
cumulus perfectionis
summe
(Beatitudo nichil
aliud e qz summi
boni fruicio q e
deus. et eius felix
visio summum bonum
e. et qr sup nos e
g ad hoc optinendu
necce e ascende
sursu. n ascensu corporali.
s cordali.
no corpe s mente et
actum secundum virtute
Ideo os beati pauperes.
paupertas enim media
possunt namque et boni
i mali ee pauperes.
n forte ille i elligendus
e paup de quo apostolus ait
qr nitior e pauper
mendicus. q dives mendax.
Paup spu e emulus
illius pauperis. q cum
dives eet p nb paup
fieri elegit. Paup. n.
spu n i flat. n extolli
tur rebus suis. s est
paup admine. paup
a uicijs. paup sicut
ille i q princeps mundi
nichil i venit.

ꝛ qui paup e spu. ille ꝛ conu̾s
fus e sicut puer. Et sedꝫ tes
timoniu quide xpi ꝛ ap̄li. ple
tudo legis e dilecco tn̄ mutrix
dilectois humilitas e. ꝛ odij ma
ter supbia. Ergo tocius boni
iciu humilitas e. ꝛ tocius mali
supbia. Deniqꝫ ꝛ pdicois iciu
a supbia cepit pdiabolum. ꝛ
salutis iciu ab humilitate p
xpm. ppea conuenient ꝛ omnu
beatitudinu humilitate facit i
iciu. Et qꝛ no manifeste dix.
bti humiles spu. ego hic tam
tu modo potiu racois ineire
colore. Et no solu humiles oste
dat. s ꝛ idigetes humiles q
sic sut humiles. ut sep adiuto
riu dei sint medicantes. In
greco. no dicit. bti paupes.
s bti media ul egeni. naꝫ
paupe qui angustia quide ht.
no aut tetez ut ꝛ mediaet.
Sm qd dicam ꝛ pph̄a dic. Btus
qui itelligit sup egenu et
paupez. Ergo io dic. bti me
dici spu. ut multu humiles
ostedat. Si g̾o dixisset bti hu
les spu nichil amplius signifi
casset qd humiles. nūc aut ꝛ hu
les ꝛ sm fidez humiles ꝛ itel
ligetes. Vn sit adiutoriu
hois. Sut ei multi habit
humiles spu. ꝛ no ex fide. hij
tales no pulsat adiutoriu
dei. Alij aut sm fidez humiles
sut ꝛ itelligentes diu immis
timet de se. adiutoriu dei
pulsare no cessat. Q̄m ip
sorꝫ e regnu celorꝫ. Quid ei
aliorꝫ uirtutes alias studen
tiu no e regnu celorꝫ. Certa nā
sic certa uicia deponut ad ifer
nos. maxie tn̄ supbia. qꝛ ut a
dix. malorꝫ omn supbia est.
sic ꝛ oēs uirtutes iducūt i regnū
celorꝫ. maxie tn̄ humilitas. qꝛ
si radix omn malorꝫ supbia
e. sine dubio ꝛ radix omn
bonorꝫ humilitas e. ꝛ qꝛ ipu
e. ut qui se exaltat humiliet̄.
ꝛ qui se humiliat exaltet̄. Bti
qui lugent. Et quia sua quide
peccā lugent bti sut. s medio
cres bti. beatiores aut sut.
qui aliena lugent peccā. qm q
aliena lugent. ētiā ht. qꝛ no
ht sua q lugeat. Tales quer
ee oms doctores. ꝛ qui sut
sup motez. nā cū sint oms
doctores pres ppli xani quo
possut esse sine luctu. cū uide
ant cottidie xanorꝫ alias ul
s ad ifernū cadetes. nā dea
gtias qui exituri sut i fine se
culi ut signet s̄uos dei qui
de alienis lugēt peccis sicut
sc̄ptu e p ezechiele. Ite. ite
p ierlm ꝛ signate oēs qui lu
gēt sup uiqtates q fiut i
medio ierlm. Ierlm ei ue
ra e ecclia xpi. cuius ciuitam
ta sut i motibꝫ scīs. Q̄m ipi
cosolabunt̄. Illa cosolacio luge
ciu e cessacio luctus. pone qm
qui sua lugent pecca. gsecuti
i dulgēciā gsolabunt̄ i sc̄lo
illo. qui aliena lugent. quo
pecca

Bti q lugēt subaudi
p̄ita pecca. ex dolore
qꝛ offenderūt dm̄ p
mala opa. l' ex timore
gehēne. Bs. Timore
aīa gcutit. gscīa distuti.
letali sopor excutit.
sollicit̄ gcutit. amor
dn̄ custodit. sathanice
i fidie uitant̄. qm e
draco astucia. ꝛ leo
violencia. leo i pseccu.
draco i tranqllitate. q
spēcialit̄ in nobo accidie
supos hoies. supat
religiosos. h. n. pcipue
i fr̄nitas religiosorꝫ.
Vn̄ accidia sic diffinit̄
a damasceno. accidia e
afflicco seu agrauacco ꝛ
mala tristicia aīi. ꝛ ꝓmes
q̄ hāꝫ tristiciarꝫ. sut
mot' despacois. qꝛ n
ht ult̄ dyā' i char vita
quo valeat i pellere
omeꝫ hoieꝫ pctorem
Ecc. Melior e canis
viuus. leoe motuo
Glo. Melior e pccor
viuus. humilis ꝛ peites
qꝫ iust' supb'. Vn̄ b.
Melior e humilis me
trix. qꝫ casta supba.
Anselm' tolerabilius
putꝫ putidus canis
cora hoib'. qꝫ aīa
pcātrix cora deo
Socius anima
manes i pcco. migor
e corno Etem̄ uil ta
bn̄ficiū ꝛ laud dig̃
qꝛ pccm no rueret.
seu no amulavet
Et ph̄s Cl i q̄ ht pom
ht i actu. Vn̄ pccor
sepissie excedͭ limites
po. sue. oēs bestias
pccm trāscedendo.
Ergo q talib' pcāt. ede
occasione libtate
pcandi ul' hrnt
vs
Cl differt penes.
pcandi laxat abenas
Nil fieri stulte edit
qm pcat i ulte

ꝯsolabuntur. Nunquam desinet dole
re de peccatis suis. eo quod qui quamdiu
sunt in mundo nescientes prudenciam
dei nec intelligentes ad plenum quod
dyabolo compellente delinquunt. Et
qui ex proposito diligunt mala. ob
peccatores lugent. omnes a dyabolo
circumveniri et cogi putantes. Cum
uero in seculo illo prudenciam dei cog
noverint et intellexerint manifeste.
quoniam qui dei fuerunt perire non
potuerunt. qui autem perierunt. non
fuerunt dei. quia de manu dei
nemo rapere potest. deposito de
eis luctu ꝯsolabuntur. Et sine men
sura aliqua doloris. in sua so
la beatitudine letabuntur. Ita quamdiu
caritas est semper ad peccatores. Et
luctus est. Ibi enim nec caritas
est semper ad peccatores. nec luc
tus. Et si propinqui fuerunt sicut
Dicat docet parabola. in qua diues ad
abraam. Pater abraam miserere
mei. Et mitte lazarum ut intin
gat extremum digiti sui in aquam
ut refrigeret linguam meam. quia
crucior grauiter in hac flamma.
Nunquam misertus est ibi abraam
filium suum ardentem. Ita quod fue
rat epulator et quanto pre cor
pus sui plus peccauerat. id est in gu
la. in ea amplius torquebatur.
Beati mansueti. Mansuetus
enim neque irritat malum; neque
irritatur a malo. neque aduersus
eum preualet ea pars. neque ad
usus alterius aliquid ex illo nas
citur ea peccandi. sed magis
concitat in unitatem parti quam faciens.
ne in contentus fuit homo ut non
cerat. numquam potest esse sine pecca
tis. Quia sic zizania numquam sunt
minus in agro. sic non sunt
minus irritatores in mundo.
Ille est ergo uere mansuetus qui
cum nocitus fuit. nec cogitat
facere malum nec facit. Quoniam
ipsi hereditabunt terram. Terrane du
bio terra uiuorum. de qua scriptum
est. Credo uidere bona domini in terra
uiuorum. Terram autem sic quidam
dicunt. quamdiu est in hoc statu
terra est mortuorum. quia uanitati
subiecta est. Cum autem liberata fuerit
de seruitute corrupcionis in libertatem
glorie filiorum dei fit terra uiuorum.
ut immortales hereditet immor
tales. Alterum exponentes legi
tur celum in quo habitatum est sancti.
dicatur terra uiuorum. quia comparatum ad
inferiores regiones interiorem celum
est. Comparatum autem ad illud superius ce
lum dicitur terra. Alii dicunt. quod cor
pus nostrum terra est. quamdiu subia
cet morti terra est mortuorum.
Cum autem fuerit transformatum et
conforme factum corporis glorie eius
erit terra uiuorum. et hereditabit
eam eternam eternum et spiritualem et
sanctam. Spirituales et sancti. Beati qui
esuriunt et sitiunt iusticiam. Esu
rire et sitire iusticiam est desi
derare iusticiam dei. ut siue
faciant homines iusticiam dei siue
audiant. non quia inuiti faciant
ut audiant. sed ex desiderio
cordis. Omne enim bonum quod non
ex amore ipsius boni faciunt homi
nes ingratum est ante deum. Unde
dicitur per Johannem. non ob timorem.

Benedicta fulmine igitur
est tonitruum. ubi cum
potestate regit ira seu
caput furibundum
Jo[hannes] Si felicitas pro
spera illuxerit. non
sis laudipeta et
vanigloriosus iactatis
ut amant. si uero
calamitas incesserit.
pusillanimis ne existas.
sed considera paciam
ob consolacionem

Ambrosius. Omnis disciplina christiane religionis consistit in operibus misericordie. Quia si quis se etiam si libertatem carnis patiatur vapulabit. Sed non proderit opera enim misericordie habitant homines ad suscipiendam gratiam diuinam.

uocabat ad potum. Sed tantummodo sicientes dicens. Qui sitit ueniat ad me et bibat. Estimo quod non sine ratione esurire dixit iusticiam et sitire. Ne forte qui esurit iusticiam. qui secundum iusticiam dei desiderat consistere quod est recti cordis. Sitit autem iusticiam qui scientiam eius acquirere cupit. quod potest consequi ex studio scripturarum quod est doctoris uiri. Quoniam ipsi saturabuntur. Scilicet largitate remunerationis dei. quoniam maiora erunt premia dei quam desideria sanctorum.

Beati misericordes quoniam ipsis miserebitur deus. Non tamen ille misericors est qui miseretur aut pauperi. aut pupillo. aut uidue. Hec enim misericordia et apud illos inuenit frequenter qui non cognoscunt deum. Ille autem uerus misericors est. qui inimico proprio miseretur et benefacit ei secundum quod scriptum est. Diligite inimicos uestros et benefacite eis qui oderunt uos. Nam et deus non solum super gratos pluuiam dat. aut solem suum iubet oriri. Sed et super ingratos. Unde et ita dicit. Estote misericordes sicut et pater uester misericors est. etc. Et uere beatus ille talis. quoniam mens eius sicere non habet parem quod difficile est in hominibus. proderit illi ad additamentum iusticie. sed tamen habet ad remissionem peccati. quoniam potest fiducialiter dicere. Dimitte michi debita mea sicut et ego dimitto debitoribus meis.

Beati mundo corde. quoniam ipsi deum uidebunt. Dupliciter est deum uidere et in hoc seculo et in illo. In hoc quidem seculo secundum quod scriptum est. Qui me uidet uidet et patrem meum. Mundo enim sunt corde. qui non solum non faciunt malum nec cogitant. sed ad hoc et qui omne bonum et faciunt et cogitant. Quia est medium facere bonum et non cogitare. qui non propter deum facit bonum. sed propter aliquam aliam causam. Qui autem propter deum facit bonum. sine dubio et cogitat bonum. qui ergo omnem iusticiam facit et cogitat. mente sua deum uidet. quoniam iusticia figura est dei. Deus enim iusticia est. secundum quod ergo expuerit se quis amabilis et fecerit bona. secundum illud et deum uidet. aut turbulentem aut modicum. aut modice. aut amplius aut perfecte. aut medium aut semper. secundum possibilitatem humanam. hoc ipso modo. et qui male agit et cogitat dyabolum uidet. quia omne malum dyaboli est figura. In seculo autem illo. hoc modo mundi corde deum uidebunt facie ad faciem. iam non per speculum in enigmate sicut hic.

Beati pacifici. quoniam filii dei uocabuntur. Pax est ingenitus deus de quo ait apostolus. ipse enim est pax nostra. qui ergo pacem diligunt. filii sunt pacis. Pacifici autem non sunt qui inimicos in pacem reconciliant. sed illi qui immemores malorum. diligunt pacem. Multi enim sunt qui alios quidem inimicos in pace reconciliant libenter. et ipsi inimicos

[Left margin note:] Mundo summopere magnum uoluis diligenter cum mundo corde. i. qui manent in dilectione. quia contra uicia deus manet in eis per dilectionem. Hoc ad dictum signatur quod multi sunt in deo. in quibus tamen non est deus. omnis siquidem electi ab eterno fuerunt in deo per predestinationem. Unde apostolus elegit nos in christo ante mundi constitutionem. Sed deus non est in homine nisi ex quo ipse homo incipit et parit bonam uoluntatem diligendi deum uel diligendi deum. Mandans deus in homine non per dominum [illegible] uel naturam sed per gratiam liberando ipsum a peccato. confirmando in bono proposito. promouendo ad meliora. consumando in gloria. Sed heu heu mihi perfusi et corde in sompnis. In sompnis dicunt: Quam ad uitam predestinatus est. utique quirere non potest. Qui uere agi conabor. Quod futurum est absque dubio fiet. Ecce quanta tota dementia. Ecce quam fallibilis sathane tuba. Nemo enim uoluntatis [illegible] eger dicit. Non aliquis ad me ueniat. quia quod futurum est fiet. Ecce ideo magne epilencie et fantasie. Nolunt namque animo sue dare legem. Sed corpori corruptibili cum summa diligentia tribuunt. Dicunt enim magistris priis et religiosis se adortantibus ut consurgere ad meliora studeat. Nolite commonere et arguere nos. Namque si deus uelit saluabit nos sed nec tamen tacitum dicit. Cum egenus fuerit nolite parare cibum. nolite nobis uestimentum prebere. Deus enim si uult pascet et uestiet nos. Quia si scientiam quam prescientia dei non infert aliquam necessitatem. Nullus enim dampnatur nisi per opera mala. neque aliquis saluatur nisi per bona opera. Quia sicut in principio liberi arbitrii deus non compellit hominem ad bonum uel ad malum qui non uult coactum habere seruicium. sed uoluntarium. Ergo in uobis est sequi deum uel imitari dyabolum. Unde ecclesiasticus. Apposuit tibi deus aquam et ignem. ad quod uolueris porrige manum tuam. Et exponendo subiungit ante hominem. i. in arbitrio uoluntatis hominis. uita et mors. bonum et malum. quod placuerit ei. dabitur illi.

Hic posuit ablatiui casus pro genitiuis. Nam mundo corde. grandi cordis. sicut hominis.

Glosa — veri mia e. que alienas miserias facit suas qr eas p copassione;

Gregorius — Nichil validius qt dyia̅ solos qr benignitas mie r largitas caritatis p q omne pctm & declinat. & vincat.

sius nuqu excede inimicas su is reconciliatur. Isti tales illu
sores sunt pacis, no amatores.
pax illa bea e q i corde posita
e no i labiis. Vis cognosce qui
e ve pacificus. audi pphaz
dicentez. Cohibe linguam tua a
malo, & labia tua ne loquat
dolum .i. linguam tua malu s
mone no dicat. Sic ei igis
de modica scintilla, magnu
conflat incendiu. ita & smo ma
lus, de levi occassione mag
na suscitat inimicicia. Illi
labia dolu loquut qui pacez
portat i labijs & malicia m
fuat i corde. Si sanus es.
aut quid loqris cogita. aut
qd cogitas loqre. Diverte a ma
lo & fac bonu. no dixit. noli
accede ad malu. s recede a
malo. Ille aut iubet recede
qui accessit. Scies g misri
cors deus i cotinencia nrz.
qm si dixisset noli accedere
ad malu. aut pauci aut
nullus potat adiple. Na
pene os hoies pcti sumus.
ad malu. io sic dic. Bonu q
de fuat si no accedes ad ma
lu. Si aut ti ho natie car
nalis motibz excitatus ac
cessisti ad malu vl ppe ?side
ratioez divini timoris rece
de a malo. Cu accede ad
malu forsitan sm carnez
huane i firmitatis e. pma
nere aut i malo & exequi
malu no i firmitatis e. s

malignitatis. Inqre pace
et seqre ea. no dixit. si pax
te sequitur suscipe ea. s & si
te fugit seqre ea. Vt puta
si qd ?uentu e cu aliquo se
ceris lite. siquide ille te pus
i vitat ad pace. pxe te seqr.
cu gaudio suscipe ea. qd si
ille qui malus pmanet i ma
lo. pax abscondit ab oculis
tuis: tu qui filius pacis pul
sa ianua pacis. & hoc e i g
re pace. nec dicas. ille m
pus iniuria fecit. & pus me
debet rogare. Glosior es tu
si nocitus pace qseris qr si
noces. Quere g pace ut i vei
as pmiu pacis. Bti ei pa
cifici qm filij dei vocabunt.
Bti qui psecucioez paciunt.
pp iusticiaz. No dixit
bti qui a gentilibz psecucioez
paciunt. ne putes illu solu
btm qui psecucioez patit pp
ydola no colenda. io & qui
ab hereticis psecucioez patit.
pp veritatez no relinquedaz.
btus e. qr pp iusticia patit.
Gentiles ei xpm denegat.
heretici aut veritatez xpi. Qui
no veritate xpi denegat. ipz
denegat xpm. xpc ei veritas
e. & io heretici qui no pp
xpm psecucioez faciunt s pp
veritatez xpi. i pta facie xpi
videtur. Revera aut genti
les sunt. & no solu heretici.
s & si aliqs ex potentibz qui

Ad hunc qz possit i
duci alia nalia. Si
video cecu i bivio
bn scio. q si tendit p
viam q ducit ad fovea
cadet i illa. Si vero
p via recta p ceteo q
cuadet pcipicij rmaz
? natura itaqz visus
meus optatus ad casum
ceci. tantu ad dnacoz
hois peccoris p scia de
ex cepto. q e n posse
scie qr via tenebit
cecus. s deus p sciuit ab
et no tamq pfectus
q fcurus sit ho. q n
p sciuisset. p fco nune
cet tantu cecus ocidos
natopus luadiores
sunt sole. conspiciences
omes vias hois ?sic
pz;

Jo. Radius patie. q salus
aie. vn qda ? avantu
pacia pugt i evrms
armatosqz vivos vite
sepe solet hispidiutas. n.
.i. rigor discipline dei
debz i tipe bn fati & per
severatie. & sic duo legalia
do gra offerunt. ? matyria
vz & vessati. No esecuti
ves s mis di cu uxore loth
vet respectu ad delicias
fugiemas sodomorp ah
mai vastitas glaz vn dt
doctissimus orig. ois homo
& gta h? seu qui somnus.
spuma lanugo i fumus.
sola & mia & pacia comes
e defunctorum. aug. de
? h? q b? pat solo ? ?
ardor flame. oculo lacrime
tenebre exteriores fulcut
pena i extinguibil. vbi
nlla e homo sine q? tro. s
gemitus dolor a gratus.
vbi mors optat. s n dat.
vbi n honor senioris. n
regis. n dm sup ? ? i
No mr dilig fi? vl filia. n
fi? vl filia honore ? fert pri
& mri. vbi oe malu & ois
indignaco & fetor amaritu
? i gemi ? ? ?
? habitat ? ? g
timuerit ? ? efugere

uidetur esse Iam. Forsitan
xpi pro sua correctus fans ē
fuit inimicus et persecutus te fuit
~~inimicus~~ btūs es cū Iohē Ba
ptista neqȝ xpi gentilitatē.
neqȝ pro hesim interfectus est.
Sz quia corripuit herodē pro
adulterium eius. Sz et os xphe
nō agentibus regibȝ. Sz q̄
sius occisi sūt. nō pro genti
tate. Sz qr corripiebat eorū
pctā. Si aut qr a suis ipis
xpi ctēz dei aliqd patit nō
hȝ mcede. nec xphe habue
runt. Si aut verū ē qr xphe
martyres sūt. sine dubio et
pro ctēz dei aliqd patit. et si
a suis patit mercede hȝ. Quod
nō possūt sepa psonas pse
quētiū sz sola cam psequens:
ut tu nō aspicias qs te p
sequit: sz ut quid te psequit
Quid ḡ. sigs te psecutus fue
rit: nō pro ctēz dei sz pro re
puctatē. ut puta ut aufe
rret aliqd re tua. ille quidē
qui sine cā te psecutus ē.
reus ē: tu aut btūs nō es.
quia nō xpi iusticiā pse
cutus es sz pro ctēz puctatē.
Plane si volueris illud adi
plere qd dcm ē: qui te p
cusserit ad maxillā pbe ei
alterā: et qui vult auferre q̄
tua sūt noli vetare tūc
uē btūs es. quia et si admi
nō nō pro ctēz dei psecucōez
patiebaris. pcā tn aut

despexisti, aut iniuriā passus
es pro deū. Si aut restiteris
et cū pto et nō potueris. btī
tudīs pdidisti mercedē. Beati e
tis cū vos exprobrauerit hoīes.
Postqȝ locutus ē de persecucio
bus sustinendis: tanqȝ sic res
ponderet quis ad eū. Domine
quid si passi persecucōez fueri
mus pro te vel xpi iusticiaz
tuā. In opprobrium aut vene
rimus et in blasphemia hoīm
aliquorū. Beati nō solū cū pse
cucōez passi fueritis sz et cū vos
exprobrauerit hoīes. Quāmul
ti hoīes pro ctēz dei sūt nob
inimici. sz nō aptē nos pse
quūt. forsitan qr nō possūt. tn
claculenter ora blasphemat
nos et dicūt de nob q̄ sūt p
brosa. Beati citius cū vos exp
brauerit hoīes Et dixerit
oē malū aduersus vos menci
entes: pro me. Sicut enim verū e
qui calicez aque uob porrexit.
mercedē eius nō pdit. cōsequēt
qui vel vnius lenissimi verbi uo
bis iniuriā fecit: iniuria sua
vacua nō erit a mcede. Ut ḡ.
blasphematus sit btūs. duo
hȝ concurrere debet: ut et menda
cit blasphemet et pro deū blas
phemet. Aliogn si verū de
fuit: iā nō ē beatitudīs mcēs.
Aut puta sigs dixit de te
qd ē turpe mendacit sz nō
pro ctēz dei. sz pro aliqua pua
tā inimicitiā doles Ille

quidē peccauit: tu aūt mīae
de iusticie nō habes: si forte
cū possis te blasphemare nō
blasphemasti ꝑ iusticiā dī
aut cū possis te vendicare
nō vendicasti: et tūc b̄tus
es. et ea priuata fca ē tibi
cā dei. qd̄ si ꝑ quidē ceꝫ dī
blasphematus es: tu malū
qd̄ de te dr̄ recipēs. Iterū
nō es b̄tus: quia recip dāpn
ē de te et illa blasphemia
ꝑtinet tibi: nō ad mercedē
iusticie s; ad vindictā pcti. Jo
utrūq; posuit. et mencientes
ꝑ me. Gaudete qr̄ mcēs
vra multa ē i celo. Ponde
rate ꝯfusionē t̄renā cū glā
celesti. et videte si nō multo
leuiꝯ ē qd̄ patimi sr̄ t̄raꝫ
ꝙ̄ qd̄ expectatis i celo. s; for
te dicas. Quis pōt blasphe
matus medetur nō dicā gau
dere s; ul̄ magnanimit̄ fre.
quisq̄s vana glā nō delecta
tur. qui ei glaꝫ cōpensat i
celo. obpbria nō timet ꝑ
ris: nec cogitat quid loq̄t
hōīes ꝑ ipm s; quid iudi
cet deus de illo. Cui ei letat̄
de laude hōīm ꝯtristat̄. et ta
tu ꝯtristat̄ qntu letat̄. qui
aūt de laude hōīm nō extol
lit̄. nec de vituꝑacōe humilia
tur. vnuꝯ q̄sq; u̇ glaꝫ q̇rit.
illic timet ꝯfusioēꝫ. Cui
glaꝫ q̇rit i t̄ris. ꝯfusionē
timet i t̄ris. qui aūt glaꝫ

nō q̇rit ī t̄rīs sꝫ apud deū.
cōfusionē nō timet ī t̄rīs sꝫ
dei. Si miles piculū belli
sustinet dū sꝑat victorie ꝑ
daꝫ. q̇ntomagis vos obpbria
mūdi nō debetis timere q̇
regni celestis pmiu expecta
Vos estis sal t̄re. Ecce.
re. Quasi interrogatiue.
aplis ad quos sit quā
ista locutꝯ: utrū gnalit̄ ad
ꝑplm: aut ad ipos. volens
ostēdē qm̄ ad ipos ꝑprie h̄
loq̄batur addit. Vos estis sal
t̄re. Hoc qd̄ dic. vos estis
sal t̄re: ad illud respicit qd̄
supiꝯ dixit. qr̄ doctor ecclīe
utilitatꝫ debꝫ ēē ornatꝯ. De
bet ēē paup. ut auaritiaꝫ
libā voce castiget. Debꝫ ēē
suspirans sep̄ et lugens si nō
sua ul̄ aliena delicta: ut
cōfūdat eos qui nec peccatē
dubitāt plus q̄ peccet. nec
postq̄ peccauerit cessant.
qr̄ peccauert Jdo suspiret
et plangat. Vt ꝑ hoc ostēdat.
qr̄ grauis et pciosus ē iste
mūdꝯ fidelibꝫ. Debꝫ esuriēs
remissibꝫ et
et siciens ēē iusticiaꝫ. ut pi
gros ꝯ bona opa ul̄ leuio
nes fidei alit̄ incrępatōis
flagello vexet et clarare
mag̃ exemplo suo q̄ voce:
debꝫ ēē mansuetus ut mag̃
i dulcedo q̄ iudiciūd regit
ecclīaꝫ: ut mag̃ amet̄ q̄
timeat. Debꝫ ēē misericors

Jn veteri testā° nullū sac̄ficiū
do offerebat̄. Quod nō sale cō
diret̄. qr̄ vꝫ nullꝯ p̄r sap̄iam
laudabile sacrificiū offerre deo.
absq; sapore celestis sapīe
vn̄ paulꝯ dr̄. Sermo vr̄ i gr̄a
di sale sit ꝯdit̄ Jn lib̄ q̄ᵒ
regū legit̄. qr̄ aq̄ iericho eī
ecnt amare et steriles. rogatꝯ
elyseus ut eas sanaret.
iussit vas sibi afferri. et
misit i illud sal et picit
ad exitū aq̄
et sanate st̄ aq̄. Jn hoc
loco ꝑ sal i tellig̃ x̄ dūitas.
ꝑ vas vō eiꝯ humanitas. Sal
missum i vas fuit. cū dūm
caro fcm̄ ē x̄c ꝑpt̄ vas ad
exitus aq̄ꝫ piectū ē sanc
te st̄ aq̄. qr̄ ꝑpt̄ x̄c sue
passiōis misiꝫ ꝑcessit.
sanate st̄ gētes et pri
uate amaritudine oīꝫ
ydoloꝝ et erroꝝ suoꝝ

Debꝫ ēē celibatu
decorat̄ . et saltem
ꝯtinēcia rutilus.
nā ꝯtinēcia diuina
pedisseq̄ ē v̄ginitatis
Debꝫ ēē humilitate
fulgidus et patīa
nitidus

Sicut q̄t sal cōdunit.
i quo salicet. Jdē
si vos q̄s ad hoc mūd
elegi et segregaui
ut sal i sapiā terre
sitis. euanueritis.
aly n̄ erit. ꝑ quos
mūdꝯ celestis sapīe
ꝯdimētū ꝑcipiat.

Sicut noie panis absq3 q nullus cibus sapit omnis esca accipit. sic noie sal' omne sacrificium sacerdotale et ois sapia d'signat eo q si sal euanuit in quo salietur. Et sic dicet si vos ipi p'os quandam condidi sr fideles metu temporalium persecucionum regna celorum amisitis. in quo salietur. i. q erit de hoibus tue simplicitatis et virtutis q4 error per vos congeq'u e. et mentis ccitas a uos auferenda et repellenda. Nec g° timuerantibus perhenna retribucio et vita sempiterna gloria eciam a p'cosam morte. q alys predicatum estis q'fectam carnis terrene

Vos estis lux mundi. Iuxta euangelice lectionis exordio ostendit totus doctores bonos et perfectos. lucem esse sicut etiam i. generaliter congregacionis christiane per orbis totum claruit diffusae. tum q per eos illuminant cord credencium. illorum q tenebris ignorancie vel eciam mortalium criminum pestifera calliditate et diabolica suggestione oppressi. lumen etiam veritatis. i. dominum ihesum christum conditorem et rectorem suum. per eorum dogmata sacra et predicacionibus sancte promiciona agnoscere bonis et pietatis plenis operibus
et imitari primi +
sicut quasi in mundo huic cunctisque mortalibus lux factus e petrus. cum dno diceret. tu es xps filius dei viui. ~ recapto et gemino, in gemino et regemino hoc ad ubem tuum. et ad gloriam sanctorum apostolorum sectis huius in factorum
~
ma
indicium item dixe andeo humiliter esse illos esse, tum quia tum illorum fide tantam no fictam. sed sancta opibus

Alijs, sibi aut austerus: ut sibi quidem grauiter pondus iusticiae ponat. Alijs aut leue. Debet esse mundo cede: ut non solum non se misceat eis negocia secularia. Sed nec cogitet de mundo. Hic est oculus quanto mundior fuit logior uidet. Sic et ecia quanto logior fuit a solicitudine mundiali. tanto deo proximior e. cuius aut cordis oculus mundum aspicit: illius mens non pt deum uide. Debet esse pacificus: ut tota ecclia eius qui una sit ecia sibi aut concordia non, nec orationes illorum exaudit nec oblacionem suscipit. quia nec deus e ubi discordia dnatur. Debet esse et paratus ad passionem non uana desideria martirij hns. Sed constanciam fidei martiribus dignam. Nam quantum ad sapientes: et miles non ille paratus dr ad bellum qui concupiscat exire. Sed qui paratus e exire. Si ergo his omnibus uirtutibus fuit ornatus. tunc e quasi optimum sal. et totus populus de illo gaudet. magis cum uidendo quam audiendo. Nam ~~past~~ doctrina e uide bonum. Sicut aut audire. Vos estis lux mundi. Cum considerauimus quod operis e salis sed quod aut lucis. Admonet nos ut consideramus ob quam causam apostoli sali sunt comparati. obquam aut luci. Salis opus e. rem in eo statu in quo inuenit ea tenere: ut ad deterius ea mutari non sinat. Ad melius aut perducere non pt. ut puta tenet carnem ne putrescat. putridam aute non pt tenere in corrupta. Lucis aut opus e ipsas soluere tenebras et eas qui in tenebris fuerant illuminare. Sic et apostoli ceterique doctores. Sal quidem sunt populi xani in cognoscentis deum seruantes eum in ipsa cognicione dei et sanctitate. i. et re cultae que in ubis causis qui uoluntati subiecta e. Lux aut sunt gentium perducentes eas ad fidem lumen vel ceterorum qui forte in ecclia ceciderunt in tenebris peccatorum. Sic bona quesitio sacerdotis sine uerbo, tenet quidem sanctos in sanctitate per suum exemplum. Adducere aut ignorantem ad ~~fidem~~ ueritatis salutem non pt. Sic ubum adducere ignorantem ad salutem uitatis et sine conuersacione pt. tenere aut in fide vel sanctitate absque bona conuersacione non pt. magis aut scandalizat. sicut in sequentibus ostendemus. Ergo propter bonam conuersacionem suam sacerdotes sunt sal. propter bonam conuersacionem sacerdotum conditura populi e. Propter aut ubum doctrine lux. quoniam ubum ignorantium lumen e. prius aut uocauit eos sal postea lux. aut quia prius loci e seruare quos hes. Sic aut non acquire quos non hes. aut quia prius e benivole. Sic aut bene doce. Nam per bonam conuersacionem ascendit sine dubio ad sanctitatem perfectam aut nescio si ad bona

gustatorem omnino uenit. prophe
sicientes quidem sine timore dei
multos uiderunt. timentes autem
deum sine scientia uiderunt nullum. Et
quia propter uideos. priores dicti sunt
sal. non adducentes eos ad sanctam
dei: sed conducentes eos in ipsa sancta.
lux autem propter pretes in hoc loco
uocantur. sed et comparatione gestarum
introductas addit et dicit. Non
potest ciuitas abscondi posita super
montem. Ciuitas enim ipsa noluit
esse uelata. immo ipse quod portat
eam facit eam omnibus manifestam.
sic apostoli et sacerdotes qui funda
ti sunt in christo monte excelso non
possunt esse absconditi et si nolue
runt se abscondere ipse christus mani
festat eos. qui baiulat eos.
Que est hec ciuitas ecclesia scilicet
de qua dicit propheta. Gloriosa dicta
sunt de te ciuitas dei. Ciues
autem eius sunt omnes fideles de quibus
ait apostolus. Vos estis ciues sanctorum
et domestici dei. Turres il
lius sunt prophete. de quibus dicit. Fiat
pax in uirtute tua et habundan
tia in turribus tuis. sicut enim de tur
ribus iacula contra hostes iactantur.
sic prophetarum libris contra uanas
gentilium fabulas et contra insanas
hereticorum disputationes salutaria
iustitatis promunt exempla. Porte
autem eius sunt apostoli de quibus dictum
est. Diligit dominus portas syon.
quia per illos totus populus intrat ad
fidem. muri autem illius sunt sacer
dotes ceterique doctores. de quibus
dicit propheta ad hanc ierusalem ciuita

tem. et alienigene edificabunt
muros tuos. quia ex gentibus
uocati facti sunt sacerdotes et gu
bernatores ecclesie. Sic enim muri
omnem impetum gentilium et here
ticorum sustinuerunt. qui tamen contra
tales quibusdam sic assiduis
predicationibus ferunt clerici. id est mu
ri ecclesie. et sic mortiferas
sagittas. sic in sana uiua per
iuste confessionis corpore de ipsa cre
dis pharetra procedunt. Doc
tores quasi lapides uiui sustinuit
et fidei uirtute constringit. Hec ergo
ciuitas posita est super montem. id est
apostoli prophete. ceterique doctores edi
ficati in christo. Mons enim christus est.
de quo ait daniel. Ecce lapis
excisus est sine manibus. et factus
est mons magnus et occupauit
totam terram. nunc parabolam quam per
corem uult ostendere. quia ipse christus
sanctos suos manifestat. et non
sinit eos esse absconditos. id est
Quia neque qui accendunt lucer
nam. non accendunt eam ut ponant
sub modio sed super candelabrum.
ut luceat omnibus qui in domo sunt.
Qui sunt accensores lucerne pater
et filius. que illa lucerna. Verbum
diuinum. de quo dicit. lucerna pedi
bus meis uerbum tuum. ut luceat.
id est appareat. et illuminet omnes qui sunt
uel in domo ecclesie. uel in domo
omnium mundorum. quod est candela
brum. ecclesia que baiulat uerbum
uite. Consequenter dicit et paulus.
Inter quos lucetis sicut lumina
ria in seculo. uerbum uite continentes

uitam et soliditatem quamquam
wlgares agnoscunt.
ipsi quoque uidi et agrestes
hilarius et in trepide
exempla eorum bona
forti animo sectantur
Sicut autem ciuitas super
monte posita non potest
abscondi in tuerentium ab
scondi. ita in excelso
uirtutum monte doctores
sancti positi. ubi omnes
eorum conuersationes omnibus
nationibus prefatis uel
et in prefatis doctis et
in doctis innotescit.
consistere ergo est ut qui in
eminentiori loco pre
sident. exempla
sanctitatis et iustitie
nominatim palam omnibus
demonstret. ut uel
opera que fecerit in mani
festo de bona mente
in tectione faciat. quia
si preposita est in tecto quod
perdidit per sextum primum
de operibus que sequuntur. sicut
testatur dominus dicens. Et si oculus
tuus id est in tecto nequam
fuerit. totum corpus tuum. id est
opera tua tenebrosum erit.
Locus ergo pastoris locum in
ecclesia obtinens. quis in
regione debeat esse diliger
consideret. Sit itaque tota de
humilitate conuersatione sublimis.
corpore celebs. sermonum modestus
et patiens. Semper uirtute
caritatis descendat ad
proximum dignitate sanctitatis
ascendat ad deum. Orando
et ad proximum caritate de
scendere. in principalibus
cunctis exemplum uite
melioris ostendat. in uerbo
scilicet et doctrina in exemplo
in conuersatione rectis studiis
uirtutibus deditus prout
affectum et auxilium
in quantum potest omnibus exhibe
at sicut apostolum omnibus omnia
fiat. ut omnes christo domino
lucrifaciat.

Consequenter et dis eccastiacis uir
bus uerbu dei. Sed candelabrum.
modij aut sut hoies mudiales
uacui a deo et ab oibus q sut dei.
dicat aut modij. qui sic mo
dij desup quidem uacui st. de
subtus aut plei. sic os mu
diales et carnis amatores i
spualibus quidem et diuinis que
supiora ee recte dicat. uacui
sut et insensati. Inferioribus aut.
i. in mudialibus et terrenis exa
ligtenus plei uidet et sapien
tes. Nam sicut in modio si uolue
ris aliquid ponere. necce e ut
cadat deorsu ad fudu eius et
tenebrosa. sic hoi mudiali et
carnali et uacuo. si dixeris ali
quid qd e dei. no illud tenet
in supiori pte metis sui aut
cordis. nec portat illud in corde.
sed confestim cadet de mete eius.
et cadit deorsu in terrena et tene
brosa. ut nec sibi psit nec
alijs. Si aut et aliqua cepta
aio facta fuit p uerbu. statim re
uersat terram et aspiciens terram
qi modius uerbu dei. ipse te
net absconditu. Reuersus est
ei et aspiciens terra. et absco
dens uerbu sub se. qndo p aliquam
causam terrena no e ausus pala
ploqui fidei ueritate. aut in mu
dicas carnales timens. aut
morte aut dapna. aut cetera
q obstruunt carnales hoies.
ut uerbu qd crediderunt libe
no audeant pfiteri. Nunc taces
qm ille e laudabilis doctor
qui facit qd docet. aud. et d.

Sic luceat lux ura cora hoi
bus ut uideant opa ura ~~co~~
~~ra hoib~~ bona et magnificent
patre urm qui in celis e. Id
est sic illuminate doctes. no
ut uba ura tantumodo audi
ant hoies sed ut opa ura ui
deat ut quos illuminauitis
p uerbu qi luce gdiatis p exe
plu operu uror qi sales.
qm qui docet et facit uere ille
docet et facit ue ille docet.
qui aut no facit qd docet.
no aliu docet sed seipm gdep
nat. et melius e facere et no do
ce. qr doce et no facere. qm q
facit et si tacueit aliqs cor
rigit suo exeplo. Qui aute
docet et no facit. no solu
neminem corrigit sed ad huc
multos scandalizat. quis ei
no moueat ad peccandum cu ui
deat doctores pietatis pecca
tes. ergo p illos doctores q
docet et faciunt magnificat ds.
p eos qui docet et no faciunt
blasphemat. ut puta si bn
doceat sacerdotes et melius ui
uat. uidentes gentiles dicut.
Benedictus deus qui tales ht
seruos. Vere ei corpus deus ue
rus deus e. Nisi ei ipe esset
iustus. nunqm populum suum ad ius
ticiam sic teneret. sic discipli
plina dni ex moribus factis
demostratur. no sic uri phy
losophi qui magna loquit.
et nec modica faciunt. si ei
bn docerent et male gerent

videtes dicit Qualis est deus co
rum qui talia agunt. numquam sustinet
net eos talia ~~facere~~ facientes.
si consentiret operibus eorum. Preterea
nisi sicut illi extiterunt ydola
colentes omnem iusticiam subuerterunt
uerterunt. isti autem gloriosos loqui
sermones et ignominiosa opera
fecerunt. Vides quomodo deus propter malos
los christianos blasphematur. sicut
et dominus bona opinione habere
qui malam familiam habet. Vnde
dictum est ad romanos ij. Nomen enim
dei per vos blasphematur inter
gentes. Nolite putare quod veni
soluere legem ~~aut prophetas~~. Propter
duas causas dicit non venisse sol
vere legem sed ut adimpleret.
Primum ut discipulos suos quos
omnibus bonis operibus adornatos
esse debere superius docuerat. huius
similis ad suum prouocaret exemplum
ut quemadmodum ipse omnes leges
implebat sic et illi omnia etiam mi
nima legis festinarent imple
re. Deinde quia futurum fuerat
ut calumpniaretur eum iudei
in sabbatis operatorem et leprosum
tangentem quasi soluere legem.
ideo prius quam in errat in calumpni
am calumpniatoribus satisfa
cit dicens Nolite putare quod
veni soluere legem sed adimplere.
Lex et prophete duo sunt agunt et
de christo prophetant et legem viuen
di constituunt. que utraque christus imple
uit. De se quidem sic. quia na
tus est et vocatus emanuel.
qui circumcisus est et oblatum est
pro illo sacrificium duo turtures
aut duo columbini qui in egyp
tum fugit. qui in nazareth co
nuersatus est. qui cum asino in tem
plum ingressus est. qui a pueris
laudatus est. qui crucifixus est
inter iniquos. qui felle et aceto
potatus est. qui in manibus pa
tris sui spiritum commendauit.
qui vestimenta sua diuidenda
reliquit. qui descendit ad infe
ra. et visitauit ibi dormien
tes. sapientia dicente. qui de
scendit in strepitu. qui sedet
ad dexteram patris. qui adhuc
venturus est vocans terram. a solis
ortu usque ad occasum. qui se
derit in valle iosaphat et
iudicauit omnes gentes. ad
implet prophetias. quod nisi sic facta
fuissent mendaces erant prophete.
Nunc autem omnes impleti sunt.
et adhuc implebuntur. cum stelle
ceciderint. cum sol obtenebra
tus fuerit. cum luna sangui
neo colore mutata fuerit.
cum celum plicatum fuerit quasi liber.
Secundum autem modum viuen
di. legem implevit duobus
modis. Primum exteriores
quidem legis figuras soluens.
interiores autem eius veritates
adimplens. Vt puta in lege
precepit. omne opus seruile
in sabbato quisque facere non de
beret. Predicit quod quod fit omni carne
figurale est. quod nec de

ı sabbato cessat ab ope. spũa
lis aut secundũ euangelij ueritate
opus seruile pccm ē. q̄m oīs
qui facit pccm. seruus ē pcci.
Omne aut opus bonũ nō ē
seruile. s; liberale. & ııe sit li
cet uideat ı̄pm opus sba
stãc corpale. Vides g° qr xp̄c
sabbis opãs adıpleuit le
ge. nō soluit. nō conculcauit.
Ite ı lege fiat sc̄ptũ. lepm
tãge nō oportere. hoc figura
tu ē. lep̄ ei ı illr pccm. xp̄c
aut tãges lepra. nō soluit
lege. s; adıpleuit. Cõsidera
eni lepsu. iusticia opatq ē
nō pccm. ac p hoc iusticia
tetig nō pccm. q̄ ē ue lep.
Ita ille qui pccm nō fecit
nec dolus ı̄uētus ē ı ore eig.
Ctū ē. qr nūq̄ tetigit lepra
.ı. pccm cõsēcio g° dicit. donec
trãseat celũ & terra. iota v
nu aut unus apex nō pt'i
bit alege donec oīa fiant.
Amen dico uob donec trã
seat celũ & tra. iota unũ l'
unũ apex nō trãsibit alege
donec oīa fiat. Cum oīa q
ab inicio mundi usq; adfine
erãt futura. corpa misteria
sut pphata ı lege. ut ne ui
deatur aliquid eorũ. que si
unt. deus nō antea cogno
uisse ppea dicit nō prt si
ut trãseat celũ ul tra do
nec oīa q ı lege pphata sut

rebus ipis fuerit adıpleta.
Ingemus hō si ul ı ıūli me
dacio ı uētus fuit erubescat.
et quomo deus qd pmisit
ı lege nō faciat. aut aliter
faciat. Vir sapiens qd dixit
uerbu suu nō relinquit ı ua
cuu. Et quo uba diuina si
ne exitu uacua potuerunt
remanere. Deus hoīez pu
nit. si qd docet aliu ipe nō
fecit. Quo xp̄c qd locutus
ē ı pphis nō adıpleuit ı
ope. Deinde ı pleuit lege ı
minimis istis. Siqs soluit
unu demadatis istis mini
mis & docuerit sic hoīes.
minim9 uocabit ı regno celo
ru. Set pmu uideamus q sut
minima ista mādata. et
alij quidē alit ı pretati sut.
alij aut alit. puto aut ipe
dns manifeste ostēdit q sut.
dicēs demostratorie. Siqs
soluit unu demadatis is
tis minimis. s. que modo
dicturus su. nā talis ē mos
loquēdi ı scripturis q p eūdē mo
dicat dicturi sut. qi ia dicta
demostrat. sic ē ibi. audi
te s; ob gtis. Que hec nisi
q ı preceptibz oraculis erat
dicturus cõmēdata ı legē moysi
ı actu specialia sut. Nō occi
des. nō adulterabis. & io ı
remunderũ modica. ı pec
cato aut magna. Mādata
aut xp̄i .ı. neq; irascaris.
neq; cõcupiscas. ı ipo actu

diffiālia sūt. & idō ī remu
neracōne magna. ī peccato
aūt minima. Quos abstinē
ab homicidio aut adulterio faci
le ē. Ipsa eī omīs magnitudo
voluntatē faciendi repellit. &
idō nō hʒ laudē qui abstinet
se ab illis. quia nō ē labor
abstinē ab eis. Ita vē ma
lū spto īuius ēmē ē. facto
leuis ad nō faciēdū. et g'
uius facit peccm si fuīt fac
tū. No ita diffiāle ē ī ac
tu. qz du leuis aliqua puta
tur. nō facile obsuat. ya
multis. Et mltū laboriosū
ē posse nō irasci. qz naliṫ
ī hoibʒ iracūdia ē plāta
ta. & idō ī remuneracōe ma
gna sūt. qz diffiāle ē & la
boriosū abstinē ab eis. pec
cata. & si irat̄ fuīt hō aut
concupierit. ē quidē peccm. qz
malū ē. nō tn̄ ḡue qz dif
ficile ē abstinē ab eis. Er
go minima mādata ista
dicit mādata xpi. nō iras
caris nō concupiscas q ī ob
suando quidē mag sūt. ī pec
cato aut minima videnť
sp̄tu ad hoīes negligentes
Ergo ille qui leuia pcca cō
mittit. minimus sūt ī regno
dei. i. qui iratus fuīt & irat̄
grāde peccatū nō fecit. A
pena quidē securus ē. nō tn̄
ē ī glā. qz & si nichil tale
committit. tn̄ quia secutus ē
irā suā et nō illā repssit.

ī corde suo peccauit. Vn̄ iu
bet nos pphā. si irati fueri
mus. ut compuncti ī cordibz
nris iracūdiā repmamus.
Sicut ḡm si pracundiā ul
leuit peccauerimus. peccatores
sumus. Iste qui concupiscit & si
nō fecit peccauit. qz. qz ul
ōio voluit. qui g° doctor ē
si ab oībz abstinuerit. ma
gnus ē. Si aut ul leuia h
peccauit. nichil illi pderit.
dignitas sacerdotalis ei. pre
ter ab ecclesia ppria excludendo.
fit. Vn̄ eos qui nec ī pena
sūt. qz nō fecerunt ḡue p
ccatū nō tn̄ sūt ī glā. qz
pcca rugā aut maculā suī
ceperunt. Vn̄ & sēdz. Nisi ha
bundauerit iustitia vra plusq̄
scribarum & phariseorum. nō ī
bitis ī regnū celorum. Scribarum
iustitiae sūt mādata moysi.
Impleciones aut mādatorum
illorum. sūt mādata xpi. h
ē q dicit. Nisi qui sup legis
mādata cād h q apd illos
minima erant ī pleuit. nō
ī trat ī reg° celorum. Cum illa
sic diximus de pena quidē li
berat. nō aut ī troducit ī
regnū. Hec aut & de pena
liberant. & ī regnū ī ducunt.
Cu sit aut idē ipm soluere
minima h mādata & nō
custodire. q° sup quidē dis
soluere dicit. qui solutio
nū de minimis istis. minimus
vocabitur ī reg° dei. Offeres

Omẽ x

Scribe erant cancellarij
qui legis libros ppto
rudi exponebant.
Phar. vō erant religiosi
ab aliorum cohitacōe
diuisi sicut nunc tpibʒ
sunt monachi & certi hoim
vi religiosi. Isti phar.
preceptis legalibus
traditiones suas addebant.
Quorum iustitia erat
nutrimentum tm̄ ī n̄ animū
ab illicitis cohibē.
Credebant namq peccm
ee solu° ī opacōe &
nō ī cogitatōe cōplex
nullam penā ī ponebant
ppria cogitata hʒ insta
ūt dz habundancior ee.
vt vz abstinead n̄ solu
a malis opibus. sed
etiā a malis cogi
tacōibus et desiderijs

Aug[ustinus] d[icit] a s[anct]i[s] q[uod] gr[avi]a homicidii q[ua]ri pari pena plectunt[ur]. In p[re]fecto fraterna detractio ⁊ odium. Detractio eni[m] grande homicidium e[st] q[uia] cu[m] aufert in bona fama aufert e[t] vita. Immo d[icitu]r. n. lex. Detractori aut lingua capuletur aut caput amputetur.

aut et si minimu[m] ee tu[n]c i reg[no] ee. Hic aut de no[n] fuate dicit. Nisi habundauit iusticia v[est]ra plus q[ua]m scribar[um] no[n] i[n]trobit[is] i regnu[m] celor[um]. qui e[nim] no[n] i[n]tra bit i reg[nu]m celor[um]. ext[ra] regnu[m] erit. Et vide q[uod] minimu[m] esse i regno. id ip[su]m no[n] e[st] et no[n] i[n] tre i regnu[m]. Esse e[nim] aliq[ui]d i re gno. no[n] e[st] regnare cu[m] xpo s[ed] ee ta[men] i p[o]p[u]lo xpi. tale[m] q[ui]d si dicat. qui soluit et docuit sic. mi[n]i[m]us u[er]o q[ui]de[m] erit. tu[m] mini mus t[ame]n. qui aut i[n]trat i regnu[m]. fit p[r]inceps reg[ni] cu[m] x[pist]o. sic et alibi de bono s[er]uo. i[n]tra i gaudiu[m] d[omi]ni tui. i. ut simul gaudeas cu[m] d[omi]no tuo. Collegit[ur] et iste qui no[n] i[n]trat i regnu[m] celor[um]. gl[ori]am q[ui]de[m] reg[ni] celo ru[m] no[n] h[ab]ebit cu[m] xpo. Erit ta[men] i regno celor[um]. Aut ita i[n]tellig[itu]r offendere et docere q[uod] sit minima illa quor[um] solone p[re]dictor[um] ee p[er]diceat. Scitis q[uia] dict[um] e[st] antiq[ui]s. No[n] occides. Ego aut[em] dico vob[is] q[uia] o[mn]is q[ui] irascit[ur] f[rat]ri suo fuit sine ca[usa]. reus erit iudicio. Hec i[m]plecio legis s[ecundu]m modu[m] inuenc[i]o[n]i[s] p[re]d[ic]ta e[st]. Saluator e[nim] h[ic] xp[istu]s et docens i[m]pleuit lege[m] no[n] sol uit. Illo e[nim] xpi mandatu[m] est p[re]t[er]itu[m] legi. s[ed] ta[m]q[ua]m lex. o[mn]ia dictu[m] xpi tenet i se lege[m] i[n] clusa[m]. lex aut[em] no[n] tenet x[pist]i mandatu[m]. Ergo q[ui] i[m]plet x[pist]i ma[n]data: tacite i eis i[m]plet et legis precepta. Ita qui no[n] irascit[ur];

multo mag[is] no[n] occidit. qui aut i[m]plet leg[is] mandatu[m]: no[n] o[mn]io i[m]plet et xpi. Frequent[er] e[nim] ho[mo] q[ui]de[m] no[n] occidit p[ro]p[ter] timore[m] iudicii ta[men] irascitur. Vides g[ra]o q[uia] lex i[m]pleta e[st] p[er] gr[ati]am no[n] sublata. De[in]de sine ma[n]da tis h[u]i[us] xpi: nec possit stare leg[is] mandata. Ita si co[n]cedit[ur] licenc[ia] irascendi: datur et ca[usa] homicidii faciendi. Ex ira e[nim] homi cidiu[m] g[e]n[er]at[ur]. Tolle aut[em] ira[m]. ⁊ homicidiu[m] no[n] fit. Et o[mn]is e[nim] qui irascit[ur] sine ca[usa]. q[ua]ntu[m] ad uolu[n]tate[m] sua[m] homicidiu[m] facit. ⁊ si no[n] facit p[ro]p[ter] metu[m]. Ideo dolor q[ui]de[m] no[n] est talis q[ue]madmod[um] si f[a]c[tu]m fuiss[et]. peccatu[m] ta[men] ta le e[st] i[n]t[er]fectio. Ideo iacobus i sua canonica dicit. Qui odit f[rat]rem suu[m] sine ca[usa] homicida e[st]. Vnde s[er]uat[ur] xpi. voles oste[n]dere: q[uia] ip[s]e e[st] deus qui ali q[ua]ndo locutus e[st] i lege et nu[n]c ma[n]dat i gr[ati]a. illud mandatu[m] q[uo]d ta[men] o[mn]ia mandata ~~i[n] g[rati]a illud mandatu[m]~~ posuit i lege. Illud ip[su]m mandatu[m] posuit et nu[n]c i p[r]incipio mandator[um] suor[um]. In p[r]imis sc[ri]ptu[m] e[st] i le ge. no[n] occides. ideo et hic ita ab homicidio cepit. ut p[ro]bat[ur] dict[or] mandator[um] ip[s]e et uerit dictator fuisse legis et gr[ati]e. Qui irascit[ur] f[rat]ri suo sine ca[usa]. reus erit iudicio. Ergo q[ui] cu[m] ca[usa] irascit[ur]: no[n] erit reus. na[m] si ira no[n] fuit nec doct[ri]na p[ro]ficit. nec iudicia sta[n]t.

Audistis fr[atr]es k[arissi]mi sigillu[m] caritatis. au distis vtiq[ue] sig[nu]m supi[er]i amoris dicte caritate q[ue] n[on] fallit. n[on] fallitur. Hec ⁊ mandatum meu[m] ut diligatis i[n]uice[m] etc. q[uia] angla[?] ioh[ann]es i sua canonica sedet corroborat ap[er]t[e] ⁊ caritate q[ui] d[icit] ... ap[er]t[e] de[us] p[er] filium suu[m] ... ... reconciliator ... ... [illegible] ... filii dei ... ... non q[ui]de[m] hostias pecudu[m] s[ed] se ip[su]m offerendo deo patri. s[ed] n[on] putet ... ... dei manu ... ... [illegible] ... negligencia ... ... ista caritas. s[ed] languor ... caritas ... ad emendandu[m] ... si boni mores delectent. si ... lima correctio[n]is abradant. ... diligi ... ... dilectione ⁊ ... caritate ... ... manifestus. ... visibiliter appareres ... ... sathane ... ... sedere ... ... diligendi ... illud eua[n]gelium ... filii ...

Ois ctus melancolie subiectus e. qr irati melancolici et melancolia n e n ad ira provocat q q oio fcitudo sunt distrecte tamis a melancolici no tn ira. sed vitio sibi davante et tali passione

nec crimina compescat. Justa
est ira. mater e disciplinae. Ita
q non solu non peccat qui cu
causa irascit. sed est. n iratus fue
rit peccat. Quia patientia ir
rationabilis seminat vitia. ne
gligentia nutrit. et non solu ma
los sed et bonos invitat ad malu
qr malus quide cuius correctus
fuit non emendat. Bonus aut
cu correctus fuit perit. qr et cor
pore magis prevalet malu qz
bonum. Iracundia q cu causa e. non
e iracundie sed iudicii. Iracun
dia eni proprie intelligitur commotio
passionis. qui aut cu causa iras
cuntur ira illorum ira non ex passione
e sed ex causa. ideo iudicari dicit.
non irasci. Puto aut non de iracun
dia carnis loquitur xpc sed de
spiritu. nec ad carnem loquitur sed
ad animas sic et in preceptis osten
demus. Scit eni dns. qr et si ma
daret carni. caro eni non ob
audit. nec ei e possibile ut
caro non conturbet. qr sapientia
carnis inimica e in deum. legi
eni dei non e subdita. nec eni po
dicere iob. homo natus de muliere
plenus iracundia. quando g homo
irascit et non vult facere quod ira
compellit. caro eius irata e. ani
mus aut eius iratus non est.
Ergo multi sut quorum caro
irascit. aia aut non irascit.
Ita multi sut quorum caro non
irascit. aia aut corrupta irascit.
i. qui videt peccatores et tacet

et occulte cogitat malu et sibi
requirit opportunitatem nocendi.
Siquis dixerit fri suo sine causa ra
cha. reus erit concilio. Item est.
ut sit unus ex concilio qui ad
lesionem xpi fuerit. sic apli et ca
nonibus suis assistant. Siquis
autem dixerit fatue reus erit ge
henne. Racha. q dr hebraice
ce fatue. cuius sensum sensit
ubi. unu e dicere fatue et ra
cha. nam qui vanus e ille fa
tuus e. et qui fatuus e ille si
ne dubio vanus e. et ne usque
ubi una videt iniuria. nam sic
et digna res e illi dicere fatue
qui hz in se sapientiam spiritualem
et agnoscit dei patris et xpi. sic
et digna res e dicere hominem va
num qui hz in se spiritum scm. Nam
nemo dr vanus qui hz spiritum
scm. et nemo fatuus qui xpm
cognoscit. Et qr illud quidem
dubiu i. racha. ht pena gehen.
hoc aut gehenne. Nam si unu
peccatum e. una dz esse et pena
amborum. sed quum addidimus
posuimus. Dicitur hunc sed ubi. et
sit quantum adsensum similia sunt.
Racha aut vulgare erat
dubiu apud iudeos. quod non exi
ra neque exodio sed ex aliquo
motu vanio dicebat magis
causa fiducie qz iracundie. Ma
iorisque prudentia ht in consuetu
dine aliquod expletivum dubiu
quod non typice causa sed familiari
tatis gratia dicere solet ad eos
quorum fiduciam hunt. ut puta

Sto occides hoc est
q te. i. me. qr et
si non occidis gladio
tn occ ergo. multos
... [illegible]
Origenes ubi vehemens
ira ... [illegible]

Publicorum. Justicia
custodit in nocentis
... [illegible]

Racha vel racha que
e ebreo eloquio vox
interiectionis e q quoddam
animu irascentis
ondit. sz n drum
plenu vbu iracundie
exprimit ... [illegible]
ira reprehendit sine
voce ... [illegible]
ira cum voce ...
non dum pleno vbo
formata ... ex
tremum et cum dr
fatue / ira redagim

q cu excessu vocis explet ... perfectione sermonis. Et non q in irat philosophis vere esse iudicio. In voce a ire q e racha. rem philosophis ... In verbo vero vocis q e fatue. rem gehenne ignis ... gra. dus cum culpe. crevit ordo sententie. qr in

iudicio ad hunc ca distinguit utz sit digna puniri an non. In concilio a ia cause sententia diffinit. utz sine debeat ligari et multari. sine absolvi et dimitti. In gehenna vo ignis ca q concilio egredit sententia explet et plectitur ... Ca g de quatuor reatu sub tali examine gressus enumerat. ira sine voce iudicio. ira in voce consilio. ira cu voce et sermone. gehenne ignibus mancipatur

petenus susceptor suo, aut dives
pauperi, aut urbanus rusticus con
temnens personam eius. magis quam in
iniurias. Sed forte dicas. si ve
ritatem dice non dr. quia peccatum est
quia contemptionis causa et non edifi
cationis. Ita et si persona illius
tibi contemptibilis videbatur. tu
dignitas ymaginitatis illius con
temptibilis non erat. et si illum
aspicere non debebas. ymaginem qui
deo est aspicere debuisti. De
inde et alia ratione peccatum est.
quia et si ille aliquid verum
audire merebatur. te tamen dice
verum aliquid non oportebat.
cui sit scriptum. Amen dico vobis
pro omni verbo ocioso quod locuti fueritis
dabitis rationem. quicquid non est
bonum malum est dicit apostolus Omnis
sermo malus ex ore vestro non pro
cedat. Et non dixit. si nec bonum
tantummodo. sed si nec bonus ad edi
ficationem fidei. Si ergo nec bo
num verbum sine causa dicere debemus.
id est pro causa edificationis. ne quod
bonum verbum dum sine causa dicitur
invenitur esse ociosum et fiat ma
lum. quanto magis illud verbum dicere
non debemus quod ante naturaliter
malum est. et ad iniuriam pertinet
audientis. Deinde. ut quid
melius oris nostri quod ad edi
ficationem aliorum creatum est.
aut ad usum corporis, aut ad
gloriam dei. retrahimus illud
ad misterium vanitatis. Omnis
enim sermo vanus qui dicitur.
in mundo sine caritate proferetur.

Secundum quod Symone dicentes. non tam
vidi peccatum. quia prius aliquando le
dimus. sed quia bonum damus tribus
in mundis spiritualibus agendi quod non
habent. hoc sciens Salomon. dicebat
~~Adeum~~ Ad deum. Duo postulo
a te. ne auferas gratiam tuam ame.
priusquam moriar. et verum verbum
non exeat de ore meo. Si enim
vasa sanctificata ad privatos usus
transferre peccatum est. et periculum sicut
docet nos Balthasar. qui bi
bens in calicibus sanctis de regno
et de vita depositus est. Si ergo sanctifica
ta ad privatos usus transferre
sic periculosum est. in quibus non ve
rum corpus est. sed misterium corporis
eius continetur. quanto magis vasa
corporis nostri que sibi deus habita
culum preparavit, non debemus lo
cum dare dyabolo, agendi in eis
quod vult. Si autem dixerit fatue.
Inconveniens intelligendum est ubique sine
causa. id est qui iratus fuit sine causa.
qui racha sine causa dixit. Si
autem credere cum causa peccatum non est.
quanto magis cum causa fatue dicere
non est peccatum. Ita et verbum malum
s[i] ferens est alicuius castigationis et apud
sapientes durius est quam flagellum
Quid enim si talis fuit causa ut
non verbis sed verbere proferat vindic
ta. ecce enim et apostolus dixit fatue
O insensati galathe, quis vos
fascinavit. sed non peccavit, quia
iusta causa fuit dicendi. Ita et ad
apostolos in via xpistus. O stulti et
tardi corde. Si ergo offers mu
nus tuum ad altare etc. Cum superius

Verbum Joh. in apok. c. 29
angelus effudit phialam
suam super flumina. Iuxta hoc
loco moraliter per flumina
que currunt cum impetu. De
signantur fumbundi qui aliquando
in yra effundit sanguinem
aliorum. Sexti ergo angelus
effudit phialam suam. i.
predicavit penam eternam
futuram. super flumina et
super fontes. i. super iracun[dos]
maiores et minores suo
in petu sanguinem fraternum
effunderes et factus est
sanguis. i. pena letalis
et instabuntur super se
ipsos dicentes enim in impetu
furoris et commotio sang[uinis]
nimis delectabilis. sic
in motu ire commotio
sanguinis instabilis.
ymo in effusione sanguinis
erit hec pena proporcionaliter. unde Seneca
Ira est ex magno genere. quia
neptis est superbie
in ira. invidie filia. stul
ticie soror. in constan
cie. Verbum ortus ca[usa]

lucem tenebras et
sic et quicquid
~~[illegible]~~

ex afflictione superbie. ex
emulatione invidie. ex
in destructione stulticie.
ex continuatione et commo
tione inconstantie. Et
ymo ira tamen naufragi
dentur qui precidit omnes
naturis saeculis. Surr
ges victor. quo sum
git omnes vigor prudentie
Demencia sensuum. qua
sopit omnes sensus. vertatur
vortex gratie. qua in
pedit omnes actio
bonitatis. Ex quo de
luxurie pro tore dicitur
Aqua quidam metrum
dixit sic ait. Ex macula
veneris veniunt sex
fetor et ardor sunt.
et esuries. morbus.
mala fama. timor.

De quo luxuriosi apponitur sulfur feditates. Verbum gregorius Luxuria est
sitis avida. corrupcio fetida. amaritudo continua. delectatio
momentanea. pena eterna. propter corporis ... sensus ebetatur.
intellectus obtenebratur. Et sequitur ... dicens ... illi qui tunc
habent luxurie finem. qui vite terminos per mortem claudit.

dixerit. qui iratus fuit fri suo
sine ca. hoc. qui aut dixit ra
cha illud: qui aut dixit fatue.
istud ↄcept subiugit. si offers
munus tuu ad altare. Et il
lic recordatus fueris q frater aliqd
adversus te fr tuus (. hr. s. si
iratus fuis ei sine ca. si dixisti
racha ul fatue sine ca. Si
ex hijs levibz causis offenso
fre et no placato. i possibile
e munus deo offerri et suscipi.
(quo aut ↄspectu dei i gredietur.
qui fres suos conculcat. castigat.
pdant. conturbat. et alia multa
i viduis et orphanis nephanda
ↄmittit. Inprimis sciendum debemus
q q du fideles hoies aliqn
dissensione habuerint int se.
deus illis no pot ee amicus.
munus eorum no suscipit. oro
eorum no exaudit. ul si quod
aliud bonu fecerint. q neo int
duos i imicos pot alorum ee
fidelis amicus. Ut puta si
de illo bn loqris apud istu dis
placet isti. et i suspecionem ve
nis q plus diligeris illu. et
si ad illu bn loqris de isto
displices isti et i suspicione
venis q plus diligas istu. Sic
et deus no vult ee amicus fide
liu q du int se ipi fuerint
inimici. q si illi unitz fecit
ↄtristat iste. et si no ↄtris
tat. q nichil pot age ↄt
deum. tn no gaudet i beneficijs
eius. Si aut aliquid potat ↄt

deu et irascet ad deu q in
festus est inimicu eius. Alt
et isti unitz fecit. ille ↄtristat.
Considera quale sit deus ↄsciētz
erga nos. et quo fide servit hoi
bus. quia nos pfecte diligit.
id inimicus nris no vult
ee amicus. quatenus duo inimi
ci estis fideles. ideo tibi non
vult ee amicus. q illi ami
cus e. et illi io no vult esse
amicus. q tibi amicus est.
Ergo te diliges illi e i imi
cus et illu diliges tibi e im
micus. Itaqz pp se deus no
suscip munera nra s pp nos
ipos alti adversat. du alti
ↄsciētz servat. et du ambos di
ligit nulli vult ee amicus
pp inimicicias amborum. Ergo
deus fide nob servat. inimi
corum nrorum amicus fi no vult.
et nos fide deo no servamus
s inimicos ei diligimus. et a
micos ei odimus. Cui ei a
micus e i fideliu et inimicus
fideliu. amicos dei odit et
inimicos amat. si aut fide
dō servaremus sic ille nob. nuq
amicicias i fideliu coleremus.
nuqz nos i fideliu maculo
mo iungemus. Dimitte illic
munus tuu et vade prius reco
nciliari fri tuo. Vide mitz
dei. quo hoim utilitates a
plius aspiciat. q suos hoies.
si ei suos honores magis
aspiceret. sic dixisset i tuu off
munus tuu et postea vade

In sunt. in purgat. taxat.
confessio. Laxat. glorificat. mittit.
Lamat. in fundit. Laudat.
et addit. In sunt quia sacerdos
facit confessorem peccatorem quantum
vel quotiens et que deliquit. Quarto
purgat per verecundiam quia erub
escencia est magna porcio
penitencie. Unde augustinus: Propterea
iubemur confiteri ut erubescendo
a pena patiamur. Quarto taxat
quia ad iudicium discretorum sacerdotum
secundum quantitatem et qualitatem peccati
taxanda est pena delictis
unde dicitur: pro mensura peccati
erit et plagarum modus. Quinto
relaxat penam in parte ex
virtute clavium. Unde Johannes:
Quorum remiseritis peccata. ideo
sacerdos officiose debet
indulgere et fructuose. Sexto gl[orificat]
mittit. vel humiliat per confitentem
Unde augustinus: Ad hoc deus sumere
bonus non minus misericordia exigit
ante confessionem ut libet
humile. ad hoc damnat non
confitentem ut puniat superbiente(?)
Septimo lamat quantum ad enar
racionem et confessionem eciam
venialium. quoniam sicut dicitur etc.
que modica sunt sed audi
confitere. paulatim decidit.
quia arena exigua si ex
aggerata coadunataque
fuerit. gravat quantum ad
instar masse plumbee. Octavo
infundit graciam. Unde
quoniam graciam habeo in ipsa sui
confusione que prius non erat
contritus. quia ipse confessio
et plorat in confessione. Nono laudat
deum. movet ad graciam
dei. Unde Josue de regula
aurea: Da gloriam deo
et confitere quid feceris. Decimo
addit augmentum gracie.
sicut prius acceperat in confessione
graciam. Unde quia bonum est
confiteri deo frequenter. Unde ysa[ias]
frequenta eciam confessiones.

Et reconciliare. Nunc autem dic. Vade primum et reconciliare et sic veniens offeres munus. Tamquam si dicat ad illum: Vade. Ego libenter expecto. Libenter honoris mei patior dispendium. Libenter expectabo. Tantummodo vos in amiciciam veniatis. Vade ergo ut facias quia plus diligo concordiam fidelium meorum quam munera. Quia munus hominum multum deo fiat tunc lucrum. Tenetas autem illorum dei gloriam operatur. Nec dicas: Ille me nocuit, non ego illi. Si pro gloria salutis tue iubet te deus amiciciam facere, magis nocitus debes rogare ut duplicem gloriam consequeris. Unam quia nocitus es, alteram quia prior rogas. Si enim tu illum nocuisti et non rogas eum, forsitan parcet tibi deus quia nocuisti, quia prior rogasti tamen nullam habes mercedem. Festina ergo in amiciciam tuum pervenire ad amicicias, ne forte te tardante ille perveniat ad rogandum et rapiat de manibus tuis pietatis mercedem. Nam si ille te nocuit et ille te rogat: infructuosa est amicicia tua, quia cum iusticiam fecisti, tamen deum si rogatus placatus fueris. Non enim deus volens te sustinere super dilectionem eius iubet te prius rogare, sed volens tibi humilitatis gloriam providere. Sed forte dicas: Ecce ego volo reconciliari. Sed dic in quo reconciliabor. Qualis precessit accusatio, talis debet sequi reconciliatio. Si cogitatu offendisti, cogitatu reconciliare. Si labiis, labiis. Si facto, facto. Omne enim peccatum quo committitur eo modo et punietur. Ut puta: cogitasti malefacere alicui christiano; non potes munus tuum offerre ante deum, quia habes in corde tuo non [illegible] propositum. Recogita bene quod cogitaveras male et penituisti, nam cogitacionis peccatum cogitacione dissolvitur. Cuius testis est propheta: Que inquit dicitis in cordibus vestris et in cubilibus vestris compungimini. Vides quia irasci voluntate est, exseque autem iracundia voluntatis. Si autem labiis lesisti fratrem tuum, vade et labiis satisfac ei et ex corde penituisti. Quem labiorum peccatum labiorum satisfactione dissolvitur. Testis est Aaron, cum ei detraxissent de moyse, videns eum rogavit dicens: Rogo te ne inferas in nos peccatum hoc quod ignoranter commisimus in te. Si enim operibus aliquem offendisti, puta si aliquam rem fraude abstulisti et penituisti, quem peccatum abstracte rei rerum prestatione dissolvitur. Testis est Zacheus dicens: Et si quid defraudavi reddo quadruplum. Si autem rem alicuius non tuleris, sed forte castigaveris homines in potentem iniuste, da ei aliquid iniuria dignus. Sicut scriptum est in lege: Si percusseris servum tuum et fregeris sibi dentem, dimitte eum liberum.

Si vero per violenciam abstulisti redde ei que abstulisti

[illegible]

Secundum hoc intelligendum est. et si
castigamus aliquem. iniurie pec
catum in fratres est dissoluendum. a
lioquin si quem fratrem lesisti frater
placatus. sine eo oras ad deum.
sine eo elemosinas facis de re
bus quibus alios spoliasti. quid
prodest tibi si alter parte orat ad
deum. et alter aduersus te interpel
let deum. et si aduersus orationem
uult tibi deus inimicum facere. illius
interpellatio non permittit. Melius
est ut et si nemini prodes nemini
noceas. quam ut alios spolies et
alios uestias. Esto consentiens
aduersario tuo cito dum es cum il
lo in uia. ne forte tradat te ad
uersarius iudici. et iudex tradat
te ministro et in carcerem mitta
ris. Festinat dominus ad amicicie
festinacionem inimicorum nostrorum quamdiu
diu uiuimus in hac uita. Via
est enim communis omnium hominum. uita ista car
nalis est. per quam omnes transeunt boni
et mali. Unde quam periculosum est
si unus ex inimicis pacem non fac
ta fuit mortuus. iam postea et
si uoluit pacem facere non possit
cum fuerit separati. si autem quamdiu
diu in uia uite huius es non facias
pacem cum aduersario quem lesisti.
Et sic inimicantes permortem
ieritis ante iudicem christum. tradet
te christo. quaerens te reum iudicis
eius. et iudex tradet te ministro.
id est angelo penarum crudeli. ille
mittet te in carcerem gehenne.
Et qui in hoc seculo si pacem fe
cisses. et graciissimum operis potuisses
accipere indulgenciam. sicut scrip
tum est. Caritas operit multitudinem

dinem peccatorum. Si semel cum de presentibus
finis missus in carcerem iam non so
lum de grauibus peccatis. Set et de uerbo
ocioso. quod locutus es. id est et si ra
cha alicui dixisti. et pro sui a
te exigenda supplicia. Tradet
autem te iudici aduersarius tuus
et si te prius rogauit. Dicit enim
salomon. Si esurierit inimicus
tuus. ciba illum. hoc enim faciens
carbones ignis super congregas
super caput eius. Congregare ad
carbones ignis quid est aliud.
nisi magis eum reum facere ante deum.
Si ergo qui benefacit inimicos. magis
illum reum facit ante deum contemptum.
et qui prius rogat inimicum suum.
Sciendum homines et in hoc seculo mit
tuntur in carcerem propter peccata id est in an
gustias et tribulaciones diuersas.
Et non intelligimus angustie et
huius mundi carceres appellat.
Audistis quia dictum est antiquis.
non mechaberis. ego autem dico
uobis. quia omnis qui uiderit mu
lierem ad concupiscendum eam iam
mechatus est in corde suo. Ecce
aliud mandatum minimum quidem
apud iudeos tunc. et nunc apud
omnes qui non multum curant
de uita sua. nec diiudicant
cor suum. qui nec irasci sine
causa fratris suis. aliquid putant
esse peccatum. nec concupiscere
tantum in mulierem alienam oper
concupiscencie non subsecuto opera
grande autem apud timentes deum
et cor suum diiudicantes. magis
num est apud deum. qui non tamen
opus hominis aspicit quam cor.

Non posse dici unde
summaque medicina
In fumictis adam
Hanc cosa in uirtutibus
caritatis. id est ex bonitate
et dilectione quam adam
creatorem dignatus sum
et ad primam procreatur.

Ille

Omelia xi

Hic uetat non solum actum
coitus sed et spiritum peccati quacumque
occasione ex questione
fiat

quo mandato lex non soluitur sed
impletur. quia sine hoc stare
non potest legis mandatum. Omne
enim adulterium ex concupiscentia
nascitur. Quod enim tollat adulte
rium secundum legis mandatum nisi
precisa fuerit concupiscentia secundum hoc
mandatum. Cum ergo sic ira mater
est homicidii. sic et concupiscentia
mater est adulterii. Consequenter sic
qui irascitur fratri suo sine causa oc
cidit eum in corde suo. et si non
occidit eum propter metum iudiciorum
aut impotentiam suam et homicida
est apud deum. qui non magis opus
consideret quam affectum. sic qui
concupiscit mulierem alienam.
iam mechatus est eam in corde suo.
et si non habuerit eam tamen aliquid
obstiterit. et adulter est apud deum.
qui magis uoluntatem aspicit quam
opus. Cum opus ei adulterii com
mittendi defuit. non uoluntas.
Sed ne forte homines naturae huma
ne miseriam ignorantes dum con
siderant quia generaliter omnis natura
subdita est passionibus istis. et nemo
est hominum et sanctorum qui se abinde
ut concupiscat ualeat omnino se
parare. estiment christum quasi impossibi
lia ista mandantem occasionem
sibi quaerere pro quia homines faciat
reos. cum omnis qui impossibilia
mandat occasionem offensionis
seminat. et reos conueniendi requi
rit. ideo pauca de diuisione
uoluntatum animae corporis tractare
mus. Sic enim duas in nobis
habemus uoluntates unam animae.
alteram carnis. duas iras. du
as concupiscentias. unam animae al
teram carnis. Natura quidem car
nis ab hiis omnibus non potest separa
re. nam necesse habet et irasci et
concupiscere et si non uult. quoniam
non est in arbitrio suo creata sed
lege peccati. Subdita est ei sub peccato.
propterea de illa apostolus. sapientia car
nis inimica est in deum. legi enim
dei non est subiecta. nec enim potest.
anima autem in arbitrio suo creata
est. et secundum legem iustitiae dei propterea
potest et non irasci et non concupis
cere si uult. Cum ergo irascimur et
concupiscimus. si displicemus
nobis et festinamus reprimere
uel iram uel concupiscentiam nostram.
manifestum est. quod caro nostra
irascitur sola aut concupiscit.
non anima nostra. Cum autem compla
cemus nobis in hiis et decernimus
implere iracundiam nostram aut con
cupiscentiam si possimus. tunc et
anima nostra et irascitur et concupis
cit simul cum carne. Propterea sapiens
deus quia ~~non~~ natura carnis ei
subdita non est. nec potest esse. non
mandat carni quae mandat.
Animae enim sapiens illi ponit
praeceptum. quae et si uult non
potest obaudire. Sed ad animam
loquitur et animae mandat quae potest
deo in omnibus obaudire. et car
ne irascente et concupiscente.
ipsa uero nec irasci nec concu
piscere. Cum ergo ad animam loquitur
et de concupiscentia animae loquitur
dicens. Qui uiderit mulierem
ad concupiscendum eam. iam mecha
tus est eam in corde suo. id est non sic
concupierit secundum desiderium in
euitabile carnis. sed sic co

2

uoluntas. animae. s.
et carnis. sic du
as habemus

aspiciet scdm uoluntate aie et
ↄsensu decernens et statues
i ple qd cupit Ille talis et si
nichil gessit. iā tn corde adul
ter ē an deū. quā fortit' i
peditus ē a bono. nō cogitacō
i uoluntate Si dext' ocls tuus
scandalizauit te etc. Puto qd
ois inces iusticie iure i hoc po
site ē. qr oi tpe ↄt carnem
instz luctam. quia caro ↄcu
piscit aduersus spm. sps aute
aduersus carne. sic ei ait pph'a.
Tota die ↄt'status i grediebar.
qm renes mei i pleti sut illu
sioibz. et nō ē sanitas i car
ne mea. quot ocl'os quis h't.
aut quot dext'os i corpe suo.
ut scdm malicia carnis suf
ficiat i pena mēbrorp. Sz ui
deamus ne forte ul' sic possi
bile sit i tellige. de oclo ul' ma
nu corpali. sic ē totus hō q̄
diu peccat uiuit pcco. mortuus
ē aut iusticie sicut sc'ptū est.
Et uos cu mortui essetis pec
catis. libi fuistis gre. Cu aut
ↄuersus fuit ad iusticiā. uiuet
iusticie. mortuus ē pcco. sic
et unūqdqz mēbrp. ut puta
oclus. qdiu quide male aspi
cit. eiectus ē iusticie. cu aut
desierit male aspice. eiectꝰ
ē pcco. Sz neqz sic ↄuenit.
nec ei h't rāoez h' interpta
cio plenā. qr qd dicit. si dext'
oculus tuus scandalizauerit
te. Quid ei. qn dext' scandalizat.
sinist' quid facit. nusqt ↄtra
dicit dext'. Ut dext' qū reus ei
ciat'. sinist' aut qū i nocens
requiet'. Sz puto ad aiaz hec
cuncta referri. sicut diximus
sup'. Oculū g' dicit aie. q̄ me
te. p'p' quā uidet. de quo et
alibi dicit. Si oculꝰ tuus fuit
siplex. ocls aut iste carnalis
nō ē oculus. Sz sp'ualis oculi il
lig' i tcoibꝰ. i. mentis h't tn et
corpꝰ suā mētē. sic et aiaz
suā sic testat' aplo. De mēte
quide aie dicēs hoc mō. Igit'
ego ip'e mēte suui legi dei. car
ne aut legi pcti. De corpis
mēte sic. Inflatus mente
carnis sue. et nō tenēs cap't.
similit' et de manu ul' depede.
Dext'ā manꝰ ē uoluntas aie.
sinistra aut manꝰ. uoluntas
carnis. Hec aut corporea ma
nus. nō ē manꝰ. Sz orgānū
manꝰ illiꝰ. n ei uoluntas. aut
bona aut mala mouet eā. Ad
nichilū mouet'. Dext'ā itaqz
manꝰ hōis ē uoluntas aie.
sinistra aut manꝰ ē uoluntas
corpis. Ido aut ptes aie dext'e
uocat'. corpis aut sinistre.
qm aia i arbitrio suo creata
ē ad qd uoluerit declinare.
siue ad bonū siue ad malū
et sb lege iusticie ē creata ut
recta uideat. recta audiat.
et agat. et ambulet. Partes
aut corpis sinistre dicūt'. qr
nō ē i arbitrio suo creata cadō.
ut siue ad bonū siue ad ma
lū declinare uoluit possit. Sz
i malo creata ē sb lege pcci.
nec pt aut uide aut audi
re aut age rectū. sic et oms

turer est / ... pcco

... egerat / ... natie

scandali / zatur

sa dext' diait' peccatores aut
sinistri. Vnusquisqz g° uestru ht
dextru oculu ⁊ sinistru. Dex
tru quide mete sue: sinistru
aut metez carnis. Dextra sue
manu uolutatez sue. sinistra
ud' uolutate carnis. qn g° ex
uolutate carnis cocupiscimus
sic hoies. cuo aut resistimus
cocupiscetie mre sinist' oculus
scandalizat. i. mes carnis
no mes sue. Sinistra manus
scadalizat no dext'a. i. uolutas
carnis no uolutas sue. Unde
mut. qz no iubet carnis me
te cide. ut carnis pcide uolu
tate. nec ei si pot ut caro
aliqn cesset a desiderio ma
lo. Desideria quide carnis re
tine possumus ut no faciamus
qd desiderat ipa caro. pcide
aut no possumus ut no deside
ret. qn aut exposito sue uo
lumus: tuc dextra mes non
scadalizat. ⁊ dext'a uolutas:
hunc oculu et hanc manu p
cide iubet. quia ⁊ possumus p
cide: qm sua i arbitrio suo
e. sz i malo uedita e sb pcco
e. ⁊ no pot bonu uelle. id
aut caro sinistra dr ⁊ cia dex
tra. qm caro ad optacoz nob
creata e. aut aut ad salute.
Hec e ut arbitror loci istius
expo uera. Possumus tn
⁊ aliu i ueire colore. respec
tus ul consideraco metis ocu
lus sue e. uolutas aliquo
pis faciendi. et mouens ma
nus ad aliqd opus. Quamuis
sue e scdm ea q diximus. Ut

ut ad quot voluerit vale
declinare caro aut no i
arbitrio suo est

puta erat mulier quedam
religiosa ul uirgo ul uidua res
pexi ⁊ consideraui ⁊ dixi. De
beo uisitare muliere illa as
sidue. ut siquid religionis ig
norat qn mulier. istruat eam.
⁊ confirme ea i bono posito eius.
Bonus respectus e iste. ⁊ dext'
oculus. Sz du assidue uisito ea.
decidi i laqu desiderij eius.
et ille bonus respectus ms ⁊
dext' oculus. factus m i scanda
lu. Quid g° optet si eide illu
tale respectu bonu qui michi
generatus e malu. Aut sic ui
di orphana quadaz ⁊ dixi.
Debeo illa accipe i domu me
am: et educare donec ueniat
tepus nubendi. ⁊ uadens cepi
ei subministrare que necia
erat. bonu opus hoc. ⁊ dext'a
manus. sz du ea subministrans
uideo ea. decidi i laqu desi
derij eius. ⁊ illud bonu opus
meu ⁊ dextra manus factu e
m i scandalu. Vl ita. Vide
tes me quida fiducialit' age
cu ea. scandalizati sut dice
tes. Quid sibi vult h' ee. q
sic iste familiarit' loquitur
cu puella. oportet g° pcide
tale opus bonu qd m ul
alij gnat malu. na qd
alij gnat malu. m gnat.
qz pmo fcm e. ut alij sca
dalizet i me. Et hec ppo
sito gra diximus. Verumtn
gnalit' de bonu qd ul nos
ul alios scadalizat. pcide
debemus a nob. na quale e

Illud bonum ex quo nascitur ma
lum. melius est ei. ut sine u
no respectu aut sine uno ope
bono saluem̄. q̄ ut dū oīa
opa bona uolumus facē. cū
oībz pereamus. Et aliud aliq̄ i
terpretant̄ hunc locū. Uult enī
xpc. ut nō solū de pctō mi
nori caueremus. abstinentes nos
ab oī concupiscentia mala. sed
et uel ꝓpinqui mei. uel aliqui
ad nos ptinentes turpe aliqd
agant. ut puta. habes filiū uel
fratrē uel amicū qui sic bn̄ as
piciat res tuas. q̄i ipse oculꝰ
tuus. et habes eū ꝓ oculo dextro.
aut habes aliq̄ qui sic procurat
res tuas. q̄i ipsa manus tua.
et est tibi q̄i dextra manus. et
illū talē si cognouimus aliquid
turpiter agē. prāde eū ab amicitia
tua. et ꝓcul longe abstē. quia
scandalizat te. q2 nō solū ꝑ
uno pcō. sed et ꝑ pctō ꝓximi
nri morimur. quos tn̄ possumus
cohibē. si aut cohibuerimus.
aut repulerimus a nobis dabimus
ronē. Et quia oēs xp̄ianī unū
corpus sumus et alteriꝰ mēbra.
melius ē. ut sine uno aut al
teri tali mēbro saluem̄. q̄
ut uolentes illos tales hr̄e
et ipi pereamus cū eis. Dictū
ē autē quis siquis uult dimittē
uxorē. det illi libellū repu
dij. Ego autē dico. siquis dimi
serit uxorē excepto cā forni
cationis. facit eā mechari. et
siquis dimissam duxit mechat̄.

Aut etiā mādatū mādat
minimū. Apud discipla
tos lesaicos qui multū esti
mant ee pctm. uxorē dimit
tere dato repudio. sine quo
nō pot legis mādatū. Quo
qm primū moyses filios isrl
eduxit de egypto. gentē quidē
erat isrlite. moribꝰ aut e
gypcij. ꝓpter q̄ more gentiliū
cōiugebat. ut uir odiret uxo
re. et q2 dimitte illā nō ꝑ
mittebat. paratus erat i ter
ficē eā. aut si nō i'ficiebat
ꝓpter timorē legis. tn̄ assiduis
crudelitatibꝰ affligebat. ideo ius
sit dari repudiū. nō q2 bo
nū erat. sed q2 remediū erat
mali peioris. ne dū malū
uetitū facerent peius. ergo
ꝓpositū fuit lex repudiū datē
mādatis ut ne homicidiū fieret.
Nunquid in facto solo fit homicidiū. ·homicidiū·
nōne et i uoluntate contra hoi
bꝰ quidē i facto fit homicidiū.
coram deo aut i uoluntate. sic
ei qui irascitur fratri suo sine
cā et si nō potuit occidē eū
manu occidit corde. et sicut
qui concupiscit mulierē. et si
nō pfigit ad est adulterꝰ
ē eā i corde. q2 uoluntas corp
i pedita ē. nō correcta. sic q
odit uxorē suā excepta cā
fornicationis et sic eā odit ut
dimittat eā. ut et si hret
licenciā dimittendi occideret eā
i corde suo. occidit eā q̄tū
ad deū. q2 opus homicidij defuit.

v[el] refert
Insipiens votum pandit animi cito totum
Ast sapiens partem novit differre per artem

de [illegible]

non occidendi voluntas. Unde g[lossa]
quod lex papiens dare repudium
opus homicidii compescuit non
penitus. et non solum homicidii cri-
men non substulit contemptum ad
deum. Sed et aliud. s[cilicet] dimissio-
nis introduxit. quam libellum
repudii testem esse soluti con-
iugii. Aliquid iusticia solvendi
coniugii. Post dato repudio.
solutum quidem coniugium publi-
catur. penitus autem solvens ma-
gis aggregatur. tamen cum de irascen-
te sine causa. et de concupiscente
facit verbum. competenter de uxore
loquens tulit mandatum non dimit-
tendis. Si enim qui irascitur fratri
suo sine causa reus est iudicio.
quomodo non est reus qui sine cul-
pa fornicationis sic odit uxo-
rem ut eam dimittat eam. Sed di-
cis. Multas habet culpas uxor
mea. Quid enim? Tu autem sine
culpa es. Si enim extraneorum impa-
tientiam supportare debemus dicen-
te apostolo. In invicem honera porta-
te et sic adimplebitis legem
Christi. quanto magis debemus uxo-
rum. Qui vero viderit mulierem ad
concupiscendam eam. adulteratus
est eam in corde suo. quomodo non per
adulterijs condempnatur. qui di-
mittens uxorem occasionem de-
dit adulteriorum committendorum ut
et illa adulteretur et alterum
et alterum in illam. Nam vir castus
non solum se inquinare non
debet. Sed nec alijs contaminan-
di se occasionem prebere. Alioquin

illorum crimen adiectis redditur
penitus. qui alijs committendi
criminis factus est causa. Unde et quod
qui secundum legem repudium dat
quatuor committit iniquitates. prop-
ria quod contemptum ad deum existit
homicida. Secunda quia dimisit
non fornicatione. Tertia quod facit
eam adulterari. Quarta quod et
accipientem eam facit adulterum.
nichil autem horum committit ubi
servatum fuit Christi mandatum.
Dictum est non periurabis. red-
des autem domino iuramenta tua.
Ego autem dico non iurare omni-
no. Hoc quidem mandatum quasi
minimum putant auctori qui
solum iurare non putant esse pec-
catum. sine quo non potest stare
legis mandatum. Nam nisi iura-
mentum interdicatur. non potest tamen
putari periuria. Ex iuramento
enim periurium generatur. nemo est
enim qui frequenter iuret ut aliquando
non periuret. propter hoc admonet
salomon. Ne assuescat iuramen-
to os tuum. multum enim casus
in illo. Sicut enim qui facit consue-
tudinem multa loqui. necesse
ut aliquando etiam importuna loquatur.
Et qui facit consuetudinem
manu sua frequenter percutere ne-
cesse est ut aliquando et iniuste per-
cutiat. sic qui facit consuetu-
dinem iurandi in rebus ydoneis
frequenter etiam in rebus superfluis et
nolens consuetudine cogente
periurat. Nam omnium rerum consue-
tudinem quam nolumus quidem

Letifex lingue virus
quod necat animas corpus
ex hauriendum quod apertum
lingua a culpa [illegible]
compescenda nec [illegible]
reatus decidat quod nimium
et si non illos nunquam
peccaverat. crebrius tamen
quod corpus lingua ad super-
fluas loquacitates laxaverit
verum decrevit [illegible]
lingua indisciplinata
vanitas [illegible]
contrarium bellum [illegible]
[illegible] facinora per
[illegible]
[illegible]
ut periuria falsa testimonia
defenderunt ut [illegible]
in purus excusando
[illegible] quod admisit. [illegible]
[illegible] bonum quod non
fecit [illegible]
[illegible]
et [illegible]
salutis nostre [illegible]
equitatem
Prohibemur iurare
negligenter ut iosue
gabaonitis iosue ix.
precipitanter ut david contra
nabal. i. reg. xxv.
assidue ut negociatores
Eccli. xxiii. Iurationi non
assuescat os tuum. otiose
ut pueri Exo. xx.
Non assumes nomen dei tui in vanum.
Erronee ut [illegible]
Falso ut testes [illegible]
[illegible] xix. Falsus testis
non erit impunitus. dolose
ut carnifices [illegible]
iurat [illegible]
[illegible] viii. [illegible]
iurandi [illegible]
[illegible]
[illegible] dicit veritatem [illegible]
affirmare falsitatem
et mendacium [illegible] negare
Permittimur et etiam
precipimur iurare propter
scandala removenda
et suspiciones sinistras
[illegible]. Ad Heb. vi.
Testis est mihi deus [illegible]
[illegible] testimonium [illegible]
Ubi predicat iusta ca[usa]
permittimur iurare etiam in
[illegible] ut cum dicitur [illegible]
non comedam hic vel hoc etc.
In differentibus quod et
pro pace amicorum iurare
permittimur

te faciunt sed non qui nolunt
repellunt eam. Et quis est contra
iuratores dei sententiam? docet Sa
lomon. Vir inquit multum iurans
non exiet plaga de domo eius.
Si ergo iurantibus plaga non rece
det. quid periurantibus aliquando re
cedet. Dic mihi amice. Iurando
quid perficias? Nam si adversarius
tuus crederet bene te iuraturum.
numquam te iurare compelleret. Sed quia
periuraturum te estimat. ideo te
iurare compellit. Et cum iuraveris.
non qui in veritate iuramenti tui
placatus tacet. sed qui in despera
tione periurii tui iudicatus rece
dit. Iuramentum autem numquam bonum ysi
exitum. Quidam enim te estimant et
veraciter iurasse. quidam autem
et periurasse. qui autem de te bene
voluerit suspicari. et si periuras
se te non credit. tamen in veritate iu
rasse firmare non presumit. Nos autem
possumus defendere et religiose gessis
se. ideoque iurantis inimicus tuus
in obprobrium vertis animas tuas in
suspectiones. Sed forte dicas. quid fa
ciam. non mihi credit nec vult cre
dere nisi iuravero. Acquiesce magis
pecuniam perdere quam salutem. Prius
quam tibi videatur anima tua quam
res tua. Si rem aliquam perdideris
unde potes. si deum perdideris
quo vinces. An nescis quia quod
invitus dimittis propter dei timorem.
maiorem mercedem habes pro illo quam
si in elemosinam eam dares. quia
quando maiore colluctatione
facimus pro illo dignius donamus.

Certe amice ammoneo ne hominem
aliquem iurare compellas. Sive es
timas eum bene iuraturum recede
ab eo. sive estimas eum male
iuraturum te magis recede. quia
et si ille bene iuraverit. tu quantum
ad conscientiam tuam illius periurii reus
es tamen. quia hoc proposito eum iu
rare compellis. non ut iuret sed
ut periuret. Si autem eum bene iu
raturum putares nec iurare
compelleres. Conspicis quod alterum
iurare compellis. nescis quid agis.
Ille et si periuravit. vel cum lucro
periurat. tu autem sine lucro pro
periurii illius particeps inveniris. Qui
mentiri non dubitat. nec periu
rare timet. qui enim mentitur
veritatem in corde suo transgreditur.
qui autem periurat in labiis suis
transit deum. Quid ergo interest in
ter deum transire et veritatem transgre
di. cum et ipsa veritas sit deus.
Hec sola est differentia. quia veritatem
te in corde transimus. periurantes
autem deum in labiis. nam illo homini
bus satisfacimus. conscientia deo.
Ipse deus qui periurare vetuit.
ipse et postea non iurare man
davit. Qui ergo in iurando non ti
met dei preceptum negligere. nec
in periurando timebit. Quid aut
ius timet deum aut non timet.
Si timet et sine iuramento non
mentitur. si autem non timet. nec
iuramento dicere potest veritatem.
Audite vos clerici qui iuranti
bus evangelia sancta portatis. quomodo
ab illo iuramento potestis esse
securi qui vel occasione periurii

Flo fil. testis dicitur
propter prohibitionem per (?)
.s. servum et ancillam. et
propter prohibitionem creatoris.
bone et firme omnes
in dictum vetat testes
itaque debent esse ydonei
in omnibus arduis rebus et
causis. testis considerandus
condicione. natura et vita.
condicione. utrum sic liber.
non conditionatus. vel servus.
quia servus metu aut gratia
vel favore corrumpitur. et
non dicitur vi cum ... .s.
verum sit vir vel mulier
quia mulier cito mutatur
in proposito. Vita
.s. si est innocens non
scelerata. quia
infamati non possunt
testari. contra dicitur ...
contra infames. consanguinei
vel familiares ad
... ...
testificent

Exodi. vii. Vir
iurans implebitur in
iniquitate. et non discedet
a domo sua. i. a corde
suo plaga. i. contritio et
vindicta domini a ... eius
... ammonendi ... xpi
fideles diligenter ... de
vitet ... in periurium non
solum in altari sine in
sanctorum reliquiis. sed etiam
in communi loquela ne
periurium incurrat. ... quod
... fide confessione
ab ... ... magis
enim ... iurantur ...
... magis est penale
periurium ... compulsione
compellit ad periurium. i.
ad fallax iuramentum
ambo sunt periuri. ... quia
coegit. ... quia plus
... mortale quam deum
timuit. et plus ... sui
... quam animam dilexit
... qui ... ... aliquid
aliquid ad iuramentum et
recepit vel exigit ab eo
sciet iuramentum veritati
contrarium tale ... sum
... et ...
omnes homicidas vincit
quia homicida ... corporis. iste

vero duas ... .s. animam
videlicet ... periurus est
crudelius necat.

leo pp

Putet enim anima peccato suo mortua. Scatet et ebullit vermibus iniquitatis. Quamvis corrupta obsecro igitur ut corvorum stabilitatis et ligne mobilitates mutetis. Ait enim apostolus Ad omnia in peccatis vigiletis. ne subrepat vobis consuetudo iurandi usque adeo namque factum est periurare. Iurare enim per se non est furari. Iurare per se non est quod adulterari. sed tamen dico falsum iurare. sed iurare dico peius est quod hominem occidere. Absit tamen hominem occidere absit adulterari absit furari

dictis. Aliquid qui ignem portat unde conflatur incendium. aliene est ab illo incendio. Aut qui gladium porrigit ut homicidium committat non est socius homicidii illius. Sic et qui occasionem periurii prestat. collega fit periurii illius. Si esset bonum iurare. iuste diceretis quia dedimus illi eulogium ut iuret non ut periuret. Nec autem scitis. quia et bonum iurare peccatum est. quod potestis esse liberi qui occasionem datis ut peccet ad deum. Cessa igitur. et incendium non fit. Subtrahe gladium et homicidium non committitur. Sic tolle iuramentum et non fit periurium. Hec de illis dicta sunt qui iurant per deum.

Peior autem qui iurat per elementa. execrabilior est iniquitas. Celum autem terra et cetera. Deus ad ministerium sibi creavit non hominibus ad iuramentum. Ecce enim in lege precipit ut nullum iuret nisi per deum. Qui igitur iurat per celum aut terram. aut quicquid illud est per quod iurat deificat eum. Propterea ydolatriam facit. Omnis per quod iurat et si iurare liceat. quia non reddet iuramenta sua domino. sed elementis et dupliciter peccat. primum quia iurat. deinde quia deificat. per quod iurat. Et vide quia per singula habet rationem dicit. ut quis non debeat per elementa iurare. Neque per celum. id est quia thronus dei est. id est non deus. Neque per terram. quia scabellum est pedum eius. non deus. Neque per

Ierusalem. quia civitas est magni regis. non magnus rex. Neque per caput tuum. quia non potes unum capillum facere nigrum. vel album. Ac si diceret. Cuius nominis es. ut per te iures. nec quidem potestatem habes vel unum capillum facere album vel nigrum. Omnis ergo qui per filios suos iuret quos sive per se. sive per aliquem. meliore fecit illum quam ad se quam deum. Audistis quia dictum est antiquis Oculum pro oculo. dentem pro dente. Ego autem dico vobis. non resistere malo. Quantum mandatum minimum quidem quantum ad homines crudeles qui peccare se non arbitrantur. si reddiderint malum pro malo. non considerantes quod dicitur in psalmo. Si reddidi retribuentibus mihi mala decidam merito ab inimicis meis inanis et cetera. quia quicumque nuntiat merito se pati debere. Si reddidit retribuentibus sibi mala. sciat tamen omnia illa merito se passuros. si reddiderint retribuentibus sibi mala. Nam et cassuri sunt ab inimicis suis inanes. et persecuturus est inimicus animas eorum. et comprehensurus et conculcaturus in terra vitam eorum. et gloriam eorum in pulverem deducturus. Tamen si hoc minimo mandato. legis mandatum stare non potest. quod lex precipiens oculum pro oculo. dentem pro dente. tale habet positum. ut unusquisque dum timet de suo membro parcat alterius. et nemo mallus (?) invenietur. Sed quia ve mundo a scandalis. quamdiu minimum

in hoc mundo cum diversis principatibus
necesse est habundare maledicen-
tes, percutientes et persequentes. Si
ergo incipimus secundum legis mandatum
omnibus ~~[struck]~~ reddere mala pro malis:
omnes efficiamur mali. Et salvus est
positus legis. Et dum voluit ma-
los facere bonos: et bonos fecit
malos. Si autem secundum Christi manda-
tum non resistat malo: et si ma-
li non leniuntur, tamen boni permane-
bunt boni. Et sic prius mandatum Christi
implet et legis mandatum. Nam
qui mandatum legis implet, non
similiter implet et Christi. qui autem Christi
implet simul implet et legis.
Ut puta qui percutit contra legem
agit. qui autem repercutit, secundum
legem facit, non autem et secundum Christi
mandatum. qui autem secundum Christi man-
datum neque percussus repercutit,
caritate et legis voluntatem im-
plevit. Nam qui percussus non re-
percussit: multo est sublimior
non percussis. quia non venit Christus
solvere legem sed adimplere. Sed
dicis: dignus est ille repercuti
qui contra legem percussit. certe. sed
tu non es dignus repercutere, quia
illius discipulus es qui maledictus
non maledixit, percussus non rep-
ercussit, crucifixus pro crucifigen-
tibus se oravit. Si repercussis,
ergo primum denegasti te Christi
esse discipulum, non illius sed sathane.
Deinde cum excecaveris oculum pro
oculo et fregeris dentem pro den-
te: numquid restituitur tibi per
hoc membrum tuum in loco suo.

Si ergo non reddideris malum pro
malo: et si membrum corporis per-
didisti, vel lucrum patientie ac-
quisisti. Si autem reddidisti: et
corporis dispendium passus es et
salutis. Sed et si quis percusserit te
in maxillam, prebe ei et alteram.
Non enim diabolus tantum de vulnere huma-
ni corporis gaudet: sed in vulne-
re anime delectatur. Ideo enim excitat
aliquem qui te percutiat, ut dum tu
provocatus percusseris eum peccans:
et in uno ictu vulneret ambos.
Scit enim quia vulnus corporis ci-
to sanatur. Vulnus autem anime in
quibusdam vix cum labore, in qui-
busdam non umquam sanatur. Ideoque
si repercussis eum, in prima quidem
facie illum vicisse videris.
Et cum autem adversario victus es
et putas quia te vindicasti de
illo: vere autem diabolus vindicavit
de te. Si autem non repercussis
eum, ab homine quidem victum vide-
ris, diabolum autem vicisti. Hoc secundum
iustitiam dei. Videamus autem
secundum utilitatem carnalem. Num-
quid si repercussis eum compescu-
isti ut iam non te percutiat. non.
sed magis excitasti ut adhuc
te percutiat. nam iracundia per ira-
cundiam non compescitur, sed amplius
irritatur. quemadmodum si ignem
cum igne coniunxeris: maior flam-
ma succendetur. si autem non rep-
ercussis eum: ille iam stabit,
siquidem sapit confusus: si autem
non sapit, stupefactus. Et non
solum te iterum non repercutit, sed
forsitan compunctus corde penitet.

qui te uel semel percussit. At tu et si sic insanus es. ut nec pacienciam tuam intelligat. nec consideratur in facto suo. iniquit potes tu te simplicius iudicare, quam te deus erat iudicaturus. Quod si repercussisses eum perdidisti iudicium. quia te ipse iudicasti et liberasti eum de manibus dei. quia reddidisti illud quod fecit. Si ergo forte irasceris paciens age. ut melius iudiceris. Et ei qui uult tecum in iudicio contendere dimitte ei et pallium primum indigna res est. ut homo fidelis stet in iudicio ante conspectum iudicis infidelis. Ita et si infidelis non est. tamen secularis est. et qui te uenerari debueat propter dignitatem fidei. iudicat te propter necessitatem cause. Et perdes dignitatem Christi propter negocium mundi. Nonne melius est ut perdas rem mundialem quam gloriam spiritualem. Si enim rem perdideris propter Christum. Christus tibi restituere potest. si autem propter rem perdideris Christum res tibi non potest restituere Christum. Deinde necesse est. ut humilies te coram iudice et subditus fias illi propter necessitatem cause. Et forsitan qui propter deum non fuisses te humiliaturus. humilias te propter lucrum et facias rem preciosiorem quam deum. Deinde quod omne iudicium irritacio cordis est et cogitacionum malarum. si semel in iudicium ingressus fueris iam non desideras ut ueritas appareat. sed ut quocumque modo uictor existas. Si autem uideris quod causa tua sic frequenter solet in iudicijs. aut dolis. aut fraudibus. aut precibus. aut precijs expugnari. necesse est similiter. ut et tu uel dolis. aut fraudibus. aut precijs cause tue adesse festines. Et si ab inicio consilium non habuisti ut sic ageres. postea sic agere ipsius controuersie necessitas te compellit. Nam pro pluribus tantummodo festinabas. postea ira et impudore contendis. Et magis contentus es et peccare tamen ut uincas. quam uinci tantum ut ne pecces. Hec deus illis mandat qui magis diligunt deum quam mundum. Nam qui lucrum esse magnum esse existimat. dampnum rei modicum putat. et qui dampnum rei magis existimat. lucrum esse modicum putat. Cui ergo difficilius putat rem dimittere quam in iudicium introire. Hoc cogitet quod difficilius est de iudicio sine peccato exire. Facilius est enim ante iudicium rem dimittere. quam in iudicio euitare peccatum. Ante enim iudicium sic duas. una causa auaricie te compellit post ingressum et causa pudoris. et qui unam causam uincere non potuisti propter timorem dei. duas quomodo uinces. Ergo ioseph sic dimisit pallium in manu mulieris et fugit cum meliore pallio castitatis. sic et tu proice pallium in manu calumpniantis et fuge cum meliore uestimento iusticie. ne forte dum uis uindicare uestem corporis preciosissimum ueste anime perdas. Deinde si uiderint infideles te christianum pro iniurijs iniurias rependere.

Jo. Quid autem auarus misi fiscus principum. aporiata sathane. promptuarium latronum. rixa contentionum. fabula seculi. sibilus mundi. auarus. cui cum non sufficiat deus. quid enim toto orbe possidere. et dat corpus et animam diabolo. auarus anxius quit non in te moritur bonum facit. generat mala optes auaro nisi ut diu uiuat. Seneca. metuit insidiatores. uidet undique dum te et credit raptorem. uidet pauperem quem autumat esse furem. [illegible] tua tolle

~~non ualet~~

~~[illegible]~~ de iudicijs

Superbe eructat non sapit quod dixit donec atterauerint scripta fem et uas eius tangunt uesita mites et uecto in amis gloria tumes. dirupta et uetro uacua tamb[illegible] bardat[illegible] ad [illegible] quid ergo in planis o infelix homo et superbia decipis. Si ex [illegible] gtans [illegible] unde quia honestior et pulcrior est penna pauonis. Si in cantum pretendis. dulcior cantat filomena. Si formam. rosa formosior. Si fortitudinem. asinus robustior. Si audaciam. leo audacior. Si prudenciam. formica est callidior. Si nobilitatem. dyabolus non nobilior. Si statum. nulla res est luto uilior de quo tu plasmatus es. Cur ergo superbis quem fore tam cito scis puluerem et cinerem. Sed ueor ne dicatur in [illegible] xii. [illegible] et quia [illegible] canina [illegible] quia stes [illegible] [illegible] crepitat. ita cum [illegible] salutaris [illegible] crepitat [illegible] sensate in felix [illegible] te se et [illegible] letaliter uulnerate non es assenatum. Et meditati stigmata tua tristeris. Si consensisti in opere malo dyabolus in inimico [illegible] te confodit eterne mortis [illegible] nulo. cur non [illegible] tua uulnera medenti fideli medico dyabolus sua suggestione [illegible] te ad mortem et tu [illegible] delectaris. Ingrate bonus [illegible] catholicus reducere te ad uitam e[illegible] flaris.

Beda

grauiores: pre terrenis facultatibus:
et usque ad primaciem tunice sectaria
pulsare iudicia. Qui directorem
in iustum. quo credant spiritum regni
celestis esse uera quam predi
cat Christianis. Fatale enim spernit terrena qui celestia sperat. Qui
aut terrena magnopere complec
titur: nescio si firmiter celestia
credunt promissa. Non solum ergo
pro lesione carnis nostre et mentis pacienter sustinere debemus. Aufe
renti que nostra sunt non repugnare. sed et propter demonstrationem indu
bitabilium Christi promissionum: ut
ille qui uiderit te in iniurias proprias
negligentem. terrena et quasi nichil
spernentem intelligat. quod uera est
et certissima spes eternorum in celis
preciosior omnibus rebus terrenis. et
uita iocundior omni fruicione uite
istius carnalis. Si quis te angariauerit mille passus: uade cum
illo et alia duo. Et sic tibi pa
ciencia tua uincat illius crudelita
tem et ostendas quia melior
est benignitas dei in suis quam ma
licia diaboli in iniquis hominibus.
Si aut tantum uadis quantum ille
te cogit: quo cognosceris ser
uus dei. Nam in necessitate boni
tas non apparet. Quod ergo te
cogit: uade pro necessitate hominis
uiolenti: uade quod non te cogit
propter gloriam dei benigni. Si uero
non uadis putat te hominem
qualemcumque fuisse et non [illegible].
quia te angariauit: Si aut
amplius uadis intelligit quia

seruus es dei. Et ideo incipit illum
penitere quod uel unum te angaria
uit. Et hoc tuum additamentum
non sit illi maius auxilium sed
pena peioris audacie. Deinde si
illum quidem diabolus excitauit ad
te angariandum. et tu uides tibi
in iniuriam fieri: aut illius illatis
contradicas: aut saltem non benignus
resistas et lucrum caritatis quod
multis forsitan bonis operibus
acquisisti: per dolorem modicum
perdas. Quod uero ergo unum uade ut
satisfacias homini: alterum uade
ut te ostendas et illum castiges.
Tercium: ut diabolum superhabundanter
confundas. Domine sed omnia manda
ta in pauperis persona conueniunt
Dicente aut diuicias hominis et po
tentis quis exuit. Tunica ille
alterius non exuitur. tunica di
uitis et potentis per calumpniam
quis temptat auferre. Tunica
ille alium non angariaret.
Ergo diues in fructuosus est.
et quo adimpleat iusticiam legis
et gratie: et fiat filius dei perfectus.
Quod si pecuniam quis mutuam
pecierit ab eo: det illi. Lex enim
est: ut aliena non tollas. et si
tuum non das. gratia aut est. ut
et aliena non tollas: et tua des.
Qui mutuam pecuniam dat: et
legem implet et gratiam. Nam qui
de suis libenter dat: multo magis
aliena bona non tollit. Diues
ergo per patientiam non potest temptari.
neque probari: quia nemo illi
audet uiolenciam facere. In largitate
aut probatur et temptatur.
per calumpniam aliquis non auferret

Audistis quod dictum est antiquis etc. Putant
quidem precepta noui
testamenti impossibilia
esse et dicunt quod moralia
esse precepta noui testamenti
quam ueteris quia nobis ...
in precepta omnipotentis
non esse impossibilia sed
potius possibilia prefecta.
Illa enim que superius dicta sunt
uidentur esse opposita et
contraria legi. sed non sunt quia
quedam eius supplementa
esse uidentur. Sicut illa
alia precepta data fue
rant in lege. sic et hoc
in perfectionem namque legis.
euangelium adimpleuit.
in firmitate eorum qui sub
circumcisione erant. hii qui
sub gratia fuerunt consu
mauerunt. quibus uelut
firmissimis et perfectis
viris dominus hoc mandabat
Diligite inimicos
uestros. Benefacite.
facite hiis qui uos oderunt
uel oderint etc. id est non
reddatis malum pro malo
neque mala premeditetis. sed
uersa uice bona premeditari
debeatis ut
sitis filii patris uestri qui in
celis est. In uitte si uidis
odientem te potius misereberis
ei potius quam mactaris
In manus tuas si in
ciderit. non in eum uim
furoris exerceas
In dicione et potestate tua
sic habeas uindictam
tuam in iniuria. non sis in
primus et crudelis sed sis
pius et misericors. et in
spiritu mansuetudinis et
dilectionis et longanimitatis
dilue peccata tua fletu
ex actor sis uindicte.
qui petis rore uenie
Militat in te seueritas
cetostat rigor mansue
stat iracundia. Noli
temere ipsum diuersis uin
culis illigari dicens
O pie deus continue et
relaxa prior penam quam
mereor. da et tu
mee medelam. Si tu
quando proximo tuo culpam
non dimiseris et si fec
ceris quod absit. eternas
flammas ultrices
infernales procul dubio
sustinebis. ubi ululatus

aut sic. Ipse pauper non potest per
largitatem temptari et probari.
quia non habet quid largiatur. Sed
per patientiam. Diuicias eius preterire
non mutatur. Denique si
ueritate considerare uolumus:
intelligimus rationem. quia diui
cie nostre non sunt nostre. Sed domini. Dominus
aut dispensatores nos diuiti
arum suarum uoluit esse non dominos:
Ideo cui uoluit dat eas. et a quo
uoluit tollit. Illud proprie nostrum
est quod in nostra est potestate habere si
uolumus. quo autem nostrum dica
tur quod et si uolumus habere non pos
sumus nisi homini fuit datum de
inde considera. ut quod tibi ma
gis diuicias credidit quam illi. Nun
quid ex alia massa luti te fe
cit quam illum. et pro te xpistum tradidit
quam pro illo aut aliquis angelorum. si
per omnia sit illum diligit sicut te.
non ideo dedit tibi diuicias ut
habeas eas. Sed ut tempteris
in eis. Ideo et amonet apostolus diui
tibus huius mundi precipe. non super
be sapere. nec sperare in incerto di
uiciarum. Sed largos esse cunctis
rebus bonorum. nam pauper in sancti
tate melior est tui. in rebus secula
ribus. Due res probant dilectionis
substanciam in hoc seculo. ut et illius
sanctitas probant atque substan
tiam in illo. Sicut ulmus in
fructuosa dat humorem uiti.
ut et uitis ipse et pulmo effe
rat fructum. Ergo iubet nos
xpistus mutuum dare pauperibus non
tamen sub usuris. qui aut sub usuris
mutuant pauperibus. in parte quidem

faciem suam uidetur non dare. Re
aut uera non suam dat. Sed alienam
tollit. Ita uidetur quidem neces
sitati succurrere. re uera in maio
rem mittet necessitatem. De uno
uinculo soluit. et multis uinculis
alligat. et non propter iusticiam dei
dat. Sed propter propriam lucrum. Talis enim
est pecunia usuraria aspidis mor
sui. Sicut enim qui ab aspide percuti
tur quasi delectatus uadit in sop
num. et sic per suauitatem soporis
moritur. sic et qui accipit sub u
suris propter tempore delectatur. qui quasi
beneficium accepit. et sic per suauitatem
tatem beneficium in quo non sentit,
captiuus efficitur. Ita sic uene
num aspidis latenter per omnia me
bra discurrit et corrumpit. sic u
sura per totas facultates eius
discurrit. et conuertit eas in de
bitum. sic enim fermentum modicum
quod mittitur in multa farina.
totam conspersionem corrumpit et tra
hit illam. et facit illam totam fer
mentum. sic cum usura in domo
alicuius intrauerit. totam substantiam eius
ad se trahit et conuertit in debitum.

Audistis quia dictum est antiquis
diliges proximum tuum et odio
habebis inimicum tuum. Ego autem
dico uobis. Diligite inimicos
uestros. Ecce et sextum mandatum
legem adimplens. inimici esse
homines odibiles et in uoce odien
tes. qui inimicum odire debere
in plena uoce pronunciare non
erubescunt. quasi si iustum fuisset
inimicos odire. deus in omni
cum exigentibus unusquisque in sua fusce

7 lamentatio. 7 pena sine
ullo remedio. ubi erit
fletus sine ulla consolatione.
nox sine die. amaritudo
eterna sine dulcedine. ob
scuritas sine luce. ubi
mors querit et non inveni.
7 hoc iusto dei iudicio. quia
quibus in hoc seculo uita
offertur et renuunt acci
pere. in inferno querent
mortem. sed non poterunt in
venire. Ergo
karissimi hec aput
vos cogitantes 7
apprehendentes in igitatem con
tagio vos removete
pestifero. tam caste tam
sobrie. tamquam pacifice
vivamus dei corpus in hoc
seculo ruinoso. quatenus in
columnes mereamur pervenire
ad fructum claritatis
eterne. Quos et iste inimi
cus est quem odio habere. 7 dic
quem diligere precepit deus.
inimicus. 7 ait iste. honor
inimicus quia peccator. dic
quia homo sicut et tu. Duo non
audisti. hominem dilige
7 odio habe peccatorem
dilige naturam non vicium.
odi vicium. non naturam.
hec duo audis homo
peccator homo est. dilige 7
misere. peccatorem. obsecra
argue. increpa 7 corripe
7 doce. sed non interficere
hoc enim non 7 x legi
7 lex xpisto conveniet
statua enim hominis extra
est. non in iniquitas quam ipse
se in voluit male
utendo libero arbitrio
per proximum. nam hinc
intellige per inimicum
vero vicium quia est causa
omnium insidiarum. ut et in
veteri testamento preceptum
est in inimicos odio habere.
hoc iubet nos odisse
ut id deum est. quod
peccatores sunt. non hoc quia
homines sunt. nam de deo
loquitur sapiens. nichil
odisti in his que eorum que fecisti.
Sed si nichil odit que
fecit. quod dicitur per malachiam.
iacob dilexi. esau
odio habui. Sed deus
odivit peccatum in esau.
7 non hominem. nam quem
fecit. ideo enim odit deus
hominem eo ipso quia homo est. sed cum
odit in hoc quia peccator est

pussz dilectione. Ille pro te filiu
suu p ora humane passionis ob
pbria tradidit usqz ad morte.
Ille te inimicu suu adoptauit
hedez unigenito suo fecit. et tu
ut inuica dilectoz inimico tuo
redde no uis. Quid tam miru
si grue sudeat inimicos amare
qui nec amicis suis sincera
costiam huat. Na cu sit mu
dus iste scandalis plenus. si a
micos uoluerit dilige tm no
potuit inuenire quos diligant.
hodie ei iste offendit illu i re
tali cras ille istu i alia re. et
ita fit ut decreuit hos inimicos
suos odire. necesse e ut odi
at omis et odiat ab oibz. Vi
des qm fiat extra honadiu
nascat. et extra cupiscecia adl
teriu. sic et exordio inimicoz
pcedit et dilecco amicoz. si er
ad tpe sustines eu qi i inimi
cu ptq modicu uictu beniuole
cia tua albis eu qi amicu.
puto q no tm q i inimas
iris xps ista mandauit qtu
pnos. no quia illi digni sut
ut diligatur ab aliquo. sz q
nos no sumq digni ut ali
que odiamus. Odiu ei spec
e tenebrazq. et ubicuqz i sede
rit sordidat pulcritudine sa
tatis. Ergo no tm io iubet
dilige amicos. ut illos dili
gamus. qtu ut a nob ipis.
qd malu e repellamq. Et io
no dicamq si inimicu lesis
sz si odieris eu tm. amplius tibi

nocuisti. scdm carne q illi sm
corpq. Et illi forsitan nichil
noces odies eu. te aut ipm
sine dubio ledis. Si aut pa
ceris inimico tuo. amplius tibi
pepcisti q illi. Et si bnfeceris
ei. tibi amplius pstitisti q illi.
Iterp comemorare qd supius dixi
qm i geracibz misteriu nate
humane. i possibile e qtu ad
carnis nataz. q passionibz
subiacet. qtu aut ad aiam
passibile e. q spus iudicaq e
ideo et rege et retine pot car
ne a passionibz. et nuq ei aia
passibilez reget carne. si
ipa passionibz esse subiecta.
puto aut sic illud qd dcm e.
Ego aut dico no cocupisces.
no loquit deus ad carnis
natz q no pot fi ut no cocu
piscat qd suu e. sz ad aiaz
q no cocupisce pot ua qm
quis corporalibz motibz exa
tat. uoluntas aut illius no
i clinat. ut opus faciat qd
facere i fugat. sz stabili p
sito ptinencia et rectate iusticie
irracionabiles motus corpis
frangit. et si corpe cocupiscat.
aia no cocupiuit. Si aut co
sensit explere qd cogit. te
nere dr. aio cocupisce. sic
et hoc loco. carno quide i imi
cu suu dilige no pot qtd
modu nec e possibile. ut i
iuria no senciat sibi illata.
aia aut inimicu dilige pot.
q dilecco uel odiu carnis

et gentiles q in eode ritu et psuetudie erroris pseuerant. i quos nasti utur publicani vo sunt. qui secularia sectant lucra et exigunt vectigalia. per negociacoes. fraudes ac furta. scelera atque piuria. Quod em aliud salutare e. n dilectois affcm onde et salute optare. Sic em auge amor. concordia osuit. Estote ergo pfci. sicut et pr vester celestis pfcus est. Hoc em i possibile e. sz iubz nos pfcos esse pro nro modulo. idest alienos ab omni malo. pueros malicia. no sensu. qui bonos et pfcos dos. bonos et pfcos vult hre suos et suos fideles pfestiat sinist tua q dextera tua. amo dei et i bona ac rta i teto i plendi diuina pcepta. Sinistra vero aliud i hoc loco p sinistra exprimit. n huane laudis appetit. et fauor ipsi ergo dret dos. No gras i de fauore vulgi. vn qris place dco. Itaq si qs fact elemosina vl aliud bo opus. amore dei hoc faciat. et nra faciat et no de iactancia. n ibi aliud. qu bo et per fcm ops requirat p q deus glifiect

i sensu e. Aie aut in intellectu. Ppetua quide sm rone utitur. cetro aut i uertibilis in passione tenet. qm aia liba e et sbpmapatu di e. cetro at captiua e et sbpmapatu dyli e. sicut et mudus qui i malig positus e. et ipsa demudo e. Cum ergo nocem ab aliq. et si odimus eu. no tn exequim odiu nostru. psiderates dei iusticiaz. sz mag costrigetes motus colois nri. et bndicimus eis et bnfacimus. Cognosce quide. qr cetro nra odit inimicu suu que notita dilige no pot. Aia aut diligit inimicu. Aliogn si unusqsqz motus cetrnis sue osidet nullu bonu facere i ueiem. quia omne bonu ausa te cetrnis nra. pdicetes nb ipis explemus. Deinde qui te in notente iuriat. si i a pitis osiderare quo adversio possidet et agitat. quo uo lutate sua iplet p misteriu eius. no solu no irascis ei sz adhuc miseris eu. opsa cio aut crescit affectu. Dns ergo dilige inimicu tuu. si i iuria patis noli i iuria prite es pice. sz osidera gla quam p merede i iudico psecuturus es. si eqnimit supportare volueris. Si dapnu passus fuis noli hoc aspice. sz illud pa ciecie lucru. Illi ei totu uidet difficile qui retbucioz non spat sui iudicij. Benefacite hijs qui oderut uos. Sciens

dns qr cetrnis dilecio excitnalibz bnficijs nctsat et nutritur. et ubi no fuit plus. lo nos iubet bnfacere inimicis. ut eorpodia nris bnficijs co pescatur. Si ei dando et acci piendo amiaa nesatr que no erat plus. psceptur et odiu et ois inimicia opescit. bnficiorz assiduitate. ergo bnfaca te odietibz. ut extra beniuo lencia ipi se iudicet. qr iniuste uos odiut. Orate p psequentibz et calupniatibz uobis. Orates pinmicis no tatu illos optam nos comedamus deo. et ofugis extudimus inimicas orates quam pnb. Cui ei pse orat no grte opus exe quit sz nate. Cuius ei pse no orat. qui aut p inimicis suo orat digne exaudit. qr grte opus exequitur. Ut sitis filij pris uri. In quo ei alio co gnostat quia filij sumus dei. nisi sumus siles deo. Filij ei carnales frequent simulant patre in spe. aut i loqla. aut i risu. aut i aliq corpis sig. Filij aut spuales i stitate. et illi quide si siles fuint nulla laude meret. et si dissimiles nulla uitupacioz. qr no e i potestate hois accipe corpis qlitate. Filij aut dei siquide siles fuint. laudadi sut. si aut dissiles nimis uitupandi. qr i potestate uniuscuiusqz e mesura facie de iusticie. Si diligitis eos

qui vos diligunt, quia mercedem
habebitis. Qui amicos diligit
non propter deum diligit sed propter se. Et ideo
nullam habet mercedem. Delectat eum
enim ipsa dilectio. Qui autem inimi-
cum suum diligit, non propter se diligit
sed propter deum. Ideo magnam habet merce-
dem, quia contradicit motibus suis.
Ubi enim labor seminatur, ibi fruc-
tus metitur. Estote perfecti sicut
et pater vester perfectus est. Qui diligit
amicum, peccatum quidem non facit.
iusticiam tamen non operatur. Dimidium
autem bonum est discedere a malo,
et non sequi bonum. Perfectum autem
est, ut non solum fugiat malum,
sed faciat bonum. Ideo dicit perfecti
estote, ut et amicos diligatis
propter naturam, et inimicos propter iusti-
ciam, quam illos de pena liberat.
hoc autem inducit gloriam. Nec enim
est perfecta dei ymago, qui non
per omnia similat deum. Ut sitis
filii patris vestri qui solem suum
oriri facit super bonos et ma-
los et pluit super iustos et inius-
tos. ~~non super iustos~~ Caute
posuit dicens super iustos et in-
iustos, non super iustos ut iustos.
quia omnia bona deus non propter eos
homines dat super terram, sed propter
paucos sanctos. Coloratus est ei
ut peccatores quamvis virtutem suam abo-
minentur, eius fruantur. Sicut et quando
deus a peccatoribus irritatur, cas-
tigationem suam non propter eos homines
mittet, sed propter solos peccatores.
tamen equaliter et iustos tangit.
quemadmodum et peccatores. Nam quemadmodum

in bonis non separat peccatores a iu-
stis, sic nec in malis separat
iustos a peccatoribus. In bonis pec-
catores a iustis non separat, ne
separati cognoscant se electos et
glorientur. Contrarie nec mala
bona possunt, sed noceant magis.
nec bonis mala non noceant,
sed possunt magis. Nam male viven-
tes dum bona percipiunt, ad peri-
culum suum percipiunt, et boni dum
mala patiuntur, ad lucrum ius-
ticie eorum procedit. Cap. vj.

[margin:] Omelia xij

Attendite autem ne elemo-
sinam vestram faciatis co-
ram hominibus ut videamini
ab eis. In superioribus Christus ma-
davit diligere inimicos, benefa-
cere eis. Videns autem quod in ipso
beneficio laqueus diaboli latebat
inclusus, qui bonorum operum solet
perdere fructum. Nam unam car-
nis naturam quemadmodum primum diffi-
cilis est ad benefaciendum. Ita si
benefecerit, facilis est adiaca-
cia boni operis. Propterea in hac
parte instruit nos dicens. Atten-
dite vos, ne elemosinam ves-
tram coram hominibus faciatis, ut
bonum vestrum non administerium
perficiat vanitatis, sed ad usum sa-
lutis. Videt autem principiis dubi
carnalibus perfectius esse homi-
bus intelligerit. Hoc cavendum
mandat dicens. Attendite ne ele-
mosinam vestram faciatis coram homi-
nibus. Quia omnia pene mala per quos
dyabolus vexat concupiscentia aut
gloriae vane. Non solum per quos dyabolus
sed et per quos deus quam per quos dyabolus.

[margin gloss:]
Estote perfecti sicut etc.
Consimilis esse debet quia non
fiet ad equalitatem. Dicitur sicut.
sed dicitur ad quandam similitudinem
similitudinem nature habet in
potentia non equalitatem
vero gratie dicitur enim
sicut aures habet etc.
membra. Ita habet ymago
Aug(ustinus) omnino sic aut tamen
dicis sicut. Ergo perfecta
sumus ad ymaginem dei
que non sicut deus sumus.
Nos ergo per fragilitatem
sequimur et titubet.
Nos modus scelerum de
primat. Et tamen perfecti
cum scitur deus pater est.
non equalitate modo. sed
pro modulo nostro
perfecta caritas foras
pellat timorem ex
promerito iusticie
fiducia habens in die
iudicii dum districtus
iudex veniens omnes
minus castigatos in-
veniat dampnabit
Timor non penam habet.
quia cogitatio conscientie de
malis operibus pro bonis
resibi receptum et
tormenta eterna
Si ergo propter penas deum
times non deum amas
quod sit supplicium times.
quia non bona optas.
sed tamen mala caves.
Cave ergo ne bonum
perdendo malum in-
cidas et in propter
tua mala operata flo.
Malum duplex est pene
scilicet et culpe. Culpe dicitur
originale et actuale.
Actuale dicitur commissionis
et omissionis et utrumque
dicitur mortale et veniale.
et utrumque horum ad ...
malum pene dicitur sensus
et dampni sensus dicitur temporale
scilicet et eternum. Et temporale
dicitur ... et purgatorium
Eternum dicitur inferius unius
gehenne ...
... pena dampni dicitur.
amota et admota. Ad-
mota dicitur diminutio
boni naturalis et ablacio
... boni ...
... ad fa-
ciete sed promittere ...
pena dampni dicitur.
amota separatio visionis
divine ... a consortio
ab electorum congregatione
utrumque ad faciete.

·i· multiplicatio operum bonorum · Res. · f. coniux facit pacem ut reddat o[mn]i repetedyn · pax. · f. prolongat vitam pure et salute phz corpori · vita · salus. · ·i· aufert peccatum mortale tandem peccata mortalia et alia bona opera · mora demta · ·i· per tempus erit ad resistendum peccato et sathane tempta[tionibus] · resistere promtum · ·i· gratia hominis effusa ad bona opera · effusus · ·i· minuit post mortem punietur · pena minor · ·i· f. erit ad gratiam divinam et per recipiendum · ab illis · ·i· meretur peccatis bonorum qui largiuntur clarum · virtusque peccantum

Ela glo[sa] secundo · et post iusticie · et sicut aug[ustinus] tum ad... et una ad releuationem miserie in pensat · et dicitur ab ecle... et deus · et moys dicit · quia aqua ex peccata diluet · Ela et ista facit consolationem · onde errantibus viam · dare deliberatum consilium · et ubi cohercere a malo et emendare peccatum · sed ea ela non est nisi quem ex corde dimittit quod in nos peccauit · cor ordinis ut ei q[ui] nos offendit ab eo dimittatur · unde quod felyx et laude dignum orrendum ex quo i digestionem et egenorum atque i famorum debiliumque fames repellitur et esuries abatitur · Si igitur sunt diuites qui norunt dispensare tesauros et per eas non extolluntur sed potius humiliantur · et ideo eos attribuit deo et ordinatio diuine et reddunt illi quod ab ipsius pietate perceperunt · Ambrosius · Ars artium potissima · est ela · Non enim nobis domos fabricat luteas · sed vitam perenne i perendit

Ubi ei res agit glosa · ibi familiaris quaerit locum gratiacionis occasio · Attendite · Quidam attendimus locum secretum, ubi homines non sunt · Sed quid prodest si in loco quidem homines non fuerint, in corde uero fuit cogitatio uana: quia ut homines non sint in loco · Si ergo cor nostrum attendere debemus, non oculis carnalibus aspice: Sed certe cor necesse est semper vigilare · Invisibilis enim est pres et lubricus, quod fuerit inlecebris latentibus sensibus ingreditur et seduat · Ideo non potest eum certo sordida aspicere: Sed etiam munda · Sicut enim in loco mundo et specioso si modica sordes fuerit de longe apparet, si autem ipse locus sordidus fuerit quantumvis stercoris iaceat · ibi non apparet nec potest requiri si est ibi aliquid stercoris: ubi totum est stercus · Sic in corde mundo si subreptio minima successit mox cor suum homo recte discernit · quia aspirat alieno pulsatur · Si autem cor fuerit iniquitatibus plenum · suggestiones diaboli in se non facile intelligit qui semper sub eo est · Ideo ait apostolus Paulus misit dicens Ne irascatis ne concupiscatis · ne iures ne malum pro malo reddas · ne odias proximum tuum · quia qui omnibus malis istis subiectus est · cor suum non potest attendere nec in alterum diaboli seductiones in eo · Quia in ueste candida · macula de ueste cito apparet · Nigra autem uestis et si tota sordida fuerit, non cito apparet · Et quo non potest fieri · ut non coram hominibus elemosinam faciamus · aut facientes non sentiamus · si presente aliquo occurrerit pauper: quomodo ei dat absconse · Et si non uidet quod dat: tamen uidet quod dat. Ducendo eum secreto · Sed considera quod non dixit tantummodo, ne coram hominibus faciatis · Sed addidit: ut uideamini ab eis · Qui ergo non ideo facit ut ab hominibus uideatur: et si coram hominibus faciat: tamen non uidetur coram hominibus fecisse · Ergo et si sic coram hominibus facit elemosinam non est possibile, ut nullus uideat, aut sentiat · tamen eo proposito faciat ut non ab hominibus uideatur possibile est · Dicit enim dominus · Sic luceat lumen uestrum: ut uideant homines opera uestra · sic ergo ac tersa lampada, abscondi non potest: sic nec opus iusticie potest celari · Ergo non elemosina in gratia est ante deum quam hominibus uisa fuerit: Sed que ideo facta fuerit: ut ab hominibus uideatur · Ut puta omnis homo qui aliquod opus facit · aut quod tamen facit quod facit · in corde suo aspiciat et personam · Ecce facis epistolam ut aliquis salutes amicum · quamdiu scribis: semper in corde tuo illius amici uides personam propter quam scribis et placeas · Item artifex opus tenens in manu: semper eum pro oculis suis habet · qui ei opus faciendum commisit · dum cogitat quid illi

Quo tam intitulatur et intelligitur

Causa · s. q[uod] captiui tenent ab hostib[us] · s[ed] aliis pauperib[us] preferendi i[n] elem[osina] largi[tione] · s. ut fidel[es] paup[er]es i[n] fidel[ibus] p[re]ponantur diuitibus i[n] o[mn]ibus · s. ut n[on] totalit[er] om[n]i · sed districte distribuant[ur] · s. simul et mis[er]ic[ordi]a cum intra q[ui]bus o[mn]ib[us] debeat[ur] mi[sericordi]a · misto u[er]o amplius debe[tur] · s. ut p[ro]p[r]ie ponant ... tempore ... · s. ut t[em]p[or]e motus aliis ... pecunia ...

· v · i[n] cl[ari]t[ate] recipiete

In paciente nou[er]e · sex i[n] donante notabi[li]s · Causa · fides · modus · et loc[us] · atq[ue] pecunia · t[em]p[u]s · Etas · debilitas · verecundia · potentia

Etas · s. ut senes mi... p[re]ferant[ur] · Debilitas · s. ut ualitudinarii · v[e]l ceci et claudi et h[uiusmodi] · famis p[er]sonar[um] · i · nobilitatis · cu[m] co[n]dic[i]o[n]e · verecundia q[ui] i[n] genuos p[ro]dit natales · vel quis in ... ex diuiciis i[n] egestate deuene[rit] · sicut ait Boeci[us] · i[n] felicissi[m]um gen[us] i[n]fortunii e[st] · fuisse felice[m] · et n[on] esse · ... ex maleficio [et] p[ro] culpa depaup[er]ant[ur] · ... n[on] s[unt]

feca[m] mandauit · sic et qui p[ro]p[ter] d[eu]m elemosinas faciat · nemine uide[n]te i[n] corde suo n[isi] p[er]sona dei t[ame]n n[on] p[ro]p[ter]ea q[uod] fac[it] · Q[uo]d et si ueni[t] ut q[ui]busdam p[re]sentib[us] faciat · t[ame]n a[n]i[m]us ei[us] ho[m]i[n]es illos n[on] uidet · et s[ic] q[uas]i uideat[ur] abeis · nu[n]q[uam] tra[n]sistis p[er] uia[m] aliquid cogitans et a multis quide[m] ho[m]i[n]ib[us] uisus es et nullu[m] uidisti · i[n]tendes i[n] id q[uo]d cogitabas · q[uia] a[n]i[m]us s[i]n[e] corp[or]e et p[er] se ip[su]m p[otes]t uide[re] q[uo]d cogitat · corp[us] aut[em] s[i]n[e] a[n]i[m]o nichil p[otes]t uide[re] · Ergo sic et eco[n]tra[r]io fi[eri] p[otes]t · ut quis a nullis p[re]sentib[us] faciat eleosina[m] · et t[ame]n p[re]sentib[us] ho[m]i[n]ib[us] uideat[ur] feci[s]se · Ut puta q[uia] p[ro]p[ter] ho[m]i[n]es eleosinas fac[it] · i · qui desiderat ab ho[m]i[n]ib[us] uideri · s[em]p[er] p[er]sonas ho[m]i[n]um uidet · Q[uo]d et si euenit ut faciente eo nullus sit p[rese]ns · t[ame]n cora[m] ho[m]i[n]ib[us] fecisse uidetur · q[uia] cor ei[us] s[em]p[er] ho[m]i[nu]m p[er]sonas uidebat · Alioq[ui]n m[er]cede[m] n[on] habebitis ap[u]d pat[re]m u[est]r[u]m · Et ma[n]datu[m] dat · et pena[m] p[ro]po[n]it · ut uanitate[m] huma[n]am · et si n[on] amor iusticie tenet · u[e]l timor dampni refrenet · sic ei d[omi]n[u]s uanitati[bus] ee[?] subiecta[m] carnis na[tura]m · q[uia] d[omi]n[u]s h[oc] c[ogni]tu[m] adcarie delectat ho[m]i[n]ib[us] apparere · n[on] ei p[otes]t fi[eri] · ut caro nata de uanitate n[on] sit uanitatis ama[n]te[m] · nec d[omi]n[u]s amonet nos · ut ne cora[m] ho[m]i[n]ib[us] faciam[us] · n[on] fa ret o[mn]is ho[m]i[n]es uelle cora[m]

ho[m]i[n]ib[us] face[re] · Quis ma[n]dat ali cui ne fornicaueris · nisi q[ui] i[n]telligit e[ss]e lasciuu[m] · Quis ma[n]dat alicui noli i[n]ebriari · nisi q[ui] ebriosu[m] e[ss]e cog[no]s[c]it · sic et ammoicio xp[ist]i de fugie[n]da uanitate · demonstracio e[st] uanitatis huma[n]e · Aliud t[ame]n ma[n]dat · q[uia] et si caro huma[n]a uanitate desiderat terena[m] [con]dicio[n]e[m] gl[ori]a[m] s[ecundu]m a[n]i[m]a[m] q[ua]e et t[er]ra · q[uia] n[on] p[otes]t t[er]restris na[tura] gl[ori]a[m] desiderare celeste[m] · An[im]a q[uia] de ueritate nata e[st] · p[otes]t fuge[re] uanitate[m] t[er]rena[m] · caro a[u]t[e]m subiecta e[st] · n[on] a[n]i[m]a · a[n]i[m]a caro ei aduersus a[n]i[m]a[m] certare p[otes]t · uince[re] n[on] p[otes]t · n[isi] ip[s]a a[n]i[m]a [con]senserit ut uincat[ur] · A[n]i[m]a aute[m] aduersus carne[m] et certat et uincat · Aug[ustinus] · A[n]i[m]a e[st] uita ho[m]i[n]is p[re]stas sensu[m] et motu[m] corp[or]i · Intellectualis · racionalis · i[n]uisibilis · i[m]mortalis · Inlocalis · s[e]d t[ame]n passibilis · q[uia] p[otes]t pati · s[em]p[er] in motu · semp[er] uiuens · q[ua]n[do] uiuis recedendo adeo dicat[ur] mortua · Bene maleq[ue] uoluntatis capax · s[ecundu]m benignitate[m] saluatoris lib[er]o arbit[ri]o nobilitata · sua uoluntate uiciata · Et du[m] uiuificat · a[n]i[m]a e[st] · Du[m] [con]te[m]plat[ur] · sp[iritu]s · du[m] sentit · e[st] sensus · du[m] sapit · e[st] a[n]i[m]us · du[m] i[n]telligit · e[st] mens · du[m] discernit e[st] uolu[n]tas · du[m] recordat[ur] est memoria · Tam[en] a[n]i[m]a n[on] diuidit[ur] sic i[n] hiis s[u]b[stanti]is · ut s[u]b[st]a[n]cia · q[uia] h[ec] a[n]i[m]a una a[n]i[m]a e[st] · Dicit[ur]q[ue] moueri t[em]p[o]r[e] et n[on] loco · q[uia]

A

mouet tpr mortis du sepat
atore. no mouet loco. q2 i lo
calis e. h aug9. Ergo q ple
na uolutate pp hoies facit.
ille pp hoies fecisse uidetur.
sup aug aut cor cogitaco qui
dem uana ascendit. desiderās
hoibus apparere. Ma aut i
telliges uanis cogitaconib3
qt dixit et repulit cosiliu car
nis. ille ppt hoies no uidet
fecisse. Quia sm carne qde
uoluit. sm aut rac3 no luit.
Et qd cogitauit passio car
nis e. qd aut elegit. iudiciu
rāe. Na si pp uana carnis
concupiscēcia3 dicimus elemo
sina fca3 esse igrata. nllm
bonu hois pot ee acceptabile
ante deu. cu nullu bonu ho
libe face pot. h sep qt ma
las concupiscēcias carnis cōtra
dō faciēng bonu. Quis aut
ho castus. inquit qui no co
cupiscit. Absit. h qui concupis
cēcia3 sua uicit. Quis e man
suetus. inquit qui no irascit.
absit. h qui iracūdia sua3
refrenat. sic no ille uidetur
elecosina3 pp deu face qui
huana3 glia3 no concupiscat.
h qui huana3 glia3 aīe qt
dicāde cōfrigit. Aliogn i cu
ope bono. nec hemus mercede.
si malis qtrys urgeam p
carne. In cu eni ope bono.
scandalu dyabol positu e. sic
scptu e de demoib3 Juxta iter
scandalu posuerut m. ut ipm
bonu no sit securu t solu. h
iuxta malu positu. sep teptatu
sit t pbatu. Sic ubicuq3 fuit
triticu. necce e ut i ueniant il
lic et zizania. sic ubicuq3 fuit
bonu dei. illic erit t scandalu ini
mici. Quid g. Ecce tu pposuisti
face elecosina. h ascedit sup
cor tuu uelle hoib3 apparere.
nuqd hes subtrahe manu tua
ut des locu uane cogitacōi. di
ces apud te. qclig e no face
bonu. ne tm i ueiat pp hoies
face. Absit. h pfice opus tuu.
ne du uis cogitacōi uane re
sistere. pdas opus bonu. Veniat
tibi i mete qd dns ait. de tri
tico t zizanijs. Dimite utraq3
crescere usq3 ad messe3 ne e
radicates zizania. simul erat
dicetis t triticu. Triticu e q uolu
tas bona. qua seminauit ds in
hoie. zizaniu e cogitaco ma
la qua seminauit dyab9 p carne.
Cu g ei uoluntati bone adhereat
t desideriu malu. si uolueris
mala cogitacōe3 tua adplenu
tollere. simul tollis t opus
bonu. Na t ipe dyab9 eo qsilio
seminauit zizaniu suu a tritico
dei. ut siquis uoluerit dyabol
zizania tolle. simul eradicet
triticu dei. Inquiet t qtines aut
uirgo ut concupiscat ita cecidit.
tm plena uolutate no cōcu
piscat ut uelit i plere cōcu
piscēcia3 sua. Qui aut ex necessi
tate carnis cōcupiuit t qtra

dixit concupiscencie sue non p-
cessit. sed magis gloriosior est fuis:
quia vicit tamquam non fuisset
pulsatus. Quid ergo dicat scrip-
tura. Sine ut maturescant
utraque .i. adimple opus tuum. et
duc ad perfectum. Et sic illa que
vana cogitacio quasi zizanium ex-
siccatur .i. soluitur. euacuatur et
perit. Bonum autem opus quod in-
tencione manet. Nam sic intelligis.
si ex voluntate tua fuit illa
concupiscencia vana aut ex necessi-
tate carnis. Si ex voluntate
tua fuit: doles si te faciente
elemosinam tuam nullus aspexit.
Si autem gaudes postea quia
elemosina tua in silencio facta
est. scio quia concupiscencia illa
non fuit ex animo tuo sed ex necessi-
tate carnis. Et ideo quasi ziza-
nium aruit. sic et omnes concu-
piscenciam suam probare potest. si
ex animo eius est. quod concupiscit.
si et postquam transierit concupis-
cencia voluntatem perficiendi habet.
si autem gaudet. quia non perpetrata
luit aduersus eum concupiscencia
sed confusa recessit. intelligat
quia zizanium fuit ex necessitate
carnis natum. et non fuit anime
eius voluntas. Non habebitis mer-
cedem apud patrem vestrum. Quid
enim aliud recipiatis. quam deo michi
dedisti. Nam quod propter deum fit: deo
datur et ab eo recipitur. Quod autem
propter homines fit. in ventos effunditur.
et auditu perit. Quid enim est
hominum laus nisi quidam ventosus
transeuntium sonus. Cessauit

homines loqui et perdidit fructum
suum. qui propter homines facit ut
ab eis laudetur. Que est autem
sapiencia: res dare. et verba va-
na comparare. aut eterne mercede
dei contempnere in perpetuo mane-
re in celis. et fugitiuos hominum
sermones eligere. Melius enim est
non facere quam propter homines facere.
Qui non facit. et si in celo non
inuenit. vel super terram nichil
perdit. Qui autem propter homines facit.
et in terra perdit. et in celo non in-
uenit. Vel illum aspice a quo
laudem expectas. quod sentit de te:
non te laudaret. quia propter deum te
facere putaret. Si autem intelligeret:
quia propter eum facis. non te lauda-
ret: sed vituperaret magis.
Quid ergo illi placere festinas:
qui si te aliquando intellexerit
deridebit. Sic est homo qui propter
homines facit bonum. sic mer-
cenarius malus: qui in ter-
ra tempus locacionis sue comme-
dit omnes mercedes suas. Cum
autem tempore completo recessit.
nudus egreditur. Sic ergo vanus
vadit ad deum: qui mercedem
omnium bonorum suorum accipere de-
siderauit in seculo. Tu autem
cum facis elemosinam: noli tuba ca-
nere ante te sicut ypocrite. Vere
enim sibi responsor est qui propter ho-
mines facit. Aliud enim habet in
corde et aliud ostendit in ~~corde~~
opere. Iusticie quidem propter neces-
sitatem hominum facit. et videtur
misericors: in corde autem propter
suam gloriam agit. et est glorie

+ .i. noli facere in manifestacione sed in occulto et bona intencione

uene incator. Tuba ei e. ois
actus ul' smo p q opis iactā
tia demonstratur. puta qui cū
uidet aliq̄ p̄ntez. facit eleo
sinaz. ex aut no faceret. hec
tuba e. q̄ p hoc eius iactan
tia p̄dicatur. Ite qui i eccle
te aliquo facit eleosinaz. u
bi aut no e intercessor no fa
cit. h' ɡsuetudo mala tuba e.
Ite qui uiderit honestiorez
psona qui ɡat refre dat ei.
obscuro aut & alligato pau
peri passionibz nichil dat. &
hec tuba e. S3 & si i loco sec̄
to fiat. eo tn̄ proposito ut lau
dabilis uideatur. sicut q̄ fec.
ho. q̄ abscose fec. ipa abscō
sio tuba e eleosine eius. & q̄d
quid illud facit ho. p q̄d aut
aggēt. aut uult apparere q̄
fecit. tuba e. q̄ p illas ipa e
leosina. dū fit clamat de se.
Ideo no tm̄ locus nec actus se
cretus suadus e. s3 mag uo
luntas secreta. na i oi actu
corpali fraude diuiag̃ face pt.
i sola ɡsciā no pt. s3 dolus.
hoibz q̄ suademus. deo aut
manifesti sumus. Nuq̄d ho intel
ligit ho ee se natū q̄ ab hoi
bz uult uideri. s3 cogit ama
re q̄d i tellig. uenū quid mi
rius q̄ na huana. Omne a
nimal pt amare q̄d sibi i
tellig bonū. & odire q̄d i tel
ligit malū. Solus ho q̄ itel
lig malū. amare cogitur.
& odire q̄d i telligit bonū. q̄

duas ht i se aduersantes uo̅ls.
Quod carni placet. aīe dis
plicet. & q̄d aīe placet. car
ni displicet. ut sicut ait iob.
Ois uita nr̄a tēptaco sit.
& si ois uita tua tēptaco e.
ois uita nr̄a i luctu e. Te
aute faciete eleosina. nesci
at sinistra tua q̄d faciat dex
tera tua. Ista dudū sig̃ficā
uimus h' oīa ad aīaz dicta. no
ad carnē. q̄ h' smo manifes
te declarat. Alioqn si t̄ū ad
corpus quo pt fi' ut nesciat
sinistra q̄d dextera fec. cū
ambe manus i adiutoriū
sibi i uice sint create. ut al
tera alti' administret. nec cito
i ueniat opus q̄ una manus
sine alta possit i plere. s3
sm̄ q̄d diximus sup. dextra
manus e uoluntas aīe. sep
ad bonū ɡtendens. sinistra
aut uoluntas carnis. sep ɡ
ɡtria. Nesciat g° carnis q̄d
fec. uoluntas aīe. cū g° uolu
tas e nob faciendi eleosinaz
p deū. uoluntas e aīe. & dext
manus nr̄a. si subeutez nob
uoluntate uana. ut ab hoibz
uideam̄. i. uoluntate carnis
et manū sinistra repssimus.
nescit sinistra tua. i. uoluntas
carnis q̄d facit dextra. Ai at
subeunti huig' uoluntati uane
ɡsenserimus. ɡiuncimus sinistra
uoluntate dextre & dextrā sinis
tre. & notū facimus dexterā
sinistre. q̄d dextra opabat.
aut ecce sic apl's i epistā i

Libro canonis

libro canonum qui e de epis.
dextra e pplus xpianus: qui est
ad dexteram xpi. sinistra aut ops
pplus qui e ad sinistram. hoc e
dicit. ne xpianum elemosinam fa
cientem qui e dextra i fidelis as
piciat qui e sinistra. xpianus aut
si xpianum uiderit etiam facientem
non e contra preceptum. quoniam ambo
dextra sunt. Vt sit elemosina tua
in abscondito. Non tantum in abscon
dito loco. quantum in abscondito co
rdis. Nam si etiam in terra clausi
bus uoluntatis inclusa sit. cor
porales actus nros abscondere
possumus. si aut puritas co
gitaciones sunt euagata. nichil
prodest corporales actus nros
abscondere. quia sic absconditum
ut amplius publicemus. Et
pater tuus qui uidet in abscondito
reddet tibi in manifesto. Vide
quia absconsum cordis non loci
significat. deus aut in absconso
cordis e. non in absconso loco.
Considera quia non ideo uoluit
nos deus in absconso facere ut
non appareant opera nostra alias
qui quod dicit. sic luceat lumen
uestrum coram hominibus ut uideant
opera uestra et magnificent patrem
uestrum qui in celis e. Sed ut ipse
eum ostendat. Nam gratius e deo
bonum quod a nobis absconditur.
ideo aut ostendit. nam si te ipsum
ostendas. pauci sunt qui te
laudent. i quod tu latere potius.
Qui aut intellexit. uituperat
magis non laudat. si aut deus

te ostendit. nemo uituperat. nisi
forte malus cui displicet bonum.
Impossibile e enim ut bonum opus
hominis in abscondito dimittat deus.
Sed in hoc seculo manifestat eum.
et in illo glorificat. quia gloria dei e.
Sic aut malum opus hominis ad
gloriam diaboli e. in eo ei malicie
eius actus ostendit. sic ergo diabolus ^
qui suggerit malum si ipse mani
festat malum. ut puta ipse sug
gerit adulterium facere. et ipse mani
festat adulterium. ipse suggerit homi
cidium et ipse publicat homicidium.
sic deus qui dat bonum sic ipse
publicat in manifesto omne bo
num. i. in seculo illo. quia hic merces iu
sticie manifesta non potest esse. puta
plenos corde tuo si te fecit diui
tem. quoniam solum boni hic. sed et ma
li diuites sunt. magis aut mali
quam boni. ideo merces iusticie in diui
tibus non apparet. Si tibi dede
rit habere filios et filios filiorum.
et hijs bonis in differentia et boni
et mali inueniunt. et ideo iusticie
merces manifesta non potest esse.
et omne bonum quod e in hoc seculo
delectabile. mutuo bonos et ma
los commune e. Ideo si bonis datum fuit.
non apparet. illis aut seculi
bona. ita non sunt coram [illegible] bo
nos et malos. Sed tamen bonorum.
Ideo quidquid illic benefecerit deus,
manifestum e. quia procedente
iusticie sue meruerit illud
bonum. nam forte in hoc mundo
reddit in manifesto. faciens eum
omnibus manifestum et glorificans eum ^

^ Sic et opus hominis bonum ad gloriam dei e. in eo [illegible] eius ostendit

^ ut omnes cognoscentes eum

d

xpi

Ideo quanto homines sub-
limitas motis scelerat
se deum extollit.
tanto oro sed deo
viciniores exibet-
na oro iugis. est in-
firmitas hostis. Idem
Cessant dei beneficia.
ubi mala non cessant
fieri

di hominem esse veneret eum. aut
secundum opera efficietur et status bo-
norum mundi istius. ut puta mul-
ti incurrunt in mala. et mali et
boni in seculo isto. Unde intelligi-
mus temptari eos. quia boni. quo-
niam quia malus secundum opera con-
tinue opera videmus bona. scimus
quod temptatur quia iustus. Cuius autem
mala dicimus: quia punit eos
quia peccator sit et bona mundi vide-
mus et peccatores habere et iudeum ius-
tos. propter secundum opera eorum est mani-
festum. quoniam malus quidem. si bona
in hoc mundo fuit consecutus. dicimus
quod nutritur hic iniquitas eius: ut
illic inveniat gravius. si autem bo-
nus. dicimus quod reddidit deus
mercedem iusticie eius. Est cum ora-
Capitulum xij. — tio non eius sic ypocrite. qui amat
stare in synagogis. De oratione
nota — nobis est sermo. quia sola quasi spiritua-
lis est obitum, etiam offert ad deum
ceteris suis. Omnem enim iusticiam
quam facit homo. secundum potentiam suam
facit: et de potentia sua profert.
solam autem orationem secundum fidem suam
facit et ex fide sua profert. Vis
autem scire quam preciosa sit oratio
nullam iusticiam thimiamati
assimilat. nisi oratio sola. sicut
in revelatione iohannis ostenditur.
quo magnus angelus in conspec-
tu altaris processit. habens in
manibus thuribulum incensi o-
doramentorum. et dictum est ei. Iste sunt
orationes sanctorum. Sicut enim thimia-
ma bene confecta delectat homines
adorantes. Sic oratio iusta est ad
deum suavis. Vis autem scire digni-

^ putans qui orat in synagoga unde
in conventu hominum sed ex proposito in conventu
orat orare

tate eius: mox ut de ore pres-
biteri. suscepit eam angelus mani-
bus suis. et offerunt eam deo. sic
dicit archangelus ad thobiam.
Ego sum qui orationem tuam obtu-
li ante deum. Vis scire virtutem ignis
Oratio trium puerorum fecit ut ignis
ardens non adureret eos sed de-
lectaret. Ut flamma quidem vi-
deretur in specie. umbraculum
autem esset in opere suo. Quanto ergo
gloriosa est: tanto cautius custodienda
est. ne propter homines facta vilescat.
Qui amat in synagogis ora-
re. ut videatur a conventu. alia
quam in conventu fidelium orare. lau-
dabile est. sic dictum est. In eccle-
siis benedicite dominum. et orare do-
minum in regia sancta eius. puto
autem et hic. non ad locum refert
dominus. sed ad propositum orantis: quoniam
qui sic orat. ut ab hominibus videa-
tur. mens illius non deum aspicit
sed homines qui sunt ibi. et videtur
sibi in medio multorum orare.
Ille talis quantum ad propositum suum
in synagoga orat. Eius autem
orantis mens solum aspicit deum.
sed illa hora est mens eius quasi nul-
lum habeat circa se. quia mens illius
nullum videt: qui propter neminem
orat. et non quamvis in synagoga
orat: tamen in secreto apud se vi-
detur orare. deinde ut orans
nichil novum faciat quod aspi-
ciant homines neque voce clamet
ut audiatur ab aliis. neque ex-
pandat manus suas ut pha-
riseus in templo ut videatur
a multis: nec impudenter oculos

^ neque pectus suum aperte percutiat sed ab ... sic
publicanus in templo

deq homo si scires q sis. aut vn venires
nunq gauderes. sz i omi tpe fleres

tollat ad celu. ut notabilis
fiat. Et io qui nemo audit cla
mātez. nemo aspiat talez
aliquid facientez. Et int mul
tos stās i secreto e. Et i an
gul platearp. Illo dixit i pla
teis. sz i angulis platearp.
ne si i plateis orauerit. qz
simulatores religionis vituparē
tur. sz i angul ut videatur
abscose orare. Astuta vani
tas. Sciunt ei. qz h ipm ab
scose orare laudabilis e. io
fingunt se abscode ut duplr
laudentur. pmu. qz orat. sc.
qz abscose orat. Et amplius
se manifestat p hoc ipm qd
se abscondit. Dic ypocrita. ut
quid vis. ut videaris oras.
Nonne qz laudabit res e ora
re. ut quid ergo no vis esse
laudabilis. qui vis laudari.
O i sania vanitas. esse no
luit qd desiderat apparere.
Amen dico vobis receperunt
mercede sua. Unusquisqz
ubi seminat. ibi metet. Et qd
seminat. hoc metet. Qr hoi
nes orat. no ppt deu. sic
et ab homibz no ado laudat.
Mendicat orare cu no oret.
et mendicat laudari cu no
sit laudabiles. Premiu vanitatis
religionis recedunt et ubi vitam
laudis emunt. Sic ergo eorp
deu no delectat. sic nec laus
homi ipos ad ornat. Qd e
i ulo positu e. ta diu est.
qz diu e ubi. Cu aut finit
ubu. finit bonu qd positu
erat i ulo. Tu aut cu orabis. Tu
Tu qui vis ut exaudiaris.
no ut videaris qui ee vis
laudabilis. no apparere qui
i auribz dei no i auribz homi
loqris. Intra in cubiculu
tuu et claude ostiu tuu. ut
nec sit ibi. nisi tu qui oras
et ille qui oras. Et ut quid tecu
sit alt pt eu que neccrium
habes. testis ei orate gnuat.
no adiuuat. quia deus oroni
bz no exigit sz placatur. Al
teru dico aliq cordis. qui at
eiusde sut cordis. et si multi
fuerit orates. unu sut. qz u
nus sps i oibz orat. sic dcm
e. Omi aut erat cor unu et
aia una. Cubiculu hi spualit
itelligunt ad eius dca. Cubi
culu ei e cor. ut i tellectum talr
.i. spualis. sic scriptu e. Que
dicitis i cordibz vris. et i cubi
libz vris copugimi. Hostiu
aut e sensus carnalis exterior
p qz oia bona ut mala sup
eius i trat. sicut i canticis ex
psona ecce sapia dicit. Ecce
fratruus mus pulsat ad hostiu.
Apri mi soror mea. pxia mea.
pulsat aut xpc hoiez xanu.
aut p scpturas diuinas aut
bonas cogitatoes sup cor eig
i duces. Et ille qui suscipit
eas. apit xpo. Qui aut ex
pellit. claudit. Iubet ergo ut
aia i interiorez i grediatur
i tellectu qui orat. ut nihil
cogitet nisi de quo orat. Et qz

Beda.
Anguli platearp sut
qdruuia et compita
ubi p transeuntes
alteri) vie ducit
et qdruuiu reddit
Ideo at i qdruuijs
stabant orantes. ut
deqruqz pte veientes
hoies viderent eos
i tentos orom. et
magnificarent eos. et
amicos dei dicerent.
Tu aut q causa vite
et salutis ee vis oras
i tra i cubiculu .i.
i secretu cordis tui
et clauso hostio sub
audis oris tui. scilz
strepitu labiorp. ora
precem celeste no
i clamosa voce et
fnbili. sz i devoto
corde et humili vera
i tencoe. et mentis
recollectoe. sacs te
a dno deo cu anna
matre samuelis
i cotricoe sps posse
exaudiri

Quod debent aduerti
bone conscie homines si
a prauis hominibus iudicantur
et diu contrariete. nec
debent mirari si aliqui
sinistre dum de eis t
deus solus sit qui iudicat
de quo etiam multa mala
dicta sint. Legitur enim
de quodam religioso qui
fuit infamatus cum
quadam iuuencula. qui
cum egrotaret usque
ad mortem. astantibus
dixit. Tollite hunc
baculum meum quaeso vos
et infigite post
mortem meam super
sarcofagum meum.
Qui si floruerit. ex
tunc sciatote me in
nocentem de infamia
quam patior pro hac
iuuencula innoxia
innocens. Et cum
fecisset. ille baculus
floruit. floruit.
et fructus suis gradibus
produxit

orat. ut claudat hostiu sensus
sui carnalis ut omnes cogita
tiones carnales et sollicitudines
foras excludat. Si aut orans
de carnalibus rebus cogitans.
no i trasisti i maiorem i tellec
tu. nec clausisti hostiu sensus
Et io tacite cu cogitationibus
superfluis tua loques orationis
perdidit spc. Sed hoc et illud supius
i telligi pot. In media ei sy
nagoga orat. qui i medio
multitudinis malarum cogitatio
nu orat. Undique mundialibus
sollicitudinibus circumdatus. quando
ei orans cogitas de uxore. de fi
liis. de mancipiis. de domo. de
possessionibus. de pecuniis. de mi
licia. de lucro. de causis et alia
i numerabilia que super cor orantis
i tellectu ascendunt. putas mo
dica tibi uidetur hec synagoga
malorum. omnes iste uarie species
cogitationum diuisi sunt i mun
di spc. quo ergo no i me
dia synagoga orauit anima
tua. qui tot secum i mundos
spes habuit. Spectatores et
collocutores. Possimus i telli
gere et hostium domos corporis.
ut no clamosa. sed desiderio
tacito. nam exclamosa oratione
multa mala nascuntur. maxi
me hec tria. Primum qui clamo
se orat no credit deum ubique
esse et abscondite audire. Et io
qui abscondite orat. dupliciter
deum honorat. Primum quia orat.
Secundo. quia credit eum abscondite

audire sicut et audit. nam
deus no uoce clamosa pul
sandus est. sed sciencia recta pla
candus. quia no est uocis au
ditor sed cordis. Secundum aut ma
lum quia inscia secretorum pecca
torum tuorum quas forte no
oportebat alterum scire. nisi
te et deum i auribus bonorum hominum
et malorum audienda committis
Et no solum no audiris a deo.
quia i disciplinate orasti. sed
adhuc ab hominibus derideris.
quibus abscondita tua manifes
tasti. Tertium uero malum. quia cla
mose orans. alterum iuxta te no
permittis orare. Uocibus enim tuis
rapis sensum illius ad tuos ser
mones. Et io no solum no ex
audiris. quia male orans. sed
adhuc peccatum colligis. quod
orare alios no permittis. Sic
ergo ora sic audistis i libro re
gum annam orantem que figuram
portabat ecclesie. de qua dictum
est. labia quidem eius moue
bantur. uox aut eius no audie
batur. Et pater tuus qui uidet
i abscondito. reddet tibi i
palam. Ut aut cognoscant homi
nes. quia orasti. Orantes aut.
nolite multum loqui sicut ethni
ci. Quos orant gentiles.
uideamus ut sciamus. quia sic
orant. Orant demones. qui et
si audiunt exaudire no possunt.
nam neque mala prestare possunt.
nisi permisit deus. Orant
reges mortuos. iouem. martem.

Aug. Orationibus mundam mentem lectionibus vero instruimur. Bonum est utrumque si tamen liceat et orare et legere.

ceteros scilicet quorum crimina sunt mani
festiora quam nostra: qui nec si
viveret potuit adiuvare.
Orant ydola insensata que non
audire possunt nec dare respo
sum. Juste ergo diu clamant. sed non
est qui exaudiat. Propterea cum sacerdo
tes baal deos suos clamarent
per sacrificia comburenda deridens
eos helias. dicebat. Clama
te clamate fortius. forsitan
enim dormiunt dii vestri. Sic et mo
do qui dormientem deum accusat: qui
oratione sua longo sermone prosequi
tur. Scit enim pater vester quid vobis
necessarium sit antequam petatis
eum. Si ergo precognoscit quid
volumus: non ideo oramus ut ex
ponamus ei quid volumus. sed
ut placeamus ei. prestare quod
desideramus. Et si deus placa
tus est non durus. non est ei
necessaria longa narratio. sed bona
voluntas. Sic ergo orabitis vos.
Pater noster. Patrem magis
quam dominum voluit dici. ut nobis
magnam fiduciam daret ad pe
tendum et spem largam ad im
petrandum. quia servus non impetrat
semper quod petit. nec enim semper ex
bona causa que iusta sunt pe
tit. nec frequenter non considerat
quid ad utilitatem domini pertineat.
sed ad suam. ideo non meretur semper
audiri. Filii autem semper impetrant.
quia ex bona conscientia que iusta sunt
petunt: nec considerant magis
quid ad suam utilitatem pertineat
quam ad voluntatem patris. ideo semper
merentur audiri. Et tu si filium
te credis dei. illa pete que
et tibi expediunt accipere. et illum
decet prestare. Si semper enim
petas carnalia et terrena. aut
difficile impetras: aut forte
nec impetras. quod tibi illa
prestet libenter non habuit. que
et si habeas. ubicumque amonen
te ut contempnas. Pater noster.
non dixit meus. quia libenter ex
audit deus cum quis non pro se so
lum sed etiam pro aliis orat. Pro se enim
orare necesse est. pro aliis gratie. Pro
se orare necessitas regi rei co
git. pro aliis autem caritas fra
ternitatis hortatur. Dulcior autem
est apud deum oratio quam numquam neces
sitas rei commendat. sed quam
caritas fraternitatis commendat.
Qui es in celis. Voluit ut sci
remus nos patrem habere celestem.
ut erubescat se terrenis rebus
substernere. facteos patrem habere
celestem. Sic enim degener
filius ad obprobrium pertinet
generosi patris sic et christianus
iniustus ad blasphemiam perti
net dei iusti. nam sic per bonos
christianos deus glorificatur. sic
per malos blasphematur. Sancti
ficetur nomen tuum. Quando sanctifica
tur ab homine: qui sanctificat omnes.
a nobis quod sanctum est non sanctificatur.
sed in se quidem sanctum est. Hoc autem
petitur ut sanctificetur in nobis.
id est ut nos illum sanctificemus in
nobis ~~tunc ille sanctificat nos~~
ut cum nos illum sanctificaverimus
a nobis. tunc ille sanctificat nos.

Orationis XIII

Q. dixit Pater. principiat benivolentiam quia prius eum vocat quam dicit... (right-margin gloss, partly illegible)

Gratia enim una et fides et unum baptisma ... (right-margin gloss, partly illegible)

pollicitante gratiam per quam gubernate ... (right-margin gloss, partly illegible)

ante per honesta et bona vita. ... per fanta ... christianos ... (right-margin gloss, partly illegible)

Et e ss loculum talis
sanctificare non tantum .v. O tu
dne deus pr opus . fac ut
illud nomen tuum i essentia
q i se e p se est scom . et
fuit scom . et erit i sc̄la
et̄na scom . i nob q̄ sit
scom . ut vz sanctitate tui
nois i tellige et ꝯsiderare
valeam . ꝑ q̄ et nos sc̄i
ēē possim

Eccles prima ꝑ venerationem.
...et ceca ꝑ assumentone.
...dclis aia ꝑ iustificationem.
...ar sc̄ptura ꝑ eruditionem.

Dicit

Deo omnis ss regit . qz regnum
eius e regnum om̄ seculorum . qz
hoc loco e tal ss fiat ut
adveniat regnum tuum . q̄ tē
te rege ēēmu ꝯsistentes
et itelligentes . tali vita
vivere studeam . ut tui ēē
regnum mereamur

i se . Na qui nō sanctificat deū :
nō sanctificat eum . sanctificamus aūt
deū i nobis . qn scientes eū
sēm timemus et sollicite vigi
lamus : ne forte wolemus sancta
tem nois eius i nobis . ꝑ opa
nr̄a mala . sic qui pciosa
veste vestitus ē fugit omne re
sordidum . ne forte coinquinet
eā . et ꝑdat gratiam decoris eius .
sic qui suscepit deū i corpe suo
et i spū suo sollicitus ēē debz
ne forte ꝯtaminet eū . Deus
aūt si contaminatus fuit i nob .
ipe quidē i sua nā i contami
nabilis manet . tn̄ ꝯtaminā
tois sue i iurias quasi ūro
iudicabit i titū . Adveniat
regnū tuū . Regnū dei vl
retribucō quā accipiunt aūt
iusti ꝑmaneāe iusticie . aūt ꝑ
catores ꝑpetua pcci . Regnū
dei ē sancti . sic scriptū ē et
colliget zizania de regno eius .
hoc ē de ꝑpo xano . Regnū
dei dicitur iusticia . sic dr̄ Aufe
tur a vob regnū dei : et dabr
genti facienti fructus eius . De oi
bus unus ē i tellectus . Aliud
ē regē ēē . aliud ē regnare .
Ecce ei deus naliter rex est .
sz nō i oibz regnat . nec
omēs hoēs sunt regnū eius .
qz nec faciunt omēs volunta
tē ipius . nā i oibz iniquis :
nō deus sz dyabolus regnat . cui
faciunt voluntates . Vn̄ sapiēter
ait apls dicens . Adversus rec
tores huius mundi tenebrarū .
nō dixit rectores huius mundi

tantū sz addidit tenebrarū .
quia nō totius mundi dominatur
dēones : sz tantū mō tenebra
rū . q sunt i mundo . Tenebre
aūt mundi : dicuntur hoēs iniq .
sicut et sancti qui mundi lux ap
pellantur . sicut ait apls . fuis
tis aliquā tenebre . nunc aūt
lux i dno : quia sicut ꝑ sc̄os
deus ostēdit i hoc mundo : sic
ꝑ iniquos hoēs obscuratur .
Et potestate quidē hz deus
i oibz et ꝑdē omēs si vult .
sicut et i ipm̄ principem peccatorum
dyabolum . nā sicut dyabolus eū sit
i potestate dei . tn̄ ꝙtū ad
ꝯtentū suū nō vult ēē dei .
nō ē de regno dei : sic et omēs
peccatores quāvis sint i potestate
dei quia noluit ēē sub deo . nō
sunt de regno dei . nā vere ius
tū regnū dei ē . qn̄ et rex
vult hoēs hr̄e liberos et hoi
nes cupiunt ēē sub eo . Cum aūt
rex ꝑ violenciā cogit ēē sub
se . illud ꝙtū ad virtutē nō
ē regnū sz tirannidē . Sed et
deus quāvis omēs habeat i
potestate . tn̄ volentes reci
pit tm̄ : ut nō sit tyrannus .
sz rex . Dyabolus ꝑ̄pe tyra
nus ē : qui et nolentes co
pellit suā facere voluntatē .
Quid ē ergo qd dicit . qz i tm̄
sunt duo regna i mundo dei
et dyabl . i . iusti et iniqui . et hoc
querit ut tollat de medio
regnū . s . dyabl . i . iniqui . et ve
niat tantūmodo regnū dei .

i. sancti ut iusti. et ideo dicit Ad-
veniat regnum tuum. quia in tem-
pore omnes sunt dei. Quod tunc fiet
cum omnes iniqui cum principe suo dyabolo
mittentur in stagnum flammeum et per
vocem omnes qui sunt sancti resurgent.
et euntes in obviam domino. venient
in aere. et tempore in hoc mundo erunt
cum ipso. ut omne quod est in hoc mun-
do. totum sit dei. Sic intelligen-
dum est de iusticia. quia modo et ius-
ticia et iniquitas regnat. Cum autem
extincta fuerit iniquitas sublato dyabolo.
tunc iusticia sola regnabit.

nominis sanctificatione. / regni celestis. / o. de voluntate / o. de sanctitate

Fiat voluntas tua sicut in ce-
lo et in terra. Nunquam non facit deus
quod vult. ubique. Deus enim est ei om-
nia quecumque voluit fecit in celo
et in terra. in mari et in omnibus abys-
sis. Sed hoc querit ut in nobis
fiat voluntas dei. i. ut nos eam
faciamus. Quia dum quo regnum
inimici est in terra sic quidem volun-
tas dei in hominibus. Sed non sic de ce-
lo. In celo enim omnes angeli nul-
lius faciunt voluntatem nisi dei
tantummodo. In terris autem non omnes
faciunt dei voluntatem. Iniqui
enim faciunt voluntatem dyaboli. Cum
ergo regnum dyaboli hoc est iniqui sub-
lati fuerint de mundo. tunc omnes
qui super terram. solius dei faci-
unt voluntatem. sicut omnes angeli
in celo. Communiter autem accipi debet
quod ait. Sicut in celo et in terra. i.
sanctificetur nomen tuum. sic in celo
et in terra. Fiat voluntas tua sicut
in celo et in terra. Et unde christus cau-
te locutus est. Non dixit. Sancti-
ficetur nomen tuum in nobis.

Adveniat regnum tuum sed nos. fiat
voluntas tua in nobis. ne se ipsum
videatur in hominibus deus sanctificare. et
regnum suum sed quos vult adduce-
re. aut voluntatem suam a quibus
vult facere. Et per hoc enim vitatur
personarum acceptio. Nec item dixit.
sanctificemus nomen tuum. suscipia-
mus regnum tuum. faciamus vo-
luntatem tuam sicut in celo et in terra.
ne hominem tantummodo videatur esse
qui sanctificat deum. aut qui suscipiunt
regnum eius. aut qui faciunt volun-
tatem ipsius. Sed medie dixit et im-
personaliter. i. sanctificetur. adveniat.
fiat. ut utriusque persone opus
necessarium demonstraret quia et ho-
mini necessarium est. et deus hominem
ad iusticiam faciendam. Nam sicut
homo non potest facere bonum nisi ha-
buerit adiutorium dei. sic nec
deus bonum operatur in homine. nisi
homo voluerit. sic nec terra sine
semine. Nec semen sine terra fruc-
tificat. sic nec homo sine deo.
nec deus sine homine iusticiam opera-
tur in homine. Ac si diceret. Hec
agitis. hec oratis. digni fi-
lii estis huiusmodi patris. Pa-
nem nostrum cotidianum da nobis ho-
die. Ipsa quidem facie sic videntur
verba sonare. ut qui dicit pa-
nem nostrum cotidianum da nobis
hodie. non habeant in crastinum
aut post crastinum preparatum.
ut possint dicere. Panem nostrum
cotidianum da nobis hodie quod
aut preparatum habet in crastinum.
aut in quinque. aut in decem diebus.
quomodo potest dicere. panem meum da mi-

Et est sensus omnes pater precamur nobis ut sicut celi i. angeli in celis habitantes tue obediunt iuste voluntati. ita et nos qui terra sumus. i. peccatores in terris habitantes fiant terra fecunda per corpus fecit mandata tua implendum

i. s. hanc necessitatis. doctrine sume voluntatis. hostie salutaris. superne societatis.

Panem nostrum i. doctrinam fidem et verbum tuum domini quo cottidie anima nostra vivit saginatur et confortatur

Cur ergo panem nostrum dicitur cum adeo non donari rogamus. Ratio ista est quia ab ipso datur. sed noster fit cum ab eis dignitate licet in mendici acceptus. quia quod uero quod est hodie. uitam et tempus presens significat

hodie. aliud ei petit quod in terra non habetur. quod autem iam possidet. ut quid adhuc requirat. Quod si est quod iste. cui parvus sit ad vivere. aut forsitan nulli. Aut est ei ita fidelis. ut cum possit amplius habere. tamen amplius sibi non servat. nisi cotidianum victum. Forsitan solis conveniebat apostolis. qui docendi gratia per singulas civitates omni tempore uagabantur. et ipsa uagatione amplius cotidiano victu possidere non poterant. Sed ita debemus christi doctrinam aptare. ut omnes in ea proficiant ne forte communis medicina iusticie que ad salutem omnium est preparata. dum aut paucis aut nulli prodest. inveniatur esse superflua. Sic ergo intelligendum est. quia non solum ideo oramus panem nostrum da nobis ut habeamus quod manducemus de manu dei accipiamus. Nam habere ad manducandum commune est inter iustos et peccatores. Frequenter autem et habundancius peccatores habent quam iusti. De manu autem dei accipere panem non est commune sed tantum sanctorum. Peccare ergo non vetat quod iubeat. tamen cum peccato peccare vetat. Iste quod cum iusticia operatur. illi deus dat panem quem manducat. qui autem cum peccato. non deus illi dat. Sed dyabolus. Licet omnia quidem a deo creantur. non tamen a deo subministrantur. Vel ita. ut dum a deo datur. sanctificatus accipiatur. Et ideo non dixit. panem cotidianum da nobis. sed addidit nostrum. id est quem iam habemus petitum apud nos. Illum autem nobis da. ut dum ante datur sanctificetur. ut puta si laycus offerat sacerdoti panem ut sacerdos sanctificet et porrigat ei. Quod enim panis est. offerentis est. quod autem sanctificatum est benedictio sacerdotis est. Nunquid non sufficerat sic dicere. panem nostrum da nobis hodie. ut quid ergo addidit cotidianum. ut luxuriosos alios corporibus. ut tantum quis manducet. quantum ratio naturalis exigit. non quantum lascivia carnis impellit. Si enim tu in uno convivio tantum expendas quantum sufficere poterit. ubi gratia hominibus centum moderate viventibus. aut tibi ipsi centum diebus disciplinate viventi. iam non cotidianum cibum manducas sed multorum dierum. Autem sic super dixit de elemosinis. vel de oratione. ut non coram hominibus faciamus. non quia hoc possibile erat omnino. sed ut doceat nos omnino |[struck through]| ~~...~~| speciem hominum fugere velle. Vel si possibile est. ne videatur quod possibile non est. Sic et hic docet nos volens. nolens. ut de nullo simus in hoc mundo solliciti nisi de solo simplici victu. Sic mandavit orare. Panem nostrum cotidianum da nobis |~~hodie~~| non quia illicitum iudicavit. sed hoc docere voluit. ut si possibile est nemo preter plus habeat quam possibile non est quantum ad possibilitatem humanam. Sic quia non solum dixit. panem cotidianum da nobis. sed addidit nostrum. propter duas rationes. Primum

quia om̄ia que nob dat deus siue aduersitatibȝ siue vtilitatibȝ. non nob sol' dat. Sȝ ⁊ alijs p nos. ut de eo q̄d accipimus aliquid. p ter p potentibȝ faciamus. Ergo qui de laboribus suis ⁊ digenti bus nō p̄stat. nō pt dicē. pa nē meū da m̄. nec ei panē suū diuinū manducat. Sȝ ⁊ a lienū. Deinde qui de iusticia acquisitū panē manducat suū panē manducat. qui aut̄ ex p̄cco: alienū. Et dimitte nob debita n̄ra. sicut ⁊ nos dimit timus debitoribȝ n̄ris. Cū q̄ iste orat qui ī inimicitijs suat aduersus aliquem. a quo forsitan lesus ē. Dic ei ipe oras me titur dicens: remitto ⁊ nō re mittit. sic ⁊ deus cui petit ī dulgentiam illi nō ī dulget. Si g° qui lesus ē sine cā o rat deū. nisi ī dulserit ei a q̄ lesus ē. putas quō orat qui nō solū ab alio lesus nō est. Sȝ p ī iusticiā alios ledit ⁊ g̃ uat. Sȝ multi uolentes deli ctum [illegible] ī se: fugiunt istā orōnē orare. Stulti. p̄m qui nō sic orat quō do cuit xp̄c. nō est xp̄i discipu lus. Jo. ⁊ nec pat' libent' exaudit orōnē quā filius nō dictauit. Cognoscit enī pat' filij sui sensus ⁊ u̾ba. nec suscipit que usurpatio hūa na excogitauit. Sȝ que sapiā xp̄i exposuit. Ergo orōnē q̄de

dicē potes. circuuenire aut̄ ⁊ fal lere eū nō potes nec accipis ī dulgenciā. nisi p̄ei ī dul seris ipe. Et ne nos ī ducas ī teptacōnē. Sȝ libera nos amalo. Cum multa ⁊ magnifica sup̄ mandauit hoībȝ ut deū patrem suū dicat. ut genus suū de ce lo cognoscant. ut regnū dei pe tant uenire. ut nō p̄nt solicti dū pascatur. que om̄ia magne spei ⁊ iusticie signa sūt. Jō ne cedit humilitatis doctrina. ut di cant. ne nos ī ducas ī tepta cōnē. cognoscat se eē ī firmos. ⁊ cōsideracio ī firmitatis eam glacōis extinguat. Duo g° peti mus. sicut. Ut nō ī ducat nos ī teptacōnē. Jo. ut si ī duxit li bet deuictis teptacōnis. Ita ne si scdm̄ ueritate iusticie sue exa minaret hoīes. nullus potat sal uus. Jo aut̄ difficile teptat sciens ī firmitate n̄raȝ. aut si teptat nō tā diu teptat q̄ diu nos uincamus teptacōnē. Sȝ q̄ diu nos uīte velle oste damus. i. nō uirtute n̄raȝ tep tat. Sȝ uoluntate. Aplo nos co fortate ⁊ dicēte. Teptacō uos nō apprehendat: nisi humana. Fidelis aut̄ deus qui nō paciet nos teptari sup̄ id q̄d potes tis sustinē. Volens glificare hoīem teptat eū. nō ut tū magno iudicio glificet. Sȝ ut ne sine cā glificet. Quī tuū ē regnū ⁊ uirtus ⁊ gl'ia. Cri

Et dimitte nb ei et ea q̄ d'. orat ī p'sona n̄ dimittit. p̄cit di' ea ⁊ q̄ d'. ī p'. electorū q̄bus fide sociat' ȝ q̄tu longȝ ī forniu vl ī insufficienti. al vidē di' co pare. Sȝ ī fidelis [illegible] ī mltas n̄ dimittit.

Et ne nos ī d. ī tep. fraudulenta q̄ decipit. violenta q̄ fide frangit. subita q̄ cogitatō ꝑuenit. Inportuna q̄ nō recedit. Grauitatis ⁊ ⁊ estate nrē om̄ ex pelles ⁊ vlnꝰ p̄mitatis oleo nrē ꝑ ungens. Duc nos ꝯ voragīē pelagi hu- ubi scilla ⁊ [illegible] ingit nos in ꝯfudu vicioȝ. ad vitā diriges ī eī ꝑ massuetudinē.

Sed libera nos amalo aquidaue aduersitatis. huate ꝑ̄sitatis. Dyacō callidutatis. Sepiethe calamitatis. Amen.

Et ne nos dimittas nȝ p̄cctis ī duat ⁊ hī ī dyā. temptatoȝ i. ī p̄cci laq̄ ī ꝑsecucoȝ vel decepcōne hoīu malorȝ ⁊ ab eī ī [illegible] carnalē. Itagiōs ī fornicacōne [illegible] [illegible] ꝑ cui ꝑuta [illegible] p̄ccā fornicatō ꝑcior c. [illegible] [illegible] mala [illegible]. [illegible] fornicatur. Cū cm teptat. ꝑ̄lat. sta [illegible] fornicatōs thoics [illegible] nemēȝ [illegible] vt decipiat. [illegible] ipe nemīoȝ ī duat ī tem tacōm. si q̄u n̄ cripit. ī duat. q̄ dimittit in dua cū libac possit.

vel remitte ... [illegible] ... delicti ... d. ab aīa ... pellat

Triplex est ieiunium primum
ieiunium magnum est generale
abstinentia s. ab iniquitatibus et
voluptatibus illicitis scilicet
quod est perfectum ieiunium. Et ipsum
elegit deus. Secundum est districta
et moderata refectio. ut
scilicet singulos dies absque
ciborum luxuria transigamus.
Et hec duo ieiunia omni tempore
et diebus singulis servanda
sunt. Tercium est subtractio
prandii et post cenam cuilibet
cibi privacio usque in diem
sequentem. hoc est semel in die
tantum hora congrua reficere.
Longe itaque differt ille
qui propter deum ieiunat. ab
eo qui propter humanam laudem
ieiunare proponit. quia hunc
pro mercede laboris et corporis
afflictione compensato fit
laudis humane. illi vero pro
devotione humilitatis sunt tu
gloria eterne in futuro reservat
Ideo propter futuram spem
soli deo ieiunemus. a quo
expectamus huius devote
humilitatis in futuro
bravium vite sine
fine permansure

Ypocrita enim dicitur ab
ypos quod est sub. et crisis
quod est aurum. quasi aliud
habens sub auro. Jn ipsis
enim ypocritis sub super-
ficie bonorum operum
ymo in operibus sub specie
exteriorum. interius
latet iniquitas. Unde
Jacobus in canonica sua in-
quit. Contristat quos exerc-
tet hec mesticie tempore
dum pietate flexis
poplitibus deprecemur.
ut consolatio sue gratie
influat. ne nos tristicia
seculi que mortem sepe inducit
absorbeat. Greg. Jeiunio
corporalis lascivia castigatur.
anima devotis orationibus sagi-
natur. Vigiliis castitas in
sidie dyaboli depelluntur.
fames vero amica virgi-
tatis est inimica lasci-
vie. Saturitas namque
castitatem perimit

Et ad ea que superius dixi pertine-
at introduxit. Cum dixit sup-
plicavit nomen tuum. adveniat reg-
num tuum. Et si dicat aliquis Er-
go non habet deus regnum in terra.
quia oratis ut veniat. Respondet
ad illud. Cum tuum est regnum. Ite-
quando dixit. fiat voluntas tua
sicut in celo et in terra. Et si dicat a-
liquis Ergo non potest deus in terra
facere quod vult. quia oratis. ut fiat
voluntas eius. Ad hec respondit.
quia tu es virtus. Itaque si dicat.
Non ideo optamus regnum tuum in
nobis. aut si voluntate tua in te-
rris. quia non est regnum tuum in
mundo. nec potes facere quod vis
in terris. Sed cum regnum tuum. vita
eterna est. et voluntas tua iusticia
est. propterea nec redigens aliquem sub
regno tuo nisi ipse voluit. nec
operaris in aliquo voluntatem tu-
am nisi ipse consensit. propterea ora-
mus. ut illuminati arte velimus
suscipere regnum tuum in nobis. et op-
temus facere voluntatem tuam. Ite-
cum dixit. panem nostrum cotidia-
num da nobis hodie. Et dimitte
nobis debita nostra sicut et nos di-
mittimus debitoribus nostris. Et
ne nos inducas in temptationem. sed
libera nos a malo. Ad illa res-
pondit. quia tua est gloria. Vere ei
si nichil deest timentibus deum.
dei gloria est. si illis dimittentibus
debitoribus suis. deus dimit-
tit eis peccata eorum. dei gloria est.
Si aut non dimittentibus eis
dimittat. non est gloria dei. quia non
est iustum iudicium eius. si non indu-

Dnica xiiii

cat in temptationem. aut inductos.
si propter aliquam iustam causam libet. di-
gloria est. Et generaliter quicquid
scriptura orare precipit tu finit
preceptum. dei gloria est. Si ei non
dimiserit hominibus peccata eorum. nec
pater vester dimittet vobis. Ecce et
superius cum dixisset dimitte de-
bita nostra sicut et nos dimitti-
mus debitoribus nostris. non dixit
sic et nos dimittamus ut prius
nobis dimittat deus. postea
nos dimittamus debitoribus
nostris. sciat enim dominus omnes homines esse
mendaces. quia et si acceperint re-
missionem peccati sui. ipsi suis de-
bitoribus non dimittunt. Ideo sic
dicit. Dimitte sicut et nos dimit-
timus ut prius dimittamus post-
ea petamus dimissionem. Cum
ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite
tristes. Omnium malorum prima et
fortiora sunt tria mala. i. gula.
avaricia. et vana gloria. Adversus
que dominus temptationis sue faciens
bellum. pugnavit pro nobis contra gu-
lam in heremo. contra avariciam
super montem. contra vanam gloriam
super templum. Item omnium bonorum prima
et fortiora sunt tria bona. i.
elemosina. oratio et ieiunium. Et
vide quomodo adversus tria mala
inventa sunt tria bona. i. hele-
mosina contra avariciam. Jeiunium
contra gulam. oratio contra vanam gloriam.
Dicit nobis. ecce ieiunium convenit.
quia ieiunium contrarium est gule et
elemosina contra avariciam convenit.
quia avaricia congregat. elemosina
autem dispergit. oratio quomodo convenit
contra vanam gloriam. Audi omnia

nb

mala que sunt in mundo, habent contraria per que superentur. ut puta fornicatio castitate, superbia humilitate, Iracundia mansuetudine. et nullum malum est quod non habeat contrarium bonum per quod superetur. Sed quamvis bona faciendo volens opprimere vanam gloriam: tanto magis excitatur ea. et causa est ista. Quia omne malum ex malo nascitur. sola autem vana gloria de bono procedit: ideo non extinguitur per bonum. sed magis nutritur. Denique inter omnes pravas temptationes vane glorie non habet locum. fornicator enim aut raptor: quo temptetur gloria vana: qui non habet unde glorietur. Illi autem temptationes vane glorie patiuntur. qui tale aliquid faciunt unde glorientur. Ergo nullum remedium potest esse contra gloriam vanam nisi oratio sola. et hoc ipsa vanitate generat. nisi caute perspexeris si forte bene oraveris. Alia divisio. In lege scriptum est. Non intrabis vacuus in conspectu domini dei tui. Vacuus autem intrat ante deum qui veniens ad orationem nullam facit elemosinam. Non solum in veteri testamento sed et in novo precipitur. ut per singulas septimanas unusquisque aliquid in gazophilacium mittat ad orationem venturus sicut ait apostolus. Unusquisque vestrum per singula sabbata. quod illi placuerit apud se reponat. ut cum venero tunc collecta fiat. Item dicit Salomon: Ante orationem prepara animam tuam. Ille preparat animam suam ad orationem: qui faciens elemo-

sinam venit ad orationem. Sicut enim oleum accendit lumen lucerne. ita et bona opera excitant fidem cordis: et dant confidentiam clamandi apud deum. Ergo elemosina pretium est orationis: quia oratio sine ieiunio sterilis est et infirma. Illa oratio illa est fortis que fit in spiritu humili et corde contribulato. Sic propheta dicit. Sacrificium deo spiritus contribulatus. cor contritum et humiliatum deus non spernit. Spiritum autem humilem et cor contribulatum habere non potest qui manducat et bibit et deliciis fruitur. quia panis cor confirmat. vinum autem letificat. Spiritum ergo carnis humilem esse non permittit. saturitas que fit ex pane et cor contribulatum non permittit esse iocunditas que ex vino. Ideo enim sancti et alii necessitate voluerunt deum exorare. ieiunium cum oratione iunxerunt. Sic daniel et ceteri. Unde quia virtus orationis ieiunium est: numquam separantur ab invicem. sed ubique simul ponuntur. Oratio et ieiunium de morte liberant. Item hoc genus non eicitur nisi in oratione et ieiunio. Sicut nec miles sine armis est aliquid. nec arma sine milite. sic nec oratio sine ieiunio. nec ieiunium sine oratione. Sed ex hiis tribus bonis prima est oratio. quia elemosina quidem de rebus exit. ieiunium autem de corpore. oratio vero nec de rebus nec de corpore sed de anima et de corde procedit. ideo quanto prima ~~dignior~~ dignitosior est duobus media ponitur inter duas. prima elemosina secunda oratio. tertia ie-

Cum ieiunatis etc. Manifestum est hiis preceptis oculum mentis in terrenis et in eternorum gaudia dirigi. ne foris queretis mercedem huic neque seculo conformem et amittatis dominicam promissionem. Tanto quo solidiores in sancto proposito atque firmiores deum etc. quanto in eternis beatitudinibus quo nos elegit deus conformes fieri ymaginis filii dei Ihesu. Et capitulo maxime animadvertendum est non in solo corporis rerum terrestrium nitore atque pompa. sed etiam in ipsis sordibus luctuosis esse posse iactanciam. et eo periculosiorem et inclusiorem quo sub nomine et ostentacione servitutis dei decipit et fallit quos intuetes. sicut faciunt precipue falsi religiosi etc. Qui enim immoderato cultu corporis atque vestitus vel ceterarum rerum nitore fulget. facile convincitur rebus ipsis pompe seculi sectator. nec quemquam fallit dolosa ymagine sanctitatis etc. Qui vero in professione christianitatis inusitato squalore ac sordibus intentos in se hominum oculos facit. cum tamen id cum voluntate faciat. non necessitate patiatur. ex ceteris eius operibus potest conici utrum hoc contemptu supervacui cultus an aliqua ambitione hoc faciat. quia et sub ovina pelle cavendos lupos dominus precipit. sed et ex fructibus inquit eorum cognoscetis eos

Vn quida metra nota

Est ieiunandi tps
venia rogitandi
Et deplorandi sunt
acta quoque nefandi
Jeiunij digna superat
i fine maligniu
Corpa dat sana
no sunt ieiunia
vana Jeiune intes
faciunt homines sapie
tes Sic bn ieiunat
qui se a crimine purgat
Cu hoc ieiunat tunc
xps se coadunat
Jeiunio dei nos ab omi
crimine purgat
Jeiunat inste i. s. spm carni q
medic landi
simulator. avar
Spu. carni. laudi.
studio acquirendi
Jeiunat inste celes
tes colit qz fructus
Jeiunat frustra
tu desierit bona
fcta Gratis ieiunans
i vicio cu maste tu
nas. Sic bn ieiunat
viciis denique repug
nat Cu ieiunatur
dampnosa libido domat

iunium. Et sic elemosina ante oraco
precedit. quia misericordia est in prepara
cione ante faciem oracionis. ut post
elemosinam sequens oracio perpetuum locum
inveniat apud deum. ideo autem
ieiunium sequitur oracionem. quia non
oracio. Jeiunium est adiutorium sed ie
iunium oracionis. Et non oracio fit pro
ieiunium sed ieiunium pro oracione.
ideo non ieiunium antoracione prece
dit. sed oracio ante ieiunium. Trac di
visio. Iste elemosinam facit. aut orat.
aut ieiunare. non est enim hominum.
sed tamen iustorum. Qui aut peccat.
et elemosinam facit. perdit quod facit.
possessio enim prava peccatis dat
elemosina. non proficiente. i. qui pe
tit nos quod fecimus non ut per
peccatum peccandi licenciam operemus.
Iste ille orat qui ipse non peccat.
Qui autem orat et peccat. non ro
gat deum sed deludit. Iste ille ie
iunat qui non peccat. qui autem
peccat et ieiunat. non ad gloriam
dei ieiunat nec se humiliat. sed
carnem suam punit. Denique conside
ra in superioribus ex quo cepit
ihesus aptus suus salutaria dare
precepta. non statim in primis man
davit de elemosina aut ieiunio
aut oracione sed prius expelli
mala. postea introducat bona.
Dictum est. non occides. ego autem
dico ne irascaris. Dictum est.
non adulterabis. Ego autem dico.
non concupisces. Dictum est. oculum
pro oculo. Ego autem dico. non enim
resistere malo. Dictum est. Dili
ges amicum. et odio habebis in
imicum. Ego autem dico. Diligite
inimicos vestros. Postquam ergo ab

hiis omnibus malis homines spolia
vit tunc dicit. Videte ne eliam
iusticiam faciatis coram hominibus et c.
Ostendens quod in hoc ab illis
omnibus recessit prius. sine ea
faciat hec bona. prius oportet
mala dimittere et sic bona sus
cipere. quia non potest homo fieri novus.
nisi desierit esse vetus. Qui autem
mala non dimittit et bona sus
cipit. bonorum suorum graciam perdit.
Quemadmodum siquis in os suum
aliquid dulce mittat cum ama
ro permixtum. dulcedo illa non
dat suum saporem. Nolite fieri tristes
sicut hic ypocrite. Sive de elemosi
nis dices. sic dicit. ne coram
hominibus faciatis. sive de oracione sic.
Nolite esse sicut ypocrite in angulis
platearum orantes. Sive de ieiu
nio hoc ipse sic dicit. Videns.
quia sciebat dominus gloriam vanam
ex omni bono procedere. ideo illa spi
nam quam assidue nascitur in terra
bona iubet precidere. ne spina
vane glorie offocet ieiunij fruc
tum. nunquid potest fieri ut non sci
atur qui ieiunat. Sed melius est.
ut ieiunium tuum te ostendat.
quam tu ieiunium tuum. Videns autem
dominus. quia non potest fieri ut sit pla
nus qui ieiunat. ideo non dixit.
nolite esse tristes. sed nolite fieri
tristes. Aliud enim est esse. aliud fieri.
qui enim valitudinem per ieiunium tris
tis est. ille est tristis. non autem
fit. Qui autem per simpo sturas
decoloratus aliquas palle
tes apparet. illi non sunt tris
tes sed fiunt. Si ergo qui ieiunat
et tristem se facit. ypocrita est. quanto

mag iniquior e qui no ieiu
nat. Et argumentis quibzdam i
facie sua pingit venalez pal
lore qui ieiunij signu displi
cet ei mia sua. quia no pot
mentiri quod no fecit. Et inuisa fa
cies carnis argumentis quibz
dam i noces castigat quod fortu
dibz no consentit. puto quod oms
sensatus intelligit. quod hec uba
carnalr no intelligunt. nec ei
pot fieri qui ieiunat ut no ap
pareat tristis: nec mandat deus
quod ad imple no possumus. Sic ei
io iubet nos no fieri tristes. ut
ne propter tristicia appareamus
hoibz ieiunare. quod mandat
caput unge et faciem lavare
Sic ei ipa unccio capitis et la
uacio faciei si circumstantibus
prope fuerit nichilomin sunt signa
ieiunij. Et hec spualr ad cultus
referunt. ut ne tristicia spualr
spalez extermet faciem. Facia
es aut spalis e aie. consciencia eius
ul cor. sicut ostendit propheta
dicens Tibi dixit cor meu. do
minu requiram. exquisivi te
facies mea. Non ei facies car
nea deu querit Et consciencia. Item
qm facies consciencia appellat.
ostendit iacob cu fuisset lucta
tus cu hoie. Vidi deu facie
ad faciem. et salua facta e aia
mea. Vere aut tunc facie ad
faciem deu no uidit. cum i Se
mate. i. spie ul figura hois
luctatus e quod cu deus. Nam sce
mia corporalr uelamentu e dei
no protectum: Et mente uidit deu.
uidit et israel uocatus e. i. mens
uidens deu. Si ent facies eius
deu uidisset. utique sic uocandus
fuerat. facies dm uidens. Quod
quod facies aie consciencia appellat.
sic ei i conspectu hom graciosa
est facies pulchra. sic i ocul
dei speciosa e consciencia munda. Item
aliud e gaudium corporale. aliud
gaudium spirituale Gaudium cor
pale e risus. iocus. et cetere delec
taciones carnales. Gaudium spi
rituale e spes. sic ait aplus.
spe gaudentes. in tribulacione pa
cientes. Vides quod pot fieri. ut tris
tantes carnalr. spiritualr
gaudemus in spe. Hoc ei dicit
de spu sco propheta. Fluminis
impetus letificat ciuitatem dei.
Item e tristicia corporalis. et e tris
ticia spualis Tristicia corporal
e afflictio carnis. tristicia at
spualis desperacio et infidelitas
aie. Ergo dices. nolite fieri
tristes. nolite propter hoies ieiu
nare. qui ei propter hoies ieiu
nat: tristez facit consciencia sua.
i. desperante. Quo aut consciencia
eius letaris sit et sperans i dm
ieiunio suo. qui no propter deu.
Et propter hoies ieiunat. sic et os
ypocrite. qui propter hoies ieiunat.
exterminant facies suas. i. con
sciencias suas. quod no habeant
exterminatas consciencias suas an
deu: qui fingentes se propter dm
ieiunare no propter deu ieiu
nat Et propter hoies fallere uo
lentes et dm et hoies. aut
ita. Nolite fieri tristes. i. nolite

sin spe et sine fide ieiunare.
Sine spe autem ieiunat qui se a
peccatis non abstinet. et facit ius
ticiam. Nam sicut bona opera spe
generant. i. gaudium spirituale. sic
mala opera desperacionem. i. tristiciam
spiritualem. qui ergo peccatis ieiunat.
sine spe ieiunat. i. non habet unde
speret et gaudeat. sed est animus eius
desperans et tristis. ita autem quod
peccat et desperatio peccatorum extermi
net sanitatem conscientie nullus igno
rat. nam ipsa conscientia vulnerata est
eius qui peccat. Cum ergo vos ypocri
te ieiunat non bonis actibus exhi
larantes conscientias suas in spe sed
malis operibus contristates despe
rantes. ypocrita est ergo omnis qui pec
catis ieiunat. Quid est ergo cum gau
dio ieiunare. id est primo spiritualiter
ieiunare deinde carnaliter. nam
sicut omne bonum est spirituale
et carnale. Ut puta fornica
cio carnis est meretricio. Forni
catio autem spiritualis prevaricatio.
Castitas carnalis nescire mu
lierem. castitas spiritualis fidelem
esse deo. humilitas corporalis assur
gere homini. librum dare molle.
humilitas spiritualis qui in corde
suo alterum exaltat meliorem
se. Superbia carnalis asper sermo.
superbia spiritualis qui in corde suo
meliorem se esse credit quam alterum
sic et ieiunium est corporale et est
spirituale. Corporale ieiunium est
abstinere a cibis. spirituale ieiuni
um est abstinere a viciis et peccatis.
Nam sicut cibis delectatur misducatio

sic ipse carnis delectatur peccan
do. Unde sapientes dicunt. Peccatum libi
dine nocet. quia omne peccatum
cum delectatione committimus. Unde
et tu videbis libidinis membrum.
ut in iusto gulositas omnium ma
lorum delectatio tollatur. quia ma
la faciunt animum et corpus. i. des
perantem. Qui ergo a cibis ieiunat non
ab operibus malis ille apparet
ieiunare non tamen ieiunat. quia
quantum ad homines ieiunat. quantum ad
deum autem pessime epulatur malis.
Amen dico vobis receperunt mer
cedem suam. Delectatio illa lau
dis tam diu sentitur quam diu auditur.
Vox autem aures transit. transit
et delectatio [aurium] laudis. Tu autem
cum ieiunas unge caput tuum et fa
ciem tuam lava. Tu qui maior es
qui magis ieiunas crede quam ce
teri. qui magis te abstines a
peccatis quam a cibis. et ideo non hominibus
sed deo ieiunas. qui [cum] cem p(er)
cates ieiunat hominibus ieiunat.
non deo. et ideo ypocrite sunt. qui autem
vere deo ieiunat. non tantum a cibis
se abstinet quantum a bonis actu
in quo. quoniam sicut carnalis aliquis
carne delectatur. ita deus malum
delectatur spiritum carnis. Quid ergo.
quando ieiunamus in fundamus oleum
capiti nostro. ut unanime est. lave
mus facies nostras aqua. Et
quis faciem lavatam perdidit quid
ergo si hec facimus que presigna
hec lavationis et unctionis publi
camus ieiunare. Quid ergo simplex
interpretatio huius hec est. quoniam
per exageracionem intelligenda sunt.

Tu aut cum ieiunas vnge caput tuum. vz vt si fieri potest opus religiosi ieiunii et pprimis devote orationis. atque copiis et aie affectioz vultus ylaritate velemus

ista. sic certe am dta. Itaque si
dicat: sit longe te facie debes
abstentiam ieiunii tui. ut si
pt ad qd no decet. At ea faci
es: que ex diuiso luxurie et epu
latois videtur ee indicia. spua
liter aut. sic sicud ex superioribz.
pz. facies est osciam intelligit.
Prhite ergo abste sordes aia
tue. puris ab omni malicie
putredinem. Et lauisti faciem tuam
i. osciam tuam aqua pphita de
qua dicit ysaias. Lauamini et
mundi estote. auferte nequiciam
ab oculis uris. Si ei abstuleri
tis nequiciam ab oculis uris.
lauastis osciam vestras: et bn
ieiunastis. Ite caput tuum. xpc
e. sitiente pota. esuriente
ciba. algentem vesti. et sic prcio
sissimo vnguento. i. oleo vnxe
isti caput tuum. i. xpm qui cla
mat in euangelio dicens. qd v
ni ex minimis istis fecit. mi
fecit. qm ei dus iusticia in hijs
duobz consistit. Primum ut ne
facias malum. Secundum ut facias
bonum. ad id qd ptinet. i. ad
fugiendum pccata dixit. laua fa
ciem. ad illud ptinet. i. ad fa
cienda opa bona. Unge caput
tuum. et eos amabit ut maria.
q postquam osciam suam lacrimis
prius lauit. infudit oleum sr
caput xpi. Et repleta e domus
odore. Ita et tuorum operum fa
ma si fuus talis. tota reple
bit ecclesiam Et quia ppe dic fa

ciem lauere. caput aut no la
uare. sz unge Quamdiu ei su
mus in corpore carnis nra sp
sordida e in pctis. Caput aut nrm
xps. lauacro no ht necessitatem
sz sola vnctione. quia pctm no
fecit nec dolus inuentus e in
ore eius. Nolite thezauri
zare vobis thezauros in terra.
Presens capitulum ad pcedens
no ht consequencie racionem. quia illud
de ieiunio dictum e. hoc aut de e
lemosinis. Quid qd e. si mea
res sumus. nichil de elemosina.
uel de oracione uel de ieiunio. dixerat
docuit sup hoc simulacionem corp
compescuit tamen. ut ne coram homi
nibus faciat ea aut uideantur ab
eis. non quia possibile e sic ea
agere ut no ea uideant homines
sic dixerimus sup. sz solitam fecer
homines ut sptu adsse sic festi
net age ea ut no uideatur.
ut ipsum bonum opus homis examinatum
magis in affectu sit quam in actu.
Et conuenienter. quia et sup leges
quidem mandata. magis ad opus
respiciebat quam ad affectum. i.
no occides. no adulterabis.
Xps ad supplementum corpis spua
liora introduxit mandata ma
gis ad affectum respiciebat
quam ad actum. Ego aut dico ne
irascaris. ne concupiscas.
Sic et hic cum simulatione pasca
opa corpis bona ad cor respi
ciant magis quam ad aspectum.
quam qd sic exposuimus nichil

Ubi hec pnaz. ibi
collocat suam tua.
quia stultum pfecto e
illuc delinquere vnde
recedis. et illuc non
pmittere quo tendis
in illis es. et tm. n.
pparata tua feceris
hic sanctum e. qd
alt delinquens. pdidisti
.v.

Est primum fenus. vna. n
seme. aia thezaur.
multiplicat. fuat domu
ditatur. et ornat.

Galfredus contra iniqt
dignos stantis. plsatis.
pstolantis ut appa
et admirabitor aut ob
stinatus e quia benigne ad
te mansuetudini. adprimam
non adducat. cum tamen
digneretur aster. i. pulsi.
beneficiis. flagellis. pro
missionibus. comminationibus
et exemplis

Pluribus aut nos docuit
e in terra tesaurizare
ubi oia in firma sunt et
caduca. sz nobis in celo
recondere ubi nulla ad
uersa dominantur. Stultum
nam e et contrarium sec
fidei et religioni atque
nre saluti. hos tesau
ros expetere. diuicias
et honores seculi
palpitando quere. atque
facultates mundi
fallacis sectari. quos
possunt et tinea corrumpere
et erugo absumere
et fures fundere et
rapere.

Hostia tu claudis. voce dum pauperis audis
Dives indigne. clamans poterim renue

Nonne heu me homines divites. in fame et siti ac nuditate xpi pauperes clamant. sed profusis largitoribus per eosdem nutriuntur mimi et histriones

docuerat xpc de illis. Nec solum
supradictas tres iustitias elemosine
et orationis et ieiunii tres constien-
tias i traduat doctrine. unam ad
helemosinam. alteram ad orationem. ter-
tiam ad ieiunium. De quibus singula
demonstrauimus in proprio loco. Et ad
elemosinam doctrina sequens hec
est. Nolite thesaurizare vobis in
terra. ut talis sit ordo narratio-
nis. Cum facis elemosinam noli
tuba canere ante te. sicut ypocrite fa-
ciunt in synagogis et vicis. ut glo-
rificentur ab hominibus. Amen dico vobis
perceperunt mercedem suam. Te autem
faciente elemosinam. nesciat sinis-
tra tua quid faciat dextera tua.
ut sit elemosina tua in abscondito.
et pater tuus qui videt in abscondito
reddet tibi in manifesto. Nolite
thesaurizare vobis super terram. Et
hoc dat consilium ut elemosina fiat. In
hoc loco ostendit quod utilitas est
in elemosina facienda. In alio loco ut
neque timor neque opinio auferat
et perdat voluntatem elemosine facien-
de. Nolite thesaurizare vobis
thesauros in terra. quia non estis de
estis de terra. nec de terra venistis.
sed per hoc suscepistis terram. sed de
celo estis. et iterum redituri es-
tis in celum. Illic ergo substantiam tuam
congrega vel colloca. ubi patriam
habes. Debes autem scire quod pere-
grinus es in hoc mundo. Audi
prophetam dicentem. Incola ego
sum in terra. quod est ergo in patria. ut
contentus sis super terram. i. in alie-
nis habere diu. Cum possis in celo

in propriis regnare cum xpo. Ubi
tinea et comestura exterminant.
et ubi fures effodiunt et fura-
tur. Omnia bona mundi triplex
in titulus tollit. Aut ei semper
sis vetustas et tinea sicut
vestimenta. Aut aliquis dominus
luxuriose viventibus comedun-
tur. sicut cetere facultates. Aut
ab exterioribus. vel dolo. vel vi. vel
calumpniis. vel quolibet alio in-
modo diripiuntur. Qui omnes fures
dicuntur. quia pro iniquitate festinat
aliena facere sua. sed dices. Nun-
quid omnes qui hic sunt perdunt ea.
Vetabo vestimentum. et non tineant.
Parcius ago. et facultates mee
non comeduntur. solicite agros
meos. et non diripiunt calumpnia-
tores. Interim quidem sit dictum quod
non omnes pereunt. tamen multi perdunt.
Quid ergo melius sit in terram repo-
nere. ubi metus est consuetu-
nis eventus. Aut in celo ubi
est eterna custodia. Hic si non cus-
todieris perdes. si custodie-
ris timore et sollicitudine crucia-
ris. Illic autem et si dormis et
dormis servatur. et cum recedas tuus
esse gratularis. Que est autem
stultitia illic relinquere unde
exiturus es. et illuc non premit-
tere quo iturus es. Vere et
malas habeas divitias et si
non temporales spirituales perdidisti.
quia nec proficiant tibi ad usum
salutis. Quicquid enim pro anima tua
feceris. hoc est tuum. quod autem
relinquis perdidisti. nam quod

Paup adest t'risis sta· da· cras nescius an / sis·
Da tua / nō tua / s; sua q̄ sua spargit egenis

corpalit' male ɔgregat' spi
rituali dispsu uidetur ꝑdi
tu· qd' aut' corpalit' bn̄ dispgi
tur· spualit' illud ɔgregatu
et repositu uidet' ī celo· nūc
ea q̄ sit utilitas ī eleēosina
facienda ꝑit dicēs· Ubi em̄
sunt thesaurus tuus ibi ēt et
cor tuu· Qui collocat thesau
ros ī t'ra· nō h̄t qd' sp̄et
ī celo· Et quid ei aspiciat ī
celu ubi nichil repositu h̄t·
Et ꝑpea siue letet' ī carna
lib; et t'renis letat'· siue c̄tstet'
de carnalib; et t'renis c̄tstat'.
Qui aut' diuicias suas repo
nit ī celo nō h̄t spez ī t'ra·
Et quid ei delectat ī t'ra q̄
nichil h̄t intra· Ideo siue
letet' ī spualit' letat'· siue
c̄tstet' / ī spualib; c̄tstatur·
Ergo peccatorz et leticia mala
et c̄tsticia peior· qr aut' de luc'
t'reno letat' aut' de dapno
c̄tstat'· Justorz aut' et leticia
bona et tristicia melior q̄ nā et
de iusticia letat' aut' et de pcc̄o
c̄tstat'· si ei aliq̄ cā mortis
aduenit· siquidē spes illius
ī t'ra sit· c̄tstat' q̄ de domo
sua egredi uadēs ut nō
dica ad tormenta· Si aut' spes
ei; ī celo sit· gaudet q̄ de pe
gre ad domu ꝑpriaz reu'sur;·
ut dica ad regnu celeste·
Ideo qui thesaurizat ī t'ris·
dupl' facit peccatum· Primu· qr
male cogregat· Scd'm qr cor
h̄ns ī t'ra· nunq̄ que dei sunt

recordat'· s; semꝑ q̄ t're· Et q̄
thesaurizat ī celo dupl' ius
ticia facit· primu· qr bn̄ se
m̄at'· Scd'o qr spez h̄ns ī deo·
semꝑ q̄ dei sunt cogitat· et me
ditatur· et nō q̄ t're· Et q̄
admodu qui ꝑ se cepit ɔgre
gare ī t'ra ipā ɔcupiscen
cia t'rena facit eu mag̃ so
licitu ēē· nō solu ut ne mi
nuat' inde· s; ut mag̃ auge
at· sic et qui thesaurizat
ī celo· qr ipā ɔcupia spualit'
facit eu solicitu· nō solu ut
ne ꝑdat qd' h̄t s; ad hūc ut
augeat sup qd' h̄t· Lucerna
corporis tui ē oculus tuus· Com
memorare debem;· qr nō
de corporali oculo loquitur s'mo
nec de hoc corpe qd' uidetur
a foris· Alioqn dixisset· si ocul;
tuus nequā fuit aut ī firmus·
nūc aut' simplex et nequā est·
nō em̄ ōīs qui benignu ocu
lu h̄t ōīo et corp; ei; lucī
du ē· nec ōīs qui malig̃nu
oclm h̄t corp; ei; ī tenebris
ē· Quid ei si benignu oclm
h̄t et ī firmu· nunquit corp;
ei; ī lumine ē· aut si ma
lignu et sanu· nunqt corp;
ei; ī tenebris ē· ergo corp;
nō a foris s; ab intus· i· cor
palis natē· lucerna aut' ei;
mens ē· ꝑ quā ēīa uidet deū·
Unde iacob israel appellatus
ē· Israel aut' hebraice in
ꝑtat'· mens uidens deū· Postq̄
ergo dixit· Thesaurizate ub'.

Nemo accēdit
lucernā &c.

Omelia xv

Lucerna a luce nō sit
ra racōe lumi accepit
licet ꝑ q̄d lucerna que
accēdit ī ... / sol;
n̄re mētis a sensus·
ut mina illa t'rag̃
q̄ ꝑieat posset repi
bogd ī moralibus·
... n· ꝑ oculu
ex ꝑmitur· nisi
ipā operis sui ꝑ veiet·
cordis ītencio· que
p'us q̄ se ī actione
exerceat· h'ian
q' appetit· vite
ɔteplat' aut' qd'
applicatōe corporis
designat'· nisi
unaquaq; accio·
q̄ ī tencōm sua q̄
ī tuere ocīm s'c'·
Lucerna itaq; corp'
ē oculus· quia ꝑ
bone ītencio m'e
radiu· merita
illustrant' accōm
Ergo ī h'js oīb;
m' ... discreco
n̄ra ē ꝑlerumq;
em̄ ... cū ...
tenet'· a mittitur
cū teneri uideat'
a' credit' Sic mag̃
si ī tporeis reb;
ista ītelligim'· si
... ī ī tporeis
similia uidemus
verbi g'a &c'·

Israel· s· refugit vocis vnde latine
vir speculās ī amore dei· Ut israel &c
el· deus / ir; mens ē· vt signat videns s;

Ire namque ex rationis studio
distenditur. ut suo tempore
cum utilius tendatur. quia
si ocium relaxationis non
accipit: feriendi virtute
ipso usu tensionis perdit.
Sic aliquando exercitatae
virtutis. cum perdistrictione
permittitur. reservatur.
ut tanto post vicia
valenter feriat. quanto
a percussione iterum pro-
tendens cessat. quia dum
utiliter ad operationem virtus
accedit. non nunquam
utilius reparatur. sed
tamen parumper ab opere
quasi forti seponitur.
Aliter consideratione operis
est. ne fortasse neque
omnis boni consilio. sed
timore proprio potius. vel
cum ambitionis studio
a virtutis exercitatione
cessetur. Sed oculus
tuus simplex fuerit etc.
quia si recte tendimus
per simplicem cogitationis bonum
opus efficitur. etiam si
minus bonum esse videatur.
Et si oculus tuus nequam fuerit etc.
quia cum pura intencione
quod quid vel rectum agitur
et si splendere coram hominibus
cernitur. apud examen
tamen interni iudicis ob-
fuscatur

in celo. quia ubi thesaurus tuus
fuit. ibi et cor tuum erit. quemad-
modum subiungit. Lucerna corporis tui
est oculus tuus. Si oculus tu-
us fuerit simplex. totum corpus
tuum lucidum erit. Ut ostendat
quod electio facit cor habere ad
deum. qui enim cor habet ad deum.
illius oculus lucidus est. id est illius
mens spiritualiter munda est. nec
terrenis concupiscentiis sordida-
ta. Sic scriptum est. Beati mundo cor-
de. quoniam ipsi deum videbunt. Sic-
ut qui puros oculos habet. si po-
nas eum in aliquo obscuro loco.
et tenebroso melius videt. si au-
tem posueris eum in sole nichil videt.
quia oculus eius non sufficit solis
candorem. Sic et homo mundialis
qui oculum id est mentem terrenis
desideriis sordidam habet et tur-
bulentam. si ponas eum in rebus
mundialibus. sapit et astutus
est. si autem trahas eum ad res
spirituales nichil sapit. quia
mens illius desideriis corrup-
ta terrenis. iustitiae bonum non
sentit. non sentit dico non nes-
cit. scit enim sed non sentit bonum
iustitiae. quia nec delectatur in eo.
Concupitatum ei habet cor eius de-
lectaciones terrenas que sunt in nobis
tenebre. sensus carnales ma-
livoli et iniqui: qui semper desi-
derant que sunt tenebrosa et non
lucis. Inquantum ei alio quo delec-
tatur carnis nostra nisi in a-
varicia. in superbia. in deliciis.
ceterisque malis. que ad tenebrosam
mentem deducunt. Intelligunt

quod est. caro concupiscit adversus
spiritum. ille intelligit. quoniam tenebra
est carnis nostra. Cui ei ocu-
lum habet mundum. id est mentem spiritua-
lem. celestia semper aspiciente
corpus suum facit lucidum. id est sine
peccato. si ei caro desiderat ea
que diximus mala propter suam
naturam hoc habens mentem lucidam.
et semper ad deum. iustitiae considera-
cione diiudicat ea. et divini
timoris virtute repellit ea. et
sic quasi nolente tamen facit
ea lucida. id est sine peccato. Intel-
lexistis ergo quo qui oculum habet
simplicem corpus suum lucidum habet.
qui autem oculum id est mentem habet
cum malignitate aliquam tenebrosam
aut diviciarum concupiscencia tur-
bulentam. tenebrosum possidet
corpus. Ita que res faciunt
mentem hominis spiritualem esse et
mundam. ipse res ex diverso fa-
ciunt carnalem et sordidam.
quo sit munda mens illius.
qui facit celestes et semper habet in
celo. Res enim in deum facit men-
tem spiritualem et mundam. Sic qui
divicias congregat cum peccato. semper
sua ponit in terra. Cui enim semper
ponit terra illius mens carnalis
est et inmunda. Illius ergo tota
caro in tenebris est. id est in peccatis.
Quid. quoniam ei caro secundum suam
naturam sic diximus concupiscit
peccata. hoc semper habens intra
et mentem concupiscentiis turbu-
lentam. non ei contradicit. nec
iustitiae consideracione diiudicat

nec iudicij futuri uirtute rep
cutit. qr nec uidet cu sit ce
tus nec intelligit ee malu qd
malu e. Et si uult no pot.
quia spem no hz in celo. sci
mus aut quia spes nos p̄
tat uirtute ut carnalibz co
cupiscencijs resistamus. qui aut
spez no hz i celo. uirtute no
hz resiste concupiscencijs suis.
Et io fit caro illi tota tebro
sa. Et ut breuius et manifestius
exponamus. aia pudica pfecta
diuino auxilio confortata dna
e corporis sui. et qi libera et re
gina sedet i throno cordis
sui. et gubernat corpus suu qi
palaciu suu. nec pot illa
uince caro. si aut quibz sce p
catis obligauit. tuc diuino
auxilio destituta et i ptate
spuum i mūdorp reddita fit
debilis et i firma. ut iā no
sit dna corporis sui sz ancilla
magis et iā no caro aie sb
iecta e sz aia carni. nec qd
uult aia caro facit. sz qd caro
coegerit. hr aia facit pulche
g° rufinus i libro de pate ce
malaz mulierē. i. carnē
aduersus uiru. i. ad spm ait.
Tu g° qui putate domus tua
dispensas mulieris ul uxoris
tue ptatez nuq i pate co
cedas. Apta e ei. qr mala
mulier si pmatu hēat. i.
caro. gra e uiro suo. i. spui
suo. i libro aut sapie dr. qr
tria sut pbata cora do et hoi

bz. Concordia fratrum et amor pxi
morp. et uir et mulier sibi g
senactes. Consentes ei debz
ee et oio obedies uxor uiro
et caro spui suo. tanq uiro.
Caro g° spui subiecta e no
spc carni. Intellexisti g° quo
qui ocln mētis sordidu hz
totu corpus illi tenebrosu e.
Si i aut lum qd i te e tene
bre sut: ipe tebre qnte sut:
Sicut sup diximus tenebra
e sep carnalis ma. qr sep
peccatre e. et si no peccat qr
dicete aia tn recte peccatre
et tenebrosa uocat. qr sep
hz caro peccadi ppositu ut
frequet et iuste aie surripiat.
ut qd spui e agat. Lum ei
e ita fidelis qui nuq ul ex
pte e tenebre mixtus. et si e.
tenuus e. lume aut e i corde
sicut iā audistis frequet. aia
deu uidēs. i. spualis. si g° aia
diuina cu sit. et data e ad
illuminandz carne. fiat qi car
nalis et tremis concupiscencijs
tenebrescat. terena sep aspi
ciēs illi talis hois caro
iā uide quomo i uoluta sit
tebris peccatorp. si ei sic dixis
et i uiro iusto contradicete sibi
rationabili aia sep surripit
aie. et qd spui e agit. qntas
putas i hoie malo ? iniqui
tatibz se i uoluet caro. qñ
aia q contradice illi debue
rat consentit ei. Similia con
piscēs. p alteraz quide spez
tn eādz sensum expant. Lu

dc si apte dicatz.
Sic hz q bn nos
agē credim⁹. ex
mala i tencone
fuistam⁹. qntu ipa
mala st. q mala
ee eta cu agim⁹
no ignoramus
Vigilanti g° cura
peracta opa in
tencio nō mīta re
sandt e. ut ml
tualet i hijs q agit
appetat. sz tota se i
soliditate etnitatis
figat. ne si extra
fundata accois nre
fabrica ponitur.
terra deficiente et
columnis ac basib⁹
diuitis. i. rectis
i tecoib⁹. ipa bonu
fabrica dissoluat

cas primu mādans nolite ti
mere pusillus grex. qr compla
cuit patri vro dare vob reg.
Vendite q possidetis et date
eleem. facite vob sacculos q
no vetescunt thesauru no
deficietez i celo &c. Deinde
ait. Sint lumbi uri precincti et
lucerne ardentes i manib uris.
et vos siles hoib expectatib do. s.
qn re. etc. Ostendes quia neo
pt hre lubos precinctos ad exe
undu de hoc mudo. nec luc
nas ardetes n expectat dnm
suu nisi qui vendit q hnt.
et dat elemosinas et facit sibi
sacculos q no vetescunt et the
sauru no deficientez i celo.

Omel. xvi

Q n9 cam dom. qr vni9 deus
ven qr spiritu ... pris
et filij vnu ee ... .
Argu g° videt mēda
et fraudis et auaricie. qr
do9 ... i ... sui
cu n recepc. ...
recepc cu qr fidei ...
... e meritee militie
viris ... .

Nemo pt duob dnis ser
vire. Videamq i primis quo
dicta precedentia subsequetur i
hac sncia. Supius precepit ele
mosinas facere et thesauriza
re i celo. quoniam qui thesauri
zat i celo. ille cor ht i celo.
et spe i deu. Ille ht oculu sim
plicem. i. mudam mentem et
spualem. et sep no terrena sz
celestia meditatem. qui aut
ht mentez mudam et spualem
et sep no terrena sz celestia
meditatem. qui aut ht munda
et spualem. ille pt corp9 suu
seruare lucidu. i. sine pcco. q
aut no facit eleesinas nec cor
ht i celo nec spem i deu. n
mentem mudam et spuale. ne
q pt corp9 suu seruare sine
pcco. quia nemo pt duob
dnis seruire. &c. s. et mamone.

i. diuicijs. Mamone aut syra
lingua diuicie appellant.
Sic g° qui duos dnos ht nce
e ut vnu amet et alteru
odiat. et vnu otepnat et alteru
obediat. Sic qui vult deu
amare necesse e ut odiat
diuicias. Cui aut voluit a
mare diuicias necce e ut
odiat dnm. Et q vult mada
ta dei facere necce e ut otep
nat auaricie mandata. q a
vult auaricie mandata facere
necce e ut otepnat dei ma
data. Considera aut. Non dix.
nemo pt hre dnm et diuicias.
sz neo pt seruus dei ee et di
uiciarum. Aliud e ei hre diui
cias. aliud e seruire diuicijs.
Si hes diuicias. et diuicie il
le no faciunt te ee supbu
aut violentu. sz fm qd po
tes das i potentib. dns di
uiciarum tuarum es no seruus.
qr no te diuicie tue tenent.
sz tu diuicias tuas. Si aut
diuicie tue supbu te faciunt
aut violentu et ostrictus a
uaricia nemini aliqd pstas.
tu seruus es diuiciarum non
dns. qr diuicie tue tenent
te. no tu diuicias. Nunc aut
docet. ut ne tior i opie i
pediat ab eleesinis volu
tate. dicens. Ideo dico vobis
ne soliciti sitis i cordibus
uris quid manducetis. na
solicitudo desperacionis filia
est. quia desperacio solicitu
dine generat. Eiud e quod
qd dicit ideo dico vob. ut qd.

ut eleias faciatis. Ut thesau
rizates i celo cor innidu hea
tis sperantes i deu. Qui aut
sperat i deu. no e solicitus qd
manducet aut uestiat. qm nul
la res e q faciat hoies despa
re i aliq necitate, nisi ista res
q no ht spez i deu. Ne m g°
dicas, Nuquid uolo ee soliatus
s ipa res me cogit. nuquid
uolo sperare i deu s no possu
Cor em meu no me audit.
Nescis quid patis, langues
et ca tui languoris ignoras.
Nos ostendo tibi ca ut i oi
necitate nuqua despes. Fac
bn et opare iusticiam ut spe
heas apud deu. et ne despa
bis i tra. Bona eni opa sut.
q spare faciut. et mala opa
q desperare copellut. ppea no
dix ppha Spa i dno et fac iusticia
tra. et pasceris i diuiciis eius.
s spa i dno et fac bonitatez.
et i hita i tra. Ne soliciti si
tis quid manducetis. no dix.
nolite laborare. s nolite so
liciti ee. Ergo soliciti esse
uetamur. laborare aut iu
bem. Sic em et dns loqus
ad adaz. no dix. cu solici
tudie facies tibi pane s
cu labore et sudore facie tue.
Ergo no solicitudibz spua
libz s laboribus corporalibz
acquirendus e panis. Sic eni
laboratibz sprimo diligeciae
pstante dd panis habudat,

sic dormientibz et negligentibz
ppena negligencie. dd fame
te subducit. Nonne aia plus
est qm esca. et corpus plus ues
timentu. Confirmat spe nra
primu de maiore ad minus
descendens. deinde a minore
ad maius ascendes. Quod si aiaz
dedit, escam no dabit. Qui cor
pus plasmauit. uestim no
puidebit. Nisi no uoluisset ee qd
erat no crearet. qd aut sic
creauit. ut perseueraret ucte
e ut det ei escam. qmdiu uult
ee qd fec. Quid est a minore
re ad maius. Videte uola
tilia neqz seminant neqz me
tut. Qui auibz prestat alime
tu, hoibz no prestabit. si illi
no laborantes i ueniut escas.
hoi no i ueniet. cui deus de
dit et operandi sapiam et fruc
tificandi spez. Quia eni aialia
deus ppter hoiez fec. hoiem
aut ppter se. si g° aialibz mini
strat ppter hoiez, hoibz no
ministrabit. ppter se ipm Quia
deus i sapia fec. hoiez aut
solu. no solu i sapia s et
sm sapiaz sua. Quanto g°
preciosior hoio creatio e. qm aia
liu, tanto maior e solicitudo
dei de hoibz qm de aialibz,
Quia deus fecit ut tam diu
sint qm diu sut. cu ud mor
tua fuerint. fiant tamqm q no
fuerunt, hoiez aut ut no so
lu an morte s et post mor
tez uiuant, magis aut post
morte qm an. qm an morte

.Amb°.

Reich. n. mortalis ad
facieda fide et augenda
oia credentibus ado posse
conferri. q. qd acrius
ille spo. uitale collegium
aie copiosius contubernio
federatum. sine nro labore
ppetim nec salutaris
desiciat usus alimenti
n cu uenit diebus suprm
moriendi. Cu g aia
uestimto corporis uestiat.
et uigore aie corpus auctum
absurdu e ut uictus
nos copia defutur
autumemus et putemus.
q. uiuendi ingenr stam
consequim. dn taxat
anb n sit offensa
ulta modu huana
sacre dimittas. Videte
i qt dd uolat celi
magis sanctae et aptum
q fide sequim exeptu
sta si uolatilibus celi
quibus nullus exercicium
cultoris. nulla de messiu
fecundit e puentus e.
i desiciens tm puiden
diuina largi alimonia
uere e causa nrae i
opice auaricia uidei
ecciam ill iddeo sine
labore pabuli usus
exuberat. q fructum
sibi comunes ad escam
datos. specialia quida
nesciunt sibi uendicare
dnatu. Nos uo comunia
amisim. dum ppria uendicam
uendita. nta u ppu
qtq e ubi ppetuum
nichil e. nec certa
copia uere ubi in
certus e dubi euent

ī teptatone uincet/ ptq mor
te aut ī ȝelia Si g° illis occ
rit qs sic creauit ut tantum
uideant ꝛ peant. hoībꝫ nō oc
curret quos fecit ut ꝑpetuo ui
uant. Quis uestrum cogitando
pt addicē ad staturā suā cu
bitu unu. Si g° cogitando
modicā ptē corpi uro adde
nō potestis. quid cogitādo sal
uandi estis ī toto. Deus qui
te ex nichilo formauit ī utō
ꝛ de puelo cu puelo nascentē
deuto miris eripuit te nō
solu nō cogitantē. sꝫ neqꝫ
sciente Deus qui ꝑ singlos
dies ī cuncta corpis tui ꝛ
pasne facit te nō ītelligēte.
si g° ī te ipo cotidie pruden
tia opat quo ī necessariis tuis
cessabit. Considerate lilia
agri quō crescūt ī tpe optuo.
Tempore statuto formant/
ī floribꝫ uestiunt. candore ī
plent ꝛ odore ꝛ quid terra
radicā nō dederat neqꝫ ra
dix illis. Deus autē illis ī
uisibili opatōe largit neqꝫ
pl' istis ꝛ minus aliis. sꝫ ī
oībꝫ eadē prudentia plenitu
dō fruat. ut nō a seipis na
ta neqꝫ euentu facta putet.
sꝫ dei prudentia ītelligatur
eē disposita. Nunquid labo
rat unqd nent. Colendo nō
seminat. uiros cōfortat dicēdo
aut neqꝫ nent. mulieres. quī
uiroꝝ uita seminatōibꝫ. mu
lierꝝ aut lanificio sustentat
Nec salomō ī oī glā sua

sic uestiebat. Quia ꝛ salomō
si nō laborabat neqꝫ soliciti
erat quid uestiret. tu uł iube
bat uł disponebat uł dictae
bat. ubi aut uisio ꝛ dispo
sicio. illic ꝛ ministraciu offe
sa frequēt' ī ueit ꝛ iubens
iracundia excitat. Hec autē
quid nesciunt sic ornant. Illi
hoīes ministrabant. istis deus.
Si enī fenū agri qd hodie
ē ꝛ cras ī ignē mittit deus
sic uestit. quāto magis uos mo
dice fidi. Si g° floribꝫ sic
occurrit qui nati sut ut tantu
modo uideant ꝛ peant. hoīes
negliget quos sic creauit
ut nō ꝑ tpe uideant. sꝫ
ut ī ꝑpetuo sint. Qui ītellig
qd est ho. nō despat de deo
nesciat qd ē cum ī deo ꝛ a deo quia
ī hoīe. Nolite soliciti esse peccati
dicentes: qd manducabimus deo
aut quid bibemus. Deus eī
sꝫ ī initio creauit cum regu
lam terre mandās produceat
terra herba pabuli. Qd uult
aut nō uult. bonis ꝛ malis
germinat. qꝛ terra ministrare
iussa ē nō iudicare. Bonu
aut ꝛ malu hō ī nā creā
uit. sꝫ ī arbitrio uro posuit.
ut qd uolumus simus. Pro
bonis palma ꝑponit. malis
aut pena. q est g° sapia
de eo eē soliciti qd ꝛ si so
liciti nō fuis hebis ꝛ de il
lo nō eē soliciti. de quo
si soliciti nō fuis pdes.
Nā esca ꝛ si soliciti nō fuis/

Considerate lilia agri
Ista documenta nō sicut
allegorice discuticda sꝫ
ut ꝯtrarium q sigficet
aues celi ꝛ lilia agri
posita enī sꝫ ut de rebꝰ
minoribꝰ maiora per
suadent. sicuti ē illud
de iudice q nec deum
timebat. nec hoīes reuere
bat. ꝛ tn̄ sepe ī ꝑpellati
uidue cessit ut eius
tam ꝯsideraret nō
ꝑpt pietate a ꝗuātis.
sꝫ ne tedio pateretur
Ad eni ullomodo ille
ī iustꝰ iudex ꝑsonā
dei allegorice sustine.
sꝫ tn̄ quantū deꝰ q sume
bonꝰ ꝛ iustꝰ curet
deprecantes se. hinc doꝰ
ꝯpari uoluit. ad ī sin
uandū quanta sit ipius
bonitas. cū ī ī iustꝰ
hō. eos q illu assiduis
precibꝰ tundūt. uł ꝑpt
tediu deuitādu potest
contemnere

Est ꝛ alter ager preciosus.
ubi uermis pnocata
blandicys. ī dumeta
gemis. coma qꝫ ꝯtitatū
floris lily sui cuiusq flo
sculoꝝ uarietate respirat
q sua ī orti ꝯclusi signatū
ꝯmeatate. ubi ī tegitas.
ubi castitas. ubi uera
religio. ubi fida silencia
secretoꝝ. ubi claritas
angeloꝝ ē. illic ꝯfessoꝝ
uiolestoꝝ. lilia uirgini
tates rose gloriose
uanitates mrꝫ redolet
ubi flos capi ꝛ liliu
ꝯuallium dnꝰ ihc xps
regnat cum illis ī eternu
Nolite g° ī ꝯt solliciti
eē d. ꝛ ꝰ d eterni ꝛ c.
Quite g° ꝑm reg dei ꝛc
Hic manifestissime ondit
nō ista eē appetenda
talia tanq bona nra
ut ꝑpt ipa bn facere
debeāt sicut fatiūt [illegible] sꝫ
tn̄ eē necessarium bn
age ꝑpt ꝑtem uite
eterne.

deilla uiues: iusticia aut non solli
tus fuis non apprehedes. Hec om
gentes querunt. Quia in rebus hu
mis fortuna ee credunt non puri
dencia neque iudicio dei uitas suas
gubnari estimant. Ex incto dubia
euentu. Ideo multo timet multo
soliciti sunt et desperat qui nemi
ne heant gubernatorem. Qui aut
credit se iudicio dei gubnari non
in certo dubii euentu. esca quidem
sua in manu dei committit. sciens
quod neminem sine uoluntate et iu
dicio dei fames aut nuditas oc
cidit. Cogitat autem de bono et
malo. sciens quod non soliciti fuit
nec malum fugiet. nec bonum
apprehendet. Ideo dicit. Querite
primum regnum dei et iusticiam eius. Re
gnum dei est retribucio bonorum ope
rum et malorum. Iusticia autem est
uia pietatis per quam itur adre
gnum. Si ergo die ac nocte cogi
tes qualis est gloria sanctorum. uel
qualis est cruciatus peccatorum. necesse
est. ut aut per timorem pene cicius
recedas a malo. aut per
amorem glorie excitatus festines
ad bonum. Et si cogitaueris coti
die que sit iusticia dei. quid odit.
quid amat. ipsa iusticia oste
det tibi uias suas. nam sicut
iusticia odientes se fugit. sic a
mantes se sequitur. nec enim datu
ri sumus racione utrum pau
peres fuimus aut diuites. quia non
fuit hoc in nostra potestate. sed
si bene egimus aut male quod
in nostro iacet arbitrio dampnum est

ad hominem. Maledicta terra in
operibus tuis. Vides quod propter peccata
hominum maledicta est terra ut non ger
minet. Benedicta autem cum bona
opera fecimus. tu ergo quere iustici
am et non deerit panis. quoniam
sicut propter mala opera fructus terre
reducuntur. sic propter bona habun
dant. propterea dicit. Querite primum
regnum dei et iusticiam eius. et hec omnia
adicientur uobis. Nolite
ergo soliciti esse in crastinum. Cra
stinum dicit quoniam quod dicit hodie. hoc
solum significat quod opus homini
in uita nostra presenti. quod autem
dicit cras quod super necessitatem
superfluum est ostendit. Nichil
ergo curetis superfluum habere. quod
necessarium est uobis ad uitam coti
dianam. quod enim superfluum fuit
quod est cras curam esse. Ac
si dicat. Superflua que attraximus
congregauimus. illa se ipsa cu
rabunt. Te quidem non eis fruen
te. ipsa autem inuenient dominos
multos: qui ea paruerit sic
placuerit ipsis. Quod ergo cu
ras de illis quorum potestate a
liis es dimissurus. Suffic
it diei malicia sua. Ac si
dicat. Sufficit tibi labor tamen
pro illa quas pateris in uita propter
usus cotidianos quos necessa
rios habes. noli superflue desup
fluis laborare ne labor qui de
fiat tuus: fructus autem eorum
alius. Maliciam ei diei. ipsa
afflicionem appellat solicitudinem
penam et labor. non sic matthei/ querere

Regnum ergo et iusticia dei
bonorum nostrorum est. et hoc
apprehendum est. et ibi
finis constituendus est propter quod
omnia faciamus quecumque
facimus. Sed quia in uita
hac militamus ut
ad illud regnum per
uenire possimus. que
uita sine hiis necessariis
agi non potest. apponentur
hec omnia in certo ubi. sed uos
regnum dei et iusticiam eius
primum querite. Cum enim
dixit illud primum. signifi
cauit quia hoc postius
querendum est. non tempore sed
dignitate. Illud tamquam
de bono nostro non
silatum non fictum. hoc autem
tamquam necessarium nostrum.
Necessarium autem propter
illud bonum. Oportet enim
ubi ergo in eo ideo de
bemus euangelizare
ut manducemus. sed ideo
manducare ut euange
lizare. Si propterea euangeli
zamus ut manducemus.
vilius habebimus euangelium
quam cibum. et erit hoc
iam bonum nostrum in cibo
et in manducando
necessarium/ non in
euangelizando. Et
eciam apostolus prohibet.
dicens licere sibi quidem
et permissum a domino. ut
qui euangelium annunciant. de
euangelio uiuant. i. de
euangelio. quod habeant unde ca
quod hui/ uite sit
necessaria. sed tamen se
non ee usum hac potestate.
Erant enim multi qui
occasionem habere cupi
ebant acquirendi et
uendendi euangelium. quibus
cauere ita decius
uoles amputare
apostolus manibus
suis ducebat
uictum suum se
querere

Dnica xvii

vii, addidit
dos ne temere indicaret.
ne cum scis tum constans ipe
delicti in altero cogitans
frs sanctas magistra caritas
disciplina strutta est. ut de
i frenos fructuosa non quatit
nunc de i cultis arvis pro
ventu fecunditatis expectes
commemoras eam sua cultura
propos dat frenus. Et si in
commissos nos apte caritas aliquos
excessus tangentes rigore
et severitate indicium ex
exercere intendimus. hoc
facere est quam tu lingua non
servit statum mentis nunc
manere sereno et tode
tranquillo Et eam quilibet
hoc ceso amissa mentis
tranquillitate et non condicione vito
se irante suffocat
delinquente iudicat. et
si iuste iudicat iniustus
tamen dum ex odio in quo per
turbacio eadem nescit
unitari non potest. Ira non
viri iustitiam dei non operatur
stolite iudicare Grade
non malum est lingua in
abenabile et expectax.
plena nataque sunt quibus
religiosi apparet. tamen
ideo tamen habebantur
confracti lingue in
frenatorem. seducentes
sua corda. provallaga
et epiloga. et iudicia
in aqua detractores
provocas Quia eam
signat ro sunt et os ac
lingua sua custodit.
ad venerat custodit
ab angustia et mea
anima sua. Et alle quod est
oris nostri frenos
continere ad labem quod
lapsus lingue pene
incurabiles. quia lingua
modicum quidem membrum est
sed nisi cohibita fuerit spiritu
districcionis a toxa autem
pene loquacitatis totam
massam tam actione quam corporis
corrumpit. et ergo sella
et carbonis maris
feritateque fuerit sed
necat et absorbet
in fluctibus vite huius
erroribus quantum factorum
operis et vita subaudi
proprius et futura in malis
lingue contra. non amodica
scintilla ignis existens
magna crebro homini
comburit. ita incontinencia
lingue sub iniuria
levitatibus. magna bona
operum materia consumat et
perdit Et lingua ignis
et universitas iniquitatis. quia
virtutum nemo malo loquens
devorat.

dicunt mala esse ipsa caritate dicit.
Nolite iudicare ut non iu
dicemini. Quidam locum hunc
secundum huiusmodi sensum exponunt
dicentes. quia dominus hoc mandato
non prohibet christianos ex benivolen
cia corrigere, alios christianos cor
reccione dignos sed ne aut pre
textu sue iusticie sive christianos
despiciant patres. derogantes
frequenter dementibus et ex solo ple
rumque suspicionibus obicientes certos
et condempnantes et ipsi que nesciunt.
proprium odium exequentes. Et ut ne
sic quidem christianum corripiant christianos
convenit sermo qui dicit. Nolite
iudicare. si autem non corripue
rint. utrum conveniat illud quod dicit
ut non iudicemini. nescio. Ali
quid preter illud solum. si non sic cor
ripuerint patres consequentur indul
gentiam peccatorum suorum secundum quod
dictum est. non iudicabimini. Si
ergo iudicantes sicut iudicare
non decet malefaciunt sine du
bio non iudicantes. velut peccato
rum suorum exhortacionem consequentur
quia non iudicaverunt male. Ces
cum consequitur indulgentiam ma
li sui propriis. quia non addidit
et alterum malum. Certe si ipse
peccantes non iudicaverint
nec ipsi iudicabuntur a deo pro
suo peccato. Hoc dicimus volen
tes ostendere. quia hic sermo
non est pertinens de peccatis non iu
dicandis quia peccant in deum
sed qui in nos peccant. Quod ergo
est usque nunc exposuit consequencia

ad iusticiam elemosine pertinentem nec
aut incipit exponere consequencia
ad iusticiam oracionis respicientem.
Et doctrina hoc quodammodo pars
istius oracionis, ut sit talis ordo
narracionis. Et dimitte nobis
debita nostra sicut et nos dimit
timus debitoribus nostris. Et ne
nos inducas in temptacionem. Sed libera nos a.
Nolite iudicare ut non iudi
cemini: qui enim non iudicat proximum
propter peccatum quod fecit in eum. Illum
nec deus iudicat propter peccatum quod
fecit in ipsum. Sed dimittet deus
debitum eius sicut et ipse dimisit
debitoribus suis: Sic fuit certe
universa mandata, generaliter au
tem mandavit tam sacerdotibus
quam laycis. proprie tamen doctoribus.
Quia quanto meliores sunt in
ordine, tanto perfectiores debent
esse in disciplina. sicut et hoc man
datum de peccatis non iudicandis:
ad omnes quidem pertinet. proprie
tamen ad doctores. Unde quedam sunt
mandatorum istorum quae si diligenter
aspicias. pene nec conveniunt lay
cis: nisi forte primum doctoribus
autem omnibus conveniunt, quale est hoc ipsum
quod sequitur: Quid autem vides
festucam in oculo fratris tui: trabem
autem quae in oculo tuo est non consideras:
Ypocrita eice primum trabem de
oculo tuo: Et tunc videbis eicere
festucam de oculo fratris tui. Vide
aut festucam in oculo fratris et ei
cere illam posse non est omnium sed
tantum doctorum qui prodesse ut iam
ut ante priores secundum dictum prius

eice de oculo fr

eiec demitte fratris sui paruam vel
magnam vel modicam. Et illud
quod dicit non est sanctum dare canibus
neque margaritas vestras mitti-
tis ante porcos. habet enim vel
sca margaritas vel sacra quas pos-
se discernere vel bona vel ma-
la et discernere qui homines sunt ca-
nes qui porci non omnium hominum
est hec scientia. Vult ergo dominus docto-
res canonum sic et in iustitia
sic et in hac parte facere. deinde
docere. ut bona doctrina sua pro
meliore vita comederet. ut
bene docendo satis in se ferat. me-
lius autem vivendo timore. quasi fa-
les sunt ardientes amore sive in
te exemplo et luces sunt doctrine
illuminantes. Quis autem audiat
illum doctorem qui se ipsum non au-
dit. Hoc dicit Ambrosius papiue ad
doctores. Nolite iudicare et non
iudicabimini. quando doctor memor
fuit iniurie et doloris et memo-
ria malicie fuerit in animo suo
solvitur totus ecclesie status. sive
ad tempus restrictas apostolorum sive
ad ministeria. Dicunt enim sic legitur dif-
ficile aliquos convertebant ad
fidem Christi nisi prius multa pa-
terent a barbaris. Nam qui lacessito
corpore et deiecto persuffenatz
corporum nimietas usque ad mortem
et relinquere gorda et fideliter
et non habere vivere apostolus eos
armatura accedere gratia dei
convertebant ad Christum. Si ergo memo-
res fuissent iniuriarum quas fue-
rant passi ab eis, numquam eos
postmodum in caritate docuissent.
numquam eos libenter ad fidem Christi
postmodum recepissent. Sed et
nunc cum frequenter doctores offe-
dant laycos sive iuste sive
iniuste, dicto remanente occasio-
nes si memores sunt iniurie
et doloris tota solvitur cari-
tas ubi recordatio iniurie et
doloris in medio est. ubi doc-
tor benivolenter docet laycum
nec laycus eum libenter ascul-
tat. et doctor forsitan vel
invitus aperit os suum ad docen-
dum. Laycus autem cum sit odio
sine timore domini. nec usque ad
faciem contentus est eum audire. Sed
confuso egreditur dorso a illum
apertes a se. et amplius se quam
illum. se non sentit ante sive dis-
pendium efferrat. sic nec bes-
tia irritat vulnus a se infixum.
Hoc capitulum lucas euangelista
late prosequitur dicens. Nolite
iudicare et non iudicabimini.
dimittite et dimittetur vobis. da-
te et dabitur vobis. mensuram bonam
et confertam. commotam et supereffluen-
tem, dabunt in sinum vestrum. Eadem
mensura qua mensi fueritis reme-
tietur vobis. et quis sit ille qui
nec iudicat. quis autem qui iu-
dicat quidem sed non condempnat.
Et quis est qui condempnat quidem
et tamen dimittit, et quis est qui
dat exponimus tibi. Et quomodo
superfusam quidem mensuram dat
ei qui nec iudicat. Commo-
tam autem ei qui iudicat quidem,

Tr re' sup ezech' de
libro illo i q° inlig'(?) an
ta. sic ab illo q'n quit
veacit se an se post.
sibiq; i pnu q toi
factie sua ab illat. qui
se i sinus actibq ta q
alia attendit ma nucq
acadit i crime. vt q
nua q mal lenit q
q vicq mala lenia
q mus iudicent. hoc
q nos agimq q nem
ctimarites. q q de pio
agit. nimis nob de
testabile ee videt. q
ut q laudiu q d q
deceptores excecati si
ut nos sic q xpi aspice
nua ec sic q repheisibi
distincte videmq et
i nisu sit q xpi aspiceq
vt nos. ete nb migi
ee ad ra q panet i tolle
rabil. q fortasse sepe
tabia ee q nob nos
prio i tollerabile
fecisse putabamq
sit q ut pcipi i lege
iusti modi equsq
sextarius sic sese
vt pxi aspicia q
tue nos i nutis
q renca forsa milto
detiorib q despicatos
ireme q beda.

Negm̄ nempe malu
q pcaus lingue q pre
cipue detractionis vicio
iter tcinuias glatare
q u cysti. Omis q quit
nisi cor repleto sut
vomitur q fomito sor
dui. Renera abhois
blius q i mesa q detra
ttom icuone aliena
vitat. q sta cibaria
Aug q sol absentu
dis male carpe vita
hanc mesa i dignam
noverit ee sibi

no eu odepnat. Boa aut ei
qui codepnat. q3 dimittit. qm
sicut melior e suppsisa mesa
q comota. et comota melior
e q boa q iusta. sic pfecior e
ille qui nec iudicat. q ille
qui iudicat q no odepnat q
ille qui iudicat q odepnat.
melior e q ille q odepnat
q dimittit. hic aut mathe
oia illa brevi sermoe ocludes
ait. Nolite iudicare q no iu
dicabimi. Inquocuq3 ei iudi
cio iudicavitis. iudicabit de
vob. Intelliges qm iudiciu
sermo ad oia ptinet illa nã
q qui iudicat tm peccatem
iuste q no odepnat iudicat.
q qui no solu iudicat q3 q
odepnat iudicat. hoc ipm ei
odepnat iudicare e. Ergo p
illo q dix lucas Nolite iudi
care. aut iudicates nolite
odepnare. Iste dix. Inquoau
q3 iudicio iudicaveritis iudica
biz de vob. i. si iudicaveritis q
no odepnavitis. sic iudicio
q vos iudicabimi quide ad.
Si aut q iudicates odepna
vitis. sic iudicio q vos iudi
cabimi q odepnabimi. Et q
ille dix. Dimittite q dimit
tet vob. Date q dabi3 vobis.
Iste dix. In qua mesa mesi
suitis remecietr vob. hoc est.
si no rogati dimiseritis pec
catu qxio uris solo dei res
pectu q deus ante prius q
rogetr a vob dimittet vob.

Si aut rogati veniã dederitis
q deus tuc vobis dabit veniã.
cu digno pulso q ogruã lam
tacoe cu orãntis. qm ergo
dixerat papue. sic dixi doc
toribz. Nolite iudicare q no
iudicabimi. convenienter addidit
dices Quid aut vides festu
cã i oclo fris tui. trabe3 no
i oclo tuo no vides. i. trabe
i oclo tuo no vides. ut qd vi
des festucã i oclo fris tui.
Et si dicat qlig e n' doce
nec reprehedere lapsum. q do
ce q reprehende. q ipz i rep
hensione osiste. Cum talis
doctina doctoris no e audi
bil q3 derisibilis. qr qd dns
sedatos si vult docere ppim
plus se ipm docat. si aut se
ipm no vult doce. ome qd
docet nec se ipm arguere
de oi qd arguet. nec alios
doceat. nec arguat q q. ut
si dei iudiciu no custodit p
hoim obprobriu no patiat.
Aut quo dicis fri tuo sine
q festucã de oclo tuo. q ecce
trabs i oculo tuo. i. cu qua
facie arguas paruu lapsu
fris tui. ipe i eode aut ma
iori ostas. no times ne au
dias exclusus. medice cura
te ipm. Si medico obpbri
um e qui nec alteg sani
tate hz i potestate nec sua.
si alios velit curare q ipe
debilis sit q testimoniu e

Cessat i alterius oclo reprehendere labem
Qui solz i ppo lumine ferre trabem

Cuncta plebs aliena notat sua
Crimina nusq. Albula non
oculis est manifesta suis

Q sua ppedit. mea crimia no reprehedit.
Q mea deridz. sua crimia n bn videt
I a sicut [illegible] ogsce esse studeret
forte mal' oibs. alios lacerãde caneret

i piciē sue · portat i corpe suo
ipā passione · quo obp̄brium
nō sit doctori alios uelle e
ruere a pctō · et ip̄e i maiori
bȝ eē pctīs · cū possit amplius
seipm̄ eruere a pctō q̄ alios ·
Aut ita · Quo dicis fri tuo · i ·
quo p̄posito putas ex caritate
cordis dicis ut salues pxi
mū tuū · nō · sȝ ut te similes
iustū · Si aūt uē ex caritate
cordis argueres pximū tuū
ut saluares te ipm̄ añ sal
uares · Nunq̄d possibile ē ut
beniuolencior sis alīs q̄ tibi ·
ut q̄d te ipm̄ nolis saluare
alīm uelis · Sic ḡo doctor qui
alīm i qualibȝ rephēdit de
licto et ip̄e i eo ↄstitutus nō se
plus expurgat · eciā ē allogq̄
[illegible] · nō alios uult salua
re sȝ p bona doctrina malos
actus suos celare et suā lau
de ab hoībȝ q̄rit · nō edifica
cōis merced3 [illegible] · et ē ypocrita
[illegible] addit et dicit ·
Ypocrita eice p̄m trabē de
oculo tuo · et tūc uidebis eice
festucā de oclo fris tui · Ypoc
ta ē ei bis doctor qui nō
plus facit q̄ docet · Dū ei
bona p̄dicet · iustū se corā
hoībȝ ostēdit · Dū aūt ma
la ag' peccāde se ↄstituet
i t̄ se · hoc ḡo dicit · Nō lib'e
et fiducialit' rephēde laycū
et eice de oclo mētis eiꝰ pec
catū · p̄ius tuā ipsiꝰ mentē
purga ab oī malo · ut cū
tu argueris laycū p̄ pctīs eiꝰ ·
ex diuiso laycus nō h'eat un
de redarguat p̄ pctō tuo ·
nā i cipiet te time' i se · cū
nō i uenit q̄ cōdēpnet i te ·
Omē aūt pctm̄ nō p̄m sua
diiudicat · si modicū sit
aut magnū · sȝ sc̄dm̄ pecca
tis p̄sona laycus ē et si
magnū fecit pctm̄ modicū
ē · et festuca ē q̄ptu ad stat'
dotis dico pctm̄ · quia layc'
ē · doctor aūt et si modicū
fecit peccatū magnū ē et t
bis ē · q̄ ad laycā dico pctm̄
q̄ doctor ē · Nolite sc̄m dare Omel' xviij
canibȝ neq̄ mittatis margari
tas uras añ porcos · ne for
te cōculcet eas pedibȝ suis ·
et cōu'si dirūpiāt uos · Cū
sup̄ dn̄s dedisset mandatū oī
bȝ p̄cipue aūt doctoribȝ ut
diligent inimicos suos et bn̄
faciant eis · Iterum p̄ paulo añ ·
ut ne iudicaret eos q̄ pec
cāt i ip̄is cōsiderās q̄m
qui p̄secut sacerdotes dei aūt
i iuriāt eos aūt ledūt · ple
runq̄ aūt i fideles sūt q̄les
sūt gētiles uł heretici · aūt
si x̄ani sordidi sūt et i se
sati qui nec ↄsiderāt nec
i telligūt sacerdotes x̄pi ui
carios eē x̄pi · et q̄m qui
honorat sacerdote x̄pi hono
rat x̄pm · et qui i iuriat
sacerdote x̄pi · i iuriat x̄pm ·

^ iubeam

ne forte cogitatores qsequt' i
fra se. sacerdotes dicat. si iu
bemur dilige' inimicos nros
et bnfacere eis si nec iudicare
eos pctores qui peccant i nos.
sn dubio sic debem9 dilige'
eos et bnfacere eis. si no debe
mus eos iudicare pctores:
ut no solu mra s3 et q sut
dei ppa eis tollem9 ut sit
plena mra una sit di'. Qd
tale extiterat eoz puido s
moe qpescuit dices. Nolite
scm dare canibz etc. Ac si di
ceret. Mandaui uos dilige' ini
micos: et no iudicare eos.
ut uos exhibeatz misericordes
ad illos. ut bnfaciatis eis
de reb9 corpalibz no deme
is spualibz passiz qm i na
uob' eos sit. n' et i fide. Qa
dd uob' ut no iudicetis eos
qui i uos peccauerint. no ut
misterior morz secta pdatis
eis. qui nolentes me scire b
lasphemant et spnunt. Uidete
prez urm dm ad cui9 exeplu
uolui uos ee misericordes car
nalia bnficia digs et no digs
sitr pstat. Nuquid gras spi
tuales. nec ei dixi uob' de
illa. qz sicut scm iubet des
cede' sr gtos. et dat bndic
tiones suas sr iustos et iniu
tos. pp qd i reb9 quide esto
te simplices et benigni. i uest
ucis quide pudentes et cauti.
Si tu uestiariu studiosu da

uialeriu cellary tui fidele
tibi requis. qto mag deus
tale querit dispensatore grarz
suarz. qui bn dictando gras
ei9 faciat gratiores. no ma
le dispensando reddat i gtos.
Sic ei si canibz dederis
scm aut porcis margaritas
nec canes scm sanctificat n'
margarite mutat porcos.
s3 cotra canes coinquinat
scm. et porci sordidat mar
garitas. Ita si hoibz cani
nos ul porcinos mores ha
bentibz scm dederis aut mis
tia secta credideris. nec scm
illos sanctificat n' misteria ui
tatis eos illuiat. s3 eis ipi
scm coinqnat et misteria ui
tatis blasphemat. Canis et
porcus ambo quide aialia
i munda sut. s3 canis ex ori
pte i mudus e. na nec ru
minat n' ungulaz ht fissa.
Porcus aut ex pte i mudus
e. na qm ungulaz ht fissa
mudus. qm aut no ruminat.
i mudus het. pp qd canes
puto itelligendos getiles
ul hereticos oio i mudos. na
et pp actus suos malos i mu
di sut et pp pfidia sua ul
ydolatriaz: amplius sut i mu
di. Porcos aut xpianos car
nales et i mudis uoluptati
bz deditos qui pp fide mudi
sut. pp aut actus malos i
mudi hent et sordidi. Ca
nes quide getiles. porcos

aut heticos pro aliquid con
modicum mundi. quod ut nomi
dem i noctile videtur. Set ex
moribus intelligis qui sunt ca
nes vel porci. Canis male e
i plura ee. nunquam nocere mitte
pro altera aliquam cetera sic ceta a
nimalia n adabigedos sup
venientes. Inde autem et desup
fluos i terre latrat. Tales sunt
gentiles vel hetici i eronabi
les latrantes plerumque adversus
filios dei. latrantes aliquando
usus ipm deum. blasphemijs
ululantes aperte. et nunquam ad sum
cipientes ad bonum. sed semper
ad malum. Iste porci ipm est
i ceno se volutare. nunquam celum
aspicere nec querere dominum suum
ni cum esurit. Tales sunt et xia
ni qui i carnalibus i mundianis
delectantur. nec aspiciunt aliqui
celum nec querunt deum. ni cum neca
tas eis advenit. Et illi qui de
cuomunt malum, cum bene iudi
cant de malo. Revertuntur aut
ad vomitum malum sic canes
cum nichilominus agunt malum. Et
isti perhibent eternam peccatorum
suorum cum peniteant, revertuntur
aut ad sua scelora sic porci
cum obmissam repetunt vitam.
¶ Aut videamus quod sunt sca et quod
margarite. hoc ei distinguit quod
sem dare. quid no dare ei
sit sem et sem differencia sci
tatis. sed generaliter omne quod sem
e vetitum dare. Ergo sem e

baptismum. pro ea no e dandum, n
ita fidem habentibus. Sem e gra
corporis xpi. pro ea illis solis
danda e qui iam pbaptismum sa
sunt filij dei. et pri positione
manus. Benedictus parens
sca sunt. pro ea illis ~~solis da~~
~~da e qui iam pbaptismum~~ porri
genda sunt qui capaces benedic
tonis sca sunt presides. Iste mis
teria veritatis, margarite sunt.
Quia sicut margarite i clu
se ~~sunt~~ conchis, posite sunt i
profundum maris. sic et mistica
divina i verbis. i clusa. po
sita sunt i prius in altitudine
sensus spiritualium scriptorum. Et sic
no omnis homo pot se mergere et de
profundo tollere margaritas
nisi artifex qui habeat usus
rei illius. sic no omnis homo pot
descendere i altitudine sensuum
et i venire illic misteriorum ab
sconditas margaritas nisi
vir spiritualis qui habet gratia
cone spiritualium narracionum di.
pro ea margarite secretorum mis
teriorum no sunt dande n de
sideratibus veritate et cum racio
ne humana invitibus. Qui quod ca
libus porcis secretorum misteriorum
infusis margaritas cenose
vite delectacione inerte gra
ti no i telligunt preciositate
earum. sed estimantes eas siles
ee cetis fabulis mundialibus.
sicut eas carnalibus actibus
gaudent. et post modicum co
usi per obediencia rupunt pbi

no

tores eccl'ie. fregit aut' et scan
dalizati i eis calupniat' expo
sitores eccl'ie. qui dogmatu no
ucor p'seruatores. Et si talib3
canib3 ut dixi9 dedelis sca
susapiut qui carnes sn discre
cone et sordidib3 actib3 suis
pollucit eas: et pmchilo esti
mates q accepcrut. Cousi dis
putacoib3 suis qui latratib3
i rronabilib3 rupiut ueritat
pdicatore. Et puto no sine
rronabili differencia. sem cp
pe canib3 dare uetuit solis
margaritas no dare porcis.
Et de margaritis quide possu
mg dice. qr si porci mitti ue
tatur minus mudis. de sco
aut dado ide3 estiare no pos
sum9. quid ei si i mudis
dare no queit. minus ac
i mudis opertet. Ideo neq3
uetitu i telligim9. neq3 ma
datu. forte qr fregit et ma
nu ponim9. et bndictione dam9.
et porcop mole uuctabus
(?)ame. No qr illi merent ac
cipe. S3 nos cernot qi iusti
cia dare usurpauim9. ne for
te plebs scandalizata des
pcrat. io iussu no e qr i ius
tu e. uetitu aut no e qr i
pmittati fuerit sgsendu. S3
qr de sco cepim9 dice. no
e tacedu. qm aliud e sacr
cio. aliud sacificatu. Sacrifica
cio ei e qd altare sacificat.
Sacrificatu aut Alterum sacificatu

no pot. q' uis ipm sit sem.
Ut puta signas pane tuu
qd maducas. sic aut paulg.
sacificat' ei p uebu dei et ozoe.
sacificasti eu no fecasti sacifica
cone. Qd aut sacdos de ma
nu sua dat. no solu sacifica
tu e. s3 et sacificatio. qm no
solu hoc dat qd uidet. s3 et
illud qd i telligit. De sacifica
to g° pane. licet et ~~caulib3~~
animalib3 iactare et i fidelib3
dare. qr no sacificat accipie
te3. Si aut tale e qd de
manu sacdotis accipit qle
e qd i mesa maducat. oms
de mesa maducaret et nos
de manu sacdotis acciperet.
Vn et dns i uia no solu bn
dixit pane de manu sua
dedit cleophe et socio ei9.
Et paul9 nauigas no solu
bndixit pane s3 de manu
sua porrexit luce et ceteris dis
cipulis suis. Qd aut de ma
nu porrigit nec canibus
dandu e nec i fidelib3 por
rigedu. qr no solu sacifica
tu. s3 et sacificatio e et sacifi
cat accipiete3. Petite et da
bit' vob. Catrasitu (?) g scrpte
de capto ad caplm i uenire
difficile e. Io diuisa pom
mus s'm diuisas estiacoes
nr'e patz. Ades dns qm
q'aq3 madauit sup hoi
bus i possibilia erat et qu
tu ad na3 huana sup na3

Omel'
xix

L. Angelo conu(?) tremu
mencon do oms. sacd
... ... bon
... posse. ... pero
... fu memor
... instancia
oranda i portunitate
petendi nos hortat. d.
Petita ... ut
... orois nre soricas
z ... efficiam. tenor
... ... orenti. ut
... petat pie. roget
pseuerant. petat pse
roget ad salute pie
petat. ... expectare.
... suma religio ... cult9
dei i ex fide. si ... q
de9 sit sume potes. sume
mis... z larg9. sume
bon9. qm ex hys mouem
ad orandu dnm. ut dimittat
nob pecca nra. z ut det nob
vita etna. ... sapie. xi.
m... ... potes
... glo. ... pleca
e boite z ideo op9 sum
... pecca n desinat. sed
... ablint ... prit
... quit ad tps peccan
z n ... ad
... qr sicut
... pueret. cui
peteret ptea. n hret
maior ... e ... pietas
... quis i ... du ...
i ... deserat. z
p ei9 admisso ...
amplectat mente
serena ... vos
... plus pie peter
z orare ... voce q
e silent z ... strepitu
labioru ... exo. xiiij.
Q d clamas ad me
ubi dt glo. Q ... voce
orat. clamas tacet. q
vo ... voce tacens
clamat cu ... ...
pseuerant ... q in
... orde ... cu hoc
de actu i possibile sit.
refendu z ad affirm
marie q ad ... plan
... exposito ... cotinua
... affectio. ... z
... ... ad ... ...
refert. Q e ad bo opa
que ... equipollent
orom. vn aug ... on
desinit orde. q n cessat
bn facie. Ad salute ...
petere q ... ad vita
etna ... ...

Q'sid. Q n hs orat. scom adsc ... spui. q cu uenit. fugat
oia temptamta dyab'i. Illa ... e pura oro. q ... ...
n i pedit. Q da ... orant et petunt genua flectedo. ut q
petut facili ... impetret. Q uida orat stantes et ... .
ut orationes celestiu uideant. Q dam orat ... ...
ut p humilitate cicius exaudiant. Q da orat man... ...

et p... ut ... opib' ... .
et cogitacoes noxie repellant. Q da
orat lacrimas fundedo. ut sic demones
... ... capitt
oratio ... ... Dan. 8. Ingress9 z
... ... tribus ... flexit
genua ... i vita ... ... log. ...

Sto. p viro religioso. sacerdoti et plato. non licet in pratis mediocritatem carnificare s. supmo ad ap-
ardum de excelso. in castigat. gpe carnis. omnibus et ieiu. ceriomam et tepida cordis affici. ne deum velit
inst pietatis appare. ductor deus et horridum atque repletis. significet in venialis;

tia qui se non abstinet accedi
bus quo se pot abstine abira.
qui non se abstinet a fornica
tione/ quo se abstineat a coitu
pisce. Cui se non abstinet
a pinrio/ quo se abstineat a
iuramento Cum alios ferire fe
rire non cessat/ quo se pleat
feriendum. Cui nec animam su
am sincere diligit/ quo diligit
animam Quid aut sit impossibi
le e quo elemosinas facere uel
orare/ a nolle hoibus appare.
Quod aut difficilius quam non iudi
care proximum a se. aut michi
sem ut secretum dicere/ aut dete
indignis necesse e ei ut et
multos sibi faciat inimicos.
Cum ergo maiora erant manda
ta/ quam uirtus humana e. transmittit
mittit eos ad deum. cuius gratie in
possibile e dicens. Petite et da
bit uobis. ut quod ex hoibus con
sumari non pt per gratiam dei
adimpleat. Omne creaturam
sensibile deus armatam et mu
nitam creauit. Alios enim muni
uit velocitate pedum cursu. alios
armauit unguibus/ alios ve
locibus pennis. alios dentibus.
alios cornibus. hominem aut so
lum sic disposuit/ ut uirtus il
lius sit ipse. et in eo quod in
firmiorem eum fecit omnibus/
in ipso fortiorem eum uoluit esse
in se. Ita sciens deus quia co
gnoscere et cole deum uita eterna e.

ignorare et contempne perdicio sempit
na. nec ita infirmum eum creauit
ut omnino nichil boni facere pos
sit/ ne quod super omnia et per omnia
fecerat omnibus in uidit esse de
terior. nec ita potentem eum
creauit: ut et sine dei auxilio
ex se ipso facere posset quod uult/
ut in firmitatis sue necessitate
coactus semper necessarium he
at suum dominum/ et uere iustissi
ma res e/ ut factura necessa
rium habeat suum factorem. Si
enim omnis uirtus hominis in deo est
et tamen contempnit omnium bonorum suo
rum auctorem/ quanto magis ne
gligeret deum si potentia eius
esset in ipso. Aut ita Cum ad
satisfaciendum orationem quidam de
derat eis obseruande bonita
tis mandata dicens. Nolite
iudicare/ ut non iudicemini.
Competenter addidit. Petite et
dabitur uobis Tanquam si dicat:
Si habet clementiam prius uivus
ad inimicos/ quia mandatum
uobis quicquid uultis petite
et dabitur uobis. quicquid deside
ratis inuenire/ querite et inueni
etis: et quicquid clausum uobis
uidetur/ pulsate et aperietur
uobis. Ergo uos perseuerate pe
tite precibus die ac nocte
orantes. quod si misericordia
sua preterit deus ad tempus
uolens probare constanciam
fidei tue/ tu a petitionibus
tuis non recedas. Sic enim qui
uere esurit/ tam diu petit/

Si. n. non est ad ordi
orantes quod petimus.
sit in mercede quod uocans
ad salutem accipimus
Sepe namque reprobi
exaudiuntur ad uotum
et non exaudiuntur ad
salutem. Unde et econtra
ait dyab. ut beatum
Job temptaret exaudiuit
3. exaudiuit quod de
ex aduolutate. sed
ad dampnationem adducto
enim gressum est ipse bis
ad temptandum set eum
temptandus. ut eo
probato. esset ille sponsus
maiori intollerabilius
at quod paulus apostolus
domini rogans. non quod
querebat. sed utile habe
bat accepit
Tandem denique in sua
canonica ait. Helias
homo erat similis nobis
passibilis. et oratione orauit
decem astruit exemplo
eius quod promiserat multiplici
in culcatis. ut nos ad de
precandum deum et creatorem
nostrum vindicius excitet.
et quantum deprecatio iusti
assidua valeat demonstrans.
cum helias tamen una
oracione orando in tota nisi
in ecorone terris pruinam
deum desiderium ac efficiendo.
tam longo tempore celos con
tinuerit. terris ymbres
auferit. frutus mortalibus
negauit. Et rursus
ubi voluit. ubi tempus esse
conspexit. ubi logat in edia
tabescere regis supbi
et gentis ydolatre ad
penitentiam uidit inflexum
una solum oracione orauit.
et fructus atque aquas quos
negauerat. terris
restituit. Revera quod
crimine congruit. sunt ipsi
pluries erratam congregat
ecce oprit. et sibi in rei uite
ecclesie gaudia aptissima
conquirit Helias itaque homo
erat. et similis homini uirtute
fides. erat tamen similis nobis
origine carnis et passibilis
ut nos et minus fragilis
et carnis fragilius tamen
per apostolum corona sancte predi
victum querebat assente
quod passibilis. per omnis
uiri mulieris iezabel
minis exterritus. p
deserta diffugit

nes nunquam vidit eum sedere in terra. De
cetero apo. 9. Cecidi ut adorarem angelum de
nisi. Luc. 19. publicanus percutiebat pectus suum. dicens deus propitius
esto mihi. Exo. 17. Cum leuaret manus moyses
s. in celum ad deum uincebat Israel. Tren. 3. leuemus
corda cum manibus ad deum

Ambr. Bona gustato homo [illegible] incurrit delinquenti

cibum donec impleat peticionem ultime necessitate corporis sui nec potest cessare / necessitas ei urget. quia cibo uiuere non potest. Ita et qui uere desiderat graciam dei / cessare non potest a petendo. sciens quia saluus fieri non potest sine gracia dei. Adhuc querite i(n)terrogantes scriptores (scrutantes) ceterosque instruentes spiritualium scripturarum sic precepit lex. Jnterroga patrem tuum et dicet tibi seniores tuos et annunciabunt tibi. Quare studio et labore. lege scripturas legis et prophetarum. Nam deus ita nos disposuit esse ut nec studentes et laborantes circa scripturas acquiramus salutem sine gracia dei / ut ne nobis imputemus quod scimus. nec tamen graciam acquiramus. nisi studuerimus et laborauerimus circa scripturas ne donum dei negligentibus detur. Gracia ei ad adiutorium est infirmitatis humane. Adiutorium autem non dormientibus datur sed festinantibus et non preualentibus. Sicut enim in bello non omnis qui pugnat uicit. nec tamen uincere potest nisi pugnauit. Sic non omnis qui studet et legit acquirit scienciam spiritualiter. Nemo tamen acquirere potest nisi qui aut studiosus fuit ad legendum. aut assiduus ad audiendum. Et infideles quidem qui non timentes deum inueniunt scienciam legendo et studendo. sed non illa que ex deo est que p[illegible] datur. sed hanc que est externa carnali que per exercitacionem acuitur

acquiritur. et quam habuerunt et gentilium studiosi. Multa ei dicta est inter sanctas istas Que ei orationibus non instat nec operibus bonis. sed pro solo studio sec[illegible] communi factus est sicut qui aliis predicat / ipse sibi non sentit quod predicat. Qui de ira dei loquitur. Alios quidem forsitan terret. ipse autem non timet. Qui de misericordia. Alios quidem forsitan consolatur. ipse autem non gaudet. Alios amonet credere et ipse non credit eis que dicit. sed qui alios docet ambitione gloria eius, ridet sibi de uerbis suis. quia scit quod ex solis labiis est. ex ore procedit. Que autem de spiritu sancto est. ex corde profertur. et spiritualis sciencia non solum dicitur sed sentitur. non tamen in scripturis legitur sed ex corde suggeritur. et ideo si alios terret ipse amplius timet. si alios consolatur. ipse melius gaudet. Et omne quod loquitur non tamen legit sed experimento probauit. Jdeo ergo petamus deum et oremus bona. ut non carnales. sed spirituales faciamus mentem. Et hoc est quod dicit.

Pulsate et aperietur uobis. Pulsat ei deum qui facit bona opera ante deum Oracione ieiuniis et elemosinis. sic ei qui pulsat hostium non tantum uoce clamat sed et manu. sic et qui bona facit opera quasi manu pulsat operibus bonis. Sequitur est ei Concupiscens sapienciam. serua iusticiam et deus ponet eam tibi. Sed quid dicis. hoc ipsum peto ut sciam et faciam. et quo possum facere preceptum accipiam.

Flo[illegible] vo q quod sit petitio ad salutem pse. ut cum nec sit dimissio culpe. infusio gracie. adeptio glorie. Queda a sit ut ta motiva [illegible] stimulativa. ut e paupertas [illegible] temporal. remoto temptacionis. Facultas autem boni operis. quam moderate sunt petenda [illegible] i potuncie. [illegible] simpliciter et pure committenda. quia solus nouit quid nobis expediat ad salutem Jnsuper [illegible] oradum sit [illegible] plenum [illegible] non [illegible] petenda pro [illegible] vacuum [illegible] consistit in [illegible] diuiciis et honoribus [illegible] spiritualis gracie [illegible] futurorum bonorum collatio [illegible] [illegible] plenum vero [illegible] contemplacio et fruicio glorie patrisque eterne [illegible] [illegible] qui [illegible] temporis ut [illegible] gaudiis [illegible] fonte [illegible] Et hoc gaudium dicitur plenum. quia erit in comprehensibile [illegible] Augustinus [illegible] gaudebit toto corde toto [illegible] [illegible] sufficiat [illegible] gaudii [illegible] gaudium [illegible] in gaudentes [illegible] toti gaudentes [illegible] gaudium. Erit [illegible] gaudium [illegible] comprehensibile [illegible] visio dei. [illegible] visio [illegible] Jntimus gloria [illegible] exterius [illegible] quia summum bonum [illegible] bonorum [illegible] delectabile [illegible] solo [illegible] bona [illegible] bonum valde delectabile sit. Cogita [illegible] quam delectabile sit illud bonum quod continet iocunditatem omnium bonorum [illegible] creatis [illegible] sed tanto differencia quanto differt creator a creatura [illegible] bona et vita creata. si bona et iocunda salus facta quam iocundior salus que omnem salutem fecit. Si amabilis est sapiencia in cognicione [illegible] rerum quam amabilis est sapiencia que ex nichilo condidit omnia

Jnter temporalia vero et eterna hoc modo interest. quia temporale aliquis plus diligitur antequam habeatur. vilescit autem cum aduenit Eternum vero ardencius diligitur adeptum quam desideratum

Cso Si tu temporalia petis quo te ille exaudiet. q sic athens
papit ut gtenas. Jo Si diuicias tpales q labuntur non bona dispensatis. eternas quis dabit vobis.
Sen. [illegible] magnus ee potest. nisi is q magna gtempsit

& qd potes fac. ut amplius pos
sis/ & qd scis fac, ut amplius
scias. Justicia eciam ipa se opat
& ipa se manifestat. Quod. Du
tu iusticiam oparis in te. iusticia
te opat in se. nam omne artifi
cium se ipm opat. ut puta opa
rius uinea colligis fructus eius.
& delectatus in eis melius opa
ris. Uides quia ipa se colit fe
tificado tibi du colit. sic & e
diuso qui opus pcti exequit
ipm pcm cu sit spe in mudus.
opat in eo delectacoes peccadi.
ut du delectat eu pctm a
plius peccet. sic qui iusticiam
opant cu sit ipa iusticia spe
ses opat in eo delectacoes facta
ende iusticiae ut delectatus eu
iusticia, amplius faciat. Talle
e qd dic sapia. Cogitatu ha
be in pceptis dei. & in manda
tis eius meditare sep. & ipe
gfirmabit cor tuu. & concupis
cenciam sapie dabit tibi. Uides
qr iusticia ipa se opat. te ta
tumodo inchoante & labora
te. ita & ipa se apit du colit.
Sic eciam qui peccat. du peccat
mag ac magis. tenebres
cit mes ipius & a luce ueri
tis recedit. ita ut nulla sca
salutaris remaneat in eo. sz
sola malignitas. Unde dic salom.
Sapia in priorem negia sue e.
sic & qui iusticiam opat du
opat mag atqz magis cla
rescit mes ipius. & admonicia
sapie maioris ascedit. & ipa

se iusticia qi speculu offert
an oculos cordis ipius. Deinde
si opa iusticiae no facis. i. si
no pulsas. nec orare ex fide
potes. nam uirtus oracionis est
opus iusticiae. Oracio enim qi
odor suauitatis e opis boni.
Sicut eni res aliq sine odore
pt ee. odor aut sine re a
liqua no pot ee. sic opus
sine oracione aliquid e. Et si
oras no ex fide oras. nam
sic lucerna no quide ex oleo
ardet sz p oleu nutritur. sic
fides no quide ex ope nascit
sz p opa enutritur. Aut ita.
cu sup mandatis oibz papue
aut doctoribz ut diligent in
inimicos suos & no uindicaret
offendentes se qi peccatores.
gsequens erat sic ea dicendo
ne forte sb optetu dilecco
nis & bonitatis & sca dei &
secreta eis comittaret. ideo
gstituit ne faciat hec dicens.
Nolite scm dare canibus.
nuc aut dat eis gsiliu bonum
ut si diligunt inimicos suos
qi benigni imitatores & uo
lut eos & sm deu salutare.
petat deu pullis & dabit eis.
Generat eos qui pierunt in
pctis & in uidet eos dei
gra demonstrare. Pulset
eos qui sunt in erroribz co
clusi et apiet eis deus ut
habeat sermo corp ad suos corp.
in grssitudine si dicat. Nenos q

toron/ oiues fiop[e] bona
[illegible] michi [illegible]

peccatorum more uiuentes perdide
rut se secundum ymaginem dei et ca
detes ab honore suo sunt pecora et
pierunt. querite eos admone
do beniuole eis promittendo mi
sericordiam dei et in spem eos ad
ducendo. sic enim et paulus eum
qui peccauit et non homo in differenti
coniugium maculauit patris consiliuit.
et per gratiam dei inuenit. Gentiles
autem uel hereticos, qui uerisimilibus
persuasionibus mendaciorum eciam
septi sunt et conclusi infra claus
tra perfidie. pulsate eos doc
trinis assiduis et aperiet eis dominus.
salutis abeis claustra perfidie.
et habitis in eos ingressu sic
et xpc dicit in reuelatione iohannis.
Ecce ego sto ad hostium et pul
so. et qui aperuit michi intrabo
adeum. et cenabo cum eo. et ipse
mecum. Ergo non temerando
sancta dei uel peccatores uel gentiles
uel hereticos, debemus uelle sal
uare secundum preceptum nostre. hoc enim
temeritatis est non bonitatis. sed
deum quidem petendo pro eis quos
aut uel querendo si perierit, uel
pulsando si clausi sunt. Et te
et nos si digne petimus et illi sa
nabiles sunt. Et ex animabus et
corporis in mundis reformati ef
ficiantur homines sancti. et sic iuste et
digne et sancta participabunt, et
audient secreta misteria. Omnis
enim qui petit accipit et qui querit
inuenit. et pulsanti aperietur. Cum
dixerit petite. querite. pulsate.
ne forte aliqui peccatorum audie

tes diceret et ista sanctos dignos
hortatur. Nos autem indigni et si
pecierimus non accipimus, et si
querimus non inuenimus. et si pul
sauerimus non nobis aperietur. Unde
quod eciam eciam repetendo tam
iustis quam peccatoribus, gratia dei co
mendat dicens. Omnis qui petit.
id est siue iustus sit siue peccator
tamen petere non dubitet. querere
non negligat, pulsare non ces
set, ut constet neminem spem
nisi qui petere dubitauit aut
et querere neglexit et pulsare
cessauit. Ut autem cognoscamus
bonitatem dei dicamus de deo. sic
xpc de nobis dicit. Dic enim supra.
Diligite inimicos uestros et cetera
huiusmodi. et addit. si autem diligi
tis diligentes uos: quam mercedem
habebitis: nonne et gentiles hoc
faciunt. Nos ergo dicamus de deo.
Si deus tantummodo iustos suos
et amicos exaudit, et adiuuat.
qua laude bonitatis metuit.
Nonne et homines cum sint mali
amicos suos rogantes se au
diunt et beneficia eis prestant.
Unde ergo quem deus dicens estote
misericordes sicut et pater uester mi
sericors est: qui solem suum ori
facit super gratos et ingratos.
et dat pluuiam super gratos et ingra
tos. Bonitatem dei uoluit demon
strare, quia tam iustis quam pecca
toribus, parata est bonitas eius, nec
enim credibile est, ut opus benigni
tatis, hominibus quidem iniungat ma
lis constitutis: ipse autem non fa

aciat cu sit bonus. Ergo no ois
qui hz iusticia: ut aut credat
de regno celesti, ut faciat iusticia
valeat, aut ate no petiuit, et
no qsiuit studio et labore, aut
no pulsauit opibz bonis: Et id
no e duricia dei no pstatis
sz culpa hois negligentis.
Quis uestrm hz filiu et si
petat ab eo pane: nu
quid lapide porrigit ei?
Unde quod ad ipse dne bonita
tis retinat, ne forte aliqs
qsiderans qnta e dista int deu
et hoiez, et pderans sua pcca
du despat impetrare: nec ia
piat petere. Id patru et filio
ru similitudine introduxit:
ut et si pp nra pcca despa
mus: pp paterna bonitate dei
speremus. Panis e vbu deno
ticia dei patris: Lapis e oime
medecia et quicquid illud hz
in se scadalu e offensionis ad
aiaz. Un dicit pha ad iustu.
In manibz portabunt te ne
forte offendas ad lapide pe
de tuu. Quis ei iustus custo
dit ab angelis, ne forte in
occasione offensionis incurrat
pes gustacionis ipius. Piste
aut possumus intellige vbu
de xpo, spetem aut, ipm deside
ret. g° impetremus qd desi
deramus. Duo h queere de
bet. vnu quide ut petas
oone et qras studio et pul
ses opibz. Altm aut ut pa
mus, aut piscis sit qd petis.
Si aut q no expedit petis.
hoc e carnalia q nocet aie
tue qi lapis, aut spius no
tibi prestat. Sz si petas qr pr
benignus e. Alioqn si prestat no
tua peteti, no e pr sz inimi
cus. Si uos cu sitis mali,
scitis bona data dare filijs
ueris. Uno qr apli erant ma
li, sz qntu ad copacoez dei
qui solus singularit bonus
e, ois videt mali. sic ad
qpacoez iuuis aut solis ome
mudu sordidu videt et ome
lucidu obscuru. Et uere tn
oes pres mali sut pt deu.
Ecce si hodie patr iniuria pa
ciat a filio, statim affcs illius
mutatr in odiu et irascit illi
forsitan et castigat. no quia
ille faciens iniuria patr pecca
uit in deu. ideo illi pr suus
irascit. sz qr ille fecit iniuria.
Alioqn si patr iniuria passus
no pp sua iniuria irasceretur
filio sz pp illius peccatu, ceteri
pcco filiorum suorum irascerentur.
nunc aut qui ipi iniuria pa
ciunt. dolent et fremunt. qn aut
alter peccauerit filij eorum in deu
nec curat. Deus aut offen
sus ab hoie, no ideo irascit
quia ipse cu sit deus constitutus
ab hoie e contemptus. sz qr offe
dens deu, pdidit aiaz sua.
Uere g° no irascit de sua
iniuria, sz dolz de pdicione hui[?]

Caita[?].

et si castigat non ut suam iniuriam vindicet sed ut illum corrigat ad salutem. Audi eum per prophetam dicentem. Si dereliquerint filii eius legem meam: visitabo in virga iniquitates eorum: misericordiam vero meam non dispergam ab eis etc. Cum autem non omnia petentibus prestat sed bona tantummodo. ideo non dixit Quanto magis pater vester dabit petentibus se omnia sed quecumque vultis ut faciant vobis homines: et vos facite eis. Cum super propter faciendam orationem mandaverit ut non iudicaret qui peccat in tempus. ita exemplum ab ordine sue narrationis excedens introduxit quedam alia. Quale est Quid tu vides festucam in oculo fratris tui. et illud. Nolite sanctum dare canibus. Nunc autem ad mandatum quod ceperat rediens dicit Omnia quecumque vultis ut faciant vobis homines. facite et vos eis: id est non solum mandatum. Nolite iudicare ut non iudicemini. quod omnes homines sibi fieri volunt. ut cum nocuerit aliquibus non iudicetur ab eis. sed et omnia quecumque vultis ut faciant vobis homines facite eis: et tunc impetrabitis potius orare. Ita quecumque lex et prophete sparsim in omnibus precceperunt scripturis. in compendioso continentur mandato quasi innumerabiles arboris ramos in una radice. Intrate per angustam portam. Cetera sed consequentia ad eterna iustitia ieiunii pertinet et pars doctrine de ieiunio sed ut sit talis ordo narrationis. Tu autem cum ieiunas unge caput tuum et faciem tuam lava ne appareas hominibus ieiunans sed patri tuo qui est in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Intrate per angustam portam: quia omnis iustitie introitus angustus est et non angustus est homini vivendi in carne propter adversitatem nature carnalis: nullus sit est angustus et laboriosus introitus quo ieiunii sanctitatem consummatur. Et ut scias attende. Omnes quidem passiones carnales dicuntur et sunt. quia spiritu carnis moventur. sive ira sive superbia. sive et invidia. sive avaritia. sive vana gloria. Precipue tamen tres sunt que naturales et intime et proprie carnis. scilicet esca et potus. Deinde amor viri ad mulierem. In tertio loco sompnus. quoniam sine illis quidem passionibus ipsa natura carnis consistere potest. sine istis autem passionibus nequaquam consistere potest natura carnis. Ergo quasi partes quodammodo et supplementa sunt nature carnalis. Ita ad illas omnes passiones non necessitas nature carnis urget. sed presumptio spiritus animis. Ad istas autem ipsa necessitas nature carnalis ideo et gravius est etiam anima carnali suadere quam ceteras passiones

sia omnis illas passiones pa-
dere, labor est pro ablutione
cordis. istas autem passiones
pati non solum labor est sed co-
sumere et conterere et interficere corporis
naturam carnalem. et quasi trucidare
substantiam corporis, quemadmodum
siquis praecidat a corpore aliquod me-
brorum ipsius. Si ergo hee tres
passiones males sunt et tri-
me et proprie nate carnalis nul-
lius passionis abstineat. sic
sanctificat corpus quo hoc absti-
nentia: ut sit castus, ut sit
ieiunus: aut sit vigiliis per-
severans: et nulla illarum pas-
sio sic coinquinat corpus quo
passiones iste. Ut sit homo aut
fornicarius, aut epulator aut
sompno deditus: ideo et apostolus dicit
Omne peccatum quodcumque fecerit homo
extra corpus est. qui autem fornica-
tur, in corpus suum peccat, quia
proprie de ipsa natura corporis, passio
fornicationis egreditur. et dominus
in ewangelio. epulatorem ponit
dampnatum, cui pauper lazarus
adiacebat. Et abraham ei dicit
Fili recordare. quia tu hoc
et hoc fecisti in vita tua. et nunc
cruciaris: Et quia bona recepi-
sti in vita tua. et ubique
dominus in ewangelio praecipit assidue
vigilare. ergo porta est quidem
angustias. praecipue autem propter la-
boriosissimum ieiunium dicit: In-
trate per angustam portam etc.
Porta perditionis est dyabolus per quem
intratur in gehennam. porta autem
vite est Christus. per quem intratur
ad regna celestia. de quo dic-
tum est. Hec porta domini, iusti intra-
bunt per eam. lata autem porta dici-
tur dyabolus non magnitudine po-
testatis extensus sed effrena-
te superbie licentia dilatatus.
tale aliquid dominus dicit Beati pau-
peres spiritu. Pauper spiritu est qui
cum sit magnus, modicum se os-
tendit. Dives autem spiritu est
qui cum sit modicus, ostendit
se magnum sicut dyabolus. Super-
bia autem latus: qui cum esset
minister dei in celo, quasi deus su-
per celos se extendere usurpavit contra
deum. Porta autem angusta dicitur
Christus: non parvitate potestatis
exiguus sed humilitatis ratione
collectus. Sic ipse de se testimo-
nium dicit. Videte quia mitis sum
et humilis corde. Ipse non tibi videtur
potestate latissimus, humilita-
te autem angustus qui cum esset
dominus maiestatis, quasi homo voluit
in hoc seculo apparere. et quem
totus non capit mundus totum
se ipsum intra angustias uteri
virginalis inclusit. Et aliter intel-
ligitur dyabolus porta lata. et Christus
angusta. quia dyabolus omnibus pec-
catis involutus et universas
mundi sarcinas baiulantes
recipit et ducit in mortem. Christus
autem non recipit in se nisi qui-
bus peccatis exuerunt se et de-
posuerunt omnes sarcinas
mundi et facti sunt steriles et

Spes ergo fratres karissimi in celum
regere volumus cum eo
egrediamur per sincopam decor
generis gulam detestantes
[illegible] hui(us)
mundi. ad contemplandum
dulce spectaculum celestis
per maceraciones in morte
[illegible]
[illegible] et deliciis
[illegible]
[illegible] perdent
in fine labores. unde quidam
ait [illegible] sonat.
[illegible]
[illegible]
[illegible] perenne
[illegible]
districti iudicis penam
iustis, ut numquam careat
supplicio. qui in suo hac
vita numquam voluit carere
peccato, ut numquam deest in quo
timeas [illegible]
valuit. voluit hic
tamen cum omnibus. Nemo
tamen desperet de dei misericordia ut
ait beatus ambrosius. Novit
enim deus mutare sententiam.
si tu volueris mutare
delictum [illegible]
clementia iudicis. Pater
non est revocare sententiam si
volueris corrigere culpam.
Inducias tempus prorogat.
ut nos ad penitentiam ad-
ducat. et claritatis regni
celestis cum gaudiis et
gaudia specialia et
privilegiata que in hiis
versibus continentur
Est ibi pax. pietas.
bonitas. lux. virtus.
honestas. Gaudia
leticie. dulcedo.
vita perhennis gloria.
Laus. requies. et
amor. concordia
dulcis

Abhorato · n · peccoro
z religio vt septua
ait · z firma cessat · z
Etem offocatur de
siderio carnali et
despicit vita vecads
nags r absundi neq
p uns celestib heuhen
delcant neq furia
i p fuate ptinescut
donec etiud vexted
venit q i ellen dat
auditui · dn̄ vs · xxiiii
Secretum meu mi · secretu
meu m · de mi · ghid · glo
flet pt plene enarrare
ses ppha p ma bonor · nec
penas malor · qs puidit p
spm sci · r vo doles gem
ensq sub iuxit ve michi ·
te ys · pmo do d · super
q pcucia vos ad dentes pre
varicatores sepe pcutit de
vt corrigat · f yd a q i corrigi
biles st d sr q° pvos r d a
eri · d · flon i vermo meditat
q adhibea vob dentes ora
nags misera vra plena sut
vlnib r liuorositate adhibui
sepissie curator · m ullas pite
corpus repio · q n sit ia pcussa
r plagis plena · sive iam
ullas i vermo pmitones et
plagas qbus pfriga dnica
tadis vri · Eo eni magis
auget nequicia vra · q maiora
ad hibeo flagella · Ad de
n sit loc ia medicie aptus ·
ondit cu subit dicens sic
come corp langwidu r col
de qbus n i q s dr qsal ·
Sup eos cecidit igis r no
vi · sole ygis · n · sup i pios
cadit i extinguibil · sed sol
igne vncete n cernut · q
illos qs gehene flama de
vorat · a visioe veri r disci
curus cecat · vt r fordas eos
dolor pbustidis cruciet ·
r i tus pena cecitatis ob
scuret · qtin q aucboi sus
corde r corpe delinqrut · simul
corpe r aia puniti · r vbiq
penas sentiat · q du hic
vivent p mis suis d lectatoib
ex utrq fruebat · r sic sola
vexacoe i ellen dat auditu
si ia sn fretu e volutate;
D n mal · Ds potit cogitare
dnc ad vestrum cib aut qs stab
ad vos · cu cu · s p feretto
s unaz tribuz · vec maledci i ig
em p n dt ex portor ding
e q qs legi · qtq credidi · qtqs
tinctu · sup igne de vorate
r ardorib sepitmis :–

spuales ut quales i terra i
mundo, tales exeat de mundo ·
Ad hunc latus dr diab9, qui
apud illu sine lege fuit om̄
xpo erat angustus · qz sfra
tione legis apud eu omnis sta
tu sistut: quicqd ei sine le
ge solutu e · qd ac sb lege
e · sep angustu e · Via ac
pdiciois e ois iniquitas dr
erat spaciosa, qz no e mitre
gula virtutis et disciplinei
clusa sz pdusta carnalium
voluptatu diffusa & abula
tes i ea, no qd debet age
sz agut · sz qcquid eos delec
tauit hoc fecerit · Voluptas
corp lex e corp · & no ipi sb
lege fut · sz lex sbillis · Via
aut vite ois iusticia e · de
ac ee arta · qz i terra regulaz
virtutis & disciplie i clusa
e · & abulates i ea, no qd
delectat eos hoc faciunt · sz
qd debet · qz voluntas corp
lege e · nec e lex sbillis · sz
ipi sb lege · Multi hnt lege
i corde, qui no hnt cor i lege ·
lege i corde hnt qui cogscut
veritate & qui diligut vitate ·
Qui vo lege i corde hnt
no cor i lege, hij portant
lege sz no portant a lege,
honerati sut no adiuti · qz
scia ubi no e caritas, gra
uat no alleuiat · Conside
randu e aut qz via duc

ad porta & n quis abulaue
rit p via no pt venire ad
portaz · Sic & qui iusticia fa
ciut, illi soli pnt xpm &
i terra p xpm · qui aut no
abulat p via iusticie, i pos
sibile e, ut ve cognoscant
xpm, qmuis multi & no a
bulates p iusticia videant
cogscere xpm · Si aut nec
fuisti nec es i via iusticie
& putas te cogscere xpm, me
tiris, sicut ei qui audit,
qm mel e dulce, nec gus
tat de illo · nome quide mell
cogscit, gras aut nature eius
ignorat · Sic & qui audiuit
quia xps e filius dei iusticia
aut |no fuit usus: tantu- |eius
modo nome xpi cogscit ·
gras aut nature eius igno
rat · ideo no dixit ppha · au
dite & videte sz gustate &
videte: qm suauis e dns;
qm ergo aliqd audiuimus de
xpo nome xpi tm dicimus ·
qm aut iusticia eius facimus ·
ipm xpm gustamus · Sic n
i terit i manus dyab · n q
i via abulat peccor · Vis
no i terere i dyab declina
viam q ducit ad illu & nul
la hebit i te dyab potestas
Si aut abulauis i via q
duc ad illu ~~& nulla hebit~~
ia no dyab i putes pdicoz
tua qm te ille teneat ad se ·

Et ve mirabilibus dixi quia non peniteat intrasse

ita ut

sed tibi. quia intrasti ad illam. Nunquid porta ducit ad viam sed via ducit ad portam. Sic non prius diviciis homines ducunt ad pacem. sed prius ad divitiam ducuntur. Vides ergo. Sed via predicans quam nominata est quia speciosa est. Et ideo non solum volentes intrant in eam sed et nolentes. Et difficile est ut natus in hoc mundo non aliquando intrat in eam. quia cum lata de longe videtur. Et ideo et infantes antequam viam vite vel intelligant ista videtur. et cum intuetur quos in eam prout vult se agit nec coangustat in aliqua parte ita ut delectet eum ambulare per eam. Ambulant enim in ea gaudentes: ridentes non solum manducantes et bibentes sed et devorantes et inebriantes. Ambulant in ea divites mentientes periurantes, aliena tollentes et se divites facientes. Ambulant in ea cum uxoribus non solum sed cum meretricibus fornicantes et adulterantes. quid sit tribulatio nescitur. Et quis non delectetur quantum ad carnem ambulare per eam. Sed autem via angusta. primum nec facile videtur. et ideo qui vult intrare in eam. necesse est ut aliquantulum exuatur in via illa speciosa, donec considerans inveniat aliquam istam. Et cum intuetur in eam. non prout vult

agit Ex omni parte angustat ita ut peniteat eum intrasse in eam. Ambulant enim tristes. lugentes, ieiunantes. Et si manducantes et bibentes, non tamen sine lege temporis manducantes et bibentes. Ambulant pauperes et si divites non sibi sed alijs. Aliena nec tangentes, sua dispergentes. Ambulant casti et si cum uxoribus non tamen sine lege temporis. amantes suum dispergentes. Blasphemati: iniuria passi et spoliati. Et quam non peniteat quantum ad carnem intrasse in eam. Audi prophetam dicentem: Mei autem pene moti sunt pedes. pene effusi sunt gressus mei. quia zelavi in peccatoribus. pacem peccatorum videns. Sed videntes homines. hanc tribulatam et angustam viam. multi recedunt ab ea. Et quidam ab initio non accedunt ad eam nec volunt eam videre. Quidam autem concupiscentes volunt eam videre et accedunt ad eam. Sed dum considerant angustias et labores eius recedunt ab ea. Alij autem audaciores et intrant in eam. sed postea dum non sustinent labores et angustias eius. iam reversi et regrediuntur de ea. Adhuc autem via illa dicitur speciosa et hanc est. quia omnia quae sunt. uxores. filij. parentes. amici. aurum. argentum. vestimenta. domus. possessiones. omnes

Jo. Sicut diviti obsunt opes si eis bene utitur. non pauperem egestas commendabilem facit.
si intus sordes et in copia peccata non caveat

Jn hec ero nomine tagna .. i. heretici / falsi catholici / et homines iusti primi hunt speciem bone opa. 16 Et venenum latet primi sermonis ergo ideo hunt speciem boni cogitationis. Et exibet in effectum primi operis. et in hunt partis virtutis utilitate. quia et vere loquitur et bene operantur heretici dicuntur falsi. quia in pugnant suam veritatis. et prophete dicuntur. quia producunt habitu societatis intrinsecus et ... v. i. pati semper ad rapinam committendam tam in rebus quam in personis bonorum accipi. .. necessaria. unde ambrosius. Qui non in digne accipit. rapit. sicut decipiendo vel calumniando famam alterius vel silendo cum locus et tempus est commendandi. unde Gilbertus Gravius in ... rapacitatibus et vera alterius gloriam tollere et si mendacio non corrumpas. silendo ... pteris.
Et licet multos falsos prophetas in velamine in septenariis suis. specialiter ... in venit tres. scilicet induta superbia plenum. Carnis luxuria corruptum. et corpus fedatum. Diabolum calidissimum adversarium et deceptorem prime... qui gula et venere totum fere illaqueat orbem. Primus est malus. secundus peior. tertius pessimus. primus et cum aliquo .. pos.. ho felix euade. Et tercium neque audi neque ... intellige. Lucifer enim super omnia astra celestia clarissimus. quia secutus est superbiam. eiectus est de celo. Ideo adam ... gula exclusus est de paradiso ... rapacissimus. quia secutus est luxuriam. adoravit ydola ... et disciplinam abicit ... in ... hoc ... cui nil sapit ... carnale delectationem

spectaret alterius et pecuniam. omnia artificia. omnes negociationes milicie et honores. et quicquid in seculo est. Quod aut visu delectat aut auditu. aut odoratu. aut gustu. aut tactu / vite perdicionis sunt. non quia omnis qui abutitur in illis rebus peccat. sed quia omnes iste res ad peccatum compellunt. Via aut vite angusta est. quia una est species .i. abstinencia omnium rerum. Qui ergo separat se ab omnibus rebus istius seculi. non dicimus quod omnes qui sunt in illis pereunt. sed qui ... se non corpore sed animo. non loco sed actu. nec quamvis sit in mundo non videtur esse in mundo. qui non utitur mundo. Attendite a falsis prophetis. Cum mandans apostolis suis ne elemosinam facerent coram hominibus ut viderentur ab eis sicut ypocrite. et ut ne orent coram hominibus sic ypocrite. et ut ne ieiunent coram hominibus se ostendentes sic ypocrite. et docuit illos ut ne faciant sic. et instruxit eos. quia possibile est in ypocrisi et elemosinas facere et orare. et ieiunare. propter quod qui sua adcognoscentes quod sed omnia in ypocrisi fieri possunt. Loquitur dicens / Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium. ab intus autem sunt lupi rapaces /

Que sunt vestimenta ovium. Species simulate religionis. elemosina simulata. vestimentum ovile est / non opus ovile. Oratio simulata vestimentum ovile est. non opus ovile. Jeiunium simulatum / vestimentum ovile est. non opus ovile. et certe species pietatis quibus se vestiunt lupi rapaces. nulla res est que sic extimat bonum quemadmodum simulatum bonum. Nam manifestum malum qui malum fugit et cavet. malum aut sub specie boni celatum. dum non cogitatur nec cavetur. et si quis bonum suscipit et commune cum bono existimat bonum. sic sunt dicti ... peste christianitate corrumpunt. qui se simulant christianos. de quibus admonet discipulos suos Christus. magis aut nos de

ome xx

Ipsos dicens. Attendite a falsis prophetis / quia magis utilis est boni cognoscere malum et firma tutela salutis est scire quod fugias. heresis quidem periculosa res est sed utilis. Valde periculosa. quia multi seducuntur in ea et pereunt. Utilis aut quia multi temptantur per ea. et ab infidelibus segregantur. Qui immurat de iudicio temptationis murmurat de primis probationis. Jn nullo enim negocio perfectus in veniri nisi precesserit labor temptationis et spiritualibus

Heretici se ... ab illo ... separant ante

conuiua ñ mactat. abram. moy. d. samuelez.
Isto petru. paulu. dany. ñ cly. no clisen

relez ñ precessit tepidus nō
pt ee. pbatio. Attendite a falsis
pphis. Omnu scire oportet q
sunt oīs falsi xpiani. nam
nulla res sic pdet xanos
uiros q hoc. q quoscumq uī
derit xpianos dici. quasi
xpianos eos existi
mat. Si ei constat quia sunt
falsi xpiani. aut ille ē fal
sus xanus aut tu. Si nō tu.
ille. vt quid eu xanu existi
mas. de quo tibi xpc manda
uit. q xanus nō ē qui de
sium nō confitet filiū. tu quo ē
existimas fres. Sz forte di
cas. Quo possu illu dicē nō
ee xanu que uideo xpm co
fitente altare frequentez sacrifi
ciu panis et uini offerente.
baptizantez. scripturas sacras
legentē. omne ordinez hu
re. Tu sapiens et si nō co
fitet xpm manifesta esset ge
tilitas illius. et seducebaris
ī ea. ī sana eāt q seduce
baris. nūc aut q cofitet
xpm sz nō sic quēadmodu
xpc mandauit. negligentie
tue ē si ab eo seducteris.
Qui ei ī occulta fouea cadit.
negliges dr q nō caute p
spexit. qui aut ī manifesta
nō negliges dr ī sanus.
Sed aut de similitudine ec
clesiasticorum institutionum dixisti.
hoc audi responsu. qm et simia est
uma oīa hoīs ht mēbra.
et p oīa hoīem imitatur.
nunq ppea dicendus ē ho.
sic et hereses oīa eāe habet
et imitant. sz nō sunt eadē.
Deinde sciens dnūs q nō ē
valt manifesti gentiles sz ab
scoditi sub noīe xano. ideo
nō dixit. aspice. sz attendite.
aspice ei est simplr uidē.
Attendē aut caute considerare.
Ubi ei certa res ē et ī dubi
tabilis aspiciat. ubi aut ī
certa et dubitabilis attēdat.
sciens g° xpc q ē ī illis aliqd
q alius palā uideat ali
ud desup positū aliud ītus
ī clusū io dixit. Attendite.
ut scias nō corporali aspe
ctu attendendu ē sz uigila
ciu spūali. si ei corpalit
illos aspicias cognoscere nō
potes. q scemata xpianm
tatis habet. Ita hoīes pas
sibiles quid potestis uidē
mediocris uitatis uelamine
coopta. Primu g° attēdendu
ē p opa bona. si ei opa
iustitie faciunt et ī nullo
errore decipiunt. et qui oēs
sentiunt errorē. nā ipa
res facit errare q facit alius
errorē nō cognoscere. nā
qui nō cogitat mediatam
alius sua nō ītelligit uita
re. Ergo quādiu bona opa
faciunt. qm lum

hy cm st vasa dyt.
vasa papiuca p’iso
dogmate vitate cm
sui dccta. pseudopphe.
p qs sps malignus
mo. i. mdacium tolle
locutus. sp̄me scismatu
et heresu ī tribulis q
eos quis sibi ī caute
accipiunt. pfidelitatē
gtinuant. confessione
xāne fidei fcis mali
negantes ī et dicat
pincipe dictā pfidetia
verita ñ hntes. q ē rerū
bonarū malarūq discreo.
ī fugat vz mali ī electē
et appetitu boni. sacerdotes
tm amantes et alios qsi
despiciētes liz peccatores
vn aug’ oē amo. quia
hoīes sūt. ī vonales atas
qnt. qd amo eāde ī latē
rib’ q solu diligunt fore
narf effigies. i. volup
ebrietate. q fa cade cor
& pectore ī ventre. et q
parit fornicat. q cadit
de ventre ī venes et ad
modu vtrigis absorbet
cor et gsuctudo dereciub
cadit ī sterquilinium.
apt p priuate vomices
et predones atq rapiunt
illos ad comitā ī expe
tabilia mitē ī vorthua
y ntētus g pericul
gstituti. sito ottā bue
vit vo loga. gsgrīs
ad gpetue gādis tngli
pcurte. ī capt ut dicuo
tupsitur aliorū pripis
dsiderio et venos. et sic
falleris

attendite Origenes
et paulo supra latam et
spaciosam viam nominavit
hoc mit apertius falsos
prophetas ostendit dicens propter quos
multi in predicationem ab hora
bitem abeunt et nunc. et
alium abierunt Ex quibus
primo multi in medio apparuerunt. et in infidia totum
repleuerunt mundum Illi quidem
prius falsi prophete fuerunt.
verissimos domini prophetas et
sanctos usque ad mortem persecuti sunt. sicut ieremiam et
micheam aliosque multos.
Isti autem nunc falsi prophete. vel
sacerdotes et plati cum omnibus statibus
et conditionibus falsi et persecutionis
tectis christianis falsis quoque sunt.
veraces christianos suum morti
et suum mortem persecuntur et opprimunt. Aliquando si datur
eis copia persecutionis
etiam gladiis persecuntur
catholicos bonos. sunt
in commissione et sunt primo
nobilius multos per vtunt
et exemplis eorum falsos
prophetas et falsos christianos
persecutores docent. adortantur
et discipulos suos similiter
eos fideles. dicens. attendite
a falsis prophetis. attendite
diligenter. observate tamen
attendite quia
considerate et vos cognoscite
quia tales non sunt boni. sed
sunt simpliciter in omnibus communi
... et amicitia. vos
sunt religiosi. sed irreligiosi
in figura religiositatis
que valde suspectiosa et
vana religio. vos sunt
christiani secundum veritatem vacui
christianorum persecutores

iustitie eum oculos vestros excecauit veritate. sic et peccati peccatorum. sensus tenebrosos faciunt ut non videntes mediatum credant in illud. Unde enim ab initio ex quo in hominis seminatus est error fidei. non error dyabolicus fecit homines malos. sed homines mali dyabolicum sibi fecerunt errorem. Si error fecisset homines malos culpa erat dei qui tales homines fecit. ut ab erroribus seduceretur. nunc autem culpa est hominis qui voluntarie elegit errorem. quia non sunt errores punibiles in homine nisi peccatum precesserit. prius enim peccatis plurimis excecatur homo et sic dyabolus seductione decipitur et cadit in morte. Quemadmodum sole micante non prevalet nox. cum autem recessit ad occasum tunc occupat mundum sic quamdiu lumine iustitie fuit in homine tenebra erroris eum non apprehendit. Ergo bonis operibus vigilandum est. quia non error generat peccatum. sed peccatum errorem. sic dicit scriptura. Impietas hominum trahit ad errorem. Attendite. sic et admonet attendite quia in uito deus dyabolus hereses introducit. non in uito sed permittente. si enim gentes non credidissent in christum intelligebamus autem fuisse dyabolus. quia gentes credere non permisit. nam si dyabolus aliquid potuisset ab initio credere non permisisset. nunc autem ex eo quod omnes gentes crediderunt. sed postea excedentibus factis sunt hereses. manifestum est. quia non fuit virtus dyaboli. sed permissio dei. Et quia sic admonet quasi quod voluit fieri. quia sanctus iudicio vult suos suos probare. ideo misit temptatores. quia autem non vult eos ignorantia perire. ideo admonet. ergo temptatores mittit ne mali cum bonis coronentur. ideo admonet. ne boni cum malis pereant. Attendite vobis a falsis prophetis. Sequitur est. Omnis lex et prophete usque ad iohannem. non quod futuri non essent post iohannem. fuerunt autem et agabus et sileas et multi. sed quia prophetia de christo non esset futura post eum. Ergo prophetia quidem post iohannem cessavit. prophete autem et fuerunt et sunt sed non qui prophetarent de christo sed manifestarent ea que de christo ab antiquis fuerat prophetata. id est doctores ecclesie. sed et omnis christianus propheta dicitur quia in regnum et sacerdotium et in prophetiam ungitur. nec enim potest de prophetiis ministerium sensus nisi habeat spiritum prophetie. Sed autem diximus ut ostendamus quia prophete de quibus christus loquitur doctores dicuntur. Quaecumque dicunt futuros esse falsos

doctores heresum diuisorumque contra
veros doctores qui scripturas
propheticas et apostolicas peruersa in
terpretatione confunderent. ideo christus apos
tolos suos omnium ecclesiarum docto
res ammonet dicens. Attendite
vobis a falsis prophetis. Et ne for
te dicat aliquis hereticus doc
tor. quod non dixit falsos nisi
prophetas scilicet gentilium et iudeorum
doctores. ideo addidit dicens.
Qui veniunt ad vos in vesti
mentis ovium. Crudiuus et de
iudaicis quidem falsis apostolis
et prophetis ista predicat. tamen de
aliis iudaicis qui in christum fue
rant credituri ex eis peruersa
erant loquentes secundum suggestionem
maligni spiritus. ad corruptionem
christianorum fuerant locuturi.
De quibus cavendis in omni
epistola sua sollicite monet
apostolus quorum filii sunt et heretici
cum non oves eis proprie christiani
dicant. Vestimentum autem ovile
est species christianitatis. Vides quod
de hereticis christianis loquitur supra
fugiendis. quia foris in scema
te christi videtur abitus et
confessionis efficacitate genti
les. et isti multo periculosio
res sunt quam illi iudaici. Cum
quidem detecti ab apostolis et no
tati extra conventum christianorum
erratica vagabant et furtim
quosdam corripiebant in cau
tos. isti autem quam sudati christi

et eruditis suis hostes. Et quod
dico eruditis et regnantes pa
la cum libertate sequuntur. sic
et multiplicati sunt. et exclu
so christiani tamen usque videantur
quam illi. Et quid non sit periculo
si. Et quod non suadet mul
tis et ne adhuc dicat here
ticus quod de veris christianis doc
toribus loquitur qui christiani quidem
sunt tamen peccatores sunt. Om
nis christianus qui facit peccatum fal
sus dicitur christianus. Et vere quidem
est. quia christianus qui facit peccatum
nec prodest de peccato falsus est
christianus. tamen ut sacis. quia non de
christianis peccatoribus loquitur non
tamen dixit qui veniunt ad vos
in vestimentis ovium. sed addi
dit. abitus autem sunt sicut lu
pi rapaces. christiani autem doc
tores et si fuerint peccatores
sunt quidem carnis dicantur. quia
vincuntur a carne tamen proposito
non habent predari christianos. et ideo
non dicuntur lupi rapaces.
Unde gregorius. quia de hereticis docto
ribus dicit. qui eo proposito sce
mata christianorum susceperunt pru
dente dyabolo. ut christianos in per
seductionis morsu dilaniet.
De quibus lupis ad ephesios
dicebat apostolus. Ego scio quia post
discessum meum intrabunt ad
vos lupi graves non parcen
tes gregi. et ex vobis ipsis
exurgent perversa loquentes ut ab

ducit discipulos post se. Audi
ergo qui doctus ab hereticis putas
te christianum factum. Vide doctores
hereticorum quid dicat Ciprianus. Si ergo
eruditus es ab hereticis, recepto
es non eruditus. si baptizatus
es. devoratus es non salvatus.
nam luporum devorare est non sal
vare. Quid ergo. Ex fructibus
eorum cognoscetis eos. Fructus
enim hominis est confessio fidei eius et
opera conversationis ipsius. Si ergo videris
~~vis~~ hominem christianum statim considera.
si confessio eius convenit cum scripturis.
verus est christianus: si autem non est
sicut christus mandavit falsus est.
sic enim et iohannes cum de hereticis scri
psisset epistolam. non dixit siquis ve
nerit ad vos, non habens christi nomen.
nec ave ei dixeritis. Sed siquis
non attulerit istam doctrinam Iu
dicium christianitatis non ad nomen
retulit sed ad confessionem. quia non
nomen solum facit christianum sed christiani
tas est. quia in nomine christi multi
ambulant. in veritate autem eius pau
ci. Deinde vide. Numquid ovis
lupum persequitur aliquando. Sed lupus
ovem. sic enim caym persecutus est
abel. non abel caym. sic ys
mahel persecutus est ysaac. non
ysaac ysmahel. Sic esau ia
cob. non iacob esau. Iudei christum
non christus iudeos. Sic heretici christianos
non christiani hereticos Ergo ex fruc
tibus eorum cognoscetis eos. Si
quis lupus cooperiatur pelle ovili

quo illum cognoscas? In autem per
vocem, aut per actum. Ovis inclina
ta deorsum balat. lupus autem erec
to gutture caput suum contra celum et sic
ululat. Quid ergo. hereticus deum voce
humilitatis emittit et confessione
ovis est. Qui autem adversus vita
te turpiter blasphemiis contra deum
ululat, lupus est. sic dicit de
illis propheta. Iniquitatem in excelso
locuti sunt, posuerunt in celum os
suum. Ovis herba manducat. lu
pus carnibus delectatur. Quemcumque vi
deris ergo de preceptis scripturarum her
bas floridas iustitie colligentem.
ovis est. quem videris in sangui
ne persecutionis gaudentem lupus
est. Adhuc autem considera virtutes
quas facit. utiles sunt autem inuti
les. Inutiles sunt que et mirabi
lia sunt, ad salutem proficiunt. ut
porta ~~quidem~~ infirmos sanare et alia
huiusmodi que fecit christus. Vanitas autem
sunt que ad admirationem faciunt in
dentibus, utilitatem autem affe
runt nullam. ut puta volare
per aerem sicut et dominus dicitur hor
tabatur, statuas facere ambulare.
aut cum insedit flamme et non ar
buit. et alia qualia symon
fecit. Illa plena opera credentes
sunt quia et ipse est plenus. Ita
cum autem credidit. sic et ipse est
vanus et vacuus. Nam quia qui
dem mirabilia fuit credens.
quedam autem credulus demonstrat
nichodemus. Nemo enim dixit nemo
facit ~~hec signa que tu facis~~

signa nisi sit deus cu illo Sz
neo fac hec signa q tu facis
nisi fuit deus cu illo Cet ana
quide ex hoc solu cognoscebant
falsi pphe a ueri si uti
lia aut inutilia facerent signa.
nunc aut quia futurorum. ut et
excepte bona facie dorum signorum
dixit dei potestas et aliud q
vere debemus. si necessariu e sim
tpe aut no e necessariu Si enim
xpc miracula pp infideliu co
uersionem faciebat no pp ipos
quos sanabat. Ipos enim in fide
sanare poterat no in signo. mta
factu e. quia no cu nullus sit
infidelis faciendorum miraculorum.
necessitas no e. Ergo si utile
facit signu falsus ppha est.
quia no facit ut proximu edi
ficet in fide. Sz ut se ostendat
in ope. Nunquid colligunt de spi
nis uuas. aut de tribulis ficus.
Vua unitatem hz in se xpi. Sic
ei botrus multa hz in se grana
ligno mediante suspendit. Sic
xpc multos sibi fideles p ligni
crucis tenet adiunctos. Similr et fi
cus multa grana uno tegmine
tenet inclusa. Sic et multos fi
deles quodam dulci caritatis am
plexu una tenet ecclia Et sunt
in ficu figura hec. caritas quide
in dulcedine. vnitas aut in cone
xione granorum. Sic scriptum e. Vos
qui in habitare facit unanimes
in domo. In uua e pacientie
quide figura qr in torcular mit

titur. Gaudij aut. quia vinum
letificat cor. sinceritatis. qr
no e aqua in mixta. et delecta
cois suauitatis. De hijs scriptu
e. Fructus aut spc e caritas.
gaudiu. pax. pacia. bonitas.
mansuetudo. fides. modestia.
continencia. Spine aut et tribula.
sic sermo iste demonstrat superi
dictis. Attendite a falsis pphis.
ergo no possunt spine et tribuli
catholicos fructus pferre. Sz
quid pferunt. Vulnera. tribula
tiones et certa. Quemadmodu
spina ul tribulus exquuntur pte
considerantis. in iquitatibus pleni
sunt. Si loquitur in dolo loquitur.
Si tacet male cogitat. Si
irascitur in sanit. Si paciens
agit. tunc expectat nocendi et
oportunitate consideat quando no
ceat. Si male agit no eru
bescat. Si benfacit ad inanem
gloriam pp homines facit Vnus p
fecit bonu fructu aug vadite
dicitur e. Sub bona arbore bestie
et aialia requiescunt Sub spinis
aut nullu aial regescere pt.
nisi tm serpens. Sic inter fideles
homines et boni et mali homines
et boni atque possunt inter infideles
aut nemo pt pace hre.
nec requiescet in eis nisi serpentes
i. demones. qui sunt cubilia
in pectoribus eorum Fructus eorum
nulli procedunt ad usu. umbra
refugij no e in eis Et uerum
est quide. qr spinas et tribulos

omnes iniquos hereticos appellauit.
Forsitan sciens dominus hereticos hesim
esse pullulatura pro vobis tribulos
tribulos eos appellauit. qui et
uitatis professores. et tanglas
impietates in sua perfidia lancin
lantes. Non potest arbor bona
malos fructus facere. et non potest
arbor mala fructus facere bonos.
Non dixit. arbor mala non potest fieri
bona. neque arbor bona mala.
Alioquin qui malus est adhuc esset.
quod malus est. et qui bonus est.
adhuc esset quod bonus est. Aut autem
sic dicit. malus non potest facere
fructus bonos. id est quamdiu malus
est. Si uero facti sunt boni potest.
ut unusquisque qui malus est aut
bonus voluntatis eius sit non
nature. Nam si volebat et non
poterat fructus bonos proferre
nature erat. si autem potest et non
vult arbitrij est non nature. Er
go seruus dei non potest facere ma
lum. et si videtur tibi aliquando quod
malefacit considera caute ipsum
malum eius. et invenies eum ab
itus esse bonum. Nam exposito
bono et quod videtur malum bo
num est. quia malum opus ab
eo proposito excusatur. Malum autem
opus bonum proposito non condep
nat. Vidisti moysen homici
dium facientem. sed non pro sua
iniuria. sed pro fraterna vindicta.
Vidisti aaron aliud loquentem
in lingua aliud habentem in corde.
cum diceret ad esau. quia vidi fa

ciem tuam sicut qui videret faciem
dei. sed non ut deciperet eum. sed ut
compesceret. Similiter malus non potest
facere bonum. Et si videtur tibi
facere bonum considera caute quod
bonum et invenies illud esse ma
lum. Nam bonum opus malum pro
posito non excusat. malum autem
proposito bonum opus condempnat.
Si videris infidelem humilem
aut mansuetum scito quod sub dolo
est in corde de talibus enim dicit propheta.
Molliti sunt sermones eius super ole
um et ipsi sunt iacula. Si vide
ris eum opera bona facientem
intellige quod propter homines facit.
De illis enim dicit dominus. Omnia
faciunt ut ab hominibus videantur.
Sic ergo bonorum omnium omnia et
mala bona sunt. sic malorum
omnium omnia et bona mala sunt.
Si ergo videris aliquem deum non
colentem quasi bonum ne credat
oculus tuus et dicat bonum pu
te illum. sed et crede magis deo
dicenti tibi. qui dixit. Non potest ar
bor mala facere fructum bonum.
Si autem dicis illum bonum mendacem
eum fecisti christum. Tu enim vides
quod sunt in facie. ille autem quod sunt
in corde. Si enim in orto sint mul
te arbores fructum inutilem fa
cientes. in silvis autem non invenit
bonum faciens. sed ut non faciat.
aut si faciunt insipidum fa
ciunt et acerbum. Hic in terra quo
rum est christus in salone dicte.
Orans conclusus soror mea.

Lucas dicit aut facite. —
Iste est arbor bona.
que facit fructum malum.
Crisostomus. Christus dei patris
unigenitus succurre
edificator plebisque
sue conservator atque
custos fidelis et ver
ax esse ad ipsum conscie
edificatos arbores
comparat. In exordio hu
ius lectionis declaratur. Non
potest arbor bona et cetera.
per arbores spiritualiter in
telligit homines. significans
sicut orbus illum qui
a domino dicebat. Video
homines quasi arbores
et fructus non arboris. sed
opera hominis vel bona vel mala.
Sed quid contrarie dominus
dicat. non est arbor bo
na. cum legamus petrum
apostolum arborem utique
bonam. malum fructum
fecisse. qui dominum negauit
et negauerit. et contra
iudam arborem malam
fuisse nemo dubitat.
et tamen fructum bonum fecit.
quando dominum et ceteris discipu
lis secutus est dominum.
quando enim diu
bonus homo bonos fructus
facit. quamdiu in bona
in terra et caritate
perseuerat. Similiter et
mala arbor. vel homo
prauus tamdiu
malos fructus facit.
quamdiu in mala terra
se perdurat. Unde
quodam metro canit
... cetera agunt
homines. in tertio iudi
cat omnis quod dicitur.
Aut facite arborem bonam
et fructus eius bonos.
Aut facite arborem malam.
et fructum eius malum. Talis
quidem est quod dicit apostolus
... nocet adhuc et
nocatur ... sordibus
et sordescat adhuc
in quo occulta dei
iudicia sunt mystice de
monstrantur. quibus in
homines in peius proficere
permittuntur. id est procedere
ad summam nequitiam
ut possit iustum
ira ... iudicium
cum peccatis motum
flammis ... in
eternum cruciandi

fons signatus paradisus cum fruc
tu pomorum. Multi sunt mali in
ecclesia aut heremi qui sunt silue
deserte. nec est bonus. quare est sic
aliquis bonus. propter homines est et non
propter deum. Hec secundum fide dixi quia est exemplum
Aut secundum rationem audi. Quicumque
facit aliquid est propter quod facit. et
nec facit aliquid propter nichil.
qui pugnat propter predam aut
propter gloriam uictorie pugnat. Quicumque
nauigat aut propter necessitatem aut
propter lucrum nauigat. Nichil nasci
potest sine radice sic nichil
fieri potest sine causa sic qui bonum
facit aut propter retributionem regni
celestis facit. aut propter iudicium
pene. Interrogo ergo te infidelis
propter quid facias bonum. propter iudici
um pene dicis. Sed non timet
deum. quid autem timeat ne pe
reat in opere qui non timet ne
pereat in fide. cum sit periculosius ma
le credere quam male agere propter
retributionem dicis. Sed non sperat
in deum. Qui non curat utrum me
dacium credit aut uere cum sit
melius bene credere quam bene agere.
quoniam fides sine operibus aliquid
est si mortua est. Opus autem
sine fide nichil est. ut ergo facit
bonum ut uideatur ab hominibus et lau
detur et ideo bonum illius malum
est. si enim sine labore potest ho
facere in hoc mundo credibile e
rat ut infidelis faceret bonum.
propter hoc ipsum quare bonum facere

bonum est. sic autem cum hominibus
in carne uiuentibus sic contrarium
sit bonum facere. sic difficile
et prope impossibile. ut neque ma
gis illi sancti illi perfecte potue
rit quod bonum est. Quo infidelis
faciat bonum cum tanta luctamine
nulla spe retributionis habens
propositis suis. quis agone sus
cipit sic periculosum sine palma
non sperat. Quid ergo sine dubio
sperat aliquid ideo facit bonum
quia illud ut mereatur ab homi
nibus gloriam uanam. nam multa
dat homines uanitates ad labora
dum concupiscentia glorie uane. quod
fidelibus spes regni celestis. Et
sic est non quia spe regni celes
tis. cruciatur carnis nature
concupiscentia aut uane glorie
ex carne est et in consistit ei
carnis natura. Ideo ergo dicit. Omnis
arbor que non facit fructum bonum
quare et mala arbor uidetur
facere iusticiam sed non bona. ut
ad usum perficiatur. nam quare propter
deum facit iusticiam deus illa
inducatur. qui autem propter ua
nam gloriam facit bonum dicens
illud facere. et ideo dicens delec
tatur in eo falsos igitur christianos
quos deus in igne mittere
dos permittit quid tu putas
participes gratie tue. Non
omnis qui dicit mihi domine domine
intrabit in regnum celorum. Sed qui
facit uoluntatem patris mei.
Falsos prophetas de quibus attende

Pro dilectione nobis spe
rare debet quibus regnis
celestis felicitas quam
mortalis seculi gloria que
caduca et fragilis est quam
tempus post durat. Si quo
potest. Ubi sunt reges.
ubi principes. ubi im
peratores potentes seculi
ubi locupletes rerum
omnium. ubi eloquentissimi
arcium doctores et
philosophi. uanissime et cum
quasi umbra transierunt.
uelut lanugo ob
euanuerunt. quia tamen
iste considerans ista tecum
pertracta. et dimitte tunc
stultum contemnere mundum
seculo. neque despice
pro illo ante te spes et uacuum
abeat. nec ante te sensus
abscedat. Nos enim
una. ubique beniuole-
derunt labiorum pa
uperibus et iniusti non te
misericorde orandis ali
enis spoliis rapina
data. et nunc inde paria si
purgaturus amplificat
eius largiatur
de tuo. si sic habes nec
alii tollere. sed de tua
paupertate da grates
age. et penuria tua
patienter sustinere quare beati
pauperes spiritu. Volui
ad hec opera pietatis.
caritatis fratres diligite
studium sancte caritatis
per iram extinguite. odia
delete. unitatem
diligite. sinceris uos
ac simulatis oficiis
in uicem preuenire
studetote. Subiectis
uestris cum caritate uoce
et timore imperate.
illis eorum clausuris
carceri ac uinculis
credulitatis sue magis
offensi uel excessibus
ardentius coercere desset
uidere. remittatur
offense. seueritas leni
tate in digestio et discretio
mansuetudini possideat
et patrem tranquillitatem
Bonum quod facimus non
iactantie causa sed
iusticie et nunc sed
ad honorem dei disposuit
bona intencione
faciamus.

est locutus. no alios ee nisi
falsos xanos et falsos xanorum
pdicatores hijs ubis manifes
te demonstrat. Gentiles et et
iudei quisque credat. no dnt.
dne dne sz illi soli qui tm ex
iudeis quam ex gentibus nisi et qui
deo credidisse et xpm ꝯfitentes
aut et pdicantes contra uolutate
dei et xpi pceptu sunt et falsi
pdicatores. Ite qm falsos p
phetas et ueros ex fructibus
eorum docuit discernedos. hic iam
manifestius docet qui sunt fructus
quibus discernit pbi doctores
et i pbi. qui ei dicunt tantum
xo. Dne dne et no faciunt uo
luntate dei repbi sunt. Qui aut
dicunt et faciunt uolutate dei
illi soli pbabiles sunt. et q e
uolutas dei ipe dns docet.
Hec e aut uolutas eius qui
misit me. ut ois qui uidet
filiu et credit i eu. ht uita
eterna. Ergo uolutate dei
facere hoc est. crede i xpm. sic
alibi iudeis i rogatibus. Qd
faciemus ut opemur opa dei. res
pondit. Hoc e opus dei ut creda
tis i eu que ille misit. Cre
dulitatis aut smo et ad ꝯ
fessione respicit et ad sensum.
qui g sic ꝯfitet xm quo
docuit ipe. ille credit i xpo.
et qui sic ꝯfitet quo ille ma
dauit ille credit xpo. et qui
no sic ꝯfitet quo ille ma
dauit. no credit xpo. Crede

ei xpo. obedire e xpo. qui et
no ꝯfitet aut no ꝯfitet sm
illu eius. ille nec obedit
xpo nec credit. ppea tam ille
qua iste no i trabut i regnum
celorum. Multi dicunt m i illa
die. Dne dne nonne i noie
tuo pphetauimus. In qua die
qn uenit i maiestate patris
sui et sepauit eos ab iuice
sicut pastor grege suu qn
iam nec ausus e garrula co
tentione smonu aut menda
ciu defende aut ꝯt dice ui
tati. quia tunc iam no mundia
lis et uana gla desideratur
sz flama iudicij pena timet.
In illa die qn no os loquitur
et opus abscode sic i hoc tpe
sz eorum opa singlorum loquet
et ora tacebunt. Quado no
psona i terrogat et ꝯsciā no
uidet. sz eorum ꝯsciā discutit
et psona ꝯfundit. dicente apto
cogitacoibus i uice accusantibus
aut et defendentibus i illa die.
qn nec excusat paccē sz os
accusat. nec alter palto mt
uenit. sz singli ibi timebunt.
quia i illo iudicio no erunt
testes adulatores hoies sz
angli ueraces. no erunt iu
dicatores psonarum acceptores.
gratos ut placidos hoies
sz deus iustus qui reddet v
maiores sm opa eius. Quapp
pe timeam hoim et agusti
as placaui uoce expssit dicens.

Dnice XXI

Beda

Flo? arbor bona rel.
Q ma gratia dm te
fratres kmi in solemnia de
dicationis ecce celebrum
debemus ꝯgruere solem
tatique colimus. ut sitis
ornatis studiosius
eiusdem ecce ptibus.
plimbus atque luminaribus
āplificato nuo leomi
audita pstorum melo
dia. lectis noctem
uigilijs ex more
transegimus. ita etiam
penetralia cordium
nrorum spnalium uirtutum
bonorum opum decore
ornatibus. sēpr i
nobis flama diuine
pariter et supne cari
tatis augescat.
spir i scuario pectoris
nri celestium mco
ria pceptorum i hec
at. et euāglice
lectionis dulcedo
scā redundet atque
resonet. hij sunt
fructus bone arbois.
hij boni tesauri
cordis. hec funda.
sapientis architecti
q nobis hodierna
sci euāglij lectio co
mendat. nā nobis for
ma solum. sz uirtute
potius hic pietatis.
Quorum etiam misticā
ueterē i strumēte
formā diligentiam
i simulat. qm uel
moyses tabnaculum
vl tplum dm salon
i tipum sce eccle
ꝯdidit. ptereaque
cum domus suma
fundata ēe refertur
lapidibus ualdem quae
qz ꝯpactos decta
bulis pictos sr
bases argenteas.
tplum a sr lapides
quadros subter
positos. Ligna
quoque erant

Dne dne no e[..]ce

Dñe dñe. nõ ei semꝫ suffiat
illi dicẽ dñe. que necessitas ti
moris stringit. Nõne ĩ nõie tuo
ꝓphauimus. Considera qꝛ in
nõie dicit nõ ĩ spũ. qꝛ ĩ nõie
xpi multi abutũt. qui nõ hñt
spm̃ xpi. seducendi cã. iõ nõ
ex nõie xpi cogscendi sũt s̃ʒ
s̃ʒ ex spũ xpi. ergo ꝓphãt ut
ĩ nõie xpi. ĩ spũ aũt dyabol quo
les sũt diuinatores s̃ʒ sic dis
cunũt. qm̃ dyabolꝰ ĩ t̃dũ uerã
dicit. spc aũt suis nunq̃ me
tit. Cõcessũ ẽ aũt dyabolo.
ĩ t̃dũ dicẽ ꝟitatẽ. ut mendaciũ
suũ rarã ꝟitate ꝯfirmet. si
aũt nunq̃ dicet uerũ nec
deceptiones ꝓficet seductõs
eius. Demonia ei eiciũt ĩ nõ
mine xpi hñtes spm̃ inimi
ci. magis aũt nõ eiciũt s̃ʒ
eice uidetur colludentibꝫ sibi
demonibꝫ ipsis. ⁊ iõ semꝑ
eiciũt ⁊ nunq̃ sanãt. semꝑ
aũt illos demões qi cessã
gari clamãt ⁊ nunq̃ qi ti
mentes recedũt. faciũt ⁊ ui
tutes s̃m ea q̃ diximꝰ nõ
utilia ⁊ nãlia s̃ʒ ĩutilia ⁊
ꝟtãlia. Jnõibꝫ ꝰ s̃m xpi p̃
ceptũ discutiendi sũt sicut
tus corꝑ. si bona gustatio co
rũ ⁊ uera ꝯfessio. si aũt
aũt ꝯfessio gustatiõi nõ co
ucnit. aũt gustatio ꝯfessiõi.
falsus ẽ. Et ut iuratio ill̃
qꝛ nescio qui estis. Aũt usqꝫ.

tur aũt sustinebo qꝛ grãde
ira gradis dilectio p̃cede de
bet. ⁊ gradis dilectõ iustig
ficat ee iudiciũ dei ⁊ digõ
re ĩ titũ peccatoꝝ. Sciendũ
qꝛ peccatores nescit deus. qꝛ
nec digne sũt nec cogscit.
eã. sic ei ⁊ aplõs aĩt. Cog
nouit dñs qui sũt ipiꝰ. nõ
qꝛ nõ cognoscit ipos s̃ʒ su
os. illos ee nõ cognoscit. iõ
qui s̃ʒ nõ fuerũt illius.
aut quõ te deus cognosceret cũ
tu deũ cognoscẽ nolis. Sic
ei omĩs hoĩes nãlr̃ cogscũt
deũ. nõ aũt uidet̃ uere cogs
cẽ. qꝛ nõ digne colũt sicut
suũ dñm. sicut fauta fecez.
⁊ h̃ ẽ s̃m nãz quidẽ cogscẽ.
nõ aũt s̃m uolũtatẽ. sic ⁊
deus nãlr̃ oẽs cogscit s̃ʒ nõ
eos uidet̃ ue cogscere. qꝛ nõ
eos diligit qi factor fauta.
qi dñs ꝓpos suos. Et h̃ ẽ
s̃m nãz cogscẽ nõ s̃m uo
luntatẽ. qꝛ oẽ malũ extrãneũ
ẽ a deo. Jurãt aũt xp̃c nõ
ut suã ꝟitatẽ cõmẽdet s̃ʒ
ut illoꝝ incredulitatẽ ꝯp̃s
net. Nõ ei si nõ iuraũit
xp̃s metit̃ s̃ʒ ut illi aplig
ꝯfudant̃ s̃imoni respõsõ.
qm̃ qui mendax ẽ. neminẽ
putat dicẽ ꝟitatẽ neqꝫ ip̃z
dñm. Cui ei nõ seductione
dyabol deceptus metit̃ s̃ʒ ꝓpo
sito mendax ẽ nunq̃ desinit.

ĩ purbilia ĩ gbuꝰ ⁊
tabnaclm̃ oĩa c̃strm.
⁊ tplũ ĩ tuꝰ õnã ĩtũ
ac desup auro tectũ.
fulgebãt auꝫ cãa
de tesauro bono opti
pferebãt. deq̃ ⁊ tab
naclĩ pictes ĩ tuꝰ.
sic foris ꝟstiti. et
tpli ñ tm̃ pictes
ꝟoꝝ cãa laq̃aria.
trabes. ostia. postes.
⁊ pauimẽta erãt
coopta. s̃ʒ ⁊ uasa ⁊
utensilia domꝰ ꝟiꝰ usqꝫ
cuncta pene aurea.
neqꝫ h̃c nisi d̃ auro
purissĩo fieri licebãt
ĩ frõtes cãa arborꝫ q̃
ĩ domo dñi offerebãt̃
purissimũ ⁊ ꝯq̃sita
ẽe uibebatur ⁊
uidebãt̃. hoc ẽ
uitis. oliue. turibꝰ
mirre ul' sbitebꝰ
⁊ ceteraꝝ ꝑh̃ꝰ moi.
cũ uc ꝟꝫ cuncta spi
ritalr̃ ĩtellecta.
ueritat̃ nrẽ fidei ⁊
opatõibꝰ s̃mctitatẽ
denũciant

Sed nota vtrum i'r gnales
votorum dispensationes / i'r spales
Gnales dispensationes sunt vt
puta / si deus voluerit /
vel si vixero / vel si potero /
vel si a sermonibus premissus
fuero etc / Specialis autem
votorum et causa aliarum rerum
sunt. vbi si istud dictum i'ferens
dubijs signum non i'telligatur
nec sic i'telligi nec exprimitur
sed de i'tegra existere perfecte
perfectum opere quod exprimitur
ore Item sicut privilegijs
speciale mandatum non derogat
generali. nisi faciat de co
mmunione expressam. vt in
legato generali si per i'priam
notatis vel dictantis /
speciem adiectam non fiat / non
derogabit generali. Iure
enim specialia i'mandata
vel vota derogat generalibus
sub audi quantum ad illam
speciem specialiter expressam.
etiam si de generalibus mentionem
faciat mentione

Si vos scies voluntate
dominj sui non faciens.
plagis vapulabit multis
Iuris naturalis vel scientia licet
culpam extenuet. non
tamen excusat i'totum.
quanto magis post promul
gationem iuris positivi
omnibus i'obedientes i'punitis
non remanebit. quem
vero prescriptio quod obstante
publicum i'scripturis quantum
i'continentur a rigore
iuris et quarte corrosione
constituat

Lucas euangelista

ee medite. neque post morte.
nam mors tantum quidem carne
separat. cum aut propositum non i'
mutat. Ne sane. Considera
eos post morte et merientes.
Domine i'nomine tuo hoc fecimus.
Augustinus nesciebat ipsi ipsi se.
quod nunquam dilexerant christum nec
fecerunt voluntatem eius. sed i'pu
tant se sic i'hoc secto homines
deceperunt. sic et ibi et deum fal
lere possint. Ideo et non dixit illis.
Discedite a me qui operatis i'
iquitates. sed qui operati. quod et i
iqui nec post morte desinunt
ee i'iqui. Quia et si peccare
non possunt. tamen peccandi propositum
tenent. Omnis qui audit verba
mea hec et facit ea. Frequenter
mittentem quod homines aut premis
sionibus flexi aut terroribus fracti
ti / aut persuasionibus falsorum
doctorum convicti / relinquunt
fidei veritatem. et ad mendacium
i'fidelitatis confugiunt. Quod
si vel hec una sententia christi
caute i'telligeremus et reco
rderemur. nunquam depredatione tali
um staremus. Quid ei prima
nectit apud christum qui numquam stet
tit cum christo. Aut quid teneat
illum veritas qui numquam tenuit
veritatem. Aut quid fuerit eum ius
titia qui iustitiam non habuit.
Omnis qui audit verba mea hec
et facit. Que verba. que supra dixi.
ut qui vult ee perfectus verus.

non solum non occidat sed nec
irascatur sine causa. non solum non
periuret. sed nec iuret. Non so
lum non fornicetur sed nec usque
ad oculum concupiscat. Non so
lum non peccatum sed nec percussus
repercutiat. non solum aliena
non tollat sed et cogenti dimit
tat. Non solum amicos sincere
diligat sed et inimicos. elemo
sinas faciat non coram hominibus.
orationibus i'secreto. i'tecto et i'cubi
culum suum. Ieiunia celebret.
non cum tristitia. non iudicet fratrem
suum peccantem sed sue i'firmitatis
tis consideratione ignoscat. Non
det sanctum canibus. neque mar
garitas suas mittat ante por
cos. petat. querat. pulset. et ac
cipiat. attendat aut a falsis
prophetis. Qui igitur talibus se edifi
cavit mandatis. quod post fi
ut aliquis fractus temptationibus
cadat aut quod. Quod pressus
temptationibus stabit quod se nullus
iustitie fundamento ligavit. Eos
ista custodivit et cecidit et cul
pamus deum. si illi prevalet
fortitudo diaboli i'quibus iustitia
christi non i'venit. magis i'eorum
perditione laudandus est deus.
quam culpandus. Quia illi pereunt
qui que mandata contempnunt. Si
milabo eum viro sapienti.
Non dixit comparabo eum viro sa
pienti sed similabo eum viro
sapienti. Ergo aliud quod simi
lat homo est. cui autem assimilatur.

xps. xpc e em sapiens uir. Qui
edificauit domu sua. i. ecclam
sup petra. i. sup fortitudinem
fidei. illa & fortitudo fidi dr
petra. pp quam & symon petrus
e dcus. vnde dicit de illo. Tu
es petrus & sup hanc petram
edificabo ecclam mea. & porte
inferi no prevalebunt ei. Quis
e uir stultus. dyabolus de quo dicit
ieremias. Clamauit perdix
congregauit filios quos no ge
nuit. fecit diuicias suas no
cu iudicio. i dimidio dierum de
relinquam et i fine erit stultus.
Iste igitur dyabolus insipiens uir edi
ficauit domu sua sup are
na. Domus eni eius ante xpm
fuerunt omes gentes. sic eni sca
domus sunt xpi. ita & iniusti domus
sunt inimici. Edificati aut fue
runt sr arena. i. sr inconstan
ciam infidelitatis. Qui eni con
stanciam fidei dr petra recte. &
inconstanciam infidelitatis are
na vocat. i. ydolatria. quia pra
uias ydolorum culturas semp
dilapsa e. aut ecce sup arena
. i. sr carnales hoies & infi
deles. Quod aut tales hoies
arena dicunt no terra. qm
terra quidem fructu facit. are
na aut sterilis manet. de
inde qz quidem terra muni
ta e. & i se ipsa constricta.
Arena aut grana no conueniunt
sibi, nec adheret ad inuicem.
sic sunt & omes infideles qui
sunt dyabolus sunt no sunt uniti nec
vnius sapiunt. sz sunt per diuersas
opiniones dispersi. et alius
dic sic. alius quidem sic. sic
& phylosophorum dogmata
nos docent q sunt contraria sibi
ipsis. & ino confidia hereticorum
qui numquam sapiunt ide sz quot
sunt tot sentencias hnt. pp
quod & arene assimilantur
cuius dyabolus apostolus. Populus autem
dei no solu uniti sunt qui est
ra: que seminis i operatra sit
tn solubilis e. sz e sic lapis
constructus & indissolubilis. Deo
quia dyabolus apostolus immutabilis
e sic arena. Dei aut generaliter
tis uocatis pauci electi. plu
uia aut e doctrina. Quia sic
pluuia irrigat terra ut proferat
fructu sic doctrina hoiem ir
rigat. ut iusticia operetur.
sic dic dns per ysaiam Destille
da audeis doctrina. Et manda
bo i quit nubibz ne pluant
sup ea pluuiam. Nubes eni di
cunt prophete & apostoli. qz sic nu
bes baiulant pluuia & effu
dunt sup terra sic prophete & apostoli
acceperunt illam a deo. & effuderunt
illud sup honorabile terra. Sunt
aut nubes que a spiritu sco exci
tant. & sunt nubes que a spiritu
potestatis aereis. sic dicit
prophetia. Tenebrosa aqua i nu
bibz aereis. Nubes eni que

Notate q admo palma victorie et pacie laurea affert. ipis dutaxat q boni emulatores s. et sufferencia pacie n pdut. Etem qpia ad usitatib qbuslibz vict defecit. sicut q alli malu irrogauit. Sz ipe sibi qlz paciet ferre recusauit nocuit. Atqz cum domu q vir sapiens edificauit ido n ceadt q violentas tepestatu n ptulit. Sz q fudata e s petra. Nec ruis ca q stultus stulte fabreat. ido ceadt q pulsata tepe fuit. sz q sup sabulu posita erat. vtraqz etem egtu adusitas feries teptauit. Sz vni firmitas fudameti corona psencar tie pstruit. altera fcta gll structue stulticia strauit. Ad n pfcm boni emulatoic ca aidos t adya l ab hoe i pbo. l gnali vez labeem ebme allat lede fpualz

x vel zas l clas. Que et alpeu potestatis aeris tenebrosas baulat aqu l ballas et ipsa a sco spu excitent ceddidezbaulant aqua. l ~~falsa~~ ~~pna~~ doctina q no illuiat sz tenebresce fcit mentes eorp qui suscipiut ea. Venti aut sut expte quide mala i mudi spc. qui i tra prordia ho minu flant. Expte aut bona spc diusorp uitutu ut angli qui inuisibilit i sensibz hoim opant et adducut ad bona. Et uide pptatem rep pluie. ppu e mollire et solug. ue torp aut cu uitute urge. sic go i pncep nubes falsa sua doctina et pmissoibz soluut hoies et blandimetis. Ventg aut i terit i corda qui uetg. et i uisibilit urget gsenti re. mediaijs eorp ut i certa pcta qpullit. sic et i pte bona sut nubes q doctina uistitie psuadet hoibz et rona bilit placat. Spo aut sco ut angli qui u pspri uenti o pantes i cordibz fecaut ho mines acqesce uitati. Sic em no e possibile ut exso la pluia tra fructificet nisi flauit sr ea uetg. sic no e ~~opus~~ possibile ut so la doctina corrigat hoiez nisi coopatus fuit spc scs i corde ipius. Flumina aut sut expte quidem mala hoi nes spu plem et ubositate fructi qles sut philosophi

dogmatu diusa. tractores g mattici. ceteros secularis sapie psessores. de quorp uetre exe unt flumina aque mortue. Expte aut bona. euaglisite doctores appli cetiqz sapientes scdm deu. de quorp uetre exe unt flumina aq uiue. Ec clesia g qua xpc uir sapi ens sup petra edificauit. neqz pluuia medtas doctine corrupit neqz uiolentez fluminu i petus mouet ma et si hulit eam ppt tep tatos. tn pnire no qt ppt fide xpi. nec ei gtriu qd x paulus quide de ecclia cadut. illi omnibz soluit ei nuqz xam fuerut. sic ei no os qui sut exyst. hij sut isrlite. sic no os qui xam dicit et xpi sut. xpna neqz ei opa sut et spiacedo no noiat dicit ei apls. Co gnouit dns qui sut eig. et discedat ab iniquitate ille e xpi no qui ucatue nomat nom xpi. Illi naqz tales nec sup petra fidei erant edificati. Sic i flus ostedemg. Aduisus domu aut qua edi ficauerat stultus sibi sup arena. i aduisus gentiles et ous i pios qui sut dyit domus descendit pluuia .i. uitatis doctina. pphicas et aplicas nubes. Descedut uetg. .i. gre spuales. aut a geli i uisibilit opates hoies

t i mudo.

ad fide uitatis i clinat. Vene
rut flumina. i. quatuor euange
liste aut ceti sapietes. Et
ipegerut i domu illa et sic
cecidit domus dyabl' spualibz
i strumetis et erecta e domus
xpi. Et ne miveris quia ge
tes uenientes ad fide cecidis
se dicunt. Ceciderut eni dyabl'.
ut surgeret xpo. Ecce eni ois
ho q'dui ambulat i pctis dyabl'
stat. xpo aut iacet. Cu aut
gusus fuit ad iusticia dyabl' ca
dit. xpo aut surgit. Sic eni
pphia de hoibz liberatis a xpo.
Ascendit i altu captiua duxit
captiuitate. Ite dns. Cu adhu
fortis armatus custod' [illegible]
domu sua. i tuto sut oia eius.
Cu aut uenit fortior diripi
et uasa eius. uidelz i pnos.
ex quibz edificata fuit dyabl'
domus Vn g° sm pphetas cap
tiui dicunt' qntu ad dyabo
lu qui ad libertate fidi sut
gusi. Si direpti dicunt' sm
xpm. consequet' et cecidisse di
cunt' qntu ad statu suu pore
qui surrexerut i fide. Ad.

Et facta e ruina eius ma
gna. uidelicz ydolis i to
to mudo destructis me
dacijs i tota terra quictis er
roribz salutis: quia totus
mud' dyabl'. cecidit / xpo aut surrex
it. Hic g° domu quam stultus edifi
cauit sup arena. sapiens rex
spualibz armis sacrorum suorum
destruxit. domu aut qua sa
piens xpe. edificauit sup pe
tra. stultus dyabl' fallacibz
argumentis ministrorum suorum
numquam potuit dissipare Hunc
g° uiro sapienti xpo silis
e quamuis ois qui edificat
se sup petra. i. xpm. Qui eni au
dit uba xpi et facit ea. ipe
e qui se edificat sup xpm. Qui
edificat se i masuetudine.
edificat se sup petra xpm.
xpc e eni masuetudo Qui
edificat se i castitate. edifi
ficat se sup petra. xpm. xpc
eni uia est. Et i quacumque
spe boni edificauit se sup pe
tra xpm. se edificasse uit
quia omne bonu e xpo Sicut
aut e xpo: quam sic xpi ecclia
edificata sup petra nulla
aduersitas diruere pot. sic
tale quamuis qui se edificauit
sup xpm nulla aduersitas di
ruere pot. ut dicat cu paulo
lo. Quis nos separabit a cari
tate xpi. Tribulatio an an
gustia. etc. Stulto aut dyabl'
silis e ois quamuis qui se edi
ficat sup arena. Sup arena
aut edificat se. qui audit
uba x. et no facit ea. Tur
bat eni q no conueniut ad opus.
arena sut spargit Sicut
eni grana arene no conueniut
i unum. nec adherent ad
i uicem. sz sep sut separata.
sic uba q audiunt et no co

utut. i unitate iusticie massa.
per opus separata sunt et dispersa.
et ideo assimulantur arene que
nunquam in semetipsa coniungitur. Er-
go super arenam se edificat quis
verbis, qui ex studio solo u
borum credidit in xpm. et non per
opera bona se confirmat in xpo.
Sed et qui facit opera mala. super
arenam edificat. Aliis est stul
to dictum est. quia sic dicitur domus
i. ydolatria a xpo destructa
est per opera ministrorum eius et gratiam.
sic et ille hodie aut cras de
struendus est adiutorio per opera mini
strorum eius et demonum vel homi-
num impiorum. Et hij tales sunt qui
cadunt de ecclesia significantur super
eo quod non se edificauerunt super
petram. sed magis super arenam.
Et erat ruina eius magna.
Quo magna. Dicit enim domus
quod habet ualidum fundamentum. si per
aliquam parietis vel tecti ceciderit
vit ruina eius magna non erit.
quia potest fieri ut iterum reparetur.
Si autem fundamentum eius casum
fuerit passum. tunc est ruina eius
magna quia tota venit deorsum.
sic et verbum. si autem fornicatus
fuerit aut adulteratus. aut
homicidium fecerit accidit quidem
tamen ruina eius magna non est.
quia potest iterum penitentiam agere sicut
dauid. Si autem de fundamento
fidei aliquid passus fuerit. et ad
gentiles aut hereticos transierit.
tunc est ruina eius magna. quia

totus funditus ruit. Et factum
est cum consummasset ihesus verba hec.
admirabantur turbe super doctri-
na eius. Placabilitas racionabilis
intellectus hominis laude gratu-
latus aut admiratur. Et
quid enim digne laudare non
possumus. hoc admiramur. A
miracione enim eorum magis ad
xpi gloriam pertinebat. quam ad
fidem ipsorum. Non enim ideo mira
bantur quasi credentes in xpm.
sed quia irreprehensibiles au
diebant sermones. Si enim cre
dentes essent in xpm non mira
rentur. sed pocius credentes ita
omne deum aut factum illud
mouet admiracionem. quod supe
rat facientis aut dicentis
potestatem. Et puta si homo tale aliquid
dicat aut faciat quod excedit
mensuram nature eius aut
magnum sit quod deus dicat
aut faciat. tamen minus est quam de
potestate. Propter quod aliquod factum eius
diuinum non admiramur. quia
omnia minora sunt quam dei po
tencia. Etiam audiebat apostolus
cum silencio et grauitate. et ad-
miracionem preferebat in verbis
ipsius. quia admiracio. et si ipsa
non est ex fide. tamen multociens
est ad fidem. Nam qui admiratur
de verbis doctrine eius aut
hunc non credat tamen iam in ipso
limine credulitatis consistit ut
credat. Turbe ergo que mi
rabantur. i. populus vulgaris. Non

erat illic pharisei aut prin
cipes populi. aut sacerdotes qui
solent non discendi studio au
dire sed gratia discendi: non ut a
liquid salutis acciperent. sed ut
aliquid calumpnie invenirent. et
ideo simpliciter audiebat populus sim
plex. Si autem aliqui illorum fu
issent sine dubio silencium et
quietatem populi. sicut consueti
fuerant contradictionibus suis con
turbassent. quia ubi maior scien
tia illic malicia fortior. Cum ei
festinaverit esse prior. diffici
le contentus erit esse secundus. Er
rat enim dicens eos sic potestate
huius. Quia doctor huius est
legis. quia nec super legem adde
re potest aut de suo supplere. nec debet
hic aliquid secundum populi intellectum.
Sed hic tamen predicat quod hic
in lege nec ei potest mens humana
directiare. quod sapientia divina dic
tavit. Unde et ait Salomon. Ne
addas verbis dei. nec detrahas
inde. Qui autem hoc ausus est
facere. se sapienciorem putat
esse quam deum. Et incipit esse fal
sus testis: quia illud dicit quod nec
audivit nec vidit. Christus autem
dominus legis est. et subtrahere potest
de lege quod propter necessitatem tempo
ris iussit. ut puta propter duri
ciam cordis iussum fuerat dare
libellum repudii. Dominus illud
cum potestate huius reduxit di
cens. quod deus coniunxit homo non

separet. Iste et addit quod propter
infirmitatem hominum minus fue
rat iussum. ut puta aliquis
decimus est. non occides. ego autem
dico non irascetis. id est in illa
bat. quia non cum huius legis sub
potestate constitutus. Illud docebat
quod fuerat iussum. Sed cum dominus
legis et huius potestate sua auc
toritate addebat sic quod fuerat
decimus dicens. Antiquis decimus est hoc.
ego autem dico hoc. Capitulum viii.

Cum descendente eo de mon
te: secute sunt eum tur
be multe. Unde quia supra
monte discipuli tamen dicuntur ac
cessisse ad illum. descendente
autem eo de monte secute sunt eum
turbe et multe turbe. quia multos
est virtutis fastigium. tamquam
eam quo appropinquare christo turbe
non possunt. vel civitate peccatis vel
curis mundialibus honerate non
possunt imitari christum. nec soli
mens audire sermones qui dicuntur
in monte. Sed soli discipuli qui separa
tis maiorum liberi sunt qui curis
mundialibus honerati non sunt.
propterea qui leves et expediti
ad christum accedere possunt. sunt imi
tatores eius in omnibus. ut soli
maiores sermones eius possint
audire. et tamen cum descenderet ad
humilia de altitudine pietatis propter
infirmitatem hominum sequi eum non
potuerunt ... montem. tunc secute

Sunt eum turbe multe.
Leprosus. Dicendum quod lucas
quidem et marcus secuti

Sermo xxii

Docete duo salvatorem
in montis excelso... discipulos ... quidam...
sicut alacres. sicut fidi
domestici. sicut proximi.
sicut amici. sicut fratres
filii ... ad eos
eos vos est lux mundi
post ... celeste
doctrina quam eos instruxit
de beatitudines observare.
primo oportet ei ... legis
ex tota ... sermonis.
Congrue post completa
in monte predicatione
miraculi faciendi offertur
occasio. ut ... peregrina
... sequentia. precedens
primo ... qui
audierant firmius
crederent

in primis ponunt demoniacum curatum. In secundo autem loco mulierem carnali infirmitate febrium liberatam. Ea videlicet ratione quia melior cura dei est de salute anime quam de salute carnis. Primum quidem quia dignior est anima quam caro. Anima enim sine carne vivere potest, caro autem sine anima vivere non potest. Secundo autem quia in omni peccato plus anima peccat quam caro. Anima nisi anima prius fuisset viciata, numquam caro posset peccare. Caro quidem plus concupiscere malum potest, peccare autem non potest nisi anima illi consenserit. Quia cum peccato in potestate anime est, non anima in potestate carnis. Ideo dicitur: necessarium fuit ut anima que prius ceciderit prius resurgeret. Deinde anima liberata a potestate diaboli carnem suam salvare potest a peccato. Caro autem sanata ab infirmitate animam non potest liberare a peccato, sed magis eam cruciat, quia incolumitas carnis semper impugnat iustitie disciplinas. Sic autem Matheus statim leprosum post mundatum in misterio carnis. Quod videlicet propter vocem quam alii evangeliste tetigerunt non. Sed hunc ordinem exposuit propterea quia illi proposuerunt demoniacum curatum in misterio anime. Iste propter salutem anime posuit Christum docentem in monte, quod alii non dixerunt. Nam sicut effugato a mundi spiritus

liberat animam de potestate peccati quod fit per suggestionem diaboli, ita et verbum doctrine solvit cogitationes diaboli et animam liberat ab errore. Liberat a peccato ceterisque malis que diabolo suggerente nascuntur. Quia non solum anima a diabolo patitur, verum etiam corpus vexatur ab eo. Sed et omnis qui stat in voluntate diaboli prius vexatur ab eo. Leprosum autem post in misterio carnis sanatum. Lepra enim passio est carnalis. Sed ne forte diceret quis: Christus verba quidem magna attribuit, sed opera nulla dominus ostendit. Non est multum facere, multum est. Ideo excitavit leprosum ut mundationis illius miraculum precedentibus verbis auctoritatem prestet, ut in verbis mirabilis (mirabilior est), sic in opere Christus. Leprosus quiescens tamen descendenti illi occurrit. Ne forte et ideo descendit ut leprosum mundaret. Lepra enim est peccatum nostrum; ideo dicitur dominus de altitudine celi qui de excelso monte descendit ut lepram peccatorum nostrorum mundaret. Quando putas iste inter ceteros non ascendit in monte ut audiret sermones divinos? Quia lepra erat gravatus et peccatorum baiulatus pondere sursum ascendere non valebat. Aut non audisti prophetam dicentem: Domine, leves esse qui ad excelsum tuum montem ascenderunt? Quis ascendet in montem domini aut quis stabit

Domine, si vis potes me mundare. Hac lepra quam ego meis peccatis usque modo pertuli a me aufer. Leprosus credidit deo et a deo vulneratur. Ille peccavit et deus ipsum perdonavit. Leprosus credidit et deus humiliter vult. Volo. Et confestim mundavit. In prodigio dominus cum videre. Et si dixisset: In hac fide ego ex corde et omni voluntate. Confiteris quod ego possum... quod fit quod petis, si ego volo voluntate peccatoris. Poteris confitendo volo. Quod desideras magnifice credis. Et magnifice mundaberis. Medicus sum celestis, et ideo corpora cum animabus curare possum... Corpus virtute... ut ab his qui hic... ut potest exclamare... reddes illi sospitatem. Sufficiat quod nequaquam sum corruptibilis et luna... ex... putores... ignoras. Accedo... sed non pacies. Ideoque omnibus... et omnibus meis splendoribus ad salutem vadio et illustro... fui sum... in magno figurari mee... perstudie et... dimittatis eterne.
Leprosus iste magne fidei fuit, qui de voluntate quidem dominum non dubitavit sed operis illius voluntate eius confitere confessus est

i loco sco eius. Innocēs mā
bus ⁊ mūdo corde ꝛc. Hic q̄
aūqꝫ ī malis ablat. nō pōt
ī ecclīaꝫ ascēde q̄ mōs dm̄i ap
pellat. nᶜ audire spūalem
doct'nā Et si ueit corꝑe q̄de
ueit. aīo āt nō ascēdit. Cui
āut puro corde nō ueit. mch
illi ꝓdest. ꝗꝛ corꝑe ueit Et si
audit spūale doct'nā nō ī
tellīgit ꝗꝛ sēs9 carnaliū uicioꝝ
lepᵉ corrupt9 ē. Neq̄ ei bonaꝝ
reꝝ pōt sentire sapore Cuia
dm̄ delectat demalⁱˢ. Cm̄ dm̄
ei delectat eū malū. nō pōt
eū delectare bonū. Tūc aūt
īcipit ei place bonū. cū ei
cepit displicē malū. Veniēs
adorabat eū. Ecce ꝑfca est
fides ⁊ cōfessio. Sic aūt aplēs.
Corde crede ad iusticiā. ore aūt
ꝯfessio fit ad salutē. Hic ⁊ le
ꝓsus fidē ap9 adorās ꝯple-
uit ꝯfessiōē āt ī labīs. ꝛc.

D omel' xxij. — Dn̄e si uis potes me mū
dare. Nō illū petebat
q̄si hoīeꝫ artifice. ſꝫ ad
orabat q̄si deū. Spūali me
dico. spūalez offerebat mede
trem̄ plāant — la. os medici terrena ꝑcauīs. iste
aūt solus orōne placat. Ne
re ei mch ē dignū qd̄ offe
ram9 ꝛc. nisi orōne fidele
Quā ei obtulerīmus de mīs
nō — ē. Ecce aūt de nobꝫ. Dn̄e si uis.
potes me mūdare. Nō de uo
lūtate xᵖ. at de bonū ꝑcta

dubitat dicēs. si uis. hoc ei
dubietatis ēēt. ſꝫ mūdo uo
lūtatis ei9. xpē ei cū sit bo9
nouerit nō uult ꝓstare. ⁊
si roget. nec ei expedit oī
bus corꝑalī ī tegrītas. Cm̄ g°
nesciebat utꝝ expediret ei
sanitas illa. nᶜ io dubiebat de
uolūtate ipi9. ꝯpius credēt
ēēt de bonū puritā. Nā cre
de quidē ūnē dī hoīs ē fidel'
Ocare aūt iudicia ūnē ei9. hō
ē hoīs nꝫ fidel'. cū ꝯstet nec
ipm̄ aplm̄ potuisse ꝯsulē. cū
dn̄m ī ꝓrogaret ut discedēt ab
eo ille stimul9 carnis angls
sathane qui dat9 ē ei. huat ut
nō extolleꝛ. ꝛpt ꝗꝛ ⁊ dcm̄ ē
ei. sufficit t' gr̄a mea. Nā uirt9
ī infirmitate ꝑficit. At si di
cat. credo ꝗꝛ de bonū ꝗꝛ ē ei9.
ignoro aūt si bonū ē m' ꝗꝛ
desidero. hoc āt plane nō du
bito. ꝗm̄ si m' bonū ē ⁊ tu
uis. Sic g° ꝑmo nō dubitā
te eū ostendit de mīa ei9
sciam̄ ignorātez iudicia ūnē
ei9. Et extendēs manū suā
tetigit eū. Cuia ī lege erat
ut qui tāgeret lepra ī mūd9
ēēt usqꝫ ad uesꝑꝫ. tetigit
lepra nō q̄si s'uus legis. ſꝫ
q̄si dn̄s. Nāꝫ lex legislatori
subiecta ē. Nā legis lator le
gi Cc g°. Soluit legē. nō.
Preꝫ quidē legē soluit. ꝓpi
eū āt ei9 nō soluit. ſꝫ mag9
illi addidit dign̄tate. Cui ei

Hic.

Et ꝯtēdēs adorabᵗ
cū Beda flexu sui
corpis sui ꝓstratt ⁊
atq̄ ītus ī corde suo
habuerit deuocōis
ꝯtrīte ꝯtricōis ī
ḡanti desiderio obu
fidei adnō suscipiēs.
Et q' de sue uite repbe
maculis erubescens
ꝓcedendo ī faciē ꝓn9.
humilitatē pariter ⁊
pudoris ī dicta prē
fert. mīe a suo pro
creatorē erigi ꝓmo
merēt communionem
q̄ꝫ cū fidelib9 xpi et
ꝑticipiū eqlitatis.
meruit humilitas
a ccōis. Cū igit'
fēuris' supbīt Re
uerit cadet' q̄ de sed
nī ī statū. quapotius
ꝑt regnū ī elgꝫbrium
vt uideat ꝓ. hocꝫ.
vt illud equilibriū n̄
cadat ī sepiꝰnū
Dn̄e. si uis ꝛc. cū dret
deꝑtate n̄ dubito. sed
de volūtᵗᵉ n̄ ꝗꝛ tui misericors
ſꝫ ꝗꝛ ego misē ī dignissi.
⁊ ido peto. mīaꝫ tuā vt
tu uelis ꝑter mīa mea
Et nō ñt hīc. m°. corde.
subpōtis ꝑ lepsus. n. ret.
⁊ do9 ihs manū extēdit.
leprsus adorauit ⁊ ihs cū
tetigit. Ille dix'. gⁿ uis;
Et ihs ait; Volo Ille dixit
potes me mūdare Et ihs
ait mūdare Et in eo dic
sanauit leprsū. q° fuerat
obseruatū tetigit aūt illū
ꝓpt duo. p° ad ondendū ꝗꝛ
nō erat legi subiect9 que
ꝓhibꝫ tactū lepsi. sed ꝗꝛ
eēt do9 ⁊ legis lator ⁊
ꝯditor. s°. ut onderet
ꝗꝛ nullꝫ leprsū vl' īfirmū tā
corpe ꝗꝛ mēte debeā abor
rere vl' despicē. Qui et
expositor. ꝓ q̄ dīuīa sapia
medicīna ꝑaret ⁊ doctrīa.
q̄ solo vbo reple leprosū solo
tactu cur are maluit. ut
tu nūq̄ facias. ſꝫ q̄to affuēs
potes. huīi9 ī pedes. op9
ꝑ ietatē ī plcas. nich abor
reas illū ꝗꝛ attēdes ꝗpt ꝗꝛ
fratis. Ille n. ꝗꝛ puls ē. ꝗꝛ
mūd9 ⁊ mīd9. ꝗꝛ honest9.
ꝗꝛ dign9 ī oī ꝑt loco ⁊ tpe;

lex facere potuisset ut lepra non sor
dideret tangentem. nunquam iussis
set homines ut non tangerent le
prosum. Ipse ergo non iussit tangere le
prosum quia non potuit facere ut lepra
non sorditatem tangenti. Iste ergo
quia tangens lepram sordidatus
non est. non egit contra legem sed a
plius fecit quam lex iubebat quia
non solum sordidatus non est a lepra.
sed adhuc ipse lepram mundavit.
Nec est credibile ut dicatur sor
didatus esse a lepra qui ipsam lepram
mundavit. Lex enim non ideo vetuit
tangere lepram ut ne leprosi sana
rentur sed ut nec tangentes lepra
coinquinaretur. Iste ergo qui ta
gens coinquinatus non est. sed ad
huc mundavit amplius fecit quam
voluit lex. Attigit ergo lepram
et legis litteram solvit. ut iam non le
pra corporis nunc fugienda est non o
dienda. In firmitas enim anime
non est nunc fugienda. sed odienda.
quia infirmitas corporis non est in
nostra potestate ut aut non veniat
ad nos vel recedat a nobis. In
firmitas enim anime in nostra est pote
state. ut aut non veniat ad nos.
vel recedat a nobis. Infirmitas
~~enim anime~~ corporis tenet nos
nec tenetur a nobis. Infirmitas
enim anime non tenet nos sed tenetur
a nobis. Ideo illa infirmitas nunc
fugienda est. hec odienda. Ergo res
tituit legem non iustitiam legis non
illam quam in carne hominibus creando

conscripsit. sed quam dictavit in libro
cum populus vitulum adorasset. non
illa de qua dictum est. lex domini irre
prehensibilis convertens animas. sed illa
de qua dictum est. lex iram operatur.
ubi enim non est lex nec prevari
catio. Omnino digna erat qualem
quod meruerunt peccatores accepto
ergo placatus resedit. quam iratus
dictavit. Nam si lex post lata non
fuisset. nunquam separaret leprosum sana
ret. quia omnis qui sub lege vivit
leprosus est. ~~...~~

Volo mundare. Non ex quo
facta est lepra recessit. sed ex quo
iussa est. ut ostenderet quia
non propter effugationem leprae tetigit
eum. sed ut solveret legem. Nam quan
tum ad lepram sufficiebat
sermo tantummodo virtutis erat. sed
sola voluntas. Ergo voluntas
facta est propter leprosum. tactus autem
propter sacerdotes. Nam si tantum
eum curasset. et tot sanitatibus
circa Christum. quis scire poterat
cuius virtute sanatus est. Ideo ergo
dicit. Volo mundare. ut ho
mines sciant quia illius virtute
sanatus est qui preceptum sani
tatis emisit. Hoc quod dicit.
volo. voluntas eius est indicium.
Respondens ad quod ille dixit
sinis quod autem dixit mundare
potestas est preceptum. Premens
ad quod dixerat ille potes. Et
tu autem ihesus. vide nemini dixe
ris. sed vade ostende te sacerdoti

Et quia dominus ait non veni
solvere legem sed adimplere.
ille qui excludebatur a lege.
purificari se domini
potestate presumens, non
ex lege, sed super legem
esse indicabat. qui lepre
maculas posset abolere
atque abluere. Et ut in
domino potestas auctoritatis,
ita et in illo fidei consta
tia declaratur. Ille namque
in faciem procidit quod humi
litatis est et pudoris.
in vultus ut unusquisque
de sue conscientie maculis
erubescat. sed tamen
confessionem ipsa erube
scentia non reprimat.
Ostendit vulnus conscientie
et remedium postulavit. et
ipsa religionis et fidei
plena confessio est. Iste ergo
leprosus in voluntate domini
retribuit potestatem. de volun
tate domini non quasi pietatis
incredulus dubitavit
sed quasi colluvionis sue
conscius non presumsit. Et
cum dixisset dominus ad eum
mundare. statim discessit
ab eo lepra et mundatus est.
Nichil namque medium est
inter opus dei atque
preceptum. quia in precepto
est opus. Vides ergo quia
dubitari non potest quia
voluntas dei potestas est.
Volo dominus dicit propter
fotinum hereticum. ut
se ostendat habere potestatem
sanandi. Mundare autem
dicit propter arrium. ut se
demonstret habere auctoritatem
imperandi. Tangit propter
maniches. ut non
refugiat testimonium
operandi. ut dicit. et ut
homo similes illud
mirabile. quod eos sanat
quod fuerat a lepro
obsecratus. Et iure igitur
leprosus post mundatur.
Et dominus volo inquit;
mundare. Nota ergo sic
plerique latinorum putant
iungendum et sine disti
nctione legendum. ita
scilicet legendo. Volo mun
dare. sed separatim. scilicet ut primum dicatur volo et ibi fit conversio
sensus quantum ad imperium clementie bonitatis indicium. tunc dicit. volo deinde
imperans dicendo. mundare. Ubi nota magne et in vitte potestatis imperium
et sic distinctio fit inter volo. et mundare. Sed hoc ubi volo est
prime persone modi indicativi. Mundare vero est secunde persone imperativi
passivi. vel in mundaveris. vel esto mundus seu mundatus et purificatus

et offer munus [tuum] quod precepit
moyses in testimonium illis. Non
sic intellige quod hoc precepit moyses
in testimonium illis. Sed vade tu of-
fer in testimonium illis. Non dixit
vade ostende te sacerdotibus et ne-
mini dixeris. Sed postea nemini dixeris.
et vade ostende te. Non enim semper
videt illum tacere. Sed quare iubet os-
tendere se sacerdotibus. Ne for-
te si tam aliquid mirabile dei
solo verbo audirent sacerdotes
et occasionem habentes semper propter odi-
um et invidiam christi expelle-
rent eum de populo quasi leprosum non
recipientes mundatum. Ideo eum iu-
bet offerre munera. ut si post-
modum vellet eum expellere di-
ceret eis munera quasi emundato
accepistis et quomodo me quasi leprosum
expellitis. Si leprosus adhuc
sum munera accipere non debuistis
quasi emundato. Si autem mundus
factus sum. repellere non debetis
quasi leprosum. Eadem autem omnia opera
curationum christi habent in se mysteria
dispositionum dei absconditarum. Ideo
corporalia quidem curationum eius
commoda et illorum fuerunt tunc.
et modo sunt nostra spiritualia autem
forsitan autem omnino. Igitur hic
leprosus qui post verba doctrine
confessus quasi iam perfectus accessit
ad turbam a figura sunt populi iu-
deorum deorsum quidem consistentis
quod populus erat. audientis autem
verbum quod deus fuerat sursum

et credentis et adorantis. et complec-
tentis. Omnis enim qui verbum dei ad-
orat estimans ipsum vere divi-
num et complectitur eum cordis af-
fectu sine dubio et verbum dei te-
tigit aurem eius nec enim possibi-
le est ut aliquis quod complectitur verbum non
tangat aures. Cum autem tetigit
eum verbum a lepra infidelitatis
eum emundat. Secundum quod scriptum est.
et vos mundi estis propter verbum
quod locutus sum vobis. Et petrus
in actibus. mundans in fide corda
eorum per fidem. Ideo quod et populus qui
in lege austera deguerat
et gratiam nondum erat expertus.
de potentia quidem eius firmiter
sentit et credit secundum traditionem
patrum suorum. De voluntate autem
dubitavit dicens. Si vis po-
tes me mundare. Illa lex po-
tentiam quidem dei sufficienter
tradebat. voluntatem autem eius non
satis aperte. Ideo quod et dominus con-
fessionem potentie christi secundum le-
gem quod de erat implevit. ut
et voluntatem gratie eius consequeretur dicens.
volo mundare. et precepit ei
ut offerret munera secundum quod
preceperat moyses. Que illa
par turturum. aut duos pul-
los columbarum. Omnis enim iustitia
in hijs est duobus. in abstinentia
rerum malarum et in opere rerum
bonarum. Par turturum ergo iu-
bet offerri ab fidelitate mun-
datum sanctitatem offerre deo in ab-
stinentia rerum malarum quoniam
castitatis spiritualis avis abstinentie

glo ecz do9 pr9 spato anoz vel logitu tpoz i pma. q̄ō gtritu z hmiliatu n spnit. qz ai nocet mala pterita si nō placent futura.
Capharnau metpol ciuitas e i galilea. z ido cuius galilee sic 9summatis ee cafar9 noui9 q̄ ag9 9solatois i tpr. Centurio vo dr. co qz. c. militib9 pest z dultur9 q̄n g̃losa fides i centurioe. z amiranda de voto. q sine vlla legis istructioe tam pfca fide filio dei credere n distulit Centurio credit z pue pi9 9festim sanatur.
Seq̄r do9 alibi dt. Et tu capharna9 nuq̄ i celu exaltabis? vsq3 i i finu descendes zc.

tia e maloz ut no cedat ai
spiri alieno nec i sinu cordis
eius suscipiat semē ne generet
opa spiri malo pcolubam
aut ome op9 significat bonu
nascēs ex caritate. q̄m caritas
ome op9 n erat bonu. Al' q̄ sic
pxi9 suu diligit sic se multu
bonu sibi dat pxio suo sic n̄
sibi. Cu q̄ has duas iustitias
as i pleuit qs. z ab oi ma
lo se abstines q̄ e castitatis
z ome bonu facies q̄ e caritatis
tatis manifestus effitur ille.
tal' qz ab i fidelitatis lepra
mundatus e. Sic ei qpls emendatus
datus et talia sacrificia offe
res do suis e i testimoniu 9tra
dicetes i credulos qui glo
riatur i lege legis repulert
auctore. purificare pplm a
pctis q̄ lex purificare no
potuit. Et tu si 9plexus fue
ris ubu dei cordis affectu
tua mediō tangit. cuiz ubu.
q̄m diligētes se diligit. sic
dic i pubijs salōy. z ab oi
te i fidelitatis lepra mundat.
Cu aut te mundauit pcepit
tibi ut sacerdotib3 te ostedas
mundatu. castificas te ipm
ab oi coinquinatoe opis ma
li. z expandes caritate tua
ad omē popm bona ut p
hec sacrificia a sacerdotibus
9gratularis qz mundat9 es. cu
uiderit te no facietez ōib3

q̄ tibi uis fi. Oi at hezp uis

tiatz sacrificia no obtulis
do. manifestus es oib3 qz no
es mundat9. Sz adhuc i pctis
i fidelitatis manes lepsus zc.

Posthec aut cu uenisset i
capharnau. postq̄ do9
pplm docuit sr mōtem
lepsu aut sanauit sub mōte.
Postq̄ uenit capharnau i
mysterio pct9 iudeoz mundatoz
uenit ad getes. At ecce ce
turio quida accessit ad eu.
rogas centurio pmg fructus
ex getib3 ad cui9 fidei 9patoz
om fides i fidelitas e i ue
ta. Si vz xpm audiuit docētē
tez vz lepsu cu mundaret
aspex. Sz audita tm mō sani
tate lepsi pl9 credidit q̄ au
diuit. Iste ei se ipm optulit
dices. Si uis potes mundare.
Fidei quide sut hec ūba. no
tn magnu. q̄m talia ūba
dia potant z hoib3 sac sut
helyseus q̄ lepsu mundauit
no manib3. Sz pcepto. Iste
aut centurio no solu pctas
ei9 uirtute 9fessus e. Sz ipaz
diuinitatis ei9 naz agnouit.
Non ei q̄ corporalez scm ro
gauit. Sz q̄ deu ubiq3 pn
tez dices. Dic ūbo z sana
bi puer m9. q̄ qui potest
z absentib3 i sanitatib3
ipatre. Erat ei iste centy
rio i mysterio gentiu futura
ru q̄ vz lege aut pphas
legerat de xo. vz xpm / xpm

2K

alit. q pati vo uis
n' essuc faciete

mirabilia fatietem uiderunt
sed iusticia legis quam in libris non
legerat. in corde senserunt. et
xpm quem oculis non uiderant men
te uiderunt ostendentes in se scrip
ture eidem indicium precepta fec
sunt. non ex natiuitate sacerdotii. Cen
turio et fidelibus scripture naturalem
non sunt dicente apostolo. Lex non
est posita iusto. Sed iustus ora
gra est omnibus iusticie ipsa natura
et hominum. et scriptura in falsa
bilis. de deo creata est omni re
rum. quod mens est creatum in modo
rum quod non manifestasse deus
ostendit. Eo clementia omni re
rum in hoc quidem tempore admonet
homines de potentia dei. in illa
autem die suo iudicio condempna
bit. Credendum est autem quod lucas
presbiteros pro ipso xpm cente
turione rogatum. Matheus autem
ab ipso centurione. diuersisque
speciebus expressionum. Magis autem ex
ponendus est sensus. Iste enim presbi
teros exponens misterium de
monstrauit. quem omnis petitio
per presbiteros debet transmitti
ad xpm. iste autem rem ipsam
exposuit. quem et qui presbite
ros rogat xpm recte ipse
rogare uidetur. Greco autem quod
illic senioribus in credentibus
acquieuit. et hoc ipso rogante pro
misit. manifestum est quod illum
non propter presbiterorum sacerdotum exaudi
uit. sed propter fidem ipsius centurionis.

et salutis quem in omni cetu non inuenit
denique inuenta. Sed inter ceteros eius
paruit fides. Puer meus in domo
iacet paraliticus. et male torquetur.
Vide primum iunioris centurionis.
humilitatem. quod non in domo sua.
xpm suscipere dignus se esse existima
uit. fidem autem quod credidit eum pos
se quod petit. Sapientiam. quod diuini
thesaurum absconditum in agro
terreno non ... occulto posset
inuenire prudentia nullo demonstran
te perspexit. Bonitatem autem. quod pro
salute serui sic sollicitate festi
nabat. qui non dampnum pecunie
sed salutis passurus in morte illius
sed. puto quod iste centurio inter seruum
et dominum nullam distantiam estimabat.
Racio quem et si dignitas in hoc
seculo diuisa est inter illos. una
tamen est natura illis. Eo magis dei
imaginem honorabat in homine.
Quod opus captiuitatis contempnebat
in seruo. quod deus non suam sua iusticiam
credendo disposuit. Sed propter peccata
hominum permittendo suscepit. Si tu
es dominus pauperem dedisti pro seruo.
Deus seruum suum plasmauit in eo.
Centurio quo maior est ipso deo quod
pauperem homines tanto magis est quod timet.
quod quod condempnat in seruo.
Vide ergo ne forte si tu propter
tuum tuum abusus fuis illum fir
tiore dei. deus propter seruum suum
rectorem ante exigat fine tua
Audiat et et in telligat seruus.
Dic ei hunc dominum quod in mittet
in centurione propter uirtutem. sic hunc.
et serui quod mittet in puero propter

sinceritate. Putas aut qualis
erat ille puer ut sic amaret
eu dnus. Secundu dilectus dni
meruit fide sui. Nec em pos
sibile erat ut sine ptis bonorz
moz talem sibi dilectus dni
cpparasset. Dni g° uob dz amo
re pp comune utiliz. Seruu aut
dz dnis timore pp ordinacoz
diuina. Et i huius xpc amat
a dnis et i dnis xpc timet a
suis. Et male torqt. Et si
no satis male torqbat tn esti
mabat illu dnus male torqri
qr sic diligebat eu. Ita unus
quisqz que diligit. et si modice
fuit tediatus. grauius eu putat hre
qz ht. Unde aut sapiaz centurio
nis et fide. Fide quide qr no
dixit. ueni et salua eu. sciens
qz et illic gstitutus i ori loco fuat
pns. Ita qpuis xpc. uidebat
ee i mudo pp dispensacoez carnis
tn mudus erat i eo. s. sm
ptez diuitatis. Sapiaz aut qz
dixit ut si gstitutus saluat eu.
sciebat eni qr potens e adsta
nedu. Sapiens ad intelligedu.
misericors ad exaudiedu. i. i
humilitate tm no exposuit re
mediu aut familitatis i ptlite
eius sine dimisit. Ita et me
dico corpali necciu e tmm
passiones expone. quid aut
aut quo ficiat ipe cognoscit.
Respodit ihs. Ego ueniam
et sanabo eu. ppt multas
cas eu no peteret ut iret
pmittit se ire. Pm° qde ut

excitaret fide eius. hoc ipm
respode qr respodit. Nisi ei
ille dixisset ueniaz et sanabo
eu. nuq iste respodet no
su dignus ut i tres sub tectu
meu. s; dic ubo. et sanabt
puer meus. Hoc ei gsilio et
cananea clamate filia mea
a demonio male torqtur. res
podit qr no erat fauus. no
e bonu tollere pane filioz.
et dare canibz. ut illa pnos
cata respodeat et dne. na et
catelli demias filioz madu
cat. sic et huic respodit qr no
lebat. ut qr nolebat audi
ret. Secu° qm pcios centurio
nis erat psnus. io ire pposuit
ut nos doceat no magnos
colere et gtepne modicos. s;
paupes. et diuites sile hono
rare. Si em diuite honoras
pp psoaz ipius honoras. Si
uo paupez honoras pp psoaz
xpi honoras eu. Ptea et i
quodam loco regulo postulate
p filio suo. no dixit ego ueni
am et sanabo eu. s; qd. Uade
& filius tuus uiuit. Illuc eu
rogaret noluit ire. ne forte
psona reguli uideat accipe.
Hic aut no rogatus pmisit ne
uideat humilitate sui gtepne.
Illu g° gtepsit qr dignitas sb
leuabat regalis. istu aut
honorauit qr gdicio humiliabat
humilis. Respodit aut centurio.
Dne no su dignus ut i tres
sub tectu meu. honore t° debeo

pbrifico tnic: no i iuria. suf
ficit m q pueze meu sanab
ut qdã z i iuria peccatis domq
i digne; Ed aut i hue mudu
ueisti i iuriã passus es: h tol
lerabil e i iuria tua. qm pa
tis illa p oim comune sa
lute: ut quid et alteq i iuria
peccatis i trocudo i domu.
p uniq salute. Dic ubo: et
sanabt puer ms Dicebat
qm astant illi i uisibilit a
gli ministres: q oe ubu eiq
statut opus Ed z si angli cef
set. tn ipe i firmitates z spes
passionu peeptis eiq minatibz
expellut. qm dis smo eius
uius e uiua N. et ego ho
su sbptate Vnde quo myste
riu patris z filij i se ipo spu
suggente depixat. Aug ad
qfessione peccatis &. no suffi
ciebat hoc solu dãc. et ego ho
su hns sbme milites. z dico
huic uade et uadit. et alti ueni
z uenit. qm et xpc ht sbse a
glos quibz eudi z redeudi
post peeptu Ed g ncerru
fuit addē. et ego ho su sbpta
te ~~[illegible]~~ ubi ut plenissime
xpi digtate ostendet i sepo.
Hc e et ego ho su sbptate al
tius tn hes ptate iubendi
eos qui sbme sut nec em
i pedire iubere minores p
q ipe su sbmsioribz. h ab
illis quide iubeor sbquibz
su. illos aut iubeo qui sub
me sut. sic. et tu qnus sis

sbptate ~~[illegible]~~ prius hes tn
ptatem iubendi anglos tuos
nec i pedirris iubere i feriores.
p qd ipe habes supiore. Na
et iuberis a patre qr minor.
tn anglos iubes qr maior.
h forte dicit Rectius. uolens
ostende patre et filiu et unu
ut eqlez. No e i telligendu
uta hic locus. h sic. Si ego
sbptate costitutus possu iube
eos qui sbmea sut ptate.
qto magis tu qui i nullius
es ptate potes iubere eos
quos hes i ptate. Sed hac
i tptatoz pruisitz no recipit
textus. No ei dix. si ego ho
i ptate: h ita ~~[illegible]~~ita et ego
ho su sbptate. no coptacois
int se z xpm dissenaia fec.
h roqz sitiudis i troducit.
Vnde g quo getilis et rusticq
miles mystiu uitatis qgno
uit: et hoies xpiani q sbptas
portat i oze denegat uitate.
Na qr obscura sut aut pfu
da mystia uitatis no oms
ea qgsaut: h qr prusta sut
corda eorq et no requiescet
i eis spc uitatis. peca uitas
fugit ab eis. Qui aut recto
e corde ita ut requescat i
eo spc uitatis no pot loge
ee a uitate. Sciptu e ei i ma
liuolez aiaz no i troibit
sapiea &c. Vz dicit ab. Vos
g. os iusti estis et recti qui
puitatis ~~nos i uitate~~ uos ee
i uitate. No os qr peius e/

Dñe n̄ su dign &c.
O p̄dentia. o i telle[c]t[us]
&c. omi u dina
codis por oz iste
btis miles manifeste
uitatis qfessione
reuelauit. et noui
testa[men]ti declarat
myst[er]iu dñei quit
alienigea fu miles
getil fu gladio accint[us]
ad pluriu [illegible] exies
~~[illegible]~~
sanguie fundens.
z ido n̄ su dign &c.
Tantu uel ubo. qr
vbiqz i deficies tua
pñcia tua v[ir]t[us] tua
p[otesta]s. vbiqz pñs tuus
accessus. ideo ego tuo
i gressu i dign su
z iste i firm[u]s ubtui
sola cosi[derati]o i diget.
z ido dic tm ubo &c.
O fides vera. o mira
religiositas militis.
quo. n̄ te magnificem.
O dulcissime amatore
veritatis. te amirat
d[omin]us z tua i deficiete
magnificat fide. Quo
d tenebs getiu tm
processit lum[en]. Que
de errore cordiu
n̄ qgstetm tanta
manifestata e iusti[ci]a.
Quo ex ore sil[i]t ac
getiu p tol flectecu
poplites. tam lipida
effulsit dies. O mirab[il]e
z sic do[mi]n[u]s potetum [illegible]
d[isci]plina mdex figa
qu oz sat religiosi
vel paupes & humiles
z deuoti i habitacla
mea i trat &c. ip[s]i x[pc].
benig[n]o vultu a nob
suscipiunt. reuerea
co[rporis] tui x[pe] pcos i gredi
gedo qu sacscuz i
corruptu qcto z puo
ac humili corde sumimus
illud eputu ma[n]ducaz
angelicu z sangne
pcessisse uel libam[us]
eq & do[mi]n[u]s mirat de
tante fidi qstancia
q tu sit a dñe z ip[s]i
enarrabile z iestiabile
fidi pmult[u]m pcepssu
z rone recollige z
trutina i tellcu

Porrecte a̅ı̅ ꝛ occidente. duo reges et precipua climata. omnes partes mundi intellige | Recubuit vero iste abrahe et isaac et iacob non ꝙ carnalis iacerunt. sed spiritualiter quiescerunt filios regni iudeos dicit. in quibus antea deus regnavit per fidem et culturam sui nominis. qui super terrenum regni gratiam asserunt. Tenebre in teriores. scilicet cecitas mentis. exteriores vero. noxe eterne dampnacionis

Ergo eterne statu gaudio dicit. prius vigebis michi est mirabile. non aurum obrizum de ophir. non regna terre. non monarchie consumite non venustas et decor regum abeo toditur. que ista omnia in conspectu eius sunt tenues flores marcidi et decidentes. Illud non mutabile in conspectu domini. nil magnum. nil preciosum nilque tam preclarum quam fides sola habuit et de rectis operibus que iusticie redimita. Hanc miratur. hanc honorificat. hanc acceptabilem sibi estimat et beatificat. Quoniam contendens se ad sceptrum terrenum dixit. Amen dico vobis non inveni tantam fidem in israel quantam in isto barbaro centurione. cuius fidem magnifico hereses vigentes filium meum magnificat et barbarum invocat. dominum confitetur et asserit. sicut dominum diligunt. et sic hec dispensante omnia adorant. istum de carnali beelzebub atque sanctitatem et peccore me estimat et appellat. Ideo non in israel tantam fidem in ullo quanta in isto hlosido precreta valde sicut dicitur. Credidisti quia dominus sum omnia. credidisti quia omnia possum. Et sicut glose credidisti. gloriose que maiorem de fide consequeris fulgentissime fidelium maiorem gradum non cognigeris. Et fiet tibi in puerorum. id est in anima tua sicut vis. Et ecce dico vobis quod multi venient ab oriente et occidente. tipice. scilicet visitationem. Et recubent non carnaliter iacentes. sed spiritualiter requiescentes. in tractu vel celestes vel potantes. sed eterne epulantes delicia bunt in eterne claritatis et felicitatis regno. ubi pax infinita. lux indeficiens. spes inpassibilis. ubi leticia et exultacio inestimabilis. ubi gloria et benediccio inexplicabilis. ubi longevitas eternalis. ubi omnes iocundantes. ubi sanctorum chorus apostolorum refulgens. super gloriosos residens tronos. ubi excercitus martyrum stolarum chorus et in eterna gloria. ubi innumerabilium confessorum querentes suplilia candidatorum. ubi grex splendidissimus viduarum sanctarum. ubi copiositas turmarum virginalium portancium laureas in coronas in mortales in maculate virginitatis. sole clariores. ubi in pace et regia angelorum in virtute celesti refulgens ergo et mirum in ea tamen benedicta mater. ubi rex regum et deus dominancium. et cibus in potus est et vita sine fine. O dulcissimi fratres audistis quam felix et quam beata est patria celestis in qua felicissima societas civium supernorum sexus utriusque. quam veraris gaudio. quam plurimis quam gaudio quam carissimi quam fulgens in preclara quieto inpossessiva congressio. quam concors coadunacio. O religiosissimi filii dei. o fortissimi et sinceri commilitones christi. ad hanc celebritatem patriam omni virtute nostra. totis nisibus etiam si deponi fuerit nos mori oltro gaudentes festinemus religiositatem nostram dei ceps in contaminatam et irreprehensibilem conservantes ut sic nos renovare nil retardet et retrahat. nulla seculi huius fallacissima blandimenta decipiunt et inpediant. ad hanc desiderabilem mansionem. pervenire et per gaudere fruicissima claritate et alacritate quorum tum beatitudine et precio. dei suavissima amenitate. a nebulo angelorum repleti. auxiliante ipso domino nostro ihesu christo. qui cum deo patre in secula spiritu vivit et regnat in secula seculorum. Amen

Sed multi sunt positi in unitate fidei. tamen in erroribus nullus est rectus. Aliud est enim multos esse malos. Aliud etiam est neminem esse bonum. Ubi etiam quidam sunt mali. quidam boni. horum differencia est ubi autem omnes mali. rei perversitas. Et in medio etiam voluntarie nesciunt supreme inter supremos voluntarium tentatum non gnetit. Audiens autem ihesus miratus est. Et sequentibus se dixit. In nullum tantam fidem inveni in israel. Credidit andreas. sed presignante sibi iohanne et dicente. Ecce agnus dei qui tollit peccata mundi. Credidit autem petrus. sed euangelizante sibi de illo andrea et dicente. Invenimus messiam. Credidit et philippus. sed legendo scripturas. sicut ipse ad nathanael dixit. Quem scripsit moyses in lege. et prophete invenimus ihesum nazarenum a nazareth. Ipse quoque nathanael non audissent et apostolo cum esses sub arbore fici vidi te. magis respondisset. rabbi tu es filius dei. tu es rex israel. Prius signum divinitatis accepit. et sic confessionem fidei optulit. Aut si non sumus ausi fideliorem illum putare quam apostolos. ita testimonium christi intelligendum est quam verum quamquam bonum homines secundum qualitatem personarum illius laudentur. Puta si rusticus aliquod verbum sapienter loquitur. philosophi multo amplius sapienter. in modico sermone sepe rusticus plus laudatur quam in magno philosophus. quoniam rusticum dicere aliquid sapienter magnum est. philosophum autem dicere sapienter non est mirum. Aut si puer aliquid astute loquitur. dicimus satis sapiens puer. Et si autem vir perfectus sapienter loquitur non laudatur quasi sapiens. non quia puer plus sapuit quam perfectus. sed quia tum ad comparacionem etatis sue sapiencior videtur esse quam ille perfectus. Sic et in centurione dictum est. In nullo tantam fidem inveni in israel. Non quia nec apostoli tantam fidem habuerunt etc.

Quantumcumque contemptum sit et utile bonum ecclesiastice perfectionis quam flagranti et sollicito amore conceditur exponam. ut quisque in vestre exponere possit. legite in quantum fidelissimi hortor fratres legite ut nobiscum corpore absentes efficiamini in spiritu nobiscum presentes in fide. Incipiam quod expone bona de bono. prosequar quod dicat euangelista. Et factum est cum consumasset ihesus sermones istos. Quos istos sed quos supra est prolocutus. Quos dicta in his mortiferis carnalium passionum. super pectus apostolorum zeli scintilla cenderet. et modica quidem ita tamen conflaret (dominica xxiii

capitulum xix.

Sz dns quide delonge sentit
malorum uetpore. Cito plu
litatis doctrina quasi cum ali
quo riuo aque largissimo
pusillos attederet. restruxit di
ces. Ame dico uobis nisi co
uersi fueritis ut efficiamini sicut
pueri: non intrabitis in reg
celorum etc. Et illos tunc sollic
citos reddidit. et totum mun
dum deprido cuius ce et cecidit
liberauit. Et illi quide lein
ter tatti sunt. Nos aut for
titer sumus muniti. Immo
tamen et iudicie corpori occasio
et mundum hunilitatis ref
gerum introduxit. Hos g h
mones cum consumasset ihesus. trans
tulit se de galilea in iudea.
quia iustus dns omnium qui sic
diligit alios suos. ut alios
non contempnat. Ita sic omnes
illi debet gloriam quam dns. sic
ille de aliis multis quam suis.
Ita si semper cum uno teneat
locus. Jam non est possessor
omnium hominum. Sz possessor aliquo
rum. Reliquit g galileam.
et uenit in fines iudee. Gali
leam patriam suam de qua fu
erat natus: quasi sol aliquis
asendens: reliquit origente
et uenit in iudeam quasi ad occa
sum ubi fuerat obiturus in pas
ce passionis occubens. Interim
nobis aliud die nouiore
sue resurrectionis ostensurus.
ut dicamus cum apostolo. uetera

transierunt: ecce facta sunt omnia
noua. Et secute sunt eum
turbe multe. Quasi testio
nia salutaris doctrine eius.
quasi oues pastorem et manu
mpus gemite et mutte. Addu
cebat eum quasi paruuli filii
patrem pegre longe proficiscen
tem. et qui pater proficiscens bo
na pignora caritatis illis
relinquens. pro exilibus reme
dia sanitatum: et sanauit
eos. Ubi apparet quod parti
cant pauci sequi eum. et in fi
nes iudee. Oz ne quis existi
met sicut erant detractores.
quod ad comedendum opiniones.
et ad testimonia utilium facto
rum tantum eam trahit secum mul
titudine in fines iudeorum. Sa
nauit eos. et dimisit eos
mitatie cum sufficerent et ipsis
ad gloriam: et hominibus ad salutem:
testimonia in suo loco nascentia.

Et accesserunt ad eum
pharisei temptantes
eum et dicentes ei. Si
licet homini uxorem suam quacumque
ex causa dimittere. Vero casto
qualiscumque uxor bona uidet
quod perfecta caritas uicia non
sentit. Cui diligat uxorem.
de soluendo matrimonio legis
natura non habet. Ubi aut de
soluendo matrimonio lex ex
quirit. illic iam odium demon
strat. Ubi odium inuenitur.
illic iam fornicatio esse g
ait. Quemadmodum si uideas homines

iudeorum

✠
Ge. Et cum uenisset
ihesus in domum petri uidit
sorum eius iacentem et fe
bricitantem etc. Ge. Ascen
dente eo in nauiculam etc.
Cap. x. Et ascendens
in nauiculam transfret.
Ge. Cum transiret inde
uidit hominem sedentem in
theloneo. Cap. x.
Conuocatis xii discipuli
eis potestatem super demonia
Ge. Ecce ego mitto
uos sicut oues etc. Ge.
Nichil opertum quod non reue
labitur. Ge. Nolite g
arbitrari etc. Cap. xi.
Johes autem cum audisset in
uinculis etc. Ge. Confi
tebor tibi pater dne celi et terre
Cap. xii. Cum ab
lasset ei homo demo
niacus cecus et mutus
Cap. xiii. Exiit
qui seminat. Ge. Simile
est regnum etc.
homini qui seminauit bonum semen in agro suo.
Ge. Simile est regnum celorum thesauro
abscondito in agro. Cap. xiiii.
Herodes tetrarcha etc.
Cap. xv. Tunc accesserunt ad
eum discipuli eius. Cur transgre
diuntur traditiones seniorum. Non enim
lauant manus. Ge. Egressus
inde secessit in partes tiri et sidonis. Et ecce mulier chananea a finibus illis egressa.
Ge. Misereor turbe. Cap. xvi. Venit ihesus in partes cesaree philippi
Ge. Quem dicunt homines esse filium hominis. Ge. Qui uult post me uenire abneget semetipsum. Ge.

Capitulum xviii. Dimisit ihesus (?) [illegible] petri (?) [illegible]
Capitulum xviiii. Accesserunt ad ihesum [illegible] pusillanimi (?) [illegible] in regno celorum
[illegible] peccatum adeat (?) [illegible] predicat (?) [illegible] dimitti [illegible] Secundum [illegible] Et feminam

Et quia hec coniugium legale a deo dictum est ergo non licet solui [illegible] Armonia [illegible] legittime [illegible] Itaque non habent armoniam [illegible] nuptie illicite sed dissonanciam [illegible] legittima pellex et concubina [illegible] meretrix [illegible] Si ergo tu adulter [illegible] legittimam [illegible] Et hoc mystice dixit quia [illegible] vir [illegible] uxor est [illegible] uxor [illegible]

Assidue amicitias mechorum colentem. excepta re status et religionis quia in primis est. Hic tamen videas sive virum sive mulierem de dimittendis uxoribus aut viris legem interrogantes: cogitate quia vir ille lascivus est. et mulier illa meretrix est. Hic et videri homines fornicarii et contaminati: qui habentes uxores habere non videbant: quia uxor illius non erat. Qui iocunda possessio castitatis. Sed qui deseptum (?) illis estu libidinis religate. Ita in initionis mox castitas delectat. Libidi (?) aut qui uinculo coniugii colligata torquetur. Et propter non sit nouum quod diximus quia castitas in matrimonio delectatur. Ita primus gradus est castitatis sincera virginitas. Secundus est fidele coniugium. Ergo species sunt due virginitatis et matrimonii casta dilectio. Accesserunt ergo ad ihesum temptantes ut viderent si voluptatis corporum amicus esset. an castitatis patronus. Ut si quidem diceret. quia licet dimittere laudaret eum: si autem non. dicerent ei. Et quid est proprie temptare? Et aut vera a tergo gerit quicquid audierit confessit (?). Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa. Defrenata lascivia faciebant quia nullam causam idoneam habebant causam dimittendas

uxores: propter solam turpitudinem alias atque alias sibi iungebant. Quod ex quibus causis timuerunt interrogare ne seipsos in freno figurarum (?) ceterarum causarum constringeret. Sed interrogaverunt si ex omnibus causis liceret. Scientes quia modum nescit libido. Sed quanto excitatur tanto magis accenditur. Nec metitur. nec infra terminos unquam coniugii cepit libido. Ille respondens ait eis. Non legistis quia fecit masculum et feminam. fecit eos. Ipse legistis quidem. sed noluistis facere quod legistis. Constitutionem illorum ad testificationem illorum pugnat. ut offendat eis quem id interrogat. Non ut pluribus (?) dixit quod dubitat. Sed ut inexcusabiles preservat. Masculum et feminam. non masculum et multas feminas. ut uni masculo liceat multas feminas possidere. Neque masculos et feminam. ut uni femine liceat multos viros excipere. Sed masculum et feminam. ut una femina nullum masculum putet feminam esse in seculo preter unum. ut unus masculus neminem putet feminam feminam esse in seculo preter unam. Non enim duas aut tres costas detulit de latere viri. et duas aut tres fecit mulieres. Quare ergo Eva aut ethia (?) uxor stetit ante faciem tuam. sic tu ut Eva ad Adam: quod illi dicens hoc nunc os de ossibus meis. Ita et si ut costa est illa mulier. Tu non tua. Si ergo non illi dixeris.

no illa q̄finas ee iuīge tua.
Si aūt diuis mētis. In g° de
ad h̄ mascłm et feīaz ex uno crea
uit ut sit unū. q̄re g° et dece
tero uir et mlr̄ no ex uno u
teo nascūt. sicut uolatilia q̄
dc̄. qz deus masclm̄ quidē et
feiaz creauit pp̄ necītate fi
liorum gnandorum. Tam castita
tis sēp fuit amator et ōtinē
cie auctor. io nullū ex priu
cipiuit ā rlbz ut sīgce uult
ho nubē sedm̄ pma dispōi
coz creatōis hūane i telligat
quid ē uir et uxor. si aūt no
fuit nubē. no h̄at necītate
nubendi pp̄ quatos natiui
tatis. ne forte uideāt p̄fua
generatis alterum p̄de q̄ nole
bat ee i ōtinetia. quid dice
mus p̄to mīonīu ne alt̄
alīo nolente se sepāret pp̄
hoc relinquet ho patrē suū
et mrēz suā. Et quid. qz ex
uiro est uxor. et exuna car
ne. Ergo mīt minor cari
tas ee int̄ fres et sorores
qr isti quidē existunt p̄ pa
rētibz exeūt. Illi aūt exdi
uisis. Qz hoc magn̄ ē minus.
qz forcōr ē dei cō stitutō q̄
uirtus nāte. No ei p̄cepta
dei nāte sbiecta sūt. sz nā
p̄ceptis obtēpat. Deinde f̄t
tres lz ex uno nascant. tn̄
io nascitur. ut diuisas mas
petāt. uir aūt et uxor licz ex
diuisis nascant. io nascūt.
ut i unū queiant. Ergo hij.

ꝯiūis ex uno quia ad hoc crea
ti sūt ut no sint unū. Illi
aūt ꝯiūis no sint ex uno. qz
ad hoc creati sūt ut sint unū
Vides g° qz no se ipm̄ loq̄
tur ordo nāte. sed ordinatōz
dei ex te ip̄o q̄sidera. Sicut em̄
ē i herbis aut i arboribz
humor. hoc ē i hoibz amor.
Sicut herbe ex humore nas
cūt et crescūt sic hoīes p̄ a
more i apiut et augentur.
Humor quidē deradicibz as
cendit i herbā. de herba aūt
no reuāt ad radices sz sur
sū trāsmittit i semē. sic et
caritas de pentibz ascedit i fi
lios de filijs aūt no reuāt
ad pentes. Iō pentes quidē
diligūt. sz no sic diligūt a
filijs. quia sicut herbe no de
orsū sz sursū ad semē trās
mittūt humorē. sic et ho no
ad pentes sz ad parēandos
filios trāsmittūt affectū. Et
erut duo i carne una. Sic
qui spūalit̄ se diligūt mltorum
aīe qi una aīa ee dicūt. Di
cete scptura. om̄ erat crede
ciū cor unū et aīa una. sic
et uir cor unū et aīa una.
sic et uxor qui carnalit̄ se di
ligūt una caro dicūt. Dicūt
illi. Quid g° moyses mada
uit dare libellū repudij. Ais
plicet p̄corībz doctrina iu
ticie. ꝯiūis ē fornicarijs ꝯt
p̄ceptō castitatis. Decet qī rōz
quidē respōdē no p̄nt utitā

tur

tn̄ crede nō accesisait. Quod ḡ.
confeꝛūt se ad patrociniū ui
ri sc̄i moyses cuius psonā ue
bat̄ omīs et timebat. ut doc
trīa xp̄i qꝫ rōne uīcē nō po
teↄt. p auctem ualidioris
psone destrueret. ut dū moy
ses irrephensibil̄ rephendi
timet. ueritatis m̄ p̄stād ta
ceāt. sicut solēt hoīes facē hn
tes mala. cum confugiūt ad
potētes uiros ut qꝫ si pmerat
qui nō pot. uīcāt p psonā.
tamq̄ si ita ī uidiose rēspō
deāt. Quod ḡ moyses pcept̄
ī lege qui fuit qꝫ uisibilis li
gua ī uisibilis dī. qui ī corrup
tibil̄e glāz corruptibilibꝫ ocu
lis uidit. et testimoniū deitatis
ī uultu suscipiēs portauit ad
ppłm. Tu aut̄ hō uilissimꝫ.
fabri lignarij filius qm̄ de
struis q ille constituit. Si filiꝫ
dei es sic dicis qre cōfundis
tuū ministeriū ꝫ. Si hō es si
uilis tm̄ quō rephēndis tuū
auctore. Si malū ē qre p
cepit. Si bonū est qre destru
is. Sic ait ihc̄ moyses ī
quit. ppt̄ duritia cordis uri
pmisit uobis dimitte uxo
res uras. Sicut ͡ uob moy
ses ppt̄ duritia urā ī iu
stitiā qi iustitiā pcepit in
heremo. ut hostias offre dō.
Et quid dicit ppħā. Nō acci
piā de domo tua uitulos ne
qꝫ de gregibꝫ tuis hyrcos.

Sz quia prēs egressi erat
de egypto corpe tn̄ nō aīo.
uia tota egyptū secū ī mo
ribꝫ baiulabat. Videns ita
qꝫ moyses ppt̄ dilectoꝫ cēr
nale eoꝝ studia sacrificaꝫ
esse ī edmatos. si mādasset
eis recede a sacrificiis nō fue
rāt audiēdus. qꝫ anostā pas
sio mediciamto momtaneo
nō curāt. iussit eos sacrificare
quidē. Sꝫ iā nō demonibꝫ sic
ī egypto. Sꝫ deo uiuo. Sim̄
duo mala pmisit ne totū p
deret bonū. Hac rōne pmisit
uos dare libellū repudij qꝫ
melius iudicauit pmittente
lege matrimonia solui. qꝫ odio
cōpellente homīcidiū fieri. pim
sit uob mala facē. ne facē
tis peiora. Ergo hec uob pmit
tendo. nō nob dei iustitiam
demonstrauit. Sꝫ apto abstulit
culpā pcādi. ut cū sm̄ lege
agētibꝫ uob pccm̄ urm̄ nō
uideāt pccm̄. Ut puta sicꝫ
hēat sūm qui furat ī heb
at se considerās se dnē quia
si utrūqꝫ ī se mel sibi ma
dauit obsuare nichil mādat p sci
alli ut bibat quidē quātū cit
uult. Sꝫ publice bibat. ut
hoc quidēz qꝫ bibit sit secū
nouū bonū ut petulātia dis
cāt obedire pceptis. Sic p
missū ē repudiū malū qꝫ
tn̄ licitū accepta. Et apli
pceperūt sēdās audire nup
tiās ppt̄ ī cōtinentia hoīm.

× ad plenum exhibere non possumus. tamen dicto nob
quaterque dimisit

Ita scdaz quide accipe. scdm
e apli preceptu. scdm aut in
tentis rone eciam fornicatio e.
Sed dum pmittere do publice
et licent pmittit sit honesta
fornicatio. ppterea videt. qr
moyses hoc pmisit. non pce
pit. Aliud e enim pcipe aliud
pmitte. ad enim pcipimus ad
quod aut pmittimus nolen
tes pcipimus. qr malas hoi
num volutates uxore sua. ex
cepta ca. fornicatois. mechat.
Quid res pquas ecce nesat
pparas absoluit. Matrimon
enim non facit coitus s volu
tas. et io non solvit illud se
paratio corporis. s separatio volu
tatis. Ideo q dimittit uxo
re sua et alia non accipit.
adhuc maritus e. Na et si
corpe sit separatus e. tn ad
huc volutate giunctus e. Cu
g alia accepit. tunc plene
dimittit. Non g q dimittit
mechat. s qui altera ducit
Sicut aut crudelis est et i
quus qui castam dimittit. sic
fatuus e et iniustus qui re
tinet mechaz. Na patro
nus turpitudinis ei e qui
crime celat uxoris. Imita
tores g debemus ee dei ut
sic ille agit cu eccia. sic
nos agamus cu giuge. Ille
enim nuq delinquet ppli
nisi ad qualitatem ut adhe

reny volutate sufficit. Alias
aut castigat precatorie. tn mi
sereri non cessat dicente p
pha. Si dereliquerit filij eius
legem meam. visitabo i uirga i
iusticias eorum. miam aut me
am non dispga ab eis. Sic
et vir meretrice quide dimit
tat. alias aut male morige
ratas castiget et teneat. Quo
tribus modis. Primu docendo
scdm deum. Si aut dei timo
re non sentit i ppando. ut vel
homines erubescat. Si nec pu
dore sentit. fregit giusa. fa
ciat illi quod precepit salom.
Cor duru habebit pvue. Er
go primu amone qr multu
pficit doctrina iusticie. Deinde
gfunde. qr fregit et pudor
e uiorum frenu. Tercio ut cas
tiget quia ancilla q erubesce
nescit ut libera. Alit. de
galilea turbe i mystiug ge
cu secute dnm i fines iudee.
ibique curate sunt. Juste i fi
nes trasierunt iudee. nec ei
potuissent curari nisi relictis
finibz suis. In finibz trasis
set iudee. Sic populus e i ystria.
Et venient oms gentes et di
cent. Venite ascendamus i montez
dni. et i domu dei iacob et
docebit nos vias suas. et a
bulabimus i semitis eius. Et cu
rate sunt ~~rel~~ gentes i finibz
iudeorum ad confusionem populi
qr gentes quide et i aliena

sertute sue xpm. iudei aut
i suis finibz ostitutu tep
tetunt et repulerunt. Ei for
nicacoibz suis corpalibus
fornicatoz sua ofessi sue
spualis dicentes. Si licz uiro
dimittere uxore sua quaqz
ex ca. Quia no pot alio ee
castus qui corpe e lasciuus.
hec e no pot deo ee fidel q
uxori sue pfidus e. sic nec
ex diuso ostatz fuat q deo si
de no fuat. Sz alia altius
fornicacois e racio. Na si
intim no puluat lasciuus.
tn si eo statutus e ut puar
tet si corrupcois pscuacois ac
cessit. Et illi quide sm car
ne interrogabat q pati me
bat sedm spm.

Si licet dimittere uxo
re quaqz ex ca. Ihs
aut respondit eis qde
facere eos no decebat di
cens. Quicuqz dimiserit uxore
sua nisi ob cam fornicacois
et alia duxerit mechatur. Hic
eni uxore quocuqz mo ot
uoluntate uiri agente dig
e repellere. no aut e iusta
quatu ad dignitate uiri nisi
ob cam fornicacois. Sic et ec
clesia quocuqz mo ot volu
tate egit xpi. alia dig
e. no aut ppt longanimi
tate xpi nisi sola ca trans
gressiois. Hic ei si xpc prius
dimisisset ecclesiam uideret no eis
administraret p scripturas notica
sue diuinitatis que faciebat.
ea adultera cu diis extne
is cum nra ronabilis. et sedi
ta a deo creata sine deo no pt
ee. sic xpo sep ei .. sua sue
diuinitatis administrate. qm
synagoga trasibat ad ydo
la i excusabilis adultera e
reputa. ppt qd repulit xpm.
no xpc repulit ea no qu
ex causa. sz ppt cam forma
cois ipius. quia no solu re
licto xpo dyabo se coniuxit sz
et mit fecit pquo mori debue
rat. Primo ei deus genuit
xpm. deinde creauit hoiem
ronabilez nam anglorum et
etiam qui coniuge et potente sui
ape ubi ipius. Ideo clamat.

Quod deus coniunxit: ho no
separet. Et multis quide
mois ho separat qd deus o
iunxit. Cu enim quis aliqz
dicere aut facere aliqd p qd
scandalizati hoies recedunt
a xpo. ho separat qd deus
coniunxit. Sz et si nullus alt hec
faciat. ipse aut ho peccatis
ad recedat repellens spm
eius a se. ho uidetur separasse
se qd deus coniunxit. Sicut
ei discipuli. Si ita e uiri cu
uxore: no expedit nubere.
Audientes et apli cogitabat
apud se. mulier bona dif
ficilis i uenit pteste saloe.

In mille quide uiru 1 ueies.
mulierē. aut 1 his oibz no
1 ueies. Quid ē aliud nube
nisi amicitie inimica. 1 ef
fugabilis pena. naturū ma
lū. malis tēptatio. desidera
bilis calamitas. domesticū
piculū. delectabile detrimētū.
mali na. boni colore depic
ta. Ergo si dimitte illa pec
catū ē. tenē aut ue tormētū
ē. Necesse ē ut aut dimitte
tes adulteriū faciamq aut
tenētes cottidianas pugnas
1 amaritudīes habeamq. Ho res
poderut. Si ita ē uiri cā cū
uxore. no expedit nube. Tūc
dns no dix quia expedit. Sz
1 firmitate carnis accipiens
dixit. No oms capiunt ubū
istud. Sz quibz datū ē. No dix
no oms possut. Sz no oms
capiunt. id ē no oms quide
cape pnt. no tn oms cape
uolut. palma pposita ē. q
gaupisat glaz. no cogitat
de labore. Nemo uicet si ob
piclm pugne timeret. Ex
eo qd quidā no pnt. 1 appo
sito ofue cadut no debemq
cōtin ence
ca uirtute castitatis si pig
ores. Sz ei quidā 1 pugna
cadetes no exanimat cete
ros. Sz dicut illis sic datū
fuisse. ut no applicat pu
gne. sz hoi quitto magis nos
cadētiū negligētie 1 pu
tare debemq no difficulta

ti ugitatis. Qd aut dicit.
quibz datū ē. no hc signifi
cat. qm quibzdā dat. qui
busdā no dat. Sz illud oste
dit. qr nisi auxiliū gre ac
cipemq. nichil ex nobis ua
lemq. Qm aut uolentibz
gra no denegat. 1 euā
gelio dns dicit. Petite 1 da
bit uobis. qrite 1 1 uenietis.
pulsate 1 apiet ubis. Ois
ei qui petit accipit. 1 qui
querit 1 ueit. 1 pulsanti
apiet. Debet aut uolutas
pcede. 1 sic sequit gra. Na
nec gra sine uolutate a
liquid opat. nec uolutas
sine gre pot. Na 1 tra
no gminat nisi pluuia
susceptit nec pluuia fructi
ficat sine tra.

Sunt eunuchi qui sic
nati sut exuteo matris
sue 1 sut eunuchi qui
ab hoibz fcut 1 sut eunu
chi qui se ipos eunuchos
fecerut ppt regn celorum. Et
ideo dicat aliquis. Qd di
cis. Qi exquirz cā. ptigerit
hoi uxore no hre ptinentie
hz mercede. No sep. Sicut
ei pcem opus sine uolu
tate no facit ita 1 iusti
cia exoze cosumat ii. 1
uolutas affuerit. Multi ei
corpe quide castitati studet
adulteriū aut uolutate
comittut. Nisi aut uolū
tate sola fornicatio ptra

ret. nunquam dicet dominus. Qui ui
derit mulierem ad concupiscen
dum eam: mechatus est eam in cor
de suo. Ergo voluntas sine
corpore frequenter peccat. Illa
est secunda glosa continentia non quod
non ingredi post necessitas de
bilitate corporis. sed quod complec
titur voluntas sancta proposito. Prop
dixit. Sunt eunuchi qui sic
nascuntur ex utero matris. Sunt
qui ab hominibus fiunt sed illos
tenet necessitas. Hic autem
tantum constat voluntas. Sed et
sic nascuntur. Attendite fratres quomodo
modo nascuntur. et sex digitos
habentes. aut quatuor sicut filia
Si ei deus sicut ab initio
constituit unamquamque naturam sic di
mitteret illam et mutabiliter semper
in suo ordine permanere. et obli
vione deduceret coram hominibus
operatio dei. Sed constitueret natu
rarum ipsa se regere. ut puta
constituit deus naturaliter ut hye
me frigora sint calor autem
estate. ut terra fructum profe
rat. ut pluvia descendat
de celo. Si hec sicut ab ini
tio constituta sunt ita in suo
statu et mutabiliter perseve
rarent. et crederet deus ab
initio quidem constituisse. et de
cetero omnem naturam in sua po
testate reliquisse. Et per hoc
fieret ut ista creata naturarum
non haberet factorem. Ideo sed deus
naturarum conditor contra naturam sua

mirandum. ut semper deus naturarum
opifex in memoriam reducatur.
Et semper necessarius sit factor sue
nature. Et non solum semel sed cotti
die opera sua facere videatur. propterea
in evangelio de ceco qui sic natus
fuerat dominus dicit. Neque hic pec
cavit neque parentes eius: sed ut
manifestentur opera dei. Non so
lum simpliciter intelligendum est
sicut multi putant ut ceco sa
nato dei potentia cognoscatur.
i. operans deus. Alioquin omnibus
infirmitatibus sanatis dei pote
ntia cognoscitur. Sed ideo in illius
persona hoc dicit quod contra regulam
nature sine oculis creatus ut in eius
visione nec opus dei intelligatur.
dum emendatur nature. Tunc ob
lati sunt ei parvuli ut manus eius
imponeret et oraret. Cumque
dominus de castitate sermonem. et
beatos ~~predicabat~~ eunuchos. de [predicabat]
gloria enim continentie domino referente.
atque dicente. sunt qui se eunu
chizant propter regnum celorum.
Audientes quidem obtulerunt
ei infantes pueros. castita
te mundissimos. Putabant ei
quod dominus corpore mundos tantum lau
daret. non et voluntate. nesci
entes quia dominus non illos bea
tificavit eunuchos quos pueri
tie necessitas facit castos.
sed continentie virtus. Discipuli
autem vetabant eos. Non certo
animi vero malorum. quod non
delectat in bono. id est faule obli

nisat bonum mali

uisat bonu. malu aut qcq̃d
audiet. q̃ nalit i corde suo
plantatu sic retinet sep ita
inuḡ pot alios obliuisci qd
diligit. nec retine qd odit.
Ante ei modicu xpc attingens
puerorum dixit Nisi fti sicutis
sic iste non i trabitis i reg̃
celorum. et ecce facta discipli
obliti puerilit i notere ue
tabant pueros ad xpm qui i di
gnos credere. Ad puerorum silitu
dine ipi fuerant i uitati Ita
quis incipiat appiquare xpo si
repellit ab eo i fama sim
plex. Putabat ei se honore
facere xpo. despiciu facientes
gle eius Ita quemadmodu.
si medico subtrahat i firmi.
sic despiciu e xpm non habe
quos salvet Si em expectas
samaritanos peccatores de qbz
ipe maderat q̃ de i dignis.
i ciuitates samaritanorum ne
i tueitis. tn de aduetu eorum
sic gaudebat ut dicit. esca
hec maducare q̃ uos nesci
tis: putas qto magis esurie
bat salute i nocencium puerorum
Ideo dixit Nolite uetare pu
eros. Ita si sci futuri sunt. qd
uetatis filios adpetere uei
re Si aut peccatores futuri sunt.
ut quid sinetis condepnatos
pfertis anteq culpa videa
tis Talis e ei regnum celorum.
Talis non omnibus Ita qles mo

sut meu est. qles aut pos
tea futuri sut ipsorum Ergo
qd meu e honorate. qd aut
illorum fuit misericordia Talis e
em qui talis sut exutute sic
pueri etate Talis e qui
simplices sunt occlos sicut pueri.
et non cognoscunt diuites pauperes.
Ecce ei puer si uidet hoiem:
nichil aliud uidet i eo. nisi
hoc solu qr ho e. Non dig
tate eius i telligit non conside
rat ueste eius. Vir aut p
fcus cu uiderit hoiem non as
piat qr ho e. sed statim cogi
tat de dignitate ~~eius~~ illius. esti
mat uestimenta eius. Vides
g° qr sapientia e i pfcus pu
er. q̃ pfcus uir. Vir ei non
hoiem aspicit. q̃ deus fecit.
sz ornatu q̃ diuitias adiuicit.
puer aut non ornatu aspi
cit q̃ diuitias fecit. sz hoiem
q̃ deus creauit Prius q̃
puer diabolico ueneno mu
diatis malicie repletus fuit.
cognoscit opus creatoris: cu
uero debriatus fuit mundi
spu. iam non aspicit opus fco
ris: sed illecebras corrupto
ris. Pfens locus i struit
omnes parentes ut filios suos
i despiciment sacerdotibus offerant.
qm qui sacerdotibus offerunt. x°
offerunt Non ei sacerdos manus
i ponit. sz xpc i cuius noīe
manus i ponit. Si em q esses

suas p orone offi do. i coiq
natas eas inducat sadm
qd de estis ait apls Om ois
creatura bona. et nichil rei
ciendu qd cu graciap acone
pcipit Scificat ei p ubu di.
et orone diuedo. scificat p ubu
dei. et orone ostedit qd maculata
e. nisi p orone fuit ois
esca immudata et scificata qo
to mag pueros offre do et
scificari necesse e. Causa aut
scificacionis escarum hec e. qm
mundus totus i malign positus
e. Ergo et ois res corpalis
qm mudi e ps i maligno
posita e. et ipis ppea oportz
scificari Consequent et i fantes
qm nascut. et ipi eptu eadem
ne i maligno posita sut. qm
et ois caro qe ps mudi i ma
ligno posita e. ppt qd necesse
se e offre pueros. ut assidue
orod fiat sup eos Cum escas
semel scificare necesse est.
inducantur enim ea. et tristi
tiones aut que i desinet ad
usarius psequit. et sordidat
sep scificari necesse e. Alig
querent sequit ofutatis iude
is teptatoribz. et lactauit of
ferut puer xpo i mynistiu
gentiu. i fide puulorum et lact
tis adhuc solis capiencium ef
cta quos obtulerut xpo pres
eorum. sicut ordinis e i tellige
posita euagelia genui sicut larp.

qd discipli i figura princip
iudayci ppli phibebat. qm
sep iudei oia faciebat ne
gentes saluaret i troducte

Et ecce unus ac. Et ad idem.
Accessit ad eum et ait ei ma
gist bone. Non sine rone
querendu e i hoc cur de isto
adolescete xpini i trogate
magr bone. quid boni faciam
ut uita et na possidea. cu eq
i pleuisse narraciones i fine
sic addidit Multi enim erut
i quit primi nouissimi et no
uissimi primi. qd de iudeis et
gentibz dictu dubitabat nemo.
Ne forte g hic adolescens
i mistio i troducit iudayca
ppli sep adolescetuli semp
glatoris et leuis Hic ei facie
solz xps plerumqz qm de mis
terio rei aliaug e locuturus.
tam introducit corpalit fa
cietez ubiprim. ut ex eo occa
sione i ueniens corpale. nar
raciones mistic qd proposuit exe
quat. Ut puta cu de a pes
ceda iactancia phariseorum ep
lucatz locuturus fuiss Intro
ducit ydropicu et sanauit.
ut i corpali tumore ydropi
ci iactancie phariseorum pa
geret i flectio. Sic et hic cu
de refutacione iudeorum et electo
ne gencium mistiu expone
uoluisse. ex eo illo qd dicit
adpetrum. et ois q reliquit pat

tre aut mirez ac. Usque ad apo
tolos ab requiete de mercenariis
conductis in vineam hora prima.
tercia. et sexta et nona. et un
decima. quomodo gentes preponende e
rant iudeis et introduxit istum a
dolescentem. sed tamen ac leue.
et amate apostolus bona sua
carnalia. quam celestia Christi
promissa. ut per passione corpo
ris adolescentis istius iudaica
populi figuratur passio demonst
ratur. populus qui Christo non credidit.
i. populus placentia sibi in iac
tancia sua populus quantus quod
capiebat ex lege remansit
in lege. Postea quoque dicit
de adolescentulo isto: sic sunt
accipienda. qui de populo iudaico
dicta. Iudaicus quoque populus erat
adolescens. non etate sed leui
tate morum et inmaturus. non
annis. Nam ea quidem vicia
carnalia iuuenilia sunt. sic
dicit apostolus. Iuuenilia aut
desideria fuge. sectare vero ius
ticiam pietatem etc. Papinianus at
iuuenile vicium est. Sed certe
apostolus vult videri quod est. in
toto vult videri non esse. sic
populum iudaicum fuisse cogno
uimus in scripturis. sic et dominus
dicit de illis omnia faciunt ut
ab hominibus videantur. Item. Ve
vobis scribe et pharisei ypocri
te. qui diligitis primas ca
thedras in synagogis etc.
Item. Ve vobis qui iustificatis

vos ipsos. Deus aut cognoscit
corda vestra. propter quod et sicut
dicti sunt huius folia sine fruc
tu. i. spem salutis. non ipsam
salutem. quia certitudinem quidem
iusticie sectabant. opera aut
abhorrebant. Et vide quod in
exordio ipsius narracionis popu
li iudaici mores significat dicen
do. Magister bone. quid boni
faciam ut vitam eternam possideam.
Quia semper iudei interrogatores
dei fuerunt et non obauditores.
laudatores semper et non i
mitatores. Auditores legis.
et non factores. semper discentes.
et numquam ad scientiam veritatis per
venientes. constituentes legem et
per predicatores legis dominum deum
exhonorantes. Ad huc et illud
considera. quod nihil de actione
dei interrogat quid credat. sed
hoc quid faciendo vitam eter
nam possideat. quia omnis spes sa
lutis apud iudeos in operibus
erat non in fide. sic dicit apostolus
de illis et gentibus: quoniam gentes
que non sectabantur iusticiam in le
gis iusticiam peruenerunt. quia non
ex operibus sed ex fide. Israel aut
sectando legem iusticie in legem
iusticie non peruenit. quia non ex
fide sed ex operibus. Prima aut
iusticia est cognoscere deum pa
trem et Christum eius. Nouissima
aut iusticia est facere opera bona.
Sicut et deus cum dixisset conbusta

iudeis. operamini non cibum qui perit
sed qui permanet. Et interrogantibus
eis. quid faciemus ut operemur
opus dei. respondit. hoc est opus
dei. ut credatis in eum quem ille
misit. Illi autem opus agnicionis
dei negligentes semper ad alia
transibant. et de operibus iustitie re
quirebant. Propterea dei agni
cionem perdiderunt. et opera iustitie
iniquitatibus impleuerunt. quia initium
faciendi agnicio dei est. Dicit ei
ihesus. Quid me dicis bonum. Nemo
bonus. nisi unus deus. Non quia
non erat ipse bonus. cum esset filius
dei deus. Nam quemadmodum
cum sit ipse filius dei et ipse deus est
qui filius dei. sic cum sit bonus
deus. et ipse filius dei. sine dubio
bonus est qui filius boni. Uerum iu
daicus populus unius dei tantum
agnicionem. xpm nec filium dei
nec deum cognoscere uolebat.
hac racione laudem sibi obla
tam abeo repellit quia non quasi
deum bonum. sed quasi hominem bonum
dicebat eum. quod non fecisset
si illum quasi deum bonum. bonum
eum dixisset. Et uere quantum ad
iudeos qui unum deum colebant.
et xpm dei filium non cognoscebant.
nemo erat bonus. nisi unus
deus. Apud fideles autem sic
unus deus pater est bonus. sic et
unigenitus deus melius bonus
est puto autem et si dixisset
ei magister sancte. aut iuste si
militer respondisset. quid me temptatis.

Cur me temptatis

i. dicis sanctum. aut iustum. nemo
sanctus nisi unus deus. neque ius
tus nisi unus deus. Ex quibus ui
des dicimus quoniam sicut tunc xpus
laudem eius repulit quia non co
gnoscebat eum. Sic semper re
pulit laudes omnium ignoran
cium. Consequenter nec pater suscep
pit laudem eorum qui non cognos
cunt eum secundum quod est. Unde gen
tes non cognoscebant deum et ho
norabant. secundum quod athen
iensibus dicebat apostolus. Perambu
lans enim simulacra uestra.
inueni aram ignoti dei. Quod
ergo uos ignorantes colitis. hoc
ego annuncio uobis. Sed non sus
cipiebat culturam eorum quia non
cognoscebant eum secundum quod ipse
cognosci uolebat. Sic autem nec
xpus suscipiebat laudes iudeo
rum nec deus pater gentium quia
non cognoscebant eum secundum quod
decebat cognoscere eos. Sine du
bio nec hereticorum suscipiunt
laudem uel pater uel filius. quoniam
nec ipsi cognoscunt quis pater.
quis filius ~~nec ipsi cognoscunt~~
errantes de substantia corporis con
fitentes utrumque. quoniam qui fi
lium cognoscit. ille et patrem
cognoscit. Sed si laudes eorum
non suscipiunt. consequenter nec
opera quorumuis uidentur iusta.
Propterea cum dixerint. nos in no
mine tuo prophetauimus. et in
nomine tuo demonia eiecimus.
et uirtutes multas fecimus di
cit eis ihesus. Discedite a me

nescio qui estis. Si vis veni
re in vitam. serva mandata. Que
sapienciam habent. serva. Iste enim
rogaverat. quid boni faciat. iste
contra illi respondit. Non dixit
iste mandata quia deus docuerat
eum. faciter ne vocabitur. Et sic
vel. quia non servabat vera dil
amonet servare. ostendit non sic
vasse Vera non ille est bonus qui
me rogat de bono. Et qui faciat
quod bonum est. Non occides. Impera
quidem loquens unus illis quamquam
fuit quiescens loquitur persone po
puli iudeorum. Quecumque ei suc
bat quod deus. prophetam iudeorum
ec futurum. vel in se. vel in discipu
los. vel in fratre antiquitas ea
de ipsa premonuit eos et dicit. Si
vis in terra in vita. ne occidas.
Sed occiderunt. et ipsum et discipu
los eius. Ne adulteres. Et adul
terati sunt recedentes a deo suo et
viro eterno suo. cui dixit cor
ruptio. Ne furtum facias. Sed
fecerunt. furantes quidem divi
nitate eius opera eius. et di
centes. hic non eicit demonia
nisi in beelzebub principe demo
niorum. ne per opus illud crede
ret christo. Isti furati sunt ve
ritate resurrectionis eius de toto
mundo quantum ad se. dantes pe
cunias multas militibus ut di
cerent. quia nobis dormientibus noc
te venerunt discipuli eius. et fu
rati sunt corpus eius. Non falsum
testimonium dices. Sed dixerunt contra

scripturas hunc sermonem vere. De
inde falsum testimonium protulerunt di
centes. Nos audivimus eum di
centem. quoniam ego dissolvam templum
hoc manu factum et in triduo aliud
reedificabo. Et alia dixerunt.
et contra stephanum.
Honora patrem tuum et ma
trem tuam. Sed non honora
verunt patrem suum deum qui servi
navit eos. neque matrem suam
ecclesiam. patriarcharum et prophetarum
celeste. Sed tamquam genimina vipe
rarum ruperunt eos. et exierunt
ab eis. Et diliges proximum tuum
sicut te ipsum. Sed non dilexerunt
christum fratrem sibi proximum secundum
carnis generacionem. Quoniam sic
et olim per moysen hec eis sic
venire precepit. et postea per se ipsum.
Illi autem non servaverunt ideo non
venerunt in vitam. id est in agnicionem
dei patris et christi. Et respondit.
hec omnia servavi a iuventute mea.
Nativitas iudeorum populi fuit ex
tempore abrahe usque ad exitum eius
ex egypto. Tunc enim quasi in fantis
fuit populus ille. sic deus per eze
chielem prophetam testatur dicens
ad ierusalem. In qua die natus
es. non est precisus umbilicus tu
us. et non alligaverunt ma
millas tuas. et in aqua non es
lota in salute. neque oleo unc
ta es. neque sale sallita.
neque pannis involuta es. Non
pepercit oculus meus super te ut fa
ceret tibi unum ex omnibus istis.

Primum quod mandatum
et maximum est dominus precepit
ante omnia et super omnia
diliges quod creata sunt
secundum ad similitudinem suam creavit
filium suum. quod est celeste
et corporale potest pocia
patri in divinitate cuius
tota mente diliges.
qui est suscipiendus tunc
nudus. fecit et sine gracia
contra xii natus in equalitate
augustinus. Ex quo quod est quod
plus diligis quam deum
creatorem tuum. quod diu
diligis. tandem est
deus tibi ipsum pro deo
colis qui personaliter per filium deum
eminencia et preciositate
vestium in quibus delec
taris tandem carnis
tue exornas. significa
in ebrietate sectaris. non
deum colis. sed ventrem pocius
ventre
Matri[s] mbsins tibi
apparens [illegible]
non reddidisti ei tantum
quod contra questa est. non
obsequia que gestavit
ipso a uncta quam tibi contribuit.
cum quietatis affectum quod est
in pedit in mulgens
labris tuis uberta
sua ipso famem quam ipsa
contra tolleravit. neque
quod est noxium tibi cederet.
neque quod placiti noceret
tamquam tibi illa vigi
lavit. et ieiunavit
tibi illa cibum quem noluit
sumpsit. tibi fecerit. et
risit. et tu illam egere
pateris. Illi quod debes
quam habes. cui debes
que des tribuens
et si non dederis non es
filius sed tortor potius et
matricida in pressio

ut pareret aliquid sup te. et piet
tate es in facie capi in puritate
cie tue in qua die nata es. et
transiui ad te et uidi te conspersam
in sanguine tuo. et dixi tibi de
sanguine tuo uiues. et multipli
catre sic ortum agri dedite. et mul
tiplicata es. et magnificata
es. et ingressa in ciuitates ciui
tatum. Iuuentus aut eius fuit
ex tempore moysi. usque ad reges
Uirilitas aut eius ex tempore re
gum. usque ad transmigracionem babi
lonie. Senectus aut eius a
transmigracione babylonis usque ad
xpm. qui et mortuus est populus
ille quantum ad ... uita Deis
tis aut etatibus suis et per
prophetas testatur populus ille et dicit.
Domine memorabor iusticie tue so
lius quia docuisti me ex iuuen
tute mea. i. ex tempore moysi
qui et legem ad eruditionem suam
accepit. et usque nunc pronunciabo
bo mirabilia tua. quod est in
tempore regum. et usque in senecta
et senium deus ne derelinquas
me donec annunciem brachium
tuum generacioni omni que uentura est.
quod factum est in tempore xpi. qui conuersi
digni fuerunt ex eis credere.
in xpm brachium domini annuncia
uerunt eum generacioni gentium
postmodum credenti in xpo. Conse
quenter uero populus ille iudayeus
dedit responsum qui corde non
credebat semper aut se cre

gaudebat diues. Hec omnia seruaui
a iuuentute mea; quod non
erat uerum. Illa et prophetas occi
dit cum ydolis semper adultera
tus est. et furtum ciuitatis sep
tuaginta semper commisit. sicut et ezechiel
dicit de illis. quia irritum fecistis
mandatum dei propter tradiciones
uestras. et ista testimonia dixit in
in fetorem prophetarum. maxime
in ysaias apud manassem
regem diues. Cuius principes
suos sodomitas appellat. et
populum istiusmodi gomorritas.
dominum sabaoth se uidisse blas
phemat. cum dicat deus nemo
uidebit faciem meam et uiuet.
Propterea quod et serratus est lignea
serra. Sed omnia illa spiritualiter
quidem xpus obmittes. quod ex
aliis argumentis uult populum
iudayeum ostendere nichil horum
unquam seruasse diues. Respon
dit ihesus. Adhuc unum tibi res
tat. Uade et uende omnia tua et
da pauperibus. et habebis thezau
rum in celo. et ueni sequere me.
ac si dicat. Ergo quidem conse
metipsum es. et mecum accipis
hec quia uera. Ergo omnia ista ser
uasti a iuuentute tua ut ais
ab aperte. uade et uende omnia
que habes et da pauperibus et habebis
thesaurum in celo. et ueni sequere
me. Que sunt que possidebat
iudayeus populus. Puta quod il
la que dicit lucas hoc modo.
Ad horam aut cene uisit in

uitatos uocare. illi autem re
cusauerunt. Et unus dixit. Vil
lam emi et uado uidere eam.
Et alius iuga boum emi quinque.
et uado probare ea. Alius autem
uxorem duxi. et non possum uenire.
Exceptis omni interpretacione spiritualis
facta est in proprio loco. hic autem hoc
dicimus tantum. quod ex quibus
causis illic ponuntur iudei non
uenisse ad xpistum. ex ipsis etiam
carnalibus et terrenis in illi
gitur populus recessisse a xpo.
Tantum differencia in hoc est.
quod illic iudei ponuntur non uenis
se ad xpistum. qui amore car
nalium rerum et terrenorum occu
pati. nec premaserunt in xpo.
nec considerauerunt opera eius.
propterea non cognouerunt eum fi
lium dei. nec uenerunt ad
eum. hic autem illum populum iudeo
rum demonstrat. qui uel ex pro
phetis uel ex operibus uel doctri
nis eius cognouerunt filium
dei. et concupiscencia lucrorum
carnalium istorum honorumque con
sequebantur ex lege carnali
per auariciam recesserunt a
xpo. non ignorantes diuinita
tem eius. sed non sustinentes
ueram iusticiam eius. Que sunt
ergo bona iudeorum populi que uen
dere et pauperibus dare man
dat. Primum quidem agnicio
dei omnis lex. templum. sacer
docium. leuitica et diuisa gra-

sacrificiorum. quibus omnibus car
naliter utens populus ille. qui pos
sessiones fructiferas possi
debat. que quantum ad estima
cionem quidem iudeorum magna
uidebatur et multa. quantum
autem ad xpi promissa pauca
et minus exigua. que eam
mandant dari gentibus spiritualiter
pauperibus. et mendicis horum spiri
tibus. in quibus populus iudeorum. ille
fuerat diues. De hoc enim populo
iudeorum diuite et contempnente.
et de populo gentium paupere et di
tando. dicit maria in euan
gelio. Pauperes impleuit bonis.
et diuites dimisit inanes.
Hoc ergo dicit dominus ad populum
iudeorum suadens eis quod melius
est possidere unius dei agrum.
Vade trade ea gentibus
pauperibus. et non habentibus di
unius et ueri agrum. tu autem
accede ad manus. et sequere
me. ut cogitas. quoniam hec
est uita eterna. cognoscere non so
lum uerum deum. sed et ihesum xpistum
quem misit. Possides templum
trade gentibus pauperibus et
non habentibus templum dei. et in
primis uenientibus ad agni
cionem dei. et ueni sequere me.
ut et ipse efficiaris templum
dei. Ita in perfectorum est in capite
cum habere templum dei perfectorum
est templum dei esse. Possides
legem trade eam pauperibus
gentibus et non habentibus legem

· tu aut̃ uei seqre me · et eis
i gra · sciens quia lex no ẽ
posita iustis · s; i piys et pcc̃
rib; · gra aut̃ pctõis ẽ p
mini · possides legis diusa
madata · vt puta hec · Au
di isrl · dns deus tuus · deus
vnus ẽ · trade eu̅ pauperibus
gẽtib; · no hntib; vnu̅ deu̅ ·
habes no facies tibi ydolu̅
trade hoc paupib; gẽtib; ·
et pignorantib; ydola multa
colentib; Tu aut̃ seqre me ·
ut heas uita eťna · hec ẽ
uita eťna ut cogn̄scas vnu̅
uer̄ dm̄ · et quẽ misisti xp̄m ·
sit · Habes no occides · trade
hoc gẽtib; homicidia multa
facientib; · tu aut̃ seqre me ·
ut no irascaris · habes ne
adulteris · trade hoc gẽti
b; lasciuis · ut discãt no a
dulťari Tu aut̃ seqre me
ut nec cõcupiscas · habes
no piurabis · trade hoc
gẽtib; · ut discãt no piura
re Tu aut̃ seqre me · ut
neq; iures · habes odm̄ p
oclo · dẽtez p dẽte · trade hc
gẽtib; · ut neq; male pa
cientes i ferãt no mala ·
Tu aut̃ seqre me · ut qui
te pcussit i maxilla vna
pbeas illi et altera · Hes
ut diligas amicos et odias
inimicos · da hoc paupib; gẽ
tib; · gẽtib; absq; omi ius
ticia qui nec amicis suis

bona ōsciaz suabãt Tu aut̃
seqre me · ut et inimicos dili
gas Om̄ hec oia pauperes
debẽt hre ut cõsolẽt uita
corp̄ i ipis · Incipiam̄ sut
oia illa no pfecci Si g h
oia tradidis paupib; gẽ
tib; · et secutus me fuis p
hec maiora q dixi · mani
festu ẽ qz oia illa a iuue
tute suasti · et pficies i se
nectute tua q iuuenis ceprat
cuacuasti Si aut̃ phec ma
iora me sequi nolues mai
festu ẽ qm̄ illa oia no sol
uas iuuetute tua no custo
disti · s; nec sicut p omi ius
ticia operu̅ melior iusticia
ẽ cognoscẽ deu̅ · sic p omi
pcc̃ maius pctm̄ ẽ ydola
adorare Hic g gybbos ca
meli qui uidẽt ee creãd
sblimitatis corpis eius ipa
ẽ magis depssio eius et defor
mitas sicd nec collu̅ suu̅
sursu̅ erigẽ pot gybbo de
pssus · sicut et ydolatra gẽ
cau q uidẽt illis ee maxia
res spiritalis iusticie religio
sitas · et creaõ altar̄ illor̄ ·
ipa ẽ magis iniquitas et i
curuitas et depssio altar̄ ipo
ru̅ · Ideo ẽt nec capud altar̄
ipor̄ · sursu̅ erigẽ possut
ad deu̅ et ad dei notiaz
uenire depssi ydolatria sua ·
Et qadmodu sup dorsu̅
omi iumentor̄ no stat sar

cina nisi fortius sunt colliga
ta ad ipsum. sup camelum sunt
sine colligacione. et repausat.
nam ipse gybbus sarcinam terre
nam ipse aptus est enim ad ponderaciones
baiulandas. Ita quod in ceteris pec
catoribus tamen conscientibus deum.
omnes enim peccatores iumenta
dicuntur. sic dicitur. homines et iu
menta salvabis domine. Non stant
sarcina peccatorum in corde ipsorum
nisi cum magna violencia.
et virtute dyaboli tenuit in cor
de ipsorum alligatas eis delecta
cionibus. Ipsa enim cognicio dei.
excutit a se pondera peccatorum. in
hoc modo quod divinitus fuerit
collata. in gentibus autem sine
~~[illegible]~~ dyabolus tenet peccata.
quia non est in illis cognicio di
vina que excutiat pondera peccatorum. sed
voluntaria ipsa quasi gybbus reti
net in se universa peccata. ap
ta est enim ad baiulanda pon
dera peccatorum. Dum enim sicut gen
tes ydola sua neque videre
neque audire. neque intelligere
neque que agunt. neque irasci.
neque [illegible] dicere posse. non
solum non se abstinet. sed cot
tidie magis addunt peccata.
sicut ait salomon. Deinde
omnia animalia corpus libenter
terram aspiciunt. sed tamen cum
voluerint possunt tollere col
lum suum ad celum. Camelus
autem numquam potest tollere sursum
collum suum gybbo depressus. sic
omnes peccatores libenter quidem
semper terrena adtendunt. tamen quando
quod voluerint possunt convertere
se ad celestem iusticiam. gen
tes autem nullo modo possunt ex
plicare se et ad divinam con
vertere [illegible] ydolatria sua cap
tivati et excecati. Quod sicut
camelus neque deorsum recto
collo aspicere. sic neque ani
lia. neque sursum recto collo
aspicere potest sicut homo. sed inter
sursum et deorsum caput eius
pendet de medio. ita et gen
tiles neque animalibus assimi
lantur ad plenum. neque homi
nibus similes sunt. propter humanum.
et rationabilem intellectum suum.
hominibus non sunt similes quia nun
quam celestia. sed terrena semper
attendunt. Deinde sicut omnia
animalia equalia habent crura
corporis sui. quanta enim habent
altitudinem corporis unumquodque
animal. tantum pene alti
tudinis habent et pedes corporis.
aut modice amplius pre
ceteris animalibus multo
amplius camelus altiores habent
pedes quam corpus. hoc autem equa
les habent pedes corpori suo.
sic omnes viri iusti secundum
quod sunt. talia habent opera.
Cogitaciones. actus. Pedes
autem sunt opera. quibus de
re transeunt ad rem. Unde et

pph'a dicebat. Dne no est
exaltatu cor meu neqz ela
ti sut oculi mei. Neqz ambu
laui i magnis. neqz i mi
rabilibz sup me. Ite aplus.
Parco aut ne qs me exis
timet sup id qd uidet i me
aut audit aliqd ex me. Pecca
res aut maiora pmittut qz
sut. et pprita sua. et cogita
tones et actus. maiores fa
ciut qz habeant uirtutes. ut se
maiores uideat ee qz sut.
maxie aut getiles. qui se
ista uerecundia qua habet ob
hoies peccores et mudiales
et ad secreta celestia extede
rut pprita sua. et cogitacoes
et actus uolentes se ostede
sup qz erat na corp huana.
Adhuc et alia rone getes
assimilant camelo. Cum
camelus n adplenu i mu
re dus. nec adplenu mudus.
Mudus quide e qz reuocat
et ruminat. i mudus aute
qz no hz duas ungulas fis
sas. Sic et getes qm uetate
sut nec munde adplenu. Mu
de quide fuerut qz et tracta
bat que dei erat. i. rumina
bat et gustabant uonabilit
pene scdm deu. s3 quasi
que pes e no hnt diuisa
i duo. i fide et opa. s3 hnt
opa tm. Et sicut cameli pes
ambulatis no dissipat tra.

s3 cu sit mollis cocordat ei
et cplectit eam. sic et gustas
getiu quius eet bona no erat
dissipans terra. hoc e carnale
natz. s3 queriens erat ne car
nali. et scdm uoluntate ipug
erat. Ut aut maifestu fiat
qd dicimus. Accipiamus exem
plu qd dicit apd Iob. de i
telligibili equo et bellatore h'
mo. In iracudia i quit demol
lit tra. Cui g° i telligibilis
et bellator equus xpi ipe e
i se portans sessores. Omne
opus. opus bonu et spale qd
ait i iracudia agit. ne sue
irascens carnali. i eo qd dis
plicet ei maliuolencia car
nis et aduisans ei i destruc
tone carnis sue. agit qd a
git. et dissipat carne sua.
Na sicqs spales uirtutes exe
quitur: mortificat pa me
bra. qto mag. et dissipat. i.
demollit tram. Gentiles
aut. et si bona opa facie
bat. tn qz no ppt deu fa
ciebat. s3 aut ppt estiacos
huana. aut ppt futura no
minis memoriaz aut ppt h'
solu. qz bonu facere bonu e.
ipa gustas corp no dissi
pabat natz carnale. qz h'
ipm bonu qd ppt uanu a
liqd fit. et no ppt deu. sm
carne e. et sm uoluntate
hic carnalis. et no e qtrarium

necie carnali. ppt' qd' nec dis
sipat ea. Actus aut e ubu
dei. qd' e ipe filius dei. cuius pa
ps sutilis e. atq3 acuta. su
tilis scdm cam diuinitatis
sue. Acuta aut scdm cam i
carnacois ei9 Tota recta et
nulla deflexione aut scrupu
lu p cuius uulnus passionis
getes ia i gresse sut i uita
etna. qui uulna osuere so
lus pot. a quo osuta e in
mortalitatis tunica q olim
osissa erat sup adaz. Ipa e
acus q spiru osuit carne.
ultius separare se no poteta.
Hec acus iudeicu pplm inicat
simul et gentiu. dequo dicit ap
pls. Ipe e em pax nra qui
fecit utraq3 unu. Hec e acus
q dirupta amicicia anglo
ru et homi copulauit. Hec e
acus q osigit. et ptransit. et uul
nus no facit Et ut quid dif
ficile ppls iudaicus intrat
i regnu celorum; primu sic
diximus ppt' carnales usus.
quem lex corporalia ht lucra
et pmia. xps aut spiritualia
pmittit et futura. Apud car
nales aut hoies sep pncia
pponunt futuris. et spualibz cor
poralia Et no solu sacrificio
ru usus erat carnalis. s3
et ois pmissio legis corpal'
erat et terrena Si em xpia
nus suade' no possumus diui

tias otepnere oporte'. dicit ei
nob'. si noluisset deus hoies
hre diuicias. no creasset eas
i mundo. quanto mag' difficile
erat pplo iudaico diuiti scdm
oms diuicias legis psuadere
ut relinqret diuicias legis
et totius iudaici cultus qs a do
susceperat. Dicebat ei. Si ds
noluisset lege otepni et templu.
~~et illa oia.~~ et illa oia. cu ta
ta rone et diligecia no tra
didisset. populu aut gencium.
i. camelu facile erat pforam
me acus trasire. i. p angus
tu hostiu dequo scriptu e Co
tendite i trare p angustu
hostiu. Quare; qr cultura
gencium uana et irronabilis
erat. Multa aut irraciona
bili hoies ronables no erat
magni laboris ad cultu di
uini quite Et si getes cu ta
to labore ab irronabilibus
deorum suorum diuellut cultus:
quanto mag' iudei difficili9 e
uelluntur a ronabilibz dei cul
turis. Ideo dixit. facili9 e
camelu. pforamie acus tra
sire qz diuite i trare i regna
celorum. Turbati sut aut
discipli eius dicetes. Et qs
pot saluus fi'; Quibz respo
dit. Apud hoies hoc ipos
sibile e. Apud deu aut oia
possibilia sut Et uere qntu
ad hoies erat credibile et i pos
sibile fuit pplm iudeorum posse

Auctoris metrum

Ferrea ... mira. sic cedit
ostia petro. quem deus
etheree custodem
deputat aule. Carcerque
nefandos retinere
catenum infernum
superare inde calcare.
maria calcare; bon
bella ... filios
Ade ...
a zelo ... quibus
... concupiscentiis qui
militat in membris
tu ... mens in
... suggerit.
manus ligne. uel
... membrorum ...
in ... obedit ...
... petrus
... reclamat ...

salutari. qui post tot patriarcharum
um et prophetarum. post tantas ydo
latrias. post tot persecutiones oc
cisiones nouissime etiam ipsum
deum celi et terre. quem ad se oc
ciderunt. Sed apud deum possibile
fuit est. Quam autem possibile
fuit ad salutem iudeorum plures
multas in lege diuitias pos
sidentem. credencium iudeorum mul
titudo testatur. siue per ipsum christum.
siue per apostolos eius. ut conuersa
tis illius inuestigabile pelagus
humana estimatio non apprehen
dat. sed uicta miretur. Tamen
quod dixit dominus. apud homines hoc
impossibile est quantum ad naturam
humanam apud deum autem possi
bile. ecce subito exultat petrus
unius exemplo diuite et difficili
expositione credencium iudeorum et cla
mabat quasi testis potencie filii
et confirmans christi promissionem et di
cit. Ecce nos reliquimus omnia.
et secuti sumus te. Quid nobis erit.
Quam autem et ipse petrus et omnes
apostoli et ceteri credencium iudeorum
contra possibilitatem humanam pro di
uinitate crediderunt in christum ipse
testatur dicens ad petrum. Beatus
es symon bariona. quia caro
et sanguis non reuelauit tibi.
sed pater meus qui est in celis. Quo
modo iste queret ad omnes ut quis
libet singulis dicatur. Quoniam
beatus es tu. quia caro et san
guis non reuelauit tibi. sed
pater meus qui in celis est.

XXV

Glosa ad literam. Si
ergo religiosus uidere
quis sim in regno ig
neo estimante quantum
opus dei in quo salus
dependet ...
per ... quia per deus
pater celestis maior
est quam ... quia ...
potestate uite et mortis
... mittens manum
ad aratrum fidei et operis
diuini et respiciens retro
ad ... quos relinquit
... Non ... dei omnis
enim agricola aruum coles
retro si aspiciat. aut
tortuosum et inutilem
faciet sulcum. aut ... boum
uestigia uulnerabit. Sic quoque militans deo et
spirituali uomere et cultro uicia mundana persulcans directe in mente incedit ad regnum
dei. si retro aspectum suum ad uana seculi blandimenta conuertit. conpuctionis uiges seu bones suos
et corpus animamque sua committere uulnerabit. et oblitus itineris cum uxore loth predestinationis
... incurret errore

Ihesus autem qui dixit eis.
Amen dico uobis. quod uos qui
secuti estis me in regeneratio
ne cum sederit filius hominis in sede ma
iestatis sue. sedebitis et uos
super duodecim thronos iudica
tes duodecim tribus israel. Futu
rum autem erat ut in die iudicii
responderent iudei. Domine non te
cognouimus filium dei in corpore
constitutum. Quis ~~constitutum~~ hominum
uidere poterat thesaurum in terra
absconditum. solem in nube ce
latum. Quis suspicabatur stella
matutina nasci super terram. Quis
putabat mulierem que clau
sit paradisum ut nemo in eam
intraret ut ipsa fieret prima
porta paradisi. ut per illam lux
procederet per quam tenebre intra
uerunt. Ergo in iniuria tua
non nos impulit contumacia cor
dis. sed decepit consideratio
carnis. Nos respondebimus
eis. Et nos homines sumus si
cut et uos. similem habentes
naturam eandemque carnis naturam.
in uno uiximus mundo. Hisdem
sacramentis mundialium spiritualium
penalitates. uos peccatoribus
dei adiuncti. In hoc autem
uos meliores fuistis nobis.
quoniam nos sumus homines
piscatores. et rustici obscu
ri in ~~fide~~ plebe. uos autem
sacerdotes. et scribe. et principes
populi. nos illum cognoscere po

tuinq hoies piscatores et rus
tici et uos eu cognoscere no
potuistis sacerdotes et scribe q
hebatis scripturas p oculis uris
qui lapides sentite? Nos au
at mirabilia eius uidemus i
tellexim9 eu. uos aut ul
ptq testimonia tantorum ututu
i telligere no potestis. quo po
tuit fieri ut tota gens igno
raret que duodecim cognouerunt.
Ecce quia no ei credidistis
nescientes eu filiu dei: qua
re i fecistis eu nullam culpa
i uenientes i eu. Ecce i nob
bona uoluntas facta e qui lucerna
rusticitatis nre. i uos aut
malicia facta e qi caligo sape
ure. Ad hunc audeo et sortibo
re i traducere sensu. et malig
aliq quida uiri sapientis
referre. Exponit eu qui sic
uideatur ppls i duodecim tribus
fuit diuisus. sic et uniuersus
ppls xpianus diuisus est
i duodecim tribus scdm quedam
proprietates animarum. et diuersita
tes cordiu qs solus deus
cognoscere et discernere potest.
ut quedam aie sunt de tribu ru
ben. Quedam aut de tribu
symeon. ul leui. ul iuda. pu
ta et sicut omis sa quinque
uirgines prudentes esse dicuntur.
quitis sunt i ~~nob~~ numera
biles ppt quinque ~~uirgines~~ sensus

spuales. et omis prudentes qui
sunt uirgines fatue. quinque sunt
i numerabiles. ppt quinque sensus
carnales. et sicut oes ecclie
xpi septe dicuntur ecclie quinque
sunt multe. ppt septe spus
quos ei sunt i quibus potentis
uirtutibus habundancior e sa
piencie uirtus una habet ecclia
Alte i quibus potentis uirtutibus
habundancior e i tellectus.
alia de ecclia et sic p singu
los tractatus spus i ueniens ec
clesias septe continuit. et ppt
gratias. qs i persona duodecim
uirginum exponit anglos in
pastore si cui tu placeat
illa scriptura. omis xpianos
i ueniuntur duodecim esse tribus.
Ut putatis omis aie i quibus
potentis uirtutibus precellit uirtus
ueritatis. Una e uirtus. nec
ei omis gre i oibus equaliter
sunt. sed unaquaque quidem amplius
precellit i ista. Ali aut il
la. Omes aut xpianam tri
bus intrat xpo. sedes sunt
xpi. Ecce g i regnatione cu
sedit filius hois i sede ma
iestatis sue sedebitis et uos
sup duodecim thronos. promit
tit eis tepus xpianitatis
futurum post ascensionem
suam. qui omis suscepitur liber
apostolorum i se sicut liber xpi.
Illud e eni tepus regnacio
nis qui hoies regnati p

floridu quia an x
ad ucru pauca y
sequebant. qz nemo
volebat ee pauper
neque castus
neque martyr. neque
humilis. sz oes i omnibus
querebant diuicias et
gloriam mundi. et hoc
ideo qz de premio
misteriorum celestium
nichil audierant.
postquam aut uenit filius dei
deus ad terrestria et
hominum omnium prima
exposuit. tot sunt
ordines qui dei sunt
sapientes habent postea
eum. alii ad paupertatem
sicut petrus paulus
et ceteri apli. unde
et dicebat Ecce nos
reliquimus omnia etc. alii ad
corporis afflictionem sicut
bts martinus nicol
ieronimus. greg et ceteri
confessores. alii ad
obediencie uirtutem sicut
religiosi. benedictus
bernardus et ceteri
alii ad vite solitudinem
veluti paulus antonius
gallus. egidius et ceteri
anachorite. alii ad
vitam hemericam viduitate
ut maria magdalena
eliz abz et cetere vidue
sancte. alii ad continenciam
coniugalem sicut sanctus
oswaldus. henricus i
perator cu suo nepote
sco henrico qui uenit
virgo permansit et quidam
alii. alii ad vitam
virginalem sicut beata
martha hospita xpi.
barbara. margareta
katherina et cetere virgines
gloriose. alii ad effusionem
sanguinis sicut stephanus.
ignacius et ceteri martires
xpi. Vide g i quo statu
sis. et xpi i eodem statu
tu de voto te segregasti
more vel e contra de
sequendam

Et ois qui religret domu rel' t't sunt potius spiritali sensu q̄ carnali intellectu aptari. Qui enim alijs dōs
ubis dicit. Et ouq; mei amore et celestis patrie desiderio dimisit caduca
tpalia. ille pfectam remunerationis et intus accipiet. adeo ut nō vlt curet repete q̄ semel spreuit.

amore contempsit. et insup in eodē heds celestē possidebit. In etiā cyl'ta ē pane differentia inter
scos renunciantes. Aly quidē renunciat more aplorum quia nec scło nil prsus sibi ipostē
retinentes. nec i rebus nec i ppis voluntatibus. Sunt et aly q̄ adiebus ntatis sue vetuste st
erumnosi et misie gne ac pondē paupertatis ppssi. quos genus misie. sed nō scā devoto vl' salutis
optio et dsiderium ad cenobia uel compellit. quorum deus venter est. et finis in confusione. forti
ignorant. q sub religioso habitu secularē silant et incurrunt. ontantes se ēē q nō s. q dum avare
platois dolo volpino surripiunt. mox in rebus monasterias cum iuda traditore supbiēte
gmitte nō formidant. et ido etiā sue pena apis inde iusto dei iudicio aput cavnī i fini i
igne eterno mulctabunt. Qui vero i cenobiu de sctare gulatoe intrsit.
et q i sclo hre n potuit i scola paupertatis hre. attem tauit. pculdubi
lepra gezi illa adhebit. et q ille i tope misabilr ptulit. iste i aīa sua
sustiebit Si vo de reb; scli q̄d secū attulit parte religiosi resignāt. et
parte sibi clamulo et clade stine vsurpant. morte ananie et saphire in
terieūt;

bteptismi. effecti sunt ex filijs hominū filij dei. Illud ē tēpus
qn xp̄c sedet a sede i sede maiestatis sue. sicut testatur
pphā de grecau fide futura. regnabit dns sup oms gentes. deus
sedet sup sedem sctam suam.
Nos putabamus. qz de die iudicij hoc dicat. Quiaq; ei
xp̄m i se credendo suscipiunt. sedes sunt maiestatis eius. Et
inde qz nō de tpore futuri iudicij dicat. sz de uocacione
gentium uniūsarum. Nec enim dixit. Cum uenit filius hois
sedens sup sedem maiestatis sue. sz ita. cum sederit i sede
maiestatis sue. In sede enim maiestatis sue. ex eo cepit
sede ex quo gentes credere i eum cepit. Ex quo g° xp̄c sedit
sup sedem sctam maiestatis sue. ex eo et apli sederunt.
sup duodecim thronos. i. i oibus xp̄ianis secundum ~~xp̄ianitate~~ ~~de~~ diuersitate meritorum q̄s sup
tetigimus. Oms ei xp̄ianus qui suscipit uerbum petri. thronus sit petri. et petrus sedz
i eo. sic et omnium aplorum throni sunt: qui omnium aplorum doctrinā susceperunt. et tenent i se
h'nt i repsentacone. de diuersis ebulz ~~...~~ ppli xp̄ianam et de cessuris aplis i sedibus
ut et comedat pphā dicens Iherusalem q edificatur ut ciuitas.

cuius pticipacio eius i id ipsm. Il luc enim ascenderunt tribus tribus
dni testimonium isrl. qz illic sederunt sedes i iudicio. Si g° ihe
rusalem q edificatur ut ciuitas ecclia ē. sine dubio. et qui
illic sederunt tribus xp̄ianorum sunt. tribus. et sedes. qui sederunt illic apli sunt. apli ei
sedes dei sunt. Nec dicatur gla ē aplorum ut smones
eorum sedeant i hoibus fidelibus. sicut xp̄i smones. et i smonibus eorum uita omnium consistat.
sicut i smonibus xp̄i. Si g° sedes apli i thronis xp̄ianis i duodecim ptes distinctis
scdm differencias meritorum iudicant duodecim tribus isrl. i. oes
iudeos. qm ei plurimum aplorum q̄d ē i nos iudicant iudei
iudeos. qm enim uerba aplorum iudicant iudeos: et ipi apli
iudicant eos iudei. Sed uidendum ē si oes xp̄iani. et apli
plorum sunt sedes et xp̄i. qr̄e oms xp̄iani i psona ꝙdem xp̄i. qm una sedes dicatur.
Nec enim dixit. cum sedit filius hois sup sedes suas. sz sup sede sua. i aplorum aut psona duodecim throni ēē dicuntur
oes ppls xp̄ianus. Unde si hic videmus ista solius Oim oes
apli oia q̄d bona habuerunt. nō enim oia auferet tu. sed unusquisqz eorum i aliq.

bono putato insignis perfeccior
fuit quam alter. ut putta pe
trus in fide forcior quam ceteri. et
sicut solus pro discipulis xm
qui ceterorum differenciam nouit.
Ad petrus requiescit in fide.
Johes regescit in innocencia.
et uniquisque apli illa uirtus
est thronus in qua perfeccior
ceteris fuit xpi aut ad uirtutes
qui una est sedes. quam in cui alii
te equalit ille solus perfectus
est ita quam ~~perturbacione~~ dere
t liuore in hoc mundo aplis
dancia loquitur xpc. Illud est
testibus quod sequitur hoc modo
dicens Et omnis qui reliquerit
hoc et hoc. centuplum accipiet
et uitam eternam possidebit. i.
non solum uos sed omnes qui se
cuti fuerint me sicut uos.
Si g° os in hoc seculo centuplum
recipiunt. sine dubio et eternam
plorum in hoc seculo merces fu
tura promittebat. Et omnis
qui reliquerit domum uel fratres.
uel cetera. Non petro in cetero
gente exposita aplorum ceto
rumque fidelium uideamus qui po
re omnibus xpc ita promisit.
non soli petro. sed aplis om
nibus. Ne forte postmodum
legentes homines hec xpi pro
missa estimarent aplis tantum
aut solis iudeis esse promis
sa. utiliter super addidit. di
cens Et omnis qui reliquerit siue
iudeus siue gentilis Et in
Alys quidem euangelistis. Secundum
alium expositorum intellectum
hic aut quod adoles
cente illi expositum in mis
tis iudeys apli esse. et ipsum
petrum interrogantem in misterio
credencium iudeorum. Interpre
tatio huius loci conuenit talis
de gentilibus relinquentibus omnia
que exgentibus sunt. et ad fidem
xpi confugientibus cum ista et
damus. i. et omnis non solum iu
deus. sed et gentilis. qui reli
querit patrem suum dyanam et ma
trem suam ignoranciam per quam
assidue dyana exserime iste
dicti erroris generat filios aut
~~uel~~ fratres. aut sorores uidelicet
eiusdem erroris sociatos. Aut
si reliquerit ille qui fuit sacer
dos ydolatrie ipsam coniuge
suam per quam cottidie filios
generabat et filias. et ipsos pa
riter cum matre eorum relinquens.
Aut si aliquam possessionis ma
gistrum relinquens ipsam possessionem
que agrum fructiferum crederet
in xpm. aut dignitatem secularem
et domum optimam se adu
que latitatem despiciat propter fidem.
Sed secundum eusebium simpliciter
conuenit intellectum. ut cum quis in
tellexerit. quocumque modo filium
dei esse xpm. non propter affectum
parentum suorum aut fratrum.
aut filiorum. aut facultatum.
relinquit xpm manens in perfidia

Apz solet hiiq ppetas
uoluntates relinqre
reluti paup. [illegible]
i sua excusa. [illegible]
d. Imitari [illegible]
mdi uolu. Sz q relig
n hem omib uide.
qz deo opib i abrenu
ciacoe mdi. n [illegible]
[illegible] libitate [illegible].
[illegible] qd hab in
[illegible]. Sz qlis sit tua
[illegible] Vnde [illegible]
[illegible] uede [illegible] no
hes. de grua onera
[illegible] Tanto g
libius [illegible] potes
[illegible] diuiciarp
[illegible] gplex.
[illegible] cia sua
relinq edit. q xpm
bois opib n imitat

d
no

sua peiori. Sed propter fidem xpi
displicuerunt omnia illa. et
sequatur uestigia xpi. Sed hec
uidentur qui reliquerit omnia
centuplum in hoc seculo recipe-
quomodo potest. Hec autem difficul
tas contigit. quia in hoc seculo re
cepturum dicit alter euangelista.
Alioquin in illo seculo difficile non
est. Ergo secundum sanam doctrinam
ita nos conuenit intelligere. quod dicit
centuplum accipiet. non ut ipsas
res quas dimittit centuplum re
cipiat. nec enim possibile est.
quia patrem et matrem relinquens.
centuplum patres aut matres re
cipiat. sed ita tanta gloriam
et tantam gratiam tanta mirifica
ac beatitudine consequitur. ut ce
ntuplum ualeat illi quam res
fuit quas dimisit. Ecce qui
reliquid patrem. et eligit si
bi patrem deum. Nonne plus
ei centuplum constat quam pater car
nalis. ut illi obsequatur die
bus ac noctibus. illius facta
ac uoluntate illius hereditatem
expectet. qui postquam substan
ciam tradidit suis. numquam mo
ritur. nec relinquit orpha
nos filios suos. Sed et filii
qui post uiri possidet diui
cias eius. et pater semper illos
sic tuetur. sic protegit. qui sunt
in fratres. Qui matrem reli
quit. ut diligat magis
matrem ecclesiam. Nonne plus

est eius centuplum quam mater car
nalis. Illa enim eius carnem pe
perit corporalem. Hec autem animam
eius regnauit eternam. Qualis
caro. talis et mater carnalis.
Cum enim mortua fuerit caro. pe
rit generacio carnis. et soluitur
generacionis affectus. Ex illo enim
nec ille illi filius. nec illa
illi mater. quia ista nec generat
nec generatur. et nullus cognoscit
patrem nisi eum de cuius uoluntate
te creatus est. nullam cognoscit
matrem nisi ecclesiam que illa re
generauit in fide. que dedit ei di
uina mandata ex duobus testa
mentis. que escam salutare dul
cissima lactis ex duabus ma
millis que illi de celo et ipsa tex
uit tunicam immortalem que ad
perfectam satietatem adducit. ut
dignus fiet patris sui substan
ciam possidere. Qui reliquit fratrem.
habeat xpm fratrem. Nonne me
lius melius est ei quam centum
fratres. Qui fratribus suis non in
uidet. Qui super hereditatem
non certat. Qui propter lucrum non
rupit fraternitatis affectum.
qui non solum omnia sua. sed et
se ipsum dare paratus est. qui cum
omnia dedit nichil ei minuit.
Nam humana substancia semper
paupera est. et quantumuis homo ha
buerit nichil se putat habere.
illa autem substancia sola est que
omne desiderium satiat et adhuc

sup habundat. Cui relinquit
sorores. stati eum suscipiunt gra
ciae dei quasi karine sorores
Non ei illa soror sit dulcius
complectitur fratrem suum. quomodo gratie
dei complectuntur ipsam scilicet Nam
quociens gratie dei in sensibus
nostris habent et delectant nos. to
ciens ipsas nostras complectimur
et osculari videmur. Qui filios di
misit providet illi deus filios
spirituales. quos doceat. quibus eru
diat. quibus dicat apostolica vo
ce. Nam in christo ihesu per evangelium
ego vos genui qui patris more
tem non expectat. Nam filii car
nales si modicum pater corpo
rum fuerit senex. tedebit de vita eius
desiderabit eum mori. et si cito
mortuus non fuerit. contempnit eum
quasi delirum. Filii autem spirituales
quanto perfectiores fuerint in fide
tanto amplius diligunt suum doc
torem. Qui dimittit substantiam ab
omnibus diligitur. ab omnibus honora
tur a quibusdam autem et timetur.
Nam ipse deus cui se tradidit
dat ei gratiam coram omnibus. Nonne
melius est ei hoc quam universa
terra. Aut quid substantia tanta gloriam
prestat homini super terram. quantum
opprobrium satietatis. Ad hunc pa
rentum substantiam dat illi sub
stantiam spiritualem. quia vir mor
tuus filius et lascivus accepit a pa
tre suo. et consumpsit vivendo

luxuriose. id est sapientiam. scientiam
celestesque virtutes et innumerabi
les. quas consequuntur qui re
lictis facultatibus mundiali
bus se deo tradiderunt. Multi
enim erunt primi novissimi.
et novissimi primi. Prima enim
synagoga vocata fuerat ad
salutem. Sed illa vicio infidelita
tis egrotante in domo patris
sui. id est legis carnalitatibus ecclesia
surgens de inferioritate parentum
suorum cucurrit ad christum. ut
dictum est fide languore. et sic gratiam
superimissam synagoge percepi
it. Synagoga autem videns
ecclesiam non solum ab infirmita
te sua sanatam. sed et accep
tam a sponso suo gratiam filia dei
factam. accessit et ipsa ad christum.
magis zelo urgente quam fide.
sicut dicit apostolus. Sed illorum
delicto salus gentibus. ut illos
emulentur. Utique primo loco
vocata est Secundo credidit ec
clesia. quia in secundo loco vocabatur
primicias salutis optinuit.

Simile est Capud decimum. regnum celorum homini pa
trifamilias qui exiit primo ma
ne conducere operarios in vineam
suam. Iste paterfamilias christus
est cui celi et terra. quorum una est
domus. Familia autem quorum ce
lestium et terrestrium creaturarum.
Cui quasi integram domum edifi
cavit. id est inferos. celum et terram.
ut super terram habitaret cara
tes. et in sponso autem victi et zelo

Exemplum accipiens
de scriptura dicatur
per meos hereditaria pos
sessione sedit mihi regno
quasi et mors tolerancia.
sic ego vos principes
facio quod per ceptrum
meorum dispensacione vero
heredes principes de laboris
vestri et certus premiatis et sic
ibi ubi meam habundanciam
divinitatis et estimabilem
affluenciam deliciarum et
in estimabilem felicitatem
leticiarum. Secundo quia se
fratres karissimi quorum enim sit
pauper quam christus in celo. dives
in gloria. Secundo dominatur
in terra. quia primo suo dives
in spiritu. et duos pannos
in vestitus. ut mica in
amici stola et mortalis.

Capitulum xx.
Omelia XXVI

uictores. Et nos in medio constituti non contendamus ad eos
descendere qui sunt in inferno. sed
ad eos ascendere qui sunt in ce
lo. Et ne forte nescias quid
debeas fugere. aut quid debe
as sequi uelusque dedit tibi
quasi modicum gustum mixtum lumine
et tenebras habitanti nocte
dei filio. lumine de celo. Nox
tibi refertur de tenebris in fe
roep. et lux tibi refertur de splen
dore celesti. Conduxit operarios
in uineam suam. Que est uinea
dei. Hoc non homines sicut alibi.
Homines enim cultores uinee po
nuntur. Vinea enim iusticia est.
In qua diuerse species iusticiarum
posite sunt quasi uites. puta quasi
mansuetudo. castitas. patiencia.
ceteraque innumerabilia bona. que
omnia generaliter iusticie appellantur.
Attendamus ergo cum quali studio
celestem uineam colamus. Adam
enim positus est in paradyso colere
et operari ~~eam~~ eum. sed quia neglexit
eum proiectus est de eo. Et nos
positi sumus super colendam iusti
ciam. si neglexerimus proiciemur de
ea. sicut et iudei proiecti sunt.
de quibus scriptum est. Appone in
iniquitate super iniquitatem eorum.
et non intrent in iusticiam tuam.
Ruinam precedentium angelorum
debemus esse sequuti. Qui autem et
nos suppletes cadimus in ipsis.
magis uerebimur mereri illi qui
primi ceciderunt. quia nos q
sedi. Hic autem mercenarius po

tus in uinea. si neglexerit eam
non solum mercede sua priuatur.
sed et deserte uinee exigetur
dispendium. Sic et nos si neglexi
mus iusticiam nobis commissam.
non solum nullam mercedem ha
bemus. sed et dissipate iusti
cie dabimus rationem. Vinea enim
dei non extra nos. sed in nobis
ipsis plantata est. Ideo qui pec
catum facit dissipat in se ius
ticiam dei. Qui autem bona opera
facit colit eam in se. Bene
autem culta iusticia in sensibus
tuis generat botrionem .i. christum.
Nam qui operatur iusticiam christum
format in se. sicut scriptum est.
Filioli mei quos iterum parturio.
donec formetur christus in nobis.
Et quia uinea consignat aliam
operandam. non tamen propter illius
utilitatem consignat. sed propter
suam. Deus autem iusticiam suam
dans in sensibus nostris non propter
suam utilitatem dedit eam. sed
propter nostram. Nec enim deus o
pera hominum necessaria habet. sed
ut nos operantes eam uiua
mus propter eam. Si ergo ille qui
propter suam utilitatem uineam
~~commisimus~~ commisit aliam talem
illam querit recipere qualem illam
commisit quod non ante sit in
maculata iusticia refrenda
est quoniam eam creauit in nobis
quibus non propter se dedit eam.
sed propter nostram salutem. Caueate
quia mercenarii sumus conducti

Animus ad volatum. homo
uero nascitur ad laborem.
Si ergo laborem refugis.
non facis ad quod natus es.
ad quod uenisti in mundum.
quod uidebis cum qui miserit te
in exilium mundi huius. qui in
stituit ut laborares.
Vereor ne talibus dicat.
...
in festis. In lab.
...
sed cum demonibus flagellantur.
quia laboriosum cruore
sudoreque laborantium
more burdonum comedunt
et post consumunt. Vnde Io
In hoc casu uero dicitur
ut alii alterius labore
fruantur. et sudor inopum
delicie sint diuitibus.
Propterea itaque officium huius
dici monentur fugere
ociositatem. et in uitam
ad laborem ...
homo positus fuit in paradyso
ut operaretur et custodiret
illum. sed operatio illa non
erat laboriosa sed
deliciosa. ...
...
...
quod attendebat in terra per
agriculturam. ut ita
ipse obtemperaret suo
creatori. sicut terra suo cul
tori. ne ... agrum
...
negligentis ...
occupet. ...
luxurie ...
...
...
...
...
...
...
...
luxuriosi ...
...
uelle se ...
...
loco ...
...
...
tu solus bonus. ...
solus bonus. ...
...
testate. ...
fecerat. et erat ualde bo
...
bona sunt. ...
...
bonum ...

Si ergo mercenarii sumus. cognos-
cere debemus que sunt opera merce-
narii. Mercennarius enim sine opere non
potest esse. Opera autem nostra sunt
opera iusticie. Non ut agros
nostros colamus et vineas. non
ut divicias congregemus et conque-
ramus honores. et quamvis hec
sine peccato facere possumus. tamen
non sunt hec opera nostra. sed alie-
na nostra. Sicut ergo necesse id est
ducit mercenarium ut hoc solum
faciat quod manducat. sic et nos
non ideo vocati sumus a deo ut
hec sola operemur que ad ipsum
pertinet usum. sed ad gloriam
dei. Et sic mercenarius qui
hoc solum facit quod manducat
sine causa ablatus a domo. Sic
et nos si hec sola facimus
que ad nostram pertinet utilitatem.
sine causa vivimus super terram. Et
sic mercenarius prius aspicit
opus suum. deinde diariam suam.
Sic et nos si mercenarii dei
sumus. primum debemus aspicere
que ad gloriam dei pertinet. deinde
que ad nostram utilitatem. Et sic
mercenarius tota die circa dominum
opus impendit. una autem hora
circa suum cibum. Sic et nos omne
tempus vite nostre debemus impendere
circa gloriam dei. modicam autem
partem circa usus nostros terrenos.
Et si mercenarius qui die opus
non fecerit erubescit dicere in domo

nini et petere sibi panem. quid
tu. non confundens in terra et ecclesia
et stare ante conspectu dei. quoniam
nichil boni in conspectu dei gessisti.
Exiit mane et vocavit a-
dam. et qui cum eo fuerunt. Ho-
ra ~~nona~~ tercia noe. et qui cum
eo fuerunt. Hora sexta abra-
ham. et qui cum eo fuerunt. Hora
nona moysen et qui cum eo
fuerunt. aut david. et qui cum eo
fuerunt. Ita et istos apposuit tes-
tamenta. Hora undecima gentes
in ellige. quia iam nos in novissima
mundi margine stamus. Sic
et iohannes in epistola sua testatur.
dicens. Filioli iam novissima
hora est. Apostolus autem dicit. iam
aliquos parte duodecime hore
transisse. Sic nunc enim tempore est
nostra salus quam cum credidimus.
putamus esse duodecima hora.
Vero tempore iam non est duodecima
hora integra. Sine dubio
modicum restat. In duodecima
hora sumus. Si putas quod iam
sol iusticie iam recessit de mun-
do. et sol radios gratiarum suarum
in se colligens revocavit. et to-
tam terram nigredo iniquitatum
ut mediatorum quam nox fusca
cooperuit nisi quia iam et ipsa duo-
decima hora finitur. Ubique
tenebras vides. et dubitas
diem transisse. Prius enim in vallibus
fit obscuritas die declinante
ad occasum. Quando ergo valles

bonum est [illegible] quod
hec dicta dicunt quod
non essencialiter
seu principaliter sed
accidentaliter ex gratia
illius existunt

mundus obscurari. quis dubi
tet quia iam nox est. Sic p
mum in sctaribus et laycis xpia
nis incipit prevalere obscuri
tas peccatorum. Nunc autem qui iam
uides quod sacerdotes positi in sum
mo uertice spiritualium dignitatum qui
montes et colles dicuntur. ipsos ap
prehendit iniquitas tenebrosa.
quomodo dubitet quod finis est
mundi. Ite exijt circa tertiam et
uidit alios stantes in foro o
tiosos. Uideamus qui sunt ociosi.
Non peccatores. Illi enim mortui
dicuntur non ociosi. Dicitur enim sur
dus apud deum esse qui non au
dit que dei sunt. Et que dixit.
Dicitur cecus esse qui non corpora
liter cecus est. peccatum oculos dyabo
uidet et non deus. Sic qui dyabolo
uiuit mortuus est apud deum. Ideo
est ergo ociosus. Qui opus dei non
operatur. Putas alienas res
tollet non est ociosus. Sed mor
tuus. Si enim aliena quidem
non tollis. tamen nec detrius rebus
in potentibus das. tunc ociosus
es. Nam qui aliena non tollis.
non quidem peccas. tamen nec iusti
cia nec misericordiam operaris. Uis
non esse ociosus. nec aliena
tollas. et detrius des. et opera
tus es in uinea domini. Siue ui
te ebrietatis. Indelicijs es.
non es ociosus. Sed sicut aut
apostolus uiues mortuus es. Si
autem in ebrietate manducas et bi
bis non quidem peccas. quia non

male manducas. tamen ociosus
es. quia nullam ieiunij operaris
uirtutem. Uis ergo non esse ociosus.
Ieiuna. et quod manducaturus
fueras diurnum. da impotenti.
et coluisti ieiunij uitem. Iste for
nicatus. mortuus es. non ocio
sus. Si autem tuam habes uxorem.
non quidem peccas nec castita
tis operaris uirtutem. Uis esse
non ociosus. Sine uxore es.
ne queras uxorem. Si uidua
es. noli transire ad secundas
nuptias. et operata es
castitatis uitem. Sed forte di
cis. Sine uxore esse non possum.
Ostendo tibi ut uxorem habeas
et castitatis uitem colas. Absti
ne te a menstruata. Abstine
a pregnante. Erubesce facere quod
animalia non faciunt. Omne animal
concepcionis sue fructum honorat.
Et tempora. Ho autem solus contemp
nit. Quando dies festus est.
aut dies ieiunij. Sed ut in
plenas apostoli preceptum. Nolite
fraudare inuicem. nisi forte
ex consensu. ut uacetis ieiunio
et orationi. Iste si inuides me
liori. mortuus es. Si autem non
inuides. nec congaudes. ociosus
es. Non solum ergo non inuideas.
sed congaudeas meliori. et be
niuolencie uitem colis in foro.
Forum est iste mundus ubi omnia
uenalia sunt. Sicut enim proprium
est fori ut omnia illic uendantur
et emantur. et in uite se exerceat

uendentes et ementes. Sic in hoc
mundo omnes uendendo et emendo
uiuunt et in uite sibi fraude fa
cientes uitam suam sustentant.
Inter emptores autem ~~et uendi~~
~~tores~~ et uenditores accipe michi
omnes diuicias et honores secu
li huius. quia et ipse michi longius
et uendunt et emunt. ut et quis
uenundentur. et omnis questus corpo
in mercacione consistit. Fuge ergo
corpus ut nec peccatoris fraude.
nec facias. Si autem passus
fueris. ipsa res te compellit. et
facere. Nam si in iuria passus
fueris. si nocturnus fueris. difficile
est ut et tu non adiuuiere nocere
as. Prima ergo laus est christiani
alienum esse a foro. nulla causa
sua habere cum ullo. Sic autem apostolus.
Rogo autem uos studium habere
quietis. et negocium proprium et ope
randi manibus uestris et nullius
desiderium sit uobis ad eos qui
foris sunt. Si enim in foro perma
seris et quod habes perdes. Si autem
in uinea assiduus fueris. et quod
non habes acquires. Iterum exijt
~~genus~~ circa sextam et nonam.
Id dicit sextam et nonam. quia
sexta et nona generatione uo
cauit iudeos. et frequentauit
cum hominibus disposicionem testam
ta. qui definito salutis omni
tempore iam propinquante. Nam prop
noe admonemus legimus do
minum locutum fuisse. nisi pri

mum ad abraham post eum eo
festim adysaac et iacob deinde
non post multum temporis ad
moysen cui et legem dedit.
Post eum ad helyam nathe dauid
aceto autem non post multo
tempore ad samuelem. adda
uid. et in singulis quibusque ge
neracionibus admultos prophetas
cum singulis testamenta dispo
nens. Sicut enim quis in itinere
constitutus autem in opere quodam
ante sextam quidem non operatur.
aut urget. aut amblat. sa
ciens quia longus ei adhuc sup
est dies transacta autem sexta.
cum cepit esse octaua aut no
na et capiet et capiet properacius
agere. ut opus suum uel iter
tempore definito concludat. Sic
et deus usque ad abraham qui
fuit in sexta hora uenit ad ho
mines disposicione testamenta.
Post abraham autem usque ad
consumacionem frequencius properans
ut aduentum suum in hunc mundum.
et uocacionem gencium definito
tempore consumaret qui uespere
iam appropinquante. Iterum exijt circa
circa horam undecimam et dixit.
Quid hic statis ociosi. Unde
quia ubique ociosos uocat. non
peccatores. Denique considera ser
uus ille qui accepit a domino
suo unam mnam ut quid eam
dimit. Prue nequam. ut quod missus
est in tenebras. Quia perdidit
mnam suam. aut quia nichil est

Vinea culta fuit.
cultores p(ri)ma q(ue)rit
J(de)o labor equalis.
eq(ua)lia dona fuerunt
q(ui) venit extremus.
dispe(n)satore vocante
Tantu(n)de(m) recipit.
q(uan)tu(m) q(ui) venerat ante.
Sic respondit. quia
q(ua)ntu(m)cu(m)q(ue) velimus
aggrediam(ur) op(er)ibus.
certi d(omi)nu(m) e(ss)e si(m)us
q(ui) (ul)timus et p(ri)mus. capiunt
equalia dona
Sic de(us) op(er)ibus iustis
erit equa corona
Q(ui) n(on) n(isi) ad undecima(m)
hora(m) venit labo(rem). Q(ui)a
si n(on) habuit p(ro) etate.
habuit t(ame)n sero p(eni)t(enti)a(m).
q(uo)d d(omi)n(u)s i(n) cr(uc)e (con)fess(us) e(st). et
p(er)cu(s)sit t(ame)n voce sine.
sp(iritu)m exclamavit ult(im)e
A novissi(m)is a(utem) redde(re)
denariu(m) p(ro)fe(ss)ionis
cepit. q(uia) ad paradisi
regna(m) p(ri)us latrone(m)
q(uam) petru(m) i(n)troduxit
A Tales e(ni)m p(ro)fessio(n)is
vocat. plurimu(m)q(ue)
d(omi)n(u)s remunera(n)t(ur). q(ui)a
p(ri)us ad regnu(m) celor(um)
de corpore exeunt. q(uam)
h(ii) q(ui) eca(m) a p(ue)ricia
vocati e(ss)e videba(n)t(ur)

lucratus de eo. Sine dubio. q(ui)a
michi e(st) lucratus de eo. Cui aut(em)
peccat p(er)dit gr(ati)am q(ua)m acceperat.
Si ergo ille n(on) e(st) i(n)p(uni)tus i(n)
die iudicii qui ociosus stetit
i(n) foro. et nulla iusticia op(er)a
tus e(st). quid fiet ille i(n) die
iudicii qui peccavit et etiam
sua p(er)didit. Quid h(ic) statis
ociosi. An nescitis q(ui)a q(ui) n(on)
op(er)at(ur) i(n) hoc s(e)c(u)lo n(on) i(n)ducetur
i(n) illo. Et q(ui) aliis i(n)ducenti
bus et laborantibus i(n) hoc s(e)c(u)lo aliis
ieiunantibus ip(s)e recubuit cu(m) a
bratha. et i(n)ducet deprendio
vite Qui aut(em) hic aliis op(er)a(n)
tibus stat ociosus aliis recuba(n)
tibus i(n) illo s(e)c(u)lo ip(s)e expellet(ur)
foras dies e(ni)m iste dies e(st)
op(er)ationis. Dies e(ni)m ille qui se
quit(ur). dies e(st) feriaru(m). At illi
dixerunt. Nemo nos (con)duxit.
Que e(st) (con)ductio n(ost)ra et ductio
n(ost)ris mercedis. p(ro)missio vite et(er)
ne Nemo (con)duxit dicens. quia
hec e(st) vita et(er)na ut cognoscant
te solu(m) et verum deu(m). et q(uem) mi
sisti i(esu)m x(pistu)m. Nemo (con)duxit di
cens. Quicu(m)q(ue) reliquerit domu(m)
aut villa(m). patre(m). aut matre(m).
uxores aut filios. centuplu(m)
accipiet i(n) hoc mundo. i(n) futu(r)o
vita(m) et(er)na(m) possidebit. Nemo
nos (con)duxit. dicens. vendite
q(ue) habetis et date elemosy
nas. et habebitis thesauru(m) i(n)
celis. Et n(on) q(uo)n(iam) illi q(ui) aut
p(ri)ma hora vocati s(un)t. aut i(n)

tercia vel i(n) sexta. vel i(n) nona.
n(on) responderunt. q(ui)a nemo nos
(con)duxit. Om(ne)s e(ni)m illi (con)ducti
fuerunt et habuerunt noticia(m)
dei. et sciverunt dei p(ro)missa. ge(n)
tes aut(em) sole. neq(ue) deu(m) scie
bant neq(ue) dei p(ro)missa. ideo ex
cusabilit(er) responderunt. nemo
nos (con)duxit. Et dixit eis
ite et vos i(n) vinea(m) mea(m). et
q(uo)d iustu(m) fuit dabo vob(is). Non
q(ui)a p(ri)mus solis quivit spe(ci)ale(m)
denariu(m) dare. istos aut(em) ob
s(e)c(un)do p(re)cio i. q(uo)d iustu(m) fuit.
Dices e(ni)m d(omi)n(u)s q(ui)a p(ri)m(us) cultor
ius fuerit ada(m). Et ob post
modu(m) i(n) diluviu(m) fuerat p(er)i
turi. cu(m) pactu(m) fecit ad eu(n)
(dem) qu(ia) dicat se neglexisse
do iusticia(m). q(ui)a nesciebat q(uo)d
p(ri)ma fuerat recepturus. Ips(e)
his aut(em) n(on) fecit pactu(m). Be
nignus e(st) ei p(ro) fe(li)citas fac
bat largitate(m) sua(m). q(ui)a tan
tu(m) p(ate)r e(st) retribuere q(ua)ntu(m)
mercenarii recipere n(on) spera
bant. De dato e(ni)m eius nemo
iuste murmurat. q(ui)a ap(p)lig
dat q(uam) o(mn)is h(om)o desiderat.
Cu(m) sero aut(em) factu(m) fuiss(et)
dicit d(omi)n(u)s vinee p(ro)curatori
suo. Voca op(er)arios et redde
illis merced(em). Incipiens a no
vissimis usq(ue) ad p(ri)mos. Co(n)
sidera q(ui)a sero n(on) alias ma
ne reddit merced(em). Ergo
ad hu(n)c statu(m) s(e)c(u)lo isto iudicau(it)

N(ot)a

e futuro. Et vniuscuiusque merces
sua reddenda. propter duas
rationes iudicium in hoc seculo fit.
Primum quia illa ipsa beatitudo
futura ipsa est merces iusticie.
io non in illo seculo fit iudicium.
Sed tamen illud idem tamen aduen
tum diei illius premittitur iudicium.
ne uideant peccatores beatitudinem
diei illius dicente propheta. Tol
latur impius ne uideat gloriam
dei. Dicit peccatori suo deus
peccatori. Sine dubio filius
dicit spiritui sancto. Et si uo lueris
concedo tibi ut pater filio dicat.
Non quero utrum filius sit patris
peccator aut spiritus sanctus filii.
Sed hoc dico quod peccator
domus et prefamilias nec
eiusdem substancie poterit esse. nec
vna persona esse nec equalis
dignitas. Si quo alter prefami
lias. alter peccator patris fami
lias. quem locum habet trinitas
tua. Si autem eiusdem substancie
est et est maior. in unitas fa
cit substancie. Si uero equalis digni
tas. Ubi est vna substancia. Inci
piens a nouissimis usque ad pri
mos. Queritur non a primis ut
ad nouissimos. Sed primum
a nouissimis. Attende malis
vero est omnes neque qui tamen
adiectum xpisti fuerunt. qui ex
operibus suis facti sunt sancti. Sec
tes aut exigua xpisti. Sep

liberius aliquid damus hiis
quibus donamus. quod persolo ho
re mercede donamus. quo ordi
tas debita reddere mercedem. iuf
tus ostenderet. generalis aut
damus. misericors. dicente apostolo
Sentes aut super omnes hore
dum. Certe propter demonstrat
deus in unitas sua sicut est ibi.
ubi aut apostolus. Et nos qui
uiuimus qui remanebimus
non preueniemus eos qui dormi
erunt. Quia enim scilicet re erit
ut uiuentes in mutaret. post
ea mortui resurgent in cor
rupti. Sed quod in quantitatis in
uentibus vna est ictus. hoc so
lum quod in mortalitate in mu
tatur. quod aut mortuus in cor
rupti resurgunt. duo sunt o
pera. Primum quod resurgunt. Secun
dum quod in corrupti resurgunt. ergo
ut ostendat deus in estimabile
potenciam suam tamen quod difficili
lium est mortuos suscitare in
corruptos. postea uiuentes
in mutaret. Hic est in hoc loco
primum re quidem erat ut primum pro
posuit. acciperet suam merce
dem. Sed ut ostendat deus in
estimabilem omnes sua. primum
nouissimis est in dignioribus red
dit mercedem. postea primis.
Sicut ille potencia in multa
deorum hominum exclusit ordine.
ita et hic minima omnia ordi
ne non aspexit. Cum uenisset

Vero integer hoc in loco
deinde in carnacionis
tempus significat. paulo apostolo
attestante qui dicit Nos
sumus in quos fines seculorum
deuenerunt quod per precium
facti ad dei opus pro colen
tes in exigit in vineam
eius certum in exigimus erat.
sit per peccatores vince
dei tibi in exigimus est.
Etenim per fidem sumus quod est
eius sapientia. dei per nos
operatur et reuertamur
in redditur. quod et pro premium et
remuneratur. quod nos
iusto multa singularis
ipse deus fidei pro non
indiciti quod transfiguraciones
solum est caute dominum
acceperunt denarium nouissimi
vero cum primis. sed certum
antea acceperunt quod illi.
quem sit precio quod adductum
dominum prestitit licet precia
iuste conueniret. non
stati carne soluti
ianuam regni celestis
ingressi sunt. Sed in prima
libus tenebris aut locis.
quousque in penalibus.
teste beato Iacob patriarcha.
qui dicit descendam lugens
filium in infernum scilicet ad
quem pater dominum in carnacionem
ad fidem eiusdem dominum ihesum
venimus. magis quam munere
specialis prerogatiue donati
tamen ut si presentes viuimus.
absque ulla dilacione carne
soluti vitam eternam per
capiamus. Et hoc est denarium
accepisse primos. qui
venerunt nouissimi. Murmur
muratio autem illorum qui
acceptis denariis
fictis per diuinus labore
contra dominum vince misit habitat
hoc in loco non malicioso
in terrorum contra deum sonat.
Sed pia querela sanctorum ad dominum
significat quos ut facilius
intelligatur. ex multis vnum
ad medium deducemus.
quod absoluere ex ipsis denarium non
latet. xi. hoc vero. qui
x. est. consensus. mox
de tempore paradisum ascendit. Ergo
autem verbis accepit. quod
abraham quidam dominum fideus
in peccatorum sustinuit in
abrahe quam minime assequitur.
quem latere ad ipsius motis
fauentibus per diuinum gratiam

aug9 ydo deus felicitatibus terenis amaras^c imisceret plagas nos dimisit &c. ut alia quereret felicitatem non que fallax sed solida in eternum

libatam. ante paradisum quam se in virtute conspexit et per vita eterna nulli per debitum ymo ut verius dicamus fatear neque pro exigentia nulli alicui scorum reddit sed per solam gratuita dei miseratione donat. Vere per fatilias vocans unum eorum ait amice non facio tibi iniuriam ad singularitatem indeorum. et gentium similis per hunc demonstrat emendet Conpescant ergo querele hominum in suspicione quod de iudicia occulta dei. n. nulla dispositionem te constrictus. sed sola bonitate pro motus. quibus vult vitam tribuit vel in receptos dare an non licet mihi quod volo facere. Ratione ex dei que niacen tolle quod tuum quod ... Cum enim in iniuria deus facere videtur. si quod ex debito deberet. ex premio non reddet. Cum vero nullus per debitum. sed solum per gratuitam miseratione quibus vult tribuit. nec quod dici iniustum minus est. quam cui vult miseretur et quem vult indurat. Quod vero ipse dicitur solam bonitatem. in durat ex exigentia nostra iniquitate. et sui moderatus equitate iudicio veniente appellate sit in pharisee actum quod et si iudicia eius aliqua sunt occulta non tamen sunt iniusta. Ergo dicit an non licet mihi. hoc est dicere. nulla voluntas mea. et velle meum cum posse meo discrepabit. Cum in tuam vero in potestiore esse autumor quam in alia. Nimirum velut sit connectit sub uno ... et una potestate ... Unum utique eorum nobis verum esse demonstrat. An oculus tuus nequam est quia ego bonus sum. Neque enim non est oculus in tecto tua nequam est. quia ego bonus sum. Si ergo quo sumus boni sumus et opere bona. quomodo oculus tuus nequam est priusquam. in liuore odii et omnino in videre corrupte

aut qui circa undecimam horam
venerant: acceperunt singulos
denarios. Non iniuste. Nam qui
in prima parte seculi natus est: non
amplius vivit quam statutum tempus
vite sue. Et quid illi nocuit
si post illius exitum stetit mundus.
Et qui circa finem nascitur non
minus vivet nisi quanti dies
numerati sunt eius. Et quid illis
prodest et compendium laboris
si cito mundus finitur. cum ipsum
pensum vite sue compleverit tamen mun
dum deinde si in hora est et qui
nascatur prius aut postea: vi
ta tamen prima habebit mercedem.
qui prius nasci voluit. Debet
aut qui postea venit adiuvari.
Nunc autem cum dei sit potestatis
quando homines producat in mundum:
nec ille sibi propterea honorem
defendere debet qui prius natus
est. nec ille contemptibilior debet
esse, qui postea. Dicit enim. Et
si me prius creasses. prior essem.
Accipientes autem murmurabant
fuerunt adversus patremfamilias
dicentes: quoniam hi novissimi
una hora fecerunt et equales
illos nobis fecisti qui portavi
mus pondus diei et estus.
Si verum est quod diximus. quod et
illi suum tempus vixerunt et non
amplius. et isti suum tempus. et
non minus. et unicuique mors
sua consummatio est ipsius. quid est
quod dicunt totius diei pondus
portavimus et estus? Quia ma
gna nobis est virtus ad faciendum
iustitiam: cognoscere nos prope
esse finem mundi. Unde armabat
nos Christus dicebat. Appropinquabit
regnum celorum. Item apostolus. Preterit
enim figura huius mundi: volo
vos sine sollicitudine esse. Sic ergo
nobis virtus est scire propinquum fi
nem. Nam et prius usque ad finem
illius vite mea forsitan non
extendatur. tamen qui accedimus et
separam ad suscipiendum finem.
Contemplatio et illis in firmitas
erat considerare mundi spacia esse
longinqua. et quamvis tamen finem
mundi in manu dei esse scirent in
teri. tamen quodammodo negligentes
eos faciebat circa iustitiam. et
refrigescere faciebat animos eorum
expectatio seculi longioris. Ideo
ergo quamvis non proprie seculum vixe
rit. tamen totius seculi gravamina
et impedimenta pertulisse videntur.
Ante tamen mundus in iuventute consti
tutus omnibus bonis prosperabatur.
et felix erat. nunc autem mundus
senescens omnibus adversitatibus
premitur. et ideo comparabilis non
est. Qui ergo tunc fuerunt homines
cum maiore difficultate et la
bore iustitiam servaverunt. quia
ipsa felicitas mundialium rerum
satis impedimentum est eis ad
iustitiam faciendam. Nunc autem
facilius homo iustitiam facere pos
sunt. quia ipsa adversitas et angus
tia mundialium rerum adiuvat
etiam ad iustitiam faciendam.

Sicut fecimus e[illegible]

Aug'

Iusto indignaci si mali floreant in mundo. nos uos pacimini fratres mei. Potest enim quandoque dignitatis in temporalibus extolli. set potius despicimus(?) [illegible] nichil habent in celo. et uos nichil in terra. set spe illius boni ad quod tenditis. quod quantum aspiracius [illegible] conatur gaudere debetis. Ille gloria est [illegible] quam non temporali [illegible]. Set christus noue(?) desinat passione grauari [illegible]

Sicut facilius est homini pauperi et in angustiis constituto disciplinam tenere. diuiti autem et habundancia difficile. Sic illis inter gaudium mundi difficile fuit tenere iusticiam. nobis autem inter tribulaciones mundi facile. quia tunc quisque bonus erat. et fortis in fide qui poterat euadere iusticiam. et modo multum amabilius est firmiter in fide. qui se non stringit ad deum. Ergo pondus quod dicit opus iusticie significat. quia grauius est homini carnali amare iusticiam. estum autem dicit concupiscencias seculi quas tunc paciebantur mundi iuuentute florente. Ergo et si non per omnem mundum uixerunt tamen totius mundi impugnacione passi sunt quia totius uite uirtus in iuuentute ostendit. Aut pondus totius diei dicit honera legis mandata. propter quod et alibi dominus hortatur iudeos et dicit. Venite ad me omnes uos qui laboratis et honerati estis et ego uobis requiem dabo. Estum autem urentem temptacionis errorum quos conflabat ipse malignus in eos. ad emulacionem eos gencium irritantes. A quibus omnibus gentibus liberi extiterunt christo credentes. et per compendium gracie ad plenam salutem. Nam neque legis honera portauerunt sicut iudei. nec seducciones passi sunt diuersorum errorum quos [illegible] illi.

At ille respondens uni eorum dixit. Amice non facio tibi iniuriam. Ergo non dolebat quasi fraudati a mercede sua. set quia illi merces quam merebatur acciperet. hoc enim proprium inuidie. quando alteri aliquid additur. sic dolet inuidus. quasi illis sit additum. Putat enim inuidus fieri aliquem diciorem. putat inuidus se pauperem fieri. Sicut alii sapiencie fiunt fatui. ita dolet quasi ipse sit insipiens factus. Intelligis quia cruciata gloria nascitur in inuidia. Nam non dolet. set desiderat esse. quia desiderat esse prior.

Sic erunt primi nouissimi. et nouissimi primi. multi uocati. pauci uero electi. Postquam super iudeis et gentibus hanc ipsam dixisset sentenciam. quia erunt primi nouissimi et nouissimi primi. uidelicet quia iudei et in primo loco uocati sunt etiam gentes. in secundo autem saluati sunt post gentes. introduxit parabolam istam. et ut cognoscamus quia ad manifestandam precedenciam alterorum hanc parabolam introduxit in fine eius eandem ipsam sentenciam repeciit quam super dixerat. Aut non primos dicit nouissimos futuros. et nouissimos primos. non ut nouissimi digniores sint quam primi. set ut coequentur. Dicit enim propheta Ezechiel uolens omnium equalem uocacionem ostendere

vnam

[illegible] conuertit suos multi fariis infirmi[illegible] dampnis rerum. morte pignorum et amicorum. aliquando ut conuertant se ad mortem et accipiant uitam eternam. Gregorius. Deus iustus et summe bonus aspera iterum facit electis suis. ne dum delectentur in eis quae sunt in terra obliuiscantur eorum quae in celis sunt. Ideo non [illegible] et hic gaudere cum seculo. et ibi regnare cum christo.

Istud cottidie in ecclesia presenti cernimus fieri. quia multi tardius ad deum conuersi prius fuerunt. et pia deuocione plurimos eorum antecedunt. qui negligenter et tepide sine conuersione ad me uiuunt. [illegible] fortitudine [illegible]. [illegible] magis timendum est quod explanatum est. Omnes enim quia uocati sumus nouimus. utrum uero electi. ad hoc ignoramus. [illegible] studio [illegible] neque nouit. [illegible] fide vel aliquo prelatum bonitas pollebat. uel doctrine uerbis fulgebat. tamen quia a bono opere [illegible] ab eleccione [illegible] reprobantur. quia ut ait apostolus. confitentur se nosse deum. factis autem negant. Cum enim iusta [illegible] gata ad iniquitatem [illegible] longe a uero conditore ab inimicis. Dum uero conuerti et de malis que gessimus afflicti et penitencia ducti in hanc uitam [illegible] et ad preciosam [illegible] eundem in paradiso christi gracia [illegible] ad deum cum maiori tripudio. et ego remeabo et tu remearis.

De crucifixo dicunt christum
Certo orator grates me fudisse cruorem
In cruce pendere scleratum suscipere
Sum quia peccator tu solus christe creator
Pro cunctis peccatis pretium solve creatum
Ob tormenta tuis offer mihi gaudia lucis

Vox christi
Cur homo miraris maior ne tu moriaris
Mors mea vita tibi mors tua pena mihi
Vita necesse fuit que sua mihi vocavit
In cruce pendeo nimis in pia gloria ferendo
Vita mori voluit ne vite mors potuisset
Sine mors potuit in vita mori voluisset

Et nullam differentiam inter eos esse temporis etc. Dicit enim scriptura numerum esse quasi coronam. Dicit enim in corona cum sit rotunda nichil invenis quod videatur esse in[c]ipium aut finis sic inter sanctos computum ad tempus in illo seculo neque novissimus dicitur neque primus. Io[hannes] quibus datum est primum nascentes novissime remuneratur. Et quasi qui venit omnes equales fient novissime nati primi remunerantur ut isti illa gratia sunt tes. isti habet cooperiunt. Ecce dicit multi vocati pauci autem electi. non ad superiores sanctos pertinet sed adgentes qui ex ipsis gentibus qui multi vocati sunt pauci sunt eligendi.

Et ascendens ihesus ierosolimam assumpsit duodecim discipulos suos secreto. Quid gloria dei et omnis salus hominum in christi morte posita est. Nulla enim est res que amplius ad salutem hominum pertineat quam mors christi. Nec est aliquid aliud propter quod magis deo gratias agere debeamus. Quod christus mortem suam ... cum plurima turba fidelium eum sequeretur in via duodecim apostolos solos tulit in secreto et illis tantum mortis sue annunciavit misterium quia semper preciosior est thesaurus in melioribus vasis recluditur. Multi quidem viri erant cum eo sed christi mediatione fidei sue infirmi. multe mulieres et si in fide fortes tamen in feminino sexu. Si audissent quia iesus christus ascendebat ierosolimam ut interficeretur. Et viri forsitan turbarentur propter infirmitatem fidei. Et mulieres propter mollitiem sue nature. Magis propter proprie animi mulierum mollis est et in tali negocio in lacrimas excitatur. Nunc recordamur quod superius cum de morte christi petrus audisset dolore commotus non timuit ipsum dominum increpare dicens. Absit a te domine non erit tibi hoc. Si ergo petrus in morte christi turbatus est cuius altius fides potuit sustinere tanti doloris mali. Si petra inmota est commota quomodo terra sufferret in petra posita? Ecce ascendimus ierosolimam. Ecce constanter est homo ut mediatoris presencia huius in cordibus recordentur tamquam si diceret. Ecce nunc sancta terra nunc predico vobis misterium passionis mee futurum ut alcius in cordibus vestris frequencius repetitum. Et quare illis predicit passionis sue misterium? Quia omnis adversitas que subito evenit omnibus extra spem minimum gravis est quam non cognoscimus. Et quamvis nos contra eam cum supervenit expectantibus nobis levior in

Et ascendens ihesus ierosolimam frequenter hoc ipsum dixerat discipulis suis sed quia multis in medio disputationis et in conductis suis moribus poterat labi memoria eorum quod audierant iturus ierusalem et secum ducturus apostolos ad tentationes eos hortatur ne cum venerint persecutio et crux ignominia de facili scandalizentur. O mira caritas sine dispensacionis tanta pietatis ... Ecclesiastes x. Hoc etiam vidi sub sole sapientiam et probavi maximam. Civitas parva et pauci in ea viri. Venit contra eam rex magnus et vallavit eam extruxitque munitiones per gyrum et perfecta est obsidio. Inventusque est in ea vir pauper et sapiens et liberavit urbem per sapientiam suam et nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis. Mistice civitas urbs ... et paucos continens viri agentes ... rex magnus ... vallaverunt tentationibus et artibus mille. Sed vir pauper ... dominus ihesus pauper dictus ... liberavit.

Dominica xxxvi. Et consumabuntur omnia que scripta sunt ... In tempore sue passionis omnia completa sunt ... de illo dicta per prophetas erant ... enim dixit consummatum est. Ad hunc enim restabat eius gloriosa ascensio et spiritus sancti de celo missio ad veritatem ... ad iudicium ... discipulorum predicatio ... et multa alia que de illo scripta non ... Ad hoc ... per tropum sinodoche aliquando totum pro parte aliquando pars pro toto ponitur ... descendit iacob in egiptum in animabus lxx.

Quis n̄ rapere[tur] ad spem et ꝑ[er]venit fiducia. si corporis x[p]i in cruce attenderit dispositionem. Vide caput eius inclinatum ad osculandum. brachia eius extensa ad amplexandum. ꝑforatas manus ad largiendum. latus apertum ad diligendum. totius corporis extensionem ad se totum impendendum

i veniret qui erat futura. Si repetina venisset. Ideo g[ratia] innuat illis de morte sua futura. ut cum dies ille passionis advenerit non illos turbet ꝯ[tra]ste[n]tes quia eis erat ventura. Si enim totiens p[re]moniti ap[osto]li de morte eius futura. tam quam p[ro]physus e[st] scandalizati sunt omnes et reliq[ue]runt eum. quanto magis scandalizati fuerant si p[re]moniti non fuissent. Nam cum se ꝑparaverunt. nec statuerunt in animo suo ut non expavescerent. Si enim non se ꝑparassent nec p[re]misisset. Nam cum ꝑ[r]edixisset pati sunt tecum ~~mo~~ [usque] ad mortem. Ex illa hora fides eorum defecit. et ꝑ[r]esentiam eius absorbuit timor carnalis. Vel ideo p[re]dicat eis futurum. ut ab exitu cognoscatur p[re]scientia eius. ex p[re]scientia autem intelligat divinitatis considerationem autem divinitatis confortet fidem ipsorum in tempore passionis eius. ut totum illud quod p[re]videbat dispensationi voluntatis eius applicaret non necessitati nature. Ecce ascendimus. Ac si dicat. Videte. quia voluntarie vado ad mortem. Nemo me vocat. Jherosolima. Nemo me ammovet. nullius potestatis propter timeo. nullius violencie necessitate compellor. Cum g[ratia] venit tenebrarum potestas. cum videritis me in cruce pendere. ne estimetis me hominem esse tantum. Nam et si posse esse mori hominis e[st]. tamen velle mori hominis non e[st]. Sed quid putas abtinere declinavit seorsum. Nunquid non poterat in itinere constitutus hec eadem eis loqui cum sint paucissima verba. Sed declinavit seorsum abitinere. Forsitan sciens quod ventura erat mater filiorum zebedei cum filijs suis ut peteret ea que petierunt. et audiret ea que audierunt ut ꝑpararet ei locum adeundum. ad petendum. ad audiendum. Forsitan enim et applicuerunt ibi donec mulieres retro venientes occurrerent. Nec est credibile esse mixtas cum ipso ambulasse mulieres. Sed longo intervallo separati inter se ambulabat xp[istu]s cum discipulis suis p[ri]mi. sequentes autem de longe mulieres. Sine dubio g[ratia] nulla ea recessit. nisi ut illa adeundi liceret et veniret. Sciebat enim cogitationes eorum que facere cupiebat. et non solum predicens discipulis suis de passione sua futura. Sed et apertius petiture mulieri locum p[re]sciencie sue divinitatem ostenderet. Alia. Ecce ascendimus iherosolimam. et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis. et condempnabunt eum morte. et

sed tu participa crucis i[n]fun[ditur]
vox gratie dei c. aug[ustinus]
placuit i[n] q[uo] d[eu]s. ut n[on] p[ro]
se sola iusticia v[er]o dy[abolu]m
hominu[m] erueret: ut deleret
massa[m] i[n]iq[ui]tatis et laxaret
iugu[m] antiq[ue] captivitatis i[n] q[uo]
non eu[m] imitari dispect
p[e]cca[tu]m vo[lu]it. i[n] q[uo] vinc
secuta e[st] p[ro]p[ter] iusti[ciam] s[ed] p[ri]m[u]m
dy[abolu]m vicit. q[uia] null[u]m p[ecca]t[u]m
h[abe]bat. et ideo iustissime
occisus e[st]. et p[e]cca[tu]m p[ro]p[ter]. q[ui]a
potentissime veniret et
surrexit i[n] mo[r]tuis nunq[uam]
amodo mo[r]ituru[s] B. u[er].
Ille p[ro] n[obis] obtulit hostia[m]
p[ro]fessione q[ue] h[abe]bat. que
nimis preciosior esse no[n]
potuit et tu vide eos
i[n] q[ui]b[us] ego offerva illi et
ego duo minuta h[ab]e[o].
.s. corp[us] et a[n]i[m]a[m] illa off[ero]
deo. vt de glosa est passi[on]e
sua a[n]i[m]a[m] vide i[n] passibili[ta]te
sua di[m]ittat. fo[r]ma sic i[n]
q[ui]dam metro sc[ri]ptu[m] h[abe]t
Ut misticus sol oritur.
q[uo]d x[ristu]s sol oritur. deficit no[n]
mo[r]itur. qui ca[r]ne du[m] mo[r]itur.
patitur n[on] patitur. locusta
s[e]c[un]dum patitur. n[on] breve[m] vita[m]
mentitur. q[uia] in m[or]te sic ma[n]s[it]

Passus. ablui[tur]. moritur. uno sepelitur.
Surgit. rasced[it]. moris co[n]dignat vo[s]peredit

tradet eu[m] gentib[us] ad delude
du[m]. et crucifigendu[m]. Secu[n]d[u]m
mo[do] tradit. et morte dapna
tur. et tradatur gentib[us] ad de
ludendu[m] et crucifigendu[m]. ip[s]e
em[m] v[er]bu[m] e[st] v[er]itatis. Sicut enim
tu[n]c tradidit deus x[ristu]m sacer
dotib[us] et scribis ad manifesta
da[m] fide[m] eor[um] et p[er]fidia[m] aliquo
ru[m]. fide[m] quide[m] eor[um] si forte
fideles videntes eu[m] q[uasi] ho[m]i[n]e[m]
pati. no[n] recedunt. neq[ue] sca[n]
dalizant a fide divinitatis
ei[us]. ad manifestanda[m] aut[em] p[er]
fidia[m] aliquor[um] si i[n]telligentes
eu[m] esse filiu[m] dei s[e]c[un]d[u]m testi[mo]
nia scripturar[um] no[n] t[i]ment
sed a[usi] sunt eu[m] i[n]ficere q[uasi]
ho[m]i[n]em. Sic et mo[do] tradit
deus v[er]bu[m] v[er]itatis sacerdotib[us]
et scribis .i. sapientib[us] s[e]c[u]l[a]r[ium]
ad manifestanda[m] fide[m] eor[um]
et p[er]fidia[m] aliquor[um]. fide[m] q[ui]de[m]
eor[um] si forte videntes v[er]bu[m]
v[er]itatis a mendaci[bu]s opp[ri]mi
q[uasi] mendaciu[m]. n[on] cadunt ne
q[ue] scandalizant a fide v[er]itatis
ei[us]. Ad manifestandu[m] aut[em]
p[er]fidia[m] aliquor[um] si forte i[n]telli
gentes v[er]bu[m] v[er]itatis q[uia] v[er]
bu[m] e[st] v[er]itatis s[e]c[un]d[u]m testimonia
scripturar[um] a[usi] sunt i[n]ficere
eu[m] cruce ut mendacii. Cu[m]
em[m] vides scripturas p[ro]ph[et]ar[um]
et eva[n]gelij. et ap[osto]lor[um] tradi
tas esse i[n] manus falsor[um]
sacerdotu[m] et scribar[um] no[n] i[n]telligis

Vox a[n]i[m]e fidel[is] dilecte mee d[omi]ni. i[n] v[er]ba mea co[n]t[inu]o i[n]
p[ri]ncipali corde ac si diceret: mores dilecti mei ih[es]u q[ui]
p[ri]ncipa[tu]m salutis subiit. sp[iritu]s i[n] mei cordis memoria co[n]ti[nu]o
vi[bi]t

quia v[er]bu[m] v[er]itatis traditu[m]
e[st] p[ri]ncipib[us] i[n]iquis et scribis.
Et sicut tu[n]c sacerdotes ut
p[ro]p[ri]a[m] vana[m] glo[riam] uel p[ro]p[ter] aua[ri]
cia[m] co[n]dempnaverunt x[ristu]m mor
te. cogitantes q[uonia]m si tenue
rit verbu[m] x[rist]i ip[s]i sacerdo
tes esse no[n] poterunt s[e]c[un]d[u]m
lege[m]. nec solle[m]pnia illa
l[ucr]a pape. ita nu[n]c i[n] p[ro]p[r]ij[s]
sacerdotes. et scribe v[er]bu[m] v[er]i
tatis dignu[m] iudica[n]t i[n] cruce.
cogitantes. q[uia] si v[er]bu[m] v[er]ita
tis c[on]tenuerit. ip[s]i sacerdotes
esse no[n] possunt. nec sacerdota
lia lucra pape. P[ro]pter tra
dunt eu[m] gentib[us] .i. p[o]p[u]lis i[n]eru
ditis et i[n]disciplinatis et bar
baris. qui nec credunt nec
audiunt eu[m] cu[m] iudicio. qui
nome[n] h[abe]nt x[rist]ianu[m]. mores
aut[em] gentiles. Tradunt aut[em]
v[er]itatis v[er]bu[m] p[ro]fessis expositio
nib[us] suis. ad deludendu[m] et
crucifigendu[m]. Deludunt em[m]
v[er]bu[m] v[er]itatis q[ui] simulant
se sequi eu[m]. et disputant de
eo sine dei timore. no[n] p[ro]p[o]
sito i[n]veniende v[er]itatis sed
studio polluendi. Hoc aut[em]
modo deludunt v[er]bu[m] v[er]itatis
no[n] colunt. crucifigunt aut[em] eu[m]
et i[n]terficiunt. q[ui] falsa co[n]fessio
ne mendaci[u]m v[er]bu[m] v[er]itatis suf
focant et occidunt i[n] se. Et sic
tu[n]c sacerdotes illi nulla[m] culpa[m]

Hec est sola digna victima que cum sanguis sanguine
compensatur et redemit totum [illegible] xpistum predatorem
liberatus occidit [illegible] iudei quando previderunt latronis
dimiserunt vos vestris veritatem interimentes [illegible]

ydonea et vivientes in xpisto fal
sarum accusationem detulerunt adver
sus eum. Sic modo nullam ra
cionem habentes dicunt quod verbum veritatis
falsa interpretantur de illo. et
falsa proferunt testimonia prophe
tarum adversus verbum veritatis sic
ut falsos testes subornave
runt adversus xpistum. Et sic sa
cerdotes quidem et scribe cognos
centes eum quia verus est xpistus quasi ho
minem illum maleficum gentibus
tradiderunt. Gentes autem non
cognoscentes eum esse xpistum. delu
serunt et crucifixerunt quasi hominem
maleficum. Sic et modo sacer
dotes et scribe hereticorum cognoscen
tes quia verbum veritatis est secundum
scripturas quas leguntur. tradunt
eum sicut diximus populis et gen
tibus ad deludendum et cruci
figendum. populi autem pro ignoran
cia veritatis deludunt et cruci
figunt quasi mendacium. Sed ignoran
cia eorum non eos excusat.
quoniam si vellet cum iudicio querere
invenire poterant veritatem. sicut
nec illos excusavit gentiles.
quoniam ipsi si querere voluissent,
poterant invenire quoniam non erat
homo sed xpistus. Enim sic tunc per si
gna virtutum suarum manifes
tabatur xpistus. Sic modo per significationem
operacionum suarum verbum verita
tis ostenditur xpistus. Leprosos mun
dabat. cecos illuminavit. surdos
audire faciebat. mortuos

[illegible] adam morientes omnes in uno sue prevaricationis.
sic in xpisto vivificantur in uno sue passionis et immortales
efficiuntur triumpho sue victorie. Neque enim admortem
nascitur nisi per primum adam. et neque ad vitam nisi per alterum
adam.

suscitabat. Ita modo qui vult
cognoscere ubi sit verbum verita
tis: opera eius signa considerat.
Ubi enim est verbum veritatis. vi
vum atque divinum. ibi munda
tur assidue homines a leprosis
peccati. et fit salutis eorum tes
timonium. confessio ipsorum. Nec
eorum Qui audiunt verbum illius
tis illuminantur ad intelligenda
divina mysteria. Aures eorum
interiores aperiuntur ut libenter
suscipiant diligenda precepta.
quos hodie vides mortuos
in peccatis aeternis resurgunt in peni
tencia mirificati per verbum. Ubi
autem non verbum veritatis. sed mor
tuorum mendacium predicatur
inter eos: nichil horum fieri
vides. sicut dicit de illis testimo
nium vita ipsorum. Sed a peccatis
tres dies resurget in ista a me
sed credam sibi. cum tres di
es consummati fuerint in eis per
ma dies patet. Dicam diem fi
lius. secundum quod dictum est in pro
pheta: Annunciate diem de die
salutare eius. Quis est au
tem alius dies de die nisi unigeni
tus deus. de ingenito deo?
Conceptus et ipse sensus. tercia
dies est: quoniam tribus his illu
minat corda credencium. Singu
lorum trium factorum fuerit consu
mate in eis verbum veritatis
resurgit. et vivit. et operatur.
sed nec resurget in quibus ieiu
nates a malo. et fletes fi[ctorum]

Dnica xxviii
Beda

Dominus conditor ac redemptor noster volens superbie nostre sanare desideria et ipse cum in forma dei esset. forma hominis accepta humiliavit semetipsum. factus obediens usque ad mortem. et nos quoque si culmen vere sublimitatis volumus conscendere. iter humilitatis arripere premonuit. nosque si veram videre vitam cupi(mus). et ad visa queque seculi prius. et ipsam quoque mortem pacienter ferre precepit promisit dona glorie. sed premisit etiam magna pugne. dixit quidem venite benedicti patris mei possidete regnum. Dixit promittens erit merces vestra multa. et eritis filii altissimi. sed prius dixit iubens diligite inimicos vestros. benefacite hiis qui oderunt vos. et mutuum date nichil inde sperantes. Ita quoque primum pollice clavis ut et digna primis ostenderet sic vitam donat eternam ut per angustam portam et arctam viam adhuc prius veniendum esse decernat unde ait Contendite intrare per angustam portam Contendere etenim non parva opus est. si quis ad alta velit conscendere. Quod alio eius scripto habetur. Et quod in eo contendo in eo intendo. Quasi diceret. his esse vi. esse maior. nemo autumet quod in firmitas sanctorum nobis inimitanda proponatur. Non est incredibile quod impletum sit per illum qui concepit eius. contendite intrare per angustam portam. honore se in vite provenientes sacro litigio certarint//

xpi cum. et desideraret resurrectionem eius videre. et etiam suscitavit et apostoli ieiunantes et flentes fuerunt domino crucifixo usque ad diem resurrectionis ipsius.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei. Hec est salome. cuius apud alterum evangelista exprimit nomen. ut pa(tefaciat) significat qui filios genuit per racionem. Non solum autem ex matreo evangelista qui manifeste ipsos fratres exponit accessisse ad ihm. et eadem hora postulasse. intelligere possumus. quoniam a filiis suis erat submissa. sed erant presentibus xpi sermonibus quibus non quasi ad mittere ipsam peteret. sed quasi ad filios suos mittentes respondit. nescitis quid petatis. Estimo enim quod hii fratres cum audissent dominum de passione et resurrectione sua prophetante. ceperunt dicere inter se cum esset fideles. Ecce rex celestis descendit ad regna tartarea ut regem quidem mortis destruat. ipsam autem morte divinitatis sue potencia calcet. et sic victo tenebrarum vinculo captivitatis educte ad sua regna perducat. nec innumerabilis milicia demonum resistere poterit quasi cum. Que enim a corpore constitutum fremuerunt ~~dicentes~~ dicentes. quid nobis et tibi ihu fili dei excelsi. venisti ante tempus torquere nos. quomodo maiestatis ipsius divinitate quasi se descendente poterunt sustinere. Ecce post tres dies mortis sue redibit ab inferis quasi victor de bello. Nam cum victoria fuit consumata. quid aliud restat nisi ut regnum gloria subsequatur. Ergo quid faciemus fratres. Omnino possumus regni illius fieri principes. Petimus quia invidus non est. Qui enim se ipsum donavit hominibus. quomodo regnum sui societate non donabit. Petentis negligenciam reprehendere ubi dedemus. minime non dubitat. Si nos rogamus magistrum. forsitan ceterorum fratrum corda concutimus. et quasi nobis duobus volumus providere. inter omnes scandalum excitaremus. Nam et si sancti sunt. tamen homines sunt. et si vicia carnis non possunt. quasi iam spirituales. tamen parvi possunt. quasi adhuc carnales. Ut quid ergo vel leves occasiones demus. quibus et probata carnis nostra tranquillitas corporis et quietem. Ergo sicut mittamus matrem nostram ut suo nomine deprecetur pro nobis. et sunt duo bona. Si enim res ipsa reprehensibilis et vetita fuit. facilius ignoscetur vetitum quia mulier. ipse//

enim sexus extinxit errorem. Et
autem non fuit in parentum stabilis
impetrabit mater pro filiis suis
rogans. Ipse enim dominus qui mater
nos eius filiorum miseratione in
pleuit. facilius exaudiet matris
nimia affectu. Magna laus mulie
ris ex hoc loco colligitur. Primo
quod non solum illi reliquerunt
patrem. sed etiam ipsa reliquerat
virum suum. et secuta fuerat christum.
Et illi ostenderunt quem filii
erant huius matris. et illa ostendit
quod mater erat talium filiorum.
Enim virum reliquerat virum ser
mo demonstrat qui de uocatione
eorum scriptus est ~~dicens~~ Illi autem
reliquerunt patrem suum zebedeum
in naue cum mercenariis. et se
cuti sunt ihesum. Nisi forte quis di
cat. quod christus plusquam terminum
durauit inter tempus uocationis apos
tolorum et passionis christi mor
tuus est zebedeus: et sic illa
secuta est ihesum. Tamen secuta
est ihesum. Tamen secuta est. Qualis
radix talia et gemina. et qualis
terra. talis et fructus. Non enim
uicit sicut ceteras mulieres mater
nalis affectus. quod ille spiritualis
maternitatis erat. iste autem carnalis.
Alius amor de tempore erat
terminus istius autem dilectio
incorruptibilis uita. Non illa
tenuit in processu senectutis
eius. quod ille sine ista uiuere
non poterat. ista autem sine christo

salua esse non poterat. Cogitabat
enim quam amplius proderit viro
suo. si propter deum reliquerit ~~deum~~
uirum. quam si propter uirum reliq
uerit deum. Propterea senem fragilem
et iam etate defectum. christi ues
tigia sequebatur. quod fides numquam
senescit. et religio fatigationem
non sentit. Deinde quod non se
tit illa sicut cetere matres
que corporis natorum suorum amant
tantum autem contempnunt desiderant
illos ualere in seculo isto. et
non curant quid sit passuri
in illo. Alii militias suis pro
uident filiis. Alii honores. et ne
mo filiis suis prouidet deum.
predicatione illorum. cum magno
pro copiat. et salute illic.
mercedem animo accipere uolunt. Cum
uiderint illos pauperes trista
tur et suspirat. Cum autem ui
derit illos peccantes nemo
tristatur. et ostendit quod corporum
sunt parentes non animarum. Ac
cessit ergo ad ihesum petens aliquid
ab eo. Audacter enim fecerat
eam mater affectus. et reuerentiam
fortassis spiritualem ui
cerat amor carnalis. Dicit
ei ihesus. Quid uis? Non interrogat
quasi nesciens audire quod
uelit. Sed ut illa exponente
manifesta fieret irrationali
tas petitionis ipsius. Cum petebat
quidem quasi religiosi et ce
lestis glorie amatores. non quasi
scientes [illegible] in utilitatem postu

Verum quilibet extra
contederit. nos
[illegible] non carnales
adhuc discipulos
gesserit. si spiritualis
[illegible] quis inuenerit
uideatur dixit ad
eis Reges gentium
[illegible] si delictum
debes putare [illegible]
studiose. quod dissensio
facta est legimus inter
barnabam et paulum
propter marcum qui erat
barnabe affinitate
coniunctus. Isto enim eo
moneri malum est
in ista ratione exigente.
sed irrationabiliter [illegible]
iusto est [illegible]
[illegible] et negocio.
commoneri stultissimum
est et principatum magis pe
tere [illegible] ipsa se atteri
fronte [illegible] constitues.
nimis tepide [illegible].
[illegible] cum paulus ab
[illegible] et abiciendum
censuit. ne illi qui
contagione. uires
aliorum in futurum contra
infideles dimicaturi
corrumperent et tepefacerent

lectoru et notuar Na frequet
dns petiit discipulos suos ali
quid no recte aut dice aut
age aut cogitare ut exillo
ru culpa occasioes i ueniat
docedi et expnedi regla pie
tatis sciens quia et ipe er
ror eorp no nocet pnte ma
gistro et no solu i pnti sed
eciā i futo doctna eiq edif
ficat At illa dic ut sedeat
hij duo filij mei unus addex
tera tua et aliq adsinistra
tua No dicimq qr recte
petit s hoc dicimq qr no
etrena s celestia filijs suis
optabat Tuc dns occultor
cogitor no adultā merede
tis mulieris respodit s ad
consilia suggerētiu filiorz dicens.
Nescitis quid petatis Cocu
piscebatis em carnis gsidera
cone et uos spūale exclusit.
Nuc audistis me referentez.
cu uenit filiq hois i maies
tate sua ponet oues addex
tram hedos adsinistra et
dicat eis qui adsinistra e
runt discedite a me maledci
i igne etnu. Quomo uos
uultis ut unus sedeat ad
dextera et alius adsinistra.
Ego uos uocaui adpte dex
tera desinistra et uro co
silio curritis adsinistra.
Ideo forsitan et p muliere
ho

res agebat. Uidit em diabq
qr p illos ipos adulsus eos
age no ualebat. gtulit se
ad gsueta arma mulierp.
ut sicut adaz p mulierez
spoliauit. ita et istos sepa
ret p matre Ita et si ma
ter erat. tu mulier erat. ppt qd
et si affectus eiq dulcis erat
qi matris. i tellectus tn eiq
nociuus erat qi mulieris Sed
ita no potat p muliere p
dixo i trouire i scos: exquo
demuliere salus auctor p̄ces
sit Intellige go debemq et
nos ut no illud adpeta
mq qd nos bonu ee iudica
mq. s orates i ptāte dei
ponimq: ut illud nos exau
diat qd ipe nobis expedire
cognoscit. Nescitis quid
petatis Bonu quide deside
rui. s i cōsiderata petitio.
Ideo et si i petere no debebt
simplicitas petitois eorp.
tn gfudi no merebat. qr
de amore dni nascebat.
ppterea no uolutate neqz
ppositu eorp culpauit. s so
lu ig̃ītia repphedit di
ces. Nescitis qd petatis.
Quis aut athleta idoneus
an certam depmio pctatu
fuerit. Si em etiam bn p
cessit. iudex pot postea
scdm meriti certamis pmiu

Aug'
Alta potē ausist' filij
zebedei. q n dum pma
humilitatis agnouerāt
Et q volebant a conualle
ploracois sursu ascede.
qusi sr adduo dicete pote
bibe cali. te qui dixit
Exemplo humilitatis
mee ascendendū e ad
dignitate mea Sugite
i illuc sursu ite. s p q
sederitis. i pt humilica
t passiois acbitatem.
z uita vtutu. arta
ut q z valde angusta
e via q ducit ad vita
felicitatis z b etām
Reuera nesciebat qd
peteret. cu sinistra
dextris misceret dicens
da nb sit unq adextra
z ali ad si. t. sedeamq
i gla tua s ueh qppe
sinistra uita illa. inlez
hic felicitas eterna
negobu. nil pax scriptu
sustipit caducu. sed
solum pferi. qr nil
i quatuq i gredier
i illam p re ppe. n.
volebat hic ascēsu.
honores altos cogita
bant. qr adhuc vita
humilitatis n agnoscebat
...vides a do discipulos
suos pre ppe z sposte
d fastigio honor cogi
tare. cu pus deberet
diste humiliari ut exalta
rent. ait ad illos potest
bi cali. te ipse. n. i valle
ploracois bibitus erat
calice passiois discipli
siqde n attedentes

mensurare et estimare. Si autem an-
primum fuit constitutum non omnino
de secundum qualitate primi potest
exitum huius examinis. quare quale
primum debet in potestate est nunc
vestris. quale autem exitum ha-
bebat unumquodque examine non
est in potestate examinantis. Nescitis
quid petatis (*vel* quid nescitis), quod est bonum. Si
autem intelligeretis illud petere de-
beretis. Dicentes. Cum ita in hoc
mundo periculosissimo vivimus
quasi in pelago ubi numquam est nisi
tempestas. Et si tempestas non
est non fuit tamen semper timor
est tempestatis. Sic et in hoc mundo
vivimus ubi numquam est nisi tem-
tatio. Et si temptatio non est diu facta
non fuit tamen timor temptationis
est semper. Ideo da nobis auxilium gra-
cie tue ut non incidamus in ma-
lo. Sed ipsi omne malum vica-
mus. Sicut enim in seculari bel-
lo videmus qui vadens ad pu-
gnam desperata victorie cogitat
difficile vincat. qui autem va-
dens sic vadit quasi ad mortem.
ille faciliter superat. Sic et nos
in hoc examine spirituali vivi-
tes. non debemus cogitare quando
le gloriam consequimur. Sed quomodo
evadamus ruinam peccati. Qui
autem de gloria cogitat. et non
magis timet de casu. ille
nec in firmitate carnis sue
cogitat. nec divitias considerat.

dixit. nec intelligit quod ait
apostolus. Non est nobis colluctatio
adversus carnem et sanguinem. Sed ad-
versus principatus et potestates.
adversus rectores huius mundi
tenebrarum. Propterea sumite
omnia arma dei. Sicut enim
miles si totum corpus fuerit
armis vestitum. et una parte
fuerit nudus. magis ei prodest
quod totus fuerit sine vesti-
tus. Sed per unam partem eum sagit-
ta percussit. sic cadit quem-
admodum si totus fuisset nudus.
Sic et christianus quamvis omnem
iusticiam faciat. si in uno pecca-
verit. similiter peccator constituitur
quemadmodum si semper peccasset.
Sicut ait Iacobus. Si omnem
legem adimpleas. et in uno
transgrediaris. similiter prevari-
cator es legis Christo et dominus
illis respondit. Potestis bibere
calicem quem ego bibiturus sum.
Aut baptismo quo ego bap-
tizor baptizari. Aliquid nesci-
ebat dominus quia passione ipsius
potuerunt imitari. Sed ideo
eis dicit ut dominus interrogante
et eis respondentibus omnes nos
audiamus quia nemo potest cum
Christo regnare nisi passionem
Christi fuerit imitatus. Sicut
ait apostolus. Si commortui su-
mus et convivemus. Si susti-
nemus et conregnabimus. Res
enim preciosa nisi precio non con-

Similiter enim hi Christo compleri
volebant altitudinem.
Christus Revocavit autem
illos dominus ad viam
tamquam a via veritatis
aberrantes. non ut
negaret illis quod
vellent. Sed ut de-
monstraret quo
itinere ad tantam
gloriam pervenirent.
Verbum dei cum
filius esset et deus
descendit ad te
creatorum tuum conditor
quecumque dicta ut tu
maneret in se
descendit ad te ut
fieret in valle plorationis
in manifeste in se. ut
esset tibi modus ascen-
sionis humilitate descensum
et adventum. ut ille ut
ascendendum sit. ab
humili filio non humili
dicto. non superbo.
non nequam. non
vicioso. non protervo.

Calicis autem et
baptismi nomine sicut
alius exponit
penam passionis
designat. quia prius
sustinent supplicium
ac deinde perveniemus
ad regnum.

Si n tantaz vite hu(m)ane
fragilitas reduncit in
sania atq(ue) vesania ut
ne iusti quide q(ui) i celo
lau(re)ando(rum) se h(abe)at sin
tibul a(n)c(t)oribus apt(um) i nuabi
te viciate nat(ur)e labem
trasceat. q(ua)nto magis
hy q(ui) celesti f(ur)ore glorie ex
torres. (con)tra p(re)t(er)ue
sue dan(n)ac(i)o(n)is exitu
p(ro)stolantur. c.

Ut d(omi)n(u)s simil(iter) o(mn)ib(us) (et) illos
vel tu(n)c p(rese)ntes. (et)
nos p(re)t(er) futuros co(n)sequ(e)nt(er)
ad humilitatis s(er)ue(n)t(er) obedi(en)t(iam)
p(ro)uiuens noui(ss)a reuocaret
s(ic) uixit. d. Vos a(utem) n(on) sic
i(d) e(st) n(on) tali co(n)dis tumore
n(on) tali arroga(n)cia i (con)uice
satagite p(ro)ferri. Sup(er)bia
e(ni)m p(ro)toplast(os) a p(ar)adisi
gaudiis excidit. (et) ideo
nemo illuc n(isi) humiliat(us)
redit Et ad huius (con)t(i)n(u)o
p(ar)adigma p(ro)loq(ui)tur scl(icet)
quis maior e(st) (et)c. Q(ua)n
alio v(er)bo(rum) v(er)sic dicet p(re)cedi(n)g
q(uo)nda (con)p(ar)ac(i)o(n)e vos diss(er)ens
qui p(re)cellhoies (et) p(re)cares
estis. At me q(ui) su(m) ver(us) de(us)
(et) ver(us) ho(mo) absq(ue) pecc(at)o.
Cu(m) si ego vo(bis) (et)c. v(est)r(u)m
p(er) mea humilitatis ab
ho(min)ibus (con)tempti subiectis
sunt vos estis n(on) exigo.
q(ua)nto mag(is) vos. q(uan)to mag(is)
vos caduci (et) co(mmun)e humilitat(is)
(et) s(er)u(ic)e caritatis mutua
vicissitudi(n)e alt(er)utr(um)
debetis i p(re)nde abiecta
t(er)rena sup(er)bie caruel(is).

pat. Cu(m) agni labore neces
se e(st) nob(is) i p(re)de si volu(m)us
ad regna celestia p(er)uenire
Passione aut(em) d(omi)ni dicimus
sustine(re) nos debere. no(n) o(mn)i
mode p(er)secuc(i)o(n)e gentiliu(m). sed
o(mn)e(m) labore(m) et molestia(m)
q(ua)m patim(ur) i corpe (con)t(ra) pacie(n)
tantes. Ita si gentiles desi
ceret q(ui) p(er)seq(ue)bant(ur). nu(m)q(ua)m
ea p(ro)mpta volu(n)tas fideliu(m)
h(abe)t sine fructu stabilis p(er)manere.
Ideo (et) si gentes no(n) h(ab)es q(ui) te
p(er)seq(ua)nt(ur). habes p(ri)ncipe(m) gen(er)a
ne diu qui ho(m)i(n)e(m) p(er)seq(ui) nu(m)q(uam)
cessat. Si e(ni)m p(ri)ncipe potue
ris vice(re) i corpe. ecce ostendis
tibi magna(m) et i sup(er)abile(m)
p(er)secuc(i)o(ne)m i corpe tuo. Si ip(s)e
resiste desideriis tuis. et
tu(n)c i telligis q(ua)m fortes s(u)nt
ip(s)a desideria malo(rum) qui
te p(er)sequu(n)t(ur). Hec e(st) e(ni)m pug
na p(er)iculosa. (et) hec e(st) gl(ori)osa vic
toria. qui potuit odire q(uo)d
amat. (et) amare q(uo)d odit.
Aut ideo dicit eis. potestis
bibe(re) calice(m) q(ue)m ego bibiturus
su(m). D(omi)n(u)s e(ni)m cognouerat q(uo)d
sibi ista peteba(n)t s(e)c(un)d(u)m q(uod) no(n)
p(ri)ncipatu(m) sibi petebat s(e)c(un)d(u)m
mundiales honores. q(ui)a si ex
duob(us) uel trib(us) unus accepit
necesse e(st) ceteros s(ub) i ferio
res. s(ed) p(er)fecc(i)o(n)e(m) pietatis pe
tebat i regno celesti. q(ua)m (et)

multi (con)sequi possu(n)t. (et) cu(m)
fuerit (con)secuti. alt(er)ius p(er)fec
c(i)o p(er)fecc(i)o(n)e(m) no(n) minorat.
ut puta sede(re) ad dextera(m)
xp(ist)i uel ad sinistra(m). Nu(m)q(ui)d
duo(rum) e(st) tantu(m). In nu(m)erabi
les e(ni)m possu(n)t sedere ad dex
tera(m) xp(ist)i uel ad sinistra(m). Ta
me(n) alt(er) alt(er)ius a p(er)feccione
pietatis no(n) excludit. q(ua)m nemo
pot(est) (con)sequi nisi qui legittime
certau(er)it usq(ue) ad morte(m). Id(e)o
i(n)t(er)rogat eos potestis bibe(re)
calice(m) q(ue)m ego bibiturus sum.
ut illis respo(n)dentib(us). q(uo)d possu(mus).
audiat ceti (con)discipli. (et) (con)si
derat i telligentes q(uonia)m (et) ip(s)i
qui pati su(n)t mori p(ro) xp(ist)o m
ch(r)onu(m) possu(n)t iuxta xp(istu)m se
dere p(ro) illo(rum) sessione ne(quaqua)m
exclusi. Sicut p(ro)ph(et)a dicit in
psalmo. Oculi mei sup(er) ad
fideles t(er)re ut sedeant h(ic) mecu(m).
No(n) e(ni)m locus sedendi unica
e(st) iuxta xp(istu)m. s(ed) fides pertine
di cu(m) xp(ist)o. Ideo e(st) calix (et) bap
tismu(m) vnu(m). Calix e(ni)m pas
sio e(st). baptism(us) aut(em) ip(s)a mors.
Dictu(m) e(st) aut(em) baptismu(m) s(e)c(un)d(u)m
similitudine(m) lane i tincte. Sic
e(ni)m lana i tingit(ur) mal(u)m h(abe)ns
colore(m) ut coloret p(ro)p(ri)e aut
alicuius coloris accipies dig
tate. sic (et) nos i morte des
cendim(us) corporales (et) resurgim(us)
sp(irit)uales. Sic ait ap(osto)l(u)s. Bom

natam i infirmitate. surgiunt
i uirtute. Seminatur i ignobili
tate. surgiunt i gloria. Seminatur
corpus animale. surgit corpus
spirituale. Omnis quidem mors est
i se passione. non est i se omnis
passio et morte. Multi enim
fuerunt qui passi sunt et non
fuerunt occisi. quales fuerunt con
fessores. Illi omnes calicem quem
dni biberunt. baptismo autem eius
baptizati non sunt. Dicunt ei
Possumus. Non tantum confidentia
cordis sui. quia ignorantia
temptationis. Et responderunt.
Inestimabilis enim desiderabile
est bellum. Hic et i expertis le
uis uidetur esse temptatio pas
sionis et mortis. Si enim dnus
cum i temptationem uenisset passio
nis. dicebat. pater. si possibile est
transeat calix iste a me.
quanto magis non fuissent dic
turi quia possumus. si scirent
qualis est temptatio mortis. Ma
gnum quidem dolorem habet pas
sio. tamen mors maiorem
habet timorem. Et dicit eis.
calicem quidem meum bibetis.
Et baptismo quo ego bapti
zor baptizabimini. Sedere autem
ad dexteram meam aut ad sinis
tram non est meum dare uobis
sed quibus paratum est a patre meo.
Aliquid non habebat potestatem
prestare cui uolebat cum sit

creator. Pater diligit filium et omnia
dedit i manu eius. Sed ideo
non refutauit petitionem eorum.
ne exanimaret eos. et pusil
lanimes faceret. nam non
semel. de eo resumet fer
uori uirtute. qui semel de
eo quod sperauit cadit. Nol
luit suscipere petitionem eorum.
ne ceteros ob id turbaret. Nam
necesse erat qui talia cogi
taret adhuc sine auxilio
spiritus sancti constitui. Si semel i
ipsis duobus totius regni illius
societas dimittenda esset. An
unus sessurus est ad dexteram
alius ad sinistram eius. ergo quid
nos sumus futuri aut quid
fieri sperauimus. Ideo eum scruta
simus. ut illis electis de me
dio nimium nos i uerum re
licti. In omni labore sileas
eis sumus. et nunc i ueritate su
mus i hore difficiles. Nam ne
cesse erat ut carnalia cogi
taret. qui nec dum sancti fue
rant spirituales. Si enim petitio
eorum suscepta non est omnes
turbati sunt. quare uel hoc
ipsum petere ausi sunt. quanto
magis fuerant conturbandi.
si petitio eorum suscepta fu
isset. Ideo non dixit neque non
sedebitis me duos confundet.
neque sedebitis. ne ceteros
irritaret. Sed quid hoc.
Non est meum dare sed patris

Considerandum deinceps est
quod dicat. sedere ad dexteram
meam et ad sinistram
non est meum dare uobis
dolis uel superbis
elatis. et uane
glorie cupidis. Primum
ergo estote humiles et
paupertate. uos tales
ut sitis apti atque
digni regni celorum.
Regnum namque dei
non est dantis. sed
accipientis. Respondet
cum accepto non est
apud deum. sed quicumque
talem se exhibuit. ut
regno celorum
dignus fiat. hic illud
accipiet. quod regnum
non personarum sed uite
bone paratum est. Ergo
uos tales estote qui
consequamini quod
uictoribus pollicitum
est et preparatum. uos qui
accipietis aliud coro
nam quam beneficiat.
primo impendat ob
[illegible] sequi et sta
bilito negligit faciat
quod precipitur. quando
quis accipere quod
promittitur. Arcta
namque uia est.
que ducit ad uitam
Istud est i quo meum
dare uobis sed quibus
paratum est a patre meo.
humilibus uel spiritu et
mitibus. et audientibus
uocem meam

Dñant cor d. i. pplor̃ sub rector̃ sue dicõm

Scitis q̃ principes gentium dominant̃ eorum et q̃ maiores sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter vos. i. non similiter contendetis de principatu et gloria transitoria sicut gentes

Tam benignus et prudens pr̄ sic omnia disponit et ordinat ut int̃ fr̄es unanimes fr̄nitatis caritas nõ rumpat. Unde q̃ndo et nullu͂ ~~pas~~ exeis turbauit et omnes fecit spa re dicẽs. Nõ ẽ meu͂ ꝑ prius. Nam qd̃ uni aut duobz spa lit nõ ꝑmittit. Caritas spat. Quid ꝑ̃ oẽtity ẽ xp̄s nõ ẽ meu͂. Quis em̃ qui h̃t po testatem sed acceptam h̃t ab alio. illig ẽ uel qui dedit. Nam qd̃ habet filius suu͂ tu ip̃e nõ est suus ꝫ prius. Ergo q̃nt eu͂ cuig nõ est. Et int eu͂ cuig ẽ. nec ꝑso na ẽ. nec eqlis potestas. Si em̃ unꝰ deus pr̄ et filiꝰ aut ẽẽ pot. aut ẽẽ nõ pt. Quis uidit tale unu͂ deu͂ colere qui ĩ dimidio potẽs ẽ et ĩ dimidio ĩ potẽs. Aut quis illos putet eqles. qp̃ nõ ẽ eqlis potestas. Audia mus et ĩtelligamꝰ nos xp̄ia ni ut q̃n aliqd̃ petimꝰ a dñõ et nõ ĩpetramꝰ. nõ fragã tur fiducia nr̃a. neqꝫ ca dat spes nr̃a a dñõ. ut dece nter desꝑemus de mīa eius quia nec fr̄m istor̃ fracta ẽ fiducia. aut cecid͡ spes cu͂ nõ ĩpetrasset. Quid em̃ si nõ expedit nobis tã ꝑ qd̃ petimꝰ. sic nec illis expediebat. Quantũ aut putas spitalez re petẽ ꝓm deu͂ et dignam ĩ petitione. tñ si nõ ĩ petitus ꝯuita ferre nõ debes. Nam iacobꝰ et ioha nes rem spalez et dignam ꝯ se petẽ estimabat. tñ re ꝓbata ẽ petitio eor̃. ãi uã lis iudicata. Nõ em̃ qd̃ apd̃ hoĩes iustu͂ uidet. ita et apd̃ deu͂ sp̄r iustu͂ ẽ. Quanto ma ior est deus hoĩe. tanto ꝓfu diora sut dei iudicia ꝙ̃ hoĩs. Aliqd̃ dig̃niores ẽẽ possumꝰ Jacobo et Johe ut nõ ĩpe trates qd̃ petimꝰ doleamꝰ. cu͂ nec illi de nõ ĩpetrato bñficio sut ꝯtristati. Et au dientes dicẽ ꝯtristati st̃ de duobz frĩbz. Quemadm̃ isti carnalit̃ petierut. Sic et illi carnalit̃ ꝯtristati sut. Nam sicut isti si spiritalit̃ sapuissent nõ fuerãt peti turi ut sup̃ oẽs essent. Sic et illi si spiritalit̃ ĩtellex issent nõ fuerãt ꝯtristati ẽẽ aliqs an̄ se. Nam uelle quidẽ ẽẽ sup̃ oẽs uitupa bile ẽ. sustinẽ aut alter̃ sup̃ se nimis ẽ gl̃osum. O. error salutaris. ꝙ totiꝰ mũdi soluit errorẽ. Si em̃ ap̄li nõ sic errasset. un̄ nos cog̃scẽ potamꝰ q̃ nõ oĩe. qd̃ uidetur bonu͂ dẽ

ad
no

derare bonu e. Putabamq
qr malu desiderare malu
e. aut auariciam. aut furtu
nuc aut sciimq qr aliud e
opus bonu. aliud e pmatus
honoris. Et opus quide desi
derare bonu (bonu e pma
tu aut honoris gaupisce ua
tas e. Ceterum bonu opus in
plere nre uoluntatis & nri
e opis et laboris. ppt qd
& nra e merces (pmatu aut
psequi iudiciu dei e. ppt qd
ex pmatu honoris nescio si
aliqs mercede iustiae adipisci
meretur. Na desideriu pma
tus exultacionem nascat cordis
qui aut humilis e corde & i
dignioze se alijs arbitrat
scdm illd aplicu pceptu q
ait. Alt altum existimans
supioze se: nuq desiderat
apparere. Pmatus enim fugie
tez se desiderat. desiderantez
se horret. Vides aut dns a
lienu spm i cordibus discipu
loz qsi hoste i suis castris
uocare. no eos i crepauit.
no pieat aftaie sua istos
male petentes. & illos no be
ne sentates. Si enim rex tre
nus uidit qd ciuitatem illiq
occupata teneat hostis. qd
facere potest aliud. nisi ut po
nat arietes. & adducat exer
citu. & destruat muros qs
forte ipse edificauit. ut tantu
in hostem expellat. Sed in
deamus sapiez uiri regis. Postq
uidit sua castra occupata
a spu alieno. sic hoste expu
lit. ut castra sua no deleret.
Scitis qd pncipes gentiu do
minant eoz. & qui maiores
sut potestatem exercent i eos.
No ita erit int uos. Set quicu
qz uoluerit int uos maior fi
eri erit uim minister. Et qui uoluit
int uos pmus ee. erit uir s
uus. Fructu humilitatis posuit
pmatu celeste. Quicuqz g
desiderat pmatu celestem.
sequatur humilitate terrestre. Q
cuqz aut desiderauit pma
tu i tra. i ueniet. confusione
i celo. ut ia int suos xpi
no sit de pmatu eterne nc
festinet quisqz eoz qm
alijs maior appareat. set
qmo omibz i ferior uideatur.
qnia no qui maior fuit i
hoze ille est iustior. set qui
iustior fuit ille maior. Con
secto g melior e desidera
da no dignior gradus. Voles
ere dns & ducez fem abi
cez extiguere. & decere disci
ploz i media introducat
dictez int pncipes mundia
les & ecclasticos. ostendes
qr pmatus i xpo nc aliq
appetendus e no habente.
nc alii tradendus e habenti.
Quonia pncipes mundi io
sunt ut dominent minoribz

Humilis magister mitis
& benignus. nec
cupiditatis modice
duos arguit postu
lantes. nec decere
religiosos i dignitatis itercepta
elacionis. Si tale post
ex. q decerat cuncte
maiore. q minor fuit.
& illud dominus fieri quo
finis sit frust g ad ill
i moderata qsieuit.
ad istud olet sup maioz
desiderio ad uos geminis.
cu ad sumu dicit apice
nd po. Si humilitate p
ueniat. denique stupis
appo it padigma. ut si
forte dicta paupercederet.
erubescant ad opa tdt.
sic si hois n ue. id
q m hua gdico abotu
sue eclesiastice plasmatos
pari lege qdicat ado
vt una eademqz ge
nerositas aregula
nate hz ab oipotenti
dmi ste sib gnalit in
perturet. tumor tu
& mobigea huattatu
elacio. abicois fastigio
stipata. dissitionu &
dissenciaoz culmine
ad i ret. vt videlic
dmisoz ho pgeies.
alt alto nobilior
clarescto. & alter
alti pncipare. et
exide aliu abinuis
differentiarent hic &
plia & sedicoes crisce
rent. hic iurgia guerre
& oppssioes pnoiata
meu vz & tuu sine i
permissioe oriunt

ad
.pno.

pncipes & maiores

Nitz reges gentiu ipas gentes regut et q ptat gnui

suis / ut seruiat eos et expo
liet / et comedat / et usq ad
mortem abutatur uita corp gentiu
ad suas utilitates et glas.
Principes aut ecclie sunt ut ser
uiant minoribus suis et ministret
eis que accepiut a xpo. ut
suas utilitates negligat et
illorum puret. ut et si opus fuit
neq mori recuset p salute
illorum. Sic aplus dicit. Ego aut i
pendar. et sup i pendar et ipe
pendar p aiabus uris. Hig
her ita se hnt. Peccare que
primatu desiderare. et si ro
no e. ul cca e. qr et si iustu
no e. ul utile e. primatu aut
ecclasticu cupisse neq ro
e neq cca. qr neq iustu e.
neq utile. Quis em sapiens
ultro se sbice festinet suiu
tis labori. et qd maig e pi
clo tali ut det roz p omi
eccla apud iustu iudice nisi
forte qui nec credit iudiciu
dei nec timet ut abutes
primatu suo ecclastico scla
rit coutat eu i sclare. Sed
ne forte q talis e i appete
do primatu psectu pietatis
pie pcedat dico. Nuqd q
i ordine pror e lo i minus
melior. Quauis quide dif
ferenciaz ee int scos gene
rare no possimus ideo pdicet
aplus mebra corpis assimi
lauit scos ecclie. Sic eni ho.

quide i telligit qd mebru
honorabile hent i corpe suo
qd i honestu. unuquodq aut
mebrum no se cogitat ipm
si honorabilior sit aut cotep
tibilior. Alioqui et que i ho
norabilior sut tristaret.
Et p hoc fiet int eos scisu
ra. Sic differenciam int scos
sem xps solus cogitat cuig
mebra omnes nos sumus. Ipis
aut scis no e concessu ut co
gnoscat differenciam sua ad
i uice. ut no meliores sup
biat contra deteriores. et deterio
res extent contra meliores. et
p hoc soluta caritate int
eos discordia nascat. maxie
i hoc seclo faciosso i q occa
siones sibi qrit dyabolus odiorum
ad semiandorum. Quod aut
i hoc differencia dignitatis sca
e int scos dimitatis dico
no scitatis. ut alt quide sit
aplus. alt aut eps. ul mist
ul laycus. cotinencia carnis
coegit. et puritas mundi. et
occulta operatio inimici. Co
mia dyabolus ope carnis et h
mundi i multa i disciplina
come excitat hoies q diu st
carni i hoc seclo subditi.
Alios i lasciuia. Alios i deli
ciis. Alios i auariciam. Alios
i ira. Alios i inuidia et sup
bia nisi q sunt qs timeat
solum disciplina. Deniq
ipi honores i xpo i prima q

Inq tam forma obtinda * Vz illarum
maiores et pcessores. i.
doctores et rectores ecce
u nimina distrecoe in
diget opusq hnt. ne
vz regu gentium i stat
duam subiecti sectis videat
secq ab eis gaudeat laudib
singulariis attolli. s ad
exempla et regis etiam quasi
minores eis qbus regedis
psunt. efficiat ac minstri
qr nimium necce e. ut sic
bn agetibus p humilitate
sint socii. qts qr delinqa
vicia p zelu iusticie sit
erecti. ut et bonis i nullo
se pferat. et eu prauorum
culpa exigit. potestate
ptinus sui prioratus
agnoscat. Bona nacq e
ordie suo po. s tantu
i diget regetis vita.
Bn hac exceet q stet
pilla sup capas erigi.
et stat cu illa certis eqli
apom gnuada ncq e in
torde humilitatis. et i ope
disciplina. nedu platus
qsq. vl vt dius fatear
amistrator et suus suorum
dei plus se qdeceat i
supbie suprdlum eleuat.
frm suorum scandalum et
ruina fiat. et itm
ne se plus q expedit
deiect. subditorum i solecte
vita strige sb disciplie
vincla n possit. et dum
i moderaci custodiat
humilitatem vertatur
pietatem. dissoluatur
nura regis. s et de
aucto nra q ub emissi
st q fonder videant.
et de hunlitate q innitens
agstat viema eum
supbie erucit platus
ee soly. gr et sepechionis
hebundancia. Avariciam
gignit tumoribus aliorum.
veros e. Dum i tradibus

fertie videtur honores. Re
vera autem non sunt honores
diversi. sed diversa ministeria. Ut pu
ta oculi honor videtur quod illumi
nat corpus. sed ipse honor il
luminandi non est ei honor sed
ministerium eius. Et pedes humili
tas esse videtur quod bajulat
corpus. sed ipsa humilitas ba
iulationis non est contempta sed minis
terium eius. Propter quod dominus
corporis homo. nec oculum suum a
plius honorat quam pedem. nec
pedem magis contempnit quam oculum
quia non oculus pro aliquo suo merito
honoratus est ut oculus sit. sed
ad hoc ministerium creatus est.
nec pes pro culpa sua contemptus
est ut sit pes. sed ad hoc minis
terium est creatus. Propterea v
numquodque corporis nil minus se ha
bere intelligens secundum ministerium
ad quod est creatum non amplius
nec invidet alii membro quod plus
habeat. nec spernit alterum
quod minus habeat. Sic est in mem
bris. Unumquodque sua honor. non
est honor eius. sed actus ipsius.
Ut puta apostoli apostolatus puta
et a nobis honor ipsius esse. vere
autem non est honor eius. sed
ministerium eius. Unde paulus de
apostolatu suo dicebat. Nam si
evangelizavero non est mihi gloria. Ne
cessitas enim mihi incubit. Ve enim
mihi est si non evangelizavero. Si
enim volens hoc ago. mercede

habeo. Si autem invitus. dispen
satio mihi credita est. Similiter
et dyaconatus dyaconi non est
contemptibilitas eius sed actus ipsius.
Propter quod deus nec apostolum a
plius diligit quam dyaconem quia
apostolus est. nec dyaconem minus
quam apostolum quia dyaconus est.
Iterum nec apostolus primo suo
antecedenti honoratus est ut esset
apostolus. sed hoc ministerium apostolus
est iudicatus secundum motum mentis
sue. Propter quod neque apostolus
laudem habebit apud deum quia a
postolus fuit. sed si opus apostolatus
sui bene implevit. nec dya
conus exprobandus est quia dyaco
nus fuit. sed si opus suum ne
glexit. In nullo ergo homo est
honor nisi in quo bene imple
vit opus suum. Et nulla contemptio
eius est nisi in quo neglexit
proprium opus. Unde sicut pes libet
servit oculo quia sibi convenit
sacies quia nisi oculo suo minis
terio fuit usus. nec ipse suo
potuit uti. Sic ex sua in vicem
sibi debet esse subiecti. ut mi
nor maiori non invideat quod
maiori. sed libenter ei obse
quatur quod convenit in eo ipso
quod maior est. Et maior non
contempnat minorem quia minorem
sed libenter ei obsequatur quod
sibi convenit. Nec enim tractat
unusquisque propter duos fratres qui
petierunt sibi primatum tu

tradita

Dum in cordibus sublimium
regnat humilitas
mores sic enim pre
sidentis animus ad cla
ritatem sue potestatis in
dum presumnovere et
delectatione quadam
rapiatur. rectorum data
sapiente dei concedete
constituetur. nedito ex
tolli. sed esto in illis
quasi unus ex illis. Hic
etiam petrus apostolus aut
possidentes in clero.
sed forma facti gregis
non quam tu gerens
delicat. similiter per
versos pueros tam
etate quam vane et
morum quam mentate plus
equalitas quam disciplina
oportuit et debita
custodiatur. Hely namque
sacerdos. falsa pietate
superatus. ferire delinquentes
filios noluit. ideo
apud districtum iudicem
semetipsum cum filiis
crudeli dampnatione per
cussit Et ubi pusis
filiis pio non sed falso
fraude occurrere voluit.
illic et se et ipsos crudeli
animadversione dampnavit
Unde oportet ut rectore
subditis et materne pietate.
et paterne exhibeat disci
pline severitas. atque
in hac sollicita circumspe
ctione providendum est
summopere ne aut districtio
rigida seu crudelis et
dura. aut pietas sit
remissa Correctio namque
cuidem et deceritatis
radice progrediens clam
destinatur potuit amore
et censura enim discipline
cohibens. aliquando mulcida et
acriens coherceat. que
fomenta ingerit premia

Sciendum quod tres christus venit pro nostra salute. primo venit in bethel quod interpretatur domus dei ex excelsis humilitas. quia christus per humilis in terram in aulam venit virginalem. secundo venit in iericho quod interpretatur defectus et patria. quia christus secundum esse sed fecit. ubi nos ob defectus supplevit. Tercio venit ad iordanem. quod interpretatur descensio eorum quia christus per passionem descendit in limbum ubi omnes sancti descendebant ante adventum. et dimisit. et dimisit aquam et pallium zeli vel caritatis. quia sanctos inde eduxit. impios vero ibi dimisit. Moyses exiens in ferum post ascendens in celum dimisit elias Elyzeo pallium. quia propter caritatis discipulis reliquit. Et sic elyseus ab elya nullo pacto evelli potuit. sic non apostoli a christo. nec per mortem nec per alia aliqua modi huius amaritudinis. Sicut filius hominis et si fieret clarius sic venit filius hominis ut in hoc mundo honores et dignitates quereret et raperet. sed ut ipse potius celeste regnum aliis sua precepta observantibus ministraret.

non debuisset. Sicut filius hominis non venit ministrari sed ministrare. et dare animam suam redemptionem pro multis. Ad hoc ei ad ymaginem christi facti sumus ut imitatores efficiamur voluntatis eius et conversationis. Numquid ad similitudinem divine maiestatis eius sumus creati? Ita ille quidem in nostram creaturam mutari potuit. nos autem illius divinitatem mutari non possumus. Sed in hoc sumus ymago eius. ut quod ei bonum videtur. et apud nos sit bonum. et quod ei malum videtur. et apud nos sit malum. Quicumque autem domino ihesu humilitati studente elacioni studet. non est ymago christi. et qui domino paupertate amante divitiarum amator est in hoc seculo: repellit a se christi similitudinem non est verus discipulus qui non imitatur magistrum: nec est vera ymago que similis non est auctori.

Omelia XXIX

Cum non de ceco hic sit. Cum appropinquaret iericho. cecus sedebat secus viam mendicans. Iericho castrum seu civitas est trans iordanem in terra repromissionis. ad quam filii israel primum venisse iordanis amne transito leguntur. Sed et matheus duos cecos posuit. ut ex utroque populo aliquos illuminandos per domini incarnationem insinuaret. Cecus ergo cecus est in peccato suo. ille claritatem lucis eterne ignorat.

Ingredientibus autem eis ab iericho. secute sunt eum turbe multe. Certior studiosi agricole est messis fecunda. Assiduum autem doctoris documentum ecclesia plena. negociatoris prosperata felicitas enthecam multiplex. Nemini labor itineris impedivit. quia amor spiritalis fatigacionem non sentit. Nemine sexus mulieribus retinuit. quia inter virum et mulierem corporis quidem differentia est gratie autem in omnibus una condicio. Illic ergo differentia sexus requiritur. ubi cura carnalis est. et ubi cura non spiritualis operatur. Nemine passionum suarum recordatio retraxit. quia ingrediebantur in possessionem regni celestis. Vere enim non habet super terram quod amet. qui bonum celeste in civitate gustavit. Sic ei qui preciosum gustavit cibum postmodum ei hec esca communis ingrata videtur. Sic et qui semel de dulcedine christi bene gustavit. terrene corporis decore non multum sentit se corpore. Quis non desiderat illum aut quis non sequitur. quia et duo ceci tamquam corporaliter viderent spiritaliter aspexerunt. et tamquam audiant crediderunt. Nimirum hic est illa rosa in campis iericho. de qua sapientia loquitur per salomonem. Sic palma exaltata sum in cades. sic plantatio rose in iericho. Ergo hec est illa speciosissima rosa castitate iusticie candida et passionis sanguine rubicunda. Sic enim rosa numquam videatur sentitur. Et tamquam in viciat tenetur in odoribus suis. sic et dominum ihesum delonge duo ceci tamquam viderent divinitatis eius fragrantiam senserunt. Et ecce duo ceci. Certe dicendo oportunitate ostendit. hoc est optime oblati sunt ante faciem

ignorat. Sed si iam in redemptorem credidit. iuxta viam sedet. si autem iam credidit. sed ut eternum lumen recipiat dissimulat. atque ut per maximam mentis contemptionem a precibus cessat. cecus quidem iuxta viam sedet sed minime mendicat. Quisquis ergo cecitatis sue tenebras agnoscit. clamet vocibus mentis. dicens ihesu fili david miserere mei. Quod et significat sequitur. Et precedentes ihesum increpabant. nisi desideriorum carnalium turbas tumultusque viciorum. qui priusquam ihesus ad cor nostrum veniat temptationibus suis cogitationem nostram dissipant. et voces cordis in oratione perturbant. Sepe namque dum converti ad dominum post perpetrata vitia volumus. dumque contra hec eadem vitia que perpetravimus exorare conamur. occurrunt cordi fantasmata peccatorum que commisimus. mentis nostre aciem reverberant. Confundunt animum. et voces nostre deprecationis comprimunt. Sed illuminandus cecus quem turba increpat ut taceat. magis ac magis clamat. quia quanto maiori tumultu cogitationum carnalium premimur. tanto orationi insistere ardentius debemus. ei ad primam gratiam perturbari non debet si rursum post emendationem relicta vitia cor pulsent. quia non possunt nocere tales cogitationes quales fuerint quia si erumpitur in facta nec complentur opere et precipue quibus ratio rebellat et reluctatur. neque sunt ad dampnationem. sed potius ad probationem. namque non cogitare. homines vero subditorum corda tumultus cogitationum frequentissime erumpant. cum meditantur. lacerant et non dormitant

xpi. ut aptis oclis qui testes uirtutis eius ascenderant cum eo in ierusalem. quia futurum erat ut sacerdotes repleti inuidia dicerent christo. in qua potestate facis hec. ut ceci responderent. Et si non uocetur ipsa re. Ecce nos ceci fuimus. Audiemus Quid sunt. de pestate requiritis qui uidetis uirtutes. Erubescite carnales oculi quando nos stante xpm non aspicitis. quod credideruunt duo ceci sedentes secus uiam non uiam duo ceci duo populi sunt iudeis et gentibus. Aut sicut quidam interpretantur. ambo gentium. unus ex chanaan. Alius ex iaphet. Illud autem ceci quod non dum eis apparuerat unigenita lux. Secus uiam. i. iuxta ueritatem consistabantur. Sed ueritatem in uenire non poterant. quia uia ueritatis clarior ad huc demonstrata non fuerat. uel secundum rationem ubi degentibus non erant ipsa ratione ubi consistentes. quia noticiam ubi non dum acceperat. Sic enim qui in tenebris ambulat. si semel uiam perdidit. interdum tota nocte ambulat iuxta uiam errans. Et non inuenit uiam donec superueniente die Sic et homines ambulantes in erroribus ut patris postquam dei cognitionem semel perdiderunt. ad perfectam noticiam pie

tatis redire non poterant. nisi dies xpo ueniret. Huius ceci ueritatem uiuebant Cum iuxta ueritatem uel rationem ubi gentes consistabantur. leges rationabiles ponebant firma iudicia iudicabant. dicente apostolo. Cum gentes que legem non habent. naturaliter que legis sunt faciunt. Ergo qui iusticiam faciebant. sed iusticiam facere non poterant. non intelligentes quo oportebat facere. quia qui deum diligit. Sic cogitus est ecce Iudei autem quomodo erant ceci. Quia lege sectantes. legis iusticiam non inuenerunt. quia ex operibus et non ex fide. Dicit enim paulus. Testimonium enim illis perhibeo. quia emulationem dei habent. sed non secundum scientiam. Nam nolentes subiectam suam statuere iusticiae dei non sunt subiecti.

Audierunt quod ihesus transiret. et clamauerunt dicentes. Miserere nobis domine fili dauid. Turbe autem strepitum audiebant. Et personas non uidebat. Undique sestinantibus curtis soli sedebat in dissolubili ligati catthena tenebrarum. nichil sentientes de toto corpore pr
luui habentes de toto corpore pr[illegible] uoce Et ideo quia pedibus eum sequi non poterant. uoce sequebantur. Miserere nobis fili dauid. O tenebre omni lumine clariores. acutissimus cecitatis aspectus. Multa christi homines

---

Ecce fratres karissimi iste a domino ihesu non aufert. sed lucem quam peccatis impedit. non et leuiter impedit. penitus impedit et despicit omne quod est lucem et carnem. quasi si habere ter quibus sit. tu sine luce non potest uidere quid sit. Iumentum sed cum que tempore audiuimus et dantem salutem. Iste falsas diuicias non terrena dona non fugitiuos honores a domino sed lucem quam quesiuit. Ecce lucem quam loco clauditur quam tempore finitur. quam noctem in terrupcione uariatur. quam a nobis communiter cum pecoribus cernitur. sed lucem quam uidere cum solis angelis possit. quod non initium inchoat. non finis angustat. ad quam lucem uia fides est. Ideo operam fratres karissimi nunc peregrinacionis tempore agamus. ut sub[illegible] per fidem nunc lumen post tenebram [illegible] nunc per fidem illuminatam simus. Ihesum quem intercernimus. opere sequimur bonorum imitantes uestigia eius. Reuocemus ante oculos peccata que fecimus. et considerare mus quam terribilis et districtus iudex hec puniturus aduentat. Offerte formem ad lacrimas. uitam nostram ad tempus amarescat in pena. ne eternam amaritudinem sentiat in uindicta.

Transiit dominus dominus noster dauid. quia de stirpe dauid carnem quam nobis assumere dignatus est. quem non angelis diuinitatis dedit in [illegible] illius dominus noster

dcl'r ceco quidē ḡsificat
z merkanor' pulere
cecum. d. ̄so deuez cec'
dād riso p̄ima vll a.
s; luce pearit. radiās
refulsit ī astris. Cec'
ī exemplo. credi radiā
tia posbūt. ifilmes
oterit q̄nda tenui ī
orbe. Orbus ēfuciat.
ihū ierico p̄agrāte
Tūc ē penitē distingui.
q̄ ī orbe n̄ duz. n̄
trena glam. noy
logitna vitā. nec
vindeci z ī inimicis
ī talia. s; solum ī
effabile lum̄ q̄rel
debē. h' z q' p'm
ad' ihm ecnalit
ēteplari mētā in.
pt itaq; iste cec'
ad onm̄ q' p; paore
refri speciale. el
em ēmale peccā
qmittit ī ope. q̄le
ē adultiu. hoītidiu.
furtu. rapina. sacile
z q̄ odiu l' inagestat
ī corde thy simulā.
q̄ fco cec; z ī metē
ac a talib' cecas. q̄
p fco d' stedet sup illos
q̄ ūdo et nc damnat'
s vado n. fit frequēs
ī estate q; et ex mlti
caliditis acis frig.
recepit ad ī tortam
z ogelati q ī ea est dc
ad. ī ita fit q̄ndo fut
qui estis et nc senti
ad vemet clāis. q̄ndo
videt wenet sup rep
bos. Et q̄ndo illa erit
sitis talētu. q̄ pena
ruebit culpe. z q̄ ad
tps hic exultāt. illic
a ī igne p'pt ardorem
a vanae ardebit sicut
dya salamādre. in
sulfure p'pt fetore
luxurie z libidīs. in
q̄dam. vn Cm brevis
z visus. q̄ longa laconā
undi q̄ audia momēti
migrant ī luctus
p̄ennes

tum et iuxta ambulantes hoīez
illum putabat. Et ideo ceca et lon
ge sedentes dnm p̄fecerunt.
Audierat enim gentes detracti
tu ihū. secundum testimonia p̄pha
rum annunciantibus filii apl'is.
Audierat enim aduentum eius
in mundum. passionem eius et re
surrectiōem et redicionem ei' ī ce
lum. Audierunt de transitu eius
cum iā egressus eet ab iericho.
i. de hoc mundo. Turba aut
increpabat eos ut tacerent.
Videbat sordidas uestes et nō
considerabat conscientie clari
tatem. ideo uetabat. non ī uiden
tes eis. s; honorantes p̄pm.
Indignum enim eis uidebatur.
ut tales hoīes uociferarentur
ad eum. Ecce fatua sapiencia
homi. existimabat ī iniuriaz
pati magnos uiros si a
pauperibus honorentur. Quis em̄
pauper ausus e diuitē publi
ce salutare. Mox ī dignatur.
q'i ī iuria passus. Aut hij
qui uetabant ī iustos iudeos
uetabant. q̄ q̄ua faciebant
ne gentes ī p̄pm credentes
saluarentur. At illi magis
clamabant dicentes Miserere
nobis dne fili dd. Ministraba
tur ueniam magis q̄ compesce
batur. talis e enim nata fidu
cia ut ueteris eo magis tace
dicatur. Propter qd et serui dei
p̄secucionibus non uincuntur. s; p̄ficiunt.

magis afflicti fuerint tanto
amplius accedunt. Virtus qs fi
dei ī periclis secura e. ī ferre
curitate periclitatur. Quid em̄
aliud sic uigore fidei ī hoi
bus laxat. q̄ua longa tran
quillitas. Ergo uetates
eos ad debat eis. et altam
tam doloris. Primum ne clama
rent. q̄ ceci erant. Deinde q̄ ue
tabant ad lumen uenire. Et
stans ihc uocauit eos et ait.
Quid uultis ut faciam uobis.
Dicunt illi. Dne. ut aperiant
oculi nostri. Quid dne qd interrogas
qd ipse oculis uides. Infirmi
tas clamat. et ut qd uoce re
quiris. Non quero p'pt passio
nem. s; p'pt fidem. Nonnulli au
dire qd dolent. s; uolo confi
teri quid de me sentiant. Tu
dne cogitacionem eorum cognoscis. Ames
cias. Certa scis. s; uolo ut pro
deat ad medium p̄pli. et cunctis
audientibus dicant qd uolunt.
Et dum ceci me dei filium confi
tentur. confundantur uidentes qui
me hoīem putant. Dnm uo
cant me et uerum dicunt. s; dum
filium dauid dicunt. dissipant
qd bn confessi sunt. Ita abu
siue et hoīes dnī dicuntur. ue
rum nemo dns nisi deus. Si
qs dicat dne fili dauid. abu
siue secundum hoīes me honorat.
Si aut solumodo dnm. secundum
deitatem me confitetur. q̄ unus

Cum appropinquasset iesus Beda Deus et hominum mediator homo xpc ihc p̄humani generis reparacione passurus. appropinquāte
hora passionis ipse eadem et loco eidem appropinquare voluit, ut aperte claresceret, q̄ nō ī uitus s; sponte
pateretur. Frequenter enim veniebat dns ihc ī ierusalem sicut euu testatur iohēs. nusq; tn exhibuit sibi id
Est aut locus bethfage q̄ dns ierusalem venturus sua presencia illustrauit, viculus sacerdotum ī late montis
oliueti situs. et ī tpr dom' bucce. i. dom' maxillarum hoc sua ī sepulcrē denunciāns. q̄ ī ibi erant sacerdotes
qui hostias et sacrificia q̄ ī tplo offerebant comedebant et olocaustorum et victimarum carnes adsc pertinentes
Qua ppt ipse locus dom' bucce vel maxillarum voc ī tpr. seu cum eet habitaculum sacerdotum assidue ī colex
Diuina ab eis lecta ac recitata meditabantur. Eu' istud de fuit duabus dicens p̄mo dicte palmarum q̄ntum ad
sensum. et feria z historiacum. qs p̄me dicte ad ventum q̄ntum ad sensum. et feria z allegoricum sla p̄hune aduentum
xpi ī ierlm. significat aduentum eius ī carne appropinquauit. u. dns spiritualis ierlm qui ī carnali eciam ī quo et
z visio sibi p confessione et fide reconciliauit. q̄ significat p bethfage.

deus ex quo dicitur. et unus dominus per quem omnia. Filius enim david cecos illuminare non potuit. filius autem dei potuit. Ideo interrogat. Quid vultis? Tunc illi iam non dixerunt. domine fili david. sed tantum domine. ut aperiantur oculi nostri. Misertus est autem eis ihesus et tetigit oculos eorum. et confestim viderunt. Quamdiu ergo dixerunt. domine fili david: suspensa est sanitas. Mox autem ut dixerunt tantummodo domine in fusa est sanitas. Tetigit oculos eorum. Tetigit hos carnaliter. non dubitantes ut deus. Tetigit quia david filium ~~david~~ dixerunt. sanavit eos. quia crediderunt potencie eius. ut una eadem que operacione sanitatis. et fidem eorum remuneret. et infidelitatem castiget. Bonum munus obtulerunt christo sanati. Quare? Secuti sunt eum. Ita quod homo in vita reddat deo digne pro beneficiis eius in quod ipse ammonet per prophetam. O homo. quid querit deus a te. nisi ut facias iudicium et misericordiam. et paratus sis ire cum domino deo tuo. Consequenter et generaliter oculos mentis tetigit ihesus. dans eis graciam spiritus sancti. Quae gentes cum fuissent illuminate secute sunt eum operibus bonis. nunquam per omnem modum relinquentes eum sicut aliquando iudei ~~et~~. mu

Et cum appropinquasset ihesus ierosolimis. et venisset bethphage ~~et~~. Multo res ipsa exigit ut quamquam frequenter quidem ihesus venit in ierusalem sicut iohannes testatur. nunquam tamen sibi adhibuit iumentorum. nec ramorum virencia dona se ornamenta constituit. nec admirabile laude sue dignitatis turbas populorum excitavit. Nunc modo quando ut pateretur ascendit. Ideo ergo cum tanta gloria est ingressus. ut tam plus illorum adversus se exacerbaret invidiam. quia iam tempus passionis eius instabat. Et non mors eum urgebat. sed ipse magis adversus se compellebat mortem. Quociens enim de manibus sacerdotum elapsus evasit. cum esset invisibilis factus. Qui videntes eum voluerunt occidere. tangere eum non potuerunt. quia nec ante christo sensit se mortem. percutere eum iudei non potuerunt. Ergo si christus eos provocavit forte ne de morte sua faciat eos inmorios. Absit. Exacerbavit eos non ut facerent quod antea volue- rat. sed ut posset facere quod prius volebat. Facultas eis data est non mutata volun- tas. Tunc ihesus misit duos discipulos dicens. Ite in castellum quod contra vos est. et confestim invenietis asinam alligatam et pullum cum ea. Solvite et adducite michi. Asinam et pullum

Capitulum xxi.
Ideo ad montem olivetum ut novellas olivas in solium clucte plantarum ut possint veritatem dicere. Ego autem sicut oliva fructifera in domo domini et redemptor ascendens in montem oliveti iherosolime magnam graciam pacis et concordie in do[mo] universo qui in testamento relinquit In misterium enim gentium futurarum. sedens super asinam et pullum eius. intravit in templum. et sic gentes iudeis coniunxit. Asina enim et pullus iudei sunt et gentes. Iudea vero sedem dei. iudei et gentiles conversi. Ergo prophetia manifestat iudeorum quam predictum erat christo ascendenti in templum. Ideo autem premonuit ut per hoc signum cognosceret regem suum iudei dicens. Ecce rex tuus venit tibi. Ante tempora ergo multa constituit propheta videns cum spiritu talia asspicient quando dominus fuerat natus iudeo dicebat. ecce. ut ostenderet quod ille de quo loquebatur antequam nasceretur iam erat. quoniam ergo christus in mundum manifestavit. non ut propter potenciam timeretur. sed ut propter mansuetudinem amaretur. mansuetus venit et sedet. i. in predictis in secundum spiritualem dignitatem. Et bini duo s. petrus et philippus mittuntur. ut habeant emolumentum societatis. propter significationem duorum mandatorum generalium quibus omne genus humanum de peccato absolvitur. dei et dilectio et proximi toto orbe predicatorum per apostolos vel duos apostolos operis mundicia et doctrina attendit et vitanis. Hec non duo in quoniam doctore requiruntur. scilicet scientia bene docendi et operacione comendi

eius. iudeos et gentes. Iudea
enim secundum dominum mater est generaui
Hic enim dicit eadem de qua ysai
am propheta Et constituam prin
cipes tuos sicut antea et con
siliarios tuos sicut ab inicio.
Post hec vocaberis ciuitas iusticie et
mater ciuitatum. i. ecclesiarum fidel
sion. Propter quorundam tales simi
tudines eualibus hic assimila
ti sunt homines. Dum ut dei filium
non cognoscentes Et enim qualiter
hoc in mundum et peccatis pene
vniuersis magis magis irrona
bile et stultum et in firmum et ig
bile et honeriferum magis.
Hic fuerunt et homines ante christi
aduentum ydolatre. passionibus
diuersis in mundi et irraciona
biles ubi racione carentes quantum
ad deum stulti Quid enim stul
cius quam factorem contempnere. qui fau
rit et opus manuum suarum ado
rare quam factorem. Erant in firmi
tam et ignobiles non ua
lentes resistere passionibus suis.
et obliti generacionem suam celeste
fa fuerat serui passionum
suarum et demonum. quibus re
sistere non ualebant Et quia
demonum uel philosophorum
augiaque erroris uel dogma
tis aliaque sarcina eis uo
luisset in ponere. suffrebant.
tota non bona peccata suppor
tabant. nec resistebant propter
que dicit et apostolus ad corin
thios dicit. Videte vocacionem

vestram fratres. quia non multi sapi
entes secundum carnem. non multi for
tes. non multi nobiles. Sed que
stulta sunt mundi elegit deus
ut confundat sapientes. Et infirma
mundi elegit deus. ut confundat
fortia. Et ignobilia et contempti
bilia mundi elegit deus et ea
que non sunt ut ea que sunt destruet.
Set in christo super eos ascendit.
Et induxit in templum lauacri per
baptismum facti sunt dei in mundis
eualibus homines facti. precepta ei
ubi racione sapiencia dei. facti sunt
racionabiles et prudentes et ue
ta est irracionabilitas eorum et
simplicitas. et stulticia eorum
mansuetudo. Nam simplicitas si
ne racione irracionabilitas est.
Et mansuetudo si non sit propter
deum stulticia est. Adhuc autem
accepta gracia. et recognita ge
neracione sua celesti. facti sunt
de infirmis fortes. de ignobi
libus nobiles. et quod videbatur
in firmitas in noticia et uic
ta in eis. ignobilitas autem
humilitas Nam in noticia sine
deo in firmitas estiuatur. Et humi
litas non propter deum ignobilitas
iudicatur. Iste relacies asse
honera demonum. Et suscipie
tes super se iugum christi suaue.
Et honus eius leue. et ipsum sessorem
in cordibus suis suscipie
tes. facti sunt portantes Nam
peccata irracionabiles honeri
fera estimantur. ligata. i. dicta
Ebolla.

vel humilitas in propter deum

Castellum quod contra uos est.
castro mundi est. vbi et erat
asina. vel animalis genus quod
et pullus asine. vel
asinum agricultura Castel
lum Jherusalem nuncupat
iuxta Ieronimum quod olim
sancta ciuitas et magni
regis vocabatur
Et hoc nomine diminu
tiuo quod est castellum
despectiue eam nuncupat
saltem propter vicinam quod
subversionem. quam
propter nece saluatoris
erat passura hec
contra apostolos erat. quia
doctrine eorum fortiter
rebellabat atque
reluctabatur:~
Consuetudo namque scriptu
re est castellum pro
ciuitate. et ciuitatem
pro castello ponere Illud
quod castellum cognomine
mundum significat. qui
semper contra nos est quia
etiam per quandam sapientiam
non in congrue meretrix
appellatur. tenens
aureum calicem in manu
dextra plenum toxico
pestifero Cuius calicis
ora sano mellis de
linita sunt vt eiulama
tores sui mitari siguis
tantes eo auidius
sumant quo magis
post illud dulce degustant
et post rosam olete
et fetidam anhelant
vt tande letale virus
quod in fundo calicis latet
in tota auida fauces
repant / delectacionis
sue. propter infecti omnis
extinguatur. et demum in
igne gehenne picis et
sulfuris picetur. in
sepiternum arsuri cruciatum
et penas luituri ad
barathra deducantur
Iste est ille mundus qui in
persona illius impudice me
tris pharaonitidis sanctum
ioseph. i. cuiuslibet viro
religiosum sancte in tuberti
dicit Dormi mecum
Sed uel ille qui ui contestit
eius posset amplexibus
et suggestionibus illicitis
Iste demum mundus est. qui
in persona iude traditoris ad tortores in
fernales terribili voce clamat dicens Quem cunque osculatus fuero ipse
est. tenete eum. et ducite
crudeles. sed eum ille qui eum osculum prebuerit fidelius ille erat si nati
non fuisset homo ille potest ad infernum latebras et penas

Asinorum que nomine que sunt animalia onerifera. in scriptura aliquando fatuitas stultorum ut in exodo. ibi. Sto arabis in boue simul et asino. Secundo dicere stultos iunges cum sapiente, in proditore. neque stultum sapienti quia quia bos i. vir simplex et sapiens edificaret sua doctrina. hoc asinus i. stultus sua insipiencia dilapidaret Ista vocabuli in spiritualis dat intelligi quod si asinus non habet in custodia eius flectit ad malum que ad bonum

asinum animum
vir ab .a. quod est sine
et senos quod est sensus.
quasi sine sensu:

erroris uiculo impeditam: ut non haberet libertatem ire quo uellet. Ita omnes homines antequam peccaremus: liberum quidem habuimus arbitrium. si uolumus sequi uoluntatem dyaboli eum non. Sed si semel peccatis obligati sumus non opibus eius. ita nostra uirtute euadere non possumus. Sed sic nauis fracto gubernaculo illuc ducitur ubi tempestas uoluerit. sic et homo diuine gratie auxilio perdito per peccatum non quod uult agit. sed quod dyabolus uult. Et nisi deus ualida manu sue soluit eum usque ad mortem in peccatorum suorum uinculis permanebit. Ergo nostra quidem uoluntate et negligencia alligamur. sed per dei misericordiam absoluimur. Sicut enim uidemus in istis mundialibus regnis. quomodo in primis quidem nos potest facere se ipsum regem. sed populus creat sibi regem quem eligit. cumque rex ille fuerit factus et confirmatus in regno iam habet potestatem in hominibus. et non potest populus iugum eius de ceruice sua repellere. Ita primum quidem in potestate populi est facere sibi regem quem uult. facto autem de regno repellere iam non est in potestate eius. et sic uoluntas populi postea in necessitatem conuertitur. sic et homo prius quam peccet liberum habet arbitrium. utrum uelit sub regno esse dyaboli.

Cum autem se peccando tradiderit sub regno ipsius. iam non potest de potestate eius exire. et sic prima uoluntas eius in necessitatem conuertitur. Et hoc est quod homines seculares et peccatores dicere solent. Aliquid uolumus esse sancti. Et quis non uult esse iustus: Sed non possumus. Verum quidem est quod dicunt. sed non habent excusationem. Quia primum potuerunt non esse in potestate dyaboli si uoluissent. postquam non posuerunt thronum dyaboli in cordibus suis. iam nec potest de potestate dyaboli eos esse. nisi solus deus. Solutum adducite. Quomodo per doctrinam uerbi et per miracula sua. quia omnes iudei et gentes per apostolos sunt liberati. Adducite mihi. Admisistis. i. ad gloriam meam corrigite illos. Duos autem misit apostolos. quia per duo generalia mandata de genus hominum de peccato absoluitur. carnalia. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. et proximum tuum sicut te ipsum. In hijs duobus omne peccatum expellitur. et omnis iusticia consumatur. Aut certe alia duo. Quod tibi non uis fieri. alij ne feceris. Item. Quecumque uultis ut faciant uobis homines. facite et uos illis. Quidam autem duos istos petrum et philippum apostolos exponunt in tellige oportere. quoniam hij primum transgre/

Beda
Quandam autem pertinet ad diuinam potenciam nostra salute non indigeret dominus. sed opus eius se habere dicit. quia dum cottidie credentes ex eis ad superna beatitudinem in conmittit damna prius celestis que in pertinet angelica ruina contraxerat / reparauerat. Hec dicite filie syon filia syon hystorialiter metropolim iudeorum. uel ciuitatem iherusalem appellat. in qua uerbum porta est syon / in solum sublimior ad contemplandos hostes. sed eciam tucior ad expugnandos que est Ecce rex tuus uenit tibi mansuetus. i. pacificus Ecce ad bonum est ostendentes Ecce rex tibi contemplacionem non carnali aspectu sed spiritualiter intellectum Quasi diceret propheta zacharias O iudei cum uideritis eum in templo. noli te simpliciter agere contra eum. quia mansuetus uenit. i. humilis. non superbus. non ferox propterea uidebitur in contemptu eius mittentes gladios.

neque collisionem armorum tribilum audietis. sed poci uidebitis ramos oliuarum frondentes quorum signa et testimonia misericordie atque pietatis fert uenit sicut olim nabuchodonosor rex babilonie uel antiochus ad tui destructionem. sed uenit ad tui restauracionem. sed ascendet cum uenit super equum potenter et frendens dispondic zelatorem. sed sedebit super asinam tranquillitatis et pacis sicut amicorum. Super hanc itaque insidens uenit tibi

dicentes iudeyeos fines. gen
tes. ad duxerunt ad xpm. Phi
lippus quidem samaria asinam
ee inter pretans. Petrus aute
gentes accipiens cornelium exge
tibus qui samaritie pullum. Et
si quis uobis dixerit aliquid. dicite.
Dominus opera corporum considerat. ne di
catis dominus tuus. neque dominus in.
neque dominus iumentorum. ut intelli
gerent omnes quod ego solus dominus.
non solum angelorum neque solum eo
rum qui in soliditate sunt. sed omni
hominum etiam qui in contrarium sunt.
Ita et pastores conditione quidem
non sunt. uoluntate autem sua
dixit. Meus est enim orbis terre
et plenitudo eius. Iustum est ut a
liqua creatura seruiat suo factori.
Gentes enim deus in potestate
dixit proprie relinquit ut tempus.
non in eternum contempsit ut potest.
Necesse est autem ut fiat quod scrip
tum est. homines et iumenta salua
bis domine. Confestim autem remit
tet eos. Animal quidem protinus
in genus est in iherusalem iudee ad
dominum suum remissum est. Qualis
autem prophecia in iudea remansit.
Ita de tali illo non hec quod in
debat inicium erat xpo. sed
illud quod intelligebat. i. non
carnis. sed vetus. Postquam ecclesie re
missa est. vetus autem retenta.
Aut ita. Non dixit. et iterum
remittet eos adte. sed tantum
remittet eos. ut ne iniustum

procedat ratione. Ita puto in pri
mis homines non sermone mundo
uocauit apostolorum. sed pretium
ipse sic uocauit parit et ad
duxit. Postquam autem adduxit
iterum dimisit eos in arbitrio
suo. ut labore suo continuitate
gratia iustificarentur. Ita quod uoca
ti sumus dei est. Quod autem di
gne uocatione ~~[illegible]~~ im
pleamus et dei est. hoc est quod ait.
Iterum remittet eos. non ad
diam qui prius tenebat eos.
sed in arbitrio suo adulante
saluti gratie dono. Hoc autem to
tum factum est ut impleretur quod dic
tum est per prophetam dicentem. Dicite
filie syon. Ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus. sedens super asi
nam et pullum filium iumenti. Domi
num ascendens admontem ieru
solimam magna gentium petas.
concordie mundo uniuerso qui in
testamento reliquit in misterium
enim gentium futurarum sedens super
asinam et pullum eius in intrauit
in templum. et sic gentes iudeis con
iunxit. Sciens autem prophetam mali
ciam iudeorum qui contradicturi fuerant
xpo ascendenti in templum pro
premonuit ut per hoc signum
cognoscerent regem suum iudeis
dicens. Ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus. sedens super asi
nam et pullum eius. Ecce osten
dentis est ubi. i. non carnali
aspectu sed spirituali intellectu. operare

[margin:] Ita fera [..] ter

Pensate fratres mei pensate mansuetudinem et pietatem nostri saluatoris in estabilem. qui sedet super cherubim
et cuius currus uehilat in nubibus. quamuis non per iumentis et non pecoris quadrigeros uehebatur et poplite
non in aureis petalis spumancia frena rigebat. nec in dextro pendulo lapis micabat sub fallera. neque
purpurato gemmeus ornabat ordo sub tenuis. nec fucatus ostro fimbrijs radiancia fulgebat fila.
quibus seculi arridens pompa atque altitudo mundana in tumescit. sed uili iumentorum accinctus uelamine.
rex regum et dominus dominancium ut nos mansuetudinis sue tam salubribus in bueret exemplis. iter carpebat
puluerentum. Mansuetus namque rex. mites et humiles uult hic sub iectos

Humilitatem eius aspiciate. non sicut maiestatem
visionis eius. Si enim sicut maiestatem eius
aspexeritis. decipiendi estis in
natura humana. Si autem opus eius
consideraveritis. salvandi estis in
virtute divina. Ante tempora autem
multa constitutus propheta videbat
eum spirituali aspectu qui non
fuerat natus. ideo dicebat. Ecce.
ut ostenderet quod ille de quo loque
batur antequam nasceretur iam erat.
Cum ergo videritis eum in templo.
O iudei. nolite superbe agere
contra eum dicentes. in qua potestate
facis hec. quia ecce rex tuus
tibi venit mansuetus sedens
super asinam. Nolite considerare
in qua potestate faciat. sed considera
te tantum si facere potest. Quando
hoc credere est. illud autem temp
tare. Ecce rex tuus venit tibi
mansuetus. sedens super asinam.
Nolite dicere. nos non habemus
regem. nisi cesarem nostrum cesarem.
Ecce rex tuus venit tibi ma
suetus sedens super asinam. Si in
tellexeris. venit tibi. Si non in
tellexeris. veniet contra te. id est si in
tellexeris veniet ut salvet te.
et sub pedibus tuis subiciat
gentes. ut gaudeas per prophetam
dicentes quoniam deus excelsus
terribilis et rex magnus super
omnem terram. Subiecit populos
nobis. et gentes sub pedibus
nostris. Elegit nos in hereditatem
tibi. speciem iacob quam di

lexit. Si autem non intellexeris
veniet ut perdat te et de tem
plo sanctitatis expellat. et fi
lia sponsa deserta tabernaculo castitatis
re in ducatu et tabernaculum sanc
titatis. ut tu proiecta et in te
nebris constituta dicas per sa
lomonem Ne aspexeritis me
quoniam ego denigrata sum. quo
niam despexit me sol. Vis
cognoscere mansuetudinem venie
ntis? Considera speciem adventus
eius. Non sedet in curru au
reo. purpura preciosa fulgens.
nec ascendit super fervidum
equum discordie amatorem
et litis. qui gloria iactantia pectus
habet repletum. qui de longe odo
ratur bellum. et gaudet audito
re tube. et cum viderit sagui
nem pugna dicit. bene fecimus. t cor de suo
Sed sedet super asinam tranquilli
tatis et pacis amicam. Non
autem vides in circuitu eius splen
dentes gladios. ut certa or
dinata terribilium armorum.
Sed quid? Ramos fronde
tes. testimonia pietatis. Veni
ergo mansuetus. non ut propter p
otentiam timeretur. sed ut propter man
suetudinem amaretur. Sedens ~~Sed~~
super asinam et pullum eius. Super S. Pl...
matrem sedebat. nunquid et
super pullum sedebat. Tamen
et si corporaliter sic non potest
ut super animal utrumque sedeat.
spiritualiter potest cum esset deus.
ut et in iudeis sedet sicut in gentibus

In multis asinis. no est equitatus honoris
In stultis famulis. nichil e nisi ebet pudoris

bz simil. Sede aut e sup iu
menta. i. i peccatoribus corp hi
terre: ut dicat illis xps. Tol
lite honq meu sup uos. et
uidete qr mitis su z humilis
corde. Mansueti eni mansue
tu debet portare. Qui no
tauit eos sessor e. no util
los puniat pt pacca corp. s
ut ipe requiescat i eis pt
mansuetudine corp. Na sic
hoc genq iumenti si qd er
rat i simplicitate errat z no
i astutia: ita z hoies qui
crediderut i xpm siue exiude
is siue ex gentib ante xpm.
no i malicia s i ignorancia
peccauint. io sederi credebat
no puniri. sed gu sessore:
Na sic peccores equi st dyab:
ita et sci equi dicit xpi:
qr dyab i peccatoribz sedens.
i stigat eos p deserta sua
noxp. i. p fornicationes. p a
uaricias. xps aut sedes i
scis dirigit eos p plana
iusticie. i. i castitate. i hu
militate. Ergo castitas dyab
pdicio e: castitas aut xpi
salus. Sic abacuch dic. i
ceruiias suis adipm Qui ascen
dis sup equs tuos. z eq
tatio tuus sanitas e. Ergo
i duxit pplm i teplu ut
gentes iudeis iungat: ut
i pleat qd iacob bndicens
filiu suu iuda pphauit

Alligas ingt ad uinee pul
lu suu. Que e illa uinea?
Judea q de egypto trasla
ta e. et i oriete planta
ta. z sicut pphauit noe de
filijs suis dicens. Bndictus
filius meus sem: dilatet ds
iaphet. z habitet i thabna
culis sem. Sem eni pr e al
iudeorp. Japhet at pr ge
tiu q p xpm i gresse sut
i thabernaculis iudeorp. Eu
tes aut discipli fecerut sic
preceperat eis ihs: z adduxe
rut asina z pullu. Cum eu
tes apli soluerut asina
alienam: misteriu quide fuit
illorp uirtus aut z auctoritas
xpi. Nec eni potuisset tol
lere iumentu alienu. gbil
lo dnus qui no eos cogno
sceb qui ceni. n pueniens
spe xpi cor dm eis pstabat
ad dandu. Sic qd apli sol
uerut iudeos ut gentes de
uiclo inimici. Impssima qde
facie corp uidebat opus
reus aut uirtus fuit z gra
xpi. Nec eni a xpo duodeci
costituti totu mudu ligatu
sub potestate dyab solue po
tuisset nisi gra xpi cofe
gisset uiuice inimici. Et i
posuerut sup eos uestimenta
sua: z eu desup sedere fe
cerut. Uestimenta st pre
cepta diuina z gra spalis

Sicut enim mil

Sicut enim nuditas turpitudinis
uestimento tegitur. Sic naturalia
mala carnis nostre preceptis
et gratia diuina teguntur. Omnis enim
homo naturaliter non solum peccator est.
Sed et totum peccatum dicente apostolo.
Eramus naturaliter filij ire. sic
et ceteri. Unde et adam cum se in
dit nudum. i. peccatorem. et id
folijs fici. i. mandatis asp(er)e
legis cooperuit nuditatem suam.
Et alibi promittens deus iusti
cias suas et gratias ablatu
rum degente iudea. sic dicit
per osee prophetam. Et auferam
uestimenta mea et lintheamina.
et ostendam gentibus turpitudinem
tuam. Ergo in posuerunt ues
timenta sua super eos. i. man
data et gratias quas ipsi ac
ceperunt a christo super iudeos
et gentiles in posuerunt. i. t(ra)
diderunt. Nec enim in eis reg
esse potuisset christus. nisi man
data eius fuissent in eis. Plu
rima autem turba. uestimen
ta sua sternebat. Alij autem
cedebant ramos de arbori
bus. Et sternebant in uia. Unde
licet ut uenientem calcaret
iumento. Uestimenta sunt
mandata sicut diximus. Ser
des autem formam tenent pie
tatis. Omnia ergo cum man
data legis et species iudaice
religionis christianus fuerat

conculcanda in uia. i. in christo.
ista tunc illa sub pedibus
iumenti sternebat in uia. Et
~~tunc~~ uide quomodo super iumentum
quidem apostoli posuerunt ues
timenta sua sub pedibus iu
menti cetera turba iudaica.
quoniam mandatis quidem apostolorum
ornatur quidem christianus et ado
ratur. legis autem mandata
conculcat. Quocumque enim
circumcisionem spreuimus. sabbati
ciam iudeorum pro nichilo estima
mus. et ceteras consuetudines
iudaicas reprobamus. uesti
menta iudeorum quibus ipsi indue
bantur nos qui sumus ex gen
tibus sub pedibus nostris calca
mus. Aliter autem sic. Vel ues
timenta in quibus super asinam
deposuerunt apostoli sunt aliqui
doctores. uestimenta autem
sunt decora et ornamenta glorie.
Gloriam ergo quam christus accepit a
patre dedit discipulis suis.
Discipuli autem accipientes
eam a christo. dederunt eam genti
bus. ut delectabiliter christus sede
ret in eis. sic ipse dicit. Et ego
gloriam quam dedisti mihi dedi eis.
ut sint unum sicut et nos unum
sumus. Turba autem que ues
timenta sua sternebat in uia
credentes erant ex circumcisione.
qui gloriam quam habebant ex lege
uidentes christum deiecerunt et

ra. senz ipos humiliates et
cu apl'o paulo dicete de
tudu iustica q ex lege e
conuersatus su sine qrela:
S; que m sunt lucra hec
existimaui ppt xpm detri
mentu. Et arbitror stercora
ee ut xpm lucrifacia. Quid
aut e aliud q iusticia leg
tre coeqre cu sublime et
glosa. Cu aut ramos
de arborib; pcedebat fro
dentes. ipi erant credetes.
Et eruditi doctores q ex pro
phetis accipietes exempla
uiua de xpo. q de arborib;
sep uirentib; et nunq; so
lia ubertatis suor; decidentib;
ramos frondentes ante
pedes domini sternebant ipi ster
nebat. ut p ea exempla
q pramos uirentes
sine offendiculo ambularet et
puia uite istig. donec
teneret i sanctum dei.
urbis aut q pcedebat et
q sequebat. clamabat di
ces Osanna filio dauid etc.
Maiores ipi mirabilium
eius q ostendit. et sanitatum
tu qs pstitit eis. exulta
tib; cordib; suis cu tre
tro clamabat. osanna
filio dauid. Qui pcede
bat seniores erant. i. pri
arche pphe. ceterig; sa q

cum aduetu xpi de aduentu
eius et pdixerut. et cogno
uerunt. Sequentes aut iuniores.
i. appli. martires. ceteriq; doc
tores. qui postq; assessu xpi
de resurrectione ei. et de as
censu uel de opib; pdicaue
runt et pdicant. Et diuisis q
de temporib; fuerit. tn i oib;
unus exultatois sps fuit.
Et illi quide pphantes de
xpo uenturo clamauit. Ben
dictus qui uenit i noie dni.
Hij aut laudantes clamabat
de aduentu xpi ia adipleto.
osanna filio dauid. Osanna
aut quida interpretatur gla:
Alij uo redemptio. Alij salu
fica. siue saluu fac. Illa et
gla illi debet. Et redemptio
illi conuenit qui omnes redemit.
Et pacosi suu sanguis effu
sione saluauit etc. x. m

Et cu i trasisset iherosoli
mam commota e uniu
sa ciuitas. dices. Quis
est hic? Merito commoueba
tur. uidentes rem mirabile.
Ho laudabat quasi deus:
S; deus laudabat i home:
Dicebat enim Osanna filio
dauid. Puto aut qd nec
ipi qui laudabat sciebat
qd laudabat. Et spc sbi
to i gressus i eos nesciue
te eos uba ueritatis fundebat.
Et i tulit ihs i templu di.
hoc est ppm boi filij uit.

beda

Osanna hebreor; smoq;
q nos sym bus p. fustasis
dre possu. Dne dne
saluos nos fac. ul salua
nos q sumus i tymis i
ualle lacrimar; tu qui
es dator ret dausaf
habitans i excelsis
Ex 2° osanna i altissimis
i ei laude conuti eius
tota i et naturis dispe.
Et i plena gla patrie
celestis addebat osanna
ut dixi q hebreum
ubu e. et i repretatum
i nra lingua. salui fica
sine saluu fac saluato
sonat Memores ipi
mirabiliu saluatoris
dum inuq ondevrat eis i
firmos cor; sanando.
i scios erudiendo. esuriete
alendo. et cetera bnficia
eis pstando. q gras
agentes pperantia ad
passione dni. exultatib;
animis cu ret laude
decantabant. q uictoria
illi ia decenis passione
pmittetes et dicetes
Osanna. Osi enim saluu
fica. anna ut i recto
z ofertantis. Ergo
i tegre dr osanna
din i una pte redigit.
osianna corrupcium
sonat osanna est ad
sensus osanna. i.
saluta fac ut sub
audiat. ul pplum tuum
israel. ul certe totu
gens hunanu aliut
Osanna qda i reptati
dicunt gliam. alij at
redemcoz. q utrumq;
dno saluatori by
guenit. glam. claus
redemcoz et gla
illi aptisse q2 it.
q mudu sanguine suo
redemit Ceterat i
eius laudis pscacoe
subiungit osanna
i excelsis. sigficat
q2 ad uetus xpi no
solu salus z ho in
terra. s; etia ange
lor; i celo i pria
celica dd u cum tremit
augunt celestib;.
angelor; nus pcul
dubio reparatur et
gaudium silatatur
in celis Obsecro. i.
obsecro salua. i ex
cels. i. i pria.

de sacerdotibus ne

lingeme xpm

ueniens ad domum creret pa
tris. et illi. et illi honorem red
deret qui genuit eum. ut tu
imitator xpi fias cum in
aliquam ingressus fuis ciuita
te. primum enim omnem actum ad
ecclesiam tuas. Hoc erat bo
media: ut ingressus ad infir
mam ciuitatem saluandam. primu
ad originem passionis accedet.
Ita sicut de templo omne bo
num egreditur: sic de templo de
malum procedit. Quemadmodum +
medicus qui primum ingre
ditur ad infirmum. statim de sto
macho eius interrogat. et eum
corponere festinat. quia si sto
machus sanus fuit totum
corpus ualidum est. Si autem
dissipatus fuit totum corpus
infirmum est: ita si sacerdotium
integrum fuit tota ecclesia
floret. Si autem corruptum
fuit omnium fides marcida
est. Cor autem et stomachus
sacerdotes intelliguntur. quia in re
bus spiritalibus per eos totus
populus gubernatur. Et sicut
cor sapientie locus est. ita
sacerdotes receptacula sunt
sapientie spiritualis. ystoria dicitur
De regibus quidem de capite
in dolore. de sacerdotibus autem
de ~~capite in dolore~~ cor in tristicia
ticia. Sicut enim stomachus
accipiens cibum coquit eum
in se ipsum et per totum corpus
dispergit. Sic et sacerdotes

accipiunt scienciam sermonis per scrip
turas ex deo. et excoquen
tes eam in se. i. tractantes et
meditantes ex spiritu se uniuerso
populo subministrant. Et sicut
stomacho subministrante unu
quodque membrum suscipit nutri
mentum. et conuertit se secundum suam
naturam. ut puta quod suscipit ie
cur totum fit sanguis. quod
autem suscipit fel bilis efficitur
totum. quod uero ascendit in pul
mones flegmata fiunt. quod
autem in mamillas totum efficitur
lac: sic sacerdotibus in ecclesia lo
quentibus uerbum omnes suscipiunt.
Vnusquisque autem conuertit illud
secundum proprium cor: ita ut unum
~~et~~ ipsum uerbum in cordibus quidem
rectis prodeat admirabile. in cor
dibus autem puslis suscitet ira
cundiam quasi bilis: in aliis autem
operetur dilectionem dulcissimam quasi
lac. In aliis autem odia quasi fleg
mata nociua. et expuenda.
Videte ergo sacerdotes quomodo
corponatis uos in cibo et ope
ribus. sic in corpore si aliquid in
firmatum fuit membrum. non omnino
languet et stomachus. Si autem
et stomachus languerit omnia
membra inuenitur infirma.
Sic si aliquis xpianorum pecca
uerit non omnino peccat et sacer
dotes. Si autem et sacerdotes
fuerint in peccatis: totus populus
conuertitur ad peccandum. Quod unus
quisque xpianorum prius prius

Aug. Cum in transitu ihesus ierosolimam et ... Deus deorum dominus auctor et reparator humani generis ... Nam in medio consistentem peregerat cum deo patre. et ubi patet. et quam patet consalute hominum hoc est quod redemit suorum fidelium impleret. quia huius plenitudine temporis instante iam passione appropinquare uoluit loco sue passionis ubi inveniret abhuius opus eadem passio celebranda erat possit, ne quasi refugiens aut retractans eam estimaret sequacem eum dominus metuebat mortem sed potius properabat morti ... intrare quamquam ihesum in intrante ... tota ciuitas ad ingressum domini ihesu commouetur ... admirans ... populi frequencia et ... nesciens ueritatem et dubio ore dicens ... quis esset quem cum tanta gloria et ... ciuitatem ... potentem ... plebicula confitetur a maioribus ... ut ad maiora ... ihesus propheta de nazareth ... aliquis bonum esse ... nazareth ... Ergo a nazareth nychodemo ... bonum potest esse ... ihesus qui est salus orbis totius in nazareth urbe ... adolevit

Remedium contra negotiantes; comparat bene sicut species uendit

cautus debet reddere. Sacerdotes autem non tantum presumis. Sed et presentis partis dati fuerunt. Uidet arborem pallentibus folijs et intellexit studiosus agricola quod lesuram in radicibus habet. Ita ne quemadmodum cum uideris arborem pallentibus folijs marcidam intelligis quod aliquam culpam habet circa radicem: ita cum uideris populum indisciplinatum et irreligiosum. sine dubio cognosce quod sacerdocium eius non est sanum. Et eiciebat uendentes et ementes in templo. Significans quod homo mercator nunquam potest deo placere. Et ideo nullus christianus debet esse mercator: aut si uoluerit esse. proiciatur de ecclesia dei. dicente propheta. Quia non cognoui negociaciones intrabo in potencias domini. Quemadmodum enim qui ambulat inter duos inimicos uolens ambobus placere. et uolens se commendare. sine maliloquio non potest esse. Necesse est enim ut et isti male loquatur de illo. et illi male loquatur de isto. Sic qui emit et uendit sine periurio non potest esse. Necesse est enim ut hic iuret quod non tantum ualet res quam uendit. Sed nec est stabilis ista eorum. Aliud enim aut ipsis uiuentibus peritura est. aut a malis heredibus dissipanda est aut ad extraneos et inimicos hereditas uentura est. Non potest ad bonum proficere quod congregatur de malo. Quemadmodum si cribrum aut aliquam speciem conieceris in cribro. dum huc et illuc iactas cum farina omnia paulatim cadunt deorsum. et in fine in cribro nichil remanet nisi stercus solum. sic et ista negociatorum dum uendunt. et ueniunt inter emptorem et uenditorem minuuntur. et in nouissimo nichil illis remanet. nisi solum peccatum. Ergo ostende de nobis quis est negociator: omnes enim homines negociatores uidentur. Ecce et qui arat ~~est~~. et qui operatur lignum operatur ut utensilia uendat. Et linteamentarius operatur linteamina ut uendat. et fenerator mutuat pecunias ut tollat usuras. Et quomodo antiqui et iudei. et apostoli artificia laudauerunt. Quia magis fuit sine peccato. sic et paulus fuit sutor tabernaculorum. et ipse mandat dicens aureum. et manibus operibus bonis pro esse. Et apostoli quidem sicut legimus piscatores fuerunt. Ergo ostende quis non est negociator ut qui secundum regulam istam non fuerunt. intelligas omnes negociatores esse. id est quicunque rem comparat. non ut ipsam rem integram et inmutatam uendat

Et in tunc in templum etc. Commitat dominus ihesus tabernas eorum, quod uestimenta sua ut illeso pede pullus incederet strauerat turba vide. in gredit templum et eicit omnes negotiatores. Plerique arbitrantur maximum esse signum lazarum suscitatum esse. quod ceco exutero lumen accepit. quod transfiguratus in monte gloriam ondenderit triumphantis, michi uero inter omnia signa que fecit hoc uidetur esse mirabilius quod unus homo et illo tempore contemtibilis et ignominis et in tantum uilis ut postea crucifigeretur, scribis et phariseis contra semetipsos seuientibus, et lucra sua destrui cernentibus. et ad unius flagelli uerba de funiculis factam tantam eicere multitudinem de templo. tantaque turba armatorum fugare de domo dei. mensasque subuertere trapezetarum et confringere cathedras. et talia facere, que infinitus non ualuisset facere exercitus. igneum enim quiddam atque sydereum fulgur radiabat ex oculis eius. et diuinitatis eius maiestas fulgebat in humana facie. Hic est quod secundum preceptum erat, ut ter in anno, omnes ex diuersis partibus regni iudaici ad augustissimum templum in toto orbe templum conueniret. in pascha uero. pentecosten et scenofegia. et ne uacui uenientes in conspectu dei appareret. Sed plerumque contingebat, ut hij qui de remotis partibus ueniebant, non haberent quod in sacrificio dei offerret, ob longinquitate uie pecora secum adducere non ualentes. Propter quod sacerdotes habebant pinguissima animalia quorum usus sacrificijs expositi, et ea non habentibus uendentes, accepta pecunia rursus empta suscipiebant. Deinde trapezetas statuerunt in templo propter pauperes qui ea pecunia non indigebant, quod mutua pecuniam sub occasione emendarum hostiarum ipsis daret sub cautione. Et quia lex usuras id est duplicitatis pecuniam a tempore a debitoribus prohibebat. rursus aliam fraudem adinuenere. ut pro usuris, uarias munerum species reciperet, salz

aliud. ligni

sed frumentum illud non tantum valet
quantum sed tunc

sed ut opus faciat ex ea. ille non est negociator quia materiam operis dum sibi comparat unde faciat opus. Ille non rem ipsam vendit, sed magis artificium suum, id est qui rem vendit cuius estimatio non est in ea ipsa re sed in artificio operis: illa non est mercatio. Ut puta faber comparat ferrum, facit ferramentum. Sed propter opus ferramenti comparat. Qui autem comparat rem ut illam ipsam integram et immutatam dando lucretur, ille est mercator qui de templo dei eicitur. Unde super omnes mercatores plus maledictus est usurarius. Si enim qui rem comparatam vendit mercator est et maledictus, quanto magis maledictus erit qui non comparata pecunia, sed a deo donata sibi, dat ad usuram? Deinde quia mercator dat rem ut iam non illam repetat; iste autem postquam fenaverit et suam iterum repetit et alienam tollit cum suis. Ad hoc dicit aliquis: Qui agrum locat ut ~~censum~~ pensionem accipiat, aut domum ut pensiones accipiat, numquid similis est ei qui pecuniam dat ad usuram? Absit. Primum quidem quoniam pecunia non ad aliquem usum disposita est, sed ad precium emendi vel vendendi. Deinde quoniam si agrum habet arat eum et fructum accipit ex eo. Similiter et qui domum habet, usum mansionis accipit ex ea. Ideo qui locat agrum vel domum, usum suum dare videtur et pecuniam accipere, et quodammodo quasi commutare videtur lucrum cum lucro. Pecuniam autem si in sacculo reposita teneas apud te, nullum lucrum capies ex ea. Deinde ager vel domus utendo veterascit; pecunia autem cum fuerit mutuata nec minuitur nec veterascit. Et mensas nummulariorum subvertit. Nec spiritualiter homines intelliguntur: quia sicut nummus habet caragma cesaris, sic homo habet caragma dei. Et quemadmodum solidus qui non habet caragma cesaris reprobus est, ita et homo qui non ostendit in se imagines dei reprobus estimatur. Unde ysaias dicebat ad iherusalem: Pecunia tua reproba, id est caupones tui miscent vino aquam etc. Ideo ergo mensas nummulariorum evertit, significans quia in templo dei non debet esse nummi nisi spirituales, id est qui dei ymagines habent, et non illi nummi, id est non illi homines qui terrenam ymaginem portant, id est diaboli. Ita sic homo bonus in se ymagines dei ostendit, sic et homo malus ymaginem diaboli habet. Aut certe mensas spiritualiter dicit scripturas nummulariorum, id est sacer-

Et quia apud hebreos vilia munuscula vel fructus ut sunt nuces et talia collibia dicuntur, quasi rustice collibiste dicuntur qui recipiunt collibia pensura sive simonie domino sicut faciunt gulosi sacerdotes in corruptione religionis que munuscula etiam in hoc loco columbas appellat. Unde etiam collibe dicitur commune obedire et consentire.

Sal, cicer frixum, uva passa et diversi generis volema atque poma, ut quia in nummo non licebat in huiusmodi rebus exigeret quod nummis emuntur hoc nomen proprie simplici populo facientes; hos itaque appellabant ipsi sacerdotes proprio sermone colobistas, qui colobida id est vilia et parvula atque vilia munuscula dabant, quae graece tragemata, latine vel bellaria et ampometa dicuntur. Istam more fraudes contra in domo patris sui fieri eiciat tanta multitudine de templo, istud contra sacerdotes, et caveat ne domum dei in speluncam latronum vertant. Hoc iuxta ystoriam simpliciter; ceterum secundum misterium in templo cotidie dominus ihesus ingreditur templum patris, et eicit omnes episcopos, presbiteros et reliquos prelatos de ecclesia qui gratiam spiritus sancti vendere non formidant, et omnia faciunt ut subiectos populos devorent. Latronum namque est templum dei in latronum convertit speluncam, qui lucra de religione sectantur, cultusque eius non tam cultus dei quam negociationis occasio est. Iuxta simplicem intelligentiam columbe non erant in cathedris, sed in gabiis et caveis, nisi forte columbarum institores sedebant in cathedris, quod penitus absurdum est, quia columbe ab eis seorsum appellate sunt bellaria et collibia ut supra dictum est.

deum. Vere enim sacerdotum illorum
sepultie cum esse fuit et iam nos eo
rum passat in eis succedente
nouo testamento. Propterea pueri vel pathe
dictus vendentium columbas euer-
tit. Et si non sermone tamen
ipso facto. Quid stabant in templo
multe columbe venales. Ecce
vna columba gratuita descendit
in templum corporis mei. Non ei
in sacrificio columbarum postmo
dum placiturum est deo templum
i. ecclesia. Sed in spiritu sancto. Dixit
vobis per prophetam. Non accipiam de
domo tua vitulos. neque de
gregibus tuis hircos. Quoniam
mee sunt omnes fere siluarum.
iumenta in montibus et boues.
Cognoui omnia volatilia celi.
Immola deo sacrificium laudis.
quia non hostias volo sed cordis.
non sacrificia sed fide. Sed dixi
vobis per eundem prophetam. Afferte
domino gloriam et honorem. Et si ve
ultis in templo eius consistere. tol
lite hostias et intrate in atria
eius. tollite thauros de templo.
quia vnus thaurus est offendiculum
pro grege vniuerso. de quo iacob
dicebat accusans leuitas i.
sacerdotes. quia in ira sua occi
derunt homines. et in furore suo
subuerterunt thaurum. Tollite
oues de templo. quia vnus agnus
occidetur. Quoniam ergo per prophetas
amonuerat eos ut hostias
de templo tollerent. qualiter

corda sua contribulata et humi
liata offerret. illi autem non
audierunt. iuste nunc tempus in
tentus sit in obedientiam eorum
ipse eos expellit ostendens
per hec quoniam ipse est qui et tunc
amonuerat eos de hostiis
expellendis. Scriptum est
enim domus mea domus ora
tionis vocabitur. vos autem fe
cistis eam speluncam latronum.
Quoniam hec est lucra talium
sacrificiorum fecerunt domum ora
tionis speluncam latronum. Et
accesserunt ad eum ceci et clau
di in templo et sanauit eos.
Et quod illi vobis clamabant.
iste factis ostendit. Quasi
testis vocis illorum sanauit
cecos. ut ceci videntes cecos
aspicientes viderent Christum et
istorum illuminationem creperent. fiet
illis spiritualis lucerna cordis.
Curauit et claudos. ut clau
dicantes in fide currerent ad
Christum. ut meliores pedes ac
ciperent videntes quod isti accipie
bant. Videntes autem principes
sacerdotum et scribe mirabilia
que faciebat Ihesus et pueros clama
tes in templo et dicentes. osan
na filio dauid. indignati
sunt et dixerunt ei. Audis
quid isti dicunt. Et vos vide
tis quod ego facio. Illos lo
quentes attenditis. et me fa
cientem non consideratis. Ego
enim factis in te sto loquor vocem illorum.

Templum quod singulare est, quod corpus christi vocatur. deus ipse ait: soluite templum hoc et in triduo re[edificabo]. Illud templum exiuit in passione et abscondit se sub nube mortis quando abiit. Tertio ibi absconditum est fortius ... templum dei est cor hominis, hominis dicit apostolus ad corinthios: templum dei sanctum est quod estis vos. Sed illud templum egreditur ... et fugit longe a te cum mortalia peccata cogitas, fugat christum a templo cordis sui. Exemplum. Legitur de quodam preposito seculari obstinato et arrogante in sua auctoritate potentiaque peruerso et confuso, qui nec deum timebat nec homines reuerebatur. Tandem deus misit super eum ... quandam infirmitatem. Fulminauit in eum grauissimam molestiam et infirmitatem diutissimam, in qua diu iacens decumbens et laborans omnia que habuit expendit in physicis et medelis. Sed cum nimie in ipsis medicis profecisset et diu pateretur sine cessatione cepit valde anxiari ... et in ... dominum. Dicens cur ita diu puniretur et tanto tempore. Et ecce missus angelus a deo dixit illi: Dedit tibi optionem dominus eligendi e duobus quod velis, an sustineas hanc passionem adhuc duobus annis, aut duobus diebus in purgatorio ... Sed audiens egrotus gauisus est valde, sperando se in purgatorio refrigerium ... et ... ab eadem tortura liberari. Cum ergo esset in igne purgatorio, sensisset penas ... crederet se in igne infernali fuisse mille annis ... perfecte primo in purgatorio compleuerat. Et cepit terribiliter vociferari contra angelum dei cur permitteret eum tot annis in flamma cruciari, dicens eum mendacem angelum, immo non angelum sed dyabolum. Affuit angelus dei monens eum ad patientiam et dicens quod ibi adhuc valde breui tempore fuisset. Qui videns: O sancte angele dei, precor te, miserere mei et reduc me ad ... cadauer corporis in quo peccaui et deum meum offendi, quia non solum duobus annis sed usque ad diem iudicii paratus sum in meo [illegible] agere tormentum ... sustinere. Et ... angelus eum deum reduxit ad corpus, quod completis duobus annis in fletu et planctu plenius bonis operibus migrauit ad dominum.

Quemadmodum columpna in domo
si steterit recta. acceptis ponde
ribus plus confirmatur. Si autem mo
dice obliqua fuerit acceptis pon
dere non solum confirmatur. sed
amplius vadit ad latus. sic et
cor hominis si rectum fuerit videns
opera aliquorum virorum iustorum aut au
diens magis confirmatur. Si vero
rectum non fuerit non solum non con
firmatur. sed magis ad invidiam
excitatur et magis perit. hoc
modo et sacerdotes videntes sani
tates egrotancium. et audientes
laudem puerorum. non solum non
crediderunt in christum. sed magis
excitati sunt contra eum dicentes.
Audis quid isti dicunt. Utinam
nos audietis quod dicunt. Hee
enim sanitates egrotancium de
vocibus clamancium testimonium
dant. quod vera sunt que dicuntur.
Hee voces clamancium ex sani
tatibus egrotorum testimonium red
dunt. quia magna sunt que
fiunt. Si sanitates egrotorum
tacent de christo. interrogate
clamancium voces. Si voces
clamoris tacent. interroga
te egrotancium sanitates. Et
ut quid eum reum arguitis
quem tanti testes defendunt.
Si iuste clamant consentite
clamantibus et credite christo. Si
autem iniuste reprehendite illos
magis quam iniuste dicentes. Et ut
quid christum culpatis. Sed ei Christus
respondit

Si non intelligunt illi quod dicunt.
Ihesus autem dixit eis. Utique. Num
quam legistis. ex ore infancium
et lactencium perfecisti laudem.
tamquam si dicat. Ergo mea
culpa est. quia isti clamant.
numquid mea culpa est quia ante
tot milia annorum hoc futurum
propheta dixit. Sed recordamini
quod supra dixit. Turba autem
que precedebat et que sequebatur
clamabat. intelligimus ergo quod in
fantes dicebat non etate sed
simplicitate cordis. Infantes
autem lactentes nec intelligere
aliquem nec laudare possunt.
Lactentes autem dicebat. Cum
enim lactis suavitate. ita mi
rabilium delectacione excitati
clamabant sicut scriptum est.
Sicut exaltavi filium meum sicut
ablactatus est super matre sua.
Lac enim dei opera miraculorum.
panis autem perfecta doctrina ius
ticie. sicut ait apostolus. Et ubi
meum et predicacio mea non in
persuasione ubi. sed in ostensione
spiritus et virtutis. Hec post mo
dicum dicit. Ego non potui vobis
loqui quasi spiritualibus sed quasi car
nalibus. quasi parvulis in christo lac
vobis potum dedi non escam.
Omnis prima inductio fidei id est sim
plex doctrina lac dei. Quo
modo sic lac sine labore et
sine opere deravi inducit.
et manducantem suavitate sua
delectat sic et mirabilia nullum

in ps

in ps

labore uidentibus ponit. sed
uidentes admiratione delectat.
et ad fidem mollit et inuitat. Pa
nis autem est predicatoris doctrina
iusticie quam accipere non possunt
nisi excitati spirituales. Quoniam
qui audit necesse habet intra se
tractatibus quibusdam dentibus
spiritualibus molere. Unde lex
et ruminancia animalia uoluit
esse munda. Illa enim esca doctri
ne non tantum carnaliter suauis
est. quantum spiritualiter utilis est ad
salutem. Sicut enim infanti si de
dis fragrantiam panis qui
angustas habet fauces. offo
cat magis quam nutriat. Sic
et homini imperfecto in fide et paruo
sensibus. si altiora mysteria
sapiencie uolueris dicere angus
tias habet fide et sensu. et magis
scandalizatur quam edificatur.
Et quemadmodum uiro perfec
to si dederis lac fauces quidem
eius delectat membra
autem eius non confortat. de
pane enim scriptum est non de
lacte. quia confirmat cor. Si
autem panem induceret non
tantum fauces eius delectat.
quantum prestat ei uirtutem. Sic
et uiro perfecto in fide et in ma
turo sensibus si miracula
ostendens delectat quidem
aspectus. mentem autem prestat
ei ad edificationem sensus.
aut noticiam ueritatis. Si et

cibum sapientie expositionis et
ratione delectatur et edificatur
in fide. Et relictis illis ha
biit foras extra ciuitatem in
Bethaniam. et mansit ibi. Et
recedendo ostendit quod res
pondendo non potuit. quia ma
licia non docetur sermonibus sed
excitatur. Malum enim hominem
melius locum dando uincere po
tes quam respondendo. Nam si
contradicis irrationabiliter non
ne placare. talem non pla
cas. et te ipsum confundis. Et
mansit ibi. Noluit manere
in istis deinde quia iam uoluntate re
cessabat. qui in morte domini
sui iam magnas caritates te
nebat se nisi gratias occasione
qua dimin. sed mansit apud
lazarum et sorores eius ut il
lic requiesceret corporaliter ubi
et spiritualiter repausabat.
Nam semper uirorum est non ubi
congrere mansionem ubi clariores
sunt uiri. sed ubi fideliores.
nec gaudet ubi epule lar
ge sunt. sed ubi sanctitas flo
ret. Mane autem reuertens
in ciuitatem esuriit.
Mane qui homo cibum. sed qui
deus salutem humanam. Mane
qui in digestis querit uerba iusti
cia. sed qui uiuificans deside
rans uitam salutem. Si autem
qui homo esuriisset cibum. nunquam
mane esuriisset. sed ideo ad
huc mane esuriit ~~cum et~~

sensus tractes

discute et meditari quasi ad

Voluntatie

qr sep esurit. qui iusticiam
esurit. aut aliorum salute.
Mercato 2o veniens adgente
videat xpc. mane esuriebat.
cum per tot milia annorum nullum
iusticie sue dederat cibum opa
ne aut. i. initium duodeci
me hore de qua supra locuti su
mus. Videas 2o qr mutaciones
iste iste huius seculi et hore dican
tur et dies. Et considerans
per singula secula quia et mane
in veniens fiet et vespere. Ecce fac
tum est mane sup adam qui crea
vit eum deus et dedit ei ma
datum iusticie quasi luce. Deinde
magis atque magis hominum in
iquitate crescente et veniente
iusticia quasi lux recessit ab eis.
Iterum factum est alterum mane.
qui dominus veniens ad noe quod
reparacionem seculi. ad eum et ad
filios eius posuit iusticie tes
tamentum quasi lumine. Iterum cres
cente hominum iniquitate quasi nocte
prevalente. recessit ab eis
sol. i. dominus cum luce iusticie
sue. Iterum revertens reduxit ter
tium mane. eligens abraham
et ostendens ei quasi lumine
cuiusdam noticiam veritatis. ponens
testamentum ad eum circumcisio
nis et fidei. Iterum prevalente
iniquitate quasi nocte veniente
recessit ab eis. qui filij israel
sedm ydola egipciorum vive
bant. Nunc enim affluxisset

eos egipcij. sicut quantum ad spiritua
lia tenebre lux fuisset in eis. Quin re
dies quarto mane apparuit
moysi. Et educens israel de egip
to lucem legis ostendit eis. Iterum
crescente iniquitate quasi nocte
novissima. ducti sunt in cap
tivitatem filij israel. Reuertens
iterum dominus reduxit. quintum re
~~duxit~~ vocans filios israel de
captivitate restaurans ple
bem per zorobabel et prinum
filium losedech decreto repetens
legem per hesdram prophetam. Iterum
crescente iniquitate quasi nocte
veniente subtraxit ab eis dominus
[illegible] suam quasi lucem et sic sunt
iterum in apostate. Sexto aut
mane reversus est xpc adiu
deos et gentes. et dedit eis
se ipsum manifestissimum lumine
Et ita nunc sicut videtis xpiana
nostra iniquitate crescente quasi
nocte veniente recedet a nobis.
et auferet graciam suam a nobis.
sicut ipse testatur dicens. Pu
tas cum venerit filius hominis si
inveniet fidem sup terram. Sep
timum aut lumine daturus
est nobis cum venerit reddere si
gulis sedm opera eorum. Et quam
quedamque peccata hominum preva
lencia excludunt a se misericordiam
dei. illud tempus nox dicitur.
Quocienscumque aut misericordia dei
prevalens non aspicit nostra
peccata. sed visitans homines in bo
no. dies dicitur visitacio eius.

.mane.

Ut scias autem de nocte quod sit ante
xpisti adventum priore. dicit propheta.
Ad vesperum demorabitur fletus.
et ad matutinum leticia. De noc
te autem consumacione future
vite dominus dicit. Cum sero factum
fuisset vocavit operarios. et red
didit illis mercedem. Ergo pis
tos sex dies laboravit dominus
viades annorum. et revises ad
nos. Vides propter pacta nostra.
et redies propter nuptias suas. Cum
autem factum fuisset septimum ma
ne. tunc recessit in septimo die.
quia postmodum hominibus sine suc
cessione quatuor. lux iusticie est
permansura. et semper sol xpus e
vit nobiscum. Dicente apostolo
Rapiemur in nubibus obviam
xpo in aera. et sic semper cum domino
erimus. Ideo ergo mane revises
esurit. quod misticum intelligitur
extempore resurrectionis eius.
quando relicta est synagoga.
et suscepta est ecclesia. &c.

Et vides fici arborem unam
secus viam venit ad eam.
et nichil invenit in ea nisi
folia tantum. Arbor fici est
synagoga. Illa synagoga
propter multitudinem mistorum
generorum quasi uno cortice habi
tacnan dicta est quia multorum
hominum fidelium habitacnan in
una domo. sicut scriptum est.
Deus qui inhabitare facit u
nanimes in domo. Denique
unde ipsa folia fici quomodo
scilicet similitudinem manus for
mata sunt. Folia autem viridi
tatis sunt species. tactum vero sancti
tatis in homine. Aut sine fructu
operum proba religiosa. Cuius
quia secundum homo religiosus. i. arbor
vonabit profitetur se esse dei.
et iusticiam non operatur. Arbor
est tactum non folia sine fructu
portans. Tales sunt nos de
quibus prophetavit apostolus. Erunt
inquit in novissimis diebus homines
se ipsos amantes. cupidi pec
uniarum. elati. superbi. parenti
bus non obedientes. volupta
tis sue amatores. magis quam
dei. Speciem quidem pietatis
habentes. Virtutem autem eius ab
negantes. quos in fine male
dicturus est dominus. ut numquam ex
illis fructus nascatur. Sicut
maledixit iudeis. et aruerunt.
Secus viam autem est. iuxta mun
dum. Ideo multum in iudeis fruc
tum xpus potuit invenire. quia
iuxta mundum viventes erant.
i. secundum mundum. Mundus ea
via est communis. per quam omnes
transeunt qui nascuntur. Sic ex
positum in parabola seminan
tis. Cuiuscumque ergo homo fidelis. i.
arbor vonabit iuxta mun
dum vivat numquam potest in se ius
ticie fructum tenere. Unde di
cebat paulus ad thimo
theum. Nemo militans deo
implicat se negocijs secularibus

Exemplum

Legi de sancto machario
abbate. quod quadam die per
gens ad opus dei per
ficiendum propter visitacionem
quandam fratrum. invenit
in arvo caput cuiusdam
defuncti. Et cum adiuvisset
ipsum cum ipsa ad invicem
interrogavit cuius hominis
duvinet caput fuisset.
Et vox respondit. caput
fuisse sacerdotis ydolorum
et de eorum in inferno
in uno loco permanent. interrogavit
deinde in filii(?) caput
falsi xani qui cottidie
audierunt doctores suos
cotidie sequi renuerunt
iacent in profunditate terre
abissi et in igne eorum
et in durabili super quos
sunt iudei. qui licet nossent
scripturas. noluerunt
tamen credere in xpum qui est
verus messias alium
expectantes de venturum.
et ideo minus puniuntur
quam falsi xani. Illos
vero qui fuimus tamquam
certa scripturas in
hunc supra quidem
natamus. sed aspere
intelligimus et spernimus
plus cruciant nos.
Dito enim et vir dei.
quod si totus mundus esset
igneus liberatum per
transire. quod semel
tribule aspectum dyabolici
conspicere. Dixit quo
venia hinc semus
tales doctores
sicut habuerit et
nec sunt xani. plurimi
ex nobis fuisset adeo
xpum salvatorem indi
gusti. Et adiceat hic
demique satore. quod
precipue prelati eccle
siarum neglectores
puniuntur. et in tanta
profunditate abissi
demerguntur quantum distat
celum a terra. Insuper
fetor quem emigit de
xanis damnatis plus
cruciat nos quam tota
pena nostra. Hec audiens
nec dixit. Dominus ihesu. quid
enim fecimus sumus iniusti
sunt misericordias tuas.
Et quod accepit in manu
sumus et de venobis:

ribz ut ei placeat cui se pba
uit. Nuqd pot fructg suos te
nere. Trasentes ei et retra
sentes demones uel mist' ipug
pna .i. uagates pmundu ex
cuciunt eos. Hic eni nrodna
bilis terra q seruis una ponta
e sep geulat. et dura e. et
semina doctrine i sulcos sensus
sui no recipit. Sed uolatiles
ipos rapiunt. Sic et ois arbor
ronabit iuxta uia posita nu
q pot ee fructifera .i. ho sm
mundu uiues nuq pot ex
cetto ut sit iustus. Frequet
eni transeutes ipos ipas ge
mas iusticie excuciunt dera
mis eig. anteq apiant i flo
ribz. Int'du aut ipos flores
ia aptos excuciunt. Int'du
uo et poma ipa formata
deponut. Rami ei sut cue
sensus hois. de quibz bona p
cedut. geme aut sut boe
cogitacones coherentes i se
sibz. Apti aut flores sut
bone uolutates. Sic ei a ge
mis flores pcedut. ita de
bonis cogitacoibz nascit bo
na uolutas. Sic at flores
pcede no pnt nisi fuit ge
ma. sic bona uolutas nas
ci no pot nisi pcessit i hoi
ne cogitacio bona. Bona
aut cogitatio i apimg desi
derare q bona sut. Na uo
lutates bone sic suaues st
apud deu quadmodu odorifei
flores. Un salon dicebat. Fili
serua te a cogitacoibz q sut
sine i tellectu. Poma aut st
opa pfca iusticie. Sicut eni
ex flore poma formatr. ita
ex bonis uolutatibz opa pfca
nascut. Sicut aut poma flor
pcedit. ita aut opg boni bo
na uolutas. Ois itaqz ho q
ia nec cogitat aliqu q bo
na sut. ipas gemas iusti
cie de ramis .i. de sensibz eig
transeuntes demones excussert.
Qui aut cogitat qd e bona.
et pponit i corde suo facere qd
bonu e. puta aut eleias
facere. aut ieiunare. aut co
tinens ee. et iterp concupis
cencia secli uictg. aut ex q'ai
qz occone mutauit uolunta
te sua. de illig sensu ia ap
tos flores demones excusse
runt. Qui aut cogitauit bo
na. et pposuit et pfecit qd
pposuit. ille poma pduxit.
Sed si iterp peccauit et ppt
pctm sepcia iusticie opa pr
iora pdidit. de illig sensibz
ia pfca poma demones ex
cusserunt. Sicut difficile e
arbore iuxta uia positaz
fructg suos usqz ad matu
ritate fuare. sic difficile
e uiru fidele iux istu mu
du uiuete .i. i actibz eius

iusticia et malitatem usque ad
fine terre. Recede de uia et
plantare in loca secreta ut n(on)
mundus teuu aliquid habeat commu
ne. nec tu cum mundo. Et aut
illi nunquam ex te fructus nascatur
in sempiternum. Non quia maledixit
arbore eo fructus non duxit. sed
quia non dabat maledixit ei.
ut nec folia ipsa pferret.
i. non eo iudei perdiderunt iusti
ciam quia eos deus deliquit. sed
eo deus deliquit eos quia ius
ticiam non afferebant. ut nec
ipsa spes pietatis esset in eis
aut sermo. Et ue sicut melius
est ut nec sit arbor quam ut sit
quidem et fructum non faciat. Sic
melius est ut nec sit homo dei
quam ut sit quidem et conuersatam
non habeat secundum deum. Que enim
tuus non est. si tibi non obau
dit non doles. De illo aut
amplius doles qui tuus est. et eo
tempnit te et aliis seruit. Sic
deus non tantum de alieno. eap
te dixit. seruiete irascit. quantum
de suo dixit. fracte uolutate.
Ideo in fine seculi ipse deus in
mittet operacionem erroris in ta
les. sicut et cottidie fieri uide
mus ut credat mendacio qui
non crediderunt ueritati et conse
serunt iniquitati. ut iudicet
omnes. Non uult enim ut uidea
tur esse eius qui uere non sit
eius. Uxor meretrix melius est

ut nec sit uiri sui. quam ut
uisa illius male ambulando
excitet eum in zelo. Et arte
facta est ficulnea. Et uide
tes discipuli mirati sunt di
centes. Quomodo continuo aruit
ficulnea. Mirati sunt. quia
sermo eius qui flamma descendit
ad radices eius. Apostoli qui
uiderunt lazarum sicut a putre
dine iterum uenientem ad uitam so
lo sermone. Quid miramini si
uidetis arborem solo sermone
siccatam? Qui enim potest uitam
donare ille potest et uitam aufer
re. Qui aut uitam auferre
non potest. nec uitam dare potest.
Respondens aut ihesus ait.
Amen dico uobis si habueritis
fidem et non hesitaueritis. non so
lum de ficulnea facietis. sed si
monti huic dixeritis tollere.
et iactare in mare fiet. Osten
ti illi in uisibili qui arbores
in fructuosas produxit. ubi lo
ca petrosa et aspera. ubi pericu
la pedenata. et caue non homi
bus ad habitandum apte sed bes
tiis. ubi nulla est planicies
ad requiescendum in pace. sed as
censionibus et descensionibus ple
nus est. Quamque enim in diuer
sitate. Alii ascendunt. alii
descendunt. qui mos est dictus
non propter altitudinem dignita
tis sicut angeli sancti. sed propter
in flatorem superbie non propter
mittere uirtutis. sed propter in mobile

et i corrigibile malicia sua
Tolle te de medio sorum ubi
spes ubi fides ubi caritas.
ubi plamaces pctas. ubi spa
ciosi fontes doctorum. ubi p
ta florida. ubi auree grege
ubi uolucres sca assidui uita
tes cetias et delectates. et
mitte te i mare. i. i isto mu
do ubi aq sut salse. et ng
pacdetes adiustu i. ppli uig
no pficactes ad glaz dei. i
quos oia flumia dulcia spa
liu gracia cruit. et salsitate
corum mutare no pnt. s ma
gis illorum sicitas corrupunt
i se dulcedine uenencantur flu
minu i mare huig mudi u
bi semper dnantur tempestates
et diuisorum preciosa spum eta
mia. Sic eni assidua est
i mare tempestas. sic i isto
mudo persecucio satheme. ubi
nuq est tranqllitas. s semper
ascendentibus undis. i. tempes
tatibus i pellentibus et i pulsis
i uice se percuciunt aq. et i iu
cem se frangut et cofrangut.
et i uice se cofrigentes. quodam
irronabile sonu dant. sic
se ipos hoies occasioibus huig
mudi ex ipo mudo uexantibus
qi undis. i uice se comedut
et pugnat. et ex se qi i sanos
pelagi uoces dimittut. Un di
cebat aplus Ois clamor et
ira tollat a uobis. Mitte te i

mare ubi sonus cofusus. ubi i co
stancia eterna. ubi est i fatigabilis
gtencio undarum. ubi timor e.
et semper mortis luit ymago.
Et oia quecumque peciitis i oro- i noie meo
ne credentes accipietis Gra
quidem fidei deus donat. Eu hoi
nes ea nuctiut et faciut forte.
Fide aut facit abstinencia rerum
malarum. et opus bonorum Qua
to magis te abstinuis ama
lo. et secutus fuis bonu. tato
amplius fide tua forte facis.
Quato aut magis abstinueris
a malo et negligencius feceris
bonu. tato magis fide i firma
habes. Et cu uenisset i templo
accesserunt ad eum doctorem. pri
cipes sacerdotum et seniores po
puli dicentes. In qua potestate h
facis. et quis tibi dedit hac
potestatem. Quoniam eni uini
die uiderant sacerdotes xpm
cu magna gla i troeuntes
i templo ita ut populus undique
uoce angelica clamaret.
osanna filio dauid. qua i gre
diebat ut hoc. laudabat ut
deus. qui celabat i carne. demo
strabat i uoce. que malicia
sacerdotum qui hoiem blasphe
mabat. hunc i noccencia populum
laborum qui deum exaltabat Qua
tu aut ille glorificabatur.
tantu sacerdotes i uidia torq
bant. et illis honor illis fie
bat i tormentu Hic eni res e.

Quando boni i sua virtute lau
dantur: mali i sua inuidia cru
ciant. Itaq3 no sufferentes i pec
tore suo inuidie stimulatis
ardore. prerupit i voce. In
qua potestate h facis. O inui
dia q sibi sep e inimica. Na
qui inuidet sibi quide ignomi
nia facit: illi aut cui inuidet
gl'az pat. Iste vituperabit in
ueit de sua inuidia: ille aut
laudabit demostrat de sua
virtute. Ergo inuidia sibi soli
nociua e. Alterp aut no solu
no grauat. s3 adhuc magis
comedat. Venerut g° ad eu
pri ad precatez i teplo et du
no inueniut culpa: criminat
benefactu dicetes In q po
testate h facis. Corpus sanu
aliquociens fortit pcutit. et
no fatale vulnat. Corpus
aut debile qd abitus tan
ta hz lesura et si modice
tactu fuit cicius dissipat.
Sic anima libera et integra
no fatale offendit. anima vo
i inuidia vulnatu no solu ca
pidonea. s3 et leuis occasio
excitat i dolore. Sic et sacerdo
tes uidentes i uidetes xpo. du
uirtutes eius accusandi no inue
nirent cam eu. cum de bonis eius
turbati dicetes In qua po
testate facis. Cogitabant
i dolore apud se. Nos sumus

columpne templi et ecce sup
illu recubit tota ecclia. Et
nos sumus i uenti sine ea e
recta. quia misteriu pdidi
mus. Et nomen uenatu possi
demus. Nos sumus tacerau
septuacep qui lingua inuisibil.
Et ecce ille resonat i medio
templi. Et nos contempti taceamus
quasi cithara dissipata. Nos
sumus patres ppli et ille coti
die generat filios. nos aute
steriles i uenti sumus. Quod no se
cretes dicebat In q potestate
h facis. Dicendo qs tibi de
dit hanc ptatez. ostendunt
illi quottas esse psonas quae
hoibus potestate. siue corpale.
siue et spualez dant. Tamq si ita
dicerent. De stirpe tali familia
genitus no es. senatus tibi
hoc no concessit. cesar no
donauit. Qui aut credidisset
qd ois potestas ex deo e. nu
qua i terrogasset. quis tibi
dedit hanc potestate. sciebat
quia de domu pfectu desursu
e descendens a patre luminu.
Et qr nemo pot accipe aliqd.
nisi datu fuit ei de celo. Quod
ho scdm se estimat alteru
nec pot ipe melius senare
de alio qr ipe senat de se. Ecce
ce fornicarius neminem ex
istimat castu. Iste castus no
facile de fornicatio suspicat.

Superbus neminem putat hu-
milem. Invidus neminem credit esse
superbum. Sic qui non est excusatus sacer-
dos: nullius sacerdotium putat
excusatum. Inde est ut putas fieri ut
in vita sua sacerdotes contempnant
et persequantur nisi per ambicionem
facti sacerdotes sunt. Omnes tales
existimant. quales sunt et ipsi.
Sacerdos est qui est secundum deum
omnem sacerdotem timet offen-
dere. quia omnis excusatus sit arbi-
tratur. cuius ex hominibus sit factus.
Ecce enim david cuius manifes-
tum sciret saul non esse regem
secundum deum. tamen precepto sibi tunc
dictum nolebat occidere dicens.
Non mittam manum meam in
unctum domini. Iste paulus cum ma-
ledixisset sacerdoti anania et
audisset quod esset sacerdos. peni-
tencia ductus respondit. Nesciebam
fratres quia princeps esset sacer-
dotum. Aut ecce sancti sacer-
dotes quam multi quidem fecerunt
aut signa non ex potestate di-
Sed ex potestate contraria. sic in mul-
tis exposuimus locis. Iudei blas-
phemantes interrogabant in
qua potestate hec facis. in spiritu
dei. an in spiritu beelzebub.
sic alibi blasphemantes di-
cebant de eo. Hic non eicit de-
monia: nisi in beelzebub
principe demoniorum. Respondens

autem ihesus dixit. Interrogabo vos et ego
unum verbum quod si dixeritis mihi
et ego vobis dicam in qua potestate
hec facio. Baptismum iohannis un-
de erat de celo an de hominibus. Sa-
cerdos dominus inconvincibile maliciam
eorum proposuit eis questionem undique
cathenatam. non ut responden-
tes audiret sed ut impediti non
interrogent. quia ipse preceperat. no-
lite sanctum dare canibus. et non
decebat quod ipse transgrederetur
preceptum quod ipse proposuit De-
inde et si dixissent. nichil profecissent.
quia non potest sentire quam lucis
sit tenebrosa voluntas. Quid
prodest qui ceco aliquam pulchri-
tudinem monstrat. Veritas
autem spiritualis est. malicia cor-
dis. Sicut autem cecus non potest
aspicere in splendore lucis. sic
non potest intelligere homo malig-
nus misteria pietatis. Si-
cut autem cautus venator besti-
am comprehendere volens: cum vi-
derit extrema parte illius pari-
ete esse locum. ex altera parte ei-
git. ut ex quacumque parte exiliret reat
ris. aut in retia incideret. aut
in parietem caderet. Sic et dominus
illi simplicia interrogationi laque-
um posuit. ut siquidem dicerent
de celo in laqueum reprehensionis
incideret. Dicet enim eis:
Quare ergo non credidistis ei
Si autem dicerent de terra. quia in
parietem. Sic in periculum mortis

ı̄ currerent apud ꝓphīs ut la
pidaret. Interrogante eni o
pontet dicē. teptantē aut̄
quodāq̄ mō retūdere. et ob
iectōis eius astucia[m] racōnabili
repcussione ꝯsydere. et nō
iūitare ei mysti[ce] publicare.
Sic eni alibi dn̄s dyab[ol]o fec.
cū ꝓtulisset aduersus eū exē
plū scripture q̄ nō ı̄tellexe
rat dicēs. Scriptū ē qm̄ am
angelis suis mādauit de te.
et ı̄ manibꝫ tollēt te. ne for
te offēdas ad lapidē pedē
tuū. Nō ei dixit. nō sic ı̄
telligit scriptura illa. ꝫ sic di
misit eū ı̄ ignoracia. Et alibi
eū meliū confessiori ꝯsulūit exē
plo. ut et audiēcia eoꝝ ꝯstitu
deret. et ꝑ[ro]phecie mistica nō re
uelaret. Et respondēs dixe
runt ihū. Nescimus. Et ipse ait
eis Nec ego uobis dico. ı̄ qua
potestate h̄ facio. Nō dixit. sꝫ
ego facio. Quia uos scitis ut
hoīes. et negatis ut mali.
Ego aut̄ scio ut deus. et nō
dico qu[ia] iustus ı̄ dignus est
medicīa si nō h[abe]nt q̄ dīa
ꝑ[ro]ficit. ipsa sibi medicās. Sic
et ueritas sp̄i uēit que saluet.
ipsa se sibi ꝯsumat ı̄ macu
lata. Quid aut̄ uobis uidet.
Quos reos ꝑamit ı̄ ea. ip
sos et iudices petit. ut ancto
meant absolui. q̄ se ipsos ꝯ

dēpnat. Magna est fiducia
iusticie ubi ea aduersarios ip̄i
committit. reddē ueritas ex
tū nō timet. In parabolis fi
gurat ꝑsonas eoꝝ. ut quiā
nō ı̄telligūt ipi aduersus se
sentēciā dicerēt. Sic aliquā
dū dauid ı̄ peccō ı̄ tradissꝫ q̄i
stupore aliaq̄ sopnii uigi
late erat. Nā quāuis peccaue
rat tamē adhuc dauid
cassinus erat. Itaqꝫ nathā
parabolaꝝ retibꝫ ꝯphensus
coegit ut ipse aduersus se iu
diciū mortis pferret. ı̄ ꝯ[uersio]
uēcio quidē tūc talis. sꝫ cau
sis exitus nō nō talis.
Ille eni ꝯphensus ad pe
nitēciā flexus ē. isti aut̄
magis ad maliciā sūt exacer
bati. Hec ē eni ꝑ[ro]prietas bonoꝝ
hoīm. et maloꝝ. Bonus eni
ꝯphensus ı̄ peccō gemescit
q̄ peccauit. Malus aut̄ ꝯ
phensus fremit. nō q̄ ꝑ[ec]
cauit. sꝫ q̄ ꝯphensus ē ı̄
peccō. Ut puta domesticū
aīal si aliquāto t̄p[or]e ext̄
domū fuit errādo euagatū.
cū uenit ı̄ manibꝫ domini
sui q[ui] ı̄ recordacōe sue nē
reddāt cito itēꝫ mansue
cit. Aīal aut̄ siluestre cū
fuit ꝯphensū. aut morsibꝫ
appetit. aut calcibꝫ repu
gnat. Sic et malus hō cor

reputans non solum pueriles non egit.
Sed adhuc adversus corripien-
tem magis irascitur.
Quidam habuit duos filios.
Quis nisi ille deus qui
omnes homines creavit paterno
affectu. Qui cum sit natura
dominus tamen magis vult diligi
quam pater quam timeri ut dominus. Propter-
ea in principio mandatorum legis
non dixit timebis dominum deum
tuum ex toto corde tuo. Sed di-
liges. Dilectio enim ab hominibus
exigitur et non domini sed patris.
Qui duos filios habuit. Unum
quidem gentium populum. Alterum vero iu-
deorum. Maior filius erat gen-
tium populus; minor autem populus
iudeorum. Quoniam gentes quidem
erant ex tempore Noe; iudei autem
ex Abraham. Et accedens
ad primum dixit. Fili vade ho-
die operare in vinea mea.
Hodie id est in tempore seculi huius.
Quomodo locutus est filiis suis.
Non in facie ut homo. Sed in corde
ut deus. Non in auribus verbum
sonans. Sed in sensibus suggerens
intellectum. Quomodo autem sic lo-
quitur deus. Ipse sufficiat di-
cens Helie descende in Sarep-
ta Sydonie. et illic mandavi
vidue ut pascat te. Quo-
modo putas mandavit vi-
due. Non in sermone sed in spiri-
tu et ei legitur spiritualiter ei man-
dasse. Quis autem non intelligat
deum invisibiliter in corde eius locu-
tum. Quando enim venit ad eam
Helias. illa colligebat as-
tulas ut sibi quidem et filiis
suis. non autem ut Helie cibum
pararet. Sed repente magna
humanitate obtulit ammoniti
quod cum extrema desperatione
pervenerat. Quia ei modicum
habebat farine in capsa. Sed
magna fide. Esuriebat
Helias. vidua autem pasce-
bat. quia in illa temptatione hor-
rea quidem defecerant. cap-
sa autem exuberabat. ut im-
pleretur quod fuerat scriptum. Di-
vites eguerunt et esurierunt.
inquirentes autem dominum non defici-
ent omni bono. Quid est operari
in vinea. Iustitiam facere. Vi-
nea enim iustitiam diximus
supra. quam generaliter quidem in
natura omnium hominum deus planta-
vit. Specialiter autem dedit eam
in libris iudeis. Cuius diverse vi-
tes sunt. diverse species iustitiarum.
In qua vinea unusquisque secun-
dum vires suas aut paucas
vites operatur aut multas.
Nescio autem si totam vineam
quis hominum sufficiat operari.
At ille dixit. Nolo. Quo-
modo dixit. nolo. In cogi-
tatu. Qui enim habens intellectum
boni et mali. Relinquit
bonum et sequitur malum in cogi-

hastulas

Dono · 2 impriu' ex eo prodite

Jc°' Ille precium duplicat.
qui replicat et publicat.

Cr amicus quidt. facili? repit

Publicani dr̄ qui
publice canes. vel
publicis pctis seu
mistes. vel census et
lucris illicitis. sicut
sunt trapezete seu
campsores. tributarij
custodiri. publicorumque
predantes vir pec.
et etiam qui sibi aliqui
faciunt. publice clamat
et opera sua prodit. et
per eosdem gerunt.

iusticiam facere est
qua p(ro)mittere mentem

tercioribus suis contra deum res
ponde uidetur. quia nolo. i. contra
intellectum suum creatum filii adh.
Dixit enim dixit in corde suo no
lo non potest fieri ut aliquis peccet.
Dicente propheta. Dixit iniustus
ut delinquat in semetipso. Gen
tes enim a principio relinquentes
deum et iusticiam eius et transeuntes
ad ydola et peccata. in cogitacioni
bus suis respondere uidetur. No
lumus facere iusticiam. Quasi sciuimus
ex nobis. Et respondens ad al
terum dixit filio. At ille res
pondens ait. Eo domine. Et non a
biit. Judaicus enim populus. id est
minor filius interrogatus et per
moysen et prophetam qui ad p(ro)
eos loquitur respondit dicens se
facturum quecumque precepit deus.
Postea autem auersi sunt mencien
tes. sicut dicit de illis propheta.
Filij alieni menciti sunt mihi. Quis
ex duobus fecit patris uoluntatem.
At illi responderunt. Primus. Vi
des quomodo sic ita dicimus sup
rationi parabole ueritatis. ipsi ad
uersus se sentenciam protulerunt
dicentes priorem filium patris uo
luntatem fecisse. i. populum gencium.
Quia melius est uotum non promit
tere et mentiri. quod iudaicam ha
buerunt consuetudinem. Addidit
et dicit. Amen dico uobis
quod publicani et meretrices pre
cedent uos in regnum dei. Ac

si diceret. Non solum populus gencium
melior est uobis iudeis sicut
iudicastis et ipsi. sed et publi
cani et meretrices qui sunt uo
manifeste sceleratissima prositen
tia. precedent uos in regnum
dei. Quanto magis populus gencium.
Puto ex persona omnium uirorum
peccatorum publicanum ponitur.
et ex persona omnium mulierum pec
catricum meretrices. Cum enim
uis multa sint peccata in uiris
et mulieribus preter ista. tamen
precipue in uiris auaricia ha
bundat. fornicacio autem in mu
lieribus. Puta mulier quamuis
potest esse auara aut superba.
tamen non ita facile per auariciam
aut superbiam peccat. Quos
autem exiget honores ut auari
ciam exerceat. aut cum quibus con
uersantur ut in superbiam peccet.
Que in quietate sedet in
clusa. Ideoque facile in peccatum
fornicacionis incurrit. maxime.
quia hoc facile uicium exercita
cia et ocio nascitur. Nam qui
in sollicitudinibus animum habet
occupatum. non facile forni
cacioni operam dedit. Nam diffinicio
amoris hec est. animi uacan
tis passio. Vir autem quasi
in actibus rerum diuersarum est assi
duus. in auariciae peccatum incur
rit. In fornicacionem autem non fa
cile nisi forte multum sit las-

ciuius. Na occupacio uirilium. sol
licitudinum. suggestioni volup
tates plerumque excludit. In
primo est hoc adolescentiam in hec
etgeam. Aut exponit etiam propter
quia publicani et meretrices prece
debant eos dicens. Venit ad
vos iohannes in via iusticie. et non
credidistis ei. publicani autem
et meretrices crediderunt ei. Vos
autem videntes nec penitentiam egis
tis. nec postea credidistis
ei. Ac si diceret. Et si non venisset
ad vos Iohannes in via iusticie. sed
tantum baptismum penitencie predicasset.
vos qui sacerdotes prudentes.
qui iudices non personarum sed re
rum. debueratis ei credere. et si non
quia iustus. tamen quia iusta dicebat.
Quid enim pertinet ad auditorem
vita predicatoris. Qui enim ma
le vivit. illius est dampnum solum.
Qui autem bene docet. omnium audien
tium lucrum est. Nunc autem venit ad
vos in via iusticie sic manifesta
ut conversatio eius venerabilis. et
angelica vita. et publicanorum
et meretricum corda converteret. et per
cussa pavore flecteret ad creden
dum. et vestra corda non tetigit.
Videtis quia iuste publicani
et meretrices precedunt vos in reg
num dei. Consideravit autem quomodo con
fessio bona predicatoris predica
cionis prestat virtutem ut et in do
mabilia domet corda. Et ipsa
quidem predicacio iusta. esse habet
virtutem. Dupliciter autem habet. quando
et predicacio iusta est. et ipse qui
predicat iustus. Hic dicit. Vos
autem nec penitentiam egistis qui pu
blicani. et meretrices credentes
iohanni. Illi fecerunt quod maius
est. isti autem neque penitentiam egerunt
quod est minus. Aliquid publica
ni et meretrices credentes in ipso
sine penitentia crediderunt. Nec
enim possibile erat credere in eum
sine penitentia. qui baptismum peni
tencie predicabat. Quod ergo vult
dicere tale est. Debueratis quidem
vos sacerdotes qui iusta scriptura
habentes quasi apostoli professores eam
populares credere iohanni. et omnes illi
vestrum sequerentur exemplum. Et non
solum hoc non fecistis. Sed nec
postquam vidistis publicanos et
meretrices credentes. nec tunc con
fusi estis aut compuncti. quod pu
blicani et meretrices crediderunt
qui credere non sperabantur. vos autem
in duricia permansistis qui vide
bamini totius iusticie sectatores.
Et nec tunc penitentiam egistis ut
crederetis. ne vel illorum exemplum
sequeremini. qui debueratis esse
exemplum. Aliquid vos magis si
ne peccato eratis quam illi. ut
illis credentibus vos non crede
tis in ipso. Sed magis contemp
tores dei magis superbi. et va
ne glorie amatores et duri.
qui nec sequi illos voluistis

in fide. nec sequi. Et vere magna confusio est sacerdotum. et omnium clericorum. quia laici inveniuntur fideliores. aut iustiores. Quomodo autem sit confusio esse illos inferiores laicos. quos et ecclesie esse confusio est. Probat ergo parabola eius proposita quia gentes quidem qui meliores fuerant eligende. quia in primis quidem contumaciam ostenderunt postea autem obedienciam exhibuerunt. Et iudei qui deteriores erant credendi qui in primis professi sunt obedienciam. Postea autem inventi sunt contumaces. quia melius est apud deum non promittere et facere. quam promittere et non facere. Tamen in figuratione videtur contrarium quam exposuimus. multorum tradiciones tractantes. aliquid invidetur esse contrarium. Si enim vere duo filii iudei et gentes essent intelligendi. postquam sacerdotes interrogati responderunt priorem filium patris voluntatem fecisse: concludens christus parabolam. sic debent dicere. Amen dico vobis quia gentes precedunt vos in regnum dei. Nunc autem dicit quia publicani et meretrices precedunt vos in regnum dei. Ex magna populorum hominum contradictione ostendit quam grave factum. nisi forte sic intelligamus ut supra iam diximus. quia ex hac narracione ea publicanos introduxit.

et meretrices. propterea ut dicat. Dictum gentium populus magis placens deo quam vos. ut et publicani ipsi et meretrices acceptabiliores sint apud deum propter confessionem suam. quam vos propter contumaciam vestram mendacii. Si ergo placet propter hanc rem tradicio illa. bene. Si autem potest alia tradicio talis esse quod sacerdotes non distendi esse contra et interrogaret in qua potestate hec faceret: Audierant enim frequenter sicut exposuit Johannes qui dicebat. ut unum preferam de multis exemplum. Dixi vobis et non credidistis. opera que ego facio in nomine patris mei. ipsa testificantur de me. Item. Si non facio opera patris mei nolite credere michi. quod si facio et mihi non vultis credere. vel operibus credite ut sciatis et credatis quia ego in patre et pater in me est. hoc modo erat manifeste pronunciare quia in potestate dei hec faciebat. Cum ergo hec eo dicente ex populi multitudine crederetur. Sacerdotes autem iuxta quod non crediderant ad hunc frequenter insurrexerant super eum. introducit parabolam duorum filiorum ostendens eis peccata qui meliores sunt peccatores qui a principio scelerate et carnaliter peccaverunt vita. quam sacerdotes qui ab initio promiserunt se deo servire. Omnia peccatores

quidem vel sacerdoti accolis suis ma
lis aliqui corrupcio continue ad
dei. Et cepit operari iusticiam
dei. Sacerdotes et penitibiles
constituti nunquam desinunt parare
in deum Quos ergo filios dicit levi
corpore condiciores et ordine sacerdo
tum Quis est prior filius populo.
Prior enim populus creatus est de
in sacerdotes qui regerent po
pulum. Alioquin enim essent sine
rectores quos regerent Non
enim populus propter sacerdotes crea
tus est. Sed sacerdotes propter
populum. Nam et mundum deus an
te creavit. Et postea hominem
qui regeret mundum. Denique
populus dei ex tempore Abrahe ce
pit sacerdotes autem ex tempore A
aron. Et dixit uni corum
fili vade hodie operare in vi
nea mea. At ille respondit
Nolo. Postea autem penitencia mo
tus abiit. Et accedens ad
alterum dixit similiter. At ille res
pondens ait. Eo domine. Et non
iit. Nam quis vult dei deus vel
rogari. Et per moysen et prophetas
qui ad eos loquitur respon
derunt omnia que faciemus que precepit
deus. Tamen apostatares post hoc ipsum
quod seculare suscepit vitam. de
negare videtur obedienciam
deo. Sacerdotes autem magis
videntur obedienciam promittere deo.
Propterea post hoc ipsum quod sacra

culi et ministro dei constituuntur.
Nam qui doctor populi constituitur.
sine dubio profitetur se talem
fore qualem esse oportet docto
rem. Sicut enim quicunque alteram
profitetur artem et specialiter non
respondeat. Tamen per hoc ipsum quod
si aurea professus est arte et
argasterium huius artis acce magisterium
perit videtur tenere respondisse
ut sine reprehensione impleat
quam professus est arte. Sic sacer
dos est omnis clericus et si specialiter
non promittat. Tamen per ipsum quod doc
tor constituitur aliorum tenere do
promittere videtur in omnibus obaudi
turum se deo. Quid sit autem
vinea. aut quomodo deus loquitur
ad homines. diximus supra. Quis
ex duobus fecit voluntatem patris.
Et illi responderunt. Primus. Et
verum est. Quia melior est laicus
qui in prima facie secularem pro
fitetur vitam. revera autem studet
spirituale. quam sacerdos qui in pri
ma quidem facie profitetur vitam
spiritualem. revera autem amplectitur
vitam carnalem Et melior est
laicus tamen dum permanet agens.
quam clericus permanens in peccatis. in die iudicii
Laycus enim stolam sacerdotali
le accipiet. Sacerdos et clericus
omnis sic ungentur in sacerdocio.
Sacerdos autem peccator spoliabitur
sacerdotali dignitate quam habuit
et erit inter infideles et hypo
critas. Dicente domino de malo

dispensatore. Si aut̃ cepit
cede suos. manducare ⁊ bibe
cū ebriosis. ueniet dns eius
die qua nō sperat ⁊ hora
q̃ ignorat. ⁊ diuidet eū. par
temq̃ eius ponet cū ypocritis
⁊ ĩ fidelib;. Unde ⁊ modo sic
ĩ uenis re. Secularis hō pro
pterea fatale ad primas uenit.
Illa occupatus negligencia se
culari dū scripturas nō satis
attendit. Semper ei q̃ ĩ scripturis
posita sunt noua uident̃. Idoq;
cū audierit aliquid aut de
gl'ia celorum. aut de pena pecca
torū. q̃si nouum aliqd audiens
expauescat. aut dū bona con
cupiscit aut dū mala timet.
Corruptus ad primaz cito decurrit.
Uicto aut ĩ possibilitas quia
illū corrige qui oīa sciat. ⁊
tamē ꝯtempnens bonū diligit
malū. Qui eni q̃ tu sunt ĩ
scripturis propter cottidianā me
ditacionem ante oclos eius tene
tara ⁊ uilia estimat. Illa
quicqd illud terribile ē. nō su
biciescit. Propterea autem q̃
semper meditatur scripturas aut
oīo obsurescit ⁊ erit perfec
tus. aut si semel cepit il
las ꝯtempnere. nunquam excitat
ĩ illis ut timeat. Qs aliqn
uidit clericū cito primas age
re; Et si deprehensus fuerit

Nō mirum ...
sed ... suos

ueniet se. nō ideo dolet q̃ pec
cauit. Sz confudit q̃ perdidit
gl'iaz suā. Putas ne dne
q̃ crudelis clericus primaz de
negauit dicens. Si salificatum
fuit ĩ quo condiet. Sed q̃ in ma
lem te esse consideras. q̃
nō ē qui doceat illū cauta
re. qui errantes alios cor
rigebat. Sed addidit ⁊ dicit.
Amē dico ub. q̃ publicani
⁊ meretrices ⁊ peccatores precedet
uos ĩ regnū dei. i. nō dico
peccatores qui secundū ronē
uerbi uita sua dispensat.
Sed et publicani ⁊ meretrices
qui desideriis mundialibus
⁊ uoluptatibus carnalibus
se ⁊ ipsos mancipauerunt.
precedunt uos ĩ regno dei.
Quia consuli nō desiderat
ce qd' erat. uos aut̃ de
negastis ĩ ope qd' uidemini
profiteri ĩ ub. Tanquam arbo
res folia sine fructu hn
tes. nō prestetes dum sun
Sed deludentes. Et uide ut
quid nō dixit q̃ publicani
⁊ meretrices ĩ trahunt ĩ reg
nū dei. uos aut̃ repelli
mini longe. aut quoquam
alio ub. significante nō eos
ĩ tracturos ĩ regno. Ubi
aliq̃ precedit. ⁊ aliq̃ sequit̃.
et si ĩ scdo loco. tamen in
choniis est ĩ regno. Adhuc
aut̃ uide q̃ nō dixit q̃ de
futuro precedet uos. Sz q̃ ia

de presenti precedunt vos. Deci
dit hic igitur libanta et sacerdotes
significabat in gressuri in re
gnum dei .i. credituri in christo.
sed quia credentibus publicanis
et meretricibus iohanni. et baptiza
tis ab eo. sacerdotes estiman
tes se iustos. neque crede
noluerunt ei. post publica
nos et meretrices intraturi
significat. sicut et factum est.
Post ascensum enim domini multa
eorum per apostolos crediderunt
in christo. sicut testatur actus apos
tolorum dicens. et multa turba
sacerdotum obediebat fidei. Et
qui sunt publicani et meretri
ces qui precesserunt eos in re
gno? Matheus publicanus.
et zacheus princeps publi
canorum. et ceteri publicani. q
cum ipsis et post ipsos credi
derunt in christo. Et que meretrices?
Quas exponit euangeliste
nuper testantes quoniam publi
cani et meretrices adhuc in
hoc mundo crediderunt christo
degenti. Sacerdotes autem post
ascensum illius per apostolos cre
diderunt. Ergo propter inimicitias (?)
quidem dei ingressi sunt in
in regnum propter elationem
cordis sui post publica
nos et meretrices ingressi
sunt. ut fieret eis pro pena su
perbie processio meretricum et pu

blicanorum. ut per hoc confunde
rentur. quia nichil sic impedit fidem
quemadmodum elatio cordis. Unde di
cebat ad eos. Vos estis qui
iustificatis vos met ipsos.
deus autem novit corda vestra.
quia quod in hominibus elatum est. ab
hominatio est ante deum. Audite
et aliam parabolam. Ac si diceret.
Iterum vos vulnero. ut ali
quando sentiatis dolorem. Nam et
ipsa medicina caro (?) sanat. Et
tamen sanabilis morbus est. etc.

Homo erat paterfamilias.
Ihesus nomine non natura. Simi
litudine non veritate. Si
quis autem estimat christum habere
carnem et cuntum (?) tantum habuisse huma
nam quia dictus est homo. Audiat
et deum patrem hominem dictum.
Prestans enim filius quamvis
propter appellationem humanam nominis.
quia Ihesus prius fuerat blasphe
mandus. etiam deum patrem in in
visibilem constitutum hominem ap
pellavit. ut dicit et pater Ihesus dicere (?)
filius de hereticorum blasphe
miis liberetur. Paterfamilias
cui celum et terra quasi una est
domus. Cui angelorum et hominum
una domus est benivolentia pe (?)
Qui ideo se patrem domini volu
it dici. ut omnes considerantes
bonitatem eius non in spatio
ei servant (?). quia amabili domino
sed in unitate quasi boni filii geni
tori. Qui plantavit vineam

hominem in hoc loco / deum dicit

Omelia xxxii

Multis ac dominus comminatur / atque parabolis dominus conscientiam (?) / in iudeorum corde (?) temptaverit (?) / erudire dignatus est ut corum / in probas frontes feriret / iaculis paginarum sacrarum et / duritia cordis emolliret. / quasi admodum euangelica / tuba iam intonat contra / cavitatis audientium / quibus cordis ibi scientia erat / adnos quia plurimi principes / scribe namque et pharisei / qui superius dominus dixerat / in qua potestate hec facis / audiunt a domino potentias / parabolas quia per / aptum sermonem non / mebant audire Ihesus / iste in hoc loco deus pater / et deus operibus intelligitur. / paterfamilias idem dicit / quia dominus hic ire equalitate gratiam / et iustitiae complentur / ad eos qui in domo sunt. / quia omnibus paterfamilias / potitur sermonis enim vel / pater patris filius consolatur. / et consortem suorum conditione / filiorum atque amore / non disgregat. sed quia / omnium membrorum sui corpus / amplectitur et diligit in / christo. unumquemque quod / sunt est obediens ad / et in quo dominatur / fratribus vel annales (?) / hic se non nominat / paterfamilias. sed / potius nomine neque / tortoribus. et nomine

sathane reputetur. ce[n]seri et appellari paterfamilias. Iure filiasfamilias.
et filiusfamilias ex parte rei .i. nati est ipse declinatur. sed ex parte obli
quorum est familias. regulariter manet indeclinabiliter. Operibus utique deus
est conditor et gubernator familiarum suarum est. Vinea sua domus
israhelitica est. hoc est multitudo omnium fidelium atque credentium.
filiusfamilias dicitur qui adhuc in patre patris detinetur

+ Eius uineam populus plantatus legitur i. terra repromissionis sicut sepem etc. Que uinea de egypto transtulisti etc.

Qua uinea? Qua de egyp
to transtulit? Quomodo illam
plantauit? Quomodo uinitor
studiosus. qui primum omnes in
circuitu infructuosas siluas
excidit. et sic postea plan
tat. ne forte arbores lasci
uientes. dum huc et illuc per lon
ga spacia ramos suos ex
porrigunt adhuc teneram
offocent molles . Sic deus gen
tes sine fructu iusticie con
stitutas occidit. Et sic collo
cauit israel. ne forte gentes
in disciplinate dum in longum termi
num sue dominationis extendunt.
affligant populum dei nouiciam.
Et sepe circumdedit ei. et tor
cular fodit in ea. et edificauit
in ea turrem. Quid est sepis nisi
angeli in circuitu custodientes
populum dei. ne in uineam xpisti in
uisibiles latrones irrumpant?
Angelos enim propter hoc habemus
apostolus dicit. quod mulier uelamen
debet habere super caput propter
angelos. Item dominus clamem di
co uobis quod angeli eorum cot
tidie uident faciem patris mei.
Et in actibus apostolorum dicit ad
puellam nunciante de petro.
ne forte angelus eius sit.
Quid est torcular. nisi ec
clesia? Sicut enim area ec
clesia intelligitur. quia in ea per
multam tribulationem et uetila

tionem excussa separatur a paleis
sic uenerabiliter et torcular
ecclesia est intelligenda. in qua
omnes fructus uinee. i. opera
puerorum dei et fides roborata
ad dei gloriam transmittuntur. Ec
clesia autem torcular est. ha
bens in se uerbum dei quod non delec
tatione uita carnali acquies
cit sed ei contorta propter
timorem iudicij. uel amorem
premij. ut non tantum ipsa ecclesia
torcular uideatur. quantum ipsum
uerbum dei. quod traditum est in ea
fossum. Si enim uerbum noui tes
tamenti quod leue est circuit ha
bere contradictione carnis na
quanto magis uerbum ueteris tes
tamenti quod inportabile erat?
Ubi ergo uerbum dei positum erat
in lege modum uiuendi consti
tuens. torcular erat fossum.
Ubi autem de fide dei probaba
tur. turris erat edificata.
Ita sicut in turre constituentes
bona dona consequuntur. et hos
tium irruptiones ipsi facile non
patiuntur. et hostes de turre
facile conterunt. Sic et qui in fi
de xpisti constituuntur uel in lege dei.
et demones super se irruere
non sinunt. et spiritualibus bono
rum operum sagittis eos fa
cile uulnerant. et demones
super illos irruere nequeunt.
et spiritualibus malorum operum
sagittis non facile uulnerant.

Sepis .i. re. sepsit. sista. sepitum. tu sepseris. Sepe circumdedit. i. muniuit uerbis uel angelorum et auxilijs uallauit. Et edificauit in ea turrem. Sed aut dubium quia templum. de quo dicit per michea[m] prophetam. et tu turris nebulosa filie syon

uel altare sanctum

Aut ita sepis

Aut ita Sepis meitu e tau
todia pattru iustorp qui tam
q murus fui fuit pplo isrli.
Ma ppt pmissione fcta a
deo. Sic possidebat ab eo
ecia cotra meitu suu sepi
mitis pattru suorp. Torcu
lar aut fodit i ea. pphe
tas exquibz qi extorcularet
bz gra sci sps decurrebat
ut mustu. exquibz mags po
tati filij isrl. musti amira
bat iutute edificauit turre
.i. legis fiducia et altitudiez.
exqua sacerdotes uelud specu
latores xpm specularet ue
turu. Et locauit ea colonis.

Qui sut coloni quibz locatg
e pplo .i. vinea nisi sacerdo
tes. plantatus e aut pplo
pmg i abraha. qm i pmo
locutg e adeu ds dices. Exi
de terra tua et decognacone
tua. et cetera. Exeo eni facta
e uocatio semmis eig. Locu
tus e colonis tpre moysi qn
ds plege costitui sut sacer
dotes et leuite et paurtatez
regendi ppli susceperut ad
magna glaz sua et adgra
de piclm. Adglaz quide si di
ligent tractauisset. pplm di
adpiclm aut si negligent.
Si eni ille pnegligeia de
bet time piculu qui paua
toz suscipit terrenaz reru
de manu hois aliaug potens.

qunto magis sacerdotes qui
demanu dei suscipiut aliarp
paurtatez sceru. Plantatus
quide legit pplo i tra rep
missiois. secudu qd sciptu
e. Vinea deegipto transtulisti
eiecisti getes. et plantasti ea.
Sed illa plantatoz. hic i tolli
gere no optet. ne pluslocan
ta ea colonis i ueia m expo
ne qua plantata. Quoniaz
aut diximg sacerdotes pplm co
lere. Sm aut reddere mce
dez uite. nemo sacerdos existi
met qm iuste p merito operu
suorp accipiat ado mcedez.
et no potius ppt miaz et graz
dei. Non eni sacerdotes pstat
deo docetes pplm eig sed ds
sacerdotibz commede eis pplz
suu i spu. Nos aut doctine
mercede acqrere no potamg.
nisi nob paurtas ppli commis
sa fuisset. Ergo coloni sut boni
sacerdotes. qui coletes pplm
qsi vinea cu acutissio fero
smois faciut eos bonos fctg
iusticie dno exhibe. Sicut eni
dura tra fru asperu emollit. Sic
et tubu dr duricia cordis relax
at. Sicut rastro freo her
be radiatg euellit a uinea.
Sic acro smoe uicia deppls
resecat. Et sicut colong qu
uis desiius munera obtulerit
dno. no sic eu placat qo
modo si deuinea eig reddiig
ei obtulerit. Sic et sacerdo

Sacerdotes eni si diligenter erudiut pplm dei ad mei suscipit mcede onte cene qa neglexerit danactoe sibi suscipiut sepiterna. Sacerdos qo sacerdotu existimz qpmerito opm suorp accepit honore regie adeo. sz tm pgraz et miaz dei. Fructus vinee. opa legis i elige exactores aut fcrtu pplis adsicos

Et tamen aliis .i. vinee qu cultoribus no loci [illegible] pfecti [illegible] ut [illegible]ibus libe capiendi [illegible] de [illegible] qt sta [illegible] abire [illegible] com [illegible] atqz [illegible]

Poro q ingit velut
filiu meu / no veit
de ig̃rancia / s; poci
de pacia presfatis ab.
de q neq; sume per
fcs qui nichil ignat
s; oia nomt anteq̃
fiant / semp abige
tig̃ vite dr. vt libā
volutas hoi resuē.
Vn̄ sap. xj. Et nich
odisti eo4 q̃ fecisti.
q sub itelligēdu s;
nich odisti eo4 que
fecisti sub andis nisi
pp̃t pecm̄ ad mēbu
q ipe summope odit.
q hoc no creame n
fecit. ideo no odit
hoiez tamq̃ sua
creatura. s; solu odit
pecm̄ i homie

no tamē pp̃t sua iusticiaz
placet deo. q̃mo si pp̃lm̄ di
a scitate declinauit. quomā pp̃lo
iusticia vna e. pp̃li aut mul
tiplex. Cu aut appiquasset
tepus fructuu misit suos
suos ad colonos. ut accipe
ret de fructib; suis. Et apphē
detes coloni suos eius vnū
ceciderut. aliu aut occiderut.
Aliu uo lapidauerut. Iteru
misit alios suos plures po
rib;. Et fecerut eis sitr. No
uissime aut misit ad eos fi
liu suu dices. Verebut filiu
meu. suos suos dicit pp̃has
quos p singlas gnaciones
misit ad pp̃lm̄ iudeo4. Conside
ra q̃mo p singlos gdus iudai
ce malicie dei ira addeba
tur. z cotra clemecia di ma
lignitas huana crescebat. Ecce
cui uis amicus fuit hō si sel
ab illo passus fuit iuriaz:
quātācunq; fregit eius affectus.
Si itez passus fuit. iterz ma
gis minuit. Et si no minuit
amiciciā eius. certe no addit.
Dei aut ira q̃nto magis a
iudeis offendebatur. tanto a
plius addebat i eis. Ecce
eu pt tanta beneficia di ste
ammonitone dm̄ debuerant
dn̄o iusticie sue tributa psol
uere. Tamē no reddentib;
eis. misit paucos suos. Et

bus occisis. addidit bonita
te. Cu debuisset irasci misit
plures. Ite plibus i sceleris
accumulauit. misit filiu suu.
et hic no q̃ ad obnoxios
pene fines benignitate. s; pa
ciencie uiciaz. Post tot scele
ra ad huc mie locu serua
bat. Dic eni dicit. Forsitā
filiu meu uerebunt. Ergo mi
sit cōfidēs per illos uō quē
re. Nā p ṗtatis i iuriis be
gnis dn̄o sufficiebat sola in
dicta puiderie. Cogitauit g̃
apd se. Quamuis neq; cōtu
meliare suos meos debue
runt. qz qui suus facit i iu
ria dn̄m exhonorat. tn̄
mittā filiu meu qz totū
possidet i natura. Si amec
eu uolueritt e qd ametur.
post me solus e bonus. Si
uoluerit eu time e qd ti
meatur i eo. qz pt me so
lus terribil e de9. At illi
uidētes filiu. dixerut i tra
se. hic e heres uenite occida
mus eu. Et obtineamus heredi
tate eius. Crudelib; opib; eius
cognouerut eu filiu dei ee.
Hoc eni significat dices. Ecce
hic e hēs. Tamē p̃go̞ i
trouit i teplu. Et dō uede
tes cualia que ad sacrifiu
necebatur foras eicit i
quib; sacerdotes auari de

lectabat. tunc perperie cogita
verunt eum occidere dicentes in terra
se. Si ipse istum habuit deum.
necesse est ut dimittat consue
tudinem hostiarum que ad nostrum
pertinet lucrum. et adhereat offer
re sacrificium iustitie que ad glo
riam pertinet dei. et sic iam non
non erit ipse iste possessio terra
sed dei. videlicet non ad nostrum
questum pertinens. Sed dei. Si ergo
occiderimus eum dominum non est qui
iustitie fructus ab ipso querat.
Neglecta iustitia sicut semper
tenebit consuetudinem offeren
dorum hostiarum. et sic fiet nostra
possessio ad nostrum pertinens lu
crum. Et hoc est quod dicit et
nostra erit hereditas. Hec cogita
tio communis est omnium sacerdotum cle
malum. qui non sunt solliciti quo
modo ipse vivat sine peccato.
Sed aspiciunt. quid in ecclesia
conferat. et hoc estimant sacer
dotii sui lucrum. Et non solum
sacerdotes. sed et omnes homines
carnales hoc solum estimant
suum lucrum. quo secundum carnem
delectati fuerint in hac vita.
Quoniam autem volentes oste
dere quidam filium semper fuisse
se quemadmodum petre cum di
cimus illis. si filius est et natus
est et initium habet. respondent
quia per gratiam in eternitate deus
est filius ex baptismo. sic et
ceteri sancti ante autem [illegible] fuit

semper est per quos dominus etiam ex
hoc loco convincit dicens. mittam
filium meum carissimum. Quando ergo adhuc
cogitabat ad transmittendum
filium post prophetas. iam filius
erat. Deinde si eo modo dicit
filio: sicut omnes servos ad quos
factum est verbum debuit autem et
prophetas dicere sicut christum autem et
christum suum dicere. sicut ceteros pro
phetas. Et quare prophetas quidem
servos omnes. hunc autem solum fi
lium appellavit. Et eiecerunt
eum extra vineam. id est extra civita
tem iherusalem. Et iudei suo consi
lio eiecerunt eum. et deus suo
consilio ordinavit eum. Isti co
gitabant in cruce mortuum eius
extra civitatem expellentes. deus
cogitabat ne iterum resurrec
tionis eius civitate scelere sal
varet. id est ut iudeis quidem
moreret ad mortem. gentibus
autem resurgeret ad vitam. Cum
ergo venerit dominus quid faciet
colonis illis? Sicut illi oracu
los male perdet. Non est illorum
qui iuste iudicaverunt. Sed
ipsius causa. Et enim veritas vi
[illegible] violentia illius fe
cit. ne posset ea celare sic
sole in nubibus constituto hoc
quod est dies non est nubium pro
mittere eum apparere super
terram. sed iterum solis. qui per trans
fines et nubes et impedientibus
eis apparet. Sic iuste

p̄uaricauit iudex nō placa
ta sed exp̄riata maligitas.
Erraūerut bndicẽs. Ita me
dices quātū adre tuc me
tuit̄ quid dixerit ūitate. Si
ī hoc sclo ubi licet hoibus
aliud sentire ī corde. Et ali
ud dicē ī s̄mōe. tame ita
ūitate xp̄i cludunt̄ hoies et
tenet̄. ut ipi adūsus iudices
fiāt. putas q̄mo ī die iu
diciȷ conuincendi sūt pctores
ī suis pccīs. ita ut nullū co
lorē excusacōis īueniant ubi
ipa opa statuūt̄ cōn oclos
pctoribꝰ. Dicente pp̄ha. Argua
te et statuā cōt̄ faciē tuā pc̄
cata tua. Ubi eciā ipe cogi
tacōnes cordis accusabunt.
Et cōst̄. excitat̄ cōsciēcia. q̄i
domestica testis. Dicente ap̄lo.
cogitacoibꝫ ī uice accusātī
bꝫ. aut et defendentibꝫ cū
iudicabit deus occulta hoim.
Sic et sacdotes uinee spita
lis cultores qui pplm nō ad
dei gl̄iā excolebāt. sed ad suū
lucrū fructabāt. ita eos dn̄s
suis parabolis cōcludit. ut
ipi se sua sentencia cōdēpna
rēt. Quis illū defendet qui
se accusat. Aut q̄s eū ex
istimet īnocentē. qui seipsm
p̄uaricat reū. Ve eīe qui se
sibi defensorē cōstāc nō
p̄parat ī die iudicij. Datur

eīn nob exēplū ut p hoc iu
dicium cōsideremꝰ futurū iudiciū
xp̄i. Sciendū est aūt qr lu
cas quide euāglista sic dic.
Ad dixerūt eū ext̄ uineā.
et occiderūt. Cū g̊ uenīt dn̄s.
malos male pdet. Respōde
rūt sacdotes. Absit. Intel
lexerūt eīn. qd de ipis dicet.
Scdm lucā g̊ sacdotes cōt̄
dicūt sentencie xp̄i. Scdm
mathēū aūt mathēū susci
piūt. et cōfirmāt. Inp̄mīa q̄
de facie uidet̄ ēē cōtria. re
uera aūt nō sūt cōtria. sꝫ di
uisa rōne sūt dc̄a. Ille eīn
scdm respōsiones corp
exposuit. iste aūt scdm res
pōsione cordis. Ita ue uisi
bilr̄ quide ī facie cōtdixe
rūt dicentes. Absit. ī corde
aūt et ī cōsciēcia suscepe
rūt dicentes cōtalos male
pdet. Quid ē qd dicimꝰ.
Omīs hō et malū cogitat
et bonū. et ītelligit qd est
iustū et ī iustū. Posuit eīn
deus quēdā spm sciēcie
boni et mali ī hoibꝫ ut q̊
ciensq̄ pctimꝰ. ille ī si
lencio cōi spm nrm accu
set et ī cōsciēcia tacite ad
eciā loquat̄ dicēs. malū
ē hoc. Et hoc bonū est.
Postea si faciat hō malū.
et dephēsus fuit ī eo. ubis

quidem denegat et excusat in
tus aut consciencia eius recor
dat. Et si ipsa discussa per spiri
tum confitetur quod fecit. Unde spiri
tus est in cogitacionibus ipsius inter
rogatio est. Ecce si servum tuum
deprehenderis in furto. et volue
ris eum castigare. illis quidem
denegat. Et si interroges eum:
utrum dignus est castigari. dicit
non. Consciencia autem eius confite
tur quia dignus est cedi. Sic
ergo sacerdotes male conscie illis
quidem dixerunt absit. consciencia
autem confessi sunt. quod malos
male perdet. Frequenter autem
scripture cogitaciones cordis ita
exponit quasi dicta sermonis: Sic
ait iob. Dicit in corde suo deo. Dis
cede a me vias tuas nolo.
Item propheta. Pupillum et adve
nam occiderunt. et dixerunt. Non
videbit dominus nec intelliget
deus iacob. Item Salomon. Vir
homo transgrediens in lecto suo dicens.
Quis me videt? parietes et
tenebre circumdant me. Quem vere
bor? Non memorabitur altissimus
delictorum meorum. Aliquin quomodo
potest fieri ut qui intellexerat
quod se dicatis esse parabolas ita
ut vellet eum tenere. conse
tiret sentencie eius? Deinde
quod qui non acquiescerent illi
Item introducit aliud testimonium

scripture dicens. Numquam legistis
id est si parabola mea non intelle
gitis. vel ista scripturas non co
gnoscitis: Quod si acquievis
set consciencia dignos se esse
pena. utique non esset necesse.
adhuc eis aliud exemplum
proferre. Lapidem quem reproba
verunt edificantes hic factus
est in caput anguli. id est quare non
intelligitis quod vos estis edi
ficatores? Et quomodo non cogi
tatis in tanto edificio angulo
ponendus est ille lapis? Nun
quid in vestro vero reprobatus est?
Non. sed in alio. Ergo aliud
edificium est futurum. ergo vestra
edificatio contempnenda est. edi
ficatores enim sacerdotes sunt.
qui generacionem hominum super gratiam
omne per doctrinam edificantes.
qui lapidem super lapidem ponen
tes domum dei componunt. Sic
edificatores nodosos lapides
et habentes torturas ferro
dolant. postea vero componunt eos
in edificio aliquin non dolati
lapides lapidibus non cohe
rent. Sic ecclesie doctores vi
cia hominum quasi nodos [illegible]
et acceptacionibus primum circumcidere
debent et sic in edificacione ecclesie
collocare. Aliquin magis ma
nentibus vicinis quamvis con
cordare non possunt. Unde putas

lites in ecclesia inimicicias alter
cationes in inuicem nisi propter
auaricias. propter inuidiam. propter super
biam propter vanos honores. Tol
le hec. et nulla discordia in
uenitur in xpianis. Et sic arti
fex ex omnibus lapidibus eligit me
liores et ponit exterius in frontibus
in facie edificii. ceteros autem la
pides qualescumque mittit abdi
tus. sic ecclesia meliores xpia
nos eligit et ponit in facie ec
clesie. i. alios facit sacerdotes.
alios dyaconos. ceterosque mini
stros ecclesie. ponit senes et vi
duas sanctam vitam habentes in ec
clesia permanentes iuuenes et vir
gines. ceteri autem si mediocres
fuerint collocantur in medio ecclesie.
i. edificii propter unitatem dei. Sicut
enim foras lapides nullum de
bet habere modum aut angulum
nec debet alius lapis esse intus.
alius foras quia si sic fuerit
totum edificium deturpat. Sic
in ecclesia senes et vidue contine
tes et ~~iudices~~ virgines nulla de
bet habere maculam neque in verbo.
neque in cogitatu. neque in fac
to. neque in opinione. quia ipsi sunt
pulchritudo et vultus ecclesie. et
si mali fuerint tota detur
pant ecclesiam. Sicut enim lapi
des qui sunt intus in edifica
tione nemo aspicit et eos
qui foris sunt considerat omnis.

Sic secularium omnium vita neque
sic consideratur. neque sic nocet
ecclesie. Ita quamuis populus secula
ris sit et indisciplinatus. tamen
si isti boni fuerint tota ecclesia
speciosa videtur. Ita sic foris
lapides et cementos intra se te
net et constringit. Sic totus po
pulus istorum meritis et sanctitate
saluatur. Lapis autem dicitur xpus
propter duas causas. Primo quia
suus fundamentum est forte et ne
que aliqua seductione illecebrarum
soluitur qui super eum constituitur.
neque tempestatibus persecutionum
mouetur. Deinde quia ini
micorum est magna confractio.
Sicut enim omnis res que patitur
lapidem ipsa quidem collidit.
lapidem autem non ledit. Sic et
dominus qui contra xpianitatem agit.
se quidem corrumpit. xpianita
tem non nocet. Quia ergo mag
nus est lapis xpus. qui cecide
rit super eum confringetur. super quem
autem ceciderit. comminuet eum.
Aliud est confringi. aliud est commi
nui. Quod confringitur aliquid rema
net de eo quod fuit fractum. quod
autem comminuitur. minutatim quasi
in puluere conuertitur. et nichil re
manet ex eo. Quod enim super lapi
dem cadit. non lapis eum fre
git. sed ipsum se frangit ad la
pidem. Sed quod cadit super la
pidem non in totum se frangit
secundum quod est lapis iuuus

sed i quantum fortius ipsum ceciderit.
fortius autem cadit. quod cadit propter
duas causas. aut propter pondus su
um. aut propter altitudinem sui.
Quod enim ponderosum est. et si de humi
li cadit. fortius cadit. Quod aut
de alto cadit propter altitudinem
spacij. et si leue fuit. grauiter ca
dit. Super quem lapis cadit.
non grauatur si graue fuit quod i ue
tu est sicut aut leue. nec de
alto. nec de humili. Qui sunt qui
super lapidem cadunt, christiani qui
credentes in christum stant super ipsum
qui super ipsum fundamentum. Si quos
deiectus peccauerit. non eum christus cor
rumpit. sed ipse se corrumpit offe
dens in christum. Et ideo christianus
peccans non tantum perit quantum per
dit christus. sed quantum se ipse
secundum opera sua perdiderit.
Iste aut christianus fortius cadit
cadit in peccato propter duas causas.
aut propter magnitudinem peccati.
aut propter altitudinem dignita
tis. ut puta si sit clericus. et
virgines. vidua aut monachus.
aut virgo. i. que se deo tradidit.
propter magnitudinem aut peccati
ut puta si quis homicidium fe
cerit. aut adulterium. aut
aliquid de grauibus peccatis. ille
talis et si de humili cadit i.
et si laicus sit aut secularis.
fortius perit propter pondus pecca.

de alto non cadit. ut puta
clericus. ceteroque spirituales perso
ne. Illi et si pondus peccati
non habent. i. et si grande peccatum
non fecerit. sed leue. tamen
fortius pereunt propter altitudinem
dignitatis. Sicut enim quod de
alto cadit grande sonum fa
cit ut audiant omnes. Sic et
qui de alto gradu cadit. rui
na eius ubique auditur. Qui
sunt super quos lapis cadit, nisi
Iudei et gentes. qui non credi
derunt in christum. Ergo illi non
secundum sua opera pereunt. neque
secundum suas personas. Sed tantum
pereunt. quantum per se christus ei
iudicis et in fidelem hominem ne
dicas bonus est aut malus.
iusta opera facit aut iniusta.
Sed omnes equaliter ad nichi
lum deducuntur. Ideo dicit propheta.
Non sic impij non sic. sed tamquam
puluis quem proicit ventus a facie
terre. Ideo non resurgunt
impij in iudicio neque peccatores
in consilio iustorum. Sicut vas
quod leuiter cadit et leditur, est
quidem vas sed collisum non
proficit. Quod aut dispersum fuit
nec videtur esse vas. Sic christia
nus peccator resurgit quidem
sed inter sanctos non comparet. Infi
delis aut nec resurgit. Quo
modo aut resurgat super
quem talis ceciderit lapis. Q

taut neq de alto honoris. neq
deponderē grauioris pcti ceci
derit sup eum. in te dū nec
ledit. et si leditur nō mul
tū leditur. Et cū audisset
principes sacerdotū et phariseī
parabolas eius cognouerūt qd
de ipīs diceret. et querebant eū te
nere. Homo qui grue sentit
pctm suū nō hēt amplius qd
iā spēt in deū. peiora commit
tit: dicente salomone. Cū ue
nerit impius in pfundū maloz.
contempnit. Dicit enim in firmus
donec mediocriter hēt aliqn
passionē. et spat. posse se cu
rari. seruat se ut anoriuis
estas. Si aūt intellexit insa
nabile se esse. iā nō sibi
parcit. Dicit hō donec me
diocriter pccat. et spat salutē.
quantulumq obseruat se a ma
lo. Si aūt sūmit peccando
cepit se desperare iā nichl
dubitat facere qsi qui iā pe
cattis suis uicerit indignū di
uersiones miser qr sicut in bo
no gradus sūt glarie et unu
quisq scdm mēsurā boni
sui accipit glam. Sic et in
malo gradus sūt penaz
et unusquisq scdm mēsura
mali sui accipit et penā.
Sicut enim infinitus ē deus in
retribuē boni: ita infi
nitus ē in retributione ma

loz. Sicut et sacerdotes oībz
malis repleti qui iā spera
re in deū nō poterant in ipz
deū manus mittebant nō
ignorantes eū eē filiū dei.
Sed tibi iā nō pctantes.
Et mirū tibi uidet hoc?
Vere oīs hō malus quātū
ad uolūtatē suā. et manus
mittit in deū et occidit eū.
Qui enim deū contēptare ad
iracūdiā nō dubitat. qui p
cepta eius conculcat. qui no
mē eius contempnit. qui blas
phemat. qui murmurat
contra deū. Qui turbati uul
tu aspicit contra celū. Qui
ira sua manus audaci
subleuat contra eū. Nonne
si potuisset fieri manus mit
tere in deū. et occideret eū.
ut iā licentius peccaret. Et
respondens ihc. Iterū dixit
eis in parabolis. Dns de uinea
proponente parabolā et dicente
qm iustitia dei a iudeis fue
rat auferenda. nō sūt territi
sed magis exasperati. et que
rebant manus mittere et tene
re eū. Sed intelligens dns nō
temuit. sed peiore ira dei
p aliā parabolā annunciauit
eis eē uētura. Nā si illi
qui timere debuerant nō ti
muerunt. sed mag exaspera
ti sūt: quanto mag xpc ca
uere nō debuit qui timere nō

timere debentes

Inter ceteras parabolas proposuerat contra scribas et phariseos parabolam in cuius conclusione dixit: ideo dico vobis quia auferetur a vobis regnum dei etc. Quapropter cogitabat manus in eum mittere. Intelligens ergo deus quod vellet eum interimere, quod voluit proditori eorum ... pravis in templo in eorum medio proposuit eis hanc asperiorem parabolam, in qua iram dei illis venturam manifeste denunciat, ut qui ad priorem parabolam territi non fuerant, terribiliorem audientes, saltem sic in eum manus mittere pertimescerent. Dicit ergo Gilbertus ...

Dominica xxxiii

potentes. Illos enim malicia
fecit audaces. Istud autem potest
Simile est regnum celorum. Math. xxii.
homini regi qui fe-
cit nuptias filio suo. ‖
Hic rex deus pater, qui nun-
quam suscepit humanam naturam ut intel-
ligamus quod nomine hominis propri-
e dicatur, non fecit divine nature
sue. Propter causam parabole homines
dicit, non quod ipse aliquis homo
esset in eo corpore quo audis ...
turis filium dei hominem dicam. Quan-
to magis necessarium fuit ut homo
diceretur. Unigenitus dei filius cum
non esset homo corporeus qui susce-
pit humanam naturam. Hanc enim
nuptias nominamus. Utile ut
breviter ostendamus propter dicat
nobis sensum scripture quomodo
tunc fideles hodie. Ille in quo
unigenito sunt. ... nunc de
possite omne bonum vivitur
substancia est et nichil est ita.
Quicquid vivum creatum est super-
vita eximia vivit. Nec enim
potest aliquid esse vivum in quo non
sit spes vite ex malo. Aut
nulla res esse potest cum ipsum
malum nichil sit. Cum vero ma-
lum nichil sit, quomodo potest fa-
cere rem aliquam esse? Tamen per-
dere potest. Sed non ipsum ma-
lum perdet. Sed de re ipsa
in qua est malum contrahit
se bonum propter inhabitans ma-
lum in ea. Et si bono rece-
dente res vadit ad nichilum.
Ergo res in qua solum bonum est
vivit et est immortalis. In qua
autem bonum et malum habitat
vivit quidem tamen pro tempore
vivit propter inhabitans bonum.
Moritur autem propter inhabitans
malum. Et est res mortalis
sicut homo. Homo autem iam ex
bono et malo creatus est.
Ut contemptus a malo sequitur
bonum. Et habebit electionis in-
cedens. Et si contemptus bono
secutus fuerit malum, suscipi-
et eum et in malis interitus. Si
autem dimisso malo secutus
fuerit bonum, in morte carnis
eius natura solvitur ab omni ma-
lo. Et cum resurrectio fuerit
facta corporis, tunc suscipiet eum
sola vita que est Christus. Et mor-
talitatem eius in sua immor-
talitate absorbebit. Et sic
desiderat Paulus ut mor-
tale hoc absorbeatur a vita.
Ut tunc adimpleatur scriptura
quam interpretatur apostolus: Erunt
inquit duo in carne una.
Ipse enim cum ea qui unus spe
est habitabit in carne unum
sunt. Credimus quod deus est qui
adiungit se domino qui unus spiritus
est. Nunc enim quasi modicas
arras futuri coniugii spiritum
sanctum accepimus. Tunc autem
ipsum Christum plenius in nobis
habebimus. Et misit suos

Nota quod parabola est rerum dissimilium comparatio. Et dicitur parabola quod est iuxta, et bole quod est sententia, quasi iuxta sententia, quia intendit ad sententiam rei proposite comparandam. Frequenter autem dominus rudes loquebatur in parabolis, et hoc iiii de causis primo ut eis in rebus sensibilibus manifestius exprimeret quasi in quadam pictura vel formula. Secundo ut ipsi facilius intelligerent quia rudes erant et hebetes. Tercio ut narratio sua dulcior esset. Quarto ut melius ab eis et facilius retineretur. Iste rex, id est deus pater qui creaturam quam condidit gubernat feliciter et regit. Fecit nuptias filio suo domino Ihesu Christo triplices, scilicet personales, sacramentales, spirituales. Personales fecit in utero virginis, quando humana natura sibi est unita, quando in Christo est una persona ... Item ... Tercio spirituales ... [illegible] ... celebrant ... celestis letificetur ... in eis ... [illegible]

[illegible]

regna
Iste rex regu(m) ht ta.
q(ui) i celo. g(ui) i mu(n)do.
te(r)cii i auerno.
y p(ri)mo s(unt) tu(n)mo bo(n)i.
y s(ecun)do s(unt) mixtim v(idelicet)
boni z mali. i(n) t(er)cio
s(unt) tantu(m)mo(do) mali. I(s)ta
i tellexit ciuitas v(er)a
q(uan)do e rex. regis filiu(m)
p(er). i(n)miq(ue) ille cu(m) p(ro)
ait de(us) media(n)te mi(sericordi)a re
gi. da. 20 h(oc) fecit
nupcias f(ilio) suo. q(ua)n(do) ei
p(er) i carnatio(n)is sue
mysteriu(m). ecc(lesi)am sc(ili)c(et)
sociauit. Ut(er)us ge
nitricis v(ir)g(in)is. sponsi h(uius)
talamus fuit

ud
~~no~~

suos uocare i ciuitas ad nup
cias. Ergo qui misit suos
suos id (est) i ciuitati ca(n)t(ate). P(ri)mu(m)
g(radum) o dicim(us) q(uo)d e p(ri)m(u)m co(n)uiuiu(m).
Secu(n)d(u)s q(ui) sunt i ciuitati. Tercio
q(ui) cepit p(re)d(i)c(a)ri qui(n)q(ue) m(od)is
misit i ciuitates. P(re)dicatu(m)
e(nim) e doct(ri)na iusticie. tuba
celestiu(m) mysterio(rum) de filio d(e)i
futo aut uen(tu)ro. q(uo)d dic(itu)r ma
ducas h(oc). i. audies. et q(ui)
sibi uita et(er)na. Multas e(nim)
p(ro)p(ri)etates h(abe)t s(er)mo ad esca(m).
Sicut e(nim) qui mittit i os
suu(m) fragme(n)tu(m) panis aut q(u)
lecu(m)q(ue) cibu(m). p(ri)mu(m) molit
eu(m) de(n)tib(us) et ita dimittit i sto
machu(m). Sic et tu audi(m)us
o(mn)e uerbu(m). necesse e illud
meditari i ore s(en)s(ib)us et q(u)i
quib(us)da(m) de(n)tib(us). i. te(m)ptatib(us)
molere et uide. Quid e q(uo)d di
co(n)t(r)a. aut unde dico. aut p(ro)
q(ui)p(pe) re dico. Sicut q(ue)madmod(um)
qualecu(m)q(ue) cibu(m) nisi masti
caueri(m)us de(n)tib(us). no(n) s(en)tim(us)
sapore(m) ei(us). ita et u(er)bu(m) q(uo)d au
dim(us) nisi mastica(ue)rim(us) il
lud tractates i nob(is). no(n) pos
sum(us) i(n)tellige(re) uirtute(m) u(er)bi illi(us).
Hec est manna q(ue) edebat(ur) in
he(re)mo. figura h(ab)ebat u(er)bi
q(uo)d dicebat(ur) manna q(uo)d i(n)t(er)
p(re)tat(ur) hebraice q(ui)d e h(oc).
ut q(ue)cu(m)q(ue) audierim(us)
u(er)bu(m) amoneat nos ip(su)m

nome(n) require(re) q(ui)d e h(oc). q(uo)d
audim(us). Et sic(ut) cibu(m) cu(m) mas
ticauim(us) dimittim(us) stoma
cho. Ita et u(er)bu(m) post(quam) tracta
uim(us) comedam(us) illud memorie
q(uas)i stomacho. Ita q(ue)madmod(um)
no(n) p(ro)dest cibus nisi cu(m) fuit
masticat(us) et i stomachu(m) desce
derit. sic no(n) p(ro)ficit ad salu
te(m) u(er)bu(m) nisi cu(m) fuit i tellec
tu(m) et memorie traditu(m). Ita sic
cibus nich(il) p(ro)dest. Si madu
cam(us) et it(er)u(m) uomim(us) eu(m) de
stomacho. Sic nich(il) i nobis
p(ro)dest u(er)bu(m) q(uo)d audim(us). et it(er)u(m)
obliuiscim(ur) illud. Cibus qui
i stomacho stat. ille co(n)for
tat. Et s(er)mo qui i memoria
manet. ille saluat. Unde
et apud iudeos illa a(n)i(m)alia s(un)t
mu(n)da q(ue) reuocat. et rumi(n)at.
O(mn)e a(n)i(m)al ergo q(uo)d illud
e mu(n)du(m). masticat et tra(n)s(mit)t(it)
u(en)tre. et it(er)u(m) de u(en)tre reuocat.
et rumi(n)at. Et h(oc) ille s(an)c(tu)s
e qui audies u(er)bu(m) tractat.
et q(ui) i tellexerit. memorie q(uas)i
u(en)tre tradit. et it(er)u(m) de meo
ria q(uas)i de u(en)tre reuocat et
rumi(n)at. i. retractat. Ille e(st)
h(oc) i mu(n)do e t(ame)n de(us) qui
no(n) recordat(ur) aliq(ua)n(do) no(n) re
tractat q(uo)d audit. Ve g(ra)mo(d)o ma
ducat de sp(irit)uali co(n)uiuio i(m)
plet(ur) sp(irit)u. dilatat(ur) s(en)sib(us).
i(n)st(ru)it(ur) i u(ir)tute. pinguescit
i fide. et sic i gredies ad i

tiora uoluntatis dei et manens
in eis. acquirit sibi uitam eternam
Qui aut ab hiis quinis ubi lo
ge fuit fauo. euacuat spu an
gustat sensibus deficit aurita
te distillat a fide. et sic egre
diens ab omnibus uoluntatibus
dei. nouissime cadit in mortem.
Quando fuit in uitatis. In tempo
re abrahe. cui dixit ad eu
dens. exi de terra tua et de cogna
tione tua. et ueni in terram quam ti
bi monstrauero. et omnem terram
quamcumque tetigeris pedibus tuis ti
bi dabo illam et semini tuo uel
mi Qua terra. Terra orienta
le fluentem lacte et melle. Ad
uenimus non est de terra illa iudee.
quoniam illa terra numquam fluxit
lacte et melle. Sed terra bona
bat quam xpistus suscepit de illis
enim in carnatione lac et mel
fluxerunt. lac enim operacionum mi
raculorum. quam et sine labore
clericali cum suauitate come
dit. propter quod rudes in fide quam pui
sustinent. mel aut eloquia
doctrine dicuntur. sicut aut propheta.
Quam dulcia faucibus meis
eloquia tua super mel et fauum
ori meo Ergo xpistus in carne
natus promittebat. qui lacte
miraculorum et melle doctri
ne nutritur fuit gentes
rudes in fide. Vide quomodo quam
exeo ita ostendebat deus quam
non aliud iudei poterant xpisto
credere. nisi relinquerent

iudaysmum quod est exi de co
gnatione tua. et corpus circum
cisionis quod est exi de terra tua.
Ergo exeo ita iudaismus re
linquendus ostendebat. Non
solum aut iudei Sed nullus
homo pot lac et mel manducare
xpisti. nisi cognacionem et terram suam
relinquerit. sicut scriptum est Nisi
qui reliquerit patrem et matrem
etc. Item qui uult meus esse
discipulus. abneget semetipsum.
Relinquit ergo cognacionem suam
non qui contempnit eam. sed qui
amplius diligit diligit deum
quam parentes. relinquit terram
suam. qui carnis sue non sequitur
uoluptates Qui aut concu
piscentias carnales exigit.
terram corporis sui exercet. sic
etiam Qui uero et sic mandu
cat. legit mirabilia aut e
loquia xpisti Quando cepit his
quinis separari. Tempore moy
si. quando lex domini data est
irreprehensibilis conuertens animas
quam testimonium domini fidele sa
pientiam prestans paruulis. quam
iusticie domini recte letifican
tes corda. quando preceptum
domini lucidum illuminans oculos.
quam iudicia domini uera iusti
ficata in semetipsa. quando ex
decem preceptis confertur et alibi
decalogi salutaris. Sicut
enim regale predium mul
tis arborum speciebus ornatur.

Ita et hoc convivium scripturarum
diversis misteriis ferculis est deco
ratum. Ex eo et tempore invitatores
exierunt prophete qui homines ad
nupcias futuras post non cessarent.
id est adventum Christi prophetantes eius
de ipso. At illi noluerunt veni
re. Iterum misit alios servos
dicens: Dicite invitatis: Ecce
prandium meum paravi, tauri
mei et altilia vel sagimata
occisa, et omnia sunt parata, venite
ad nupcias. Qui sunt alii ser
vi nisi apostoli? Quos illos misit
in viam gentium ne abiretis, et in
civitates samaritanorum ne
intraretis. Sed potius ite ad o
ves que perierunt domus Israel. Eun
tes autem predicate dicentes:
Quia appropinquavit regnum celo
rum. Hoc est quod dicit: Prandium
meum paravi, id est ex omni lege
et ex omnibus prophetis scripturarum
mensas ornavi. Qui sunt tau
ri et sagimata occisa, nisi prophete
qui occisi sunt pro salute populi,
sed occiduntur? qui occiduntur?
Docet nos apostolus dicens: Ego
autem impendar ~~pro animabus vestris~~
et superimpendar. Et ipse impendar
pro animabus vestris. Et alibi: Ego
enim iam delibor. Homo libatus
alicui pro aliquo offertur. Ad
hoc ergo immolandus fuerat
paulus pro populo quem diligebat.
Hic et prophete occisi sunt unusquisque

pro salute populi dolebat. Et
quamvis mors prophetarum sustentabat
quidem ex parte pro salute humana,
non tamen plenius salvare
poterat totum mundum. Ideo novis
sime immolatus est agnus, qui
totius mundi reatum innocencia
sua detersit. Propterea et in die
bus scenophegie, qui in festo
structionis tabernaculi, diverse hos
tie cedebantur. Et agnus.
Ubi ergo agnum illic occisum in
telligimus figuram Christi. Conse
quenter et ceteras hostias intelli
gimus precedencium sanctorum occisio
nes. Holocausta medulla
ta offeram tibi cum incenso
et arietibus. offeram tibi bo
ves cum hircis. Nec enim
Christus aliquam huiusmodi anima
lia obtulit patri. Obtulit
autem racionabiles arietes, id est
principes omnium ecclesiarum. Ob
tulit boves racionabiles
terram colentes. Obtulit et hir
cos exercitibus, qui pro nomine
Christi passi sunt. Hec autem
diximus ut ostendamus tau
ros et sagimata occisa in
telligere sanctos occisos. Omnes
ergo prophete et Christus ideo occisi sunt
ut hoc spirituale tabernaculum
firmiter figeretur. Denique sic
misteria agni, id est eloquia
Christi, homines non manducave
runt nisi postquam occisus est.

ab alio id est al[ter]e[?] ...

vel pinguia

In tauris intelligit et altilibus
nomine veteris testamenti
patres accipere debemus. qui
in membris suis virtutis
corporee formam gerebat.
legi scripte et evangelio reb
ellantes cornu iusticie
non desinentes invisibilibus
cornuatoribus ventilare.
Altilia igitur predicatores
dicere in canticis missi.
per secundos ad infidelibus
prius vero prophete. postmodum
sancti apostoli pervenerunt. invitatis
et venire nolentibus dicit
tauri mei et altilia et cetera
ac si aperius diceretur
patres precedentium moces
a spiritualem vite vere
remedia cogitate.
In ipsa vero civitate con
vivancium in quo boni
mali conveniunt aperte
ostendit quia phas regis
nupcias presens ecclesia
designatur. Celi enim
soli nunquam sunt nisi in
regno bonorum et nunquam sunt
nisi in celo hec et fructus
vita qui in terra celum et infernum
sita est. sicut in medio sub
sistit. ita utrumque
per cives communiter
recipit. sed bonos atque
malos sed igitur bonorum estis.
quod dum in hac vita sub
sistitis. malos equanimiter
tolerare debetis. quando
puritatis triticeam docet
loliis zizanieque in
detectam usque ad messis
tempora tolerando. Alii quoque
malos non sustinent. ipse
sibi pro toleracione sua
testis est. quia paciens non est.
Igitur qui in terra malos bonos
non est. ipse sibi testis est.
quia bonus non est. Abel enim
esse renuit. quod cayn ma
licia non exercuit. Granum
in trituracione areee granum
sub paleis premitur. et
rosa que redolet. crescit
cum spina que pungit. Ecce
ergo fratres ad nupcias dei
regis etenim venimus. ideo
cordis vestimenta mutare
studeatis. quia ultimo adven
tus. potuimus malicia
nenni nocere cupientes
Secunda enim vite spiritualis
festa conspiciens. si imp
erialem veste. id est caritatis
domini in nobis habueri[mus]

Ita post mortem eius euangelia
predicata sunt. et crediderunt in eis
cottidie homines et multi sunt. Set
et uisiones prophetarum i. eloquia non
sunt enim suscepta nisi postquam
occisi sunt. Cuius audiuit aliquando
dixit uerbis ysaie uiuentis? Si
enim suscepisset sermones eius:
numquam eum secuisset. Set postquam
occisus est. tunc postmodum
iudei ceperunt eum legere in syna
gogis suis. Cuius ieremie uer
ba suscepit uiuentis. Si enim
suscepisset uerba eius: numquam
eum postmodum multas iniurias la
pidasset. Set postquam occisus
est: postea conscripserunt prophe
tias eius. et ceperunt legere
in conuentu. Et sic in ueteres actum
in omnibus prophetis: quod uiuentes e
os nemo coluit. set post mor
tem. Vnde et dominus dicit. Qui edi
ficatis sepulchra prophetarum
et dicitis. Si fuissemus in die
bus patrum nostrorum non fuis
semus participes eorum in san
guine prophetarum. Sicut enim iu
uentis animalis uiscera ne
mo manducat: ita uiuentium
prophetarum sermones nemo suscepit.
Set post mortem ipsorum. Sa
gmata autem gratia dei plena.
Ideo dixit et sagmata et
thauros. non quia thauri fuit
non fuerint sagmata. Set quia
omnis sagmata non fuerunt
thauri. Prophetis enim omnibus
quidam tantummodo prophete
fuerunt. Quidam autem prophe
te et sacerdotes sicut Jeremias.
Sicut Ezechiel. Sicut Joiade.
Ergo sagmata dicit prophetas
tantummodo qui fuerunt spiritu sancto
repleti. Thauros autem qui
prophete fuerunt et sacerdotes. Sicut
enim thauri duces sunt gregis:
ita et sacerdotes principes sunt
populi. Quidam autem legi dicen
tes. thauros hic dicit mar
tires. tunc in primis post christum oc
cisos. apostolis adhuc uiuentibus.
sagmata autem plurimi sunt
sunt pene uiuificati. quorum
omnium in confectiones multas spiri
tualium gaudiorum epulas pre
buerunt. et nuptias christi ad
ornauerunt. Et omnia ista pa
rata. Quid querit ad salutem?
Totum ista adimpletum est in scrip
turis. qui ignorans est: inueniet
ibi quid discat. Qui contu
max est et peccator: inueniet ibi
futuri iudicii flagella que
timeat. Qui laborat: inueniet
ibi gloriam promissionis uite per
petue. quas manducando amplius
excitet ad opus. Qui pusil
lanimis est et infirmus: in
ueniet ibi mediocres iustitie
cibos. qui et si pinguem eum
non faciunt. tamen mori non
permittunt. Qui magni ani
mi est et fidelis. inueniet ibi
spiritales escas continentes

Per altilia que pinguia
et sagmata que ...
... et pennis se in
altum sublevant. apostoli
et sancti martires designantur
qui pinguedine spiritus sancti
repleti. et pennis contemplationis
sublevati a terrenis
actibus spiritualiter celestibus
animum fixum habebant

uite: que pducat eu ppe
ad angelorum naturam. Qui p
cussus adiecto vulnatus e i pec
catis. et venit sibi medicina
les cibos. qui eu p primaz
pparent ad salute. Ut quod
ibi sepultus e achar ppter
furtu lingue auree lapida
tus. nisi ut sciant fures quod
timeant. Ut quid filii isrl
fornicati sunt cu filiabus mo
abitarum percussi refugerunt
a beelphegor, ut sciant for
nicatores quod p horrescant.
Ut quid genitores carnis
castigati a desertis, ut neq
delicias concupiscant. Ut quod
david arguit nathan. et
suscepit, ut adulteri et
homicide penitentie remedia non
desperent. Nichil ergo minus
e in hoc universo: quod necessariu
sit saluti humane. At illi
neglexerunt. et abierunt. alius
in villam suam. alius in negocia
tione sua. Unde actus hic et
guit homines in hoc mundo du
plex e: aut villa e aut
negociatio. Et quod labore
quidem manuum nostrarum sta
mus exercentes terram aut a
liquod opus exterius. puta a
gru vel vineam. vel ortu. vel
opus ligni aut ferri, vel
la colere videmur. i. tran
scendi aut non labore ma
nuum nostrarum sed alia liu

aut tecimur. puta honores
gerere ut divitiae permane
ant alicui aut mercari. hoc
omne negociatio appellatur.
Duobus ergo hiis omne opus
humanum concludit: sive honestu
sive inhonestu. Honestu quidem
e ville cultura. Dicit enim
salomon. Ne oderis rustica opera
rum et agriculturam ab altissimo
creata. Et apostolus hortatur.
Rogo autem vos fratres studium
here quietis et negocium vestrum
et operemini manibus vestris. ut
nullius desiderium sit in vobis
ad eos qui foris sunt. Inho
nesta res e apud deum opus
negociationis. sive dignitatis.
sive ~~ville~~ militie. Unde michi
horum antea iudei tenebant.
Propter quod dicit propheta. Quia non
cognoverunt negociationes in
trabit in regno celorum. Omi
ferrimus mundus et miseri qui
eum sequuntur. Sep homines mun
dialia opera excluserunt a
vita. Sed forte dicis. Et vil
la colere peccatu e? Et si
quidem impedimentu fidei aut
religionis tibi non stat vil
la sicut stetit iudeis: non ha
bes peccatum. Si aut vel a fi
de vel a religione tibi sta
at in pedimentu: sit peccatum.
Non ergo ipsa ville cultura
peccatum ei sed tu pstendo
eam de factis eam ee peccatum.

Opa em nra autetice opa
ta sut iustitie: opa aut car
nalia sup opatores dicut
no opa. qz iusticia aduita
nra ptinet vera. opus
aut eternu no aduita. Sed
ad sustentacoez vite huig te
poralis. Sed g° opus iustitie
ettete face debemg. opus
aut eterni trasitorie. Si
g° honestu opus sepedo debi
tu honore no reddiderit ho
mines ad tale vra meret:
putas illi vra sut digni q
bz no e opa. i. negociacoez
sepedo no veniut ad deu; Aut
ita. villa e iste mudg: ceca
op hoies amatores mudi oc
cupat qstibz eius. qui ville
cuiqdaz redditibz delectari.
Negociacoes aut pdicacoe le
gis et peurtacoe tepli. quia
aucti sacdotes qui negocia
coez existimat quada luc°
sam: et no dispsacoez di
vini opis honeosaz. Ergo
p occupacoez ville qplares
sigficat hoies quos mudi
delectacoe sepauit a xpo. Poc
cupacoez aut negociacois
sacdotes cetosqz mistros
tepli sigficauit. qs lucri
optetu veientes administu
legis. et tepli auaricia se
pauit a fide. Non dixit ma
lignati sut. sed neglexert!

quia no omes iudei crucifixe
rut. xpm aut cosenserut
i morte ipius. Quida em
secularibz negotijs pocupa
ti no venerut ad xpm nec
audierut doctrina eig. nec
viderut mirablia eig. ido
no crediderut i eu. Qui g°
odio aut i vidia crucifixe
rut xpm. Illi malignati
sut. qui aut negotijs ipe
diti no crediderut. illi ne
glexisse dicut. no maligti.
Na sut quida hoies q pos
sut et audire et crede: set
sollicitudo rez necitatz et
delectacoes mudi sepat eos
a do. quos etia fumosam
appellet. Reliqui vo te
nuerut suos eig. et cotue
lia affectos occiderut. De
sua morte. qz ia i pbri
pabola dixerat. Et ostedit
morte discipuloz suoz q°s
post assensu ipius occide
rut iudei maxie. sacdotes
stephanu lapidates. et Ja
cobi morte gaudetes Ite.
Jacobu alphei lapidates.
ppt° que etia ihrlm destrut
ta e a romanis. Sed dicit.
Audies aut rex iratus
est. et misit exercitu suu.
et pdidit homicidas illos et
civitate eoz succedit. Ro
manos exercitus dixerut
exercitus dei. qz dni e tra

& plenitudo eius. Nec eni venis
sent romani ihrlm. nisi eos
dns excitasset. Quod aut ex
citu anglos dicat. civitate
pauibz pmit. ac si diceret.
cusit anglos: et aues illos
mis sit digne et tn. Et dicit
huius sub. Iste adexitus aquarum!
& gstuqz i uemitis vocate
cn amfestu e quide qr ptes
gtepta gtuitatis idibus de
vocatore geni dicat. qd dicat.
Iste adexitus aquarum. Prop
terea recognatus q sut iste
vie adqru exitus mittit
xps disciplos suos. Puto
g quia sicut gnalis & pu
plica via xps qui ducit ad
vita. & vie dicut oms p
phete. oms apli. Hec eni
oms vie ducunt ad xpm. xpc
ducit ad prez. Sic gnalis &
publica via e dyab qui
ducit ad morte. & vie sut
oms pfessiones istius mudi
Ut puta pfessio philoso
phie vna e via. pfessio
militiae alta e via. mudia
lis dignitas alta e via m
di. pfessio ludorum alta est
mudi. Et qd plura dicam?
Multe sut diusitates ac
tuu i hoc mudo. tot sut
vie ducut ad dyabm gnra
lez via pdicois. Ideo g dicit
at Iste adexitus aquarum. ut

augelz gducois hoies vocet
ad fide. Ad hunc sicut casti
tas via e q ducit ad xpm.
vina ceteraqz vitutes. Sic
fornicatio via e q ducit ad
dyabm. Auaricia ceteraqz sces
mitate. Iubet g ut euagai
qz cousitacois hoies i uitet
ad fide. gstuqz siue suos
siue liberos. Deus eni cor
palez suitute no coteq
nit. nec corpale eligit li
bertate. Ois qui dyab se
quit volutate suus est.
& si sit liber. Qui aut ob
audit deo ille suus i ge
nuus e. & si sit suus.
Ingenuitate eni spalez
no sedicedat suitus corpa
lis: nec spitudiez spita
lez honestat corpalis lib
tas. Seruitute eni no di
dispensaco s huana viole
cia i troduxit. Ois eni ho
liber creatus e. qz deus
i libero arbitio posuit ui
si ipe se fecit suu. Et si
cut no e distancia i natura
creacois homi: Sic no
fit differencia i vocacone
salutis corp. Ois siue bar
barus siue scrpices: qm po
test dni gra barbaros
mores corrige ad ronabi
lez i tellectu. qui cor na
buchodonosor ad ferale
sensu mutauit. & iterum
ferales sesu eius ad huanu

Dicat

intellectu redimat. Omnes siue bonos siue malos: boni ne pereant. mali ut excusabiles fiant. Neos propter ignorantiam pereat: Neos propter ignorantiam excuset. Omnes uideant lumen: ut appareant qui amant tenebras et qui lumen. Qui enim filius est tenebrarum et si compellas eum non accedit ad lumen. Qui autem filius est lucis: nec si compellas eum recedit a lumine.

Intrauit autem rex: ut uideret discumbentes. Intrauit deus non quod est aliquid ubi non est. sed ubi uult aspicere ibi fit presens: ubi tamen non uult abesse uidetur. Dies enim est peccatis est dies iudicii quando iustificaturus est christianos qui super mensam scripturarum recumbunt. i. requiescunt in fide earum et celestibus epulantur doctrinis. Aut dies refectionis est dies temptationis quando deus dignatur temptare ecclesiam suam: ut uideat quis habeat fidem et opera digna uocatione christi. Nuptiale uestimentum est fides uera que est per dilectionem christum et iusticia eius. de qua ait apostolus Expoliantes ueterem hominem cum actibus eius qui corrumpitur secundum concupiscentias erroris: uestites nos nouum qui secundum deum creatus est in iusticia et sanctitate ueritatis. Quod dicit in iusticia. ad conuersationem pertinet. Quod autem dicit in sanctitate ueritatis. ad fidei ueritatem. Uestimenta ergo ueteris hominis sunt panosa. sordida opera carnis corruptibilia et inmunda. Uestimenta autem noui hominis sunt fortia et decora opera incorruptibilia et sancta. Quemadmodum si aliquis cum nigra ueste inueniatur in nuptiis sordidat gloriam nuptiarum. ita et qui opera habet tenebrosa. et inter christianos quasi unus eorum consistit. ipse christianitati facit iniuriam. Homo itaque aut secundum locum eligat ueste. aut secundum opera eligat professionem. Aut secundum professionem faciat opera. Cum uult esse christi faciat opera christi. Qui autem non uult opera christi facere. non ueniat ad christum. Aliogin audiet in die iudicii. Amice quomodo huc uenisti non habens uestem nuptialem. Et obmutescet. Hic enim abscondimus opera nostra. et intra corda nostra celamus. In illa autem die nichil est quod respondeamus. ubi celum et terra et aque sol et luna dies et noctes. et totus mundus stabit aduersum nos in testimonium peccatorum nostrorum. Et si omnia taceant tamen ipse cogitationes nostre et ipsa specialiter stabunt contra opera.

In ueste nuptiali nil melius quam caritas intelligitur quam deus a christo nimis dilexit quod cantica ...

Amice per fidem uocat, hominem conditionem. sed non amice per peccati opera et precepti transgressiones

ithet

aug.

Dampnatorum tanta est vis doloris ut aliquis
negat habere in pectore etiam cogitationes

In teriores tenebre sunt
peccata in occulto cordis
patentia. Exteriores
vero in fine quando habeat
vinci inestimabilem
tunc ultimum luminis proiectus
tetras mortes et ne
opacitates. Erit namque
in ipsis ? in fine mors
sine morte finis sine
fine. Defectus sine defectu
Mors semper vivens finis
semper incipiens et defectus
deficere nesciens. Tamen
numquam de mente pedes
ligant pedes ut dicitur
numquam mutet affectus
obfirmatus in malo.
Ligat manus ut cesset
actio tam bona quam
mala

Ingressus

Est triplex pena sunt
tenebre propter carentiam
divine visionis fletus
propter ignem et fumum
gehenne. Stridor dentium
propter divine iustitie
? non sunt vero et
valde terribile ista
? Si unus solus
? de toto humano
genere periturus ? tamen
? quilibet formidare
ne ipse sit licet unus
ille. Galfredus sic dicit
Nemo miretur quod
in multis vocatis et
valenda sit electorum
paucitas. Invenitur
etiam in messe ad quantitatem
stipule palee
et furfuris ? parva
quantitas similiter
purioris

eam oculos nostros accusantes
nos eam deum. dicente apostolo Co
gitationibus invicem accusantibus
aut et defendentibus in die cum
iudicabit occulta hominum
Per ihesum christum dominum nostrum. Tunc
dixit rex ministris. ligate ei
manus et pedes. et mittite eum
in tenebras exteriores. Sicut est
differencia gloriarum in sanctis secundum
opera dicente apostolo Stella enim
a stella differt in gloria. ita et
resurrectio mortuorum. sic dif
ferencia tormentorum in peccatoribus.
Sunt enim prime tenebre interio
res. et novissime exterius. exeo
autem quod non dixit ~~ingressus~~ e
rex ut remuneraret amicos
nec ita congregavit rex omnes
qui venerunt ad nuptias. debe
mus suspicari estimandi ne forte non
diceret hoc iudicia iudicij. Ad
hunc autem quia non dixit mitti
te eum in tenebras inferiores.
ut eas tenebras inferiora lo
ca inferni estimemus sicut
ibi: Et eripuisti animam meam
ex inferno inferiori. Sed ita di
cit in tenebras exteriores. Ergo
quoscumque temptat deus et
eligit sunt et vetabat vetilabro
iudicij. Ingreditur in ea ut vi
deat discumbentes qui sunt. aut
quales sunt. si digni sunt celes
tibus nupcijs: Et convivio illo
vivo Et si invenit aliquem non
habentem vestem nuptialem. secun
dum est quod diximus interrogat

eum in cogitationibus ipsius interroga
to eius. Et interrogat eum Opera
ista que agis. christianum non sunt.
Et quid factus es christianus.
Si hec opera diligebas? Ita
ut non habeat quid respondeat
contra consciam suam. Hunc ergo
talem cum viderit christus in ecclesia
iubet ministros suos id est aliquos
spiritus seductionum. nam mala
per malos spiritus reddet. Qualis
fuit spiritus erroris quem misit deus
ut seduceret achab. sicut scrip
tum est in libro regnorum. Et qualis
est illa operatio erroris quam
dabit deus eis qui caritatem
veritatis non acceperunt ut cre
dant mendacio. Et ligat manus
hominis id est opera eius que sunt tam
quam manus quibus homines recte
tollunt ad mandata dei. ligat
et pedes id est motus mentis eius
quibus ea solet incedere et tran
sire non de loco ad locum Sed
de malo ad bonum. ut de bono
ad malum. id est in obligat et in
ebriant et involvunt opera
eius ut quomodo nescit sit in
laqueum pro diabolo inveniat Et
apprehendentes eum in ipsa opera
eius mittunt eum in tenebras id est
in errores. ut gentium vel iudeorum
vel hereticorum Et forsitan peri
quiores tenebre sunt gen
tilium: Exteriores iudeorum. plus
autem exteriores hereticorum. quo
niam gentiles veritatem sermonis
quam non audierunt. Iudei

aut qua non crediderunt. Herba
aut quia audierunt et didiste-
runt. Ipsorum quoque heresiarcharum
tenebrarum que sunt plures in-
tatis. Alie aut amplius longe
et iste peiores. et exteriores. i.
heresis pessimas. Ibi erit
fletus et stridor dentium. Unde
quia non dixit ibi est fletus et
stridor dentium. Ergo modo
mittuntur in illas tenebras mali
postea patietur fletus et cetera.
Tunc abierunt et consilium ac-
ceperunt ut eum caperent
in sermone. Omnis malicia
confunditur quidem aliquando racione
veritatis. corrigitur aut nunquam
maxime eorum qui proposito ma-
lo. et non ignorancia peccant. Sic
etenim sacerdotes postquam cre-
re deum non potuerunt. dicen-
tes In qua potestate facis hec.
postquam parabolarum racione con-
stricti suo iudicio. ipsi se re-
os fecerunt dicentes Malos
male perdet. nemine contra e-
os dante testimonium nisi conscien-
cia sola. Nunquam corripuit eos
tace pati Nunquam conpescuit
ut consideracio libertatis.
set quid? Abierunt et con-
silium acceperunt ut eum caperent
in sermone. Quemadmodum si a-
liquis claudere voluit aque
currentis meatum. Si hec ex-
clusa fuit aliqua molestia.
aliunde sibi semitam rumpit

Sic et eorum malignitas. ex u-
na parte confusa. aliunde sibi
aditum adinvenit. Sicut enim
non potest fieri ut ligna mit-
tendo extinguas incendium. sic
non potest fieri ut racione dicen-
do placeas homini malo. Sic
enim ignis. quanto amplius li-
gna susceperit tanto maiorem fla-
mam erigit. Sic etiam malus
quanto magis veritatem audierit
eo amplius in maliciam excitatur.
Abierunt ergo et consilium accepe-
runt. Quo abierunt? Ad hero-
dianos. Talia exeo quod non de
consiliati sunt. Set consilium
acceperunt et exquo perierunt
cum herodianis venerunt. Ap-
paret quia cum illis eiusmodi
coniunctionis consilium tracta-
verunt. Hic colonus aut terra
possidet. illius auxilium opus
habet. Qui iusticiam tenet in illius
patrocinio indiget in dei. Qui
diviciis iniquitatibus ambulat.
divitis adiutorium necessarium habet.
Colonus enim dei. divitis auxi-
lium non querit. Colonus aut
divitis. auxilium dei et si que-
rit non invenit. Audisti ali-
quando ad furtum euntem deum
orare. ut bene posset in fur-
tum. Aut qui vadit ad for-
nicacionem. Nunquam signum crucis
ponit sibi in fronte ut non
comprehendatur in crimine? quod
si fecerit non solum adiuvat

ab eunteS et abeo opera
que tercius ... mortuus
sed unius ... principatum
redactum est ...
... et ...
... statutum est ut
unusquisque ... capitis
reddet ... testis
est lucas ... dicitur
Exiit edictum et cetera. Ergo
... magis in iudeos est
exorta ... census
reddicione ...
revelat ... divinitate
sua ... occultatur
... physicorum ...
... expa-
... conclusit
... late voluit
in carne ... non totus
absconderetur ... ex toto
fieret manifestus ...
... ex toto ... occultus
non susciperet infidelitas
excusaretur ...
... ...
non ... reddere notifi-
cavit ... sua
... benignitas ...
... fel ...
... mel ... suavitatis
... potencie ...
... doctrine
affluencia ...
... in ...
cogitacionum ...
... Consilium ...
... ...
... ...
capite ...
... ...
possetis utique eum capere
... ...
... fraudulentam legacionem
faciunt mittentes ad
eum discipulos suos
tanquam magis notos et
minus suspectos ad
decipiendum ...
militibus herodis ad
capiendum ... tradendum
tanquam sedicionis auctorem
... vocant
venenosa adulacione
et laqueis dolositatis
plena. Et revera
talis erat ...
illa fraudulenta ...
... magister
erat auctoritate.
... verum in ... veritatem
docens ... suo ore

mg^r fori (?) christum et illorum qui alios fraude decipe tenebant. ut prius adulatoribus audientes d(e) illecta(n)t. Ergo quasi scribe et pharisei de domino fraudulenter dicebant. nos firma fide credere debemus illum s(cilicet) verum et signare

ce magistrum. adquod predicat omnibus sapientia. et cum quo fuit semper et est ante evum deus sapientum [illegible] sapientia que ex ore altissimi prodiit etc.

Qui sed adhuc amplius traditur.
quia nesciat iustitia dei patro
cinium dare omnibus. Qui ut isti
christum expugnare cupientes con
venient non ad servos dei vi
ros religiosos. sed ad gentiles
et herodianos se contulerunt.
Quale est consilium? tales con
siliatores. Quis enim potest
dare consilium contra christum. nisi
dyabolus qui erat adversarius christi.
Cogitabat enim apud se sacer
dotes. Si nos soli eius cives et
rogaverimus christum quis dixerit
quia non licet dare cesari
tributum tamen non nobis
credit dicentibus contra eum. Iam
enim omnes sciunt quod inimici su
mus eius. Inimicorum autem tes
timonium audias. Et si verum
fuerit? quasi suspectum reprobatur.
Sed nec per se christum contradi
cere volebat. Quia iam ma
gna suspicione inimicitie
fuerunt apud christum. ne forte
quasi suspecti convinci non pos
sint. Illa inimicus manu
festus: melior est quam amicus
fictus. Ille dum timet facta
le evitat. Iste dum non cogi
tat periculum. Miserunt ergo dis
cipulos suos. Quasi adhuc
minus cognitos. et minus
suspectos. ut aut absco(n)
dite facile deciperent eum aut
deprehensi minus erubescerent
apud eum. Ita consilio malo
deprehenso tanto minus nascitur
confusio. quanto sunt perso
ne viliores. Sed discipuli
illi magistrorum suorum etate
minores erant. malicia
autem pares. Ita et pulli
scorpionum statura breviores
sunt. venenum autem equale
est. Et catuli luporum adhuc
teneri consimiliter. et si vena
tione capere non possunt.
lacerare tamen et sanguine gau
dent et morsibus ludunt. Ma
gister scimus quia verax es.
et viam dei in veritate doces.
Magistrum vocant ut quasi honoratus
et laudatus misterium sui cor
dis simpliciter eis aperiat.
tamquam volens eos habere
discipulos. Hec enim est hypo
critarum prima potentia simu
lata laudatio. Laudant enim
quos perdere volunt. Ut pre
lectatione laudis pertinacia
corda hominum ad simplicitatem
benigne confessionis incli
net. Veluti sicut thaurum
validum quem vinculis non pot
est stringere. vinculo flectere
mollibus manibus nodosam
eius fricat cervicem. ut quem
dum tenere non potuit
blandimentum comprehendat. Sic
et isti cathenam suadele lau
dis portantes in ore. et gla
dium malicie absconderent

[illegible] Sedes legitur quod celum in sedes et terra scabellum pedum [illegible] gentes et corpus. ut patet cum sedere in celo. pedes usque [illegible] ... quod non sunt illas aures que digne possint audire verba de deo que [illegible] referunt ... ita de deo dicit intelligi ut [illegible] ... ultima pars prudentie eius in venitur quasi in pedum appellatione figaliter [illegible] ... [illegible] sancti forte studium ad desiderium sumserunt fieri celestes. per fortitudinem vite et [illegible] altitudine efficiuntur eadem ipsi sedes dei ... alia imago [illegible]

In sipiens totum pandit animi cito totum
At sapiens partem novit differt parte

i corde. thesaurum celestia re-
gis dolo laudis comprehendere
festinabat. De quo thesauro
prophetans iacob in tur i re
probat levi filium suum. quia de
levi nasituri erant sacerdo-
tes qui interfecturi fuerant
xpm. Symeon et levi. fratres
consumaverunt iniquitates su-
as et cogitaciones eorum ne
~~veniant~~ veniat anima mea. et
in consilio eorum ne cadat pr
cordia mea. quia in ira sua
occiderunt hominem. et in furore
suo subruerunt thesaurum.
De talibus dicit propheta. Molli-
ti sunt sermones eorum super o-
leum. et ipsi sunt iacula. Q-
uid tibi videtur. Licet censum
dari cesari an non. Non est
iustum ut filii summi regis.
terrenis regibus serviant. cen-
sum i dignum est ut exclud-
re regibus hoc altius alti-
us sequitur. et iniuria fecit
suo si sbiaceat alieno quan-
to magis i dignum est ut
cultores dei humanorum po-
testati serviant. censum ignos-
camus. Dogmata est eorum
nequicia ihs. non secundum ser-
mones eorum placitos blan-
de respondit. Set secundum
consciencias eorum crudeles aspe-
re dixit. Quia deus plerumque
ad cives loquitur non ad ce-

pus. voluntatibus respondit
non alius. Hypocrite. quid
me temptatis. Ostendite mi-
chi numisma census. At illi ob-
tulerunt ei denarium. Dicit
eis ypocrite. ut quod a deo
audierunt in aure. apud
se ipsos inveniant in corde. ut
considerantes eum humanorum
cordium cogitatorem. quod facere
cogitabant perficere non aude-
ret. Unde et cum pharisei qui-
dem blandiebantur ut perde-
ret. Ihs non confudebat ut
salvaret. quia melior est homi-
deus iratus. quam homo propicius.
Et ait eis. Cuius est yma-
go hec et superscripcio. Dicunt
ei. Cesaris. Et dicit eis. Red-
dite que sunt cesaris cesari.
et que sunt dei deo. ymago dei
non est in auro depicta. Set in
hominibus figurata. Numisma
cesaris aurum est. Numisma
dei homo. In solidis cesar
videtur. in hominibus deus agnoscitur.
Date divicias vestras cesari.
Date deo vitam consciencie vestre
sola in nocencia refulgente
ubi deus videtur. Cesaris
enim ymaginem manus arti-
ficis sculpsit. et corruptibi-
libus litteris annotavit. Dei
autem ymaginem in homine divi-
na manus in deo de universis
operibus demonstravit. Ce-
lis. Aliis quoque sensibus

D
~~ano~~

Postulat dicens ...
quid de ymagine dei.
aliam enim ymago
cesaris. aliud dei. aliud
mundi. ymaginem dei
cesaris non habet xpc.
quia ymago est dei. sed
si non habet ymaginem
cesaris. cur dedit
censum. Certo de suo
dedit. sed reddidit mundo.
quod erat mundi. et ut
si vis non esse obnoxius
cesari. noli habere que
mundi sunt. Et ecce qua
precium sermone dei usus
floruit in eorum etiam
argum(en)tacione preceptum solvere.
cum autem ostendite mihi ...
...
solum. Numisma pre-
ci sepcio ymaginis
regie et superscripcio nominis e...
set pro hoc propter ipso numo.
Civitas bo(nu)m denarium. s. dei
numisma mea. attendite
s. materia quod et auri purum
et quod figuratur vera fides. s.
forma s. ymago nominis
hominis. quod est conformitas
...
...
teneat ...
...
...
et non dissolvatur
...
s. visu in cepto confa-
bulacionibus crebris
...
...
. i. pacta et perseverancia
ne sit fractus ...
vel recisus per ...
quia ve hiis qui perdiderunt
sufferenciam ...
...
ut reformacionem ymaginis
... ut possit
esse moneta legittima
et receptibilis in foro
curie celestis

Scriptum enim est fecit
deus hominem ad yma-
ginem dei fecit illum
carnales vero homines
qui intellectum diminuerunt
... sic ubi in
scriptum est deo A

ipse dominus Philippe qui videt me videt et patrem sicut enim qui viderit imaginem alicuius videt eum cuius imago est ... videt
verbum dei quod est imago dei dominum quoniam videt patrem ... dominus homines deposita sua imagine. imaginem imaginis in divisse
ipse nos ... imagine hominis assumpta ut ad eum libandum sicut et apostolus testatur ... cum in forma dei esset ...
... imaginem dei ista ut possimus ad eius similitudinem reformari et ... videns similitudinem sunt
magis esse ... posse ... forma ymaginis dei. quia non ... salvator ... nostros et ...
Mathus publicanus erat. Paulus apostolus ... imaginis dei persecutor erat. ... imago utique ... simul erat
sed conversi ad dominum transformati sunt ad similitudinem ymaginis dei

Jo Cesare in loco hic non proprie augustum. sed tiberium significat qui priuignus eius qui in locum successerat vitrici
sub quo passus est christus. Omnes autem reges seu principes rom. a primo gaio cesare qui imperium arripuerat. cesares
appellati sunt

Saducei sunt a saducco quodam heretico appellati

carnalibus. et quique spiritualibus
per quos considerabimus et apprehe-
dimus sicut deus.
In illa die accesserunt ad eum sa-
ducei qui dicunt resurrectionem
non esse. Unaqua die quando
recedebant pharisei. accede-
bant saducei. Recedebant sa-
ducei. et accedebant pharisei.
Unus dies erat et multa certa-
mina. Frequentabat enim semper eum
tali forte consilio ut quis tamen
comprehendere eum posset. Si cer-
te eum ratione superare non posset.
vel per ipsam frequentiam subu-
erteret sensum eius. Quemadmodum si
inter plures homines inueniatur
unus fortis pugnator. Cum sin-
gulis uiribus eum superare non pos-
sunt. conueniunt in eum omnes. ut quod
uirtute non possunt. ipsa multi-
tudine conuertant eum in fugam. O
stulti. Siquis corruptibili fon-
te utatur assidue. magis for-
tius illius uena laxatur. et maio-
re aqua infundit. Et illi de
fonte uiuo aque salientis in ui-
tam eternam hauriebant sermones.
et putabant eum plura interro-
gando siccare. Circumdabat
ergo eum quasi plures canes gar-
ruli unum leonem. De hiis enim
dixerat per prophetam. Quoniam
circumdederunt me canes mul-
ti. Et uere tamquam irrationabiles
canum latratus. sic erat uox
saduceorum. Videamus igitur
minima quod per saduceos opera-

bat. Dyabolus enim semper aduersa-
rius christi. qui semper sibi tro-
num dei usurpabat testante
propheta. Super stellas celi po-
nam tribunal meum. et ero similis
altissimo. Ab initio mox ut cre-
atus est homo temptauit omnino
dei noticiam obscurare. et
culturam deorum multorum indu-
cere. Dicens ad euam. Eritis sicut
dii. scientes bonum et malum.
Sicut enim omne malum non
ex perfecto malo incipit sed
paulatim in primis. hic et iste
tam audax malum primum
leniter. et lente inspirauit. id est
persuasit ut colerent. Sed ite-
rum intentionem fecit inter deos
quos deberent colere. Adhuc
enim non erat multitudo ho-
minum pessimorum in quibus se-
minaret fallaciam deorum mul-
torum. Nam uirtus dyaboli homines
mali sunt. Nec enim potest aliquid
quod malum seminare in mundo.
nisi per suos ministros qui in
se ... non inuenit locum. Cres-
cente itaque numero hominum malo-
rum. creuit et uirtus erroris. et
minuit noticiam dei. usque ad
dies abrahe. quem deus susci-
tauit. ut tamen per eum quod per
eius familiam dei noticia in
mundo tamquam lucerna luceret in te-
nebris. Videns itaque quod ius-
ticiam dei omnino extinguere non
potuit alia ad inuentionem
excogitauit erroris. ut quia si

cognoscat deus universi in illo
obaudiat preceptis ipsius. Nam
dominus cuius precepto nullus obe
perat tamen sit dominus: esse dominus
non videtur. quia nomen habet
tantummodo non potestatem. Sed ergo
Introduxit heresim saduceo
rum qui diceret non esse resur
rectionem mortuorum. Que res
omnem positum fatale de iusti
cia fregit. Nam omni re aut
actu sive corporali sive spirituali
agendi virtus spes est futura.
Qui enim [illegible] arat. arat ut
metat. Qui pugnat. pugnat
ut vincat. Nam cum sit difficile
in hoc mundo. servare iusticie
castitatem: quis contentus erit ad
usus ~~erit ad usum~~ se ipsum cot
tidie luctamina exercere. nisi ad
spem resurrectionis aspiceret.
Tolle ergo spem resurrectionis.
et soluta est tota observan
cia pietatis. Numquid saducei
credebant coniugia esse post
mortem? Absit. Quomodo enim
coniugia credent fieri quando ip
sam resurrectionem negabant?
Sed ad defensionem erroris
sui putabat se invenisse ar
gutissimam vocem: hoc modo apud
se dicentes. Sicut non est possi
bile ut ea mulier que fuit sep
tem virorum sit unius uxor priva
ta aut omnium communis. Sic
non est possibile ut fiat resur
rectio mortuorum. Respondens
autem Iesus: ait eis. Erratis

nescientes scripturas neque virtutem
dei. In resurrectione enim neque
nubunt. neque uxores ducunt.
Set sunt sicut angeli dei in celo.
Multi enim secundum illud huius se
culi existimant simile. In hoc
seculo quia morimur. ideo nascimur.
quia nascimur. ideo uxores duci
mus. ut quod moriendo minuitur
nascendo suppleatur. Tolle mori
endi necessitatem et nascendi uti
litatem. et nascendi causa so
luta est. Nam iste mundus car
nis est. Ille autem animarum. Hic
etiam in hoc mundo peregrina est
ita caro in illo extranea est.
In isto mundo etiam carni subiec
ta est quantum ad passiones
humanas. In illo autem caro
anime. Unaqueque res fortior
est in sua patria et dominatur. Si ergo
etiam includi potest in hoc seculo
in firmo. et terreno corpori subdi
ta. ut nichil pene spiritualiter
sapere. aut agere possit
secundum suam naturam. quanto magis
cum illo seculo caro in firma et
viliter dignitose anime. et potenti
cepit esse subiecta. nichil poterit
carnale agere aut sapere secun
dum suam naturam. Nam hoc ipsum
modicum quod in hoc seculo in ce
pe constituta anima spiritualiter sa
pit nimia potestas anime hoc
sibi vendicat extra ordinem:
quia dominatur carnis est in hoc mun
do. Quemadmodum duos peregre
profectos si in hospicio applicuit

pauperis alicuius. quamuis non potest
uiuere in domo quod uult quia
hospes est. tamen magna si
bi fiducia est agendi aliquid ne
dicat quia potens est. Sic ta
nima peregrina in hoc regno
carnis ingressa. quamuis non
omnia spiritualiter agere potest secundum
se quia extranea est in hoc mundo.
tamen aliquid spirituale uendicat.
Et carne. quia nimium po
tens est. Extrinsecus sic pauperis peregre
est profectus secundo qui pauper est.
Sic et caro cum illo secundo re
suscitata numquam ualet nichil omnino
potest sibi carnale defendere.
Primum quia extranea est in seculo
spirituali. Secundo quia in forma est
carnis natura. Et hoc diximus
secundum rationem mortale. Alio
quin in resurrectione muta
bit ipsa carnis natura ut nil
carnis habeat in se. nisi forte
tantummodo forma sic scriptum est.
Seminatur corpus animale. surget
aut corpus spirituale. Respon
dens ihesus ait. Erratis nes
cientes scripturas neque uirtutem
dei. In resurrectione enim
neque nubent neque uxores
ducent. sed sunt sicut angeli
dei in celo. Quere tu de ieiu
niis aut elemosinis. ceteris
que uirtutibus spiritalibus locutus su
is. numquam angelorum similitu
dinem introduxit. nisi cum

de soluto uiri et mulieris contu
bernio loqueretur dicens. neque nubent
neque uxores ducunt. sed erunt sunt
sicut angeli dei in celo. Quo
niam sicut omnes ceterae carnalis
opera sunt animalium. praecipue tamen
actus libidinis opus est animalium.
Sic et omnes quidem uirtutes spiritua
les. res angelicae. praecipue tamen
castitas res est angelica. Per
hoc enim solum singulariter homi
nes angelis similantur. Quia
tur in uirtutibus. Ideo dicit
neque nubent neque uxores du
cent. sed sunt sicut angeli dei
in celo. Sicut enim qui hoc agi
mus quod animalia agunt nobiscum
commune animalia esse nos o
stendimus. Sic quando illud agimus
quod est extra naturam carna
le. naturam carnis egredi
mur et angelis coequamur.
Sed quia primum quidem anima
le est animalium ut non sunt unius
masculi uel unius femine le
ge contenta. proprium autem et naturale
est angelorum omnino separare se se
abusu libidinis. qui unius
masculi aut unius femine
lege contentus est. mediam
tenet conditionem. et est homo. id est ne
que angelus neque animal
Angelus quidem non est quia non
est separatus abusu libidinis
animal non est. quia unius contentus
est. Quia autem omnino separatur
abusu libidinis supergreditur

Similiter neque

huana nam que media e. ad
codicem tursit anglicam. Sed ne
videamus qua ratione diximus
quod ois quidem actus carnal
opus e malum papue tamen libi
dinosum. et p omnem actum carna
le ho mutabilis sibis i uicitur.
materie aut pulsu libidis Nam
ma om quidem carnale sensum
opus no solum ad malum pficiat
sed et ad bonum. est enim et scdm
deum vide et audire et odorare.
et gustare. et tangere. Ea enim
qz enim aspicimus multiformes
mes spes rerum audimus uari
os sonos uocum. odoramus diu
sas fragrantias odorum. gusta
mus. ~~palpamus~~ i nuabiles
suauitates gustuum. palpamus
qualitates rerum i numeras.
de opibz potentie dei diiudica
mus. ut cognoscamus et cola
mus eiusmodi creatoris aucto
re. Quod si tollimus a nobis visu
sensuum illorum ppt malum qd
facit ex illis. i pedit et bonum
qd fieri solz p eos. tantummodo
sensus ille libidis semper i ma
lo e. et nusquam i bono. Propterea
si repellamus a nobis libidis
usum nullus i pedit ex illo. Nec
enim aliquod bonum e qd gnet
ex illo nisi sola ~~natura~~ na
tiuitas carnis. que ipa gna
est ex malo. Quod aut diffini
ta e ut ex corruptione nascat.
que et ipa p eum modicum e

corruptela. Sicut enim no est
dignum ut qd eternum e ex cor
ruptione nascatur. sic no est
dignum ut qd ex corruptione
nascitur sit eternum. quia caro
et sanguis regnum dei no pos
sidebunt. neqz corruptio i cor
ruptelam possidebit. Unde dicit
Joh. Dedit eis potestatem filios
dei fieri. qui no ex carne neqz
ex sanguine neqz ex uoluntate
uiri sed ex deo nati sunt. Item
alia ro e qm secundum istos
sensus carnales quos ht caro.
ht ex triō etiam spualis. et audit
et odorat et gustat. et tangit.
sicut i multis exposuimus lo
cis. Unde et i decacorda cytha
ra dr ho. Solus aut libidinis
sensus mat eiz et carne no
e communis. set solius carnis
ppus et puatus. Propterea ois
actus carnalis qui sunt ex
quinqz sensibz carnalibz ho
minibz simul i ueniunt. materie
aut ex usu libidis qui ad so
la pertinet carnis natuz. Nes
titis spualis neqz uirtute dei
Respice primum arguit stulti
ciam eorum. quia no legebant.
Secundo ingratia. quia no cogi
tabant deum. quia ex diligentia
lectionum nascitur sciencia di.
Ignorantia aut neglientie
filia e. Si enim nec omnes
qui legunt cognoscunt deum quomo
cognosceret qui no legunt. Ed

aut diximus non omnes legentes
cognoscere ueritate dei. tunc est si
nolentes in ueritate legant. Cui
enim leges de eo uult in ueritate
deum. festinet in ueritate digne
de deo. et ipsa conuersacio eius bo
na sit quasi lampada luminis an
te oculos cordis eius ueritatem
diuinitatis aperiens. Cui autem non
festinat uiuere digne deo. le
gens non deum querens ad salutem
suam. sed scienciam et doctrinam ua
nam. Ideo et si semper legat nun
quam in ueniet. sicut nec philoso
phi inuenerunt qui ipsam que
quebant. Propterea saduces sa
duceorum non legebant scriptu
ras. sed et cognoscere non po
terant in eis. quia nolebant
uiuere digne deo. Nec eis po
terat sua uerba docere quos ma
la opera decebant. Talis est enim
scriptura nolenti uiuere secundum
deum. quemadmodum si aliquis agri
cole non habenti uoluntatem pug
nandi exponat bellicam disci
plinam. Contrario aut uiro bel
latori nolenti colere terram agri
culturam exponat. si tota die
audiat uerba exposicionis
illius. nichil intelligere aut co
prehendere potest quia non habet desi
derium discipline illius. Sed cui
quod ei fuit desiderium hominis.
illuc dirigatur et sensus eius.
Quod ad illud quidem quod dixi
nescitis uirtutem dei. hoc retulit

dicens. In resurreccione enim neque
nubent. neque uxores ducent. Ad
illud autem quod dicit nescitis scrip
turas. exemplum protulit dicens.
Ego sum deus abraham. et deus
ysaac. et deus iacob. ~~morie~~
~~tes~~ Si enim abraham et ysaac
et iacob morientes periisset nu
nquam diceret deus eorum esse qui
non erant. Diximus supra cum de
manu excussa hominis arida tra
taremus. quod calumpniatoribus
primum opera et aliquam questione
auctoritate scripture proferre.
Deinde racionem exponere. non prius
racionem. postea auctoritatem. et
causam huius sibi tradimus tunc.
quod et ibi sic fecit xpus. hic
autem in terrogantibus saduceis
pignoratam aliquid estimanti
bus scire prius racionem exposuit
dicens. In resurreccione enim neque
nubent neque uxores ducent.
sed sicut angeli in celo. Deinde
protulit scripture auctoritatem
dicens. Ego sum deus abraham.
et deus ysaac. et deus iacob.
Et nos calumpniatoribus prius
auctoritatem scripture proferamus. pos
tea racionem reddamus. Inter
rogantibus autem quomodocumque proposito
prius racionem exponamus. postea
auctoritate confirmemus. Quoniam
calumpniatores conuincere oportet.
interrogatores autem docere. quoniam
et calumpniator et si intelligit
racionem consentire racioni non ac
quiescit. fidelibus autem racionem sola

exponē sufficiat qstiōis. qꝛ dis
cedi ⁊ nō contradicēdi ꝓposi
tū h̄nt. ꝓpt̄ qḋ ⁊ audita
ratiōne credunt. Ite uide q̄m
i fl'mior sit uideorꝫ cogres
sio cont̄ xp̄m. Prima cū tē
re. Et postea ī quā ꝓtēte
fectus h̄et. Secunda cū dolo
nō em̄ tēret. ſꝫ ctinuerunt.
laudibusqꝫ cogressio. ⁊ si nō
minus piculosiore pore tn̄
minus terribilis ē. Cont̄ il
la necessaria est fortitudo
aīe. ⁊ cōstancia cordis. Cont̄
ista aut̄ acuta sapiā. Int
cio uō loco. neqꝫ tērore neqꝫ
cū dolo. Sed ꝑsūpcōe ignāra
ntis em̄ fecerunt sibi sadu
cei ita ee sibi sicut putabāt.
⁊ cū ydoneo argumēto esti
mauerunt se ī uite xp̄m re
surrectōꝫ an̄uictīe dubia
que ꝑcedētibꝫ fetalior est.
Homēꝫ em̄ putāte se ali
qd scire cū nesciat. fetale
ē uiro scīeti couenire. Cont̄
tales em̄ nēcīa ē sola
sciēcia scp̄turaꝝ. ⁊ hec aut̄
diximus ut ꝑhuos dixī eatq
ꝑ corp̄ h̄ritudine ꝑpiq dixī
describamus. q̄m ⁊ oīs opā
cō inimici talis ē. ī primis
g̃uis. ⁊ ī sufferabilis ē ī
fectus eiq. Quod siqs forti
ario sustinuit eū. Inseādo
ī ueiet eū ī firmiore. Iudeo

magis ī firmiore. Inseādo
plus repulsus fuit. mag
frigescat. ⁊ deficiat. Vn puto
ī ꝑsecucōibꝫ xp̄ianī sedī
ꝑimis q̄ñ cōp̄hedūt nō de
negauunt xp̄i. nullis ꝓ
terut postea ī uia doloribus.
qꝛ dixeq nō tātū h̄t ī se
uiuius quātū tērōis

Pharisei aut̄ audientes
qḋ silenciū ī posuissꝫ
saduceis. conuenerunt
ī unū. Frequent̄ aut̄ iudei diu
sis ī ēt'rogacōibꝫ xp̄m tep
tātes sibi quidē ēt̄ssierunt
ī eū. nobis aut̄ ꝓuidēt
releuiūt. ua ūba xp̄i illis
ꝑfecerunt ad cōfusionē. nobis
aut̄ ad edificacōꝫ. q̄m respō
sioibꝫ eius uīcebāt. ⁊ non
placabāt. Illa malicia fre
quēt' quidē uīcit. nūqꝫ est
placata. Pharisei sunt oēs
qui ꝯt̄ ūitatēꝫ cōtendunt.
qꝛ nō ūitatēꝫ defendere
cupientes. certant. Sed sbu
tere festinātes. Et cū ūi
tate cōtendit. cogta ūita
te. ꝯsentit ūitati. Manifes
tātī g° sunt q̄m ꝑ̄us nō ꝓ
ūitate. Sed ꝯt̄ ūitatē cer
tabāt. Audi g° tu fidelis
qui ꝯt̄ sciēciā libent' ꝯten
dis. Si pharisei uicti pla
cātī nō sunt. ⁊ tu ēt̄ādo
ꝯt̄ sciēciā ꝓtes eū placare

i. iudei eode matridi. th loco
Iudei eiꝰ arcore non credunt
patꝫ eiꝰ ide ruina eorꝫ deꝰ
ꝫ en natua. noia trina
ut videas cithara gdigm
respice sig ꝫnq gcordant.
vox. corda. sunt lignu
vna tu cithara no plures
ee videnti Sic i sole quoqꝫ
gram miranda notenti.
igne. fuore. splendore sol
capit idem ꝫ solu solem
tam gerit area pridem
Sic tria noia cuncta
regencia. sic deus vnus

cu victis. nuqd forcior xpo es
ut quos ille no placcavit tu
placares Debuerut quide ti
me sadduceoꝝ exeplu ut ne
simil i trogates gfudantur.
Sed artes malina du sa
ciari festinat. no aspiciat
exitu rei aut tatu modo al
teri noceat. nec sibi pficiat.
Si nemine eni eos vicisse
forsitan iusta racoe sperare
posse eu vice a quo nullus
e victus. Aut erant videntes
qua gtigit i trogare eu
cofusi sut. oms victi recesse
rut. quid estimadi st isti.
Nuquid forciores qua ceteri
qui victis oibꝫ vice possint.
Sed i pudenciores qua oms
qui cofusis oibꝫ ante se si
pliciter erubesce no timue
rut. Conuenerut i vnu. et
i trogauit eu vnus ex eis
legis doctor. Conuenerut
ut multitudie vicent. qr ra
tone supare no poterat.
A veritate nudos se ee p
fessi sut. qui multitudine
se armauerut. Dicebat eni
apud se. vnus loqtur p oibꝫ.
et oms loqmr p vno. Et si
quide vicerit oms videamr
victores. Si aut victus fuit
ut solus videat cofusus.
O phariseii qui oia ppter hoi
nes cogitatis et facitis. pri
mu quide venientes ei vno.
vincendi estis p vnu. Tamē

poneams qr vno victo hoies
no i telligat oms vos esse
victos. nuquid no coscientie
vire senciat se ee cofusos.
Leuis eni e cosolacio. ut qui
i se ipo cofusus e ab aliis ig
noret. Magister qd e ma
datu magnu i lege. Magis
tru eu vocat. cuius no vult
ee discipulus. Sphicasimus i
rogator de magno mada
to iterogat. qui nec mi
nimu obseruat. Ille eni de
bet i trogare de maiore iu
sticia. quia iam minora co
plevit. Ihs aut sic respo
dit ut exiret rogatorie sue/ eius ꝫ i trogacio
ficta gsciētia statim primus res
posio pauet. dices. Diliges
dnm deu tuu i toto corde
tuo (i)d est no sicut cotra quide
vocacione offedis i ore. et frau
de meditaris i corde. Magis // Donet
aut et minimu madatu di cum ho
cinus quantu ad dignitate ma tinꝫ dm
datoꝝ. no quantu ad utili cu vdm
tate. Aliorqn utilitas om qr psia
madatoꝝ vna e. et oia ma caritꝫ
data qi vnu videtur esse fortis
madatu. qr ita sibi cohe ti
ret ut alteꝝ sine altero
ee no possit. Sic putas si i
troget de aliqua i edificacio
ne domus. q ps e melior.
dicis fudamentu. Licet quo
modo edificacio no pot ee
nisi fuit fudamentu. ita n

Dnic XXXVI

fūdamētū esse pot nisi edi
ficiis fuit subsecuta. nec dr
fūdamētū nisi sit edificiis
aliq fūdamētū dicit. Ergo fū
damētū edificii est dignosis
e nō utilis. Sic et caput dig
nius e qz mēbra. tamē
nec mēbra sine capite.
nec caput sine mēbris. Sic
dignosiores sūt p̄dicatores qz
ap̄li. nō tamē utiliores.
qz nec ap̄li sine p̄dicatori
bz p̄dicatores sine ap̄lo ee
possūt. Ita et dignosis est
hoc mādatū. Diliges dnm
deū tuū ex toto corde tuo.
quā illud nō occides. nō cō
cupisces. tamē utilitas v
na e. Ita qui diligit deū.
ille nō occidit. aut nō cō
cupiscit. Qui aut occidit et
concupiscit. nō diligit dnm
deū suū. Esse aut minora
mādata. Dns manifestat
dicēs. Qui sol vnū ex minimis
istis mādatis soluit et do
cuerit sic hoīes minimus vo
cabit in regno celorum. Dili
ges in q̄t nō timebis. quia
dilige magis e qz time.
amor ad enim culture dei
hz timore. pfecto aut di
lectione dicente ioh̄e. pfec
ta dilectio foras mittit ti
more. Donec eū tō timet
deū. nō eū diligit. Cū aut

dilige cepit. iā nō ~~tantum eū~~
eū tantūmodo timet. Sz et q̄
plus diligit et minus eum se
uere. Diligere filiorum. Ti
mor s'uitutis e. Dilectio
in libertate. Qui in timore fuit
de pena quidē euadit mer
cede iusticie nō hz. qz nūq
facit bonū pp̄t timore. Nō
vult g° deus ut tīeat ab
hoībz q̄si dns. Sz ut diligat
q̄si pr. qui adopcōis spm do
nauit hoībz. Ita si cōsidera
mus altitudine creati homi
causā. Intelligimus qz deus
mag se patrē voluit esse
hoīm. qz dominū. Nō enim
dixit tantum faciā hoīez. Sz
faciamus hoīez scdm yma
gine et similitudine nram. Si
milare aut filios quēit ad
prēs suos. nō autē suos ad
dnōs suos. Diligere deū qd
e ex toto corde. Id e ut cor
tuū nō sit inclinatū admi
liūs rei delectacōez aplius q
dei. nec delecteris qz ipse
mūdi amplius qz in deo. nō in
honoribz. nō in auro uel ar
gento. nō in possessionibz aut
vineis. nō in animalibz vel ma
cipijs. nō in ornamētis et
vestibz. nō in filijs vel pare
tibz aut amicis. Sed q̄ ora
existimes tibi ee in deo. ut p
his oībz deū ames. Si aut
in aliquo horum amor cordis

tui fuit occupatus. ita ex to
to corde non amas deum. Per
quanta enim parte cor tuum fuit
ad aliquam rem: pertanta parte mi
nus est ad deum. Ecce si vir
haberet uxorem. quomodo cognos
ceret uxoris plenam dilectionem? Ux
or neminem debet sapiencio
rem putare quam virum suum. Et si
sit alius sapiencior. tamen illa sa
pienciorem esse alterum intelli
gere non debet. Uxor neminem
forciorem debet putare quam
virum suum. Et si sit alius forci
or. tamen intelligere non debet al
terum forciorem. Uxor nemi
nem formosiorem debet putare
quam virum suum: Et si sit alius
formosior non debet apparere. Affectum enim odium et per
fectus amor rerum iudicium non
cognoscunt: ut puta si perfecte
odias aliquem qualiscumque fue
rit apud illum omnia tibi dis
plicent. sive que dicit sive que
agit. Et si vere bona sint. tamen
tibi mala videntur. Sic et si
perfecte aliquem amas quicquid
fuit apud eum placet tibi:
sive que loquitur sive que
agit. Et si mala sunt tamen
tibi bona videntur. Ergo et
uxor si videns aliquem divitem.
utinam vir meus talis esset.
iam amor eius minus habet a
liquid de perfecto amore. et per quanta

parte amplius aliquid lauda
verit in alto viro quam in suo.
tanto dilectio eius minor est
ad virum suum. Sic ergo et ani
ma christiana que sponsa est christi:
ita debet diligere deum ut
nichil sit in mundo quod amplius
amet quam eum. Per quanta
autem parte plus aliquid a
maverit pertanta parte minus
amat deum. Quid est in to
ta anima diligere deum? Hoc est
certissimum animum habere in
veritate. Et firmum esse in fide.
Aliud est enim amor cordis.
et aliud amor anime. Amor cor
dis quodammodo carnalis est. ut
et carnaliter deum amemus
quo placere non possumus
nisi recesserimus ab amore
mundalium rerum. Sicut enim
casta mulier que virum suum
amat nullum alium amat.
Si autem alterum amaverit iam
non amat virum suum: ita et
homo si deum amat. mundum
non amat. Si autem mundum
amaverit. iam deum ex corde non
amat. Ergo cordis amor
non intelligitur. sed sentitur
in corde. quia quodammodo carnalis
est. Amor autem anime non senti
tur in corde. sed intelligitur. quia a
mor anime iudicium est. Puta
dixisti unum deum ex quo
omnia. et unum deum per quem omnia

Si iterum intellectus tuus prava
cuius doctrine seductione peruersus
ceperis dubitare de substantia
dei. in tota anima non diligis dominum
iste. Qui putat incantaciones
aliquid posse. aut auguria ali-
quid intelligere. aut diuinacio-
nes aliquid nunciare. ille non
in tota anima diligit deum. Quis
aut diligit deum. Qui omne bo-
num credit apud deum. et omne bo-
num credit esse deum. Extra deum
nichil credit esse bonum. qui
omnem virtutem et sapienciam credit
esse deum. Et extra deum neque
sapienciam aliquam credit esse neque
virtutem. qui credit deum omnia fa-
cere. et sine deo nichil fieri posse.
ille tota anima diligit deum.

Quid est in tota mente dili-
gere deum. Hoc est ut omnis sensus
tuus qui pertinet ad te deo
vacet. Cuius intellectus deo minis-
trat. Cuius sapiencia circa deum est.
Cuius cogitacio circa que dei sunt
tractat. cuius memoria que bona
sunt recordatur. tota mente di-
ligit deum. Sicut autem apostolus
psallam spiritu. psallam et mente.
Cuius autem intellectus que sunt
dei non intelligit. aut non se-
cundum deum sapit. Aut sapiencia
illius vana est et secularis. aut
recordacio eius non est bona.
Aut cogitacio displicens deo.
ille tota mente non diligit deum.

Hoc est primum et maximum
mandatum. Secundum simile est huic.
Diliges proximum tuum. sicut te
ipsum. Videtur christus non ad interro-
gata respondere. Ille enim inter-
rogauit quod est magnum man-
datum. putatur dixit diliges do-
minum. si voluit et alterum man-
datum introducere debuit minimum
dicere. non secundum. Secundum autem
ad primum respiciat. Sed vide
quid voluit ostendere. Diliges
dominum. et primum et magnum est.
Diliges autem proximum magis
quidem est primum aut non est.
et ideo dixit simile est. Considera
ergo misterium. Quis est proximus
noster, christus. qui suscipiens car-
nem nostram factus est proximus nobis.
sicut in parabola illa christus os-
tendit. cum dixit phariseus
et quis est meus proximus in te
dicat hominem a latronibus vul-
neratum et a sacerdote despec-
tum. a samaritano autem recep-
tum. qui est ipse christus. Ergo pri-
mum mandatum et magnum deum
patrem diligere, secundum autem simile
filium dei diligere vel considerare.
Ergo filius dei magnus sicut
pater. Quicquid enim pater potest. et
filius similiter potest, Pater enim diligit
filium. et omnia dedit ei in manu
eius. Sed quod omnia filius pre-
decente patre sicut pater ideo pater
magnus deus et primus. fi-

lius autem magnus deus quidem
non tamen primus. sic autem apostolus
Expectantes adventum magni
dei et salvatoris ihesu christi. ut autem
simpliciter intelligamus proximum
nostrum omnes homines esse fideles.
Simile est sicut qui deum amat.
quia ymago dei est homo. Sicut
rex in ymagine sua honoratur.
vel contempnitur. Sic et deus in homine
vel diligitur vel oditur. Non potest
homines odire qui deum amat.
nec potest deum amare qui ho
minem odit. sicut autem apostolus.
j. Joh.
Qui dicit se deum diligere et
non diligit fratrem suum mentitur
etc. Qui enim fratrem quem vides
non diligis deum quem non vides
quomodo potes diligere? Quis enim
honorat ~~deum~~ regem et contempnit
ymaginem eius? Aut quis ho
norat ymaginem et aucto
rem contempnit ymaginis? Aut
ita. Quoniam pharisei sciebant
quidem magnum quod erat manda
tum in lege. Sed temptantes
interrogabant. volens eis osten
dere quod non sufficiebat eis
solius dei patris agnicio ad
salutem. Non solum dixit. Dili
ges dominum deum tuum in toto
corde tuo et in tota anima tua.
Sed addidit. Diliges proxi
mum tuum sicut te ipsum. quia
erat qui alioquin si absoluta
interrogacione respondisset

sufficeret dicere. Diliges dominum
deum tuum. et non adderet proxi
mum tuum sicut te ipsum. secundum
quod et alibi dicit. Hec est vi
ta eterna ut cognoscant te so
lum deum verum. et quem misisti
ihesum christum. Et vide quod non dix
it. cognosces dominum deum tuum. sed
diliges. quem cognoscere verum deum
pene proprium est humane nature.
Diligere autem eum religiosi cor
dis et recti. Et quicunque dilexe
rit deum ex toto corde non est
impossibile ut non perveniat
ad filii eius agnicionem. id est proxi.
Ipsa enim dilectio dei que
in eo habet illuminans eum pre
stat ei ductum. ut cognoscat pa
trem cognoscat et filium. Ex his
duobus mandatis universa lex
pendet et prophete. Qui proximum
suum diligit nec occidit. nec
mentitur illi quem diligit. nec
falsum testimonium dicit de eo
quem diligit. nec concupiscat res
illius quem diligit. nec mulierem
eius. Sicut odium omne malum
suggerit. Sic dilectio omne
bonum. Unde ait apostolus. Et fides
que caritate operatur. Aut ita.
Quoniam de patre et filio erat
prophetarum et legis predicatio. et
ascribebat per quos prophetas a
gnosceres quis proximus sum
hoc est filium dei. Ad primum
vel maximum mandatum pervenire

bere ut diliget dominum deum meum
plus cognoscens eum per ipsum scilicet.
Congregatis autem pharise-
is, interrogavit eos ihesus.
Quid vobis videtur de christo
cuius filius est? Responderunt da-
vid. Et dixit eis: Quomodo ergo da-
vid in spiritu dominum eum vocat si filius
eius est? Iudei estimantes ho-
minem christum temptabant. Nec
enim temptasset eum. Si eum dei
filium credidisset. Volens ergo eis
christus ostendere quia cognoscebat
fallaciam cordis eorum et quod
erat homo qui temptabat. Sed
deus quem nemo potest temptare.
nec dicere poterat manifes-
te veritatem de se nec tacere.
Dicere enim non poterat ne ma-
ioris occasionem blasphemie
invenirent iudei templi et scan-
dali. Tacere autem non poterat veri-
tatem qui ad hoc venerat
ut veritatem annunciaret. Propterea
se interrogatum eis proposuit
ut eo tacente ipsi interroga-
tionem eius offenderent quid ve-
lit. Quid potest dominus eius
esse qui ex eo fuit nascitu-
rus? Puto quod hec interro-
gatio non solum contra phariseos
sed et contra hereticos proficit.
Nam secundum carnem vere filius
erat david. Dominus autem secundum
divinitatem. Si ergo secundum carnem
dixerunt christum dominum david.
Aut secundum carnem iussus est
sedere a patre. Sicut heretici
putant equalitate. Mediatori
corporis [illegible];
Nunc ipse david se filium esse de-
negavit. Nam filius nobis potest
esse qui post nos futurus
est. Dominus autem esse non potest ni-
si aut qui nobiscum est. Aut
ante nos est. Ipse ergo secundum
carnem post david est. Secundum
deitatem ante david. Ergo
illa significabat dominum suum.
illa significabat ~~dominum suum~~
[illegible] sede qui iam tunc
erat .i. unigenitus deus. Et
nemo poterat ei respondere
verbum: neque ausus est quisquam
ex illa hora eum amplius inter-
rogare. Confusio multorum
facta fuit disciplina ceterorum
Nam sic credimus quod omnia ibi
secundum dei providentiam agebantur
et dicebantur. Et intelligimus quoniam
non illis desinentibus interrogare
ipse desiit docere. Sed ipse de-
ficeat eos iam ultra nolle do-
cere. Illi autem desierunt ausi
esse eum interrogare. Nam qui
mari terminum posuit ipse
audacie dixit adhuc se ageret
quando voluit tunc finem posuit.
Tunc ihesus locutus est ad tur-
bas et ad discipulos suos dicens.

Vel in apocalipsi Ego sum genus et radix david. Genus ratione nature exprimens quod ipse esset radix vero secundum divinitatem et exercens secundum carnem

Dominica xxviii
~~[illegible]~~

Recenti valde et felices et in eadem confusi. vitam gerunt et sunt solum in nomine, sed tristissime morte iam etiam possident et rem. qui non a domino deo vocante et sciente, sed sola cecitate ambitionis procedente ad cathedram sacerdotalem conscendunt ... et eadem rupe fronte meretricea et impudica presumunt. et ideo cum Dathan et Abyron sunt in terra scissi. qui unitatem ecclesie per ambitionis corruptelam scindunt. Numeri xvi. capitulo ... de quibus Dathan et Abyron. Ecce ambitus honoris et cupiditas glorie et regionis, quantum mala habet in honorare et ambulare et dignius ... cum maior sacerdotis ambitio. tanto grauior se confusionis ad ... cum Dathan et Abyron qui concupiscentes ambiuerunt sacerdotium provocantes dominum. et confestim disrupta est terra sub pedibus eorum et aperiens os suum absorbuit eos

Et tales peius in calumniam uiles, obedientiam superioribus non ... bonis et modestis sed etiam dyscolis. ubi insanus et nulla virtute disciplinae praeditus hic est indisciplinatus qui non scolasticae ... vacauerit ut virtutibus scientiae erudiretur. scolastici namque vero sunt eruditi in virtutibus. dyscoli vero indocti et agrestes difficiliores ad bona. utrisque tamen obediendum est ... pendens ... pro nomine domini ihesu. hoc est notandum quod tales dyscoli et hebetes praesertim ... clarissima dictante ... pseudo apostolos ... brutali homo ... mutum idest ... loquens ... argumentum ... vesaniam ...

Capitulum xxiii

Super

Plerumque namque illi ipsi qui prelati autumantur et sacerdotes doctores vel clerici dicuntur, tam stulta et insipida dogmata proferunt, tamquam execranda opera in publico agunt. ut ebetes sensum illorum et dyscoli ... ad contraria ... bonus et simplex laicorum ... redarguat et vesaniam ... tales ... inbecte suadela. de locis ... pessime inhabitant. et ... eliminandi ... filiorum dei ... publice de publicis ... pertinent. et deinceps ... respiscant. ut quos suis pessimis actibus et exemplis ... pro strauerunt ... vite ... eriga ad fastigium celestis ierarchie

Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei. Omnia ergo quecumque dixerint uobis seruate et facite. Secundum uero opera eorum nolite facere. Postquam dominus prius sacerdotes super se inuectes qui feras bestias quadam uenabulo acutissime responsionis perfuit. et in corrigibile eorum cor ostendit. Ne laica delinquentes sacerdotes emendaret. Etiam aut si male uixerint et emendabiles sunt. tunc committit symone suum ad apostolos. et ad populum dicens: Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei. utilior confusio istorum fieret disciplina quam infructuosum. Nam quid est ubi in quo sic alter constitutus. ut alter non erudiatur. Nam et deus non propter malos castigatorem super terram transmittit. Sed propter bonos. Dicit enim: qui malos flagella non corrigunt. sed malos castigat. ut corrigat bonos. quia bonus nisi admonitus fuerit per negligentiam euanescat. Dicit et episcopus. Aliquid non potuit eorum interrogationes tollere. Sed noluit in dignos dignos docere. ut dignos digne edificaret. Sic et secularibus in eo quod alter paupercescit. alter ditatur. Et nisi alter de

cedat. alter non accedit. Sic et spiritualibus in eo quod alter confunditur. alius emendatur. Ideo quod dicit de sacerdotibus: Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei. idest multi sacerdotes. et pauca sacerdotes. multi in nomine. pauci in opere. Uidete quomodo sedeatis super ea. quia non cathedra facit sacerdotem. sed sacerdos cathedram. Nec locus sanctificat hominem. sed homo sanctificat locum. Non omnis sacerdos sanctus. sed omnis sanctus sacerdos. Qui bene sedet super cathedram. honorem accipiet ab illa. i. gloriam accipit a cathedra. qui uero male sedet. iniuriam facit cathedre. Ideoque malus sacerdos de sacerdotio suo crimen acquirit. non dignitatem. In iudicio enim sedens si quidem bene uixeris et bene docueris. omnium iudex eris. Si autem bene docueris et male uixeris. tu solus in felix eris. index. Nam bene uiuendo et bene docendo populum instruis quomodo debeat uiuere. Bene autem docendo et male uiuendo deum doces quomodo debeas condempnari. Propterea autem quidem: Omnia quecumque dixerint uobis seruate et facite. Secundum facta uero eorum nolite facere. i. uos qui sedetis in ecclesia qui iudices sacerdotum

Dignitas non facit episcopum. sed uita. Uita namque episcopi non nomen. reuerentiam meretur. Sic omnis qui dicitur pax uobiscum. non columba audiendus est. quia corui de morte pascuntur. hoc columba in se non habet. quia de frugibus terre uiuit. in noctes et uictus eius. Propterea ergo quia non omnis episcopus sit episcopus uel sacerdos. Nam prelati qui locum suum regunt non uita et moribus sed solo nomine tantum tenent. Augustinus: qui susceptum officium digne et honeste non amministrat. neque regimen ... ... nec sua delicta detersit. neque filiorum crimine corexit. canis inpudicus potius dicendus est. quam episcopus. Sic ergo episcopum uel prelatum nomen sed uita dignitatum et maiorem facit. Quamquam sint uocabula

et non auditores aliena dis
cucientes et propria non conside
rantes. videte destructores doctorum.
Sicut vos omnes auditis et
non facitis omnes quod audi
tis. Sic et sacerdotes omnes di
cunt sed non omnes faciunt quod di
cunt. Nam in hominibus dignitas que
de divisa est. Omnium autem una
anima est. Homines enim animarum
creati sunt propter se. Postea
autem ordinati sunt propter nos.
Propterea quod anima corpore prior est.
ordinatio autem corporum ante anima
bene inventa est. Corpus est lucrum.
Qui bene docuerit utrumque accipi
te. quod quod utrum est. et nolite
discutere quod alienum. Sic enim
sacerdotes docent et in fideles
propter fideles. Melius indica
tes propter bonos et malos
fove. quam propter malos et bo
nos negligere. Sic et vos
propter bonos sacerdotes et ma
los honorate. ne propter ma
los et bonos contempnatis.
Melius est enim malis iniusta
prestare. quam bonis iusta sub
trahere. Frequenter enim et de ho
mine malo bona doctrina
procedit. Terra enim et vilis
vena pretiosum aurum producit.
Nunquid propter terram vile pre
ciosum aurum contempnit. Sed

sicut autem eligit et terram re
linquitur. Sic et vos doctrina
accipite. et mores relinquite.
Sicut apibus herbe nocive
non sunt. sed flores herbarum
flores colligunt et herbas
relinquunt. Sic et vos flo
res doctrine colligite et co
nuersacionem relinquite. ut qui i
nutilis herba arescat. Fide
praedicati. et fidelium agit.
petere aliis dat. et sibi non
habet. vetitate laudat et
medicina diligit. Audacia
castigat. et audacia ...
Quia quod scire bonum fama
bu in mente positum est. facere
autem in voluntate. ideo bene dice
omnium est. bene autem facere pau
corum. Legi aliquando sic in tempore
tenete locum. Quoniam in que
super cathedram in honore
et gradu in quo fuerat moy
ses. Paulati Sadducei re
dacto constituti sunt. Meritu
sum scribe et pharisei indig
ne. qui legem prophetantes de
Christo venturo. praedicabant quidem
aliis. ipsi autem non recipie
bant presentem. propter hoc hor
tabatur populum audire legem
quam praedicabant. et facere. in cre
dere in Christum praedicatum a le
ge. et non committari scri
bas et phariseos incredulos

Supra kathedram Moysi sedent
et pro doctore redactor ...
... in ... suis ...
mansiolo ... et bono ...
pro interrogatores varias ...
temptantibus. neque sane
doctrine in ... sub textu
... gratis sine
... ex parte ... sacerdotum eorum ...
... in ... autem ... .

Pre enim tales demon
aco agitati ... locustis
comparantur ... apoc.
Et facies locustarum sicut
facies hominum. ... figuratur
... et ... bos.
Et habebant capillos ut
capillos mulierum in quo
fluxus et effeminati mores
designantur ... imperiendique
religionis ... eam
mores adiungit ...
ut luxu mollitie
...ti. sole
... fuere ut
flos agri marcidus ...
... ...
... Et dentes
earum ut leonum erant
quod et clamare ...
solet ... pectore
significat ...
... illos. ...
... ...
cessat ...
... ...
obstinatione dura
... ut
loricae locuste sub
forma pictorum ...
blanda ... apparere ...
... occulto
cordis fraudulentia
et latenti ...
... more scorpio
... ... super se
... ...
dos ... bonus ...
occultus. ... tamen
... ... talibus
... ...

quia usus obtinuit ut ... sit presbiterio maior.
Augustinus tamen Jeronimo minor est. ... quod non ob ...
ex auctoritate vel officio ... presbiterum apud Danielem
iudicatum. Sal in fatuatum ... ...
... ... in ... ...
... ... intelligi quod ... possunt
reprehendere prelatos suos. si reprehensibiles fuerint

Frater ... cauda eorum similis scorpionum et colubrorum ... capita
quadrata in quibus nocent. ... et ... ordines
antiquos et ... similes. ... ... catholicorum ...
... amplius nocet. quasi si solis ... venena diffunderet
... in ... in ... cum ... occultis ... ... sepem
... ... in malicia ... ... sub se ... in alio loco
non in ... ... vocem ... ... super illos ...

Qui debet nomina alios vitiaque fone
h.ii iam dimit. omni strate carere

Alligant etc. hi sunt vadoos
rectores et prelatos contra dicti.
qui gradum iubet. et nec
minima faciunt ergo ve nobis
miseris ad quos phariseorum vitia
transiert. qui dicenc et ictum
nrc misere vite transitum non
precedentes. qui potius heiulatus et
amaris planctus debuimus.
pro reatu suspiredo. multa
mala augemus. et peccatis aplius
onerati non formidamus.
Nec estimet quod tales sacerdotes
qui vincende sacerdotes primam dignitatem
portam ab epis ordinati
sunt solos esse sacerdotes. quare et
laici eorum preripiunt dignitatis
vocabulum quamvis non videant
baptismatis clericam
quod non in spe. sed in gratia libro
apocalipsis dicitur. Et fecit nos regnum
et sacerdotes deo et christus suo cla
rex regum et sacerdos celestis
se offerendo pro nobis. nos
suo corpori coniunxit ergo
nemo sanctorum et membrorum
laycorum quamvis sacerdotii officio
spiritali careat. quamvis sacerdotes
vero primi prius vincentes
non inbrit. dum sed inbrit sanctae
appellandi sunt. et quare utreque
parti non congruunt. quamvis neque
primi esse. neque future. ideo
iusto dei iudicio in igno
ricas et sulfuris ardendi
sunt. ut duplici qui deceptis
lucrantur negotiatoribus
honor. vel quod sacro velamine
contractum atque male in
olitum quamvis perfecte quandam
ut ymago de qua per
primi peccatis putridior
maculata quamvis per prime
lavacra purificetur. Esto
memor o homo quare si tibi
dedit deus consolationem et
honorem hoc seculi. hoc ad
consolationem tuam dedit. non
ad corruptionem. Similiter
si te flagellat in hoc seculo.
sed ad emendationem et non
ad dampnationem facit
iferto quod prius crudiette
ne sentias iudicem sempiternum
et punientem continue
sicut gutte quamvis flamma in plet.
minuta quamvis sed guttam arene
sed si multa arena in ponatur
humeris. etc. primit
et opprimit hic quia sentina
facit neglecta quare ferunt
fluctus irruens paula
tim quasi et sentina intrat
sed dum intrado et non ex
haurendo. mergit navem
Quod est et exhaurire non
bonis operibus agimus ne ob
ruat peccatum.

predicantes in lege de christo. et
non credentes in eum. Et reddit
causam ut quod predicabat quod
de in lege christum venturum et non
credebat in eum. Quia opera
sua omnia faciunt. ut ab homi
nibus videantur. id est quia vere non pre
dicabat christum venturum desi
derantes tempus sui adventum
que predicabat. Vel et propter hoc
solum ut predicatores et tra
ditores legis esse ab hominibus vi
derentur. Simile propositum habent
omnes qui iustitiam dei docent non
faciunt et non habent. quia non do
cent ut ipsam iustitiam dei a
mantes quam docent. Vel et propter
hoc solum ut doctores esse iusti
tie dei ab hominibus videantur.
Numquam audistis aliquem de co
stumatiore mundi. Et defuncto
christi iudicio elegantes tra
dentes scripturas. Et si quis
deo iusta ei in religione quia
sic lectio non considerat
factum aspice iudicans trem
ere nec ille considerat christi
iuste iudicium. Alligant autem
honera gravia et importabilia.
et imponunt super humeros ho
minum. digito autem suo no
lunt ea movere. Audiatur ad
phariseos quidem et scribas
de quibus loquitur onera gravia
et portabilia dicit legis
mandata. Magis quam dedit
eis deus propter peccatum in
tuli adorati. quam scribe et phari
sei docebant suadentes popu
lum sacra mandata vivere le
gis. et non venire ad fidem.
et delectatione atque gratiam christi.
De quibus oneribus mandatis
et dominus super dicebat exhor
tans populum iudeorum. Venite
ad me omnes qui laboratis.
et honerati estis. et ego vos
requiem dabo. Et petrus in
actibus apostolorum dicit. Et vos
quid temptatis deum et vultis
imponere iugum super cervices dis
cipulorum quod neque nos ne
que patres nostri portare po
tuimus. Vel et propterea dominum
ihesum credimus salutem quam
modum et illi qui onera le
gis combusta vomibus fabu
losis concedentes audito
ribus quam in vincla super humeros
cordis eorum alligabant. Ut
quamvis homines metu constricti non
reiciant ea a se. ipsi autem nec
quomodocumque parte ea implebant
id est non dico pleno ore sed
nec modico tactu hoc est
digito. Secundum consequentiam
autem tales sunt et nunc sacer
dotes qui omnem iustitiam
populo mandant. et ipsi nec mo
dicam servant. videlicet non
ut facientes sint iusti. Sed

Magna ꝛ p̄clara bt̄ e apt fr̄a ꝓbare.
ꝓbatā corrige. ꝛ aliena n̄ carpe. h ex debito
officii oportunitas i cubat ꝛ forte fauor cari
(tatis togat;

ut diantes appareant iusti
Tales sunt ꝛ qui ḡue peccat
uelentibz eciā p̄niaz ponunt.
qz dicunt ꝛ nō faciunt. Et
sic dū penā p̄nie p̄sentis
fugiunt. contepnunt penā pec
cati futuri. Si ei faciem
sup humeros adolescentis q̄
nō pt̄ baiulare posuis. ne
cesse ht̄ ut aut fasce rei
ciat. aut sub pondere confringat.
Sic ꝛ hoī cui ḡue pondꝰ pn̄i
tencie ponis. necesse ē ut
aut p̄niaz. aut suscepicam
dū suffre nō pt̄ scandali
zatꝰ abiciat. Deinde
ꝛ si erraṁg modicā p̄niaz
i ponentes. Nonne meliꝰ ē
ppt̄ m̄iaz dare ronē q̄
ppt̄ crudelitatē. ubi pat
familias largus ē. dispē
sator nō debet ee tenax.
Si deus benignus. ut quid
sacerdos eiꝰ austerꝰ. Nō
appare sctūs. Circa uitaz
tuā esto austerꝰ. Circa a
lioꝝ aut benignus. Audiant
te hoīes p̄nā mandantem
ꝛ ḡuia facientē. Talis ē
aut sacerdos q sibi ī dulgz
ꝛ alios exigit. q̄ ad modū
malus descriptor tributi ī
ciuitate qui se releuat ꝛ
onerat ī potentes. Quidā
aut opa sua faciunt ut ab

Isido
i reg̃u | Sacerdotes igit̃ plioꝝ ī iquitate danant. sicos aut
ignorātes nō erudiant. ꝛ p̄ccantes n̄ arguant. Sed
pch dolor supbi doctores. uoluerunt potiꝰ q̄ erudiā nouerit.
Iux̄ sūn audientis erit s̄mo doctoris

hoībz uideant. Postq̄ sup
sacerdotū ꝛ phisicoꝝ ꝛ sa
ducceoꝝ ꝯtencoibz uexatꝰ
ē. ī suis aut responsoibz
nō ē auditꝰ. conuertit se
sic dicens. Dicunt tales
doctores audientes ee nō i
uenientes. Nunc aut uult
ostendere causā ppt̄ q̄ nō
poterant crede x̄po. hoc ē
q̄ bona faciunt ut ab hoībz
uideant. Impossibile ē ei ut
credat x̄o celestia p̄dicanti
qui gl̄az hoīum concupiscit ꝛ
terena. Dicit ip̄e alibi dic.
Quō potestis crede gl̄az
ꝯtes ab iuicē. Et gl̄az
q a solo ē deo nō q̄ritis.
In oī re ex ip̄a re nascit
q̄d exterminet re. Ut pote
ī ligno nascit uermis qui
exterminat lignū. ex uesti
mento nascit tynea q̄ cor
dit uestimentū. ex holeribz
nascit uermis q holera om
nia corrupit. Sic ꝛ sp̄ualī
libz exeptꝰ ꝓpositis corp̄ sp̄ua
li accipit occōnē morienꝰ.
un̄ eis rectā texit. q̄ alie
q̄d michil age pōt. h occō
ne ex nobis accepit. Quod
uniuscuiꝰ hoīez sc̄dm ꝯdicōz
ꝛ statū q̄ ī uenit occā eū.
Sic inde ~~p̄gredit~~ aggredit
ꝯtra eū. Ut putā m̄ bel

Nota qd ignarꝰ sacerdos ꝛ
ꝯfessor. ꝯsic malus et
pestifer medicꝰ. q cū
uulnꝰ sit ī capite. emplastꝛ
ponit ī pede. ul ī ignē.
Sic sacerdos ignarꝰ. fure
ul latronē. tiranū com̄ aut
p̄done uidentū iubet
orare. ieiunare. dicē ul
ieiunare sū restitucōe.
Etē qn̄a districto. ansenti
timore ul circa paupi seu
diuiti. pōit emplastrū ī de.
ꝛ uulnꝰ n̄ ꝯsiderat ī paupe.
pōit medelā m̄ē raptoīs.
ꝛ uulnꝰ ē ī dorso paupis
Ast ubi sedent tales medē.
ibi re ꝛ illos audacter
p̄sumit ī tunere

~~uō~~

~~nō bn̄~~

Augꝰ Omnib͡ꝫ sūt
ſ mō. n. dūis ī pūs
fatigatꝰ fugiendo
requiescit. summā ꝯ pecc
q uadit. Cōcmq̄. n.
uadat. secū fert malaz
ꝯsciaz. qꝛ q̄cūq̄ uadit.
a se nō recedit. Sub h̄
dicit o hō p̄manendo
spaciū spe ī pccō. Male dās
. n. hō ē q pcāt spe cōm̄it
cū uera pn̄ia ī fine
uite si penitꝰ. ualde
tn̄ difficile ē ut uera
sit p̄nia q uē tā sero
Si secus h̄t exit talis.
ego nescio. p̄niaz dare
possum. securitatē dare nō
possumꝰ. nūq̄ dico.
dampnabit. sz neq̄
dico / liberabitur.
Vis ꝯ dubio libari.
age p̄niaz dū sanꝰ es.
Si n. uis age qn̄ adhuc
qn̄ peccare nō potes.
certe pccā te deseruit.
non tu illa. Quecūq̄
necessitas cogat peccare ad
p̄niaz. n̄ eēnūs q̄titas
n̄ uite ēnormitas exclu
dit a uenia si pfecta
fuit uoluntas p̄ uē
ī mutatō. sz ī apl̄os
sinꝰ mea caritas.
filios p̄digos suscipit
reuertentes

philateria erant i. cedulas
quasdam in manibus vel
circa colla ferebant appen-
sas, in quibus decalogus
scriptus erat, ut semper ad ea
respicientes. Antiqua non
declinaret. De fimbriis
vero usu ob recordationem
mandatorum dei. moysi
mandavit dominus: loquere filiis
israel et dices ad eos ut sibi
fimbrias per angulos pal-
liorum ponentes in eas
vittas iacinctinas
faciant. Quod quidem si
bono et simplici animo
fecisset. non valde repre-
hensibile videbatur.
fimbria autem dicitur extre-
mitas vestis vel re-
plexure que appenduntur
in extremitate vestium
ob ampliorem decorem
veluti fit in stolis sacerdotum
et manipulis et altariorum
palliis. fimbrie quoque
dicuntur olim gule quas
vulgus [illegible] appellat
que sunt in vestibus tam
quondam solo nomine
nobilium quam histrionum
que olim gule dissolutionis
pocius signa sunt quam
nobilitatis. Et per hoc [illegible]
sermone filare [illegible]
dicitur. tertia vero
lex appellatur. ideo

seu

philateria vocat
illas membranulas vel
pittaciola, que quasi
ex precepto legis in
frontibus portabant
laude plane capta-
tes ob custodiam et
monimentum divinorum
mandatorum que in ibi
scribebant. precepto
etiam legis iubebatur
fieri fimbria penes
hebreos in quatuor
pallii summitatibus.
ut sic eorum [illegible] visione
a ceteris gentibus sic
etiam veste disparet.
qualis erat fimbria
quam mulier sanguine fluens
in pallio domini tetigit

laudes nescit de virtute opere-
tur. in dignitatis de ambitione
honoris surgit invidia. Unde
divites de ambitione fit ze-
lus. Quid dicam? Unde ipsos
thymelicos qui exercent va-
na ludibria. de ipsis ludi-
bris sibi invicem adversantur. ut
qui prius deridetur. melior
estimetur. Sed et sacerdotes qui
positi sunt ad ornamentum
populi ad edificationem sanctitatis.
exemplo misticus corporis accipitur co-
lore diversus. et corrumpitur misticum
corpus. ut sicut ipsum bonum dum propter
homines fit. fiat malum.
Tolle ergo vanum desiderio ut
ne velis hominibus apparere.
et sine labore omnia vana re-
cedent. Ex hoc vanitas nascitur
ut ne velit in te se melio-
rem habere. sicut iudei christum non
enim nescientes eum dei filium
esse occiderunt. sed hereditatem
non sustinentes sicut prophetavit
de illis salomon. venite et circum-
veniamus iustum quia inutilis est
nobis. et contrarius nobis peccata le-
gis. Ex hoc nascitur ut etiam
peccatores difficile convertantur a-
gere. erubescit enim aliquis
reus videri qui semper fuit
iudex. Dilatant enim phila-
teria sua. et magnificant fim-
brias vestimentorum suorum. Cum-
to quod illorum te scribarum et

phariseorum exemplo. et nunc mul-
ti aliqua nomina hebraica angelorum
confingunt. et scribunt et alli-
gant que non intelligentibus lin-
guam hebraicam quasi metuenda
videntur. Si ergo et nunc sunt quales
illi fuerunt cum persone illorum
de mundo recesserunt non mo-
res de hominibus nostri temporis ex-
ponentes. de illis videmus expo-
nere. Ergo sacerdotes exceptis quod
ab hominibus volunt videri iusti
filacteria alligant circa collum.
quedam vero partem aliquam evangelii
scriptam. Dic sacerdos insipiens.
Nonne cottidie evangelium in ec-
clesia legitur et auditur ab hominibus.
Cui ergo in auribus posita evan-
gelia nichil prosunt. Quomodo
eum possunt circa collum suspensa
salvare. Deinde ubi est virtus
evangelii? In figuris litterarum
an in intellectu sensuum? Si
in figuris bene circa collum suspen-
dis. Si in intellectu. ergo me-
lius in corde posita sunt. quam
circa collum suspensa. Alii autem
qui sanctiores se ostendere vo-
lunt. partem fimbrie aut ca-
pillorum suorum alligant et sus-
pendunt. O impietas maio-
re sanctitate in suis vestimentis
ostendere volentes quam in corpore
christi. ut qui corpus eius medi-
cus sanatus non fuit. fimbrie
eius sanctitate salvetur ut deserve

rens de gratia dei confidat et uer
timens hominis. Et quod Paulus
non debat sudaria sua et
semicinctia sua ut salvare
tur et firmaret. Etiam angeli dei
notitia et hominibus erat. Ideo erat
ut presentia hominum dei pote
ntia cognosceret. Nunc autem et fa
ma est nulla postquam dei pote
ntia cognovimus. quod necessarium est
ut hominum potentia cognoscamus.
Nulla qui necessarium non licet ut
deum offendat per suam potestatem.
Et hoc faciat sine dubio se fer
timeat offendere non deum. Alii
autem sic interpretantur hunc locum.
quia per observationes et quasi dicerent
dilatant verba sua quae filacteria
extendunt. per illos enim praedicatores
assidue quasi conservatoria sa
lutis corporis. qualia erant de
quibus Christus dicebat. Sine causa
autem colunt me docentes doctri
nas et mandata hominum. Fim
brias autem vestimentorum mag
nificatas dicit super eminentias
corporis mandatorum magnifica
tas. Quando enim minimas il
las et superfluas observationes
iustitiarum suarum laudabat.
quasi eximias et valde deo pla
centes fimbrias vestimentorum
suorum magnificabat. Amant
enim primos recubitus in con
viviis et cetera. Hec si spiritualiter
intelligatur edificat. Si vero
corporaliter non solum non edifi

cat. Sed adhuc magis de
struit. Quomodo ponens aliquis
ex corde vanitates audientes
laudabile esse in ultimo lo
co esse discumbere. Discumbit
post omnes et non solum vanita
tem cordis non dimittit. Sed
adhuc aliam vanitatem humili
tatis acquirit. ut qui vult
videri iustus. etiam humilis
videatur ab aliis. Quanti sunt
enim superbi qui corpore quidem
in novissimo loco recumbunt. cor
dis autem elatione videtur sibi
in cornu recumbere. Et quanti sunt
humiles in cornu recumbentes.
et gloria se existimant simul
tivos esse. Quid ergo? De spe
ribus advertamus loquitur. Sed ad
spiritum. Etenim enim spiritum non in
telligit dicente apostolo. Lex
spiritualis est. Mandata vos cognos
cat quae scribo vobis. quia domini sunt
mandata. Si ergo spiritus ad spiritum
dicit. Spiritualiter non carnaliter
dicit. Non enim tactu aures deo
dicit. Non enim tactu aures
ubi corpus hominis iacet. Sed
in qua parte mens glorie sit col
locata. Ergo quod iubet nos
domine in ultimo loco recumbere. non
solum ut corpore in novissimo ia
ceamus. Sed et animo ut novis
simos nos esse omnium iudicemus.
Sine causa loco se humiliat. qui
corde se preferet. Unde non in
turpiat eos qui in primo loco
recumbunt. Sed eos qui amant

primos discubitus. ad uoluntatem
uituperatos referens non ad
factum. Et salutationes in
foro. Pone salutationes non
solum in tempore. sed et in uoce.
non solum in uoce. sed et in cor
pore. Non solum in corpore. sed et in
loco. i. non solum exigunt ut ipsi
illos salutent. Sed et cum
uoce clamantes. Aue rabbi.
Non solum hoc. Sed et ut flexis
ceruicibus et in publico eadem
uia corporis nos inueniamus. Et
uocari ab hominibus rabbi. id
est uocari uolunt non esse. No
men appetunt. et officium negli
gunt. Quomodo ergo potest esse magister
qui disciplinam non habet. Da ergo
opera. Et inuenies fructum. Ac
quire disciplinam. et esto ma
gister. Vos autem nolite uo
cari rabbi. ne quod deo debe
tur uobis presumatis. Nolite
et alios uocare rabbi. ne
diuinum hominibus deferatis. V
nus est enim magister omnium quem
omnes homines naturaliter docet. Si
enim homo homines erudiret. omnes
homines discerent qui habent doc
tores. Nunc autem quia non homo
docet. Sed deus. multi quidem
docentur. pauci autem discunt. Homo
enim non intellectum prestat homini
docendo. sed ad prestitum per a
monicionem excitat. Doctrina enim
cutis habet officium. Sicut enim cutis

Nomine magisterium doctorale scribe et pharisei appetebant / sed officium magisteriale tenere negligebant / Et sic modernorum scribe extunc sic et christianorum peruersi sacerdotes agunt ex intencione predictorum

habet officium. Sicut enim cutis
non facit ferrum sed acuit. Sic
prime ea sensatus docet. Maxi
me uos qui spirituales estis
quomodo uocetis uobis terrenum
magistrum. Numquid carnalis
doctrina disciplinam generat
spiritalem. Scriptum est enim Beatus
homo quem tu erudieris domine et de
lege tua docueris eum. Et pa
trem nolite uocare uobis super
terram. quia non estis filii terre
ni. Ex eo enim celestem te profes
sus es. ex quo patrem de celo
tibi uocasti dicens. Pater noster
qui es in celis. Ex quo celes
tem esse te professus es. patrem
uocando deum. turpe est ut ipse
terrestris terrenum patrem tibi
uocando super terram. Sup
Nam et ar
bor quamuis plurimos ramos
producat tamen omnium ramorum
una est radix. Sic et in mun
do quamuis homo homines generet.
tamen unus est pater. qui omnes cre
auit. Ita et nos filii fratres su
mus patrum nostrorum. quia non
ab ipsis nati sumus sed per eos.
i. non initium uite habemus ex eis
sed transitum uite per eos acce
pimus. Qui autem exaltauerit
se humiliabitur. Et qui se humilia
uerit exaltabitur. In communio
hoc inuenitur. Et in hoc si non
tenerent primos discubitus sibi
defendebant iudei. humiliati esse
facti sunt post gentes nouissimi.

Et getes quia gt meiu sun
se uocatos intelligebat fre
sut eni iudeos. qr no prima
uocatio e cosideranda. s3 dig
tior. Isti eni ad pradiu me
diocre inuitati sut. Isti aute
ad cena magna. Illorum in
uitatores ppħe fuerut. istorum
eu aut ipe filius q erat ad
conuiuiu. Illorum dilectio apud
deu experientibus erat. Istorum aut
ex fide. propt istud alibi stages
iudeos dicebat. tu aut cu
uocatis suis ad nuptias. i
ad nuptias xpi. nolite re
cube in loco priori. et̄c.

Ve uob scribe et pharı
sei ypocrite qr come
ditis domos uiduarum.
Sexus mulierum incautus et
mollis e Incautus quide qr
no oia q uidet aut audit.
cu sapia et rone gsiderat.
Mollis aut qr facile flec
tit ut de malo ad bonu. et
de bono ad malu. Virilis
aut sexus cautior e et duri
or. Cautior quide qr oia q
uidet discut rone. Durior
aut qr nec de malo facile
inclinat ad bonu. nec de bo
no facile reuocat ad ma
lu. ๅu sexus eoz sed g du
rior qr ronablior. Hec
aut premisimus ut ostenda
mus mulieres incautas et
facıles. propterea impostores fa
cile mulieres facile sed
strigut qr nec intelligere
impostures corp facile pos
sut mulieres cu sit incaute
et ad delectatioez corp religionis
gra facile inclinat cu sit
molles corde. Certe eni p
manet cu uiduis mulieribus
propter duas causas. Primu qr mu
lier uiri nec facile decipit.
habens consiliatore uiru cetum
de facultatibus suis aliquid
eis nec facile dat. cu sit in
potestate uiri. Vidue aut et
facile decipiut no haben
tes gsiliatore uiru et facile
de rebus suis talibus prestant.
cu sit nullius potestati subiec
ti. Propterea g° du uiduitos
sacerdotes confudit. xpiana
nos monet. et no uiduis
mulieribus amplius pmanere
ret quia certis. qr et si uo
luntas pmanendi mala no
fuit. tamen suspicio e mala.
Ve uob q deuoratis do
mos uiduarum orone longa
orantes. Cum auaricia uestra
religionis colore depingitis.
et qui diuitie xpi arma pesta
tis. ut amet impietas. du
pietas estimat. Ol logis
oronibus q magnis reb₃
uiduarum facultates prestet
tis. Primu quide pro eo qd estis

tiqui. Alteru pes qd signi
tu assumitis sanatis. Ve
uob scribe et phariseiy qd
te qd clauditis regnu celorum
Volt em dns ostende sacer
dotes iudeorum ora auaricie ec
fecte. qui per scripturas quide
xpi cognosceba aduentu. co
siderabat aut quia si xpo
crederetur fuisse consuetudo sacrifi
corum offendorum fuiat exigue
da. et sacrificiu iusticie ualitu
ru sic deuterisque propheta testa
tur. Dices. Affertte dno glo
riam et honore. tollite hostias.
et troite in atria eius. Ideo per
iusta in tpstatce em cospec
tu ppli claudebat ianua
legis et prophetarum. qui de ad
uentu xpi manifestissime
erant locuta. ut a fide xpi
hoies separet timetes ne
forte. credito xpo ipi sacrifi
corum oblacoibus fraudare
tur. co[n]tagis aut cupiebat
ut lege manete usu eorum
fieret sacrificia. quibus ipi dita
bant non deo. quia lege cessa
te sacrificia iusticie ueni
ret in usu quibus deo delecta
bat. et hoies iustificabat.
Regnu em celorum dicitur
scripture. quia in illis et per eam
e regnu celorum. ianua co
ru in intellectus eius. Aut regnum
e beatitudo celestis. ianua aut

d
.nō.

eius per quod ingreditur in ea. Clau
icularij aut sunt sacerdotes.
quibus creditu e uerbu doce
di et exponendi scripturas. Cla
uis aut e uerbu sacre scripture
per quod aperitur hoibus ianua ueri
tatis. Ad apicem aut e ingre
ssus uia. Unde quia non dixit.
ue uob. quia non apitis reg
nu celorum. Sed quia clauditis.
Ergo non sunt scripture clause.
sed obscure quidem ut cu la
bore intelligant. Unde dicit
petrus in epla sua de scriptura
ru obscuritate quia non sic
uoluit homo locutus e spiritus. Sed
sic uoluit spiritus ita locutus homo.
Racio aut obscuritatis mul
tiplex e. tamen sufficientes
nunc causas dicimus duas. Primo
quia deus alios uoluit esse doc
tores. Alios discipulos. Dicit
enim ora taceret. Doctor ne
cessarius non erat. Et tunc eet
rerum ordo cofusus. Ita ad
eos quidem quos uoluit esse
doctores. Hic deus sic prophetia.
Loquimini loquimini sacerdotes in
cordibus ppli. Adeos aut
quos uoluit discedere cognoscere
misteria ueritatis. Hic dicit
in canticis. Interroga patre
tuu et dicet tibi presbiteros
tuos et annunciabunt tibi. Et
sicut sacerdotes in omnibus ue
ritate manifestauerunt in apto.

debunt rone i die iudicij. Sic
dicit dns ad ezechiel. Ecce
speculatorem te posui domui
israel. Si non dixeris i pio ut
a uijs suis prius discedat ipse
quidem i peccatis suis morietur.
sanguinem aut eius de manu tua
requiram. Sic et pplis sacerdoti
bz nisi indicauerit et cognouerit
ueritatem. debit roez i die iudi
cij. Sic enim dicit sapientia ad
cij. pplm Extendebam sermonem me
os et non audiebatis ideo i
uestra perdicione ridebo. Dicit
enim paterfamilias cellarium
aut uestiarium suum non habet
expositum cunctis. Sed alios
quidem habet i domo qui dant.
Alios aut qui accipiunt. Sic
et i domo dei alij sunt qui docent
Alij qui discunt. Deinde ob
scuritatem notitia ueritatis.
ueni tam ualet i ueniat qua
contemptibilis. Contemptibile enim
est si ab alijs intelligatur aliq
bus nec amatur nec custodi
tur. Ideo ergo abscondita est
i scripturis ueritas sub obscu
ra. non ut non inueniant qui q
runt eam. sed ut non uideant
eam qui querere eam nolunt.
ut ad illorum quidem gloriam
pertineat qui inueniunt eam qui
desiderauerunt eam. et quesierunt.

et i uenerunt. Ad illorum aut
condempnationem qui non inueniunt
eam quia nec desiderauerunt eam.
nec quesierunt nec inuenerunt.
Nec pot eis esse excusatio
condempnationis ignorancia ue
ritatis: quibus fuit i ueien
di facultas. Si fuisset quere
di uoluntas. Nam si ueritas. sa
lus. et uita est quo secretius se.
magis debet queri quam que.
Quomodo claudebant scripturas
sacerdotes? Aliud pro alio inter
pretates. Ut puta dicit ysai
as Ipse dns ueniet et salua
bit nos: tunc aperientur oculi ce
corum et aures surdorum. et li
gua mutorum diserta erit.
Hec signa erunt aduentus
xpi. Cum ergo dns mutum
sanauit. et surdum. iudei pro
uisa admiratione dicebant.
Hic non eicit demonia nisi
i beelzebub principe demoniorum.
ut auerteret populum a fide xpi.
Aut ecce claudebant ianuam
ueritatis. quando posuerunt
decretum ut siquis eum diceret fi
lium dei. fieret extra synagogam.
Sic et modo heretici sacerdo
tes claudunt ianuam ueritatis.
Sciunt enim quoniam si manifesta
fuerit ueritas. eorum ecclesia non
erit. et ipsi descendent de celsi dig
nitate ad humilitatem ueniant.

pplare Illo qui legunt ī ppl'o
suo tale aliquid. qui me
misit melior me ē, plura
ī cōpactione claudunt ianua
ueritatis dicentes. Eodem disp̄e
ratoz carnis dē unde a nec
ipi ī textu ī ueritate scripturarum
ppt auaritiā. Quid ergo? ig
rans ppl's excusabilis erit?
Absit. Si enim uestimenta em
turus giras unum negocia
tore ad alterum. et ubi melio
res uestes inuenis. ā precio
uiliori illic compas. ā non o
portet pplm scrutare os doc
toris. ad quirere ubi sincera
ueritas uendatur. ā ubi cor
rupta? Nunc enim confessiones
cognoscere ad iudicare eligē plus
quam uestimentum? Dicit enim
apl's. Omnia probate quod bonum
ē tenete. Aut si ppt utili
tatem aliquā ut uanitatē mu
diale perfecisti uolens ad a
liquē locum aug uia ignorans.
Numquid ppt ignorantiā uie dis
cedis a perfectione proposita?
Non sed experiris nunc ista uia
nunc illa. ā quos interroges
quis. Et cum inuenis rogas
ī permittis. Et si uelis scrip
turarum ī gredi ueritatem: nunc
petis ordinibus? Nunc queris
scripturis? Nunc pulsas bonis
operibus? Nunc interrogas sacerdo

tes. Nunc istos. nunc illos.
qui ueri sint clauicularii scrip
turarum qui falsi? Sed ista
non fiunt. quia uerbo dei non cre
ditur. quia nec promissio beatitudinis
eius desideratur. nec iudicii
comminatio eius timetur. V
e uobis scribe et pharisei ypoc
rite qui circuitis mare et ari
dam. ut faciatis unum prosely
tum. Et cum fuerit factus: facitis
eum filium gehenne duplo quam
uos estis. Iudei enim uiden
tes quod uidebant gentiles proposita
gone de ueritate unius dei et
de uanitate ydolorum. talia dis
putationes uincebant. Nec enim
labor erat quam ueritate ydolorum
prmanifesta dicere dei unius
ueritate. cum ille qui dicat mag.
adiuuet abea. quia adiuuet
eam. Tam corrigebant eum fe
te sed non ppt gloriam dei ut
additis auctoribus honoret.
neque ppt animam uolentes eum
saluare. que torebat. Sed aut
ppt auaritiam ut additus sy
nagoga uideris sacrificiorum ad
datur oblata. aut ppt ua
nam gloriam. ut hoc ipsum uide
atur gentile potuisse corrigere
sicut. a nunc faciunt heretici
sacerdotes. Aut promissionibus
corrumpunt. aut minis terrent.
non ppt gloriam dei. neque de
ignorantia hominum dolentes. sed

In lege preceptum
erat ne comederent
porcum. Iudei
... et asinum
... in septi
ris ... adiuuaz
sola ... libros
legis ...
pascunt ... uelut ...
eis Iudei ergo putant se
lege obseruare ...
dum ... eo
quod non ruminat et
... que
findunt ungulam
magis quam corpus ...
... munditiam
... celesti
... dysruptis
... omnia munda esse
... bona et
omnem creaturam et mundam
esse in suo genere et ualde
bona ...
... fortassis
dicis ... ualde bona
si non etiam ualde munda
... In suo genere et ...
... munda sed ad
homines relata ...
... ipsi homini noxia
... speciei
... uita. homini uero
mors ... etiam munda
... non ...
... indicia
significet porcus ...
... sic ... uoluit
sic ... uoluptuosi in
... uolutant
... in quibus in
... ipsi ... noxia
... secos et dissutos
... pedes. et significat quod nos
debemus ... alienum ... diuisi
ab omni feditate tam in
teriori quam exteriori.
... proprio Iudei
denique ... in
putredo ... membro ...
... remanet.
... per se ...
peccatos peccatos ...
... precipisse
... membro ...
carnalem et spiritualem ...
membro ...
sicut ... altissimo
... amputantes
... corde. ... alia membra
... corde ... in
... non prodest alia
membra ...

Aut propter avariciam aut gloriam
vanam ut videatur aliquis potu-
isse corrigere. Alioquin qui propter
deum aliquem vult corrigere
aut propter veritatem: exemplis
actibus doctrinis ostendit. Qui
enim ipse in falsitate consistat,
quomodo sic quem errantem propter de-
um corrigere vult. Si autem
ipse in malis consistat, quomodo
alterum propter deum corrigere ve-
lit ad bonum. Aliquid magis
misericors potest aliquis al-
teri esse quam sibi? Aut qui
se ipsum fugit in gurgite pec-
catorum quomodo alterum de pec-
catis velit eripere? Facia-
tis eum filium gehenne du-
plo quam vos estis. Et qui
forte sub cultura ydolorum con-
stitutus ut propter alios homines
iusticiam servabat, factus secundum
malorum magistrorum pravi-
tatis exemplo fit peior ma-
gistris; et sic in pietas
discipulorum imputatur magis-
tris. Aut sic. Omnis gentilis
in simplo est filius gehenne,
quia ydolorum est cultor. Iste
iudei in simplo erant filii
gehenne quia non credebant
Christo. Quicumque ergo ex gentilibus
adiungebantur iudeis non so-
lum non iustificabantur, nec enim
iustificabant aliquos nisi per
fidem Christi. [illegible] post ad-
ventum ipsius. Sed ad hec instrue-
bant exemplo scribarum et phari-
seorum distrahere Christum et blas-
phemare eum, quemadmodum
et illi. Et sic fiebat duplo
filii gehenne. Primum quia ydo-
lorum fuerant cultores. Deinde
quia facti fuerant filii blasphe-
matores et persecutores. Sicut
et nunc qui ierit ad here-
ses duplo fit filius gehe-
ne. Primum quidem quia veritatem
quam tenebat reliquit. Dein-
de quia factus est adversarius
veritatis. Qui enim in erroribus
natus est et in erroribus est filius
gehenne. Qui autem natus in
veritate propter aliquam rem mun-
dialem ad perfidiam migrat,
duplo fit filius gehenne. V-
e vobis duces ceci, qui dici-
tis: Quicumque iuraverit per templum
nichil est. Qui autem iuraverit
per aurum templi debet. Templum
enim vel altare ad gloriam dei
pertinet et ad hominum spiritualem
salutem. Aurum autem quidem
in templo vel donum quidem super
altare ad gloriam quidem dei per-
tinet et ipsa tamen aurum
vel donum magis ad delec-
tationem hominum et ad utilita-
tem sacerdotum offeruntur super al-
tare. Iudei ergo aurum quo
ipsi delectabantur et dona qui-
bus ipsi pascebantur [illegible]

dicebat de quia ipm templum
et altare. ut homines promptiores
fierent ad offerenda dona que
ad partes fudendas in templo: et
iusticias faciendas Multa enim
et nunc xpiani sic insipienter in
telligunt. Ecce enim si aliquis fuit
iurans modicum videtur facere
qui iurat per deum. Qui autem iurat
per euangelium maius aliquid fecisse
videtur Quibus similiter dicendum
est his stultis. Scripture propter
deum scripte sunt. non deus propter
scripturas. Maior est ergo deus qui
sanctificat euangelium quam euangelium
quod sanctificat. habet Ve vobis
scribe et pharisei qui decima
tis mentam et anetum et cymi
num et relinquitis que grauiora sunt
legis. iudicium et misericordiam et fidem.
Quoniam scribarum et phariseorum
cum ad eos loquebatur quidam quidem
erant sacerdotes Quidam autem po
pulares. non est incongruum ut
duplices huius loci faciamus
tractaciones. ut una quidem
pertineat ad populares qui de
cimas dant. Alia autem ad sacer
dotes qui decimas accipiunt. Et
enim ipse sermo dubius est quod dicit
ve vobis qui decimatis: nam et
qui accipit decimas recte deci
mare dicitur. Et qui dat. Et ar
bitror quod et pharisei minimorum
holerum decimas dabant. ut
per hoc videntes eos diceret ob
Duntaxat quomodo omnium rerum fructuum

decimas offerre non permittit:
ut et contemptibilium holerum de
cimas dare non negligant.
Putas quomodo secundum dictum preceptum
eam vita eorum est consummata
ut nec in modicis his negli
gentes inueniantur? Sed non est
verum. Nam minimorum quidem rerum
decimas offerebant. ostende
de religiosis gratia: in iudiciis
autem erant iniusti et fratribus
sine misericordia: in veritate incredu
li. Quas simulaciones eorum
arguens dominus dicit et adiun
git Hypocrite liquantes culicem.
camelum autem glucientes. Quo
niam commodicas quidem delicias
se abstinebant. que fieri so
let ex decimis non oblatis: ma
gna autem mala alacriter commit
tebant. qualia sunt iniustum
iudicium iudicare in proximos su
os odia exercere. in deum incre
dulum esse. Inveniuntur autem scri
barum et phariseorum illorum si
miles multi et nunc. qui viden
tur quidem ecclesiam honora
re. pauperes consolari in iudicio
autem sedentes. aut secundum ac
ceptionem personarum iudicant. et
secundum differenciam munerum.
Inter se ipsos lites cotidia
nas exercent. odia sine fine.
respondentes audaciam acuunt.
in fide autem semper in primi sunt.
Inter xpianos et hereticos nul
lam differenciam arbitrantur

sic et mercx mulier adul
teriu id tem putat et uiru.
Et tam q hypocrite sunt et culi
ce liquat. modicu repel
lentes peccatu. et camelu
gluciunt. maiora et grauia
committentes Nunc uero neq
ad sacerdotes tamq qui ser
uare iusticiam. et facere mitz
et habere fidem xpi sua gl'ia
mandauit deus decimas et
offerre pro utilitate sacerdo
tu. ut sacerdotes quidem xpo
in spiritalibus obsequantur. xpi
aut in carnalibus sacerdotibus
ministret sacerdotes scilicet et
ueritatem plebem Quisque de xpo
decimas non obtulisset. ita eum
corripiebant. quasi magis contra
me fecisset quam decimam ali
cuius rei uel minime non ob
tulisset. Quisquis aut in xpo
peccabat aut alterum lede
bat. aut tale aliquid facie
bat. nemo curabat corri
pere eum quasi nulla culpa fe
cisset qui in deum peccabat.
Et de suo quidem lucro sollicitu
te. agebant. De gloria aute
dei et salute hominum neglige
bant. ideo dicit eis. Ve uobis
qui decimas et rerum minimarum
exigitis a populo. et maiora iusticiae
non facietis. proximum non
amonetis. Sic etiam nunc fit.
Itaque ei episcopus si debitum honoris
non acceperit a presbitero. aut presbiter
a dyacono. aut dyaconus a
lectore. irascitur et turbatur. Si
aut uiderit aut episcopus presbiterum.
aut presbiter dyaconum circa ecclesie
obsequium non permanere. aut
alios peccantes in deum. neque
irascitur eis neque curant.
Quia omnes quidem de suo ho
nore solliciti sunt. de honore
aut dei nullus. Et potiones
quisque suas secundum dignitates
suas uigilanter aspiciunt et de
fendunt. Et secundum dignitatem
sua cura in se circa obsequi
ecclesie non attendunt. Si quis
decimas non obtulit. murmu
rant omnes. Et si peccare proximum
uiderit. nemo murmurat
contra eos. Quem compendiose ista
bus his complexus est. et con
dictiones hominum et que necessaria sunt
hominibus ad salutem. Omnes enim
homines aut iudices sunt siue
spiritales. siue mundiales. et
omnibus generaliter omnibus tam iudi
cibus quam his qui iudicantur.
Duo tamen necessaria sunt ad salutem.
fides uera. et opera bona. Di
cens ergo iudicium circa eos quos
iudicant. siue mundiales iudi
ces qui presunt mundo. siue
spiritales qui presidet ecclesie.
ut iustum iudicium iudicent. hec
est enim corporis prima iusticia.

Si vere aut iudices mundia
les locuntur iusticiam. Aut iu
dices spirituales Si vere loquuntur
iusticiam et eciam. Per hoc ostenditur
si iuste iudicauerit. Dicente
propheta. Si vere utique iusticiam
loquimini: iuste iudicate filii
hominum. Si aut non iudicaue
rit iustum iudicium et veritate.
Sed loquuntur iusticiam in labiis
tantum. Dicens aut fide ad
monet omnes in fide viuere di.
Dicens non minus conuersacionem
bonam omnibus predicauit. Ita si
ve abstinenciam amat. siue
opus bonorum rerum. vna con
seruatur. Ita et non facere homi
quod pati non vult. Et facere quod
sibi vult fieri. Utrumque vna
est. Duces ceci. liquantes cu
licem. camelum aut glutientes.
Omnes ergo scandantes qui propter
non ablatas appli decimas cu
rant et docent populum. et corripi
unt Et alia peiora corporis
cauta videntes tacent. Ipsi sunt
qui docent populum suo exemplo
ligure culicem. et camelum glu
tire. id est a modico quidem peccato
se abstinent. magnum aut com
mittere. Ve vobis scribe et phari
sei hypocrite. qui emundatis
quod foris est calicis et parap
sidis. Calix et parapsis calices et
parapsides homines dicuntur. ma
nifestum est ex eo quod addidit
dicens. Intus aut pleni estis
rapina et iniquitate. Iudei ergo fre
quenter sacrificium et gestum erat in tem
plum aut sacrificia oblaturi.
aut per dies festos sepius ~~...~~
vestimenta sua. et utensilia
lauabant. et corpus neque se
ipsum purgabant. cum deus cor
poris neque mundiciam laudet.
neque sordes condempnet. Pone
tamen quod deus odit sordes cor
poris et rerum et vasorum. Si ergo
rerum sordes odit. aut visa
aut non visa necesse est. ut ipso
visu sordideat. quanto magis de
sordes conscientie horret. Quia
si volumus semper munda sua
mus Non ergo vasa lauanda
sunt aquis. Sed graciis probis.
Pharisee ceca munda prius
quod intus est calicis et parapsi
dis: ut fiat id quod foris est
mundum Non ergo sensibilis est.
quatinus abintus mundatus ~~non~~
~~fuit~~ et a foris. et si mundatus
non fuit sordidatur et si numquam
tetigit aquam mundatus est ante
deum. Si aut peccauit et si
toto pelago. et cunctis fluminibus
se lauit. sordibus et miser
est ante deum.
Ve vobis scribe et phari
sei hypocrite. quia similes
estis sepulchris deal
batis etc. Cogito iustorum cor
pora templa dicuntur. quia eciam in

corpe iusti dñatr. & regnat.
qñ deus i teplo. ul' ecc. quia
ipe deus i corpib; hitat ius
tis. Corpa aut peccõꝝ sepl
cra dñr mortuoꝝ. qr aia
mortua ē i corpe peccõris.
nec em̄ mĩꝰ putãda ē qr
mĩt; uiui aut spãle agit
i corpe. ul' quia mors spũa
i corpib; hitat mortuoꝝ.
Sicut ergo sepulcru qd diu
clausu ē pulchrũ uidet a
foris. Si uero fuit apitu hor
ribile ē. Sic & simulatores
bonoꝝ qua diu quidẽ no co
gnoscut laudabiles st̃. cu
aut cognita fuerit i ueniut
abhominables. Sic hypocrita.
Si bonu est ee malu ut qd
no uis ee. qd uis apparere.
Sia qd turpe ē apparere
turpius ē ee. Et aut for
mosu ē apparere. formo
sius ē ee. Ergo aut esto
qd appares. aut appare
qd es. quia manifestu ma
lu a sapientib; no repre
dit. dum i fama estimat.
Ve uob scribe & pharisei
ypocrite quia edificatis sepl
cra pphetaꝝ. & ornatis mo
numeta iustoꝝ. Omne bonu
qd fit pp' deu. i oib; re
bus equalit' obsuand'. Mo
dũ illd pp' hões fit. cũ figa h' indi [illegible] ptentie
Sicut res ipa pres demonstrat.

[illegible] sebas & phari [illegible] re ub' [illegible]

Ve ei qui mariā edificat — scoꝝ [illegible] ul' 9fessoꝝ domo ad struit
ecclias ornat. bonu opus
facere uidet. Set si fide & a
lia iusticiã dei custodiuit.
Si de bonis coꝝ paupes
gaudet. Si alioꝝ bona p
uiolenciã no fecerut sua.
Et c̃ facto qr ad glãz di edifi
cat. Si aut alias di ius
ticias no huat. Si de bonis
coꝝ paupes nũq gaudet.
Si alioꝝ bona fecerut sua.
aut p uiolẽciã. aut p fraudẽ.
de. quis tã i sensatus ē ut
no itelligat. qr no ad glãz
dei fecerut edificia illa. Set
pp' estimatõez humana. Et
iuste edificat martiria.
ubi paupes uiolenciã passi
ab eis. contra eos i pellat.
No em gaudet martires
qñ de exiliis pecuniis ho
norat. p quib; paupes plo
rãt. qualis ē illa iusticia
muneare mortuos. & ex
poliare uiuentes. de sagne
miseroꝝ tollere. et deo offre.
Illud no ē deo offerre sed
uelle uiolencie sue sociu
facere deu. ut si oblata si
bi peccũiaz de pcõ libent'
accipit. consenciat i pcõ.
Vis domu dei edificare.
Da fidelib; paupib; un
uiuat. & edificasti bona
bile domu dei. In his ei
em hões habitat. Et et i

[margin:] dñi fatuit; de his [illegible] itelligi q mulia sua ad ecclias scoꝝ [illegible] & i reb' suis cu sua di [illegible] con tedut. ut i [illegible] ad dom' [illegible] coꝝ [illegible] paupes [illegible]

[margin:] + Oblaco [illegible] abhoiabil' ē [illegible] iuste edi ficat domos scoꝝ [illegible] ecclias coꝝ muniib' suis exornat. & i iuste 9struit monasteria

hoibus suis. Quales g° illi
sut qui hoies expoliat et e
dificia martiru faciut, ha
bitacones hominu co posuit.
et habitacones dei exturbant.
Ita g° exatiqs tpribz mos
iste i hoibz hebat. et dice
bat em apd se. si bn fecia
mus paupibz qs illd uidz.
Et si uiderit. no multi ui
det Et si mlti uiderit. ptie
uidet Trasit em tps. Et
trasit cu tpre bnficii meo
ria Nonc g° melig edificia
facim9 q oms aspiciut. no
solu i hoc tpe. sed et i pos
teru. Ita qd diu edificiu
pmanet. ta diu edificac
tis meoria noiat. O i si
piles ho quid tibi pdest pt9
morte ista meoria. si ubi
es extorqris. et ubi no es
laudaris. Ergo du uideos
castigat dns xpianos doc.
qm si iuxta alia bona edi
ficia sca fecit ho. addita
metu e bois. si aut sine a
lijs bonis opibz passio est
gle sctaris. Ve uob scri
be et phaisei ypocrite q edi
ficatis sepulchra pphetaru.
et ornatis monumeta ius
toru Qui considerat colleq
cia aut phaiseorum et et
modo i telligit qz no so
lu illis dixit phaiseis. sed

et oibz postmodu nascituris
Ita si ad illos solos dixisset.
hec dca fuisset tatu n et
scripta. Nuc aut. et dca sut
et scpta sut. dicta uidelig
ppt illos. Scpta aut ppt
istos Ita et si patres iu
deorum mortui sut. tamen fi
lij eorum uiuut. qui pphas
quide et martires colut.
filios aut pphetarum et mar
tyru psecutur. mortuorum
scorum cultores. et uiuorum p
secutores. Hi no trinitatem
eiusde substancie cofitetes
martyres passi sut. qre
eos qi scos colut. qui unu
i gemitu. et unu genitu. et
unu spm crediderut. Hi at
martyres colut. qi q uera
cofessi sut fide Quare pse
qut eos qui fide pphetaru.
et martiru cofitetur. Phal
sei g° heretici sut. qz uel fi
de passi sut. Phaisei em
passi i telligut ipi q mar
tiria edificat pphetarum et
martyru noia colut. et p
cepta blasphemat. meo
ria honorat et fide cotepnat
Et dicitis si fuissem9 i
diebz patru nrorum. no fuis
sem9 socij eorum i sagwe
pphetarum. Hoc uidei patrum
scorum auctores fuerut. et
penam cotemptores. ma

aut et persecutores minima in
venia. et tamen mortuorum. Non
enim sustinentes increpatores
prophetarum suorum: persequebantur e
os et occidebant. Ita non sem
bus male vivere semper contraria
videtur esse correptio. Dicente
salomone. Argue sapientem
et amabit te. Insipientem et
adiciet odisse. Postea autem
nascentes filii intelligebant
culpas patrum suorum. et tam
quam de morte innocentium propheta
rum dolentes edificabant memo
riam eorum. et ipsi tamen similiter per
sequebantur et trucidabant suos
prophetas. increpantes eos propter
peccata. Quia alter alterius culpam
cito intelligit. suam autem diffi
cile: quia homo in causa alterius
tranquillum cor habet. in sua autem
turbatum. Perturbatio autem cor
dis non permittit hominem conside
rare quod bonum est. Sic ergo per
singulas generationes iudei cole
bant quasi sanctos quos patres eo
rum quasi malos occiderant. Hoc
autem fiebat non ut unaqueque
generatio suam innocentiam oste
deret sed ut in nece suos docti
cos filiorum iudicio condempnaret.
Quis enim estimare potest in
nocentes qui a filiis suis quasi rei
dampnantur. Sic et iudei qui
fuerant in tempore christi prophetas qui
dem colebant. et deum persequebantur.

suos honorabant. et deum con
temnebant. Naturalem consue
tudinem omnium malorum hominum
christus exponit. Ita iudei cor
ripiunt audientes. Est enim pene
in omnibus hominibus malum adinven
tum ut alios quidem culpent er
rantes. et ipsi in eosdem incurrant
errores. Ecce si tu audias nota
aliquem de antiquis episcopis quia ille
nescio quis sic potestate presbiteros
libere increpabat. sic perso
nas divitum non aspiciebat.
Sed unicuique verum dicebat.
Statim collaudas eum. et beati
ficas. et dicis quia talis debet
esse in populo doctor. Et si au
dias quod aliquis extitit incre
pator. et facit illi iniuriam. vi
tuperans dicis. Quare illum
non sustinuit increpatorem.
Ego si essem et me aliquis propter
meam culpam corriperet non so
lum non irascerer. Sed magis
gauderem. Sicut autem familia nota
sine flagello non regitur. Sic
et populus sine increpatoribus
non gubernatur. Ecce si quis de
tuis doctoribus voluerit te incre
pare propter peccatum tuum. aut
dicere tibi quod verum est. Statim
irasceris. et blasphemas.
Sic et iudei. Quos quidem
prophetas non sustinebant. eos nota
quasi sanctos colebant. Non
ergo ille est bonus qui malum rep

hēdē. pōt ⁊ bonū laudarē. Et
qui rep̄hensus ī malo bono
ãio suscepit rep̄hēsionē. In
altius ēē. facile possumus
omnes iusti iudices ēē. Ille
aūt uē bonus. ⁊ iustus. ⁊ sa
piēs. Qui sibi ip̄e iudex ēē
pōt. Cū audies aliquē uā
tate aliq̄s doctores. pba il
lū q̄lis est ēēa suos docto
res. Si eīn illos sustinet
⁊ honorat cū quib; uiuit sn̄
dubio ⁊ illos honoraturq̄
fuiāt si cū illis uixisset. Ita
ōīs correptō filius ē ceteris
temptatoib;. sicut g° ōīs tēp
tatō fideles edificat mag
quidē ī fideles ⁊ amplius dep̄
rauit. Sic ⁊ ōīs ī correptō
disciplinę religiosū hoīez
⁊ timētē meliorē facit. ut
religiosū aūt ⁊ malū ōtbāt.
⁊ ad detiq̄ ire compellit. Sic g°
uās figuli ignē pbāt. Sic
bonoꝝ cor ī correptōē cogn̄ōt.
Et dicitis. Si fuissemꝰ ī
dieb; p̄atrū nr̄oꝝ. socij eoꝝ
nō fuissemꝰ ī sanguie pph̄aꝝ.
No q̄ uidei ~~uidei~~ spāliꝰ aūt
ōīs talia loq̄bāt. Set q̄
talia cogitabat ⁊ faciebat
cogitacoib; suis h̄ loq̄bāt
⁊ fāis. Quādo eīn filij cole
bāt. quos p̄atres occiderat.
condēpnare uidebāt hoīa
dā p̄atrū suoꝝ. et se ab
illoꝝ cōsorcio separe. Sic

⁊ h̄etīa h̄n colūt pph̄as ⁊ a
plos ⁊ martyres q̄ p̄rib;
eoꝝ. i. iudeis. ul̄ gētilib;
p̄secucōnē passi sūt. ⁊ occi
si. condēpnare uidetur eciā
p̄aꝝ suoꝝ. i. iudeoꝝ atq;
gētiliū. ⁊ dicē. q̄ si fuisse
mus ī dieb; illoꝝ nō fuis
semꝰ socij eoꝝ ī sanguie p̄
ph̄aꝝ aplōꝝ ⁊ martirū.
Itaq; testimōniū redditis
uobis. q̄ filij estis eoꝝ q̄
occiderūt pph̄as. Naturę re
gula dicit. q̄ nō pōt fieri
ut de bonis parētib; mali
nascāt. aūt de malis boni.
q̄ quales fuīnt p̄atres. ta
les erūt ⁊ nati. Que sit
arbor ī fructu cognōīt. ⁊
fructꝰ p̄ arborē demonstrāt.
Sic ⁊ parētes cognōstuntur
ī filijs. et filij p̄ parētes.
Nōne hoc eciā xp̄m pph̄a
p̄dixit. Quoniā deus ī
gnacōē iusta ē. Ite. Gnā
cio rectoꝝ bndicet. Ergo
testiōnia. mores parētū.
Ō si p̄at fuit bonꝰ. ⁊
mat fuit mala. Aut mr
fuit bona. ⁊ pr̄ malꝰ. Int
dū filij p̄atrē sequūt. Int
dū matrē. tn̄ freq̄ciꝰ est
ut nati p̄rem sequāt. Si
aūt ambo fuīnt equales
Aliquādo fit ut de bonis
parētib; mali exeāt filij.

Aut de malis boni. sed raro.
Hec enim regula est humane na-
ture ut omnis homo nascatur duos o-
culos habens et quinque digitos.
Aliqui tamen ut manifestetur
opera dei nascitur homo aut sex
digitos habens. aut oculos
omnino non habens Sicut in euan-
gelio scriptum est Sicut ergo illic
extra regulam nature raro e-
uenit ut deformis nascatur.
Sic et hic extra regulam nature
raro procedit ut dissimiles
nascantur filij parentibus suis.
Tu itaque iuuenis quando ux-
orem ducere uis. Aut si puel-
la nuptum tradatur. noli que-
rere diuitem Sed bene mo-
rigeratam. quia boni mo-
res diuicias semper acquirunt.
Diuicie autem numquam mores
fecerunt. Et glorior est pau-
pertas fidelium quam diuicie pec-
catorum. Nolite querere spem.
quia scriptum est Sicut inaures
auree in naribus porci. Ita
mulieris male morigerate
spes. Quia in ipsa mentes
placet. moribus autem male-
ne. Tu autem requiris quod ne-
cessarium habes matrem mo-
res indisce. Considera qua-
les habet parentes. et sine
labore cognosces de illa. Si
ergo ambo fuerint boni fidu-
cialiter pone pedem in domo illius.

Si autem ambo fuerint mali
fuge familiaritatem illam Crede
enim testimonium christi quod uerum
est. et non mentitur. Si autem dis-
similes fuerint parentes du-
bium habes inde euentum. quomodo
nauta qui in mari tradit
aut sua nesciens pereat. ne-
scit an euadat. Aut ita. Non
quia aut de iustis parentibus
iusti nascantur. Aut de iniquis
secundum ea que diximus. Sed si
de parentibus iustis iusti nas-
cuntur. per hoc ipsum quod similes
sunt parentibus suis. ita sibi
perhibent testimonium quod filij sunt
eorum. Si autem de iustis iniqui
nascuntur. per hoc ipsum quod dis-
similes sunt parentibus suis perhi-
bent testimonium sibi. quod non
sunt filij eorum. Exemplum. Si de
iniquis parentibus iniqui nas-
cuntur. sicut homicide iudei de
homicidis iudeis. de quibus per
prophetas loquitur sermo. per hoc ipsum
quod similes sunt patribus suis
iniquis sibi ipsi testimonium
perhibet quod filij sunt eorum.
Si autem de iniquis nascuntur.
ipsi sibi testimonium perhibet.
per hoc quod dissimiles sunt pa-
rentibus suis. quia non sunt
filij eorum. Secundum hec ergo et
heretici ipsi sibi testimonium
dant. quod filij sunt iudeorum
atque gentilium qui persecuti sunt
et prophetas et apostolos et martyres.

Quom̄; ipā quidē opā facie
tes i xpiano: que fecerūt iu
dei atqz gētiles i pphās. et
aplos et martires Nuqd pphe
te. aut apli. et mrres pseq
tū uolebāt aliq̄ fi' sūm z
Nuquid terroribz eternalibz.
aut pmissionibz mundialibz
aliq̄ crede suadebat Nec
enī ē fides q̄ ex necessitate ti
moris pcedit. aut desiderio:
aliauq̄ mun̄is terreni Sed
bene docētes. et melius uiue
tes: ut et uerbis doceret et factis.
no minas ponebāt eterna
les sz futurū dei iudiciū ex
ponebāt. no mundialia bo
na sed regna celestia hoi
bus pmittebāt. Si hec fa
ciūt heretici ue filij sūt pphā
rū et aplorū et mrm. q̄ ita
fecerūt. Si aūt alios pse
quūt. alios terret. alijs pmit
tūt aliorū bona diripiunt.
alijs aūt donāt sine dubio
ipi de se testimoniū dāt. q̄
filij no sūt pphetarū et aplo
rū et martyrū Et uos i
plete mensurā patrū urorū.
Prophetat illis uēturū: ut
quēadmodū patres interfece
rūt pphās. Sic et ipi inter
ficiēt xpm. et aplos et ce
teros scōs. No iubet illos ut
faciāt qd facturi no erāt.
nisi iussissz Sed ostēdit eis

q̄ sciebat qd esset facturū.
Sicut puta si contra aliquē li
tigēs aduersariū qui aliqd
cogitat aduersū te: dicis illi:
Fac in qd es facturus. no
iubes illū qd faciat. Sed
ostendis te intellige qd
cogitat facere. Sic et dns
ad iudeos dicebat: qd facis
fac cito. Et quā bn dixit
implete. et no sup implete:
Quātū ad uitatē: excesserūt
mensurā patrū suorū. Illi
enī hoies occiderūt: iste deū
crucifixerūt. Illi ministros.
isti regē. Sed et q̄ uoluntate
sua descēdit i morte. no
iputat illis sue mortis p
ccatū: sicut et i cruce pce
bat p eis. Pr remitte ill':
q̄ nesciūt quid faciūt Im
putat aūt illis aplorū mor
te ceterorūqz scōrū: qui no
lentes occisi sūt. Sed dicit
īplete. et no sup īplete.
Ita benigni et iusti iudicis
ē suas iniurias cōtēpnere:
et aliorū iniurias iudicare:
Qui aūt suas iudicat: q̄
uis iuste iudicet. nuq̄ tn̄
iudex iustus ēē putatur.
Cōsequent' hereticos dr h. Cū
enī iudeos hereticos tres p
sonas eqles dicētes eiusdē
substātie. eiusdē auctoritatis
sine pricipio. ob hos i ali
quā ptē distātes esse no

mireris. Implet enim mensuram patrum suorum gentilium: quoniam et illi sicut multos deos colebant. Quando vides eos tres unum deum dicentes. et sic ipsum esse deum patrem ipsum deum filium. ipsum deum spiritum sanctum. non mireris. Iudeorum enim patrum suorum implevit mensuram. Sic enim et illi semper unum deum patrem colebant. filium non confitentes deum post patrem. Cum vides eos dicentes quod filius de ipsa patris substantia processit sicut et omnis filius corporalis de corpore patris. et actum carnalem applicantes spiritui impassibili et indefluxibili. Cognosce quod mensuram implet patrum suorum gentilium. Et illi enim tales deos colebant: qui secundum carnem et generabant et generabantur. Cum videris eos dicentes purum hominem crucifixum. et carne et corpore: non deum in corpore solo: Scito quoniam implent mensuram iudeorum patrum suorum. Nam et illi hominem se crucifixisse dicebant ad apostolos: Ecce enim implevistis ierusalem doctrina vestra. et vultis inducere super nos sanguinem hominis huius. Si enim homo purus est passus. dimitto quod nos mors hominis non dei salvavit. Sed dico iudei tale peccatum fecerunt:

quale fecit. qui hominem occidit non deum. Cum vides eos persequentes et detractentes omnia que diximus non mireris: Implent enim mensuram iudeorum et gentilium patrum suorum. Serpentes genimina viperarum quomodo fugietis a iudicio gehenne? Sicut serpentes pre omnibus animalibus astutiores sunt et astucia eorum non est in bono. sed in malo. Hoc enim semper aspiciunt quomodo aliquem mordeant. et cum momorderint. quomodo se occultent. Sic et hos ypocrite astuciores sunt ceteris hominibus simpliciter viventes. Sed astucia sua cogitant quomodo aliquem ledant. Et cum leserint. ita simpliciter ambulant quasi quod nemine nocuerint. Genimina viperarum. Cuius diximus devideris quomodo per singulas generationes in vicem sua facta condempnabant et semper patres reprehendebant a filiis suis. Iste filii reprehendebant a filiis suis: ideo ergo eos vipere simulavit. Quoniam talis est viperarum natura quando conceperint interficiunt matres. nati autem corrumpunt uterum matris. et sic procedunt. Iste ipsi nati quando conceperint. sic peccavit alius se tabescunt[?]. Dicit ergo. vipere parentes comedunt semper et condunt a pullis: Sic et iudei semper patres condempnant. et condemp

nat a filijs suis. Quomodo
fugietis a iudicio gehenne.
Quid sepulchra sanctorum edifi
catis aut potius amalicia
corda vestra mundantes. Quid
sic iudicat deus quomodo iudi
cat homo. homo hominem iudicat
in opere. Deus autem in corde. Ecce
est autem ista iusticia sanctos co
lere et condempnare sanctitatem. Pri
mus gradus est pietatis sanctita
te diligere. Item sanctos: quia non
sancti sed sanctitate fuerunt. Vel
sanctitas sed sanctos. Omne enim
genus iustos honorat: qui iusti
ciam spernit. Quomodo fugietis.
Quid liberabunt vos sanctorum
monumenta ornatis. non pos
sunt amici esse sanctis illorum quibus
deus est inimicus. Quid prodest
plantata esse familia domino ad
versante. Quomodo fugietis.
An forsitan nomen vestrum
vos liberabit. quia videmini esse
populus dei. Quid prodest mere
trici si nomen habeat caste.
Sic nichil prodest pravo si ser
vus dei dicatur. Ne putetis
quia melior est xpianus in pec
catis quam paganus. Denique quis
peior est: an inimicus aper
tus. An qui fingit se ami
cum. et est inimicus. Puto
quod melior est inimicus aper
tus. quam amicus falsus. Sic
et apud deum odibilior est
qui servum dei se dicit: et ma

data dyaboli facit. Serpen
tes genimina viperarum quomodo
fugietis a iudicio gehenne.
Serpentes enim sunt heretici.
prudentes in malum et stul
ti in bonum. Et sicut serpentes
varij sunt in corpore suo. Sic
heretici varij sunt in corpore suo.
Sic heretici varij sunt in erro
ribus suis et multiplices in
malignitate. qui deposuerunt
ymaginem dei que est in iusticia
sanctitatis et veritatis. et suscepe
runt ymaginem serpentis
que est in malicia et fermentate
vitatis. Ita sunt serpentes filij
serpentis illius atque dyaboli in
persona dyaboli et ecclesie dicit.
Ecce pono inimicicias inter
te et mulierem. Et inter semen
tuum et semen illius. Super ven
trem tuum et super pectus tuum
repes. et terram manducabis
omnibus diebus tuis. propter
quod sentenciam domini inter hereti
cos et xpianos pax non potest
esse. Si igitur filios ecclesie non
persequuntur heretici nec adversan
tur. et ipsi filij sunt ecclesie.
Si autem persequuntur semen sunt
serpentis illius cuius semen in
inimicicias exercet adversus se
men ecclesie. Ita et ipsi qui
genimina sunt serpentis. Si
militer sicut et ille super ven
trem suum et super pectus re
punt. et terram manducant semper.

Cup iectre quide & pecty: qm
quicqd faciut ppt uictrem
suu faciut. & ppt vana glo
ria pectoris sui. Terra aut
maducat. quam nemine
lucrat aut capiut i psidia
sua. nisi illos qui tra sut.
.i. carnales hoies. spiritales
aut uiros seductione cosu
mut. maducare em e lucr
ri ul attrahere. siue aduita
siue admorte. Non solu aut
pmites sut sz uipe. qr ut
rupentes uisera matru
nascat. Dic & auctores he
sui rupetes fide matris ecce
pcesserunt adpncipatu. Q
uomo fugietis audicio gehe
ne. Ecclias edificatis no
ecclastice uitatis fide tene
tes scripturas legetes. no scrip
turis credetes. pphas & apos
tolos & martyres nolan
tes. no opa martyru imi
tates. nec cofessiones eorum
sequetes. Nec audistis eu
qui dicit. no os qui dicit
m. dne dne i trabut i reg
nu celoru. Sed qui facit
uolutate patris mei dicit
em os qui dnm uocat dm
no sut. Sed qui facit uo
lutate dni. Dic no omes
qui i locis suis pdicant
pphas & martires. ia phoc
sut cultores eoru. Sed qui
opa eoru imitat & fide
seqt. ~~& ceta~~
Ideo Ecce ego mitto ad
uos pphas & sapietes
& scribas. & ex ipsis occide
tis ~~&~~ Prophetas & sapi
etes & scribas apostolos dicit.
Prophete em erat. quia
pphetico spu erat repleti.
Sapietes aut corde erat.
sicut ppha dicit de eis. et
eruditos corde i sapia. Scri
be aut erat. quia de thesau
ris suis noua & uetera pfere
bat. Sed Primu uideamus. q
ea dicit. Ideo ecce ego mitto
aduos. Supius dixerat. Ve uobis
scribe & pharisei ypocrite. q
edificatis sepulchra ppha
ru. & ornatis monumenta
iustoru. & dicitis si fuissemus
i diebz patru nrorum. no es
semus socij eoru i sague p
phetaru. i. qui edificatis
sepulchra pphetaru & phoc
no solu uobis. sed & ipsis edi
ficatoribz dicitis. Si i diebz
patru nrorum fuissemus no
essemus eoru i sague pphetarum.
uoletes uos iustificare cora
hoibz qui solam uisione ope
ru iudicat. & no cora do
qui corda cogitat qd e ypoc
tarum. Ideo ego mitto aduos
pphas. & sapietes. & scribas.

Refert siquidem ewa-
ngelista quadmodu
dei sapia dimicat co[n]
tra. conflictu habuit cu
scribis & phariseis d-
ce vobis scribe & pharisei
q edificatis monumenta
pphetarum etc. et cu psidia
indicat gualit. et co
uicerit eos homicidas
et homicidarum filios. hic
quo adiungit. ut adi
pleat mensuram prium suorum
.i. mactat radici &
plerentos utique ex
crecant d[omi]n[u]m. ideo et
... ggrmi illud
quod pcessit i leone satiri
euangelium. Serpentes geni-
mina vipare. vbi ... viparum
noie isti appllan. qr sicut
vipe ex vipis, serpentes
aspectibus nascuntur. sic isti
a venenatis pntibus
venenatum animum haben
tes. xpm cum discipulos qr
sequi mrebatur ...
qm xpm n videbant no
occiderant. ... videntes
prim ... plene
eo qr illi i plene ...
... n diuisa sit gna
viparum & specium ...
dicitur ... viparum in
ptibus arabie. In illis a[utem]
locis ... consistit.
qr n solu ... accessent
... singulariter
... ceterum
... evenit
quaecunque evenit ita fit.
ut i ... moriatur ...
... masculinus
caput suum i os femelle
... at illa ...
amore ... libidinis ...
... abscidit
& sic concipit. Cum vero tps
ptincionis evenit. qr filij
no valetes hora ptus
... scindunt ventre
... & sic ... eorum
ipam moriente. & sic vtrique
parentes ... i ...
... i ptu ... vipa
... e. eo qr ... pariat
... facit de
D[ic] q[uod] tales ... regere

et ex(s)pinis occidentis et crucifige
tis. et persequimini de civitate in
civitatem. ut mensuram homi
cidarum patrum vestrorum non bene
plenam impleatis. priora sunt
futuri peioribus viris. quoniam illi
quidem prophetas occiderunt. Vos
autem ipsum dominum prophetarum. Illi
eos qui annunciabant ventu
rum filium dei. Vos autem eos qui
eum iam advenisse testantur. ut
sic qui ipsa opera vestra homi
cidalia testimonium vobis redda
tis. quod filii estis patrum homi
cidarum. ut non solum sanguis
ipsorum sanctorum. verum etiam propter isto
rum sanguinem omnis sanguis
precedentium sanctorum veniat super vos
Nunc videte quomodo videamus.
Ostendit ipse qui intelligit cor
da eorum quod tales sunt ut fa
ciant quod fecerunt patres eorum.
nota Ita apud deum quam hominem oc
cidere disponit. antequam occidat:
quasi homicida habetur. Et qui
adulterium committere ausus
est etiam si non committit iam adul
ter est apud deum. Et qui fu
rare paratus est antequam furetur
iam fur esse videtur. quod deus
non ex operibus iudicat. sed ex
cogitationibus cordis. dicente
apostolo. Testimonium reddente conscientia
eorum. et cogitationibus inter invicem
accusantibus se. aut etiam defe

Voluntas remunerat pro bono
condempnat pro malo

dentibus in die cum iudicabit deus
occulta hominum. Voluntas est
enim que aut remunerat pro bo
no: aut condempnat pro malo.
Opera autem testimonia sunt vo nota
luntatis. Ut quid ergo expec
tat opera qui conscientias no
vit? Nunquid et tu in aliquo ne
gocio testimonia queris. cum ti
bi res ipsa fuit manifesta?
Sed dicas. Si solum volun
tatem iudicat. et opera non ex
pectat: non misisset ad illos
prophetas et sapientes sed ex
pectat: ut et iudei solum con
scientias suas sola condempna
rentur et iusti homines non occide
rentur. Et quis scit quod malus
iuste condempnatus est propter ma
liciam suam. nisi demonstraretur
in opere? Quale enim est illud
iudicium iustum: et cuius iusticiam
nemo cognoscat? Non ergo deus
querit opera propter se. ut sciat
quomodo iudicet. Sed propter alios
ut omnis intelligat quod iustus
est deus. Ita deus quidem omnium
corda cognoscit: et hominum et an
gelorum. et spirituum ceterorum. Cor
autem dei nemo cognoscit. neque
homines neque angeli. Ideo ergo
et malis dat occasionem per quam in
operibus ostendat propositum vo
luntatis sue. Sicut dedit
scribis et phariseis. mittens
ad eos prophetas et sapientes.
et scribas. Et bonis plus occa

sione. per quam ostendat proposi
tum uoluntatis sue. sicut prophe
tis et sapientibus. et scribis suis
prebuit. excitans super eos perse
cutionem scribarum et phariseorum.
ut non sine causa opertum ad ho
mines coronaret. Ecce si
est homo habens benefaciendi propo
situm. tunc iustum est ut deus pro
uideat ei et occasiones per quas
faciat bona. Ut quid propositum
terram occupat sine fructu.
Sic iustum est ut homini malam
uoluntatem habenti. prouideat
causas per quas faciat mala. Sa
lomone dicente. Aduersus pra
uos uias emittet dominus. Un
de David rogat dicens. Viam iniqui
tatis amoue a me. Ita et de
beniuolis alibi propheta sic dicit.
Quia non dimittit virgam pec
catorum super sortem iustorum. ut
non extendant iusti ad iniquita
tem manus suas. id est non dat
potestatem peccatoribus super iustos.
ne qui contra uoluntatem suam
malum facere compellantur ab illis.
De malis autem sic dicit idem.
Declinantes autem ad suffoca
tionem adducat dominus cum opera
tibus iniquitatem. id est qui declina
tus est ad malefaciendum fo
ciat illum cum operantibus mala.
Ut puta uolenti tibi elemo
sinas facere. occurrit enim fa
cie tua captiuus. aut deso
lata uidua. aut miserabilis

orphanus. non tantum te mi
sit ad utilitatem illius quantum
illum transmisit ad utilitatem
tuam. id est non tantum prestitit illi
per te. quantum per illum tibi. Nam
quod per te illi prestitit temporale
est et terrenum. quod autem tibi
prestitit per illum perpetuum est et ce
leste. Nec putes quod propter
humilitatem pauperum deus di
uites fecit. quos et sine diuiti
is potest sustentare. Set propter
humilitatem diuitum pauperes fe
cit. qui infructuosi et steriles
erant futuri nisi pauperes fa
cti fuissent. Si ergo bene facere uo
lentibus causas prouidet ad bene
faciendi. iustus est [struck through] deus.
sine dubio. Et quando male
facere petentibus malefaciendi proui
det causas. non est iniustus. Sicut
enim bonus rogat ne in occasione
peccandi incurrat. Sic et malus
optat ut inueniat occasionem
nocendi. Unde dicit dominus. Ecce
ego mitto ad uos prophetas et
sapientes et scribas. et ex ipsis
occidetis et crucifigetis et flagel
labitis. ut ueniat super uos omnis
sanguis iustus qui effunditur. Sed dicis forte
Ergo deus occasionem prouidet
peccandi. Certe. Sed non ut
peccare faciat. sed ut peccatorem
ostendat. Ecce enim si tu uicino
tuo seruum compares. et uolueris
mores suos scire. Nonne po
nes ante illum sacculum cum so

Queritur quare sanguis abel iusti usque ad zachariam filium barachie seu yoiade ab una generatione iudeorum tantum queratur cum ueniret horum occiderit. Generationis etc. ex regulis diuidere scripture duas generationes hominum bonorum scilicet et malorum nosse oportet et sic texere bonorum de qua scriptum est generatio rectorum benedicetur de malis uos generatio viperarum etc. Igitur omnes mali cayn uidelicet et yoas ceterique prauorum que fuerunt ab origine mundi usque in finem de una generatione esse referuntur similiter et de iustis sentiendum ab abel iusto usque in finem seculi de una generatione eos censeri. Ideo quod autem hos duos specialiter posuit abel uidelicet et zachariam conueniens tunc prius fuerat et peccata multi sicut abel occisi sunt. Nimirum hic frater est et perdere qualitate(?) parentum perpetratum quia sicut cayn abelem fratrem suum sic yoas rex iniquus zachariam filium barachie necauit suum collactaneum. Et quia abel pastor fuit et zacharias sacerdos igitur utriusque sunt sacros mores uidelicet laicos et altaris officio mancipatos. Sub horum duorum personis et uocabulis usque in fine mundi passuros uoluit deus demonstrare. Istud contra quemdam errorem qui de odio iudeorum et fidei pietate descendit. Etenim regulam diuidere scripturarum more suo figurarum singulas post generationes bonorum scilicet et malorum. Ergo et isti erant iudei quia similia cayn et yoas tamen aptos secundum effectum de una generatione esse referuntur

lidis. aut alique concupiscibilem alium. Et siquidem huius ille incolumes fuit. et sine timore porriget manum suam. et accipiet inde. Nunquid male feci tibi aut nunquid tu coegisti illum ut faceret male. Sed probasti maliciam eius. Sic et deus dat hominibus occasionem peccandi si peccare noluerint. Non illos peccare facit sed manifestat peruersitatem cordis eorum. Ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram. a sanguine abel iusti usque ad sanguinem zacharie. filii barachie. quem occidistis inter templum et altare. i. non tantum super iudeos qui tunc non sunt. Sed super uos malos homicidas. Nam in tempore abel iudei quidem non fuerunt. mali autem fuerunt. Nam quantum ad homines multe sunt generationes secundum diuersitates temporum. quantum autem ad deum due generationes sunt. Ut puta per singulas generationes sanctis suis bona promittens deus per prophetas ad consolationem eorum per christum eis preparauit uenturum. ut puta et constituam iudices tuos sicut prius. et tunc uocabitis ciuitas iustitie. etc. Ergo promisit quidem. non autem et prestitit. prestitit autem nouissimis sanctis. Sic per singulas generationes peccatoribus mala promittens deus auctores eorum

hic eis prophetice minabatur et territum. que iudei sunt passi. ut puta. terra uestra deserta. etc. Ergo minatus est omnibus non autem et reddidit. Sed reddidit generationi nouissime. Sicut ergo omnia bona que in singulis generationibus a constitutione mundi omnes sancti merebantur illis nouissime sunt donata qui receperunt christum. Sic omnia mala que in singulis generationibus a constitutione mundi pati meruerunt omnes iniqui et scelerum interfectores super nouissimos iudeos uenerunt. quia christum repulerunt. Sicut ita. Nunquam ab initio mundi. aut talis gratia dei donata est hominibus qualis in christo. aut talis interitus uenit super impios qualis uenit super iudeos christo repulso. extra corporalia dico. que passi sunt a romanis. Aut quod prius contingere potuit quia deus cum tanta ira et humilitate ueniente ad se non suscepere. Sed ad huc interfecere. et tali modo interfecere. Propterea ergo dicit deus ad illos qui receperunt christum Ecce ego mitto ad uos filium meum in corpore uelatum. et discipulos eius in nomine ipsius. et recipietis eos. et credetis in eum. ut ueniat super uos omnis iustitia que facta est ab abel usque

ad zachariam. et nonne ueru
dicit? Verum enim quantum ad
magnitudinem gratie que data est homi
nibus in christo: non dicit omnis iusti
tia preciosam scelerum que ab initio
non uenit super illos. Sed puto
omnium scelerum iustitie tantum mereri
non potuerunt. quantum illis do
natum est. Hic et super iudeos qui
crucifixerunt christum. et persecuti
sunt discipulos eius uenientes
ad se. quantum ad magnitudinem
ire que effusa est super eos. non
dicit. quia omnia in priorum precedenti
tium peccata uenerunt super illos.
sed magis omnium peccata in priorum.
tantum mala non meruerunt.
quantum uenit super illos ut ta
lia paterentur qualia passi
sunt a romanis. et postmodum
omnes generationes eorum usque
in finem seculi perhiberentur ad
et ludibrium fierent gentibus
uniuersis sic. et sunt uel ita.
Omnis gens uel ciuitas non cum
peccauit statim punit eam deus.
sed expectat per multas genera
tiones. et tunc mactat. modo
minatur modicum excepte cas
tigat. ut quanto magis diu
tius eam expectauit. tanto
amplius et dei iudicium iustius
sit. et illorum dignior pena.
Quando autem placuit deo per
dere ciuitatem illam aut gentem.
uidetur omnium generationum precedenti
tium peccata reddere illis. quando quidem
ille omnes generationes merue
bant. hec sola est passa. Sed
quomodo iustus est deus qui aliorum
peccata iudicat in istis? Absit.
Sed quando que illi merebantur.
isti sunt passi. et soli passi
sunt talia. cum non soli peccas
sent. propterea que illorum dicuntur per
passi. Res enim ista mortalis
est. et sic omnes homines cottidie
facimus. Ecce enim tu homini tuo
peccanti expensas unum. et iterum
peccatis eum dicens. Nisi obseruaue
ris. hoc passurus es. Exiit
facias et alii. Non meliora
tibi si in currit castigat unus
secundum suum peccatum et uidetur quod
pro omnibus ille solus castigatus.
quia quod aliis est permissum illi
est redditum. Verum autem quod
pro aliis castigatus est sed ipse.
quia secundum meritum culpe sue
castigatus est. Ille enim pro aliis
dicitur castigatus. qui aliis pec
cantibus ipse castigatur non pec
cans. Cum autem peccans casti
gatur. non pro aliis sed ipse cas
tigatur. Hic et generatio ista
pro prioribus suis quidem uidetur
punita. quia illi exciti sunt.
isti puniti. Re autem non pro
illis. Sed ipse condempnati
sunt. quia sic peccantes iuste
dampnati sunt. Hec secundum hereticos. scribe.

educit dicē xpm̄ I deo ecce.
ego mitto ad uos sapientes
& scribas. & ex ipis occidetis &
flagellabitis ī synagogis
uris. et psequimini de ciuitate ī
ciuitatē. ut ueniat sup uos ōis
sanguis iustus qui effusus ē sup
t'ram. Hec em̄ missi sūt sapiē
tes ad iusus hereticos patres
uros. Sapientes aut̄ nō lit
terati qor sapiā ī sensibus
carnalibz posita ē & ī lingua
acquisita p exercitacōne carnalē.
Sz sapientes scā dei tīore. Sa
pientes scā dei noticiā. Sapi
entes corpe nō tīo. ore nō
corde. ubis nō fide de qlibz
dicit pphā. Dexterā tuā sic
notā fac m̄. & eruditos cor
de ī sapiā. Scribas. i. p̄s
biteros & dyacones. & fecerūt
eis talia. — qualia fecerūt pphē & apo
toli & martyres. Patres eo
rū quidē passi sūt ab hereti
cis. patribz uris. nullꝰ igno
rat. Recedet de medio testio
nij scripturarū. Hec em̄ totus
homī p singlas gnacōes
decurrens. Sufficiat ad testio
nium. Qui sūt filij pphetarū
& aplorū. & martiru pecat
cū scripturis. & qui sūt filij iudeo
rū atqz gentilū psequtū se
parat. Quid opꝰ ē uerbis
ad pbacōz gnīs m̄i cū res
ipā loquitur. Sed aut dicit.
ut ueniat sup uos ōis san
guis iustus a sanguine abel
usqz ad sanguinē zacharie. nō
ita ē ut om̄ȳ gnacōnē pce
dencium. & psequtū cū uita ge
neracōs una psoluat. Nec
em̄ iustū ē. ut alt' p alti'
puniat' pccīs. Set cū ī die
iudicij unaqz gnacō puni
ta fuit p suis pccīs. debet
una & ipā gnacōne iudeoz
iudicatū ēē. Om̄ȳ em̄ iustorz
& psecutorz & homicidarz. A chayn
usqz ad fine. una gnacō ē.
Et si nō sint ōms ī tpre u
no. ōms filij sūt psecutores.
& homicide illꝰ chayn. Sed et
alibi dicit. Amē dico uob
nō transibit gnacō hec donec
ōia fiat. i. donec ī pleat'
omē misteriū uocacōis sco
rū. Ut puta chayn psecu
tor abel mortuus est. Sa
sūt gygantes psequtes fili
os seth. Et contra chayn fu
sijt. Sed gnacō ipā stetit.
Perierunt gygantes ī diluuio.
Sed nati sūt ex cham cha
nanei & cetē gentes psequ
tes filios sem. Gygantes
transierūt. sed gnacō ipā
stetit. scdm̄ illaz chananei
gnacōes erāt corp̄ iporz
qui fuerūt an diluuiū. In
tempti sūt chananei excepte
a filijs isrl. sicut legimꝰ ex
eis scā sūt aligem gene

qui persequentur iudeos. Certe il
li transierunt. sed generacio corp
stetit. Postmodum conuerse sunt
gentes quedam ad xpm. Sur
rexerunt perfidi iudei post xpm
ad usus xpianos ipsarum he
betes generacioni quantum ad a
nimam quam habuerunt gentes
ille que prius persequebantur iudeos.
Deinde gentiles quidem credi
derunt omnes. iudei autem defe
cerunt qui persequebantur ecclesiam.
Extra ecclesiam surrexerunt he
retici qui persequebantur ecclesiam.
Sed generacio ipsa stetit. Illa
degeneracione ipsorum iudeorum et
gentilium sunt heretici isti. Jdeo
et mores et perfidia sequuntur
illorum. Sicut diximus supra.
Post modum autem heretici tra
situri sunt. ut non sint sicut
quod modo esse uidetur. et futuri
sunt gentiles et apostoli antixpi.
Et transeuntibus istis generacio
iniustorum stabit in illis. Dege
neracio enim iniustorum erat
et illi qui fuerunt. Et implet
quod deinde est. Non transibit ge
neracio ista. donec omnia fiant.
Therlm ihrlm que occidis
prophetas. et lapidas eos qui ad
te missi sunt. Omnia futura pro
piciens dominus. predixit et ruinam
ciuitatis illius. et plagam que
Romanis super populum illum erat
uentura. Jdeo extollens lamentum

lugebat eam dicens Jhrlm
ihrlm. Recordabatur quidem
sanguinem sanctorum suorum qui ef
fusus erat ab illis. et qui ad
huc postmodum fuerat effun
dendus. Set non tantum dole
bat de iniuria sua. Sciens
quale illis gaudium prestaret
pro morte eterna. sed de illorum
tantum flebat. quibus et in isto
seculo mala uentura fuerant.
et in illo peiora. Sicut enim
benefacientes non nobis prestamus
sed deo. deus autem gaudet non
de suo lucro. sed de nostra salute.
Sic peccantes non deo nocemus.
sed nobis. deus autem contristatur.
non de sua iniuria. sed de nostra
perdicione. Sicut Rex ben
ignus audiens criminosas per
sonas. Lege quidem compellente
ipse mortis sentenciam dictat ad
usus eos. tamen animo in tri
stante lacrimas fundit super
illos. et uult eos adiuuare.
et non potest contradicere sibi
iusticia. Cum tunc est ira miseri
cordie. Ita facta fuit ut iusticia pro
ea non contempnatur. Si autem
contempta iusticia miseria obseruetur.
ipsa miseria non est miseria set fa
tuitas. Sic et dominus ipse quasi
mortis sentenciam dictabat
super iudeos dicens. Et ecce ego
mitto ad uos prophetas. et ex
ipsis occidetis. ut ueniat super
uos omnis sanguis iustus. et ipse

verbi in medietate
recapitulo et in geminatione
cum operis fidelissima con
firmatione. vel amoris affectu
et conpassio. Est enim non
ciuitatis in geminando
replicat et repetit. non
saxorum edificiorumque vel
murorum ciuitatis. sed
populi perdicionem primo affectu
deplangit. Sed Jerlm iherlm
que occidis prophetas. in quo ut ysaiam
quem serra lignea secuerunt.
et amos quem sicut tunc fuisse
vecte per eius tempora in
fandissime necauerunt.
et ceteros quos diuersis et
pene incredibilibus heu
referuntur ~~...~~ vexasse
suppliciis

~~no~~

tunica

Multocies voluit et nos
qui deus et redemptor noster
persepe vocat nos multos
ut peccatis remedium non
in peccat et cum miseri
in cruciata nos sursum ad
dentes erigit. sed nostra
tortuositas perfide nos
retrahit et retardat. illa
vocauit et erexit. quia
illuminauit et admonuit
nos rebelles vocat.
sed non erigit. qui quidem per
eius gratiam illuminamur.
sed exigentibus nostris uitiis.
adiuuari non possumus
plerique enim videmus quod
agendum sit. sed hec opere
non implemus sentimus
sed in firmitatem. quia metis
iudicio rectitudinem
conspicit. sed ad hanc per
ficiendam operis fortitudo
succumbit. quia nimirum
iam de pena peccati est.
ut ex dono quidem posset
bonum conspici. sed tamen
ab eo quod conspicit. con
tingat per meritum repelli
persistat eterna culpa
obligat mentem ut
nequaquam surgere possit
ad rectitudinem conatur
et labitur. quia vi sponte
diu persistit. ibi etiam
cum noluerit cadat
cadit. mihi illud quod
semper cadit igitur.
sig. iam bona perpetua
prius celestis agnoscimus.
displicent nobis fro
bulum quem cui sumus et in
artum presentium quersi
ponat ante oculos
mitas sicut fetenosa
resecatur malorum que
gessimus amittamus ad
radicem cordis confirmum
scoriis. ut tunc in
retribucionis fremitu
nascatur quia non hic
principe rigore debat
in. ferebat et si omnium
summa operam non possumus
ipse tamen deus modo talia
placatur et gaudet
lamento. et ex parte misticae
in choro accede placebimus.
si in iusta quae feci primum
dies moram erit in fletibus
quia merentur tamen insecutes
lacrimis. gaudia in celum
matura cum cetera quae potest
per omnia omnia dei nam iste
qui vocat suos congregare
sub alas clementiae;

eos insanabili lamentacione plangebat. dicens. Jerusalem iherusalem. Nam deus inuitus compellitur cum magno dolore peccatores dampnare. Non enim sic dolet. quia ipse crebris offenditur. Set quia quasi uiolenter cogitur perdere aliquem. qui omnes cupit saluare. Nam quemadmodum contra naturam est benefacere. Sed dicet aliquis. Cum in potestate habeat dampnare perdere et saluare. Quis eum inuitum compellit condempnare si non uult. Tu qui non desideras misericordiam dei. Nam sicut qui desiderat misericordiam dei negat credelis est. Sic qui non desiderat misericordiam perstat iniustus est. Sed dicis. Quis est homo qui non desiderat misericordiam dei? Tu qui permanes in peccatis. Desiderare autem est misericordiam dei conuerti ad deum. Ille enim desiderat misericordiam dei. qui timet iram eius. Qui autem non timet iram eius non desiderat misericordiam eius. Sed contempnit. Jerusalem iherusalem. que usque nunc lucrata es contra misericordiam meam tuis peccatis. nunc autem misericordiam superasti. Volo eam inter misereri. Sed uires mee faciende: non habeo. nec possum amplius iam sufferre incessabilibus eius dignitatibus tuis uincta mea quasi iam lassata apposito suo deficeret. Que occidis prophetas.

et lapidas eos qui ad te mittuntur. Occidisti ad te ysaiam. et serrasti eum. Occidisti ad te ieremiam. et lapidasti eum. Occidisti ezechielem. et tractum per lapides excerebrasti eum. Quomodo sanabis quae nullum ad te medicum uenire ad te permittis. Quomodo curabo infirmitatem tuam que omnem medicinam conculcas? Ouibus meis non parcis. ut tibi parcat peccati. Illorum uitam neglexi. ne tuam mortem uiderem. Omnes medici spirituales inter defecerunt. et tu curata non es. Insanabilis passio tua. uincit arte diuina. Si de morte tua gauisus fuissem: numquam ad te misissem prophetas. Si te perdere uoluissem: numquam ad te ipse uenissem. Ego tibi quod facias. Si tu ipsa uiuere noluisti. Quociens uolui congregare filios tuos sicut gallina filios suos. et noluisti. Cum te in egypto quasi sanguinarius crudeliter persequebatur pharao. Misi moysen et aaron quasi duas mollissimas pennas manus mee. et liberaui uos de unguibus eius rapui in desertum. et noluistis me sequi. facientes uobis uitulum choreb. ut fuiretis porcus ydolo mortuus quam deo uiuenti. Quociens uolui congregare

filios tuos sicut gallina pul
los suos Et noluisti. Parre
si uis in iudicium. quociens p[ec]
cauerunt. et tradidit illos d[eu]s.
et iterum liberauit. Gallina ex
ca[rita]te ponit similitudinem. sicut
enim pulli gallinarum passim
sine co[n]gregatione p[er] diuersa uagantur.
et maternis uocibus congregantur.
Sic et p[o]p[u]l[u]s dei carnalem
uoluptatem. et mundialem con
cupiscentiam sequentes. p[er] diuersos
uagabuntur errores. quos eccl[esi]a
mater p[er] sacerdotes. nunc in increpa
cionibus. nunc in blandimentis quasi q[ui]
busdam uocibus congregare. et
collectos fouere festinat Et quem
admodum gallina suos pullos
uocando illos non cessat ut
assidua uoce raucedinem si
bi incurrat pullorum suorum. Sic. et sacer
dotes in doctrina cessare non
debent ut studio et assiduita
te doctrinarum suarum negligen
cie populi erratis emendent Et quem
admodum gallina non solum
suos nutrire certat. sed et alienos
quos uolatilis exclusos esse di
ligit. quasi suos ita et eccl[esi]a
non solum suos xpistianos stu
det. sed siue gentiles siue iu
dei suscepti illi fuerint omnes
fidei sue calore uiuificat.
et in baptismo generat et in ser
mone nutriat. et materna

Diligit caritate. Sit autem he
tias hec eadem contemptemus.
Iherusalem iherusalem. Hic intelligas
templum ecclesie que dicitur ciuitas
pacis. cuius fundamenta posita
sunt super montes scripturarum.
Sicut ergo illi iudei qui spiri
tales egressi crediderunt in
xpistum. Illi autem qui carnaliter in ihe
rusalem corporales manentes
in corporali iudaismo p[er]seuerabant
spirituales iudeos. id est. apostolos ce
terosque [cir]cumcisione credentes.
Sic et de ista noua iherusalem. id est.
eccl[esi]a qui spirituales xpistiani
fuerunt. relicta corporali ecclesia
quam p[er]fidia occupauerunt uio
lencia exierunt ab illis. magis
autem exierunt a nobis. sicut
Iohannes exponit. Ille enim de ec
clesia exire uidetur. non qui
corporaliter exit. sed qui spiritua
liter ueritatis ecclesiastice fun
damenta relinquit. Nos enim
ab illis. exiuimus corpore. illi
autem a nobis animo. Nos ab illis
exiuimus loco. illi a nobis
fide Nos apud illos reliq[ui]
mus fundamenta parietum.
illi apud nos reliquerunt fun
damenta scripturarum Nos ab
illis egressi sumus secundum
aspectum hominum. Illi a nobis
secundum iudicium dei. Hos tibi
corporales xpistiani. preterea
nos spirituales. Aspis colorata.

Pullire dicitur de nu[m]ero auium
ornitis se compar[at] atque
congruenter conformat cornix
enim auibus est mansuetissima.
que quando pullos enutrit
suos et educit. totam
se suspidam reddit.
alas summittit. voce
emittit raucam. et
pro salute atque conseruatione
pullorum motus se audere
obicit. Gallina tenera
fetum suum tanta talique
affectione ducit. ut poris quoque
ipsa in firmitatem prodeat denique
raucitate vocis. exprimit
affectum magne conpassionis
has itaque condiciones et
proprietates dominus noster in sua
huma[n]itate habuit. vnde
magnum amoris et nostre
redemcionis [illegible] de qua est qui dicitur.
quociens volui et noluisti.
consequenter sua voluntas. Sed nec
voluntati resistere valet.
cum scriptum sit. omnia quecumque
voluit deus fecit. et non est qui
possit resistere voluntati tue.
ad hoc dicendum quod liberum arbitrium
deus contulit homini propter quod
dicit. volui. et noluisti. con
sideret ergo quod de extrinsece
mea parte volui. sed tu
ex tua obstinata mali
et dura mente noluisti.
quia semper in ingratitudinem extitisti in
meis beneficiis. Ecce relinquetur
vobis domus vestra deserta. id est
templum vestrum gloriosum

Pt hac omel' seq[ui]t cap[itulu]m xx. iiij. Et c[on]f[er] de templo. ... Sc[ilicet] uigilate & Cap[itulu]m xxv. Tunc si[mi]le erit reg[num] ce[lorum] x. u[ir]g[inibus]. Sic in ho[c] pe[r]ge[r]e p[o]s[t]. Cu[m] uenit fi[lius] ho[minis] i[n] maie[state] sua. cap[itulu]m xxvi. Scitis q[uia] p[os]t biduu[m] pascha fiet. Sc[ilicet] Vespe[re] a[utem] sabbi. Sc[ilicet] Vndeci[m] a[utem] disci[puli].

uarietate sudata. Postea q[uia] ad
illa[m] ih[e]r[usa]l[e]m corporalem dicta
ee uidet[ur]. Ih[e]r[usa]l[e]m ih[e]r[usa]l[e]m q[ue] occi
dis p[ro]ph[et]as et lapidas eos q[ui]
ad te mittu[n]t[ur]. no[n] dixit q[ue] occi
disti et lapidasti. Set q[ue] occi
dis et lapidas. i. q[ue] h[ab]et p[ro]pri[am]
et q[ua]si malam consuetudine[m] h[ab]es.
ut occidas et lapides s[an]c[t]os. No[n]
e[ni]m occidit aut lapidauit s[an]c[t]os
an[te] xp[istu]m. et cessauit fac[er]e p[ost]
xp[istu]m q[uod] fecit. Sed eade[m] ip[s]a
fecit ap[osto]lis q[uo]d fecit reliq[ui]s
p[ro]ph[et]is. Sic et h[er]etico[rum] eccl[esi]a
no[n] solu[m] p[er]secuta e[st] p[at]res nos
tros. et p[er]sequi ia[m] cessauit.
Sed eade[m] filij eo[rum] faciunt ubi
q[ue] p[at]rib[us] m[e]is fecerunt p[at]res
eo[rum]. mittu[n]t[ur] e[ni]m ad illos u[er]i
ri fideles. q[ue] e[st] nu[n]c usq[ue] mit[tun]t[ur] ad il
los et fideles clama[n]te fide[i] co[m]
mouetur. no[n] ex ebrietate ui
ni sicut fieri solet frequenter.
sed ex aliq[u]a [cau]sa religionis.
mittu[n]t[ur] ad illos sicut mitte
ba[n]t[ur] p[ro]ph[et]e et ap[osto]li ad iude
os. no[n] ad salute[m] eo[rum]. i[n]sa
nabiles e[ni]m sunt. Sed ad p[ro]
iudiciu[m] ip[s]o[rum]. ut sine excu
satione ingratitudinis iudicent[ur]. Iste
aliq[ui]d p[ro]ph[et]e et ap[osto]li. et mi[n]ores.
q[ua]n[do] sunt apud nos modo?
Sine dubio i[n] u[er]bis suis et
actib[us]. Quociens e[ni]m legu[n]t[ur]
i[n] eccl[es]ijs nob[is] u[er]ba et acta a

p[osto]lo[rum] et p[ro]ph[et]ar[um]. ap[osto]li et p[ro]ph[et]e
nichilominus loquu[n]t[ur] ad nos.
Quos cu[m] eos missos ad se h[ab]e
tia[m] du[m] negligunt. et male
i[n]t[er]p[re]tant[ur]. occidunt. et lapi
da[n]t eos. ut aut[em] manifeste
cognoscatis quomodo ~~p[ro]ph[et]as~~ p[ro]ph[et]e
et ap[osto]li ab h[er]eticis occidu[n]t[ur]
et lapidant[ur]. P[ri]mu[m] i[n]tellige
q[uo]m[od]o nascat[ur] xp[istu]s i[n] nobis.
et q[uo]m[od]o occidit[ur]. Qua[n]do e[ni]m
credimus i[n] xp[istu]m. xp[istu]m g[e]n[er]a
mus. et formamus i[n] nobis.
sicut dicebat ap[osto]l[u]s galathis.
filij mei quos itero[rum] parturio
donec formet[ur] xp[istu]s i[n] nob[is].
Co[n]cepit ei[us] et q[ua]n[do] p[er]dimus fide[m]
xp[ist]i. xp[istu]m occidimus i[n] nob[is].
Sic et p[ro]ph[et]e apud h[er]eticos oc
cidu[n]t[ur]. Qua[n]do e[ni]m fide[m] au[c]tori
tate u[er]bo[rum] eo[rum] p[ra]ua i[n]t[er]p[re]
tatione subuertu[n]t. p[ro]ph[et]as et a
p[osto]los occidunt i[n] se. Verbi e[nim]
[se]cundus uita e[st]. qui uiuifi
cat u[er]bu[m]. Nome[n] aut[em] u[er]bu[m]
q[uo]d no[n] h[abe]t q[uo]d no[n] h[abe]t i[n] se
ueritate[m] dei mortuu[m] e[st]. q[ua]si ad
modu[m] sine sanguine corp[us].
Propterea enim u[er]ba diuina
quamuis rustica sint et i[n] corpo
sita uiua sunt. quia integ[ra] i[n]
sensib[us] suis sunt posita u[er]i
tate dei. q[ue] regnat i[n] ueris
i[n]clusa. et ideo uiuificat au
dientes. sicut testat[ur] petrus
ad xp[istu]m dicens. Quo ibimus?

verba vitae habes. Quia autem vbi scelaria non sunt inuise virtute dei: quamuis sint composita et religiosa moenia sunt: qui in venis sensuum suorum non habent ciuitatem dei propterea nec audientes saluat. Audite haec et intelligite. Quando hierusalem occidit et lapidat prophetas et apostolos ad se missos. Eo autem ciuitate ubi illorum gladio maligni spiritus et ubi prius corrumpunt et effundunt in terra. occidunt prophetas et apostolos. et sanguinem illorum eorum ciuitate effundunt in terra. Et quaedam aliud intelligentes in vbi prophetarum et apostolorum. aliud plorauit in propheta. blasphemias suas quasi lapides quosdam iactat super apostolos et prophetas. Quotiens volui congregare filios tuos et cetera. Quotienscumque enim sicut diximus inter hereticos et fideles fidei mouetur certamen. euidenter vult illos dominus congregare sub vnitate fenarum suarum. id est testamentorum. Quotienscumque legitur apud iudeos vbi prophetarum et apostolorum. Illi autem non sunt domestici pulli gallinae quae est ecclesia. sed quasi silvestres pulli sanguinarij vulturis aut accipitris non solum a ciuitate duorum testa

mitis et mansuetus in terra hominibus apparuit alas deposuit. qui ad nostram eruditionem duo testamenta destinauit et quod totum se insipidum reddidit. qui in passione sicut propheta dat. non habuit speciem neque decorem visus est corde rancido exiuit. qui in cruce positus deus meus deus meus vt quid dereliquisti me. ad patrem clamauit

metorum venire non acquiescunt sed adhuc irruunt super ipsam gallinam. id est ecclesiam. et diripiunt pullos eius et debellant eam. Quotiens vult eos congregare. illi autem noluerunt. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. id est ecce nunc animus vester deserta. id est ecce tunc tempore in quo ego fuero crucifixus: scindetur velum templi et secreta mysteria sanctitatis eius publicabuntur et recedet ab eo spiritus dei. Et sicut corpus anima recedente prius quidem frigescit. deinde putrescit et soluitur. Sic et templum vrbis discessum recedente ab eo prius quidem seditionibus et discipliacionibus replebitur. tyrannias quae domino eum non gubernante. deinde veniet et ad ruinam sic enim ante mortem hominis in sensibilis precedit infirmitas. Sic et ante ruinam aut hominis aut loci alicuius aut ciuitatis memorabilia precedunt peccata. Sicut enim pulli a matre frequenter vocati. cum autem non obaudierit neque secuti fuerit matrem. matre longius abeunte. aut venit accipiter et diripit eos aut longius euagantur ut pereant. Sic. et dominus frequenter iudeos vocabat qui non obaudierunt: neque secuti fuerunt. Recedente illo ab his ad

mortis se pro salute pullorum tradidit. qui gratis quorum tu clamat morte liberauit in victore mortis diabolum superauit. et carnis morte pro nobis gustauit

vt ydumas in fronte duorum prodixerunt de hac ecclesia in genus Relinqui domum meam. dimisi hereditatem meam. facta est hereditas mea mihi quasi spelunca hyenae. hyena est bestia est in mundissima quae alio nomine taxus dicitur noctu sepulcra mortuorum visitare solet. vbi prudenter et cadauera effodiens deuorat. me(?)hilominus in iudicio est atque spurcitie quia non vestitur et alibi tunc erant prophetae verbum in quo. et nunc prophetae zizanias et falsis et prauis. desertis vitiorum sordibus se se in volutans in quinatus. sibi quidem suum offendens. apertus omnium bestiarum morsibus est in ditis. atque instigent morborum vexatione afflictus. et demum igni eterno tradendus. neque quid a deo suo est derelictus. O vtinam sollicitate de amarissima mortis in corde cogitare velle sicut debeo. ad mala repente nunc aperire oculos cum celis et diuitiis omnia erunt dissoluta nil aliud est quam vile pecunia adeo eadem eternitatis distinges. et ab in tempore vitae tuae o tu ideo Ouidius in vita sapientis. meditatio est mortis dignis quam non est in morte accipe consolationem qui non cogitauit se esse mortuum. Sit enim mors in pro malis venire vmatur. si prius quam veniat spe timeatur. et pro bonorum operum exercitatione preueniatur vt saltem post lapsus priore fuerit excitatus. vt quod non in deo fructu in prioris locutus est. tantum lugeat in veniam. Hoc quoque deus in misterio nostrae redemptionis impleuit. qui pro salute humani generis in carnatus.

Ecce mater mea. et cetera. xii. Hodie sanctus sancto[rum] offerens deo domino patri suo sacrarium sue ... deitatis. ... angelis cellarium puritatis. et proferens omnibus uictus templum ... sanctitatis. ... potat ... Ecce mater mea. Ac si pater dicat Ecce pater mi. mater mea dilecta que formasti ... munera ... decorasti excellentissimis floribus gratie et fecundasti affluentibus roribus iustitie. En et uos angeli. filii mei. mater mea cella diuine ... sacrata in ... uirtutis et archa ... salutis. Uos deo iusti fratres mei ... en mater mea in patria gloriosa celestium auxiliatrix ... et spoliatrix ... Ecce mater mea que me genuit sine ... corruptione. que ... me ... dilectione. Et sic ... altissima ... honorificentia ... [illegible]

gentes. uenit qui accepit Rex Romanus. Et parte quidem corporum comedit fame et gladio. Alii autem per singulas prouincias dispersi sunt ut periret. Dico enim uobis. non me uidebitis amodo donec dicatis. Benedictus qui uenit in nomine domini. Precessores autem tui ponunt certa ipsum diem iudicii et resurrectionis quosdam credituros in christum. quod apostolus. uidetur significare dicens. Ex parte cecitas contigit in israel. donec plenitudo gentium intraret. et sic omnis israel saluus fieret. Et sequens lectio illa tota hoc dicere uelle uidetur. Siquis autem misterium hoc perfectius putat impletum. quod in actibus apostolorum legitur. Explicit.

totum et uerum aliquid credentium ... in christum et ... in apostolis ... et nos non abnuimus

Sermo Iohannis principis archidyaconi Salernitani in sollempnitate Assumptionis beate Marie. Lectio prima. Ista.

O diuine parentele genus generalissimum generosa mater sub alternans obsequio. celeste comercium terreno commento concipit. et integrescat conceptu. dum gaudet uirgo seruat integritas. dum partuit mater. mater uirginitate uerior. uirgo fecunditate nobilior. de uocatione fecundior. sublimitate humilior. altior humilitate. Que uno pleniori fecerat gratia. impleta opifice. completur perfectione. in qua nouatur uetustas. natura uiolatur. uirtus nascitur. perficitur inauditus initiatur. Dum pignus ethereum commodatur utero. et totum commodum uirginalis arte folliculo refundatur. Que dum ~~[struck]~~ respicit non patitur. dum impletur non corrumpitur. dum uiolatur non uiolatur. Dum soluit depositum non resoluitur. Cuius puerperium custos est castitatis. castitas uoti. uotum in corruptionis. in corruptio generationis. Res mira. uotum fecunditate soluitur. uirginitas partu completur. Res mira. hospitatur immensitas. sub integralis alui tabernaculo. cuius ualua dum ingreditur non aperitur. dum egreditur non reuelatur. Ma... deitatis secretum. subit sphera uirginea. prodit sub clauim obedientie. comet sub humilitatis breuitate. receptat sub puritatis in tactu. Res mira. celat cella marie. que marium diffusio no

Exodi. xxxvii. fecit beseleel archam. Beseleel interpretatur umbra dei. et hic conuenit Christo. quia humanitas eius fuit umbra diuinitatis eius ... [illegible]

Cum nb9 femcis gestatus potitor orbis
Alit angelus panis. vitaque leitur

cepit. Admittit uentre quem ce
lum non coplet. coprehedunt
uiscera. que terra non sbsti
net. Vna cocapit que vniu
sitas non apphendit. Res
mira carneum amat caritate
tem ubi uitas. et ut reuiu
cat quos fecerat. hominum
se uestit hominum. et carnas
se ubi diffusum psingula.
et fit sibi hominis toga uisi
bilis diuina semper et accessi
bilis maiestate. Res mira
grande pretium subsidij. rex
primo patiscit. et pace repul
sat odium. offensam vna.
scelus et dulgencia exhibi
cione premissum. Quo uera se
peries discrimen cincedat se
poris. et momenti promitas
perdit incertitatis statum. gau
dij statione firmatum. ut in
mitas hominis adiutoris con
ualescat eucrasia. et primu
tet aduersitas operatione psp
tatis. Res mira celi ses
sor nouum nascitur nascendi
exordium. Et opus renouet
iam abolitum degeneris uetus
tate ueterum. Et alta nati
tate factus factura refor
met. qui natus ante prin
cipium fine et choauit in me
dio. medietas coplementum
finis. et principij mediatori

Condescedit operi nec expers
altitudinis remansit unde p
labitur. nec pater deest mater
et fluens. sic se alterutrans
et utroque. ut nec pater dema
tre sit genitus. nec mater
expatre sit natus. perfectus
uero et alto. matre cum car
ne et choans. patre et eu
tate cosistens. Deus et uno
homo et homine. ut uitas utrumque
inibat et solio. qui solem
explicat et exortu luminis.
quo uicissitudo teporum orbe
determinat. successione gra
dum adequata. Itaque minuo
rat utrobique plenissimus et
se creat creatura ut recreet.
sibi sua eliges facturam que
factura sibi reficiat repa
ratam. Ministerium instituat
opus melioris. plasmatis
figmento figulus. Et uelud
alto spiritu uiuens emenda
tor limum ciuitat. ut de nato
nascatur omne copendium. de
nascente qua de se cumulat.
gratia renascatur. Qua plega
tum ethereum euangelizat uir
ginem. et puissio stipendio. sti
pendium restaurat humanum. que
maiestas tota miraculi
applaudat auctori. dum des
cendit pater pisto dum corpe
restituit et deus remanet. Su

Ecce mr gn ca et ciu
regem roto. et flormi
gremio sic lilium i agro
pomerum cult et culto.
lis flos i campo. rosa
i paradiso Ecce mater
mea q ea i gen meore
in astitit i passione. c9
dolorem glads pertransijt
i mea sepultione. g
dign i ingtrug spat leti
pfrm i eternit glorifi. ne
Ecce mr mea. illumatx
cecorum. recoabatrix pecce
r consolatrix afflictorum. q
hodie asted altum solum
apud sensiositate gaudi
certates. glossa apud
pietate regaliandi
peccantes. receptum solum
apud facultatem corroborandi
operantes Bn itaque m
pt dict dr ad ca. gen.
xly. ad d pharaeo ad ioseph
Ecce constitui te sup omni
usa terra egipti. pharao
q i tpre dissipans dr de
mudans. sicut rege ord tre
q sic dr iob. v. dissipat
cogi malign. ne possit
i ple man9 coept q cepat
q cetera denudat igitur
supbor i quetu i pha
lim hostium Joseph qz. i.
augmentu q e aug grecht
excepto reg du sibi
tollata i ptdiabile
potencia regedi. i falli
sapia distinctedi. et i p
tabile custoditum de
fendedi qt et ea ab oibs
principibus celi exhibeat
re recois reuer. eius
missoibus pceat i clina
obedia et sui gratie et roc
i pleant e9 uolu tis
i pit. s. tota diuina
sapia illustrata. regali
scept potestat a cili distig
malum a bono diuidit. iustu
ab i iq dispennt. Bonu
sunt i duset puelpit
ad efferi. malu sut
po ducit ad defetu
cum d cassiodorus. Igitur
regula sicut diuine equitat.
q vertitur reta dr. qz
nulla spiritate cuncta
Vn p q dx doctore dr
condgt maria sceptro
diuino distinxerit atque
constituerit. nulla qz
tpis successione dissolui
Vgo benig ssta. tu

ligius est flavum. q fit alba et i pmobilia p que sigfi ture ste.
et veneranda et i corruptibil castitas. et constanac dig tas. et
odor bone fame Vestiuit et hanc arca purissimo auro. i. con
firmauit ex celletissima et ppetua carit. Purissimo dr. qz erit su
per admirabile venal per. et sui i quantu toci tabulitatis
Vestiuit et itu et foris Int9 quo ad dm. foris q ad hoies

Hec est arca gl'osa virgo m. deo amabil.
angelis admirabil. hoib placabil.
peccatoribus vtabil. demonibus terribilis et
i tolerabil Hat g' arca veneraru
coderet. hanc s pys laudibus nos
extollere decet;

xpi tu plaude genitrix dissima laude
In motis pingo tu tuc me pia virgo

Et sicu gi... dei nr ihs x verre tadant ad recrcom suorum. qui vsg virginem maria. n e sufficiens humilitas et puritas i vetita i sexu virginali q digni fuissent i coparare rege celi. Sed quia noluit ea corpus veritate cui hec modo anti passione sua. ne limbi tenebras agnoscit

Pariere matre fetat. Et virgi-
nitate admittit dum fit per-
lius mundo fortior. dum lactet
largitor vite. dum pannis
involvitur amictus luce et fit
factor factum refectione re-
formas. Que facto condam in-
ter signis presagia signorum.
feliciore successu desideriis
accessere ut votis. quod nullis
arida exarata vomeribus: ius-
sa revixit. et herbeis amic-
ta totis gramineos expandit
choros. sponte germinans
nulla cultoris exactione vexa-
ta. Cum virore verbi prompta
concepit: prompta produxit. et
germinat herba virente
et faciente semen Quod in
ex... ustus reatinus, facies fla-
mmis adolitus viret medio in me-
dia. et fugat frutiacem fruge
potius lignum perlibatus. cum
mosaico exploratus accessu
legis oracula germinat. et
nostre virginis sinum fertilem ex-
terorum et excusatione presagit.
Quod virga levitica levi re-
dundatione presagii. comas ex-
plicat frondium. ornata flore
prius recisa fructificat. fruc-
tum indicans meliorem. que
virtus de virgine parturit.
de virgula germinat. que
nulla virilis sui adiuta vice

qua de radice non habuit.
produxit amigdalum. toto vite
condimento refusum. Quod sive
it rore celesti vellus de ba-
tum aspergine. dum gedeom
procella in fluit triumphorum.
nec terra compluit amicta
vellere. quam repetito mira-
culo perfudit stilla. distillas
pridem hec ubi pluviam
que vellus irroret virgineum.
et ubertate concepti. et fecun-
ditate conceptus. nesciente
natura consilium siccitate vo.
que nullus consortis fluxus
humectat. Quod iacob sca-
lea suo rimatur exilio. ce-
lestis angeli benedictum vic-
tor emeruit. et descensu fi-
lii hominum contemplatus as-
censu. de scala virginea. a
gemino stipem fidei gradibus.
per filium vedicavit. per que des-
cendit ad nos. de corde patris
eructatum verbum. de ventre ma-
tris incarnatum. repertum in pre-
sepio. decantatum angelis.
insinuatum virgineum. et ede-
ta de fecunda virgine. igno-
rat quod intelligit condemna-
tate nascentis. Nam nescit
usus. quod attulit gratia. et di-
gnatio contulit quod non tulit
dignitas. Dum cum archangelo
celeste celibus affluat archa-
num et se presentat alterum.

lacteo libata et dealbata colore. auro stellata splendidissimo fulgore. tu crucigata sparsa bladienti claritate. gemellitate duplicis sideris specie nominate. In cum balsamata mellito dulcore. et odore nardi pistici. delicatas epulas offers omnibus te venerantibus. In cristallina luce exemplans generatum tuam igne spiritus. rosarum succensi muricis colore rubeo exerens fructum genitum et visibile. argenteum induc rubeo fulgore. Et quia apicum de tua in effabili plenitudine sabor digne. Presul ig... tua namque curata convallatos et opposito pe...tas et elegantia. totum corpus... ad perfectionis cumulum adduxit. ut itaque clamus... ...tue sigillum vesaniet castitatis. Regali quia diadematis coro rutilas tintinabulum sonat et tintillat. vallata condem torcis et in... gemmarum mironio mi... de generata sophistica et falsa apparitione. sed vera crisis ... et materia que fuit et erit. et te desponsata... in capitis supra ... fulgurat et resplendet... quia... circuitu eius nos zeno atque volucre... diadema ab oriente peregrinas et ... in occidens. ... ortum ... demum ... extendo. ... principium quasi ... videtur ... sit perfussissima et vera ... deitatis ... gemma. alie ad tempus nove diei ... novi sui lumen claritate soli offerunt. ad tempus vero sue ... eclipsi deficere videntur ab aspectu diadematis exulare aule palatio. Alie ... in ... et ... sedere et fulgenti solio. sine scintillatione lucubrationum vigilia pendentes et defesse ... penes ... excubias et vigilias gressus beatis. Inter quos gemmas oculus effos ... et ... zodiace et vie que ... obliquitatis ... stellatis ... sideree ... et ... conspicit ... Inque oculo. chorus duodena gemmarum sine ... et ... privilegialiter splendor ... alias stellas prerogativa ... videtur ... apostolorum chorus in tua laude ... doctores ... sanctissima virgo
In ... demum parte ipsius diadematis tres preciosi lapides perfulgent ... sine ... religiose nomine ... per excellentiam perfulgent. cum ... tot ... lapis ... lucem ... nocte illuminat ... algore repellit ... illustra sua gratia ... repellit ... virgo in eternum beatificata.

Dicitur autem luce singulariter dicitur genesis primo fiat lux et deus luce fecit. que beata virgo de tenebris inde et ... inspirat. Et lux esset bona vidit. que peccati ... noctem illustrat. luce ista a tenebris divisit. que abrenuntiat ... veniale quam mortale peccatum exclusit. Lux et facta que beata virgo ... tamquam aurora videt deus luce quod esset bona. que beata virgo pulchra est ut luna. Lux a tenebris et divisa. ... virgo est ut sol et electa ... et quod ... aurore et lune. deinde soli ... Et ... cum quod salutis ... beata ... exemplo ... claruit ... fomite ... reffusa fuit. sed per operationem spiritus sancti in conceptione saluatoris ita purgata est. ut fomes peccati vel omnino non esset. vel prorsus nocendi potestatem non haberet ... salvatoris ... ut aurora vel luna. sed in conceptu quod sol et effecta. Aurora media est inter diem et noctem. et beata virgo inter deum et peccatorem ... suos sibi grate et devote famulantes ... fovet ... in terris quam in celis.

Hoc ē gr̄a gabuelū. ⁊ gab[ri]
el g[ra]re fit relator. Hec vniu
sa p̄sidit ex nichilo. [illegible] multi
bus ⁊ signuit opu. que sub
ꝯfusiōis abyssō ⁊ cēti status
rudimēta natabat. Hec ce
los expliauit. ⁊ claro siderum
redimiuit ornatu. quos su
dattoris et datoris sui decore
p[re]uenit. Hec [illegible] fecit
arida extorrentibus aquarum
expliatam. Ut nate seru
dita sementis habundās fe
tum. altrius opules fetib[us]
nutrimēta p[re]staret. Hec om
niū cāusarum discrimē pace
copescuit. ⁊ ꝯpetente prius
tuit. ut unione totius ꝯt
nariū unitatis. Hec adam
sensificauit exlimo. ⁊ eua
sibi delatauit adsiutum. ut
experimentis ꝯpostatib[us] ge
mis deriuaretur ⁊ spēs.
⁊ cresceret ī diuidium hoi
nu ad diuisorum sb̄stitudōe
prouisū. Hec noe p[er] tota
diluuij trāsfretauit abys
su. ⁊ generale mūdi nau
fragiū hoc arce suffragio
reparauit. Hec abrahe filiū
p[ro]uidit exsterili. et bn̄dic
tōis exordiū dissēuit ex
semie. ut quod ī uentus
nō habuit. ī senecta senec
tus emortua mereret. ⁊ p[er]

luderet redēp[ti]ōis sacrificiū.
dū agnus adoletur exue
p[ro]lib[us]. ut unicus sup[er]uiuet
p[er]stat. Hec luctatē iacob
benedictionū dyademate
subornauit. quas postera
uit ī filios. gratuita suc
cessione donorum. totas h[e]re
ditatis diuitias. suo dena
rio ubere distribucōne par
tita. Hec ī dauid pastora
le ministeriū. regali ministio
p[er]mutauit. ut dign[ita]tas cōsu
mata refulsiret ī sobolē.
qua pastor ⁊ rector adglo
sam ⁊ miraculosā matre.
p[ro]ceruis traduce sermina
uit. Hec huic ioachym ⁊ a
nam substituit. qui regina
parerent. ⁊ rectitudinis
uirga. ut geminati hono
ris uigor refluerert ī radi
ce. qui exsemetipso stipitis
ī uirgam erupat. ut redoles
eternitatis flos. deuirga repul
lulet. ⁊ totū refundat gr[ati]a
gratā tamē annuens sobo
lem. splēdentē stilo stellam
parturiens. salubre arborū
spiritus amigdalū. qua ce
lestis nepos aspiret auis.
auis uolatilis. diuinis alis
qua noctis mire lucescat cre
pusculū. q[u]a fidei dulcescat
ī sp[iri]ditas. ⁊ amara q[ue] ē
mūdi asp[er]itas. o quā dul
cedine ꝯdiat. P

O singlarit[er] mirabil[is]
⁊ mirabilit[er] singlaris
Vere eterni tu es ille fons
paradisi de q[u]o riuis diuine
miseracōes scaturiunt.
p[ro]p[ter] quod septeplices
quos q[ue]dā sapiens tali
metro ꝯcludit ꝯuertit.
admittit. dimittit.
datq[ue] flagellis erudit
retribuit. ⁊ sic sustollit
ī altū. Graciose enī cōuer
tit peccātores. illuminādo
ī ... ut resurgat
ab iniquitate. excitādo
liberū arbitriū ut moueat
ad bonū. ⁊ h[ec] ē gr[ati]a preueniens
... gr[ati]a donat ... nos
p[ro]p[ter] sua dona coronat
...do admittit. q[uod] penitēte
tanq[uam] p[ro]filium p[ro]digum
benigne suscipit. secūdo
dimittit. s[cilicet] oīa peccata
se ī toto corde ꝯuertenti ...
dat. s[cilicet] uirtute ꝯtinēdi ut
resurgat. ...
succūbat. robur ut fina
lit[er] p[er]seueret. ... flagellat
oēs filiū q[uod] recipit. ...
... sicut pacis ...
quā flagellat p[ro]filiū
ne peccat. retribuit ⁊ crud...
erudit flagellās disciplina
... retribuit gratiam
p[ro]merendi ... ista ē ipa
caritas qua meretur bona
eterna ... bonorum operum.
⁊ uictoriam ... sic sustollit
ī altū. s[cilicet] ad eternā p[ro]missā
ut ibi mēs fixa sit corda
uera sit gaudia ...
... ut de ... qui
... aqua
mdaue ebullit ... positā sunt
qui plātati sunt ...
ut eēs oīb[us] afflictis ...
... ꝯsolacōis auxilium.
p[ro]ne offēsiōis ꝯsiliū.
⁊ munc ... refugium ...
eā uelut oliua speciosa
ī campis. ... te h[ab]
mūdi pāuisti ... pate
uite esurientes. neutiue
... suauitatis ...
... sanctis ... cordis ... uulnera
patiēte ... enim
hunc ī ... multiplices
erroris. ... rectitu
tis. tanq[uam] balsamum ...
aromatizās ... odoris
suauitate repleuit ...
... uirtute redolens ...
... orbe terrarum
repleuisti. Tu es lilium iter
spinas. ... medicorum ⁊
... .
... spōse ...
... ... lilia
decora ... redimite
... ... ierit

Q[ui]dam p[ue]r ... ī sancta sua ad littera studia
accedens p[ri]mū anglicā salutacōem didicit. q[u]ā cū tanta
ī tercōe ⁊ solacio armariolo cordis ī p[re]ssit. ut p[ri]mo
neq[ua]q[ua]m posset tante ab ea deuota recepcōe. Q[ui] tandem motuus ē. ⁊ ī cimiterio basilice ad honore
dei genitris dedicate humat[us]. In eode[m] u[er]o cimiterio erat q[ue]dā reclusa h[ec] uid[et] ꝯsurge[n]te arbuscula[m] pleris folijs decorata[m]
de sarcofago pueruli defuncti. Cu[m]q[ue] iussisset sibi afferri de folijs p[re]dce arboris. repit ī oīb[us] folijs scriptū aue ...a. Cumq[ue]
ī cole illi urbis ... mirarent[ur] de hoc fco. ⁊ attoniti cogitarent q[uo]d cet arbor tal[is] ... p[ro]cederet. ceperunt radice
q[ue]re. rimātes uiscera t[er]re. Tande[m] arbor ipa ī uenta ē ī ore pueri ⁊ sūmitatis radicis ī p[ro]fūdo cordis. ubi uerū
⁊ aue ... ꝯscriptū aureis l[itte]ris. q[uo]d sig[num] ad honore[m] ⁊ gl[ori]am b[ea]te u[ir]ginis ⁊ om[n]i[u]m p[e]c[cat]orum ꝯsolam toti orbi ⁊ ī toto orbe
declaratū ⁊ glose.

xiiii

Ecce mater tua. Joh. xix. Stabat iuxta crucem ... pax dixisti ... aliquid adde ... Stabat in que iuxta crucem. cum tamen ipsa in cruce ... nichil ei plus deberes ... aliis et religiosis ... cum cristoforo ... iuxta crucem ... que descendit nichil in se remanserat. tota enim ... in dolorem ... ista sponsa ... scripta doloris gladio tradat. Stabat iuxta crucem ... fidei. stabat columna spei. Stabat sponsa amoris. regina ... norma iusticie. exemplar pacientie. doctrina ... cautela prudentie ... ut totum ... Stabat ... fidei. totum ... thema. crucis ... misteria. ubi vide ... amantes ... ubi vide ... magnam ... ubi vide ... theologie. ... cur ... celebrata ...

[illegible]

1. i. magnitudine ... plagarum ...

Jubilis autem indus ... ...

Dñe fons sol fabor. nō niuis neque nugabor

celeste donum ... dic forc[illegible]mnum

Dns eterno. domini vivit ... ...

Homo quidam fecit cenam
magnam et vocavit multos

Homo quidam

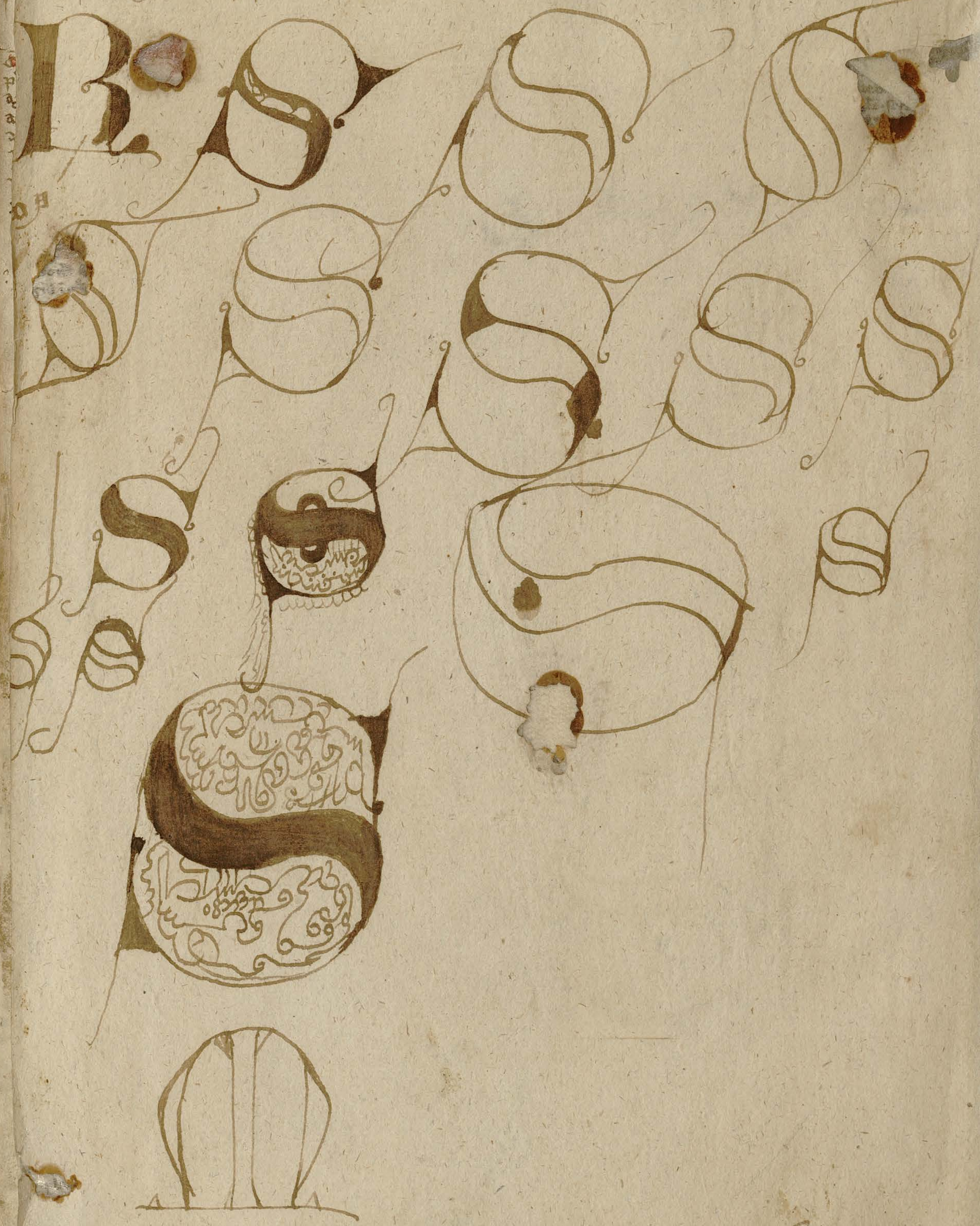

Disce [illegible] cole [illegible] disce cuncta
Iusticiam fuge deum [illegible] [illegible]
[illegible] doctrinam fuge bona [illegible]
[illegible] diligito mala [illegible] [illegible]

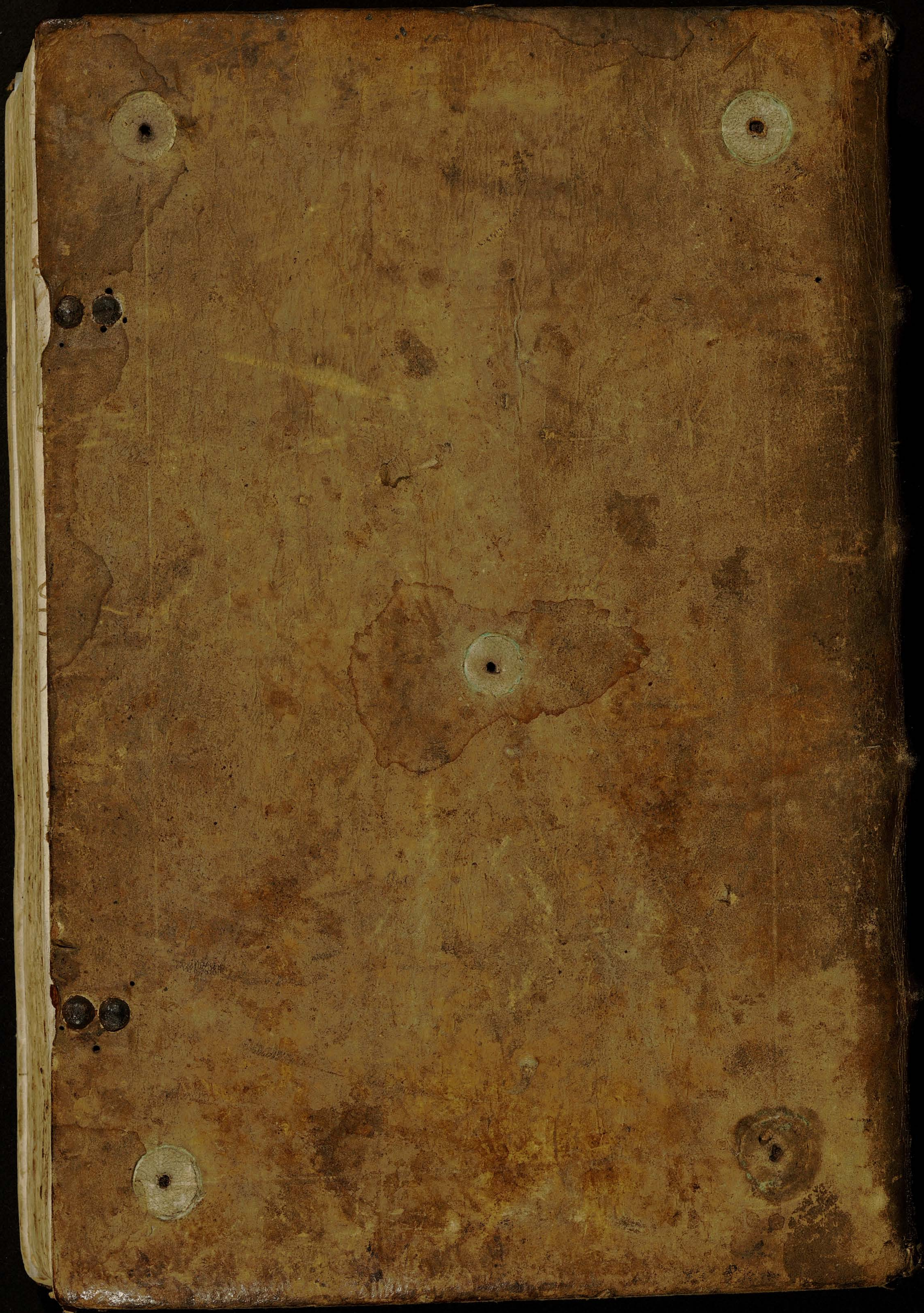

401